

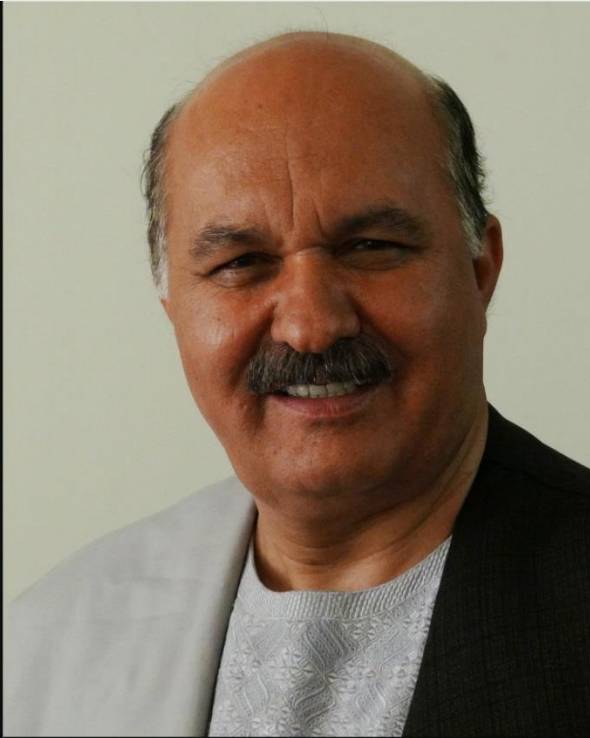
پښتو او پښتونولي د پښتو د نجات لار

ليکوال: عبدالحکيم نورزی

پښتو او پښتونولي
د پښتو د نجات لار

عبدالحکيم نورزی

عبدالحکيم نورزی

Ketabton.com

پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار

ليکوال:

عبد الحکيم نورزی

۱۳۹۰/۱۰/۰۷

د کتاب ټول حقوق د ليکوال سره خوندي دي .

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:

پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار

ليکوال:

عبدالحميد نورزی

انلاين چاري:

[مختار احمد احسان](#) - د لار او بر د ات کام برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د ننگيالي پښتون اصلي صفت دی دا غواړي اسلام، پښتون، پښتو او پښتونخوا

د کتاب لړلیک

د لیکوال عذر او خواست.

مهمه یادونه

لومړی فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو د اوسیدو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره- ۳۳

الف: د پښتنو اصل او نسب.

ب: په پښتنو کې د کورنۍ اهمیت.

ج: د پښتون تعریف، پښتون چا ته ویل کیږي؟

د: د پښتون ملت په باره کې د بلغارد باد نظر

دوهم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره

لومړۍ برخه: په بلخ کې د پښتنو لومړۍ پاچاهان.

۱: پيشدادیان.

۲: ساکزیان

۳: د تریټونا پاچاهۍ.

۴: کیانیان.

۵: د اسپه کورنۍ پاچاهۍ.

۶: د تاریخ په اوږدو کې د پښتو ژبی څرک.

۷: پښتانه او مدنیت.

۸: پښتانه او ویدی مدنیت

۹: پښتانه او اویستا.

۱۰: په اویستا کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

۱۱: د فردوسی په شاهنامه کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

۱۲: په قران مجید کښی د ایرانیانو تقلب کاری.

دوهمه برخه:

د (۱۴۰۰ ق.م) څخه بیا د اسلام تر ظهور پوری د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره.

درېیمه برخه:

د پښتنو تاریخ ته د اسلام تر ظهور ورسته ډیره لنډه اشاره.

درېیم فصل

په پښتونخوا کښی د پښتنو د دایمی پا ته کیدو علتونه.

۱: د دایمی خونی روابطو او نظامی تشکیلاتو لرل.

۲: د قانون تر سیوری لاندی ژوند کول.

۳: د ملت سازی نوی غولونکی اصطلاح.

۴: په پښتنی ټولنه کښی د قومی جوړښتونو گټی او تاوانونه.

۵: د پښتنو د بی اتفاقی څخه را پیدا شوی ستری غمیزی

څلرم فصل

پښتو او پښتونولي

پنځم فصل

د مغلو او ايرانيانو د اشغال پر ضد د پښتنو د (۵۴۴) کلنو
ډغري او مقاومت.

۱: د مغلو خلاف د کړت کورنۍ مبارزې

۲: د مغلو پر ضد د هوتک بابا مبارزې.

۳: پښتانه او سفاک بابر.

۴: د وحشي مغلو پر ضد د روښانيانو د قهرمانيو ډکې مبارزې

۵: د مغلو پر ضد د توخيانو د وياړه ډکې مبارزې.

۶: د مغلو پر ضد د ابداليانو د وياړه ډکې مبارزې.

۷: د مغلو پر ضد د خوشحال خان، ايمل خان او دريا خان ډغري.

شپږم فصل

پښتانه پاچاهان په هندوستان کېنې.

۱: د شيخ حميد لودي سلطنت په ملتان کېنې.

۲: د بختيار غلجي سلطنت په بهار او شمالي بنگال کېنې

۳: پر هندوستان د جلال الدين غلجي سلطنت

۴: پر هندوستان د علاء الدين غلجي سلطنت.

۵: پر هندوستان د سلطان بهلول لودي سلطنت.

۶: پر هندوستان د شير شاه سوري سلطنت.

۷: د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پاچا هانو رابطه.

اووم فصل

معاصر افغانستان.

۱: هوتکيان

۲: سدوزيان.

۳: په پښتونخوا کې پښتنی دولتونو ته متوجه خطرونه. - ۳۹۸

الف: هخامنشان

ب: ساسانيان

ج: د پښتنو پر ضد د ايرانيانو او مغلو توطی.

۴: د احمد شاهي امپراطوري د زوال عوامل

الف: داخلي عوامل

ب: خارجي عوامل.

۵: په هیواد کې د (۹۳) کلن سیاسي ثبات اغاز

۲: د یورند لاین، محکوم او ازاد سرحدونه

۲: په هیواد کې د نوی بی ثباتی اغاز.

اتم فصل

اشغال شوی افغانستان او د پردیو پلاس کښینول شوی حاکمان.

۱: دروسانو د خوا د افغانستان اشغال او دهغوی د پښتنو ضد پالیسی.

۲: د پښتنو د جهاد گټی چا ته ورسیدی؟

نهم فصل

۱: د افغانستان په اړه د امریکا د پالیسی ستری غلطی.

۲: د امریکا د غلطیو څخه د ایران استفاده.

۳: د امریکا د غلطیو څخه د پاکستان استفاده

لسم فصل

د امریکا د خوا د افغانستان اشغال.

۱: په منطقه کښی د پښتنو تاریخی رول

۲: د پښتنو او امریکا د جنگ په خاطر د شیطانی مثلث ایجاد..

۳: د ملی خاین تعریف

۴: د شیطانی مثلث د ظلم په مقابل کښی د پښتنو صبر او تحمل.

۵: د پښتنو او امریکا د جنگ آغاز

۶: د پښتنو او امریکا د جنگ به څومره وخت دوام وکړی؟

۷: د پښتنو او امریکا تر منځ د جنگ گټه چاته رسیږی؟

۸: د پښتنو او امریکا تر منځ د جنگ به څوک گټی؟

۹: د پښتنو - امریکا او افغان - شوروی جنگونو مقایسه.

یولسم فصل

په پښتونخوا کښی د پښتنو او سنی امنیتي، اقتصادي او سیاسي حالت.

۱: د پښتونخوا او سنی امنیتي حالت

۲: د پښتنو دا روانه غمیزه چا او څنگه اغاز کړه

۳: پښتون نړۍ ته چا د طالب او القاعده په نوم معرفي کړی.

۴: د پښتنو اقتصادي حالت.

۵: د پښتون ملت ننني سياسي حالت.

دوولسم فصل

د شیطاني مثلث غړي د پښتنو د دايمي غلامۍ د پاره تلاش کوي.

۱: په پښتنو کښي د بي تفاوتۍ د فرهنگ ترويج

۲: د قومي شوراگانو او فرهنگي ټولنو د جوړيدو د فرهنگ ترويج.

۳: د جاسوسي او بي ننګۍ د فرهنگ ترويج

ديارلسم فصل

د پښتنو د نجات لار.

۱: پښتون ملت څه وخت په يو نجات بخښونکي ملي قوت بدلېدايشي؟

۲: د پښتنو د پاره د قبول وړ سياسي نظر کوم دی؟

۳: د پښتنو ملي سياسي سازمان بايد څه وکړي؟

۴: و سياسي قدرت ته درسيډو قانوني لاري

۵: ايا د پښتنو د يوالي تلاش يو فاشيستي عمل دی؟

۶: د پښتنو رول د نظام د سياسي ثبات په اړه.

۷: د يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين په اړه د پښتنو رول.

عذراو خواست:

دا کتاب (پښتو او پښتونولي د پښتنو د نجات لار) ما په ډېر زحمت وليکلې.

زما لپاره د دې کتاب ليکل ډېر سخت کار وو ځکه چې ما په خپل ژوند کې يوه ساده مقاله هم ليکلې نه وه .

زه اديب ، ليکوال ، محقق ، تاريخپوه او يا تاريخ ليکونکى نه يم .

زه دا منم چې په دې کتاب کې به د ادبي ، املايى ، تحقيقي ، ارتباطى اود کتاب ليکنې د اصولو له پلوه ډېرې زياتې تېروتنې وي ، هيله لرم چې باعزت لوستونکي به ما وبخښي .

دا کتاب نه د پښتنو مکمل تاريخ اونه د پښتو او پښتونولي مکمل قانون دى ، په حقيقت کې د کتاب يو لکچر ته ورته دى چې د پښتون ملت ماضى ، حال او مستقبل ته ډيره لنډه اشاره پکښې شوى ده.

زما د مظلوم پښتون ملت د مظلوميت ، غلامۍ ، خواري او ذلالت ژوند چې په خپل تاريخي هېواد کې يې د خارجي هېوادونو د اجنتانو تر ظلم لاندې تيروي ، زه مجبور کړم چې د پښتون ملت د تاريخ او ماضي په باره کې يو څه معلومات پيدا کړم او ځان په دې خبر کړم چې ايا پښتون ملت د پخوا څخه هم داسې په غلامۍ او مريتوب کې ژوند تېراوه ؟

که يې اوس دا غلامي اوبد بختي په نصيب شوې ده ؟

ايا پښتانه له ازله غلامان پيدا شوي دي ؟

او که نن د خپل يوزيات شمېر ذمه واره پښتنو مشرانو د بې تفاوتۍ او يا بې ننگۍ په سبب د دى ستر پښتون ملت څخه اوس غلام او مريى جوړ شوى دى ؟

زما د مظلوم پښتون ملت دې روان بې پايه مظلوميت ، ذلت ، خواري ، غلامۍ ، بې عزتۍ ، لوږې ناروغۍ ، بې وسۍ ، بې سوادۍ او داسې نورو په زرگونو خواريو او مصيبتونو زه مجبور کړم چې د ذکر شوو مشکلاتو څخه دخپل پښتون ملت د خلاصون په باره کې فکرو کړم.

لکه څنگه چې نبى على السلام د الله (ج) په امر د صفا پر غونډۍ پر خپل قوم رغ وکړى او هغوى ئى د الله (ج) د عذابونو څخه خبر کړل ، ما هم د يو مسلمان په صفت دخپل محبوب پيغمبر محمد رسول الله

(ص) په پیروی، دا فیصله وکړل چې خپل دا مظلوم پښتون ملت دهغو خطراتو څخه خبر کړم چې دوی ته متوجه دی.

مادا فیصله وکړل چې په علمي لحاظ په خپله دې ګونګۍ ژبه، رڼدو سترګو، د سواد په لحاظ ناتوانه حالت پر خپل مظلوم پښتون ملت چې د تاریخي بربادۍ پر لور په پټو سترګو روان دی نارې او سورې ووهم، که وکولای شم هغوی د نابودۍ د دې تاریخي ګندې څخه را ګرځوم.

زه د خپل زړه درد او ارمان چې په دې څو بې ارتباطه پاڼو کې مې لیکلی دی، هغو رښتینو او ننګیالیو پښتنو ته د نجات د چيغې په ډول وړاندې کوم چې تراوسه د پښتنو د دښمنانو له خوا د بې ننګۍ او بې تفاوتۍ په وژونکي ویروس او میکروب مبتلا شوي نه وي.

زه دا خپلې نارې او چيغې پر هغو رښتینو پښتنو وهم چې لا تراوسه یې په وینو کې د پښتو او پښتونولۍ عالي، اسلامي او انساني جوهر موجود وي.

زه دا کتاب هغو درنو پښتنو ته د درناوي په حیث ډالۍ کوم چې د ژوند هدف یې د پښتون ملت نجات او سوکالۍ وه او ده او په دې خاطر یې تیاري شپې روني کړې دي.

مادا کتاب زما له نظره په داسې اسانه او روانه پښتو لیکلی دی چې زما په شان لږ باسواده شخص هم پرې پوهېدلای شي او کونښن مې کړی دی چې هغه لغاتونه او جملې په کې استعمال کړم چې نن په عامو پښتنو کې رواج دي، له دې سببه شاید د پښتو ژبې پیاوړي لیکوالان او ادیبان زیاتې نیوکې راباندې وکړي.

د “پښتو او پښتونولۍ” د قانون په باره کې د (1380 هـ. ش) کال راهیسې ماد لرې او برې پښتونخوا د جرګو او مرکو د سپین ږیرو او مشرانو سره خبرې کړي دي، د هغوی څخه چې مې څه زده کړي او اورېدلي دي په دې کتاب کې مې ذکر کړي دي.

څه چې ما د پښتو او پښتونولۍ د قانون په باره کې په دې کتاب کې ذکر کړيدي، دا شاید د پښتو او پښتونولۍ د قانون د سترسمندر څخه یوازې یو څا څکی وي، زه په دې هیله یم چې پښتانه عالمان او محققین به د پښتنو د فطرت یعنی “پښتو او پښتونولي” د قانون په باره کې ژورې څېړنې او تحقیقات وکړي او د خپلو څېړنو او تحقیقاتو نتیجه به په لیکلي ډول پښتنو ته وړاندې کړي.

زه اول خداى (ج) ته او بيا هر پښتون ته د يو سوال گر فقير په ډول دا سوال كوم چې زما له مظلوم پښتون ملت سره دې مرسته وكړي ، ترڅو ددې مظلوميت او غلامۍ له ژوند څخه خلاص شي .

اى پښتنو ! كله چې تاسو دا كتاب لولئ كه زه ژوندۍ وم ، نو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د مظلوم پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، ملي خپلواكۍ ، ملي حاكميت او گرانې پښتونخوا د محكمۍ بشپړتيا ، د دفاع په مقدسه سوله ايزه غزاكې د مال او سر په قيمت ملگرتيا ، ملاتړ او ننگ را سره وكړئ او كه زه مړ وم دغه پورته ذكر شوې د ننگ لار تاسو تعقيب كړئ او ماته د لوى خداى (ج) له دربار څخه بخښنه وغواړئ .

ومن الله التوفيق

د رښتينو او ننگيالو پښتنو د ملاتړ او دعا محتاج .

ستاسو ورور

عبدالحكيم (نورزى)

افغانستان - كابل

1390/10/7

مهمه يادونه:

۱: ما پدې كتاب كښى د لوستونكو د اسانه پوهيدو په خاطر د ايران پخوانى نومونه لكه پارس ، پرشيا او داسى نور ندى ذكر كړى ، هميشه مى دغه جغرافيه ته د ايران لفظ استعمال كړيدى ، حال دا چې ذكر شوى جغرافيه ته د ايران متنازع نوم پدې نږدې وختونو كښى ور كول شويدي .

۲: ما پدی کتاب کښی د افغانستان پر خای تقریباً همیشه د پښتونخوا نوم استعمال کړیدی، هیله ده چی گران لوستونکی د پښتونخوا د نوم څخه د پښور د ایالت د اوسنی نوم مطلب وانخلي. د پښتونخوا څخه زما مطلب د پښور ایالت نه بلکه هغه تاریخی پښتونخوا ده چیری چی د قبلاللمیلاد څخه بیا تر نن پوری پښتانه میشت وه اونن هم میشت دی. یا په بل عبارت د پښتونخوا څخه زما مقصد د لوی احمد شاه بابا لوی افغانستان دی.

عبدال حکیم (نورزی)

اول فصل

الف: د پښتنو اصل او نسب ته يوه لنډه اشاره:

د پښتون ملت د اصل او نسب په باره کې ستر محقق علامه عبدالحی حبيبي داسې وايي:

پښتانه د تاريخي حقيقتو له پلوه هغه زارې اريايان دي چې دا خوزره کاله پرله پسې په دغه خپله مځکه (پښتونخوا) کې پراته دي، په پښتنو کې تراوسه هغه د اريايانو زارې خواص او مزایا ليدل کېږي.

دنړۍ د نورو عالمانو او محققينو د څيړنو او تاريخي شواهدو څخه هم دا ثابتېږي چې پښتانه د سپين پوستو اريايانو د نسل څخه دي.

دا عالمان پدې باور دي چې اريايي قبایل د ډير پخوا زمانو څخه د امو او اباسند تر منځ د پښتونخوا په هيواد کښی اوسيدل.

کله چې ددوی نفوس او مواشي زيات شول نو ددوی د جملې څخه ځينو قبایلو د خپل ځان او خپل حيواناتو د غذا د پيدا کولو په خاطر د پښتونخوا د مځکې څخه مهاجرت وکړی.

مونږ ګرانو لوستونکو ته د لابنه پوهيدو په خاطر اړين قبایل په لاندې درو برخو کښی په ډير لنډ ډول معرفي کوو.

۱: بهارتی اړين قبایل:

هغه اړين قبایل چې د (۲۰۰۰ ق.م) په شا وخوا کښی د پښتونخوا څخه دهند پر لور وکوچيدل ددوی په منځ کښی تر ټولو غښتلی قبله د ،، بهارت ،، قبيله وه چې پاچايی ،، سوداس ،، نومیده ،، نودی قبیلو ته هم په پای کښی بهارتی اړين وويل شول، او ددوی نوی مځکه ،، بهاراتا ،، یعنی د بهارت خلګو وطن اويا ،، بهارته ورشه ،، یعنی د بهارت د خلګو ورشو وبلل شوه.

دی خلگو به دهند پر مخکه ځان ته اړین یعنی اصیل او نحبیل ویل او دهند بومی خلگو ته به یی ، داس ، ، یا ، داسیو ، ویل او نفرت به یی ځنی کوی او خپله وینه به یی نه ورسره گډول.

دی هندی اریایانو د ، ایندرا ، په نوم د رب النوع پرستش کاوه.

دهندی اریایانو د ایندرا پیروان پر دوو مخالفو ډلو ویشل شوی وه چی دیوی ډلی قبایلو مشرتوب د بهارت قبیلې کوی او په بله ډله کښی نور پنځه اړین قبایل شامل وه چی د ، پنکه جانا ، ، یا ، یادوگروپ ، په نامه مشهور وه ، او یو د بل سره به په جنگونو لگیا وه.

دهندی اریایانو ژبه ، سنسکریت ، و بلل شول او ددوی مشهور مذهبی کتاب د ، ریگویدا ، په نوم یاد یږی.

۲: یوروپین او ایرانی اړین:

د اهغه قبایل وه چی د پښتونخوا څخه د ایران او اروپا پر خوا و کوچیدل.

ددی قبایلو څخه یو شمیر په ایران کښی میشتی شوی او نوری یی د اروپا پر لوری ولاړی او تر ډیرو زمانو پوری په اروپا کښی د کوچیانو په ډول اوسیدی.

هغه قبایل چی په ایران کښی پاته شول دهغو په باره کښی به ددی کتاب په راتلونکو پاڼو کښی په لږ تفصیل خبری وشی.

۳: باختري یا مرکزی اړین:

کله چی د پښتونخوا مخکه د اړین قبایلو د پاره تنگه شول نو ځنی قبایل دهند ، ایران او یورپ پر خوا و کوچیدل او مهاجرت ئی وکړی خو د اړین قبایلو تر ټولو غښتلی قبیله یعنی پښتانه پر خپل پلرنی ټاټوبی یعنی پښتونخوا پاته شول.

د پښتونخوا يا باختړ د مخکې څخه دنورو اړين قبایلو هجرت ددی سبب شو چی د پښتونخوا مخکه تنها د ، ، پکھت ، ، یعنی پښتنو قبیلې ته پاته شی.

دریگوید په دوهم ټوک کښی د پښتنو ، ، پکھت ، ، ذکر په (۱۴۰۰ ق.م) کښی د لسو ملکانونو په مشهور جنگ کښی هم شوی دی.

پکھت ، بخد په هخامنشی دور کښی دیونان د مشهور تاریخ نگار هیروډوټس په لیکنو کښی د پکتویس او پکتوان په الفاظو شوی دی او ددوی مخکه یی د پکتیکا یا پکتیکی په نوم یاده کړیده.

نورو یونانی تاریخ لیکنو کو هم په خپل لیکنو کښی د پښتنو او پښتونخوا ذکر کړیدی ، پښتانه یی د پکتیانو او پښتونخوا یی د پکتین په نوم یاده کړیده.

دا بخد ، پکھت ، پکتویس او پکتوان الفاظ ټول د پښتون ملت نوم دی صرف د زمان او مکان سره یی لهجی فرق کړیدی.

نن هم په پښتنو کښی په عین زمان کښی خو بیلو ولایاتو کښی د پښتو د الفاظو لهجی بدلې دی. دا دبخدې ، پکتیکی ، پختی ، پښتی ، ، پکتیکا ، پښتیخا ، پکتیا ، پختیخا الفاظ ټول د پښتونخوا معنی لری صرف د زمان سره یی لهجه بدله شوی ده.

ب: په پښتنو کښی د کورنۍ اهمیت.

په اجتماعي حالاتو کې دا یو منلی حقیقت دی چې کورنۍ د ټولنې منشا ده او د اجتماعي ژوندون زده کړه او وده هم ، لومړی په کورنۍ کې کېږي کورنۍ د ټولنې اساس او په حقیقت کې د یو کوچنۍ ټولنې نمونه ده .

په پښتنو کې همیشه کورنۍ خاص اهمیت درلودلی ، تر کورنۍ وروسته (پښه) ، (زي) او نور مراتب وو چې په پای کې نو ټوله په پښتون ګډېده او دا ټولې کورنۍ او ټبرونه د پښتون ملت اجتماعي شعبې وې چې د اجتماع په علم کې (سلايه ټولنه) ورته وایي . سلايه ټولنې همیشه د خپلوي او تناسل په روابطو جوړېږي او د دوی وینه او پښت هم تقریبا یو وي .

په سلا ليه ټولنو کې دوه ډوله روابط شته ، چې ځينې پر ميندو سره وېشل کېږي او ځينې پر پلرو .

پښتانه هغه قبايل دي چې پر پلرو سره وېشل شوي دي او (ابوت) يعنې پلارگلوې ددوی د وېش سته ده ، د پښتنو (اسما الرجال) به تاسو ته ښه ښکاره شي چې هر ټولنه بيل پلار لري او دا پلرونه په پای کې ټول د پښتون په لوی پلارگډېږي او په دوی کې د پلار د قبيلوي وېش مسلسل عنعنات شته .

“ويکتورگيگر” الماني شرق شناس د پخوانيو اريايانو په باره کې ليکي : (پخوا اريايانو داسې قبايل لرل چې سره خپل به وو) يعنې دا چې قبيله به د يوه سړي د اولاده څخه جوړه وه ، يا په بله وينا د يوه سړي اولاد ته به خدای پاک دومره برکت ورکړی و ، چې په زرگونو خلک به ځنې جوړ شول او دې خلکو به خپل ځانونه د خپل لومړي نيکه په نوم يادول او نورو قومونو به هم دا خلک د دوی د نيکه په نوم يادول .

لکه: د احمد بابا اولاد به ځانته احمدزي ويل ، د نور بابا اولاد به ځانته نورزي ويل ، د سليمان بابا اولاد به ځانته سليمان خېل ويل او د بارک بابا اولاد به ځانته بارکزي ويل په نورو قومونو کې به هم په دې نومونو يادېدل او تراوسه هم دا پورته ذکر شوي قومونه په پښتنو کې په عين نوم يادېږي .

په پښتنو کې د کورنۍ د مشر په نوم (زي) يا (خيل) جوړېدلو دود تراوسه لا هم دوام لري چې ژوندی مثال يې زما خپله کورنۍ ده ، زما د پلار ، پلار چې زما نيکه دی اختر محمد نومېده ، هغه (7) زامن درلودل ، دې او (7) وروڼو هر يوه ته خدای (ج) د (3-16) پورې زامن ورکړل او د دوی زامنو ته بيا خدای (ج) نور زامن ورکړل چې اوس زموږ د کورنۍ يعنې د اختر محمد لمسي ، کړوسي او کوسي نارينه غړي څو سوو نفرو ته رسېږي او دوی ځانونه په نورزي کې (اخترزي) وايي ، تردې وړاندې په هغه نورزو کې چې زه يې پېژنم د (اخترزي) په نوم پښه نه وه ، دا يوه نوې پښه ده چې شخصاً زما کورنۍ د نورزو په قوم کې وراضافه کړل .

د دې خبرې معنا داده چې په پښتنو کې د (زي) ، (خېل) او (کهول) د جوړېدو پروسه تراوسه لا هم دوام لري .

د اويستا په زړه ژبه کې (ويس) او د هند په ريگويدا کې هم دغه کلمه د کورنۍ او قبيلې په نوم استعمال شوې ده .

دوکتور “گوستا ولوبون” د زړو اريايانو د کورنۍ په بحث کې وايي :

(پخوا د دوی د ژوند او معاشرت اساس په کورنۍ ټینګ وو، ټول خلک خپلو پلرو او نیکونو ته منسوب کېدل، بلکې دوی د خپلې کورنۍ پرستش کاوه، کوزده، تولد او تناسل یې د دې جته مذهبي مبارک دودونه بلل چې د دوی پښت پاتې شي او تېر یې ډېر شي، زوی پر دوی ډېر ګران وو او زیربېدل یې هم خوښي وه او د زوی نه درلودل یې د کورنۍ وړانې او د پلرو د نامه ورکېدل ګڼل.)

د پورته تاریخي تشریحاتو څخه دا معلومېږي چې پخوا هم د پښتنو اجتماعي ژوند پر کورنۍ ولاړ وو او دا ټولنیز دود تر نن پورې هم په پښتنو کې ټینګ دی.

لنډه دا چې پښتنو خپل اوسني خوی، خواص، سجایا، اخلاق او داسې نور صفات د خپل اریایي نیکونو څخه په ارث وړي دي.

د پورته دلایلو او حقایقو پر اساس ویلای شو چې پښتانه د “ارین” نژاد خلک دي.

ج: د پښتون تعریف، پښتون چاته ویل کېږي؟

د قران شریف د سورت بقره په (46) ایت شریف کې خدای (ج) د بني اسرائيلو قوم ته داسې خطاب کوي:

((ای د یعقوب اولاده! زما هغه احسانات یاد کړئ، کوم چې ما پر تاسو کړيدي او دا چې ما تاسو ته پر ټول اهل جهان باندې فضیلت درکړی وو))

خدای (ج) د دې ایت شریف په واسطه اسرائيلو ته دا خپل احسانونه ورپه یادوی چې د موسی علیه السلام په وخت او تر هغه وړاندې او وروسته یې د اسرائيلو سره کړي وو. . .

د خدای (ج) د هغو احساناتو پر اساس چې د خدای (ج) له خوا د اسرائيلو د قوم سره شوي دي، اسرائيل نن هم د خدای (ج) په ټولو بندګانو کې خپل ځانونه د خدای منتخب قوم بولي.

اسرائیل وایي چې موږ د خدای (ج) پر نورو بندګانو ځکه فضیلت او برتری لرو چې خدای (ج) ټول پیغمبران په اسرائيلو کې پیدا کړيدي.

داربښتيا خبره ده چې الله پاک ټول انبيا عليه السلام په اسرائيلو کې پيدا کړيدي ، خو دې نافرمانه او ناشکره قوم له اکثره پيغمبرانو سره چلونه او ټگۍ کړيدي ، دخپلو پيغمبرانو نافرمانۍ يې کړې دي او د هغوی د ازار او اذيت سبب شوي دي .

زه په ډېرو يار او افتخار سره ټولې نړۍ ته دا په ډاگه وایم چې دنړۍ د ټولو ملتونو په منځ کې اسرائيل نه ، بلکې “پښتون ملت” خدای (ج) ته ډیر گران ملت دی .

پښتون ملت دنړۍ تر بل هر ملت زیات د الله پاک د ستر رحم ، شفقت او مهربانۍ وړ گړځیدلی دی او ددې ادعا د ثبوت لپاره زه لاندې دلایل لرم:

لومړی دلیل:

خدای (ج) په خپل نهایت ستر رحم ، شفقت ، مهربانۍ او مرستې د امو او اباسین ترمنځ پروت “پښتون ملت” سل فیصده د اسلام په مقدس دین مشرف کړي دي چې دا ستر افتخار دنړۍ د بل هېڅ ملت په برخه شوی نه دی ، ځکه چې د عربي ملت په منځ کې هم يهود او نصارا شته ، د ترکي ملت په منځ کې هم يهود او نصارا شته ، د مصري ، ايراني ، پاکستاني او داسې نورو ملتونو په منځ کې يهود ، نصارا او د نورو ادیانو پیروان شته ، حتی د پنجشېر د یوې وړې او تنگې درې د څو محدودو تاجکانو په منځ کې لاهم د عبدالرحمن په شان کافر موجود دی .

که د الله پاک مرسته او هدايت نه وای ، نو په پښتنو کې به هم یو خپل يهود ، بل خپل مسلمان او بل خپل به نصارا وای ، یو زى به هندو ، بل زى به يهود ، بل زى بت پرست ، بل زى بودايي یا گاو پرست او بل زى به مسلمان وای .

دا د الله (ج) مرسته او مهرباني ده چې د امو او اباسین ترمنځ پروت تقریبا اتیا میلیونه پښتون ملت په منځ کې الحمد لله د عبدالرحمن پنجشېري په شان تنها یو کافر هم وجود نه لري او ټول پښتون ملت د خدای (ج) په مرسته او هدايت د اسلام په مقدس دین مشرف شوی مسلمان ملت دی .

د پورته دلایلو په اساس موږ ویلای شو چې:

“پښتون ملت” د خدای (ج) په مرسته مسلمان ملت دی ، ځکه چې الله پاک په خپل فضل او کرم سره “پښتون ملت” سل فیصده د اسلام په مقدس دین مشرف کړی دی .

کله چې موږ د پښتون په اړه خبرې کوو ، معنا یې داده چې موږ د مسلمان په باره کې خبرې کوو ، ځکه چې هر پښتون مسلمان دی .

د پورته دلایلو پر اساس موږ نړۍ ته په ډېرو بیا سره داسې ویلای شو چې:

پښتون یعنی مسلمان ، پښتون ملت یعنی مسلمان ملت.

دوهم دلیل:

که موږ د اسلام د پرمختګ تاریخ ته متوجه شو ، نو دا به راته معلومه شي چې د نړۍ اکثره ملتونه د مسلمانانو د تورې په زور د اسلام دین قبول کړیدی چې ژوندی مثال یې د مکې د قریشو د ابوسفیان ډله ، ایرانیان یا کستانیان او داسې نور ملتونه دي چې د مسلمانانو د تورې په زور یې اسلام قبول کړی ، خو پښتون ملت د الله (ج) په فضل او مرحمت د اسلام مقدس دین په خپله خوښه او رضا قبول کړی .

پښتنو د اسلام مقدس دین ځکه په خپله خوښه او رضا قبول کړی چې د اسلام مقدس دین (99%) د پښتنو د فطرت یعنی “پښتو او پښتونولي” سره برابر وو .

کله چې پښتون ملت د خدای (ج) په مرسته ، مهربانۍ او هدایت په خپله خوښه او رضا د اسلام په مقدس دین مشرف شو ، نو یې د اسلام د پرمختګ په خاطر د الله (ج) د رضا د حاصلولو لپاره مقدس جهاد ته ملا وتړله او د نړۍ تر بل هر ملت یې د الله (ج) د رضا لپاره زیات جهاد وکړ .

د هند په قاره کې چې نن هر څومره مسلمانان شته پدې کې د پښتون ملت د جهاد او تبلیغ تاثیر تر بل هر چا زیاته برخه لری .

د پورته دلایلو پر اساس موږ نړۍ ته دا برملا اعلانولای شو چې :

پښتون ملت د خدای (ج) په مرسته او مهربانۍ “مجاهد ملت” دی .

درېیم دلیل:

خدای (ج) د پښتون ملت افرادو ته د ځينو قومونو د افرادو په تناسب د عدالت کولو توان ورکړی دی ، همدا علت دی چې د پښتون ملت مشران ، پاچاهان او امپراتوران د نړۍ د نورو قومونو د مشرانو ، شاهانو او امپراتورانو په اند ول ، خورا عادل کسان دي .

نو پر دې اساس موږ ویلای شو چې “ پښتون ملت ” د خدای (ج) د رحم او شفقت وړ ملت دی چې د ځينو نورو قومونو په تناسب یې په پښتنو کې د عدالت عالي جوهر زیات ایښی دی .

پس موږ ټولې نړۍ ته دا په ډېر افتخار ویلای شو چې :

پښتون ملت د خدای (ج) په مرسته او مهربانۍ “ عادل ملت ” دی .

د پورته دلایلو په استناد موږ ویلای شو چې پښتون ملت د خدای (ج) د مرستې ، مهربانۍ او شفقت وړ ملت دی او په لنډ ډول پښتون داسې تعریفولای شو :

پښتون ملت یعنې مسلمان ملت .

پښتون ملت یعنې مجاهد ملت .

پښتون ملت یعنې عادل ملت .

څرنگه چې الله پاک په خپل فضل او کرم سره پښتون ملت سل فیصده د اسلام په مقدس دین مشرف کړی دی ، پښتون ملت ته یې د الله (ج) په لاره کې په خپل سر او مال د جهاد کولو توان ورکړی دی او په پښتنو کې یې د عدالت جوهر ایښی ، نو پر دې اساس موږ ویلای شو چې :

پښتون ملت د الله (ج) ډیرگران ملت دی .

د پورته عیني او تاریخي حقایقو پر بنیاد موږ پښتون ته داسې خطاب کولای شو :

ای پښتونه ! ته په نړۍ کې په ویاړ او سرلوړۍ سره ژوند کوه ځکه چې ته مسلمان ، مجاهد ، عادل او د الله (ج) ډیرگران ملت غږی یې .

په بل عبارت :

پښتونوالي يا پښتونتوب وياړ دی ، ځکه چې هر رښتيني پښتون مسلمان ، مجاهد ، عادل او دالله (ج) د ډير گران ملت غړی دی .

د پښتون ملت د ټولنيز نفس ، ملي غرور او روحياتو په باره کې علامه عبد الحی حبيبي داسې وايي :
لکه نور ملتونه چې ځانته خپل خصايع او ملي روحيات لري په همدې ډول پښتون ملت هم ځانته يو بيل ټولنيز نفس لري چې دغه پښتني نفس پښتون ملت د نورو ملتونو څخه بيلوي او د دوی د ملت اساس پر مخصوصو اصولو باندې ږدي .

د پښتون ملت د ژوند لارې ، ادب ، دودونه او د تفکر ډول او د ادب اسلوب او د خيالاتو او جذباتو رنگ بالکل له نورو ملتونو څخه بيل دی ، يو پښتون چې هر چيرې وي ، دده خپل خصايع او روحيات يعنی “پښتو او پښتونولي” دی له نورو خلکو څخه بيلوي .

د ټولنيزو چارو او د بشر د لوړتيا د چارو د فلسفې محقق او عالم گستاو لوبون داسې وايي :
(روزنه او نور اړونکي عوامل د انسان عقل او ادراک ته تغير ورکولای شي ، مگر د انسان روحيات نه شي وربدلولای او د هغه روحي خصايع نه شي ځنې بيلولای .
هغه وخت موږ يو ملت له خپله حاله او نښتې بولو چې دده

“ملي روح” هم پر بله خوا وگرځي او ملي روحيات ځنې ولاړ شي .)

له نېکه مرغه د پښتنو ملي روح يعنې “پښتو او پښتونولي” لا تر اوسه په پښتون ملت کې د سپين غره په شان محکمه او ټينگه ولاړه ده .

“پښتو او پښتونولي” پښتنو ته د خپل نومياليو نيکونو څخه په ارث راغلې ده .

“پښتو او پښتونولي” د تعليم او تربیې په سبب پښتنو ته ورزده شوې نه ده ، بلکې “پښتو او پښتونولي” پښتنو د خپلو پلرونو او نيکونو څخه په ارث اخيستي ده .

موږ دا نن هم په پښتنو کې داسې صفات او عنعنات وینو چې زرگونه کلونه وړاندې په زړو اريايانو کې ليدل کېدل .

د مثال په ډول موږ د جرمني عالم دوكتور ويكتور گيگر د خوا د زړواريانودا تعريف د اوسنيو پښتنو سره مقايسه کوو .

وكتور گيگر وايي: (دوی ته د اښکاره وه چې موږ د يوه ملت په يو ، نژادي او خوني روابطو دوی په خپلو نيکونو او پلرونو پورې نښلول ، دوی خپله ژبه ، دودونه او پښت ، مشترک سره باله ، نويي خپل ځان (ارين) بللي چې معنا يې نجيب ، شريف او اصیل ده ، دوی هر ښه خوی او د خوښولو اخلاق د ځان مخصوص ارث گانه . . .)

دې عالم په پورته ذکر شويو الفاظو کې کټ مټ د پښتنو روحيات ، صفات او سجایا ذکر کړيدي .

اوس دا سوال پيدا کېږي چې موږ چا ته “پښتون” ويلای شو ؟

ايا هر هغه څوک چې په پښتو ژبه خبرې کوي هغه پښتون بلل کېږي ؟

ايا هر هغه څوک چې په يوه پښتني کورنۍ کې د پښتني يا ناپښتني مور له نسه څخه پيدا شوی وي ، په پښتو ژبه خبرې کوي دا شخص پښتون بلل کېږي ؟

نه خير ، يوازې په پښتو ژبه خبرې کول او په پښتنه کورنۍ کې د پيدا کېدو پر اساس څوک پښتون کېدای نه شي .

ډېر نا پښتانه اشخاص په پښتو خبرې کوي ، د پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس دوی ته پښتانه نه ويل کېږي .

د پښتنو په وطن کې ډېر زيات ناپښتانه خلک ژوند کوي او د پښتنو سره په يوه محيط کې د گډ ژوند کولو پر اساس يې پښتو ژبه د دوی د مورنۍ ژبې په ډول زده کړې ده ، خود پښتو او پښتونولۍ د قانون پر اساس دې خلکو ته پښتانه نه ويل کېږي .

د پښتو او پښتونولۍ قانون پښتون په لاندې څو جملو کې تعريفوي :

۱: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولۍ د قانون مراعات کوي .

۲: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې د هغو صفاتو خاوند وي چې د پښتو او پښتونولۍ قانون د يو پښتون کس لپاره مشخص کړيدي .

۳: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون د خورا لوړو صفاتو يعنې ديني او انساني جواهر و خاوند وي .

۴: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې پښتو او پښتونولي د هغه “ملي روح” وي .

۵: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې د هغه روحيات ، خواص ، نفسيات ، اخلاق ، جذبات ، افعال او اعمال د “پښتو او پښتونولي” له قانون سره برابر وي .

۶: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې ټينگه عقیده او نور ټول ښه خويونه ، ښه اخلاق ، ښه صفات ، ښه افعال او ښه اعمال د ده مخصوص صفت وي .

۷: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې “پښتو او پښتونولي” دده فطرت وي .

۸: د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې په هرځای او هر وخت کې د پښتنو ، پښتو ژبي ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، د پښتونخوا د محکمې بشپړتيا ، د پښتنو د ډڼي ارزښتونو ، ملي گټو او ملي نواميسو څخه دفاع خپل پښتني فرض و بولي .

۹: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې د هغه د ورځني ژوند ټول کره وړه او نظراو عمل د “پښتو او پښتونولي” له قانون سره برابر وي .

۱۰: پښتون هغه چا ته ويل کېږي چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د هغه نظراو عمل د پښتون ملت ، پښتو ژبي او د پښتونخوا هیواد په خدمت کې وي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو :

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو کس ته هغه وخت پښتون ويل کېږي چې د خورا لوړو ديني ، پښتني او انساني جواهر و خاوند وي .

هر هغه کس چې د پورته ذکر شوو لوړو ديني ، پښتني او انساني جواهر و خاوند نه وي ، هغه کس پښتون نه بلل کېږي ، که څه هم هغه کس په پښتو خبرې کوي ، په پښتنه کورنۍ کې د پښتون پلار او د پښتني موره پيدا شوی وي .

هر هغه پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خورا لوړو ديني ، پښتني او انساني جوهر مجهز نه وي هغه شخص پښتون نه بلل کېږي ، ځکه چې هغه شخص پښتني ملي روحيات يعنې پښتو او پښتونولي نه لري او تش کالېد دی .

هغه کس چې پښتو او پښتونولي نه لري هغه شخص د پښتني فطرت څخه خالي دی او بې فطرته شخص پښتون کېدای نه شي .

د “ پښتو او پښتونولي ” د قانون مطابق يو رښتيني پښتون بايد حتما پښتني غرور ، پښتني بناغلټوب ، پښتني مېړانه ، پښتني غيرت ، پښتني توره ، پښتني همت ، پښتني عهد ، پښتني وفا ، پښتني عزت ، پښتني خواخوږي ، پښتني عدل ، پښتني انصاف ، پښتني رښتيني جهاد ، پښتني شفقت ، پښتني ښېگڼه ، پښتني مهرباني ، پښتني وروړي ، پښتني صله رحمي ، پښتني شرافت ، پښتني ايثار ، پښتني قرباني ، پښتني استغنا ، پښتني صبر ، پښتني قناعت ، پښتني زغم ، پښتني حوصله ، پښتني زيار ، پښتني هاند ، پښتني تکره توب ، پښتني سپېڅلتوب ، پښتني ښه اخلاق ، پښتني پاکوالي ، پښتني فضيلت ، پښتني عقل ، پښتني پوهه ، پښتني علمدوستي ، پښتني معنويت ، پښتني تدبير ، پښتني روغه ، پښتني سوله دوستي ، پښتني ښه سپړيتوب ، پښتني انسانيت ، پښتني تواضع ، پښتني غنا ، پښتني اسلاميت او دين پروري ، پښتني مېلمه پالنه ، پښتني همسايه پالنه ، پښتني پنا ورکول ، پښتني ننواتي ، پښتني بخښنه ، پښتني سخا ، پښتني ډوډۍ ماري ، پښتني وطن دوستي ، پښتني خپلواکي غوښتنه ، پښتني ښه عمل ، پښتني پاک زړه توب ، پښتني چغه ، پښتني سادگي ، پښتني زير توب ، پښتني ښه ويل ، پښتني لښکر ، پښتني خير غوښتنه ، پښتني مظلوم دوستي ، پښتني ظالم د ښمني ، پښتني پت ، پښتني سيالي ، پښتني اصيلتوب ، پښتني نجات ، پښتني باداري ، پښتني لوی لمني ، پښتني بدرگه ، پښتني دروندوالی ، پښتني بې تملقي ، پښتني ايمانداري ، پښتني عقیده ، پښتني باور ، پښتني ډاډ ، پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني غښتلټوب ، پښتني رښتونولي ، پښتني سالم وجدان ، پښتني حيا ، پښتني مينه ، پښتني وفا ، پښتني کرکه ، پښتني عفت ، پښتني عصمت ، پښتني ناموس داري ، پښتني جرگه ، پښتني مساوات ، پښتني فيصله ، پښتني بدل ، پښتني غچ اخيستنه ، پښتني احسان مننه ، پښتني نمک حلا لى ، پښتني لوړ همتي او داسې نور غوره پښتني صفات ولري .

يو رښتيني پښتون بايد هرو مرو پورته ذکر شوي عالي صفات ولري ، اود دې صفاتو په درلودلو ووياري ، هغه خپل ارثي او فطرتي صفات وبولي .

هر څوک چې پورته ذکر شوي عالي ترين ديني او انساني صفات ولري هغه ته “پښتون” ويل کېږي .

هر پښتو ژبی چې پورته عالي ترين اسلامي او انساني صفات ونه لري هغه پښتون نه دی او هغه ته بايد پښتون ونه ويل شي ، هغه صرف په پښتو خبرې کوي او په پښتنه کورنۍ کې پيدا شوی دی .

د “پښتو او پښتونولي” د عالي ترينو ديني او انساني صفاتو لرلو پښتنو ته په منطقه او نړۍ کې دوستان او هم دښمنان پيدا کړيدي ، چې موږ په لاندې څو جملو کې د پښتنو په اړه د هغود دوستانو او دښمنانو تبصرو ته يوه لنډه اشاره کوو .

يو ايراني پښتون ضد شخص چې ځانته عالم وايي د پښتنو يعنې افغانانو په باره کې داسې وايي:

هر فرد افغان (د افغان څخه ده مطلب پښتون دی) اول خودش و بعد قوم افغان را برگزيده خدا (ج) ميداند ، و هيچکس را در روی زمین برابر افغانی نمی پندارد ، که اين فضيلت را نگارنده براي ملت ايران ارزو میکند ، وقتی یک فرد افغانی طایفه و قوم خود را برای نگارنده می شمرد ، بياد سخن داريوش کبير افتادم که با چه لهجه پر از مباحثات نژاد خودش را مينويسد :

(. . . پارسي فرزند پارسي - ايراني فرزند ايراني .

د ايراني عالم دا خبره مطلق دروغ ده ځکه چې د داريوش په وخت کې د “ايران” لفظ د منطقي په ادبياتو کې وجود نه درلود) .

مگر د دې ايراني نقاد برخلاف يو بل خارجي محقق د پښتنو د ملي غرور او ښه صفاتو په باره کې داسې وايي:

(که د يو خورا بيوزلي ، لوڅ او بربنډ پښتون څخه پوښتنه وکړي چې څوک يې ؟

دی به په ډېر غرور او مباحثات سره درته ووايي چې زه (پښتون یم) ، دده د لهجې څخه به د پښتون ملت غرور او له سيما څخه به يې د پښتونولي علويت ښکاره کېږي او تا به په درانه غيرت ، خورا متانت او وقار سره داسې تراثر لاندې کړي چې ته به وايې چې دی بادر او زه غلام یم) .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو پښتون بايد هروخت او په هر ځای کې په ډېر وياړ سره ووايي چې زه “پښتون” يم او همېشه او هر ځای په دې ووياري چې “پښتون” دی .

خوشال بابا هم په خپل پښتون ملت نازېږي او داسې وايي:

د افغان (پښتون) په ننگ مې وتړله توره
ننگي والی د زماني خوشحال خټک يم

يو بل پښتون شاعر داسې وايي:

د اسلام نه پس د فخر رالسه بس دی
چې پښتون يم څه زاخېل او څه بارک .

مولوي عبد الحميد افغاني په تاريخ افغانيه کې داسې ليکي:

په پښتنو کې د شرافت معيار دادی چې سړی (پښتون) وي

او يو پښتون ته د غيرت راوستلو لپاره دا وينا بس ده چې ده ته وويل شي (ته پښتون يې او داسې ناوړه کار کوي؟)

په پښتنو کې تر ټولو سخت قسم دادی چې يو پښتون ووايي:

(زه به پښتون نه يم که داسې وکړم ، يا داسې ونه کړم) .

سيد جمال الدين افغان په تتمه البيان کې د پښتنو په باره کې داسې وايي:

(هر پښتون که څه هم فقير وي دا خيال لري چې دی تر هر چا شريف دی ، ځکه چې پښتون دی) .

انگريز کرنيل ميلسون د افغانستان په باره کې تاريخ ليکلی دی او د خپل تاريخ د لومړي فصل په اخر کې د پښتنو په باره کې داسې وايي:

(پښتانه پر خپل هېواد مين او په خپل قوم يعنې پښتونوالی مغرور دي) .

د : د پښتون ملت په باره کې د بلغار د باد نظر:

ستر محقق علامه عبدالحی حبیبی د پښتون ملت د نسل ، روحیاتو ، نفسیاتو ، عقایدو ، صفاتو ، اخلاقو او نور هر اړخیزې مطالعې وروسته داسې وایي چې د زړو اریایانو د زمانې راهیسې داسې عقیده موجوده وه او پښتانه مشران همېشه په دې عقیده وو:

کله چې د بلغار باد راوالت ، نو د پښتون ملت د “دماغ” ، “لمنې” او “بازو” څخه ومښتی .

موږ دلته د بلغار د باد په باره کې د لرغونو اریایانو د عقیدې په باره کې یو څو جملې لیکو او بیا په دې باره کې یو څو جملې کارو چې د دې خبرې معنی څه شی ده چې د بلغار باد د پښتون ملت د دماغ ، لمنې او بازو څخه ومښتی . . .

د بلغار باد کوم باد ته ویل کیږي؟:

په لرغونو زمانو کې اریایان په دې عقیده وو چې د بلغار باد چې د هرشي څخه ومښلي ، نو په هغه شي کې تر نورمال حالت زیات ډېروالی راځي .

د مثال په ډول که د چا کښت د بلغار باد ووهي ، نو د هغه سړي د کښت حاصل تر نورمال حالت څو ځله زیات حاصل کوي او په ولس کې هم تر نن پورې دا اصطلاح موجوده ده چې که یو سړی د خپل جايداد څخه تر نورمال زیات حاصلات واخلي ، نو عام خلک وایي چې د پلاني کښت د بلغار باد وهلي وو ، نو ځکه یې دومره زیات حاصلات واخیستل .

د بلغار د باد اصطلاح تنها د کښت په باره کې نه استعمالېږي ، بلکې دا د ژوند د هرشي په باره کې لکه حیوانات ، باغونه ، اولادونه ، مېړونه ، کښتونه ، پوهه ، توره ، مېړانه ، دسترخوان ، ... او داسې نورو مواردو کې استعمالېږي .

د دوی په باورد بلغار باد د عادي باد په شان نه دی چې کله راووزي ، نو د عام او خاص د کښتونو ، باغونو ، کورونو ، انسانانو او حیواناتو او نورو ټولو شيانو څخه مښلي .

د بلغار باد عادي باد نه دی او نه د عام ولس سره تعلق لري ، د بلغار باد تنها د خاصو انسانانو د کښتونو ، باغونو ، مالونو ، مېړونو ، دماغ ، تورې او داسې نورو شيانو څخه مېښلي .

د زړو اريايانو عقیده پردې وه ، د چا چې به مړونه ډېروو ، نو دوی به ویل چې د پلاني کورنۍ د بلغار باد وهلي ده ځکه یې مړونه دومره زیات دي ، د پلاني کښت او رمه د بلغار باد وهلي ده ځکه یې حاصلات او رمې دومره ډېرې شوي .

د بلغار باد اصطلاح تر نن پورې هم د لوی کندهار په لرې کلیو او بانډو کې د عام ولس په منځ کې په عین مفهوم (د زیاتوالي په معنا) استعمالېږي کوم چې زړو اريايانو استعمالول .

په لوی کندهار کې نن هم په عام ولس کې دا اصطلاح ډېره عامه ده چې وايي:

د بلغار باد د نورزو د دسترخوان ، د علیزو د تورې ، د کاکړانو د دماغ او د الکوزو د پزې څخه مېښتي دي .

رښتیا هم نورزي دسترخوان لري او سخي خلک دي ، علیزي تورزن او مېړني خلک دي ، په کاکړانو کې ښه عالمان شته او الکوزي ډېر ژر په قهر کېږي .

پخوانیو اريايانو په حقیقت کې د خدای (ج) هغه مهرباني او شفقت د بلغار باد په نامه یادول چې الله پاک به د یو فرد ، کورنۍ ، قوم یا ملت پر مال ، اولاد ، کښت ، پوهه او نورو شيانو وکړل .

اوس بیرته خپل اصلي موضوع ته راگرځو چې د بلغار باد او د پښتون د دماغ ، بازو او لمنې څخه د مېښتو معنا څه شی ده .

1: د بلغار باد پښتون د دماغ څخه مېښتی دی:

علامه عبدالحی حبیبي صاحب په دې باره کې چې د پښتون د دماغ څخه د بلغار باد مېښتی دی داسې وايي:

پښتون ملت ته خدای (ج) دومره پوهه ورکړې ده چې دوی د نړۍ د نورو ملتونو په شان په سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزو ساحو کې د خپل ملت لپاره نظام جوړولای شي ، هغه په ښه ډول کنټرول او اداره کولای شي .

د تاريخي شواهدو ، حقايقو او اسنادو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت تربل هر ملت وړاندې د نظام جوړولو او نظام چلولو پوهه ، علم ، تدبير او مهارت زده کړيدی او نړۍ ته يې ښودلی دی .

د تاريخي شواهدو پر اساس پښتنو د پيشداديانو د سلطنت په دوره کې چې د گيومرتن د پاچاهۍ څخه شروع کېږي د لومړنۍ شاهي دولت جوړول ، د تاج او تخت دود رواجول ، ښاري مدنيت ايجادول ، ښارونه جوړول ، د مرض تشخص او درمل ورته جوړول ، زراعت رواجول او حيوانات اهلي کول او داسې نور د پښتنو د عالي دماغ او پوهې نتيجه ده .

پښتنو پورته ذکرشوي ازبتمند خدمات خپل ځان او نړۍ ته د زردشت دين تر منځته راتگ تقريباً درې زره کاله وړاندې د پښتون پاچا گيومرتن د تاجپوشۍ وروسته چې د پښتونخوا د بلخ د البرز په غرونو کې وشوه رامنځته کړل .

تاريخ شاهد دی په هغه وخت کې چې موږ پورته ذکرشوي ارزښتونه لرل ، زموږ د شاوخوا هېوادونو خلک لا د وحشيانو په څير ژوند کوي .

کله چې پښتنو په بلخ کې شاهي نظامونه ، ښاري مدنيت ، ټولنيزه ترقي ، د صنايعو ايجاد ، د اوسپنې او درملو کشف او استعمال منځته راوړی ، زموږ گاونډيانو د وحشيانو په شان ژوند کوي .

کله چې پښتنو د ټولنيز نظم او ترتيب لپاره يو داسې ايښ (زردشت) منځته راوړی چې پر يوه باد اريي عقیده درلودل ، پدې وخت کې زموږ د شاوخوا هېوادونو اوسېدونکي د وحشيانو په شکل ژوند کاوه او اويستا د دوی د جملې څخه ځينې د (ديبانو) يا (ديوانو) په نوم ياد کړيدی .

په نږدې تاريخ کې هم موږ وينو چې د مغلو پر خرابو د هرات د “کرت” کورنۍ څنگه مرفع او مترقي نظام جوړ کړی ، علم ، معرفت ، زراعت ، تجارت او صنعت په دې دوره کې څومره پرمختگ وکړ ، ترڅو د مغلو د بل سپاک تيمور لنگ له خوا دا نظام هم له خاورو سره برابر شو .

د هندوستان په هېواد کې د پښتنو پاچاهانو سلطان بهلول لودي ، سلطان علاوالدين غلجي او شېرشاه سوري نظامی ، اجتماعی او اقتصادی کارنامې د هند د تاريخ ځلانده برخې دي .

د دوی په حاکميت کې اقتصاد او تجارت ډېره ترقي وکړه .

په ټول هند کې لويې لارې او کاروان سرايونه جوړ شول او په ښه ډول د هغو امنيت وساتل شو .
په ټول هند کې يو با انضباطه نظام جوړ شو چې د سولې ضمانت يې وکړ ، زراعت ته وده ورکړل شوه ،
د معمارۍ په باره کې د رهتاس د لويې قلعه جوړول د معمارۍ او نظامي استحکام بې مثاله ښه کار
دی .

ددې پښتنو پاچاهانو په دورو کې علم او پوهې زياته وده وکړه ، د ملت سره په عدالت چلن کېده او
رعيت به پښتون پاچا ته تربل هروا کمن په اسانه ډول لاس رسي درلود .

د سولې او امنيت د تامين لپاره د شېرشاه سوري د کليوالي پيوستون نظام نهايت مفيد وو ، غلا ،
غل او غدو د منځه تللي وو ، که د چا سره طلا هم وای او تنها په صحرا کې روان وای بيا هم د
شېرشاه د عدالت او امنيت په خاطر د هغه څخه چانه شواى غلا کولای .

د ماليې راټولولو او د دولت د خزانې د ډکولو لپاره يې بهترينې طريقې انتخاب کړې وې ، نظام د
فساد څخه خلاص وو ، د پوستې نظام په هند کې د پښتنو شاهانو ابتکار وو .

که د هند د موسيقۍ او هنر د دنيا څخه د “عادل شاه سوري” او د مالوي د پښتون پاچا “باز بهادر”
ابتکارات وايستل شي ، نو د هند د موسيقۍ او هنر دنيا به نيمگړې پاتې شي .

2: د بلغار باد د پښتون د بازو څخه ومښتې:

علامه عبدالحی حبيبي صاحب په دې باره کې چې د بلغار باد د پښتون د بازو څخه ومښتې داسې
وايي:

پښتون ملت ته خدای (ج) دومره مېړانه او د بازو زور ورکړی دی چې دوی د نړۍ د نورو ملتونو په
شان د خپل هېواد ځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي خپلواکۍ ، ملي گټو او ملي نواميسو څخه
د تاريخ په اوږدو کې په خپله توره او بازو دفاع کړې ده .

د تاريخي شواهدو ، حقايقو او اسنادو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت د خپل هېواد
د ځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي خپلواکۍ ، ملي گټو او ملي نواميسو څخه په خپل لوړ همت ،
تېره توره او قوي بازو د دفاع کولو توان لري .

3- د بلغار باد د پښتون د لمنې څخه ومېستی:

علامه عبدالحی حبیبی صاحب په دې باره کې چې د بلغار باد د پښتون د لمنې څخه ومېستی داسې وایي:

پښتون ملت ته خدای (ج) ډېره لویه لمن ورکړې ده .

د دې خبرې معنا دا ده چې د پښتون ملت په قلمرو کې چې کوم اقلیتونه ژوند کوي پښتانه له هغوی سره په ډېره مهربانۍ چلن کوي .

د پښتنو په حاکمیت کې د قومي او دیني اقلیتونو سر ، ناموس ، عزت او مال محفوظ دی او د پښتو او پښتونولي د قانون په چوکاټ کې د خپل دیني مناسقو د ادا کولو حق لري .

د تاریخي شواهدو ، حقایقو او اسنادو پر اساس موږ ویلای شو چې اکثریت پښتانه پاچاهان او امپراتوران د نړۍ له خورا عادلو واکمنانو په ډله کې حسابیږي .

که موږ د لوی احمد شاه بابا ، میرویس نیکه ، سلطان بهلول لودي ، شېرشاه سوري ، سلطان غیاث الدین غوري او نورو پښتنو شاهانو او امپراتورانو واکمنۍ ته نظر واچوو او هغه د نړۍ د نورو هېوادونو د شاهانو مخصوصا دیراني او مغولي شاهانو د ظلمونو سره مقایسه کړو ، نو په ښکاره ویلای شو چې پښتانه پاچاهان او امپراتوران د نړۍ د عادل ترینو پاچانو او امپراتورانو له جملې څخه شمارل کېږي .

دا چې د پښتنو د لمنې څخه د بلغار باد مېستی دی دلته د دې خبرې معنا داده چې پښتانه واکمنان د خپل پښتون رعیت او نورو اقلیتونو سره په عدل ، انصاف ، بخښنې ، سخاوت او مهربانۍ چلن کړی دی او وبه یې کړي .

دوهم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو د اوسېدو تاریخ ته ډېره لنډه اشاره:

کله چې موږ د پښتون له کلمې سره مخامخ کېږو او یا یو څوک وایي چې زه پښتون او یا پښتنه یم، نو د پښتون د کلمې اوږدېدل یو متجسس انسان مجبوروي چې د پښتون د کلمې په هکله لږ ډېر تحقیق وکړي او په دې ځان پوه کړي چې:

پښتون څوک دی؟

په ننني افغانستان او پاکستان کې چې هر څوک د “پښتون” نوم واورې، سمدلاسه په دې پوهېږي چې دا د سترې پښتونخوا د اصلي اوسېدونکو یعنې ستر پښتون ملت نوم دی، د دې ملت هر نارینه شخص “پښتون” بلل کېږي او هرې ښځې ته یې “پښتنه” ویل کېږي.

کله چې پوه شو چې (پښتون) د پښتون ویاړلي ملت نوم دی، نو په دې هم باید ځان پوه کړو چې: ایا پښتون ملت د دې هېواد اصلي اوسېدونکي دي او که د بل کوم هېواد څخه دلته را مهاجر شوي دي؟

که د دې هېواد اصلي اوسېدونکي وي، نو د کوم وخت راهیسې دلته ژوند کوي؟

د تاریخ په اوږدو کې دا ملت په دې خپل هېواد یعنې پښتونخوا کې بادرار اوسېدلی دی او که د پردو غلام اوسېدلی دی؟

د دې ملت د جوړښت اساس پر کومو ارزښتونو ولاړ دی؟

کوم ارزښتونه دي چې د دې ملت د پايښت او بري سبب شوی دی؟

د دې ملت اخلاق، روحیات، رسم، رواج او عنعنات څه ډول دي؟

دا ملت د کوم قانون پیروي کوي؟

په دې ډول نور په سلگونو سوالونه طرحه کېدای شي او دې ټولو سوالونو ته مناسب ځواب ورکول د عالمانو او محققینو د پریزیاات تحقیق او زحمت ته ضرورت لري .

زه چې نه عالم او نه محقق یم او یو ساده او کم سواده پښتون یم او د یو پښتون په حیث د پښتون ملت ، د پښتنو د تاریخ ، د پښتنو د ټاټوبي یعنی پښتونخوا ، د پښتنو د مورنۍ ژبې (پښتو) او د پښتنو د فطرت او ملي روح (پښتو او پښتونولي) سره د زړه له کومي مینه لرم ، نو په دې اساس پورته یادو شویو مسایلو ته په ډېر لنډ ډول یوازې یوه اشاره کوم ، که په دې هکله زما په کار کې په علمي او تحقیقاتي ساحه کې هر ډول نیمګړتیا وي ، هیله ده چې ګران لوستونکي او عالمان به ما وبخښي ، ځکه چې زه یو عالم ، محقق او لیکوال نه یم .

پښتونخوا د پښتنو ابدی او ازلي ټاټوبي و او انشا الله د قیامت تر ورځې پورې به دا پاکه پښتونخوا د توریالیو او ننګیالیو پښتنو مسکن او مدفن وي .

د نړۍ ستر محققین او مورخان (استاد کهزاد ، استاد حبیبی ، کرستن سن ، دینګرد ، ډاکټر تور او یانا ، اولف کیرو او داسې نور) په دې باور دي چې پښتانه د هغه زمانو راهیسې په پښتونخوا کې اوسېږي چې د تاریخ په یاد نه دي او لا تر اوسه هم پښتانه د خپلو نیکو پرځمکه یعنی پښتونخوا پراته دي .

تر نن پورې چې عالمانو او څېړونکو د پښتنو د تاریخ په باره کې هر څه معلومات په لاس راوړي دي ، دا ثابتوي چې د پښتون ملت او د پښتنو د تاریخ ریښه او تړاو همېشه د پښتونخوا په جغرافیه پورې اړه لري .

یو ملت چې په کومه جغرافیه کې اوسېږي تاریخ یې هم په هغه جغرافیه کې جوړېږي او په نړۍ کې د هغه ملت او هغې جغرافیې په نوم یادېږي .

د مثال په ډول:

د فرانسویانو تاریخ ، د فرانسې تاریخ بلل کېږي او د فرانسې تاریخ د فرانسویانو تاریخ بلل کېږي .

د جرمنانو تاریخ د جرمني تاریخ بلل کېږي او د جرمني تاریخ د جرمنانو تاریخ بلل کېږي .

د هندیانو تاریخ د هند تاریخ بلل کېږي او د هند تاریخ د هندیانو تاریخ بلل کېږي .

په همدې ډول موږ ويلاى شو چې د پښتونخوا تاريخ د پښتنو تاريخ دى او د پښتنو تاريخ د پښتونخوا تاريخ دى .

د پورته تاريخي شواهدو څخه دا ثابتېږي ، چې له تاريخ څخه وړاندې زمانو راهيسې بيا تر نن پورې پښتانه په پښتونخوا کې او سېدل او د پښتنو تاريخ د پښتونخوا تاريخ دي .

د تاريخ په اوږدو کې داسې هم پېښ شوي دي ، چې پښتنو پاچاهانو د پښتونخوا د جغرافيه څخه د باندې پر گاونډيو هېوادونو لکه هند ، ايران او د مرکزي آسيا پر ځينو هېوادونو هم پاچاهي کړې ده .

په پښتونخوا کې د پښتنو ليکلي تاريخ د پښتنو د لومړي پاچا ، گيومرتن د زمانې څخه را پيل کېږي ، چې تقريباً د زردشت دين تر پيداېښت او د غرغښت تر پاچاهۍ خوزه کاله وړاندې يې د بلخ د البرز په غرونو کې تاجپوشي وکړه .

د دې لپاره چې گران لوستونکي په اسانه او ښه ډول پرې وپوهېدلای شي ، د پښتنو تاريخ به پر لاندې څو برخو ووېشو او هرې برخې ته به يې يوازې يو ډيره لنډه اشاره وکړو ځکه چې دا کتاب د تاريخ کتاب ندی .

لومړۍ برخه

په بلخ کې د پښتنو لومړي پاچاهان:

1: پيشداديان:

پيشداديان څوک دي؟

مونږ دلته د پيشداديانو دورې ته ډيره لنډه اشاره کوو.

ستر محققين او مورخين لکه استاد کهزاد ، استاد عبدالحی حبيبي ، کريتنسن ، اولف کيرو ، دينکرد او تور او يانا او داسې نور عالمان ټول په يوه خوله په دې عقیده او باور دي چې پارتان = پارداتان د پيشداديانو بل نوم يا ژباړه ده او پيشداديان پښتانه دي .

پارتان د يو قوم نوم دی او پارت د يوې سيمې نوم دی ، چې د دغه قوم په نوم يا دېرې .

دوی د باخترد سيمې او سېدونکي او د باخترد اريايي کتلې له ډلې بلل کېږي .

پارت او پارتان لکه د دوی او د دوی د خاورې له نامه څخه چې د دوی په نوم يې شهرت موندلی دی ، په ښه توګه څرګندېږي چې د باخترد اريايي قبيلې يوه څانګه همدا پکت يا پښت او پخت دي .

پکتان يا پختان يعنې پختي چې د دوی نوم د بخدي په اويستايي کلمه کې چې د بلخ ډېر پخوانی نوم دی ، اغېز غورځولی دی ، هماغه نوميالی قوم دی چې د ويدي سرودونو د لرغوني کتاب ريګويدا څخه تر نن پورې يې په ټولو زړو اريايي سرچينو کې ئی نوم ، نښان ، تاريخي دريځ او د استوګنې سيمې ښودل شوي دي ،

چې تاريخ د “پښتون ملت” په نوم پېژندلې دي .

د پښتنو داريایي قبيلې هغه برخه چې د هندو کش په جنوب کې راکوز شول، د سپين غر په دواړو خواوو يعنې د اريانا په جنوب شرق سيمو کې مېشت شول، دا ولس د ريگويدا په سرودونو کې په بيلو بيلو ډگرونو کې د پښت يا پکت په نوم ياد شوي دي او د ځينو پاچاهانو نومونه يې هم په ريگويدا کې ذکر شوي دي.

د اريانا هغه جنوب شرق سيمه چې د (سپيتا گونا گيري) سپين غره پر شاوخوا پرته ده او (پښت = پخت = پکت = پښتانه) پښتانه په کې مېشت شول د پښتيا يا پکتيا په نوم يې شهرت وموند.

د تاريخ پلار هيرودوت هم پښتانه د پکتیوس او د دوی سيمه يې د پکتیکا او يا پکتيا په نوم ياده کړې ده چې اساس يې پښتيا يا پختيا دی او د دې سيمې پراختيا ترسند پورې رسېدل.

تاريخ پوه ډاکټر تورا ويانا وايي چې: پارداتان عينا د پيشداديانو ژباړه ده او پيشداديان پښتانه دي او دا پيشداديان د بلخ يا بخدي لومړۍ شاهي کورنۍ ده، چې يما يې اخري او مشهور ترين پاچا دی.

ټول بې طرفه مورخين او محقيقين پيشداديان = پارداتان = پارتان = پښتانه بولي.

ډاکټر تورا ويانا پيشداديان د پارداتانو ژباړه بولي.

وتلي مورخ او محقق بناغلي کهزاد دا ثبوت وړاندې کوي، چې پارتان د بلخ = بخدي سره تړاو لرونکي پښتانه دي، چې د بلخ = بخدي = بختي په نامه کې يې هم اغېز ليدل کېږي.

د هيرودت په وينا، دې قوم پر پختيا او پختينبا (پکتيا او پکتیکا) باندې هم خپل نومونه کېښودل چې د پښتنو = پښتنو = پختنود سيمو او وطنو معنا ورکوي.

استاد حبيبي وايي چې: پيشداديان = پارتان = پارداتان = پښتانه په اويستا کې د (پره ذاته) په نوم ياد شوي دي، د بلخ په دې شاهي کورنۍ کې ډېر ستر او وتلي پاچاهان تېر شوي دي چې يو پاچا او لوی پهلوان يې هوشينگه د پره ذاته = پيشداد = پښتون په نوم ملقب وو.

د نړۍ ډېر مورخان او محقيقين په دې باور دي او د دوی په اشارو کې بلخ، د هندو کش درې، د سپين غره شاوخوا درې يعنې ټوله پښتونخوا د ويدې سرودونو او اويستايي يشتونو د منځته راتلو او هم د (زراتوشترا) د (اويستا) د ليکلو ځايونه ښودل شوي دي.

د پورتنیو حقایقو او تاریخي خبرو څخه دا معلومه شوه ، چې د بلخ = بخدي لومړی شاهي کورنۍ یعنې پیشدادیان پښتانه وو .

د گیو مرتن پاچاهي:

د بلخ د شاهي کورنیو سلسله د پیشدادیانو = پاردا تان = پارتانو = پښتنو څخه شروع کېږي .
د پیشدادیانو سلطنت د زردشت ایين د پیدایښت څخه تقریبا درې زره کاله وړاندې منځته راغلی دی .

د دې شاهي کورنۍ موسس او مشر گیو مرتن (گیو مرت ، گیو مرد ، گیو مرث) نومېده .

تاریخ پوهان وایي چې گیو مرتن لومړی پاچا و چې د جامواغوستل یې رواج کړل ، لومړی یې په خپله د ببرد پوست څخه جوړ شوي کالي واغوستل او بیا دده د قوم خلکو دده پیروي وکړه او د حیواناتو د پوستونو څخه یې د ځانونو لپاره کالي جوړ کړل او وایي غوستل .

تاریخ پوهان وایي چې په دې منطقه کې گیو مرتن او دده قوم لومړنی انسانان وه چې د لومړي ځل لپاره یې د حیواناتو د طریقې څخه خلاف د انسانانو په ډول خواړه برابر او د انسانانو په ډول ئی وخوړل .

گیو مرتن ، د بلخ د البرز په غرونو کې د خپل قوم لپاره د اوسېدو ثابت او مشخص ځای تعیین کړی او د کوچیتوب ژوند ئی پای ته ورسوی .

د دې خبرې معنا داده ، چې په دې منطقه کې گیو مرتن لومړی مشر و چې د خپل قوم د کوچیتوب ژوند ته یې د زردشت دین تر پیدایښت تقریبا درې زره کاله وړاندې د پای ټکی کېښود .

په بله وینا پښتون د دې منطقی لومړی ملت دی ، چې د زردشت دین تر پیدایښت تقریبا درې زره کاله وړاندې یې د کوچي توب د ژوند څخه مېشته یا ځایي ژوند پیل کړ .

د تاریخي حقایقو پر اساس گیو مرتن لومړنی انسان او د پښتنو ملي مشر و چې خپل ملت یې د کوچیتوب له ژوند څخه ځایي او مېشته ژوند ته رهنمائي کړ .

گيو مرتن لومړی سپړی و ، چې د سوما ، له بوټي څخه يې شراب راوايستل .

فردوسي وايي :

د دې لپاره چې د قوم مشري پاچا د نور عادي رعيت څخه فرق وکړي او ولس يې په اساني سره وپېژني او احترام يې وکړي ، د پښتنو مشر گيو مرتن لومړی ملی مشر و چې د قوم د مشري پاچا په صفت ئی د قوم له خوا تاج پر سر کېښود او پر تخت کېناستی او په نړۍ کې ئی د لمړي ځل د پاره د تخت او تاج دود ايجاد کړی .

د پورته ذکر شوي تاريخي حقيقت معنا داده چې :

- ۱: پښتون ملت د نړۍ لومړی ملت دی چې د کو چې توب څخه يې د مېشته يا ځايي ژوند پيل وکړ .
- ۲: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چې د خپل ستر د پټولو په خاطر يې لباس ايجاد کړی ، لباس يې واغوستی او خپل ستري په پټ کړی پدی ډول يې بشريت ته د لباس د اغوستلو طريقه ورزده کړه .
- ۳: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چې د انسان په ډول يې د خوراک د خوړلو طريقه ايجاد کړل او د نړۍ نورو انسانانو ته يې د انسان په ډول د خوړلو طريقه ورزده کړل .
- ۴: پښتون ملت د بشريت لمړی ملت دی چې شاهي نظام يې ايجاد کړی گيو مرتن يې خپل پاچا کړی او ټولی نړۍ ته يې د شاهي نظام جوړښت وروښوده .
- ۵: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چې شاهي تاج يې ايجاد کړی او د خپل پاچا پر سر يې کېښېښود او ټول بشريت ته يې د تاج معنی ، ارزښت او استعمال وروښود .
- ۶: پښتون ملت د نړۍ لمړی ملت دی چې د خپل پاچا د پاره يې شاهي تخت ايجاد کړی او ټولی نړۍ ته يې د شاهي تخت ارزښت او استعمال وروښودی .

فردوسي طوسي وايي چې گيو مرتن او دده زوی سيامک د دېوانو سره په جگړه کې ووژل شول او د پښتونخوا د چارو واگي د گيو مرتن د لمسي او د سيامک د زوی “هوشنيگ” په لاس ورغلی .

او ایستا د شراو تیاری ټولو قوتونو ته دیوان یا دیبان ویل، په همدې لیحاظ د مرکزي آسیا څخه پر بلخ حمله کوونکو انسانانو ته چې د پښتنو تمدن او سوله ایز ژوند یې د منځه وړی، په پښتونخوا کښی یې شراو فساد جوړوی دیوان ویل کیدل.

دهوشنگ یا هوشینګه پاچاهی:

استاد حبیبی وایی چې په او ایستا کې دا ذکر شوي دي چې په پښتونخوا کې یو لوی پهلوان وجود درلود چې نوم یې (هوشینګ) و او دا هوشینګ د کیو مرتن د اولاده څخه و او دده لقب پر ه ذاته = پیشداد = پښتون و چې د بلخ د البرز په غره کې یې د (اناهیتا) د رب النوع لپاره قربانی کولې، د دېوانو سره جنگېده او پر اوو (7) هېوادونو یې پاچاهی کوله.

جرمني عالم دینګرد وایی چې د دهقانی رسم، د ملکیت اصل د حکومت او پاچاهی کولو دود او د ولس ساتنه همدغه هوشینګ او دده کورنۍ (پیشدادیانو = پښتنو) ایجاد کړل.

سراولف کیرو او استاد احمد علي کهزاد وایی چې پیشدادیان پښتانه وو او ددوی پاچا هوشنگ په خپل هېواد پارتا یا پښتونخوا کې سلطنتي نظام درلود او ده په خپل نظام کې عدل، انصاف او نظم منځته راوړي وو، ښارونه یې ودان کړل او د خپل ولس د سوکالۍ لپاره یې نوې لارې چارې ایجاد کړې.

فردوسي وایی چې هوشینګ له ډبرې څخه او سپنه راوایستله.

نخستین یکی گوهرامد به چنگ
دانش زاهن جدا کرد سسنگ
چوبش ناخت اهنګ ري پیشه کرد
کج از تبر و تیش به کرد
سرمایه کرد اهرن اب گون
ان سسنگ خارا کشیدش برون

هوشينگ څلو پښت کاله په عدل او انصاف پر خپل پښتون ملت پاچاهي وکړه .

د تهمورث پاچاهي:

تر هوشينگ وروسته د پيشدادی کورنۍ بل غړي د (تهمورث) په نوم په بلخ کې پاچا شو او د پرش کاله يې د خپل يو هوښيار وزير (شيد سپ) په مرسته په ډېر عدل او انصاف پر خپل ولس حکومت وکړ .

د تهمورث اويستائي نوم ، تخمه او روپه ، دی او دا پاچا په اويستا کې د ، ، وسلوال ، په نوم هم ياد شوی دی .

تهمورث ته په اويستا کې “ديوبند” هم وايي ځکه چې ده ديوان پر پښتونخوا باندې د حملو کولو څخه بند کړل ، په بله وينا تهمورث پر پښتونخوا د مرکزي آسيا او ننني ايران له خوا د تورانيانو او مازندران د اوسيدونکو وحشيانو حملې بندې کړې .

د تهمورث پاچا په وخت کې پښتنو ډېره ترقي وکړه ، د وړيو ورېشل ، د کاليو سکښت او گنډل ، د حيواناتو اهلي کول ، د آس ، قچرې ، خره ، اوبښ ، غوايي او نورو څخه د ژوند په چارو کې استفاده کول هم د دې پاچا په وخت کې رايج شول ، حتی د ليک او لوست اساس کښيښودل شو ...

د پورته تاريخي حقيقت څخه دا معلومېږي چې پښتون ملت او دولت د ټول بشريت د ترقي ، پرمختگ او د ورځني ژوند د هوسا تېرولو او سوکالۍ لپاره څومره اسانتياوې برابرې کړې دي .

په بله وينا پښتون ملت د ټول بشريت د هوساينې او سوکالۍ لپاره د تمدن ، مدنيت ، ترقي ، پرمختگ ، ښاري فرهنگ ، زراعت ، ټولنيز ، اقتصادي او سياسي انکشاف اساس او بنياد ايښی دی .

د پورته حقايقو څخه دا معلومېږي چې پښتون ملت د ټول بشريت او د منطقي د ولسونو د تمدن او پيشرفت منبع وه .

په هغه زمانه کې چې پښتنو په پښتونخوا کې د بشريت لومړی دولت او تمدن ايجاد کړ ، نو دوی د گاونډيو ملتونو په تناسب ډېر متمدن ښکارېدل او دوی به د پرديو قومونو افرادو ته چې د دوی په

تناسب به ډېر وحشي وو ، د حيواناتو په شان به لوڅ لپړ گرځېدل “ديوان = ديبان” ويل ، همدارنگه پښتنو به هغو يرغلگرو قومونه ته هم ديوان يا ديبان ويل چې پر پښتونخوا به يې حملي کولې او ددوی مدنيت او دولت به يې له منځه وړه .

د فردوسي د شاهنامې په حواله د پيشداديانو د اخري او ډېر مشهور پاچا نوم “يما” و او يما پاچا نهه سوه کاله پاچاهي کړې ده .

دا خبره د علم سره سره خوري ، څرنگه چې فردوسي خپل معلومات د وخت د ختای نامک (خداينامو) ، د خدای نامک د سرودونو د حافظانو ، د وخت د سپين ږيرو او پوهو کسانو له خولې څخه اورېدلي وو او هغوی ته بيا نسل پر نسل د خپلو مشرانو څخه ورنقل شوي وو او يايې د پخوا زمانې زړې شاهنامې او خدای نامې مطالعه کړې وې ، د ولس دا خبره چې يما نهه سوه کاله پاچاهي کړې وه ، دهغوی مطلب شخصاً د يما پاچاهي نه ، بلکې د پيشداديانو د پاچاهۍ سلسله وه چې تقريباً نهه سوه کاله يې دوام وکړ او يما د پيشداديانو د سلسلې اخري پاچا و .

يما = (يم ، جم ، جمشيد) :

د وخت په لحاظ يما د پيشداديانو لومړی پاچا نه ، بلکې اخري پاچا دی ، مگر د ښه شهرت او لوړو کارنامو په لحاظ يما د بلخ د پيشدادي پښتنو پاچاهانو د سلسلې لومړی درجه پاچا بلل کېږي .

ډاکټر احتشام د اويستا د (88-89) “يشتونو” په حواله د يما نوم (يم يا يه مه) ليکلی دی .

په (ويدا) کې د پيشدادي ستر پښتون پاچا نوم (ياما) ليکل شوی دی ، په (اويستا) کې د پيشدادي ستر پښتون پاچا نوم (يما) ليکل شوی دی .

د ايران فرهنگي غلو د دې لپاره چې د پښتنو ستر پاچا يما ايراني وبولي ، نو لومړی يې د هغه نوم د ايران په پهلوي ژبه کې (يم) وليکی ، وروسته يې په ايراني فارسي کې د يما نوم ، يم ، څخه په (جم) بدل کړ .

د انسانانو نومونه د دنيا په هره ژبه کې په اصلي ډول ليکل کېږي ، مثلاً (احمد يا محمد) د نړۍ په هره ژبه کې (احمد يا محمد) دی ، د دنيا په هيڅ ژبه کې احمد په شېر جان نه بدلېږي . . .

خود ایران فرهنگي غله د پښتنو پاچاهانو ، عالمانو ، پهلوانانو او داسې نورو ارزښتونو نومونه حکه بدل نوشته کوي چې د غلا لار ورته برابره کړي .

د یمما = یم = یاما = جم = جمشید (معنا (خلېدونکی ، ځلانده او سترلارښود) ده .

د نړۍ ټول سترمورخين او محققين چې پخوا يې نومونه واخيستل شول ، پر دې خبره په اتفاق دي چې :

یمما د بلخ د پیشدادی پښتنو پاچاهانو د سلسلې اخري پاچا دی او د یمما پاچاهي د ولسونو د سوکالۍ ، نېکمرغۍ او هراړخیز پرمختګ دوره وه .

د ویدي مدنیت په دور کې انساني ټولنه پر درې طبقو وېشل شوې وه او د دې طبقاتي وېش ذکر بیا په اویستا کې هم شوی دی چې عبارت وو له :

1: د روحانیونو او مذهبینو طبقه (اثرون یا اثورو) .

2: د جنگیالو یا نظامیانو طبقه (رتشترو) .

3: د بزگرانو یا دهقانانو طبقه (وستریو فشیوان) .

یمما هم د خپلې پاچاهۍ په دوران کې دغه پورته طبقاتي وېش جاري وساته .

یمما د خپل سلطنت قلمرو د (ورو) په نامه او پلازمینه یعنی د بلخ ښار د ، واره ، په نوم بللی .

یمما د روحانیو لپاره د دوی د مسلک مطابق وظیفه ټاکلې وه یعنې د روحانیو لپاره یې په غرنیو سیمو کې د عبادت لپاره ځایونه ټاکلي وو ، ترڅو روحانیون د ولس څخه لرې د رڼا د پاچا (لمر) عبادت وکړي .

په همدې ډول د نظامیانو او دهقانانو لپاره هم د دوی د مسلک مطابق وظایف او د وظیفو د اجرا ځایونه تعین شوي وو .

د هغه وخت ولسونه په دې باور وو چې یمما د دوی د خدای له خوا د ولسونو د پاچا او ساتونکي په حیث مقرر شوی و ، ترڅو د ولسونو د هوساینې ، سوکالۍ ، نېکمرغۍ او ودانۍ لپاره زیار او زحمت وباسي .

د ولسونو په باور د دوی خدای یماته د پاچاهۍ د نښې په حیث یوه لکه، یو غمی، یوه توره، یو کتوری (جام) او یو زرین تیش ورکړي وو، ترڅو د تیش څخه د ځمکې په کرلو کې کار واخلي.

د ولس په باور د دوی خدای یماته د وظیفه سپارلې وه، چې د خلکو او څارویو د نسل په ډېرولو کې کوښښ وکړي.

د ولسونو په باور د دوی خدای یماته د وظیفه سپارلې وه چې د بلخ (واره) یعنې د بلخ یا بخدی ښار اباد کړي او هغه بلخ بیا د خپل ځان او نورو ولسونو د اوسېدو تاتوبی تعیین کړي.

په اویستا کېنې د بلخ یا بخدی واره (ښار) د لوړو بیرغونو ښکلی بخدی بلل شوی دی.

ستر پښتون پاچا یمالومړنی پاچا دی چې په لوړه کچه یې د تمدن او ښاریتوب اساس کېښود، ټولنیز ژوند یې رامنځته کړ، کرهڼه، د څارویو روزنه، د اوسپنې ویلې کول، د کالیو او بدل او د هغو سکښت او گنډول، د وسلو جوړول، د جواهراتو جوړول او استعمال، خټګري او ښايي ایجادول، د درملو کشف او د هغو استعمالول یې رواج کړل.

د پښتنو لومړۍ پلازمېنه ښکلی بلخ چې د نړۍ لومړنی ښار و، په نړۍ کې د علم او تمدن لومړنی مرکز هم بلل کېږي.

لکه وړاندې چې ذکر شول د پښتونخوا اوسېدونکو خپل پښتون پاچا یمال د خدای (ج) له خوا د خپل ولس د خدمت لپاره مقرر بللی او د زړه له کومې احترام او درناوی یې ورته درلود، د دې موضوع په ارتباط یو فرانسوي څېړونکی (مسیو بنونیست) وایي چې یمال هغه اریایي شخصیت دی، چې د اسلام تر منلو وړاندې د نورستان خلکو د ستررب النوع په صفت د یمال د بت عبادت کاوه.

د نورستان خلکو د یمال د بت (ایمیرا) په نوم یاد او د اوبت یې تر ټولو ستررب النوع بللی او په خپل مرکزي مزدک کې یې ایښودلی و، دده په نوم یې قربانۍ کولې.

نورستانیان نن هم په خبرو کې د (ایمیرا) په باره کې خبرې کوي.

د اویستا په (9) یسنا کې د درېیمې فقرې څخه تر پنځمې فقرې پورې راغلي دي چې:

(د یمال د پاچاهۍ پر مهال تودوالی، سوړوالی، زوړوالی، مړینه او رخه په دنیا کې نه وه).

د اويستاد (19) يشت په (13-38) فقرو کې راغلي دي چې:

(د يما په پاچاهۍ کې د نړۍ ژوندون په خوښۍ او خوشالۍ تېرېده او د رنځ او ناوړين نښې په کې نه وې).

فردوسي وايي چې يما د ناروغيو د علاج لپاره د داسې درملو پيدا کېدل ممکن کړل چې د مريضانو د مرض علاج به پرې کېده، يما له يوځای څخه بل ځای ته د سيندونو له لارې په کښتو کې سفرونه کول

فردوسي وايي چې يما په خپل عقل په بنايسته بلخ کې لوړې مانۍ جوړې کړې او په هغو مانو کې يې د ځان مينځلو لپار تشنابونه جوړ کړل، د جنگ وسلې يې جوړې کړې او د فوځيانو په واسطه يې هغو وسلو ته نومونه هم پيدا کړل.

د پورته تاريخي سندونو په رڼا کې موږ دې حقيقت ته رسېږو، چې ستر پښتون پاچا يما له عقلي او فکري پلوه يو خورا رسېدلی انسان، د لوړ فکرو او ژور خيال خاوند پاچا و.

يما د بشريت په تاريخ کې لمرې پاچا وو چې د لمرې ځل د پاره يې د ملی جشن فکري ايجاد کړی او په پښتونخوا کې يې د پسرلي لمرې ورځ يعنې د حمل لمرې تاريخ د نورو د جشن په نامه ونومولی چې دا اويستايي نوروژي جشن، د ښوگلو خاوند، جشن بلل کېږي.

او دهغه وخت راهيسې بيا تر نن پورې د نوروژي جشن په پښتونخوا کې نمانځل کېږي، د پښتنو د دې تاريخي جشن څخه په تقليد نن ورځ د نړۍ ټول هيوادونه د ازادۍ جشنونه او يا مذهبي اخترونه نمانځي.

د پښتنو د پيشدادې پاچاهانو ټوله دوره مخصوصاً د پښتنو د ستر پاچا يما سلطنت د بشريت د تکامل او تمدن ډېره ستره او ځلانده دوره ده او په دې دوره کې پښتونخوا د ټول بشريت لپاره د تکامل، ترقي او تمدن منبع وه.

2: ساکزيان: (د ساکزو دورې ته يو ډېره لنډه اشاره)

ساگزيان څوک وه؟

محقق او څېړونکي سراولف کيرو وايي ساکان د پيشدادی پښتنو تربوران او په يوه پښتون ملت پورې تړلي خلک دي .

د ساگ = سهاک نوم د پښتنو په سترو کتابونو (ويدا) او (اويستا) کې راغلي دي .

تاريخ پوهان وايي چې د سهاک يا ساگ اصلي نوم (بيوراسپ) او د پلار نوم يې (ارونداسپ) دی ، چې سلسله يې د پښتنو لمړي پاچا گيو مرتن يا گيومرث ته رسېږي او موريي د پيشداديانو د اخري پاچا يما خور (اوداک) وه .

علامه سيد جمال الدين افغان د تاريخي اسنادو په حواله ساگ = سهاک د پښتنو نيکه بولي .

ځينو محققانو او مورخانو د تاريخي سندونو له مخې ضحاک = سهاک = ساگ د غورد سوري پښتنو نيکه بللی دی .

قاضي منهاج سراج جوزجاني د غورد سوري پښتنو ريښه ساگ ته رسوي .

تاريخ پوه او څېړونکی علي قلي ميرزا ، وايي چې ساگ د (هري) په نوم يوه لور درلوده او د هرات د ښار ته د ابدي (هري) ايښی دی .

تاريخ پوهان وايي چې په ريگويدا او اويستا کې د پارس يعني اوسني ايران د هېڅ واکمن نوم نه دی ذکر شوی ، مگر د پښتونخوا د پښتنو پاچاهانو نومونه ذکر شوي دي چې په دې جمله کې د يما او ساگ نومونه هم شته .

د تاريخ پوه ډاکټر تور او يانا ، او نورو تاريخ پوهانو او څېړونکو په اند پښتنو ساکانو يا ساگزو زرگونه کاله تر اسلام وړاندې د خپل حکومتونو يو اوږده لړۍ درلودل او اوسنی پارس هم د پښتنو د واکمنۍ يوه برخه وه .

انگرېز څېړونکی او تاريخ پوه اولف کيرو ، وايي چې ضحاک د ساگ عربي شوی نوم دی ، د ساگزو او پيشداديانو د وارو ريښي گيومرث يا گيو مرتن ته رسېږي او دواړه پښتانه دي ، څرنگه چې ساگ پښتون و او دې پښتون پاچا هم د نورو پښتنو پاچاهانو په شان پر پارس حکومت کړی وو ، په همدې

وجه ايرانيانو د هغه څخه نفرت درلود او د همدې نفرت پر اساس يې د ساگ نوم په جعل شوو اسنادو کې اژداک يا بنامار ليکلی دی .

استاد حبيبي د ساکانو يا ساگزو په باره کې داسې وايي :

هغه ولايت چې د هامون سيند په کې بهېږي د سيستان په نامه يادېده ، چې په اصل کې ساکستان او په عربي کې سجستان بلل کېږي .

د ساکستان او سپدونکي ساکزي = اسحقزي = ساگزي = سجزي په نامه يادېدل ، نن هم دا پښتو ويونکي افغانه قبيله (ساگزي) د هلمند سيند پر غاړه ، سرپل او ټوله پښتونخوا کې تيت مېشت دي چې ځان له ابدالي دراني قبيلې څخه بولي .

د تېرو ټولو سندونو او حقايقو څخه دا معلومه شول چې ساکان = ساکزي = ساگزي = اسحقزي د پښتنو د ساگزو قبيله ده چې نن هم په پښتونخوا کې او سېږي او د درانو پښتنو د پنج پای د څانگې يوه مهمه برخه ده او په ټوله پښتونخوا کې تيت او پرک پراته دي .

د پورته حقايقو پر اساس ويلای شو چې :

ساگزي د پيشدادی پښتنو تر بوران دي او د پښتون ملت يوه برخه او سوچه پښتانه دي .

په پيشداديانو او ساگزو پورې تړلي ټول پاچاهان مخصوصاً ډېر مشهور پاچاهان لکه د پيشداديانو ستر پاچا “يما” او د ساکانو ستر پاچا ساک (ضحاک = سهاک = ساک) دواړه پښتانه پاچاهان وو . “ساک” د “يما” د خور “اوداک-يا-ودک” زوی او يما د ساک = ضحاک ماما دی .

کله چې د پيشداديانو پاڅور يعني کيانيانو د ساگزو څخه د بلخ پاچاهي دوباره ونيوله ، ساگزيان د خپلې پاچاهۍ د سيمې يعني بلخ څخه وايستل شول او تر اوږدو لوړو ژورو وروسته تر ميلاد يوه پېړۍ مخکې گندهارا = پېښور ته ورسېدل او هلته يې بيا حکومت جوړ کړ او تر پينځمې پېړۍ پورې يې حکومت وکړ .

د ساگزو د دوهمې دورې پاچاهۍ موندل شوې سکي د دوی د څلورو مشهورو پاچاهانو نومونه رانښيي چې عبارت دي له :

(مافيس، لومړی ازیس یا ازیز، ازیلیس او دویم ازیز).

اولف کیرو، وایي: د ساکزیو پښتنو طوفان د شرقي او غربي غرو او سیمو څخه په هغه درو ورننوت چې هرات ته ورځي، د دې لارې ساکزیو پښتنو د هخامنشیانو د امپراطورۍ د (درنجانیا او اراکوزیا) ایالتونه ونيول او د (درنجانیا) ایالت نوم یې په (ساکستان = ساکزیستان) واړاوه، د ساکزیو پښتنو د حاکمیت ساحه ترغزني پورې رسېدل چې دا مطلب د هغو سیکو څخه ثابتېږي چې په لاس راغلي.

ساکزیو پښتنو د گومل او پیوار له لارې گندهارا = پېښور هم ونيو او ساکزي پاچا مافيس ټيکسلا = ملتان خپله پلازمېنه وټاکله.

ساگ = سهاک = ضهاک:

ترتاریخ وړاندې مشهورو پښتنو پاچاهانو له جملې څخه یو “ساگ” دی چې عربان ورته ضهاک وایي او ایرانیان د نفرت له رویه ورته اژدهاک وایي ځکه چې د پارس پر خاروه ئی یرغلونه کړي وه. د ساگ = ضحاک = سهاک نوم په ریگویدا کښی هم ذکر شوی دی.

د ولس د روایاتو پر اساس “ساگ” زرکاله په پښتونخوا کې پاچاهي کړې ده.

په قوي احتمال دا هم د یماد سلطنت په شان اټکل دی، په حقیقت کې د ساکزو سلسلې شاید زرکال پاچاهي کړي وي او د ساکزو تر ټولو مهم پاچا همدا “ساگ” و، نو په دې اساس ولسي روایات وایي چې “ساگ” زرکاله پاچاهي کړې ده، لکه د پیشدادیانو د سترپاچا یماد په باره کې چې وایي هغه (900) کاله پاچاهي کړې ده.

د ساک مورد پیشدادي سترپښتون پاچا یماد خور وه او نوم یې (اوداک = ودک) وه.

د ساک اصلي نوم “بیوراسپ” او د پلار نوم یې “ارونداسپ” او د یماد په شان شجره یې د پښتنو لومړي پاچا گیو مرتن ته رسېږي.

پورته ذکر شول چې سترپښتون پاچا يما هم د گيو مرتن له اولاد څخه و ، نو په دې اساس ويلاى شو چې يما او ساک دواړه څو پښته وړاندې د يوه نيکه لمسيان دي او په يوه پښتنه کورنۍ پورې اړه لري .

سيد جمال الدين افغان وايي چې پښتانه د هغه پاچا اولاد دي چې ضحاک = سهاک = ساک نومېږي .
سيد جمال الدين نور هم اضافه کوي :

د ځينو مورخينو په حواله پښتانه د ساک اولاد دي .

ځينې نور مورخان او څېړونکي بيا د غورد سوري پښتنو ريښه ساک ته رسوي .

يو ايراني محقق ډاکتر غلام رضا وهرام په خپل کتاب (حکومت های محلی در شرق ايران) کې داسې ليکي :

په تاريخ کې د يو غوري ضحاک = ساک خبرې شوې دي ، دده د نيکو او خپلوانو له جملې څخه يوتن د سور په نامه په غور کې پاچا شوی دی .

“سوري ماهويه” د ايرن د پاچا (دربيم يزدگرد) قاتل هم د دې سوري پاچا له کورنۍ څخه يوتن دی .

يقين ته په نږدې گومان هغه ضحاک په اصل کې “شاهک” يا سهاک = ساک وو ، وروسته بيا د ضحاک په نوم ياد شوی دی ، همدا اوس هم په افغانستان کې يوه قبيله د “سهاکزي” او يا “شاهک زاد” په نوم شته .

قاضي منهج سراج هم د تاريخي شواهدو په حواله د غورد پاچاهانو نسب ضحاک = ساک ته رسوي .
فردوسي بيا د کابل پاچا مهرباب شاه هم د ضحاک = ساک د نسل څخه بولي .

داويستا د متن څخه دا ښکاري چې ساک پر ښکلي او متمدن بلخ هغه وخت حمله وکړه چې ايزدي فر (د سلطنت پرتم خلا) د بريالتوب د مارغه په څېر د پيشداديانو د ستر پاچا يما څخه جلا شوی و ، نو ساک پر يما باندې بری وموند او دده هېواد يې ونيو .

داويستا د رام يشت په (19) فقره کې ذکر شويدي چې :

“ضحاک = ساک د “کوي رينتا” په نامه يوه هسکه ماني ، شاهي پلاز او زرینه چترۍ درلودل” .

تاريخ بلعمر د ضحاک = ساک په باره کې داسې وايي:

“دنوح عليه السلام تر طوفان زړکاله وروسته د سام بن نوح په اولاد کې يو پاچا پيدا شو چې نوم يې ضحاک = ساک و او ټوله نړۍ يې لاندې کړه .

د بشريت د تاريخ په اوږدو کې پاچاهانو يو له بل سره په دې پلمه جنگونه کړي چې يو د بل پاچاهي ونيسي او د لړۍ تر نن پورې هم روانه ده .

د ساک او د هغه د ماما ترمنځ هم د پاچاهۍ د نيولو پر سر جنگ وشو ، په جنگ کې يما ماتې وخوړه او ساک د يما پر ټول سلطنت حاکم شو .

استاد کهزاد د ساک د پاچاهۍ داخلي او خارجي ولايتونه او يا هېوادونه داسې ذکر کړيدي:

لومړۍ: کورني هېوادونه يا ولايتونه:

1: ارزه

2: شېبه

3: فردوسي

4: فردوفش

5: رادو برست

6: دور جرست

7: خيزس بامي

چې په دې کې کابل ، زابل ، غور ، تخارستان ، باختر ، گندهارا او بلخ بامي هم ورکړ شوي دي .

د اويستاپه “ونديداد” کې د پښتونخوا شپاړس قطعې ځمکه ذکر شوې ده چې د هندوکش په شاوخوا کې پرته وې او دغه سيمه اويستايي خاوره بلل شوې ده .

د اويستا "دمهر" په يشت کې د "خيزس بامي" (د داخلي ولاياتو او ووم ولايت) نوم د اريانا د خپلواکو ولسونو د ځلانده ټاټوبي په نوم ذکر شوی دی، د دې منځني هېواد يعنې "خيزس بامي" پلازمېنه د ښکلي "بلخ بامي" په نوم ياد شوی دی.

دوهم: باندني هېوادونه:

پارس، توران، چين، ماچين، سند، هند او روم.

(دلته د روم څخه مطلب ترکيه ده نه د ايتاليا روم)

د پورته ټولو تاريخي حقايقو څخه دا برملا شول چې ستر پښتون پاچا "ساک" د پښتنو په ساکزي قوم پورې اړه درلوده او د پښتون ملت پښتون پاچاو، چې دده کورنۍ تقريباً زر کاله په پښتونخوا او دهنې پر شاوخوا هېوادونو پاچاهي کړې ده.

3: د تریتونا يا تریتون پاچاهۍ: (ايرانيان ئی فریدون بولی)

(د تریتونا د کورنۍ پاچاهۍ ته ډیره لنډه اشاره)

په تیرو پاڼو کې د ذکر شول چې د ساگزو د کورنۍ سلطنت تقريباً زر کاله دوام وکړی.

د معاصر تاریخ او یا حتی د اوسنیو شرایطو په شان کله چې یو کورنۍ یا حزب د بلې کورنۍ یا حزب د خوا د حاکمیت څخه لیری شی، نو د حاکمیت څخه لیری شوی کورنۍ یا حزب همیشه پدی تلاش کېږي وی چې دوباره د حاکمۍ کورنۍ یا حزب څخه سیاسي قدرت پلاس راوړي.

د ساگزو د کورنۍ د حاکمیت په اخرو وختونو کې کاوک (کاوه) اهنگر خپل د اهنگرۍ بنۍ یا خرمن د نیزي پر سر دبیرغ په ډول وتړل او د ساگزو د حاکمیت پر خلاف یی ولسونه راو پارول.

د کاوه اهنگر د بنۍ یا خرمنی بیرغ د،، کاویان،، د بیرغ په نوم مشهور شو او تر ډیرو زمانو پوری د ا،، کاویان،، بیرغ داریایی ولسونو د بری سمبول بلل کیدی.

د پيشداديانو د کورنۍ يو مبارز کس چې تریتونا يا ترا تينه ولد پورگاوددی مشهور اهنگر کاوه ملاتړ تر لاسه کړی او ددی مشهور اهنگر په ملاتړی ولسونه د ساگزو د حاکمیت پر ضد راو پارول او د کاوه اهنگر او ولسی پاڅونو په زوری د ساگزو تقریباً زر کلن حاکمیت ته د پای ټکی کیښود، او د پښتونخوا پاچاهی یو ځل بیا د ساگزو د پښتنی کورنۍ څخه د پيشدادی پښتنو کورنۍ ته پلاس ورغلل.

تریتونا د ساگزو پر کورنۍ د ده د بری په خاطر د مهرگان په نوم جشن جوړ کړی چې هر کال به دا د بری دورځی جشن تجلیل کیدی، او همدارنگه تریتونا پر ساگزو باندی د بری په خوشحالی کښی داوبود رب النوع اناهیتا د پاره سل اسونه، یوزر غوایی اولس زره پسونه قربانی کړل.

د تریتونا کورنۍ تقریباً پنځه سوه کاله پاچاهی وکړل.

4: کیانیان: (د کیانیانو دورې ته یو ډېره لنډه اشاره)

کیانیان څوک وو؟

د کي- کاوه یا کیان په باره کې مورخان په دې باور دي چې دا کورنۍ د پيشداديانو پاتې شوني ده . مورخين او محققين په دې باور دي چې کیانیان په حقیقت کې هغه پخواني پيشداديان دي چې د “ کاوه ” په نامه یې په بلخ کې د پاچاهی بله لړۍ پیل کړه . د پښتنو د دې شاهي کورنۍ د مشرنوم “ کاوه کواتا یا کاوه کواته ” و ، نوځکه دا کورنۍ د “ کي = کاوه = کیانی په نامه مشهوره شوه .

مورخ تور او یانا وايي:

په بلخ = بخدي = باختري کې له پيشداديانو څخه وروسته اويستا د اريانا د يوې بلې ډلې پاچاهانو يادونه کوي چې نوم یې د “ کاوه ” په کلمې پيلېږي او موږ هغه د “ کیانی یا کواني ” په نوم يادوو ، ټول له يوې کورنۍ سره ارتباط لري .

“ کاوه کواتا ” د بلخ د کیانی شاهي کورنۍ او سلطنت موسس دی .

کاوه کواتا هم د خپل لیرې نیکه گيو مرتن په شان د بلخ شمال ته د البرز په غره کې د پاچاهۍ تاج پر سر کېښود .

د البرز غرونه هغه ځای دی چې د پښتنو لومړۍ پاچا گيو مرتن هم هلته مېشت شوی او هلته يې د پښتنو د لومړۍ پاچاهۍ اساس ايښی و .

د پورته خبرو معنا دا شوه چې د پښتنو د پيشدادی شاهي کورنۍ او کياني شاهي کورنۍ دواړه یو له بل سره نږدې او په وینه شریکې پښتني کورنۍ دي .

کي = کاوه = کيان د پوه ، لارښود ، هوښيار ، پاچا او امير په معنا ده .

استاد حبيبې وايي :

“ اويستا ” غرغښت ته په دې خاطر د “ کاوه ” لقب ورکړی و چې غرغښت لومړی سړی و چې د زردښت ايښ يې قبول کړی او د زراتوتشرا او د زردشت د ايښ د عمده مرستندويانو څخه وو .

د “ کاوه ” معنا پوه ، لارښود ، پاچا ، امير او ستر رهنما ده .

استاد حبيبې د اويستا د ژورو څېړنو په واسطه ثابتوي چې د کيانيانو اصلي ټاټوبی د هلمند سيمه ده .

د اويستا د بندهش د يویشتم څپرکي په اوومه فقره کې ذکر شوي دي چې کيانيسيه (هامون) د کياني کورنۍ ټاټوبی دی .

د اويستا د آبان يشت په (۱۰۵۸) فقره کې راغلي دي :

لوړ همته کي گشتا سپد (فرزدانو) د اوبو مخامخ ته د ناهيد لپاره نظر ومنلواو هيله يې ښکاره کړه چې پر ارجاسپ او نورو تورا نانو باندې بری حاصل کړي .

د بندهش د (۱۲) څپرکي په پنځمه فقره کې ويل شوي دي چې د (فرزدان) سيند گي ، جهيل يا درياچه په سيستان کې دي او په (زامياد يشت) کې سيستان د کيانيانو ټاټوبی شمېرل شوی دی .

د زامياديشت د (۹) کردي په (۲۲) فقره کې ذکر شوي دي چې فريعنې تاج او تخت په هغه چاپورې اړه لري چې خپل سلطنت په هغه ځای کې جوړ کړی چې د هلمند سيند د هامون درياچه يا جهيل جوړوي .

د هلمند سيند او د هامون جهيل د پښتونخوا په سيستان کې پراته دي کوم چې د کيانيانو اصلي ټاټوبی دی .

د پورته تاريخي حقايقو څخه دا ثابتېږي چې کيانې کورنۍ د پښتنو د پيشدادې کورنۍ پاڅوړ او په خټه پښتانه دي .

د دوی په حاکميت کې پښتو ژبه دهغه وخت د لحجې مطابق مروج وه او د پښتونخوا سيستان يعنې د هلمند د سيند او د هامون د جهيل شاوخوا د دوی د اوسېدو اصلي مرکز و .

د کاوه کواتا پاچاهي:

کاوه کواتا پخپله خپل ځان د تریتونا د نسل څخه بولی، خودی د تریتونا یا پيشداديانو د سلسلې په دوام خپل پاچاهۍ ته دوام نه ورکوی بلکې په خپل نوم د یو بلی شاهي کورنۍ ته داب ردی.

د کاوه خاندان سلطنت داسې شکل لری لکه د بارگزود منځ څخه چې محمد زویا د پوپلزود منځ څخه چې سدوزو سلطنتونه جوړ کړی دی، خوپه حقیقت کښی محمد زی بارگزی او سدوزی پوپلزی دی.

کاوه کواتا (ایرانیان ئی کيقباد بولی) د کيانيانو د شاهي کورنۍ موسس او بنسټ ايښودونکی و .

کاوه کواتا د بلخ د البرز په غرونو کې د پښتنو د پاچاهۍ تاج پر سر کېښود چېرې چې لومړی پښتون پاچا “گیو مرتن” د تاجپوشۍ دود ایجاد کړی وو .

د کاوه کواتا پاچاهي د عدالت، ورورولۍ او برابری پرستو ولاړه وه .

د کاوه کواتا په نظر د پښتونخوا ټول وگړي د برابر و حقوقو خاوندان وو او هېچا پر بل برتری نه درلوده، کاوه کواتا په پښتونخوا کښی د عدالت او انصاف پرستو ولاړ نظام جوړ کړی او خپل ملت یی د سوکالۍ او خوشحالی پر لور رهبری کاوه.

دولس څخه د کاوه کواتا هیله دا وه چې په ژوند کی د صداقت، رښتیا، نیکی او ښیځنۍ لمن ټینګه کړی، ځکه چې پاچا په خپله داویل چې زه پدی باور پایم او له خدایه ډیر بیرېږم.

لنډه دا چې کاوه کواتا د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په پښتونخوا کې په عدالت او انصاف حکومت کوي.

د کاوه یوسا - یا - کوي اوسن پاچاهي.

کاوه یوسا (ایرانیان ئی کیکاوس بولی) د کاوه کواتا ، زوی دی او تر پلار ورسته د پښتنو پاچا شو.

کاوه یوسا د کیانی کورنۍ تر ټولو ستر پاچا بلل کېږي .

د یوسا ، معنا هیله ، غوښتل ، تقاضا او خوښی درلودل دي .

کاوه یوسا ، د خپلو نیکونو او ټولو پښتنو په شان د غرونو سره مینه درلودله او خپل تاجپوشي يې د “زریفیه” په غره کې وکړل .

کاوه یوسا ، د زریفیه په غره کې د اوبو د رب النوع “اناهیتا” لپاره قربانۍ کولې ترڅو دی د نړۍ پر نورو پاچاهانو لوړ او ستر کړي .

کاوه یوسا د زریفیه غره پر سراووه (۷) لوړې ماڼۍ جوړې کړې وې.

استاد حبیبی وايي:

تر کاوه کواتا وروسته دده زوی کاوه اوسن = کاوه یوسا د بخدي = بلخ پر پلاز کېناست ، داوسن معنا هیله یا خوښي ده .

کاوه یوسا د غیري اریایي پردیو عناصرو سره ، چې د حماسي روایاتو پر اساس د اوسني ایران د شمال د مازندران په ځنگلونو کې اوسېدل ، جنګونه وکړل او پرهغوی يې بري ترلاسه کړي .

په اویستا کې دغه ځنگلي خلکو ته دیبان یا دیوان ویل شوي دي.

(پښتانه د افغانستان په افسانوي او داستاني تاریخ کې-۳۵۹ مخ)

د تاريخ پوهانو له نظره کاوه يو ساڅکه پر مازندران يرغل وکړی چې د هغی سیمی خلگ ورته پردی ښکاریدل، دوی په ځنگلونو کښی اوسیدل ځکه چې د مازندران زیاته برخه په ځنگلونو پوښل شوی ده، د ځنگلونو اوسیدونکو اوږده ویښتیان، اوږدی ږیری او ببرسرونه درلودل او اریایی تبار نه پیژندل کیدل، شاید ددی کبله وو چې اویستا د دیبانو یا دیوانو په نوم یاد کړل.

اویستا وایی چې غښتلي کاوه یو سا یا کاوه اوسن د زریفیه دغره پرسر داو بو رب النوع اناهیتا لپاره سل آسونه، زرغوايي اولس زره پسونه د دې لپاره خیرات کړل چې د پاچاهانو سترپاچا شي، دپوهانو د څیړنو له مخی دا د زریفیه غره په بلخ کښی پروت دی.

د کاوه هوسروایا = هئوسره وه پاچاهي.

ددی پښتون پاچا نوم په اویستا کښی ، ، کاوه هوسروایا ، ، دی

خو ایرانیان یی (کی خسروبولی)

کاوه هوسروایا دسیا ورشانا زوی او د کاوه یوسا لمسی دی.

څرنگه چې د کاوه هوسروایا پلار سیاورشانا د توران د پاچا افراسیاب د خوا وژل شوی وو نو پدی سبب دخپل نیکه کاوه یوسا تر مړینی ورسته کاوه هوسروایا د بلخ په ښار کښی خپل تاجپوشی وکړل.

کاوه هوسروایا د کیانی کورنی اخیری پاچا وو ، خودښو او سترو کاروپه لیحاظ ددی کورنی تر ټولو ستر او غښتلی پاچا وو.

استاد حبیبی د “کاوه هوسروایا” د کیانی کورنی داخیری پاچا په باره کې داسې وایی:

کله چې کیانی فرتم (کیانی فر) په کاوه هوسروایا پورې اړه پیدا کړه ، نو د هغه په مرسته یې لوی کارونه وکړل ، زور ، قوت ، مینه ، ښکلا ، برم او پرتم دده په برخه و .

هوسروا يا د كياني شاهنشاهي هېوادونه بيرته سره ونبلول چې له همدې امله په اويستا كې دي د(خستري هن كريمو) يعني د هېوادونو د نسلونكي او د شاهنشاهي د رامنځته كېدونكي په نوم ياد شوي دي .

كاوه هوسروا يا په خپل هېواد كې د سلطنت د كولو داسې يو سيستم رامنځته كړي چې پر عدل او انصاف ولاړ وو او د هر مظلوم شكايت اورېدل كېده .

هغه يو مهربانه او د صله رحمې لرونكي پاچا بلل شوی دی .

كاوه هوسروا يا به هميشه د خپل خداي په دربار كې دا دعا كوله چې :

“ای خدایه كه بنه مې كړي او كه نابنه ، له خپل جنت نه مې بې برخې نه كړې .“

د پورته دلايلو څخه دا روښانه معلومېږي چې د كاوه هوسروا يا واكمني د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق چلېده .

بالاخره د كياني كورنۍ اخيري پاچا “كاوه هوسروا يا” د خپل عمر په اخيري وختونو كې د ځينو عواملو پر اساس په خپله خوښه په پوره سوله ييز ډول خپله پاچاهي يو بل پښتون “اوروت آسپه = اتریت = بيت نيكه” ته وسپارله او په خپله د خپل خداي په عبادت مصروف شو .

هوسروا يا و “اوروت آسپه = اتریت = بيت نيكه” ته د خپل سترې امپراطورۍ د تاج او تخت د سپارلو پړوخت دا لاندې نصيحتونه هم وكړل .

د ظلم او ناروا څخه هميشه ځان وساته .

د چارو په سرته رسولو كې هميشه د عدل او انصاف څخه كار واخه .

هر كار په پوهه سره سرته رسوه .

ولس ته ازار مه رسوه .

په خبرو كې د بدو الفاظو څخه ځان ژغوره .

5: د آسپه کورنۍ پا چاهۍ:

(د آسپه کورنۍ پا چاهۍ ته ډېره لنډه اشاره)

آسپه کورنۍ څوک وه؟

ستر جرمي محقق “دينکرد” وايي چې آسپه کهول هم د بلخ د تېرو شاهي کورنيو لکه پيشداديان، ساکان او کيانيانو سره تړلي پښتني کورنۍ وه، همدا علت شو چې کاوه هوسروا يا خپل دستري امپراطوري تاج په خپله خوښه او رضا په خپل لاس د اوروت آسپه (داويستا اتریت) پر سر کېښود او هغه ته يې مبارکي وويله، د فردوسي په شاهنامه کې د دې موضوع په باره کې داسې بيت راغلی دی

ایــن تــاج نــو بر تــو فرخــنده بــاد
جــهــان ســر بــســر پــش روي تو بــنده بــاد .

کله چې کاوه هوسروا يا خپل سلطنت و “اوروت آسپه = اتریت = بیت نیکه” ته په خپله خوښه او رضا و سپاره، نو اوروت آسپه يعني بیت نیکه د پښتنو پاچاشواو د پښتونخوا په تاريخي ښکلي پلازمېنه بلخ کې پر پلاز کېناست.

د بلخي اوروت آسپه = لهراسپ = بیت نیکه د واکمنۍ مهال ته په کتلو دغه حقيقت په ښه ډول څرگندېږي چې نوموړی په پوره صداقت سره د کاوه هوسروا يا څخه اوریدلی نصیحتونه په عملي ډگر کېښي پلي کړي ول، او مذهب ته يې په پام اړولو سره هڅه وکړل چې شیطاني اندېښنې يې په فکر او ذهن باندې غلبه پيدا نکړي، له همدې امله يې په بلخ کېښي يوه لويه او ښکلې اتشکده (اورتون) د خلکو د مذهبي دودونو د نمانځلو د پاره جوړه کړل.

بیت نیکه به تل خلکو ته په ويناوو کېښي په تکرار سره ويل چې:

- ای خلگو له خدای (ج) څخه وویږیږی.

- هیڅ کله د خدای (ج) له درباره مه ناهیلی کیږی.

- خدای (ج) سندونه، غرونه مخکې، او له هغو نه را تاو هسک اسمان را پیدا کړیدی.

- مونږ باید د تمی د زیاتیدو څخه ځان وساتو.

- مونږ باید خپلو ناپوهیو او کمزوریو ته پام واړوو.

- مونږ باید په خپلو کښی جوړه او روغه سره ولرو.

- په عدالت یا نیاو باندی خوشحاله اوسی... او کینه په زړه کښی مه ساتی.

بیت نیکه به تل خپل ولس ته ویل چی:

عدل او نیاو به دده لاره وی او په هغه به عمل کوی.

شیخ بیت یا بیت نیکه ډېر مهربان، نېک فطرت او د ښو اخلاقو او محسناتو خاوند او ډېر عادل پاچا و.

بیت نیکه په ډېر عدل او انصاف په پښتونخوا کې خپلې پاچاهۍ ته دوام ورکړي ترڅو د هېواد د شمال څخه پر پښتونخوا د تورانیانو د حملې په نتیجه کې د خپل هېواد په دفاع کې مړ شو او دده تر مرګ وروسته دده زوی غرغښت د پښتنو پاچا شو او د پښتونخوا په ښکلي پلازمېنه بلخ = بخدي کې پر پلاز کېناست.

غرغښت = غرشاه سږ = گرشاسپ:

مورخ استاد کهزاد وایي “د غرغښت د پلار نوم د اویستا (اتریت = اتریط = بیت نیکه) دی، ښاغلی کهزاد په دې باور دی چې د اویستا “اتریت” د بلخ د “تریتا” د قبیلې د ساما د څانګې د “سم یا شم” د اولادې څخه دی.

دغه د اویستا اتریت په حقیقت کې د پښتنو د نیکونو له جملې څخه بیت = بیتي = شیخ بیتي = بیت نیکه دی.

د پښتنو دوه نور نیکونه د اویستا “سرند = سربن” او “غرغښت” دي.

غرغښت یا گرشاسپ د اویستا په یشتونو کښی د تل پاته سړی په نوم یاد شوی دی.

د عامو وگړو په منځ کښی تراوسه لا داسی کیسی او افسانې شته چې غرغښت داسې قوي پاچا او پهلوان وو چې د عوامو په نظر مرگ یې نه درلود او تراوسه لا د پښتونخوا په دریو سیمو یعنی د کابل د ده سبز، بامیان او یاریگ روان په یوه غار کښی بیده دی.

د غرغښت د واکمنۍ لویه کارنامه د پښتونخوا د شمال ختځه د تورانیانو د حملو مخنیوی او د پښتونخوا متحد او خپلواک ساتل و .

د غرغښت بله ستره کارنامه دا وه چې دده د سلطنت په دوران کې “زراتوشترا” د زردښت “د ایین موسس نړۍ ته راغلی او د “زردښت” ایین یې منځته راوړي .

د زردشت تر ایین وړاندې پښتنو او ددې منطقې نورو اقوامو پر یو واحد معبد عقیده نه درلوده او د طبیعت پر زیاتو عناصرو لکه اوبه ، باد ، اور ، لمر او داسې نورو یې عقیده درلوده او د هغو پرستش او عبادت به یې کاوه .

خو کله چې د زراتوشتر له خوا د زردشت ایین منځته ته راغی ، دې ایین پښتانه او ټول بشر د یو واحد خالق عبادت ته چې د

“اهورا مزدا” په نوم یې یاد او ه را وبلل .

که څه هم د زردشت ایین یو الهي دین نه وو او نه هم د دې ایین بنیاد گزار “زراتوشترا” د خدای (ج) پیغمبر و ، خو بیایې هم تر پخوانیو خرافات پرستیو ډېره ښه لاره ولس ته معرفي کړه ، چې پر خپل ځای به د زردشت د ایین ځینو لارښوونو ته یو لنډه کتنه وکړو :

څرنګه چې د یهودي دین کتاب “تورات” د کاتولیک دین کتاب “انجیل” او د سیکانو د دین کتاب د “ګرنټ” په نوم یادېږي ، په همدې ډول هغه کتاب چې د زردشت ایین په کې لیکل شوی وو ، د “اویستا” په نوم یادېده .

ستر پښتون پاچا غرغښت هم پر “اویستا” یا د زردشت پر ایین ایمان راوړي او هغه کتاب یې د خپل دین په حیث قبول کړی او له دې سببه د اویستا ایین ښه پرمختګ وکړي .

غرغښت د زردشت پرايښ عقیده درلوده او د زراتوشترا لوی حامی او مرستیال وو ، د همدې ملاتړ له امله د زردشت ایښ ډېر پرمختګ وکړ او د دې ملاتړ له امله د غرغښت نوم خو ځله په اویستا کې ذکر شوی دی .

اویستا غرغښت ته د “ کاو ، سترمشر ، سترلارښود ، پوه ، هوښیار ، رهنما او نور ښه “ القاب ورکړيدي .

سترمحقق او مورخ استاد کهزاد د پښتنو د دروسترو نیکونو په باره کې داسې وایي :

په اویستا کېښی د “ اتریت “ په نوم ذکر شوی شخص د پښتنو بیت نیکه دي ، یا په بل عبارت بیت نیکه په اویستا کېښی د ، ، اتریت ، ، په نوم ذکر شوی دی .

د بیت نیکه زوی غرغښت د پښتنو بل نیکه دی .

په اویستا کېښی د (سرند) په نوم ذکر شوی شخص د پښتنو بل نیکه (سرین) دی ، یا په بل عبارت د پښتنو نیکه سرین په اویستا کېښی د ، ، سرند ، ، په نوم ذکر شوی دی .

د اویستا غرغښت د اویستاد “ د اتریت زوی دی ، اتریت د ساما د تریتا د قبیلې د ساما د کهول څخه دی ، ساما د سم یا شم د کهول څخه دی ، سم تر دریم پښت وروسته د تورک د کهول څخه دی او تورک د شید سب د کهول څخه دی او شید سب د تور د کهول څخه دی او تور د یما د کهول څخه دی په پورته ډول غرغښت د نسل په سلسله یما ته رسېږي .

د اویستا په “ ارام یشت “ کې د غرغښت په باره کې ویل شوي دي چې غرغښت د اتریت زوی دی ، اتریت د ساما زوی دی ، ساما د سم یا شم زوی دی .

دا “ یشت “ نور زیاتوي چې اتریت (بیت نیکه) دوه زامن درلودل چې د یوه نوم “ اورواخشه “ او د بل نوم غرغښت وو .

اورواخشه ښه ادیب او قانون پوه و او غرغښت وتلی پهلوان او د جګړې د ډګراتل و ، غرغښت او دده پلار شیخ بیت = بیت نیکه دواړه د هندیانو ، چنایانو او تورانیانو سره جنگېدل او هغوی یې د ځان تابع کړل .

پوهانو او محققينو غرغښت نه يوازې يولوی پاچا بللی دی ، بلکې هغه د رستم ولد زال څخه هم ستر پهلوان بلل شوی دی ، چې په خپل ټول عمر کې يو ځل يې هم ماته خوړلې نه ده او پر ټوله پښتونخوايي چې د خپل نېک او فاضل پلار بيت نیکه څخه په ميراث ورته پاتې شوي وو په عدل او انصاف حکومت کړی .

د غرغښت د سلطنت پلازمېنه د بلخ = بخدي ښکلی ښار و او پر ټوله پښتونخوايي واک چلا وه .

يو خارجي محقق مستير د غرغښت د واکمنۍ د قلمرو په باره کې داسې وايي :

“ غرغښت د کابل د مشهورو پهلوانانو له جملې څخه و ، دده سترې او هيڅان پاروونکې کارنامې په کابل ، ارغنداب ، زابل ، گندهارا ، ننگرهار ، قندهار ، لوگر ، گردیز ، غزني ، سيستان ، زرنج ، زمينداور ، کاکړستان ، پښين ، تخارستان او بلخ = بخدي په سيمو کې يادېدلې .

غرغښت د خپل سلطنت په دوران کې د “ زرنج ” ښار چې اوس د نيمروز ولايت مرکز دی جوړ کړی دی . غرغښت د زرنج د ښار د جوړولو لپاره د دېرش زره جنگي بنديانو او د روم او هند د اينجينرانو څخه کار واخيست .

فردوسي طوسي د غرغښت ژوند د اخيري لحظو او د غرغښت د وصيت په باره کې چې سام او نريمان ته يې کوي د زرنج د ښار ذکر په دې ډول يادوی .

زه پيـــــري و مـــــرگ را بـــــاره نيســـــت
بـــــه نـــــزد کس ايـــــن هـــــردو را چـــــاره نيســـــت .
يکـــــي شـــــهنو ســـــاختم چـــــون “ زرنـــــج ”
بســـــي گـــــنج گـــــرد او ريـــــدم بـــــه رنـــــج .
بـــــه تو مانـــــدمش چـــــون مـــــن ا بـــــاد دار
بفرز نـــــدم مان هـــــم چـــــنـــــين يـــــاد گـــــار .
پس از مـــــن چـــــنان کـــــن کـــــه پـــــيش خـــــداي
بـــــنـــــازد روانـــــم بـــــدي گـــــر ســـــر اي .

غرغښت د ناروغۍ په لسمه ورځ، د څه خوړلو هيله ښکاره کړه او پر خپل ځای کېناست، خو تر لږ خوړلو وروسته يې سا بنده شوه، سام او نريمان دواړه يې راوغوښتل او غرغښت ورته وويل:

د ژوند شېبې مې اخر ته رسېدلې دي او د عمر لمر مې له دېواله پناه شوی دی.

غرغښت په وصيت کې سام او نريمان ته ډېر څه وويل

غرغښت د ژوندانه په اخير و شېبو کې سترگې پورته د آسمان خواته واړولې او د خدای (ج) په دربار کې يې داسې دعا وکړه .

ای خدایه ! چې بل شریک دی نشته، د ټولو موجوداتو او کایناتو خالق ته یې، ځمکه او آسمان تا پیدا کړيدي، ټول پاچاهان ستا په امر ژوندي دي او ته د ټولو پاچاهانو ستر پاچا یې، ځمکه او آسمان ستا دي او ته ورباندې پاچاهي کوي، ټول پاچاهان ستا بنده گان دي، دا وروستی خبرې وې چې د غرغښت له خولې څخه راووتلې او د دې سره یې ځان حق ته وسپاره .

د پورته تاریخي شواهدو څخه دا ثابت شوه چې ستر پښتون پاچا غرغښت د آسپه کورنۍ یو ستر پاچا وو او پر ټوله پښتونخوا او دهغې پر شاوخوا هېوادونو یې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په عدل او انصاف حکومت کوي .

هغه د واحد خدای پیرو او پریو خدای یې عقیده درلوده .

سربن = سرنډ :

سربن څوک وو ؟

اسدي طوسي په گشتاسپ نامه کې سربن د زابل د پاچا گورنگ شا پاچا لمسی بللی او په اویستا کې یې نوم “سرنډ” دی او یا د سرنډ په نوم یاد شوی دی .

استاد کهزاد په دې باور دی چې سربن د پښتنو د درېو نیکونو (بیټي یا بیټ نیکه، غرغښت او سربن) له جملې څخه یو تن دی .

دا درې واړه پاچاهان په پای کې د پیشدادیانو د پښتني شاهي کورنۍ سره تړاو لري .

سربن هم د پښتنو د هغو مشهورو پاچاهانو څخه دی، چې نوم یې په اویستا کې ذکر شوی دی. په غرغښت نامه کې چې اسدي طوسي لیکلې ده سربن یو داسې قوي شهزاده، قوي پهلوان او جنگیالی معرفي شوی دی چې غشي یې تر فولادو هم تېرېدل. د سربن د دولت بیرغ سپین رنگ درلود او په منځ کې یې لمر او سپوږمۍ ځای پر ځای شوي وو.

6: د تاریخ په اوږدو کې د پښتو ژبې څرک.

ددی د پاره چې د پښتون ملت د ژبې په باره کې مونږ معلومات تر لاسه کړو، نو دا ضروری خبره ده چې د پښتون ملت د نژاد، داستوګنۍ ځای او ژبې ته په څو جملو کې یو ډیره لنډه اشاره وکړو. دنړۍ د عالمانو او محققینو د څیړنو او تاریخي شواهدو څخه دا ثابتېږي چې پښتانه د سپین پوستو اریایانو د نسل څخه دي. دا عالمان پدی باور دي چې اریایي قبایل د ډیر پخوا زمانو څخه د امو او اباسند تر منځ د پښتونخوا په هیواد کې اوسیدل. کله چې ددوی نفوس او مواشي زیات شول نو ددوی د جملې څخه ځینو قبایلو د خپل ځان او خپل حیواناتو د غذا د پیدا کولو په خاطر د پښتونخوا د مځکې څخه مهاجرت وکړی. کله چې د پښتونخوا یا باخترد مځکې څخه نور اریایي قبایل هند ایران او اروپا ته وکوچیدل نو د پښتونخوا مځکه تنه ده، پکټه،، یعنی پښتنو قبیلې ته پاته شول. دا ښکاره خبره ده کله چې ټول اریایي قبایل یو ځای په پښتونخوا کې اوسیدل نو ټولو به په یوه ژبه خبرې کولې، خو کله چې ددی قبایلو څخه یو شمیر یی د هند، اوسنی ایران او اروپا پر لور وکوچیدل، دوی د ځان سره د پښتونخوا څخه اریایي زړه ژبه او اریایي خواص او عادات هم نقل کړل. د زمانې په تیریدو سره او د لوکل وګړو سره دراشه درشه په نتیجه کې ددی مهاجر اریایانو په ژبه، خوی، خواص، عاداتو او داسې نور شيانو کې بنیادي فرق راغلی.

خودزرواريانو مشترکه اريايي ژبه، سوچه اريايي خواص او عادات تنها په پښتونخوا کښی پاته پښتنو ته په ميراث ورسيدل.

د ژبپوهنې د علم په اساس هيڅ ژبه د ابد د پاره په يو شکل نه پاته کيږي، هره ژبه د زمانې په تيريدو سره د وخت د ضرورت سره مطابق تغير کوي، نو دا هم يو طبعي خبره ده چې پښتو ژبې به هم د زمانې د ضرورياتو مطابق تغير کړيوي او سوچه مشترکه زړه اريايي ژبه به نوي پاته شوی. مونږ دلته په ډير لنډ ډول د تاريخ په پاڼو کښی د پښتو ژبې څرک لټوو.

۱: د کياني کورنۍ سلطنت او پښتو ژبه.

د کياني شاهي کورنۍ د اقتدار په وخت کې پښتو ژبه د هغه وخت د لهجې سره سمه مروج او ژوندۍ ژبه وه، چې ژوندی مثال يې د هغه وخت د وزيرانو په نومونو کې د پښتو ژبې د لغاتو شتوالی دی. استاد حبيبې وايي چې د بلخ د کياني پښتني شاهي کورنۍ موسس کاوه کوته ترمرگ وروسته د هغه زوی (کاوه اوسن يا کاوه يوسا) په ايراني ژبه،، کيکاس،، پاچاشو.

کاوه اوسن يو پوه وزير درلود چې نوم يې “اوشنر” وو، او دا وزير په اويستا کې د “پوره جيره” په صفت ياد شوی دی.

د اويستا “پوره جيره” د نن ورځې په مروج پښتو کې د “پوره ځير = دقيق” په شکل او بڼی دی.

د کياني پاچاهانو په وخت کې د پوره جيره، کاوه اوشنر دې ته ورته پښتو کلمو شتون د دې خبرې پوره ثبوت دی چې پښتو ژبه د هغه وخت په لهجه د کياني پاچاهانو په وخت کې يو مروج ژبه وه.

بل ثبوت دا دی چې د کياني پاچاهانو د نامه په پيل کې د “کاوه = کي = کوي = کاوي” لفظ استعمالېده چې د پوه، مشر، لارښود او ستر معنا لري.

داد “کاوه” لغات تردې نږدې وختونو پورې هم په پښتو ژبه کې استعمالېده چې ژوندی مثال یې هغه شعر دی چې په (400هه) کې په ملتان کښی د پښتنو د لودی شاهي کورنۍ یو غړی شیخ رضي خیل وراره نصر ته لېږلی وو چې وایي:

نصره ننه مویي د کها له
لودی ننه یي په کاوه .

استاد حبیب وایي چې د “کاوه او پوره جیره” او داسې نورې پښتو کلمې او لغاتونه د هغو وختونو سره تعلق لري چې پښتنو ستر تمدن درلوده او پارسي ژبه لا پیدا شوې نه وه .

۲: پښتو ژبه د داریوش په زمانه کښی .

د تاریخي شواهدو په اساس پښتو ژبه د لرغونو اریایي ژبو د کورنۍ څخه یو ژبه ده.

د علمي او تاریخي شواهدو په اساس دا منل شوی ده چې پښتو ژبه که د هندی اریایانو د ژبی ، سنسکرت ، او ، ، زند ، ، ژبی مورنده نو خورخو یی ضرور ده .

پښتو ژبه د ، ویدا ، او ، ، اویستا ، د ژبو په شان پخوانی ژبه ده .

خو څرنگه چې پښتونخوا د خپل جیو پوښتیکي او جیو ستراتیژیکي پلوه د تاریخ په اوږدو کښی دنړۍ د فاتحانو د تگ راتگ لاره وه او نن هم ده ، نو ددی سببه په پښتونخوا کښی د خارجی یرغلگرو دخوا هر ډول تاریخي شواهدو ، تاریخي اثارو ، سیاسي ، فرهنگي ، اقتصادي ، ټولنیزو اساساتو او داسی نور اثارو ته نه جبران کیدونکی تاوانونه رسیدلی دی .

په ډیر افسوس سره باید ووايو چې د زمانې د زور او رو د ظلم د سببه د ، ویدی ، او ، ، اویستا ، تر زمانو د وړاندې وخت د لرغونی پښتو ژبی ، او د اویستا او ویدی د زمانې او تردی ورسته زمانو د پښتو د لهجی او لیک په باره کښی معلومات تقریباً ټول د منځه تللی دی .

که چیرې تر اوسه د زردشت د خوالیکل شوی او ایستا موجود وای او هغه دریم داریوش تښتولی نوای، او بیا دا کتاب یونانیانو سوځولی نوای، او د اور د لمبو څخه پاته او ایستا بیا ایرانیانو بدل کړی نوای او د زردشت په او ایستایی ژبه تر اوسه موجود وای نو مونږ به نن د لرغونې پښتو ژبې د لهجې، لیک او لرغونتوب په باره کښې پوره معلومات درلودای، او په قوی احتمال به پښتو ژبه د نړۍ د لرغونو ژبو د جملې څخه یو لرغونی ژبه وای او د ډیرو اریایی ژبو موربه بلل کیدای.

مونږ دمخه ذکر کړل چې د میلاد نه څو سوه کاله وړاند دیو نان تاریخ لیکونکو هیروډوټس او بطليموس د هخامنشی دورې په وخت کښې د پښتنو ذکر کړیدی، د نیکه مرغه د هخامنشانو د دورې د لمړي، دارا = داریوش، د، بهستون، په کتبه کښې د پښتو ژبې درې مصرعې پیدا شویدی چې د پښتنو د، کوا ته، شاهي کورنۍ په دوران کښې د پښتنو ژبې د موجودیت په شان د پښتو ژبې پر لرغونتوب شاهدي ورکوي، د لرغونې پښتو ژبې دا درې مصرعې مونږ گرانو لوستونکو ته په لاندې ډول وړاندې کوو.

علامه استاد عبدالحی حبیبي وایي:

د ا د، بهستون، ډبر لیک پر (۲۴۰) کرښو مشتمل دی او په هره کرښه کښې یې (۴۵) توري دي، او هر توري یې د درو نه تر پنځو پوري میخی علامات لري.

د حبیبي صاحب د تحقیق مطابق د، بهستون، د ډبر لیک د لرغونې پښتو دا درې لرغونې مصرعې پدې ډول دي:

هم آکه ری انی = نی اړیکه هم (ومه) = نه اړیکه وم (ومه).

هم آنه جه درونی = نی درو جنه هم (ومه) = نه درو جن وم (ومه).

هم آنه که زورره نی = نی ځور که هم = نه ځور کړونی وم (ومه).

(د لرغونې پښتو لغاتونه د چپي خوا وراستی خواته لوستل کیږي)

د لرغونې پښتو په پورته مصرعو کښې چې کوم لفظونه ذکر شوي دي لکه (اړیکه، درو جن او ځور کړونی) په اوسني پښتو کښې هم په لږ تغیر د لهجې استعمالیږي.

مثلاً:

شمار	لرغونی پښتو	ننۍ پښتو
۱	نه اړیکه وم	اړی یعنی چل فریب او تګی نه کوم
۲	نه درو جن وم	دروغ نه وایم ، دروغجن نه یم
۳	نه خورکړونی وم	ظلم نه کوم یعنی ظالم نه یم

خرنگه چی داریوش هم د هغه مهاجرو اریایی قبیلو د پارساګاد د قبیلې د هخامنش د خانګی یوی غړی وو کومی چی سونو کلونه وړاند د پښتونخوا څخه دپارس پرلور هجرت کړیو نو ددی سببه یی لاترهغه دمه زړه اریایی ژبه یعنی لرغونی پښتو هم دنورو ژبو سره یوځای په هیواد کښی د لیک او لوست ژبه وه.

د پورته تاریخی ثبوت څخه داسی ښکاری چی د لرغونو اریایانو د ژبو د جملی څخه لرغونی پښتو ژبه د هغه وخت مروجه ژبه وه د کومی نمونه چی د داریوش د بهستون په ډبر لیک کښی ذکر شوی ده، یا په بل عبارت لرغونی پښتو ژبه د لرغونو اریایانو د ژبو د جملی څخه یوه مهمه ژبه وه.

کوم وخت چی لرغونی اریایان تر هجرت وړاندی په پښتونخوا کښی یو ځای سره اوسیدل یو شمیری په لرغونی پښتو خبری کولی او تر هجرت ورسته یی هم دا لرغونی پښتو د ځان سره خپل نوی محکی ته نقل کړل چی ژوندی مثال یی مونږ تر اریایی هجرتونو څوسوه کاله ورسته د داریوش د ، بهستون ، په ډبر لیک کښی د لرغونی پښتو د دری مصرعو موجودیت دی.

خرنگه چی د پښتنو قبیله د لرغونو اریایانو یوه ډیره مهمه او قوی قبیله وه، هیچا او هیڅ ډول شرایطو د خپل پلارنی ټاټوبی یعنی پښتونخوا څخه په هجرت مجبوره نه کړايشول نو دا طبعی خبره ده چی ددی قوی اریایی قبلی ژبه هم د اریایی ژبو د کورنۍ یوه قوی ژبه بلل کیدل.

د اوسنی ایران خاوری ته د مهاجر شوو اریایانو ژبه د زمانی په تیریدو سره د لرغونی اریایی ژبی یا لرغونی پښتو څخه بدله شول، زړه فارسی ، پهلوی او بیا اوسنی فارسی ځنی جوړه شول.

دهند خاوری ته د مهاجر شوو اریایانو ژبه هم د لرغونی اریایی یا لرغونی پښتو څخه په سنسکرت ژبه بدله شول او ددوی د سرودونو کتاب ، ریگوید ، هم پدی ، سنسکرت ، ژبه ولیکل شو.

په پښتونخوا کښی د پاته پښتنو دهغه وخت مذهبی او فرهنګی مشر ، زرا توشترا ، بیا د پښتون ملت د تیرو تقریباً دری زرو کالو تاریخ د پښتنو د لمړی پا چا ګیو مرتن څخه بیا تر غرغښت پوری د پښتنی ، ریشانو ، یعنی سپن ږیرو عالمانو ، خدای نامو ، شاهنامو ، د سرودونو د حافظانو څخه راجمع کړی او د ، اویستا ، په نوم په یو کتاب کښی یی په خپل لرغونی پښتو یعنی داویستا په ژبه ولیکی.

د پورته تاریخی حقایقو څخه دا معلومیږی چی پښتانه د لرغونو اریایانو د زمانی راهیسی په پښتونخوا کښی میشته دی ، او د پښتنو ژبه د لرغونو اریایانو د ژبو د کورنی څخه لرغونی پښتو ژبه ده.

اوسنی پښتو د لرغونی پښتو څخه منځته راغلی ده او د زمانی د ضرورتونو او حالاتو مطابق تغیرات پکښی راخی.

7: پښتانه او مدنیت:

موږ دلته د ستر پښتون ملت هغه کارنامو ته په ډېر لنډ ډول اشاره کوو چی پښتنو په پښتونخوا کې رامنځ ته کړي دي او بیا ټول بشریت ځنې کاپي او د ځان لپاره یې ګټه ځنې اخیستې ده .

1: د پښتونخوا تاریخي پلازمېنه بلخ = بخدي او دهغه شاوخوا یعنی ټوله پښتونخوا د نړۍ د درېو لرغونو مدنیتونو (بابیلون ، ویدا او اویستا) له جملې څخه د دوو مدنیتونو یعنی “ ویدا “ او “ اویستا “ زانګو بلل شوي ده .

په بل وينا، د نړۍ د درېولو غونډ نيتونو له جملې څخه د "ويدا" زياته برخه او ټول "اويستا" پښتنو په پښتونخوا کې منځته راوستلې ده .

2: اويستا د بشريت د لومړي پاچا گيومرتن او د پښتنو د تاريخ د وتلو پاچاهانو لکه هوشنگ، تهمورث، يما، ساگ، تریتونا، کاوه کواتا، کاوه اوسن، کاوه هوسروا، غرغښت، سربن او داسې نور نومونه اخيستی او هغوی يې د غښتلو او عادلۍ پاچاهانو په صفت ستايلى دی .

پښتنو پاچاهانو په پښتونخوا کې په داسې حالت کې سلطنتي نظامونو او تمدن رامنځ ته کړي چې زموږ گاونډيان لا د وحشيانو په څېر سره لغړ گرځېدل چې اويستا ورته د "ديوانو" يا "ديبانو" نوم ورکړی وو .

په دې اساس موږ ويلای شو چې پښتانه د ټول بشريت نه لومړی د دولت او شاهي نظامونو رامنځ ته کوونکي دي ، چې وروسته بيا ټول بشريت د پښتنو له خوا پيدا شوي نظامونه ځانته کاپي کړل .

3: د نړۍ لومړني ښار ښکلي بخدي = ښکلی بلخ هم په پښتونخوا کې د پښتنو له خوا اباد او ددوی د پاچاهۍ پلازمېنه وه .

د نړۍ ټولو محققينو او مورخينو د پښتنو ښکلي پلازمېنې يعنې بلخ = بخدي ته د ښارونو د مور لقب ورکړی دی .

د پورته حقايقو څخه ښکاري چې د ښاري تمدن اول اساس هم پښتنو په پښتونخوا کې ايښی دی .

4: د بشريت په تاريخ کې د کرنې د رواجولو ، د حيواناتو د اهلي کولو او د حيواناتو څخه په زراعت او حمل او نقل کې استفاده هم په لومړي ځل پښتنو ايجاد کړې ده .

5: د اوسپنې ويلې کول او له هغې څخه وسلې جوړول ، هغو وسلو ته نوم ورکول هم پښتنو پاچاهانو هوشينگ او تهمورث ايجاد کړل .

6: د زېوراتو او جواهراتو جوړول او استعمال هم په لومړي ځل د ستر پښتون پاچا يما په وخت کې ايجاد شول .

7: د بشريت په تاريخ کې پښتنو د لومړي ځل لپاره د يما پاچا په وخت کې دارو درمل جوړ کړل او د ناروغانو علاج يې پرې وکړ .

ددې خبرې معنا داده چې د بشريت د ښېگڼې لپاره د طب ، طبابت او دوا درمل ايجاد هم پښتنو منځته راوړی دی .

که د پښتون ملت تاريخ په دقيق ډول وڅېړل شي شايد دا معلومه شي چې پښتون ملت د بشريت د ترقي ، تکامل ، تمدن او سوکالۍ لپاره د نړۍ د نورو ملتونو په شان ستر کارونه کړيدي او د بشري ټولنې د يو غړي ملت په حيث يې خپل مسئوليت ادا کړی دی .

هېڅوک بايد ددې حقيقت څخه سترگې پټې نه کړي چې د بشريت د درېو مدنيتونو (بايبلون ، ويدا او اويستا) له جملې څخه نيمه برخه يانې نيم ويدي مدنيت او درست اويستايي مدنيت په پښتونخوا کې د پښتنو له خوا منځته راغلی دی .

که څوک د بشريت په تمدن او تاريخ کې د پښتنو برخه له منځه يوسي ، نو د ټول بشريت تاريخ نيمگړی کېږي ، پس موږ دا په ډاگه ويلاى شو چې پښتون ملت يو متمدن ملت دی ، د ټول بشريت نيم تمدن پښتنو منځته راوړی دی ، د پښتنو د تمدن او تاريخ څخه بغير د ټول بشريت تاريخ او تمدن نيمگړی دی ، چې دې موضوع ته په لاندې کرښو کې يوه ډېره لنډه اشاره کوو .

8: پښتانه او “ويدا” يا “ويدي” مدنيت:

ويدي مدنيت د بلخ په شاوخوا کې د لرغونو اريايانو له خوا چې پښتانه هم د هغوی يوه برخه وه منځته راغلي .

ډيرومټور خانو او څيړونکو په ريگويدا او اويستا کښې ذکر شوی ، ، پکھت = پښت = پښتون ، ، قبيله په ټولو اريايي قبيلو کښې غښتلی او د زيات ځواک لرونکی قبيله بللی ده.

فردوسی او اسد طوسی دخپل شاهنامو په ليکلو کښې د تراسلام د وړاندې زمانو يعنې د اريايي زمانو د خدای نامو څخه گټه اخستی ده.

په بلخ کښې د پښتنو پاچانو او پهلوانانو قوت او په خپل ولسونو کښې ددوی محبوبيت او شهرت ددې سبب وو چې ددوی په نوم ، ، ختای نامک = خدای نامی ، ، وليکل شی.

علامه عبدالحيی حبيبي دهغی زمانى د ځينو خداى نامو نومونه پدی ډول یادوى ، فرامرزنانه ، برزونه ، شهریارانه ، گشنسپ نامه ، جهانگیر نامه ، سام نامه او داسی نور...

په هغه زمانه کې انسانانو لیک لوست نه شو کولای ، نو اریایانو د خپل ژوند سیاسي ، اقتصادي ، ټولنيزي ، تاريخي او جغرافيايي پېښې په سرودونو کې ويلې ، دا سرودونه بیا حافظانو په یادول او د یو نسل څخه بل نسل ته د حافظانو په واسطه نقلېدل ، د وخت په تېرېدو لا نور غني کېدل خوله منځه نه تلل .

هغه چا چې به دا سرودونه په یادول او یا به یې خاص لوی واقعات په یادول او د یو نسل څخه به یې بل نسل ته نقلول ، دې خلکو ته به یې (ریشان) یعنې هوښیار سپین ږيري ويل .

دا سرودونه به د پښتنو د لنډیو په شان خلکو په یاد زده کول او د یو نسل څخه به بل نسل ته پاتې کېدل .

څرنگه چې پښتانه هم د اریایي قبیلو یو قوي قبيله وه او د هغوی سره یوځای اوسېدل ، نو طبیعي ده چې ددوی د جملی څخه به هم ځینو پښتنو ویدی سرودونه په یاد کړي وي او دوی به هم د ویدی سرودونو "ریشان" درلودل .

کله چې یو شمېر اریایانو د بلخ له خوا څخه د هند پر خوا سفروکړ ، نو له ځان سره یې ویدی سرودونه هم د هند خاورې ته نقل کړل او ددوی په نوي ټاټوبې کې یې لانوره هم وده ورکړه .

کله چې لیک او لوست ایجاد شو ، نو په هند کې اوسېدونکو لرغونو اریایانو خپل په یاد شوي سرودونه په څلور کتابونو کې ولیکل او دا څلور کتابه نن د نړۍ د تاریخ ډېره زړه سرچینه بلل کېږي او تاریخ پوهان یې د ویدی مدنیت په نامه یادوى .

د ویدی مدنیت څلور ویده عبارت دي له :

1: ریگوید .

2: سام وید .

3: اتهروا وید .

4: یجور وید .

په دې ویدونو کې “ریگوید” د ږزوړ او پخوانی وید دی ، په دې وید کې د پښتنو د قبیلو ، پاچاهانو ، د پښتونخوا د سیندونو او غرونو نومونه یاد شوي دي .

د دې خبرې معنا داده چې دا سرودونه په پښتونخوا کې ویل شوي دي .

په (1400 ق . م) کې د پنجاب د سیند پر غاړه د لسو اریایي قبیلو جنگ ، دهغه وخت د پښتنو د پاچا “توروینه” او د پښتنو قومونو او سیمو نومونه په ریگوید کې ذکر شوي دي .

د ویدي مدنیت په وخت کې ولس د پرستش یوه واحد منبع نه درلوده او د طبیعت پر بیلو بیلو عناصرو (باد ، لمر ، ستوري ، سپوږمۍ ، اور او داسې نورو) یې عقیده درلوده او د هغوی پرستش یې کاوه .

د پورته لنډو معلوماتو پر اساس موږ ویلای شو چې د ویدي مدنیت په ایجاد کې د نورو اریایي قبیلو سره یو ځای پښتون ملت هم خپله لویه برخه درلوده .

9: پښتانه او “اویستا” :

اویستا د لرغونو پښتنو هغه مقدس کتاب دی چې د “زرا توشترا” د خوا د زردشت ایین احکام په کې لیکل شوي وو .

د اویستا تر لیکلو وړاندې پښتنو او د سیمې نورو ولسونو د ویدي مدنیت په څېر د طبیعت پر بیلو بیلو عناصرو لکه لمر ، سپوږمۍ ، باد ، اور ، پیریانو ، دیوانو ، حیواناتو او داسې نورو شیانو عقیده درلوده او د دې شیانو پرستش یې کاوه او هغوی یې خپل معبودونه بلل .

د تاريخي شواهدو پر اساس "زراتوشترا" تر ميلاد تقريبا اووه سوه (700) كاله وړاندې د غرغښت د سلطنت پر مهال د بلخ پښتني شاهي كورنۍ ته نږدې په يو ارستو كراته كورنۍ كې پيدا شو .

د پلار نوم يې "پوروشاسپه" يعنې د زاړه آس خاوند او د مور نوم يې "دوغدو" وه .

په شل كلنۍ كې يې د فكر كولو په سبب ځان د خلكو ليرې او منزوي كړ .

په دېرش كلنۍ كې يې د زردشت ايښ تبليغ شروع كړ .

د اووه اويا (77) كالو په عمر د بلخ په تشكده كې د توراني يرغلگر "براتركش" له خوا ووژل شو .

د اویستایې تمدن پلار متفکر پښتون زردشت

کله چې غرغښت د خپل سلطنت پر وخت د زردشت ایین ومانه او د زراتوشترا سره ملگری شو ، نو “ زراتوشترا “ د غرغښت پاچا په ملاتړ او حمایت د زردشت ایین کتاب “ اویستا “ په اویستایې ژبه ولیکه .

اویستا ډېرې برخې درلودې چې پر تاریخي ، اقتصادي ، عقیدوی او داسې نورو برخو مشتملې وې ، موږ یې دلته یوازې تاریخي او عقیدوی برخو ته لنډه اشاره کوو :

1: د اویستا تاریخي برخه :

دمخه ذکر وشو چې تر لیک او لوست وړاندې اریایي قبیلو خپل ټول سیاسي ، اقتصادي ، ټولنې ، تاریخي او جغرافیایي واقعات د سرودونو په شکل حفظول او دا معلومات د سرودونو په شکل د یو نسل څخه بل نسل ته د نورو واقعاتو په اضافه توب په میراثي ډول نقلېدل .

کله چې زراتوشترا پیدا شو ، نو ویې غوښتل چې د پښتون ملت په سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیز ، عقیدوی ، تاریخي او جغرافیایي ساحو کې پرمختګ ، ترقي او اصلاحات راولي .

د زراتوشترا ددې کارونو په جمله کې یو هم د سرودونو د حالت څخه د پښتنو د تاریخ په منظم ډول لیکل وو .

زراتوشترا د پښتنو تېر شوي تاریخي واقعات د پښتون ولس د

“ریشانو = پوهو سپین ږیرو “ څخه راجمع کړل او د پښتون ملت تقریبا د درېو زرو کالو وړاندې تاریخ یې د گڼو مرتن څخه بیا تر غرغښت پورې په اویستا کې ولیکه .

څرنگه چې د گڼو مرتن څخه تر غرغښت پورې په زرونو کاله تېر شوي وو ، خو زراتوشترا د پښتني “ ریشانو “ یعنې پښتنو هونیارو سپین ږیرو او د سرودونو د حافظانو څخه دا ټول معلومات راجمع کړل او د لومړي ځل لپاره یې د پښتنو تاریخ په اویستا کې د اویستا په ژبه ولیکه .

اویستا ته د پښتنو لومړی لیکلی تاریخ هم ویلای شو .

د پښتنو د لرغوني تاريخ په باره كې ويدا او اويستا تر ټولو ستري، معتبره او د اعتبار وړ زړه سر چيني او ماخذ ونه بلل كېږي، د اويستا له معلوماتو پرته د پښتنو تاريخ نيمگړي دي.

2: د اويستا عقيدوي برخه:

د پښتنو د ستر پاچا غرغښت د سلطنت دوره د پښتون ملت د تاريخ لپاره يو ډېره ځلانده او د برياوو ډكه دوره بلل كېږي.

د غرغښت د سلطنت يوه ډېره مهمه لاسته راوړنه دده د سلطنت په دوران كې د "زراتوشترا" نړۍ ته راتلل دي چې د "زردشت" ايښ كتاب "اويستا" يې منځته راوړ.

د زردشت تر ايښ وړاندې پښتنو پر يو واحد معبد عقیده نه درلوده او د نورو لرغونو اريايانو په شان يې د طبيعت پر زياتو عناصرو لکه اوبه، باد، اور، لمر، پيريانو، ديبانو او داسې نورو شيانو عقیده درلوده او د هغو پرستش او عبادت به يې کاوه.

خو کله چې پښتون "زراتوشترا" د زردشت ايښ منځته راوړ، نو د زياتو معابدو پر ضد يې مبارزه شروع کړه او ولس يې د "واحد خدای" عبادت ته راوبلی.

که څه هم د زردشت ايښ الهي دين نه وو او زردشت هم د خدای (ج) پيغمبر نه و، بيا هم د زردشت ايښ د اريايانو د عقايدو پر خلاف پښتانه او ټول بشر د يو واحد خالق پرستش ته چې د "اهورا مزدا" په نوم يادېده، راوبلل.

موږ دلته د زردشت ايښ ځينې نصيحتونه چې ولس ته يې کړي دي د لوستونکو حضور ته وړاندې کوو.

زردشت د يو خدای "اهورا مزدا" = يو بادار "په يووالي او بې ساري عظمت قايل وو او د پخوانيو خدايانو څخه چې اريايانو ورته عقیده درلوده مخ واړاوه.

زردشت ويل چې د يو خدای وروسته د نړۍ د پيل څخه دوه روحه شته چې يو پر ښه لار او بل پر بده لار ځي او ټول ژوند يو باطني جگړه ده چې د شر د قوتونو پر ضد ادامه لري او په دې جگړه کې رڼا د تياره پر ضد او عقل د اهریمن پر ضد يو له بل سره په مقابله کې دي.

د زردشت ايښ په دې باوروو چې د اخيرت يا محشر ورځ شته .

د زردشت ايښ په دې باوروو چې د اخرت په ورځ د ښو او بدو اعمالو محاسبه شته .

د زردشت ايښ په دې باوروو چې رښتيا پر درواغو بريالي کېږي .

د زردشت ايښ په دې باوروو چې جنت او دوزخ وجود لري .

د زردشت ايښ په دې باوروو چې په اخيرت کې د “صراط پل” وجود لري .

د زردشت ايښ په دې باوروو چې “ملايکې” شتون لري .

د زردشت ايښ خپل پيروانو ته دا سپارښتنه کوله او دا يې دايمي شعار وو چې :

په خپل ژوند کې همېشه ښه مشوره منئ (هو مته = ښه منل) .

په خپل ژوند کې همېشه ښې خبرې کوئ (هو خته = ښه ويل) .

په خپل ژوند کې همېشه ښه اعمال ترسره کوئ (هو ورشته = ښه کول) .

د زردشت پيروانو ښه منل ، ښه ويل او ښه کول د خپل ژوند بنسټ گرځاوه او خپله انگېرنه خپله ژبه او خپل عمل يې د معنوي او مادي ککړتيا څخه خوندي ساته .

د بدني او روحي پاکوالي ، د رښتيا ، سموالي ، مېړانې ، سخاوت او ټولو ښو اخلاقو مننه يې کوله .

د زردشت په ايښ کې درواغ او تور منع وو .

د زردشت ايښ د سوما د بوټي څخه جوړ شوي نشه اور شراب چې په پخوانيو اريايانو کې رواج وو بند کړل او د حيواناتو د بې ځايه او زياتو قربانيو مخه يې ونيوله ، په دې باره کې د زردشت ايښ داسې وايي :

د سوما کثيف نشه کوونکي شراب څنگه د نېکۍ سره مرسته کولای شي ، د بزگر سړي غويي تردې چې قرباني شي ښه او گټوره داده چې د خپل خاوند په لاس کې وي .

د زردشت ايښ ځوانان او پېغلې يا ناويانو او زومانو ته د پاکۍ او سپېڅلتيا ژوند ته د رابللو په باره کې په (53) يسنا کې داسې وايي :

“ای مېړه کونکو نجونو او ای زومانو دادی درېښیم او خبروم مو ، نصیحت مې په زړه ومنئ :

د سپېڅلتوب او پاکۍ په ژوندانه پسې د غیرت ملا وتړئ او ورپسې زیار وباسئ ، تاسې هر یو په ښه کار کې یو تربل دمخه شئ او په همدې ډول خپل ژوند خوښ تېر کړئ .“

څرنگه چې د غرغښت د سلطنت په زمانه کې کاغذ نه و ، نو غرغښت امر وکړ چې “اویستا” د غوایانو پر پوستونو ولیکل شي .

زردشت او دده پیروانو د اویستا کتاب د غوایانو پر دوولس سوه (1200) پوستونو ولیکه او د پاچا په امر د بلخ په “ورهران” (واره) کې د دې کتاب په حیث د عام او خاص لپاره کېښودل شو .

اویستا په (21) کتابو کې لیکل شوی وو . ټول (815) فصله او (3457000) لغاتونه وو .

کله چې ایرانی يرغلگر درېيم داريوش پر پښتونخوا يرغل وکړ او د پښتونخوا پلازمېنه بلخ يې اشغال کړ ، د پښتنو سر او مال يې لوټ کړ ، نو د دې لوټ او تالان په نتيجه کې يې د پښتونود هغه وخت مقدس کتاب “اویستا” چې داريوش عقیده هم نه پرې درلوده هم د ځان سره د لوټ په مال کې يووړ او په خپل قصر “پریس پولیس” یا “تخت جمشید” کې يې کېښود .

د ظالم او جاهل داريوش دی يرغل د پښتنو او پښتونخوا د زړونو کلونو تمدن له خاورو سره برابر کړ ، پښتانه يې د غم پر تېغر کېښول .

خو کله چې د (330 ق . م) په شاوخوا کې يوناني سکندر پر ايران حمله وکړه ، د یونا نيانو او ایرانیانو تر منځ د ، ، اسوس ، ، پر مقام جنگ وشو ، دريم داريوش شرمناکه ماته وخوړل ، هر څه يې پر ميدان پرېښودل او د پښتونخوا لوری ته راو تښتیدی .

مقدونی سکندر د ايران د پرس پولیس قصر ته راغلی او پر داريوش باندی د خپل بری په مناسبت يې د ساز ، رقص او شراب خوړلو محفل جوړ کړی .

ددی محفل په جريان کېښی کېښی د ، ، تائیس ، ، په نوم یو ی رقصی د سکندر رخه وغوښتل چی ماته اجازه راکړه چی په خپل لاس د ظالم او لوتمار درېيم داريوش شاهي قصر “پریس پولیس” ته اور واچوم ځکه چی دا دهغه ظالم پاچا قصر دی کوم چی د یونان د ، ، اکرو پولیس ، ، ښار ته اور اچولی وو .

سنگدر هم د هغې رقاصې خواست قبول کړی او د نشی په حال کښی یی هغه رقاصه په غیر کښی پورته کړه او د ایران د پریس پولیس قصرته یی اوړ واچوی، په دې اور کې د پښتنو څخه لوټ شوي د پښتنو مقدس کتاب “اویستا” هم وسوځول شو.

وروسته بیا د ایران د لومړي “ارد شیر” په وخت کې چې ایرانیانو پر اویستا عقیده پیدا کړې وه، د پاچا په امر د پوهو خلکو د څولو او روایاتو څخه یې اویستا بیا راجمع کړې چې د اصلي اویستا څلورمه برخه جوړوي.

خو کله چې د لومړي ارد شیر تر مرگ وروسته دده زوی لومړی شاهپور پر تخت کېناست، نو د یونان د مروجو علومو د کتابونو څخه یې یو زیات شمېر مسایل د اویستا په نوم په پاتې شوي اویستا کې ځای کړل، چې د اویستا اصلي خبره یې وربدله کړه او د ایران او ایرانیانو په ګټه ایراني تقلبې اویستا یې ځنې جوړ کړ.

اصلي اویستا څلور برخې درلودې چې عبارت وي له:

- 1: یسنا (پرسته او جشن) چې دیني سرودونه دي او (72) فصلونه ئی لرل.
 - 2: ویسپرید (سروران) د دعا او اورادو ټولګه چې د (23-27) فصلونه ئی لرل.
 - 3: ونیداد (د شیطانانو دفع کوونکي) چې د اوداسه، استغفار، توبې او نورې دیني ښوونې لرل او (22) فوګرده یا بابونه وو.
 - 4: یشت (لمونځ او ستاینه) د خدای او ملایکو ستاینه وه او (21) فصلونه لرل.
- کله چې د پښتنو ستر پاچا غرغښت “اویستا” یا د زردشت ایین قبول کړ، نو له دې سببه په پښتونخوا کې د زردشت ایین په ډېر سرعت سره په پښتنو کې خپور شو.
- د پښتنو پاچا غرغښت پر زردشت ایین عقیده درلوده او د زراتوشترا لوی حامي او مرستیال و.
- د هغه ملاتړ له امله چې غرغښت د زردشت ایین او زراتوشترا سره درلود د زردشت دین ډېر پرمختګ وکړ او د دې ملاتړ له امله د غرغښت نوم څو ځله په اویستا کې ذکر شوی دی.

اويستا غرغښت ته د “کاوه ، سترمشر ، سترلارښود ، پوه ، هوښيار ، رهنما او نور ښه ” القاب ورکړيدي .

خو کله چې د زردشت ايښ د ايران خاورې او خلکو ته ورسېد ، نو د ايران سياسي او مذهبي مشرتابه د خپل شخصي خواهش او گټو مطابق په زردشت ايښ کې تغيرات راوستل ، لومړۍ يې د زردشت ايښ د خپل شخصي خواهشاتو او گټو مطابق عيار کړ او بيا يې ټولنې ته د هېواد رسمي دين په حيث وړاندې کړ .

10: په اويستا کې د ايرانيانو تقلب کاري:

د ايران دوخت سياسي او مذهبي مشرتابه د تاريخ په اوږدو کې د ځان په گټه هر ډول تقلب ، جعل او تذویر ته ادامه ورکړې ده او هغه يې روا بللی دی ، چې موږ يې دلته څو مثال راوړو .

د اعتبار وړ محققين او مورخان په دې باور او عقیده دي چې اوسنی اويستا د ايران د ساساني پاچا لومړي اردشير په امر وليکل شو .

د ايران د پاچا په امر د اويستا زړو پوهانو او حافظانو څخه د اويستا هغه څه راټول شول چې لاتراوسه ددوی په یاد وو .

د عالمانو په نظر د انوی “اويستا” چې د زردشتي دين د سپين ږيرو روحاني او مذهبي علما او پوهانو څخه راټول شو ، د غرغښت او زراتوشترا د هغه اصلي اويستا چې د بلخ د “ورهران” په واره کې ايښودل شوی و ، يو پرڅلورو برخه جوړوي .

دا خبره د ذکر وړ ده چې داريوش پراويستا عقیده نه درلوده ، خو اويستا يې د پښتنو او پښتونخوا څخه د دې لپاره لوت کړ ، ترڅو د پښتنو له خوا د انوی ايجاد شوی ايښ چې عقیدوی ، اقتصادي او د ښاري مدنيت د معرفۍ ، اصلاح او ترقي برخې يې درلودې له منځه ولاړشي او په منطقه کې نفوذ ونکړي .

خود داریوش د ظلم، وحشت او جهالت باوجود څه وخت وروسته د اویستا عقیدوی نفوذ په منطقه حتا په خپله په ایران کې هم خپور شو او ایرانیانو د زردشت ایین دخپل دین په حیث قبول کړ.

کله چې په ایران کې ساسانیان قدرت ته ورسېدل، نو په دې وخت کې د ایرانی ولس زیاته برخه زردشتیان و، نو په دې اساس ساسانیانو د زردشت دین د ایران د رسمي دین په حیث قبول کړ.

د لومړي اردشیرد پاچاهۍ په وخت کې د ایرانی ولس زیاتې برخې د زردشت ایین دخپل دین په حیث منلی وو او هغوی په دې عقیده او باور وو چې اویستا د غرغښت د سلطنت په وخت کې پر

“زراتوشترا” نازل شوی دی.

د اردشیر تر مرگ وروسته د هغه زوی لومړی شاهپور د ایران واکمن شو، نو د هغه په امر او د هغه د غوړه مالو درباریانو په مشوره ددوی د هېواد په منل شوي دین (زردشت) کې د تقلب کاری کار شروع شو.

پاچا شاهپور او د هغه غوړه مالو درباریانو د هندي، یوناني او نورو ژبو هغه کتابونه چې د نجوم، طب او حکمت په باره کې لیکل شوي وو د اویستا په دیني کتاب کې ورځای کړل او یو جعلي او نقلي اویستا یې ځنې جوړ کړ او دا تقلبي اویستا د پاچا په امر د شیراز د “اذرگنشپ” په معبد کې کېښودل شو.

د ایران سیاسي او مذهبي مشرانو همېشه د خپلو شخصي گټو او خواهشاتو مطابق په دنیاوي او حتا دیني احکامو کې جعل، تذویر دروغ او بل هر ډول تغیرات راوستلي دي.

د مثال په ډول:

کریستن سن د داستاني روایاتو پر اساس لیکلي دي چې د ساساني دورې یو لوړ پوړی چارواکی (اروای ویراز) د خپل اووه (7) خویندو سره په یوه وخت واده وکړ او هغوی یې ټولې خپل ماندینې کړې.

د ایران بل پاچا کمبوجیه د خپلو دوو خویندو سره واده وکړ چې د یوې نوم “اتسا یا اتوسا” و.

د ایران هخامنشي پاچا داریوش خپله ښکلي خور “پرساتیس” ځانته واده کړه او د ځان ښځه یې کړه

سیاساني پاچا دویم اردشیر د خپل دوو خویندو “اتسا” او “مستریس” سره واده کړی و.

ایراني پاچا درېیم داریوش خپله لور “استاتشرا” خپله ماندينه کړه... (پښتانه د افغانستان په افسانوي او داستاني تاریخ کېنې - ۷۰ مخ).

د پورته دلایلو، عیني او تاریخي حقایقو څخه دا معلومه شوه چې د پارساګا د قبیلې مشران یعنې د ننني ایرانیانو پخوانیو مذهبي او دولتي مشرانو د ځان په ګټه په خپل منل شوي دین کې لاهم د خپلې خوښې مطابق دروغ، تقلب، جعل او تذویر د دین په نوم وراضافه کړي وو.

د یو ملت سیاسي او مذهبي مشران چې د خپل شخصي ګټو په خاطر د خپل هېواد په تاریخ، مذهبي او دیني کتابونو کې درواغ، تقلب، جعل او تذویر روا ګڼي او د دیني احکامو په حیث یې په دیني کتابونو کې وراضافه کوي، نو دا جعلکار او درواغجن مشرتوب به د نورو ګاونډیو هېوادونو او ملتونو مخصوصاً د خوب وړي ویده پښتون ملت د تاریخ، علم، فرهنگ، کلتور او نورو مادي او معنوي شتمنیو په غلا، چور او چپاول څه وشرمېږي او څه صرفه به پرې وکړي؟

11: د فردوسي په شاهنامه کېنې د ایرانیانو تقلب:

دا خبره د ذکر وړ ده چې فردوسي د خپلې شاهنامې تر لیکلو وړاندې پخواني خدای نامې، شاهنامې او ډېر زاړه اثار مطالعه کړي وو او هم یې د پوهو سپین ږیرو (ریشانو) څخه پوښتنې کړې وې او وروسته یې بیا دا معلومات په خپله شاهنامه کې د شعر په ژبه راوړل.

فردوسي خپله شاهنامه د سلطان محمود غزنوي په وخت کې ولیکله او هغه یې د پښتونخوا امپراطور سلطان محمود غزنوي حضور ته د انعام د ګټلو لپاره وړاندې کړه، خو پاچا هغه ته مناسب انعام ورنکړ او فردوسي خپله شاهنامه بیرته د ځان سره یوړه.

دا خبره هم مهمه ده چې لوستونکي پرې پوه شي، د سلطان محمود په وخت کې د پارس یا ایران په نوم هېواد وجود نه درلود او دا سیمه تر عراق پورې د پښتونخوا د امپراطورۍ برخه وه.

کوم وخت چې ایران د یو مستقل هېواد په نوم منځته راغی چون خپل تاریخي ویارونه یې نه درلودل او په پښتونخوا کې د پښتنو دولتونه ضعیفه شوي وو ، نو د خپل همېشني عادت مطابق چې د هر ملت د مادي او معنوي ارزښتونو غلا کول دي ، د پښتنو د تاریخي ارزښتونو په غلا کولو یې پیل وکړ او د پښتنو تر تاریخ وړاندې پاچاهان او پهلوانان یې د ایران وبلل او د فردوسي د شاهنامه په بیتونو کې یې د “ایران” لفظ ورزیات کړ .

د احساس کمتری له سببه د ایران د سیاسي او فرهنګي مشرتابه د ښکاره معنوي غلا وپته دلاندې جملو څخه معلومېږي .

د ایران یو محقق (ډاکتر سید شهرام ایرانبومي) وایي چې شپېته کاله پخوا د “پارس” نوم په “ایران” بدل شو .

دا محقق وایي : د موجوده اسنادو پر اساس د (1934ع) کال د سپتامبر په میاشت کې د ایران د خارجه چارو وزارت په بهرنیو هېوادونو کې خپلو ټولو سفارتونو ته یو متحد المال لیک ولېږه او په هغه کې مامورینو ته لارښوونه شوې وه چې د (1335ع) د مارچ د (22) نېټې څخه وروسته دې په ټولو اسنادو کې د پارس ، پرس او پریشیا پر ځای د (ایران) کلمه ذکر شي .

په دې صورت کې دغه پوښتنه مخې ته راځي چې څنګه د فردوسي په شان یو لوی او اګاه شخصیت کولای شول چې زرکاله مخکې د

“ایران” لفظ د یو هېواد د نوم په حیث چې لا تر اوسه په نړۍ کې د “ایران” په نوم هېواد موجود نه وو ، په خپله شاهنامه کې ذکر کړي .

ایا فردوسي داسې کولی شول چې په خپله شاهنامه کې د (ایران) نوم چې د منطقي په ادبیاتو کې هېڅ موجود نه وو په خپله شاهنامه کې د یو خپلواک هېواد په نوم ذکر کړي ؟

نه ، فردوسي داسې لویه غلطۍ نه ده کړې ، فردوسي د ایران نوم پر خوله هم نه دی راوړی ، په حقیقت کېښی موجوده شاهنامه چې د ایران نوم په کې ذکر شوی دی د فردوسي اصلي شاهنامه نه ده ، بلکې دا د ایران د سیاسي او فرهنګي مشرتابه د هغو غلاویو نمونه ده چې د تاریخ په اوږدو کې یې د نورو ملتونو مخصوصاً د پښتنو په شان د غفلت په خوب ویده ملتونو څخه د هغوی د فرهنګي ارزښتونو څخه غلا کړې ده .

د ايران سياسي او فرهنگي مشرتابه لمړۍ دا کونښن وکړې چې د پښتونخوا او پښتنو تر تاريخ وړاندې سياسي مشرانو، پاچاهانو او پهلوانانو اصلي نمونه بدل کړې او ورسته بيا د پښتون ملت د تاريخ دا ستر پاچاهان، ستر شخصيتونه او جنگي پهلوانان د ايران وېولي .

دمثال په ډول:

د پښتنو د ستر پاچا یمایم نوم یې په جم یا جمشید بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا ساگ نوم یې په دې جرم چې د ایران خاوره یې نیولې وه داژدهاک یعنې بنامار په نوم بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا تریتونه نوم یې په فریدون بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا کاوه کواتا نوم یې په کيقباد بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا کاوه اوسن نوم یې په کیکاوس بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر شهزاده سیاورشن نوم یې په سیاوش بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا کاوه هوسروایا نوم یې په کیخسرو بدل کړی دی .

د پښتنو د ستر پاچا مرغښت نوم یې په گرشآسپ بدل کړی دی او داسې نور، اودا تول پښتانه پاچاهان ئی ایرانی بللی دی .

د مغلو او انگریزانو میراث خور پاکستان همدا نن عین کارکوي خپل اتومي راکتونه د غزنوي ، غوري او ابدالي په نوم نوموي ، که پښتانه همدغه شان دمرگ په خوب ویده اود بې تفاوتۍ او بې اتفاقی په مرضو مبتلا وي ، سبا به دا د پښتونخوا خاوره هم د پاکستان خاوره بولي ، غزنيان ، غوريان او ابداليان به د پاکستان پاچاهان او امپراطوران او پنجابيان بولي .

12: په قران مجید کښی د ایرانيانو تقلب:

په دي ورستيو وختونو کې د ايران مذهبي مشرتابه په يو داسې تاريخي اونه بڅبونکي جعل او تذویر لاس پورې کړی دی چې ټوله اسلامي نړۍ او غیری اسلامي نړۍ ورته حیرانه ده .

د ايران د ځينو متعصبو مذهبي مشرانو دا ستره بې شرمي د بشریت په تاريخ کې د جعل کاري ، درواغو او تذویر يو بې مثاله شاهکار دی چې په يويشتمه پېړۍ او دانترنيت په زمانه کې يې انجاموي .

پر (20 اوت د 2011) د ايران په (گامرون) وېب سايټ کې يو سل فيصده دروغ بيان خپور شو ، موږ د گرانو لوستونکو لپاره هغه بيان ټکي په ټکي په لاندې ډول لیکو :

(کشف یک قران خطي با 115 سوره در بيان ها قم .

نوشته شده در اوت 20 ، 2011 به وسيله شايگان آسفندياري .

خبرگزار ي فارس : در پی حفاری گروهی از باستان شناسان در اطراف شهر قم ، یک جلد قران کریم که قدمت آن به هزار و چهار صد سال پیش بازمیگردد ، کشف شد .

پیش از این نسخه های خطي و قدیمی فراواني از قران کریم در جریان حفاري ها بدست آمده بود اما آنچه این قران را از سایر نسخه ها متمایز میکند ، 115 سوره بودن آن است ، امري که بحث هاي فراواني را به دنبال داشت .

به گزارش خبرگزار ي فارس ، این نسخه خطي پس از کشف بلا فاصله به حوزه علمیه قم منتقل شده تا علما و مراجع عظام در باره صحت و سقم سوره صد و پانزدهم تحقیق و برسي کنند .

آیت الله مقتدایي مدیر حوزه علمیه قم درین ارتباط به خبرنگار فارس گفت :

“ ما تا قبل از کشف این نسخه نیز مي دانستم که قران کریم در حقیقت 115 سوره داشته است اما به دو لحاظ هیچ وقت آنرا بیان نمی کردیم .

اول این که نمی خواستم رشته پیوند مان با برادران اهل سنت از اینکه هست نازکتر شود ، و دوم اینکه مدرک مستدلي نیز در اختیار نداشتم .

اما در روايات اهل تشيع داريم که پيامبر اکرم پيش از رحلت شان یک جلد قران کریم را بدست سلمان فارسي ميدهد و از او ميخواهد که قران را به ايران برده و در جاي بيرون از شهر قم دفن کند .

حضرت رسول نسخه ديگري از کتاب را به هنگام حج الوداع همراه با خود ميبرد ، اما ابو بکر به بهانه تلاوت قران کتاب را از پيامبر قرض مي گيرد و ديگر هرگز آنرا پس نمي دهد .

پس از فوت پيامبر ابو بکر سوره صد و پانزدهم را پاره کرده و مي گويد که قران فقط صد و چهارده سوره دارد ، موضوعي که تا به امروز مورد پذيرش غالب مسلمين بوده است ، اما مسئله اي که خارج از درک مغز کوچک ابو بکر بوده اين است که رسول اکرم علم غيب داشتند و براي همين هم نسخه ديگري را در دل خاک شهر قم به امانت گذاشتند زيرا مي دانستند که روزي به دست اهلش خواهد رسيد “

ايت الله مقتدايي د مورد علت اين رفتار ابو بکر مي گويد :

“سوره صد و پانزدهم به صراحت تکليف جامعه مسلمين را پس از رحلت پيامبر مشخص مي کند . درين سوره نام هر دو ازده امام شيعيان به صراحت ذکر شده و خداوند فرموده اند انان جانشينان بر حق پيامبرند ، همچنين در ايت پاياني اين سوره نام جانشينان امام زمان در زمان غيبت آمده است .

به عنوان مثال ، مقام معظم رهبري تحت عنوان السيد علي الخامنه اي در ايت شصت و چهار به عنوان رهبر مسلمين جهان در عصر حاضر معرفي شده است و دوبار هم تاکيد شده که هيچ مسلماني بدون تبعيت کامل از فرمايشات ايشان وارد بهشت نخواهد شد “ (

د ايران دځينو سياسي او مذهبي متعصيبو مشرانو دا جعل کاري دهغو جعل کاريو سلسله ده چي ددوی اخلا فو ددوی په ديني کتاب “اويستا” کې کړې وې او يا يې د فردوسي په شاهنامه کې کړې وې .

تاسو وگورئ د ايران ځينو مذهبي او سياسي مشرانو په خومره بې شرمۍ او بې حيايي د خپلو شخصي گټو په خاطر د خداي (ج) په مقدس کتاب قران کریم کې جعل کاري وکړه ، په هغه کې يې په جعل سره يو سل او پنځلسم سورت جوړ کړ او د دې جعلي سورت په

“ څلور شپېتم ” ايت کې يې د ايران د شيعيانو او سني مشر سيد علي خامني د نړۍ د مسلمينو او سني مشر بللي دی او دده د اطاعت څخه بغير څوک جنت ته نه شي تللای .

ددې خبرې معنی داده هر څوک چې د ایرانیانو د مذهبي مشر ایت الله سید علی خامنې هر فرمایش نه منی هغ کافر دی او جنت ته نشی تللای...

د پورته ذکر شوي جعل کاریو څخه معلومېږي چې د تاریخ په اوږدو کې ایرانیانو په هر شي کې جعل کاري کړې ده .

د ایران دیني او سیاسي مشرانو د خپلو شخصي گټو په خاطر ددوی په دیني کتاب اویستا ، د فردوسي په شاهنامه او د خدای (ج) په مقدس کتاب قران کریم کې تغیرات راوستلي دي .

د ایران د مذهبي او سیاسي مشرانو د پورته ذکر شويو جعل کاریو څخه باید هر پښتون پند واخلې ، او هروخت چې د هری دولتي او غیري دولتي ایرانی ادارې او اشخاصو سره هره معامله کوي پښتون باید دومره محتاط وي ، لکه یو مسلمان چې د شیطان سره معامله کوي .

دنړۍ د ټولو مسلمانانو مخصوصاً د پښتنو د علماوو دا دیني فریضه او وظیفه ده چې د ایران د متعصبو شعیه مذهبي مشرانو د جعل کاریو په باره کښی دنړۍ مسلمانان او پښتانه خبر کړي .

که چیرې د ایران مذهبي او سیاسي مشران د پورته جعل کاری سره موافق نوای اودا جعل کاری ئی دافرادو کار بللای ، نو بیا دا په کار وه چې د ایرن مذهبي او سیاسي مشرتابه ددی بی شرمانه جعل کاری دمرتکبینو سره د سلمان رشدی په شان برخورد کړیوای .

دوهمه برخه

د (۱۴۰۰) قبل المیلاد څخه بیا د اسلام تر ظهور پورې د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره:

موږ دلته د قبل المیلاد څخه بیا د اسلام تر ظهور پورې د پښتنو تاریخ ته ډیره لنډه اشاره کوو .

۱: د پښتونخوا د سیمو، دریابونو، غرونو او ښارونو د کړاو همدارنگه د پښتونخوا په پاکه خاوره کې کي د پښتون ملت د اوسېدو لرغونتوب د لرغوني ویدي تمدن د کتاب څخه معلومېږي.

د ریګوید په سرودونو کې د پښتونخوا د ډیرو سندونو ذکر شوی دی مثلاً:

۱: په ریګوید کې د سند دریاب د،، سنده هو،، په نوم یاد شوی دی.

۲: په ریګوید کې د کابل دریاب د،، کوبها،، په نوم یاد شوی دی.

۳: په ریګوید کې د گومل دریاب د،، گومانی،، په نوم یاد شوی دی.

۴: په ریګوید کې د کورمی دریاب د،، کرومو،، په نوم یاد شوی دی.

۵: په ریګوید کې د سوات دریاب د،، سویتی،، په نوم یاد شوی دی.

۶: په ریګوید کې د کونړ دریاب د،، ورکه،، په نوم یاد شوی دی.

په ریګوید کې د پښتونخوا د ځینو سیمو نمونه هم پدی ډول ذکر شوی دی:

۱: په ریګوید کې د کابل مجرا د،، گندهاره،، په نوم ذکر شوی ده.

۲: په ریګوید کې د ارغنداو یا اراکوزیا،، د هره ویتی= سره سوتی په نوم ذکر شوی ده چی ددی نوم رینه تر اوسه لا د دهرات او دهراتو په شکل کې پاته دی.

۳: په اتهروا وید کښی بلخ د ، ، بلهیکه ، ، او د مهابهارت په کتاب کښی د ، ، بهلیکه ، ، په نوم یاد شوی دی چی ریښه یی د بهلی او بخدی څخه اخستل شوی ده.

۴: په اتهروا وید کښی د گندهارا اوسیدونکی د ، ، گنداریس ، ، په نوم یاد شوی دی.

د ریگوید په دې سرودونو کې د علیشنگ ، علینگار ، د بولان د درې د خلکو او د پښتنو د نورو قومونو د مېراني ذکر شوی دی .

په ریگوید کښی د لسواریایی قبیلود مشهوری تاریخی جگړی ذکر شوی دی کومه چی د (1400 ق. م) په شا وخوا کې د پنجاب د سند پر غاړه واقع شوې وه .

د ریگوید په دوهم ټوک کې د پکته (پښتنو) قومونو د نومیالیو ، توریالیو او پاچاهانو څو واره یادونه شوې ده .

په دې سرودونو کې د پښتنو پاچا د توروینه (تور و هونکي یا تورکښ) په نوم یاد شوی دی .

د ریگوید په دوهم ټوک کښی دارغنداب ، د هراوت (هره ویتی) ، علیشنگ او الینگار (الینا) ، د بولان دره (بهالانه) په وادیو کې د پښتنو د پني ، داسه ، پراوته او بریسه قومونو ذکر راغلی دی چې بریسه (بریخ) ، پني ، داسو (سلیمانخیل) او پروتي (الکوزي) قومونه اوس هم په لوی کندهار کې پراته دي .

2: د اشور د سلسلې د شاهانو له جملې څخه نینوس ، سمیلرامس هم د خپلې واکمنۍ د عظمت او اقتدار په وخت کې د “بیوته” په مشرۍ د پښتنو پر هېواد یرغلونه کړيدي ، خو پښتون مېرني ملت د دوی یرغلونه پر شا تمبولي دي او هغوی ته یې ماتې ورکړې ده .

د دې خبرې ثبوت د اشوري دورې د مېخي خط د هغه زړې نسخې د پیدا کېدو او د هغې د ترجمې څخه معلومېږي .

د اشوري دورې د دې مېخي خط د ازره نسخه د “تگلات فلازار” له قوله وایي چې تر میلاد یوولس سوه 1100 کاله وړاندې د دوه څلوېښتو قبیلو په منځ کې د ارا کوتو (قندهار) ، هراوتي (ارغنداب)

اونيس (نيس) د خلکو ذکر کوي او وايي چې دې قبيلو د اشوريانو واکمن "بيوته" ته ماته ورکړه او ځانونه يې ازاد کړل.

3: "هیرودوتس" د یونان پخواني تاریخ نویس چې په (425-480 ق. م) یې ژوند کاوه پښتانه یې د پاکتیوس او د پښتنو د اپریدو قبيله یې د (اپاروتي) په نوم یاد کړيدي او دی وايي چې:

هغه ولس چې د هند په شمال کې د (پاکتي ايکي) په هېواد کې (د پښتنو په هېواد کې) پراته دي د استوگنې ډول يې د بلخيانو

(باکتریانو) دی، دوی خورا جنگيالي او توريالي خلک دي دا خلک په (465-486 ق. م) کې د فاتح "خشیارا شا" (هخامنشي) سره ملگري وو پوستینان یې اغوستي وو او لوی لوی د غشو لیندی او وطني چېرې ورسره وې.

4: د "هلبرانت" په نوم یو تاریخ نویس "هلبرانت" د ریګوید په حواله وايي چې:

په اراکوسیا (قندهار) کې یوه قبيله ده چې (واسودیوا) یې پاچا و او دده زوی (سوداس) نومېده، دې قبيلې د سند تر روده بری وموند او جنگي کارنامې یې د افسانو او نقلو په شان مشهورې وې.

5: کله چې د یونان لوی فاتح سکندر مقدوني (327-329 ق. م) د ایران د هخامنشي کورنۍ پراخيري حکمران دریم داریوش (کدمان) حمله وکړه، په دې جنگ کې داریوش ماته وخوړه، د پښتونخوا سیمو ته راوتښتېده او پښتنو هغه د هغو جنایاتو په جرم مړ کړ، کوم چې ده او دده کورنۍ د خپل حاکمیت په دوران کې د پښتنو سره کړی و.

د داریوش تر ماتې وروسته یوناني سکندر پر پښتونخوا حمله وکړه، په قندهار او د پښتونخوا په ټولو نورو سیمو کې د سکندر سره سخت مقاومت وشو ترڅو چې د صوات په وادي کې سکندر د پښتنو له خوا زخمي شو.

د سکندر مقدوني سره د پښتنو د مقاومت په هکله د يونان په تاريخ کې هم د فاراميزاد د افسانوي جنگيالو ذکر شوی دی .

سکندر د درېو کلونو سختو جگړو په جريان کې ونشو کړای چې د پښتنو هېواد اشغال کړي ، ترڅو په پای کې مجبور شو چې د پښتنو سره دوستۍ او خپنسۍ لاره خپله کړي او وروسته يې بيا د پښتنو په ملاتړ هند ونيو .

د يونان د مشهور تاريخ نويس “ډيورډور” په قول سکندر د هند تر فتحې د راستنېدو په وخت کې بيا هم د پښتنو څخه وېره درلوده او د پښتنو له وېرې بيا د پښتنو پر وطن رانغی او د پښتنو له ډاره د عربو د بحيرې له لارې پر ډېره اوږده لار ايران ته د تللو تکل شروع کړ چې د بلوچستان په ريگونو کې يې يوزيات شمېر سربازان له لاسه ورکړل او په (324 ق . م) کې د ايران “فهرج” ته ورسېده .

درېيمه برخه

د پښتنو تاريخ ته د اسلام تر ظهور وروسته ډېره لنډه اشاره:

1: پښتنو د اسلام دين د منطقي د نورو ملتونو په شان د عربو د تورې په زور نه دی قبول کړی .

د اسلام د ظهور په وخت کې پښتنو په غور کې د شنسب تر مشرۍ لاندې سلطنت درلود .

شنسب د پښتنو له يوې جرگې سره د (35 هـ ق) او (40 هـ ق) کلنو په منځ کې د امير المومنين حضرت علي دربار ته ولاړ او د هغه په حضور کې يې ايمان راوړ .

هېواد ته د شنسب تر راستنېدو وروسته هغه د پښتنو د قومي او مذهبي مشرانو لويه جرگه راوغوښته او د اسلام د دين په باره کې يې مشورې ورسره وکړې ، پښتنو د خپلو جرگو او مرکو په نتيجه کې د اسلام د مقدس دين په باره کې ژور معلومات په لاس راوړل او د اسلام د دين ارزښتونه يې د پښتنو د فطرت يعنې

“پښتو او پښتونولي” د قانون سره مقايسه کړل .

د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون او د اسلام د مقدس دين د مقايسې څخه پښتنو ته معلومه شوه چې د اسلام مقدس دين تقريبا سل فيصده د دوی د فطرتي قانون يعنې “پښتو او پښتونولي” سره برابري ، همدا علت دی چې پښتنو د اسلام مقدس دين په خپله خوښه او رضا قبول کړی ، خو کله چې پښتنو د اسلام مبارک دين قبول کړ ، نو بيا يې تر عربو هم زيات جهاد وکړ او تر عربو يې زيات ولسونه د تورې او تبليغ په زور مسلمانان کړل .

2: د هند په لويه وچه کې د پښتنو غازيانو په توره او تبليغ د اسلام مقدس دين خپور شو .

په (375 هـ ق) کې “شيخ حميد لودي” د هند د لويي و چې د ملتان په برخه کې د پښتني دولت بنياد کېښود او دا دولت د پښتنو د قانون يعني پښتو او پښتونولي پر اساس اداره کېده .

که څه هم پښتنو د تاريخ په اوږدو کې همېشه په خپل پلرني ټاټوبي يعني د امو او اباسيند ترمنځ پرته سيمه يعني پښتونخوا کې مستقل دولتونه درلودل ، خو په ملتان کې د لوديانو د پښتني دولت زيات ارزښت په دې کې دی چې دا په اسلامي دور کې لومړی ځل دی چې پښتنو د پښتونخوا څخه دباندې د هند په لويه وچه کې پښتني مستقل دولت ايجاد کړي .

3: د غزنويانو امپراطوري:

کله چې امير ناصر سبکتگين په (367) کې د غزني حاکم شو ، نو دې سړي د لوی قندهار د زابل د خلکو سره دوستي وکړه او د مورخينو په قول په زرگونو پښتنو د امير ناصر په فوځ کې خدمت کوي . د امير ناصر تر مړينې وروسته د هغه زوی محمود زابلي د غزني پاچا شو ، ټولو پښتنو مخصوصا قندهاري پښتنو د خپل خوريي سره ډېرې مرستې وکړې او د هغه سلطنت يې ډېر پراخه کړ . پښتنو د محمود لپاره د هند ، ايران ، عراق او مرکزي اسيا ملکونه فتحه کړل .

د هندوستان “مهتره” يې اشغال او د “لارد کرشنا” مندر چې د هندوانو تر ټولو مقدس مندر دی ونيو ، پښتنو د دې مندر څخه د

“سو منات” مشهور بت مات کړ او د دې بت د نس څخه يې لعل او جواهر راوايستل .

هندوان د دې مندر د حفاظت لپاره په ډېر جرئت او مېړانې جنگېدل او هر ډول قربانۍ ته حاضر وو چې د خپل دين د مقدس ترين مندر او د “سو منات” د بت څخه دفاع وکړي .

د دې سخت جنگ په جريان کې د محمود غزنوي د فوځ ترک توکمه عسکر او افسران د جنگ له ميدان څخه وتښتېدل او پاچا يې تنها پرېښود ، خو پښتنو محمود تنها پرېښود او په ډېره مېړانه يې دا جنگ وگاټه ، دلارد کرشنا مندر يې ونيو او د سو منات مشهور بت يې مات کړ .

د دې جنگ په باره کې يو پښتون جنگيالی داسې وايي:

تر کونو نامردو داسې و دانگل لسه نام او ننگه
 زه يو پښتون ووم چې ولاړوم د سلطان تر څنگه
 توره په لاس پر سره اور د عرصات و ختم
 د بت شکن سره پر دژد سومنات و ختم .

(پښتانه د تاريخ په رڼه کښي - ۲۸۲ مخ)

د محمود غزنوي د عصريو تاريخ نويس چې " يميني " نومېږي د هندوستان د جنگونو په جريان کې
 د پښتنو جنگيالو په باره کې داسې وايي :

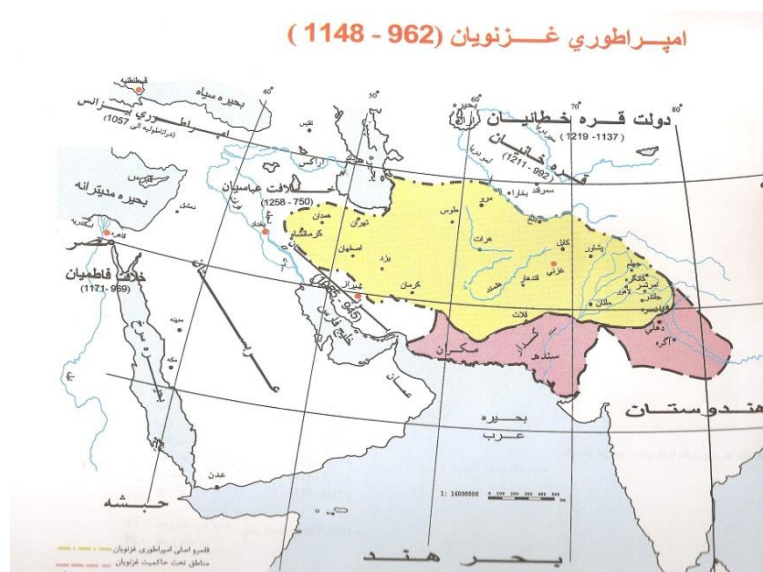
پښتانه د عجل په خبر يا د وېي زمري په ډول پر غليم ورتلل ، پر
 کوتلو ختل ، لکه بر پښنا په ځنگلونو ننوتل ، لکه هوسی پر غرونو لو
 ړېدل ، لکه سيل په غرونو کې شيوه کېدل .

سلطان محمود غزنوي د پښتنو په مرسته د پښتونخوا څخه يوه ستره امپري جوړه کړې وه چې
 مرکزي د غزني ښار و ، چې په هغه وخت کې د نړۍ د ښارونو ناوې بلل کېده .

امپراطور سلطان محمود زابلی یا غزنوی

په لاندې ډول د سلطان محمود زابلی یا غزنوي د امپراطوري سرحدات ملا حظه کولای شئ .

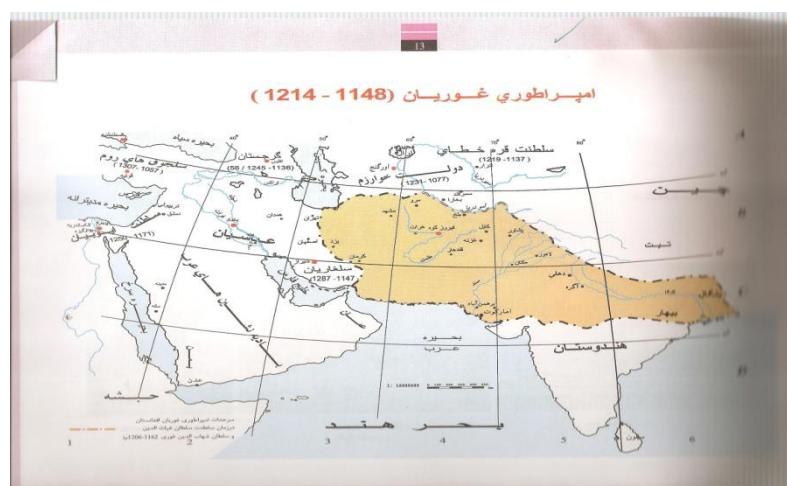
4: د غوري يښتنو امپراطوري.

تر غزنوي امپراطورۍ وروسته د غوري پښتنو د سلسلې څخه سلطان غياث الدين غوري په منطقه کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقي د هېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

د غوري پښتنو ستر شاهنشاه سلطان غياث الدين غوري د پښتونخوا څخه يوه ستره امپراطوري جوړه کړه ، چي مرکزي په پښتونخوا کي د فيروز کوه بنار وو .

په لاندې ډول د تهران خڅه تر بنگال پورې گران لوستونکي د غوري امپراطورۍ سرحدات ملا حظه کولای شي .

5: په هندوستان کې د غلجي پښتنو امپراطوري:

د غورترا امپراطورۍ وروسته غلجيانو د جلال الدين فيروز شاه او ترده وروسته دده وراره علاو الدين غلجي په هندوستان کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقي د هېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

6: په هندوستان کې د لودي پښتنو امپراطوري:

په هند کې د غلجيانو تر امپراطورۍ وروسته لوديانو د سلطان بهلول لودي په مشرۍ په هندوستان کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقي د هېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

7: په هندوستان کې د سوري پښتنو امپراطوري:

سوريانو د نامتو شېرشا سوري تر رهبرۍ لاندې په هند کې ستره امپراطوري جوړه کړه چې هند او د منطقي د هېوادونو زياتې برخې يې په خپل قلمرو کې درلودې .

پښتنو د تاريخ په اوږدو کې په پښتونخوا او هندوستان کې سترې امپراطورۍ ايجادې کړې چې د هند او منطقي په تاريخ کې د ترقي او پرمختگ تر ټولو ښه مثالونه دي .

شیر شاه سوری شهنشاه افغان (۹۳۶ هـ - ق)

Cher Chah Sourī Empereur Afghan (1539)

8

: په پښتونخوا کې د هوتکي

سلطنت ایجاد :

په پښتونخوا کې د مغلو دو حشت او دهشت پر ضد د پښتنو د (544) کلن جهاد او مقاومت په نتیجه کې قندهاری پښتنو په قندهار کې د میرویس نیکه تر مدبرانه لارښوونې لاندې د پښتنو د نوي خپلواک دولت خښته کېښوده او د میرویس نیکه زوی د اصفهان فاتح اعلیحضرت شاه محمود هوتک د ایران د صفوي سلسلې د شیعیه مذهب د تعصب پر اساس ولاړه فاسده امپراطوري درې وړې کړه او په نتیجه کې د پښتنو ستر د بنمن صفوي شاه حسین مجبور شو خپل تاج په خپل لاس د ایران د فاتح اعلیحضرت شاه محمود هوتک پر سر کېږدي .

9: د هوتکي دولت تر زوال لږ وروسته پښتنو د لوی احمد بابا تر مشرۍ لاندې په دې منطقه کې د خپل غزنوي او غوري امپراطوریو په شان ډېره ستره امپراطوري جوړه کړه چې بقایا یې نننۍ افغانستان دی .

د پورته لنډې تاريخي تبصرې څخه دا جوتېږي چې پښتون ملت د تاريخ په اوږدو کې د دې منطقي يو عظيم او هميشه بادر ملت و او په دې منطقه کې د نورو مېلتونو په تناسب يې ډېرې امپراطورۍ جوړې کړې دي او د منطقي د نورو سترو قومونو په تناسب زيات وخت خپلواک او سېدلي دي .

د تاريخ په اوږدو کې پښتون ملت د نورو منطقي ملتونو او قومونو په تناسب د دې منطقي په سوله ، ثبات ، سياسي ، اقتصادي او ټولنيز پرمختګ کې تر بل هر ملت او قوم زيات ارزښت او اهميت درلوده .

د دې منطقي تاريخ ، تمدن او فرهنگ د پښتنو د تاريخ ، تمدن او فرهنگ څخه بغير نا مکمله دی .

که د اويستا د گيو مرتن سلطنت په پښتونخوا کې د پښتنو د سلطنت د ليکلي تاريخ مبدا وټاکو چې د زردشت دين تر پيداېښت تقريبا درې زره کاله وړاندې و او هم په ريگويد کې ذکر شوي د پنجاب د سيند د غاړې د لسو اريايي قبيلو مشهوره جگړه (1400 م . ز) هم ور سره ذکر کړو ، بيا د اسلام د ظهور څخه تر نن پورې راشو ، نو په زغرده ويلاى شو چې په پښتونخوا کې د پښتنو د موجوديت ، حاکميت او سلطنت کولو ليکلی تاريخ تقريبا لس زره کاله ته رسېږي .

که په پښتونخوا کې د پښتنو د اوسيدو ناليکلي تاريخ هم د ليکلي تاريخ سره يوځای شي ، نوموړې ويلاى شو چې پښتون ملت د امو او اباسيند په منځ يعنې د پښتونخوا په پاکه او سپېڅلې خاوره کې تر لسو زرو کلونو زيات تقريبا هميشه د يو خپلواک او سيال ملت په حيث ژوند کړی دی .

که په غور سره څوک د پښتنو ټولنه مطالعه کړي ، نو تر نن پورې هم په پښتون ملت کې د لرغونو اريايانو خواص ليدل کېږي .

پښتون ملت د خپل اقتصادي ، سياسي او ټولنيز ژوند د ترتيب او تنظيم لپاره خپل خاص قوانين ، خواص ، اخلاق ، رسوم ، رواج او عنعنات لري چې د هغو پر اساس او احترام خپل ورځني ژوند ته دوام ورکوي .

ستر پښتون ملت د خپل لرغونو تاريخي قوانينو پيروي او احترام دومره قوي او غښتلی کړيدی چې دې ستر ملت د پرديو د تاريخي يرغلونو د طوفانونو په مقابل کې د زرگونو کلونو راهيسې په خپل تاريخي ټاټوبي پښتونخوا کې ځان تر نن پورې ژوندی ساتلی دی .

درېم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو د دايمي پاتې کېدو علتونه:

دا چې پښتنو څنگه په زرگونو کلونه په خپل ابدې پلرني ټاټوبي د امو او اباسين په منځکې پرته سيمه يعنې پښتونخوا کې خپل ژوند ته دوام ورکړی او د تاريخ د ټولو يرغليزو طوفانونو او سختيو مقابلې يې په مېړانه او شجاعت کړې ده او تر نن پورې په دې منطقه کې خپل ژوند ته دوام ورکوي د دې واقعيت څېړنه شايد زيات وخت وغواړي او ډېرو علمي تحقيقاتو ته ضرورت پيداشي ، خو زه يې د زياتو سببونو له جملې څخه صرف لاندې څو سببونه ډېره لنډه اشاره کوم:

لمړی: د دايمي خونې روابطو او تشکيلاتو لړل:

کله چې خدای (ج) د مخکې پر مخ انسانان پيدا کړل ورسره يو ځای د انسانانو ترمنځ د بيلو بيلو عواملو په سبب د جنگ او جگړې دود هم منځته راغی .

د تاريخ په اوږدو کې د انسانانو ځينو کورنيو د نورو کورنيو پر ضد ، ځينو قبيلو د نورو قبيلو پر ضد ، ځينو پاچاهانو ، امپراطورانو او دولتونو يو د بل پر ضد حملې کولې ، يو بل يې وژل ، يو بل يې غلامان کول او د يو او بل هرڅه يې پايمال کول او د منځه وړل . . .

د خدای پاک پر مخکې همېشه د زور قانون چلېدلی دی او نن هم په يو شکل د زور قانون چلېږي د کمزورو ولسونو د هرڅه واک د غښتلو ولسونو پلاس کې دي .

په پخوا زمانو کې به بيله هېڅ ډول بهانې او پلمي زورور قوم پر کمزوري قوم حمله کوله او د هغه هر څه به يې په خپله قبضه کې اخيستل او د هغه قوم زيات نفر به يې وژل او پاتې به يې خپل غلامان کول .

د تاريخ د لومړنيو وختو څخه رانيولې بيا تر نن پورې زورورو پر کمزورو د حملو لپاره د ځانه بهانې او پلمي جوړولې ، کله به يې د خپل دين د پراخوالي او خپرېدو په نوم پر نورو قومونو حملې کولې ،

کله به يې د تجارت د پرمختيا او ترقي په نوم پر نورو قومونو حملې کولې او د هغو هرڅه به يې لوټ کړل ، کله به يې بيا د خپل ايډيالوژۍ او يا د سياسي نظام د خپرولو په نوم کمزوري قومونه تر پښو لاندې کړل د هغو هرڅه به يې لوټ کړل او هغوی به يې خپل غلامان کړل ، چې دا ناوړه دود تر نن پورې هم روان دی .

همدا علت شو چې د انسانانو د تاريخ د هغه لومړي شروع څخه هر فرد ، هرې کورنۍ ، هر قوم او هر سلطنت تر خپل توان او طاقت پورې کونښن کاوه چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، جغرافيايي قلمرو او گټو څخه دفاع وکړي .

هر ملت چې پر او منظم نظامي توان او طاقت درلود هغه هم خپل ځان د پرديو د حملو څخه ساتلای شو او هم يې که غوښتي وايي د وخت د معمول سره سم نور قومونه لوټولای شول .

مور د لته د پښتون ملت جوړښت او سرچينې ته يوه ډېره لنډه اشاره کوو او په دې باره کې د نامتو محقق او تاريخ پوه علامه عبدالحی حبيبي صاحب څو ډېرې لنډې جملې را اخلو :

د پښتنو د اصل او نسب په باره کې ستر محقق علامه عبدالحی حبيبي داسې وايي :

پښتانه خو د تاريخي تحقيقاتو له پلوه هغه زاړه اريايان دي چې دا څو زره کاله پرله پسې په دغه خپله محکه (پښتونخوا) کې پراته دي ، په پښتنو کې تر اوسه هغه د اريايانو زاړه خواص او مزيا ليدل کېږي .

په اجتماعي حالاتو کې دا يو منلی حقيقت دی چې کورنۍ د ټولنې منشا ده او د اجتماعي ژوندون زده کړه او وده هم لومړۍ په کورنۍ کې کېږي . . .

کورنۍ د ټولنې يو کوچنی نمونه ده او په پښتنو کې هميشه کورنۍ خاص اهميت درلود ، تر کورنۍ وروسته (پښه) ، (زي) او نور مراتب وه چې په پای کې نو ټوله په پښتون گډېده او دا ټولې کورنۍ او ټبرونه د پښتون ملت اجتماعي شعبې وې چې د اجتماع په علم کې (سلا ليه ټولنه) ورته وايي او داسې ټولنې د خپلوئ او تناسل په رابطه جوړېږي او د دوی وینه او پښت هم تقريباً يو وي .

په سلا ليه ټولنو کې دوه ډوله روابط شته چې ځنې پر ميندو سره ویشل کېږي او ځينې پر پلرونو .

پښتانه هغه قبایل دي چې پر پلرونو سره وېشل شوي دي او (ابوت) یعنې پلارگلوې ددوی د وېش سټه ده ، د پښتنو (اسما الرجال) به تاسو ته ښه ښکاره شي چې هره ټولنه بیل پلار لري او دا پلرونه په پای کې ټول د پښتون په لوی پلارگډه پري او په دوی کې د پلار د قبیلوي وېش مسلسل عنعنات شته .

ویکتورگیگر الماني شرق شناس د پخوانیو اریایانو په باره کې لیکي چې (پخوا اریایانو هم داسې قبایل لرل چې سره خپل به وه)

د اویستا په زړه ژبه کې (ویس) او د هند په ریګوید کې هم دغه کلمه د کورنۍ او قبیلې په نوم استعمال شوې ده .

د وکتورگوستا ولوبون د زړو اریایانو د کورنۍ په بحث کې وایي :

(پخوا ددوی د ژوندون او معاشرت اساس په کورنۍ ټینگ وو ، ټول خلق خپلو پلرو او نیکونو ته منسوب کېدل ، بلکې دوی د خپلې کورنۍ پرستش کاوه) .

د پښتو ژبې د ، ، کهول یا کورنۍ ، ، کلمه پخوانیو اریایانو د ، ، کولا ، ، په نوم یادول ، همدا کولا ددوی د ژوند بنسټ وو .

په پښتنو کښې همدا نن هم کهول یا کورنۍ ددوی د ټولنیز ژوند بنسټ جوړوی .

د پخوانیو اریایانو څو کولا (کهوله یا کورنۍ) چې به سره یو ځای شوی نو هغوی به ورته ، ، گرامه ، ، یا ، ، ویسه ، ، ویل او د پټې په نامه یو مشر به یې درلودی ، په پښتنو کښې همدا نن هم چې څو کهوله سره یو ځای شی نو یوه ، ، زی ، ، جوړوی ...

زړو اریایانو به د پاچا د اوسیدو ټاټوبی ته ، ، پور ، ، وایه ، همدانن هم پښتانه اکثره وخت د پاچا په واسطه جوړ شوی ځای ته د ، ، پور ، ، کلمه استعمالوی د مثال په ډول امیر شیرعلی خان په کابل کښې د بالا حصار څخه د باندې یو نوی ښارگوټی جوړ کړی او هغه ته یې د ، ، شیر پور ، ، نوم ورکړی او تر نن پورې هم هغه سیمه د

، ، شیر پور ، ، په نامه یادېږي ، چې د شیر پور معنی د شیر یا شیرعلی خان ښارگوټی یا د اوسیدو د ځای معنی لري .

موږ دا نن هم په پښتنو کې داسې صفات او عنعنات وینو چې زرگونه کلونه وړاندې په زړو اریایانو کې لیدل کېدل .

د مثال په ډول موږ د جرمني عالم دوکتور گیګر د خوا د زړو اریایانو دا تعریف د اوسنیو پښتنو سره مقایسه کوو .

گیګر وایي: (دوی ته دا ښکاره وه چې موږ د یوه ملت یو ، نژادي او پښتني روابطو دوی په خپلو نیکونو او پلرونو پورې نښلول ، دوی خپله ژبه ، دودونه او پښت مشترک سره باله . . .)

دې عالم په پورته ذکر شویو الفاظو کې ګټه مټ د پښتنو روحیات ، صفات او سجایا ذکر کړيدي .

د پورته تاریخي اسنادو او دلیلونو څخه دا معلومېږي چې پښتانه د هغو زړو اریایانو نسل دي چې زرگونه کلونه وړاندې د پښتونخوا پر مخکېه یعنی د امو او اباسین په منځکې اوسیدل .

اوسني پښتانه د زرگونو کلونو راهیسې یعنی د خپلو اریایي نیکونو دوخته راهیسې بیا تر نن پورې په پښتونخوا کې اوسیږي .

علامه حبیبی صاحب چې وایي د پښتنو بیلې بیلې پښې په یوه (زي) او خو (زي) په یو قوم او خو قومونو بیا د قومونو په (پښه) او د قومونو د خو پښو څخه بیا ستر پښتون ملت جوړ شويدي .

د پښتنو ټولې پښې ، زي او د قومونو پښې د وینې د نږدېوالي پر اساس سره ګډه یږي .

د پښتون ستر ملت د ټولنیزو شعبو مخروط په قاعده کې پر سل ګونو شعبو وېشل شوي دي ، خو څومره چې د قاعدې څخه د راس و خواته ځي شعبي د وینې د نږدېوالي پر اساس سره نږدې کېږي ، تر څو په پای کې د یوه پښتون پلار د اولاد په نوم یو پښتون ویاړلي ملت ځني جوړیږي .

ټول پښتانه د یو پښتون پلار اولاد دي او د دې پیاوړي پلار اولاد نن د خدای پاک په فضل یو ستر پښتون ملت جوړ کړيدي .

پښتون عادل او فرهیزګاره پاچا بیت نیکه

د پښتنو د پېرېدو لپاره د پښتنو سپيڅلو نیکونو هميشه د لوي خداي (ج) په دربار کې پېرې دعاوې او زاری کړي دي ، چې د نمونې په ډول موږ دلته د پښتنو د يو ستر پاچا او مشر بيت نیکه د مناجاتو ذکر کوو چې د لوي خداي (ج) له دربار څخه يې د پښتنو د پېروالي خواستونه کول ، ځکه چې بيت نیکه پوهيده چې هر څومره چې د پښتنو نفوس پېرشي په هغه اندازه پښتانه ددوی د دښمنانو د حملو څخه ساتل کيدای شي .

د بيت نیکه مناجات

لويـه خدايـه لويـه خدايـه * ستا په مينه په هر ځايـه
غـرولـاړ دـي درنـاوي کـي * ټولـه ژوي پـه زاري کـي
دلـته دـي د غـرولـمـني * زموږ کيـر دـي د پـه کـي پلـنـي
دا وگـري د پـر کـي خدايـه * لويـه خدايـه لويـه خدايـه
دلته لږ زموږ اوربل دي * ووړ کورگي دي ووړ بورجل دي

مينه ستا کي موږ ميشته يو * بل د چاپه مله تلنه يو
هسک او محکمه نغښته ستاده * د مړو وده لسه تاده
دا پالنه ستاده خدايـه * لويـه خدايـه لويـه خدايـه

بيت نیکه هم دا خاصيت د خپل زړو اريايي نیکونو څخه په ارث وړي وو ، ځکه چې د زړو اريايانو په باره کې جرمني شرق پېژندونکي دوکتور گيگروايي:

(پخوا ددوی د ژوندون او معاشرت اساس په کورنۍ ټينگ وو ، ټول خلک خپل پلرونو او نیکونو ته منسوب کېدل ، بلکې دوی د خپل کورنۍ پرستش کاوه ، کوژده ، تولد او تناسل يې د دې سببه مذهبي مبارک دودونه گڼل چې ددوی پښت پاتې شي او تېري يې پېرشي ، زوی پردوی د پېرگران او زېږيدل يې هم خونبي وه او د زوی نه درلودل يې د کورنۍ وراني او د پلرو د نامه ورکېدل گڼل .)

دغه پورته خوي همدا نن هم په پښتنو کې شته .

د پښتون ملت د اجتماعي شعبو يعنې پښو ، زي ، خيل ، قوم او داسې نورو وېش د وينې د شراکت پر اساس شوي دي ، يعنې د يوه سړي د اولاد څخه د زامنو په نامه زي جوړ شوي دي ، د لمسيانو په نامه يې پښې جوړې شوې دي او په دې ډول د مخروط تر قاعدې پورې تللای شي .

د پښتنو د قومي جوړښت په مخروط کې چې هر څومره د قاعدې خواته کښته کېږي په هغه انداز يې ځانگي ډېرېږي او په هره اندازه چې د مخروط د راس خواته لوړ راځي په هغه اندازه يې ځانگي کمېږي او د وحدت خواته نږدې کېږي .

تر ټولو مهمه خبره داده چې د پښتنو قومونو وېش د پلار گلوي پر اساس د وينې د شراکت او نږدېوالي پر اساس شوي دي او دا وېش چې هر څومره په قاعده کې سره ليري وي ، خو په راس کې بيا ټول د يوه پلار اولاد او يوه وينه ده ، نو په دې اساس د پښتنو وحدت او اتحاد د پښتنو او پښتونولي د قانون پر اساس د دنيا تر بله هر قوم ډېر اسانه کاردې .

دوهم: د قانون تر سيوري لاندې ژوند کول:

که موږ نننۍ عصري نړۍ ته نظر واچوو دا راته معلومېږي ، په هر هغه هېواد کې چې قانون حاکميت لري ، د قانون په تطبيق سره د ټولنې د وگړو ترمنځ ټولنيز عدالت تامين دي ، په هغه ټولنه کې دوامداره سوله برکړاړه ده ، دوامداره سوله د اقتصادي ودې سبب کېږي ، د ټولنې د وگړو ترمنځ ملي يووالي تامين دي او داسې نورې ټوليزې بنسټګنې مهيا دي .

دوامداره سوله ، د ټولنيز عدالت تامين ، د ټولنې د خلکو ښه اقتصادي حالت او د ملي وحدت تامين د يوې ټولنې وگړي دومره غښتلي کوي چې د هر ډول داخلي پرابلم او خارجي تجاوز په مقابل کې مقاومت کولای شي .

دا چې پښتنو څنگه وکولای شول چې د تاريخ په اوږدو کې د يرغلونو د طوفانونو په مقابل کې مقاومت وکړي کوم چې د دوی پر خلکو او وطن تير شوي دي .

د تاريخ په اوږدو کې پښتانه د نړۍ د تر ټولو خونخوار يرغل گرو لکه نينوس ، کوروش ، داريوش ، سکندر ، چنگيز او دده خونخواړه اولاده ، انگريز او روس ترو حشې ترينو يرغلونو لاندې راغلي دي خوبيا هم ميرني پښتون ملت د محکي د مخ خخه پناه نه شو او ددې يرغلگرو په مقابل کې ئې سخت ترين مقاومتونه کړيدي او د هغو ټولو پزي يې د پښتونخوا په پاچه خاوره پورې موبلي او پښتونخوا ئې د يرغلگرو په هديره بدله کړيده .

زه په دې عقیده یم چې د يرغلونو د طوفانونو په مقابل کې د پښتنو د بقا او دوام يو اساسي علت ، سبب او دليل دادي چې پښتنو د تاريخ په اوږدو کې د خپل سياسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنيز ژوند د ترتيب ، تنظيم او خپل منځي منازعاتو د حل او فصل لپاره قوانين طرحه کړي وو او ددې قوانينو پر اساس يې د خپل ژوند چارې پرمخ بيولي .

په بله وينا پښتنو د تاريخ په اوږدو کې يو قانوني نظام درلود او د قانون په چوکاټ کې يې خپل سياسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنيز ژوند عيار کړي وو ، دغه د قانون تر حاکميت لاندې ژوند کولو پښتانه هميشه متحد ، يو موټي او قوي کړي وه ، د پښتنو اتحاد او يوالي پښتانه دومره قوي کړي وه چې د تاريخ د ټولو يرغليزو طوفانوسره يې په بې مثال ډول په مېړانه او متانت مبارزه او مقاومت وکړي .

پښتانه د خپل اتفاق او اتحاد په برکت د مرگ او ژوند د مبارزو په ميدان کې هميشه بريالي راوتلي دي او تر معاصر تاريخ پورې يې د يو قوي ملت په صفت په دې منطقه کې خپل ژوند ته دوام ورکړيدي .

د هغو ټولو قوانينو مجموعي ته د کومو پر بنياد چې پښتنو خپل ورځني سياسي ، اقتصادي ، نظامي او ټولنيز ژوند ترتيب او تنظيم کړيو (پښتو او پښتونولي) ويل کېدل ، يا په بله وينا د پښتنو د هغو منل شوو او د قبول وړ قوانينو مجموعه د (پښتو او پښتونولي) په نوم يادېده او تر نن پورې هم د (پښتو او پښتونولي) په نوم ياديږي .

دا قانون (پښتو او پښتونولي) د زرگونو کلونو راهيسې د پښتنو په منځکې د قبول وړ قانون وو ، او نن هم د پښتنو په منځ کې اکثره لوي او واړه مسایل د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس حل او فصل کېږي .

ځينې داسې پېچلي مسایل چې د دولت عدلي مقامات يې د حل او فصل څخه عاجز پاتې کېږي د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ډېر په اسانه حل او فصل کېږي .

د پښتو او پښتونولي قانون ليکلي بڼه نه لري ، خو په ټولو پښتنو کې په تقريباً يو شان قابل تطبيق دي .

هره فيصله چې د پښتو او پښتونولي پر اساس د پښتنو د جرگې له خوا وشوه هر پښتون دا فيصله که څه هم ډېره ستخته وي په ورين تندي مني او عمل پرې کوي .

د پښتنو دا لرغوني قانون يعنې پښتو او پښتونولي چې تر نن پورې په پښتنو کې د قبول وړ قانون دي ، د پښتنو د پخوانيو نسلونو څخه ننني پښتنو ته په وینه کې په ميراث را نقل شوي دي .

که څه هم پښتو او پښتونولي ليکلي بڼه نه لري ، خو بيا هم پښتو او پښتونولي د هر پښتون په وینه ، مغز ، فکر ، حواسو ، احساساتو ، خوی ، خاصيت ، عاطفي ، معنوياتو ، روحياتو ، اخلاقو او اعمالو کې وجود لري ، هر پښتون چې په رښتيني معنا پښتون وي د پښتو او پښتونولي د قانون په اطاعت ځان مجبور او مکلف گڼي او د پښتو او پښتونولي احکامو ته د تقدس په سترگه گوري .

لکه څنگه چې هر ملت ځانته خپل خاص خويونه او خواص لري ، په همدې شکل پښتانه هم د خپل سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز ، نظامي ، اخلاقي او روحي ژوند لپاره ځانته خپل خاص خويونه ، خواص ، نفسيات ، روحيات ، دودونه ، عقايد ، د ژوند کولولارې ، خيالات ، تفکر ، اداب ، عنعنات ، رواجونه ، جذبات او داسې نور ارزښتونه لري .

پورته ذکر شوي ارزښتونه پښتنو په داسې يو ټولنيز چوکاټ کې فورمول بندي کړيدي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړ دي او دغه ارزښتونو ته (پښتو او پښتونولي) ويل کېږي .

پورته ذکر شوي ارزښتونه په ښکاره ډول يو پښتون د غيری پښتون څخه بېلوي .

په بله وينا “پښتو او پښتونولي” يو پښتون کس د غيری پښتون څخه بېلوي .

په لنډ ډول ويلای شو چې: پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت دی .

لکه څنگه چې يو زمری او يا يو باز د خپل پلرونو څخه د ښکار او ژوند کولو طريقه په ارث وړي ، باز پورته الوتل کوي او پر مرغانو سلطنت کول يې د فطرت برخه گرځېدلی ده او همدا شان زمری په

ځنګله کې پر نورو حیواناتو په عدالت پاچاهي کول دخپل پلرونو څخه په ارث وړي او د دوی د فطرت برخه ګرځېدلې ده ،

په همدې ډول پښتنو هم د پښتو او پښتونولي په باعزتو چوکاټ کې ژوند کول دخپل مېړنيو نیکونو څخه په ارث وړي دي .

هر هغه پښتون چې د پښتو او پښتونولي په نهایت ښکلي ، انساني ، عقیدوی او اسلامي ګاڼه سمبال نه وي ، هغه پښتون د انسانانو تر ټولو ټیټ او ناوړی فرد شمېرل کېږي ، ځکه چې دا فرد دخپل پښتني فطرت څخه خلاص دی او یو بې فطرت موجود دی .

د مثال په ډول که یو زمری دخپل فطرت خلاف د ښکار کولو څخه ډډه وکړي ، ډېر ژر به دی پر ځنګل او د هغه پر حیواناتو خپله پاچاهي له لاسه ورکړي ، د ښکار نه کولو په سبب به دومره ضعیف شي چې دده مادون حیوانات لکه شغالان ، ګیدران او شرمښان به دا کمزوری زمری مړ او له منځه یوسي ، د بل ځنګل زمریان به پر دې ځنګل یرغل راوړي ځکه چې شغالان او ګیدران خود خپل ځنګل څخه د نورو زمریانو په مقابل کې دفاع نه شي کولای ، په دې ډول به د ځنګل د ټولو اوسېدونکو ژوند د بې نظمۍ په جدي خطر کې ولوېږي .

د پورته ساده مثال څخه دا معلومه شوه چې که یو زمری دخپل فطرت خلاف عمل وکړي خپله ده ته او دده د ناکامۍ له رویه د ځنګل ټولو حیواناتو ته څومره لوی او نه جبران کېدونکی تاوان رسېږي ، په همدې ډول که پښتون خپل فطرت (پښتو او پښتونولي) پرېږدي دوی به هم د کمزوري زمری په شان د دوی د مادونانو له خواله منځه ځي او هېواد به یې د نورو ملتونو له خوا اشغالېږي او د پښتنو او د دوی د قدرت تر سیوري لاندې نورو وړو قومونو دایمي بربادي به منځته راځي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د تطبیق لپاره د حکومتي قوانینو په شان پولیس ، قاضیان او څارنوالان نه دي مقرر شوي ، خو بیا هم پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون ټولې فیصلې که څه هم ډېرې سختې وي ، د جرګې په خوله په ورین تندي مني او عمل پرې کوي .

د معاصر افغانستان په تاریخ کې هر پاچا د هېواد د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیزو چارو د تنظیم لپاره ځانګړي قوانین تدوین کړيدي ، ملي سرود ، ملي نښان ، ملي بیرغ او د سیاسي نظام نوم او شکل یې معرفي کړيدي ، خو کله چې د هغه واکمن واکمني پای ته رسېدلې ده ، نو دده له خوا طرحه

شوي قوانين ، ملي سرود ، ملي نښان ، ملي بيرغ ، د سياسي نظام نوم او شکل هم ورسره يو ځای له منځه تللي دي چې ډير ساده ژوندي مثالونه يې د امير حبيب الله خان څخه بيا تر ملا محمد عمر پورې د ديارلس پاچاهانو له خوا د وړاندې شويو قوانينو ، بيرغونو ، ملي نښانونو ، ملي سرودونو ، طرحه شوي قوانينو او داسې نور له منځه تلل دي .

خو پښتو او پښتونولي داسې منل شوی لرغونی قانون دی چې د زرگونو کلونو راهيسې د پښتنو په منځ کې جاري او د قبول وړ دي او هېڅ زورور تر نن پورې دا توان نه دی پيدا کړی چې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د وینې ، مغز ، عاتفي ، خصایصو ، روحیاتو ، اخلاقیاتو ، جذباتو ، احساساتو څخه وباسي ، تر نن پورې هېڅ بل داسې قانون هم منځته نه دی راغلی چې د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولي د قانون ځای ونيسي .

په لنډ ډول داسی ویلای شو چې :

پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت ابدی او ازلي قانون دی .

پښتو او پښتونولي هغه لرغوني بې بها او با ارزښت ترینه پښتني ارزښت دی چې د پښتنو نالیکلی او لیکلی تاریخ ورسره تړلی دی .

پښتو او پښتونولي موږ ته دا رانښيي چې پښتنو تر لیکلي تاریخ وړاندې د خپل سياسي اقتصادي او ټولنیز ژوند چارې څنګه سمبالولی او تر لیکلي تاریخ وروسته بیا تر نن پورې خپل سياسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند څنګه پرمخ وړي .

پښتو او پښتونولي د پښتون قام تاریخي پېژندګلوي او ملي روح دی .

پښتو او پښتونولي پښتانه او د هغو تاریخ او کارنامې په خپله پښتنو او د نړۍ نورو قومونو ته ورمعرفي کوي .

پښتو او پښتونولي د پښتون قام د یوالي سرینس او د پښتنو د یوالي او پریوه واحد سياسي ، اقتصادي او ټولنیز مرکز د را ټولیدو یوازيني او عمده ترین عنصر او د جاذبې قوه ده .

که د پښتنو سره پښتو او پښتونولي نه وي ، نو پښتون قام د نړۍ د نورو قومونو په بې پایانه سمندر کې منحل کېږي او د تل لپاره فنا کېږي .

د نړۍ د نورو ملتونو او قومونو په منځ کې پښتون تنها د پښتو او پښتونولي د عالي خواصو په درلودلو پېژندل کېږي .

پښتو او پښتونولي د هغه عالي او ښو خواصو ، صفاتو ، افعالو او اعمالو مجموعه ده چې يو پښتون د نورو انسانانو څخه بېلوي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ستر ملت ملي روح دی که پښتو او پښتونولي د پښتنو د ټولنې څخه ولاړه شي داسې معنا لري لکه روح چې د بدن څخه ووځي ، يو انساني بدن چې هر څومره ښکلی او زړه وړونکي وي ، خو چې کله يې روح د بدن څخه والوږي ، نور يې څوک ښکلا ته نه گوري او نه يې څوک خواته ورنږدې کېږي ، بلکې هر څوک ځنې ليرې کېږي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د نیکونو او پلرونه هغه بې بها او با ارزښت ترين امانت او ارثي ميراث دی چې ساتنه ، پالنه او راتلونکي نسل ته د هغه (پښتو او پښتونولي) سالم سپارل د هر پښتون وگړي پښتني فرض بلل کېږي .

هر پښتون وگړی دا پښتني دنده لري چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي مطابق ځان عيار کړي ، پښتو او پښتونولي د خپل ورځني ژوند د ترتيب او تنظيم د قانون په حيث ومني او خپل نظر ، عمل ، کردار ، خوی ، خصلت ، روحيات ، جذبات او اخلاق د پښتو او پښتونولي سره برابر کړي او د يو پښتون په صفت پر پښتو او پښتونولي عمل وکړي ، پښتو او پښتونولي د خپل ورځني ژوند لاره وگرځوي او پښتو او پښتونولي د خپلو نیکونو او پلرونو د يو گران ترين پښتني امانت او ارثي ميراث په حيث خپلو بچو ته سالمه او امانته ورسوي .

د تاريخ په اوږدو کې کله چې پښتنو د پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) د قانون مطابق خپل نظر او عمل برابر کړی دی او ځانونه يې په رښتني معنا په نظر او عمل کې پښتانه جوړ کړيدي ، نو ستر نظامونه يې تاسيس کړيدي ، د دنيا سيالان شوي او په عزت يې ژوند تېر کړی دی .

نن هم پښتنو ته د ورپېښو مشکلاتو د حل يوازينۍ لاره داده چې هر پښتون يا د پښتون ملت اکثريت دا لاندې ټکي د خپل نظري او عملي کړنلارې په حيث قبول کړي ، په هر ځای او هروخت کې په ښکاره دا ووايي چې :

الف: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې ووايي چې زه پښتون یم او په پښتون توب يا پښتونولي افتخار کوم .

ب: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې ووايي چې پښتو زما خوږه مورنۍ ژبه ده او په پښتو خبرې کوم .

ج: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې ووايي چې پښتو او پښتونولي زما قانون دی او خپل ورځنی ژوند د پښتو او پښتونولي د قانون سره برابر کړي .

د: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې دا ووايي چې سپېڅلې پښتونخوا زما وطن او زما د پلار نيکه مدفن دی .

ر: هر پښتون بايد په ډېر وياړ سره په هر وخت او هر ځای کې دا ووايي چې زه د الله پاک د گران ملت (پښتون ملت) غړی یم ځکه چې د الله په فضل سره مسلمان، مجاهد او عادل یم .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي، چې نن مظلوم پښتون ملت ته په ورپېښو غمونو، دردونو او مشکلاتو کې ځان شريک وبولي او د هغوی د رفع کولو په لاره کې د امکان تر حده مالي او ځاني قرباني ورکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “دين” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “سر” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “ناموس” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “عزت” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “مال” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “خپلواکۍ” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “ملي حاکميت” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “ملي نواميسو” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د “ملي گټو” څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د مور ، ناموس ، عزت ، هېواد ، ابدې وطن ، د پلار نيکه مدفن يعنې د پښتونخوا د مقدسې او سپيڅلې خاورې د مخکنۍ بشپړتيا څخه د خپل مال او سر په قربانۍ دفاع وکړي ، د کومې پاکې خاورې د شنو باغونو ، ډگرونو او لوړو غرونو په ياد چې لوی احمد شاه بابا د ډهلي تخت هېراوه .

لوي احمد شاه بابا د سپيڅلي پښتونخوا د محبت په باره کې داسې وايي :

ســتــا د عــشــق د وینــواک شــول ځیــگړو نــه
ســتــا پــه لاره کــې بــایلي زلمــي ســرونه
تاتــه را شــمه زړه کــي زمــا فــارغ شــي
بیلــه تــامــي انديــښنــې د زړه مارو نــه
د ډهلي تـخت هیرو مـه چـې رایـاد کـړم
ز مـا د بـنـکلي پـښـتونخوا د غـروسـرونه
کــه هر څــو مــي د د نــیا مـلکـونــه ډـېر شـي
ز مـا بـه هـیـر نـه شـي دا سـتـا بـنـکلي باغونـه
د رقیب د ژوند متاع بـه تار پـه تار کړي
چې پـه تـورو پښـتانه کـړي گوزارو نـه
د فریــد او د حمیــد دور بــه بیــا شــي

چې زه وکاندم پر هر لوري تاخونه
 که تمامه دنیا یو خوا ته بل خوا یی
 زما خوښ دي ستا خالي تش د گرونه
 احمد شاه به دغه ستا قدر هیرنه کا
 که ونیسې د تمام جهان ملکونه

دا د هر رښتیني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې د خپل مظلوم پښتون ملت د مورنۍ ژبې پښتو
 څخه چې د پښتنو ملي پېژندګلوي ده د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتیني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي ، چې د خپل مظلوم پښتون ملت د فطرت او د
 پښتون ملت دا بدې او ازلي قانون یعنې

“ پښتو او پښتونولي ” د قانون څخه د خپل مال او سر په قربانۍ د فاع وکړي .

دا د هر رښتیني پښتون پښتني فرض گڼل کېږي چې خپل ورځنی ژوند د اسلام د مقدس دین او د
 پښتو او پښتونولي د قانون مطابق برابر کړي .

د تاریخ په اوږدو کې کله چې پښتنو خپلې ورځنۍ چارې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق
 برابرې او تنظیم کړيدي ، نو په منطقه کې یې سترې امپراطورۍ جوړې کړيدي ، د منطقي باداران
 شوي دي او د نړۍ د سیالو ملتونو سره سیالان شوي دي .

خو کله چې پښتنو “ پښتو او پښتونولي ” ته شا ورګرځولي ده او بې پښتو شوي دي ، یا په بله وینا
 کله چې پښتنو خپل فطرت یعنې پښتو او پښتونولي پرې ایښې ده او “ بې فطرت ” شوي دي ، نو د
 پردیو ملتونو غلامان شوي دي او په خپل کور او هېواد کې یې د ذلت ، غلامۍ او مریتوب ژوند په
 نصیب شوی دی .

درېيم: د ملت سازۍ نوې غولونکې اصطلاح:

نن د نړۍ په بعضی سیاسي محافلو کې یوه نوې اصطلاح د

(ملت سازۍ) په نوم منځته راغلې ده، دا اصطلاح شاید د سترو نظامي او اقتصادي قوتونو د هغو چا لاکو تیوریسانو د خوا مطرح شوی وی، کوم چې تر اوسه لا د انگریزانو د زاړه استعماري شعار (بی اتفاقیه یی کره او حکومت پرو کره) پیروان دی.

ددې غولونکې اصطلاح پیروان غواړي چې واحد ملتونه د ناسیو نالیزم د معقولي او ملي لاری څخه منحرف کړي او د ملت سازۍ په نوم یی د بیلو بیلو نظریو د پیروانو په نوم تجزیه او متفرق کړي.

د مثال په ډول په تیره نیمه پېړۍ کېښی د واحد پښتون ملت روشن فکران او نور د حساب وړ مشران څوک د نور محمد تره کی دکمونیزم، څوک د ببرک کارمل دکمونیزم، څوک د طاهر بدحشی دکمونیزم، څوک د چینایي ډوله کمونیزم، څوک د گلبدين حکمتیار د اخوانیزم، څوک د برهان الدین رباني د اخوانیزم، څوک د عبدالرب رسول سیاف د وهاپیزم، څوک د محمد یونس خالص د اخوانیزم، څوک د مولوی محمد نبی د اسلامیزم، څوک د سلفیانو د سلفیزم، څوک د طالبانو د اسلامیزم او داسی نورو نظریو پیروان شول، په ذکر شوو متخاصمو او دښمنو ډلو کېښی سره وویشل شول، یو د بل دښمنان شول، یو او بل یی سره ووژل...

نتجه دا شول چې خپلواک واحد پښتون ملت ټوټه ټوټه شو او نن ورځ په خپل هیواد کېښی د اقلیتونو غلام دی.

د ملت سازۍ ددې غولونکې اصطلاح څخه په استفاده ځنی وختونه استعمارگران د بیلو بیلو وینو لرونکو غیری واحد قومونه پر ځینی موقتي معنوي او مالي شعارونو دوسلی په زور په یوه جغرافیه کېښی سره راټول کړي او د پاکستان په شان یی نړۍ ته د یو ملت په حیث معرفی کړي.

په ځینو هیوادونو کېښی په اقلیتونو پوری ترلی سیاست مداران چې ځنی یی شاید په خارجی استخباراتو پوری هم ترلی وی ډیره استفاده کوی.

په اقلیتونو پوری ترلی سیاست مداران پوهیږي چې دوی د یو ملي ناسیو نالست سیاست په پیروی د ټولنی پر اکثریت حکومت نشی کولای، ځکه چې په ملي ناسیو نالسیتي سیاسي پروسه کېښی د

ټولنې اکثریت همیشہ هغه سیاستمداران په ځان پسې راکاږي چې د ټولنې په اکثریت پورې تړاو لري.

د ملت سازی اصطلاح په هغو ټولنو کې د استعمال وړ ده چې ټولنه یې د مختلفو قومونو څخه جوړه وي د مثال په ډول :

په ایراني ټولنه کې عرب ، ترک ، کورد ، ازري ، بلوچ ، پارس او داسې نور قومونه وجود لري چې هیڅ ډول د ویني شراکت نه سره لري هلته سیاستمداران مجبور دي چې د ملت جوړونې په نوم او دوسلې په زوردا بیل بیل قومونه پر یو مشترک مرکز سره راټول کړي .

پر یو سیاسي مرکز د انسانانو را ټولول دومره اسانه کار نه دي لکه یو شپون چې خپله رمه پر یو میدان سره را ټوله کړي ، بلکې د شپون د رمي پر خلاف پر یو مشترک مرکز په بیلو بیلو نژادې ډلو پورې تړلیو انسانانو چې هغه د ویني شراکت سره نه لري را ټولول ډېر مشکل کار دي ، د دې کار کولو لپاره تیوریسنان مجبور دي چې د دې مختلفو ډلو انسانانو د یو موټي ساتلو په خاطر سیاسي ، اقتصادي او یا مذهبي نظریات مطرح کړي او خپل طرحه د سیاستمدارانو په واک کښی ورکړي .

سیاستمداران بیا د دوی په جغرافیه کښی میشت ټول قومونه د وسلې او دولتي زور په واسطه د دوی د تیوریسنانو د خوا پر طرحه شوې سیاسي ، اقتصادي او مذهبي نظریه سره راټولوی او د دې طرحه شوې نظریې څخه د دې مختلفو ډلو انسانانو د یوالي د سرینو په حیث کار اخلي .

په بله وینا د دې نوې طرحه شوې سیاسي نظریې څخه سیاستمداران د جاذبې د هغې قوي په حیث استفاده کوي چې د مختلفو نژادولرونکي انسانان پر یوه مشترک مرکز سره راټول کړي .

د مثال په ډول:

د امریکا متحده ایالاتو خپل ولس د دموکراسۍ او اقتصادي گټو پر ارزښت سره راټول کړيدي .

پاکستان او ایران پخپل جغرافيو کښی بیل بیل قومونه د نظامی قوت او اسلام په نوم سره راټول کړيدي .

پخواني شوروي اتحاد او پخواني یوگوسلاویا مختلف قومونه د کمونیزم او نظامی زور په واسطه سره ټول کړي وه ...

هغه ملتونه چې د بیلو وینو لرونکو اقوامو څخه د سیاسي، مذهبي، ایديالوژيکي، اقتصادي، نظامي قوت او نور وارښتنو پر اساس جوړېږي ډېر دوام نه کوي، او د ملتونو ته د وینې پر اساس منځته راغلی طبعی ملتونه نه ویل کېږي.

په داسې ملتونو کې اکثره وخت یو قوم پر ټول ملت حکومت کوي او نور قومونه د قوي قوم تر ستم، استثمار او استعمار لاندې وې، د مثال په ډول:

د شوروي اتحاد دامپراطورۍ په وخت کې د بالتیک هېوادونه، تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان، ازربایجان، ارمنستان، قرغستان، قزاقستان او داسې نور تنها د روسي قوم تر استثمار او استعمار لاندې وه.

په پخوانۍ یوگوسلاویا کې بوسنیایي، کروشیایي او نور قومونه د سربیانو تر استثمار او استثمار لاندې وه.

په پاکستان کې پښتانه، پلخ، کشمیریان، سرائیکان، سندیان او داسې نور د پنجابیانو تر استثمار او استثمار لاندې دي.

په ایران کې بلوڅان، کردان، عربان، خوزیستانیان، ازریان، ترکان او داسې نور د پارسانو تر استثمار او استثمار لاندې دي.

خو د پښتون ملت په باره کې د ملت سازی نوې اصطلاح یا د ملت د یوالي د پاره د مذهبي، اقتصادي، او ایديالوژيکي نظریو طرحي ته هیڅ ضرورت نشته ځکه چې:

پښتون ملت د مشترکي وینې پر اساس ولاړ واحد ملت دي.

د پښتون ملت جوړښت د ګډې پښتني وینې پر اساس منځته راغلی دی یعنې د ټولو پښتنو په رګونو کې تنها پاکه او د غیرته ډکه پښتني وینه جریان لري.

پښتون ملت د یوه پښتون پلار اولاد او یوه ستر پښتنی کورنۍ ده.

د پښتون ملت یووالي د پښتو او پښتونولي د قانون د هغه حکم تامین دي چې د پښتون ملت د یوالي په باره کې یې کړیدي.

د پښتو او پښتونولي قانون هغه قوي معنوي سرچين دي چې پښتون ملت يې د تاريخ په اوږدو کې يو موټي او متحد ساتلي وو او د تل لپاره به يې يو موټي او متحد وساتي .

په پښتنو کې د ملت جوړونې اصطلاح ته بلکل ضرورت نشته دا د يوې پښتنې وينې څخه جوړ شوي يوه ستره کورنۍ يا ستر ملت دي .

د پښتون ملت هر دوه تر ټولو سره ليرې غړي چې د نصب په لحاظ وڅيړل شي ، نو په شلم يا د دې څخه په نږي او يا ليري پښت کې به دواړه د يوه پلار زامن او سره وروڼه وي .

نو په دې اساس موږ ويلاى شو چې پښتون ملت د يوې پښتنې وينې څخه جوړ شوي ملت دي او د يوه نيکه بچيان دي .

د دې ستر ملت بله ستره خوشبختي د دوى مشترک فطرت يعنې پښتو او پښتونولي ده ، پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره هغه مقدس مشترک فطرت دي چې هيڅ پښتون چې د هغه په رگونو کې د پښتون پلار ويني په جريان کې وي د دې مقدس فطرت څخه انکار نه شي کولای .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت بې زواله فطرت ، د پښتنې ټولنې روح او د پښتون ملت د يووالي سرچين ، او د جاذبې هغه قوي قوه ده چې پښتون ملت د تل د پاره متحد او يو متى ساتي .

نن سبا په افغانستان کېنې د اقلیتونو د کارمل اوربانې په شان د چالاکو افرادو او يا د دوى د پيروانو د خوا او يا په پرديوپورۍ تر ټولو افرادو او اشخاصو د خوا د ملت سازۍ ډنډورۍ وهل کيږي ، څوک وايي:

ما تا هنوز ملت نه شدم...

تا که یک ملت نشویم مشکلات جامعه ما از بین نه میرود...

بیا این که به طرف ملت سازی برویم...

در قرن بیست و یک دیگر ما باید از حلقه کوچک قوم و قبیله برایم و به سوی ساختن یک ملت حرکت کنیم...

يو شمير نا پوهه پښتانه په غيری شعوری ډول، او ځينی نور بی پښتو، ملت پلرونکی او د پردیو غلام پښتانه بيا په شعوری ډول دیو پلان مطابق د پورته ذکر شوو افرادو بی خونده سندرې ورسره تکراروی او ددوی بی ربطه ډول ته نڅیري...

انگریزانو خو مختلف قومونه لکه پښتانه، پلوخ، سراکی، سندی، هندي مهاجر، کشمیریان او پنجابیان د فوځ په زور په یوه جغرافیه کښی سره راټول کړل او دی د فوځ په زور سره راغونډ شوو خلکو ته یی پاکستانی ملت او دهند او افغانستان څخه په زور را بیلی شوی جغرافیای ته یی د پاکستان نوم ورکړی.

نړیوال هم نن د اجغرافیه د پاکستان او پدی جغرافیه کښی د وسلی په زور را غونډ شوی خلک د پاکستانی ملت په نوم پیژنی...

پاکستان داسی هیواد او پاکستانی داسی ملت دی چی د بشریت په لیکل شوی تاریخ کښی هیڅکله د پاکستان په نوم هیواد او د

پاکستانی په نوم ملت وجود نه درلودی.

په ننۍ نړۍ کښی د پاکستان په شان نور هم ډیر مثالونه شته چی نړیوال یی اوسیدونکو ته ملت او جغرافیای ته یی هیواد وایی.

د بشریت تاریخ شاهدی ورکوی چی پښتانه د زرگونو کلنو راهیسی دیو خپلواک او متمدن ملت په حیث د پښتونخوا په پاکه خاوره کښی اوسیدلی دی، پدی منطقه کښی یی ستری امپراطوری جوړی کړیدی او د بشریت په ترقی او پرمختگ کښی یی د توجه وړ برخه اخیستی ده.

خو زموږ د بنمنان تر اوسه لا هم پښتانه ملت نه بولی.

د پښتنو د د بنمنانو په نظر پښتون هغه وخت ملت دی چی په خپل تاریخی هیواد کښی یی د غیری پښتون اطاعت وکړی، د غیری پښتون رهبری یی ومنل او غیری پښتون یی پر ځان او خپل هیواد حاکم کړی.

زموږ په هیواد کښی د ملت د درجی ورکولو ویار او صلاحیت د اقلیتونو د جملی څخه په پردیو پوری تړلی افراد د ځان حق بولی.

هر رښتني پښتون بايد د دې شومو او خاينانه تبليغاتو پر ضد د پښتونولي په روحيه ټينگه مبارزه وکړي او ټولي نړۍ ته دا په ډاگه ووايي چې:

پښتون يو تاريخي ملت دی.

پښتون يو ستر ملت دی.

پښتون يو وياړلی ملت.

پښتون يو متمدن ملت.

پښتون يو پياوړی ملت.

د پښتنو د سجري په باره کې چې ځينو قومي مشرانو او عالمانو کومي څيړني کړيدي هغه صرف د اسپه کورنۍ د وخت څخه را شروع شويدي.

ځينو سجره ليکونکو خولا د پښتنو سجره د اسلام د دورې څخه را شروع کړيده او دا حواله ورکوي چې بيت نيکه پخپل مناجات کښي د خداي (ج) نوم ياد کړيدي چې د خداي (ج) د نوم د ذکر معني داده چې بيت نيکه په اسلامي دوره کښي ژوند کوي ځکه يې نو د خداي (ج) نوم پخپل مناجات کښي ذکر کړي دي.

په اويستا کښي ذکر دي چې بيت نيکه ډير نيک خداي پرست او فرهيزگار سپي وو او داسي نور...

تاريخ شاهد دي چې پښتنو د گيو ميرتن څخه بيا د اسپه کورنۍ تر سلطنت پوري په زرونو کاله په پښتونخوا کې سلطنتونه کړيدي.

د تاريخي شواهدو پر اساس اسپه کورنۍ د ميلاد څخه تقريبا اووه سوه کاله وړاندې په پښتونخوا کښي سلطنت ته ورسيدل.

که او ایستا ایرانیانو لوټ کړي نه وای، او بیا یونانیانو دا لوټ شوي او ایستا د ایران په (پریس پولیس) کې سوځلي نه وای، او تر نن پورې مکمل او ایستا د پښتنو په اختیار کې پروت وای نو د پښتنو نسبتاً مکمله سجره به د ګیومرتن او یا دهغه د لیري نیکه ګانو د زماني څخه رانیولي بیا تر نن پورې په ښه ډول ذکر شوي وای.

څرنگه چې په دې کتاب کې وویل شول چې د پارس جاهلو او وحشي يرغلگرانو د بلخ د (ورهران) د (واري) څخه د او ایستا کتاب لوټ او د ځان سره یې ایران ته یووړي او د (پریس پولیس) په ماڼۍ کې یې کیښودې.

د دریم داروش (کد مان) تر شرماوري ماتي وروسته مقدوني سکندر د یوې رقاصی پلاس چې (تائیس) نومیده د (پریس پولیس) ماڼۍ ته اور واچوي او په دې اور کې د او ایستا د کتاب زیاته برخه و سوځیدل په کوم کې چې د پښتنو تقریباً د دریو زرو کالو تاریخ ذکر شوي وو، د پښتنو اقتصادي سیستم په کې تشریح شوي وو او د پښتنو عقیدو لار په کې تشریح شوي وې.

د او ایستا په هغه څلرمه برخه کې چې د اور د سوځیدو څخه سالم پاتې شوي دي د پښتنو د دري مشهورو نیکه ګانو نومونه ذکر شوي دي چې عبارت دي له:

۱: بیت نیکه.

تاریخ وایی چې د کیانی یا کاوه خاندان اخی پا چا کاوه هوسروایا د خپل ژوند په اخیرو وختونو کښی پخپله خوښه د خپل پاچاهی تاج د بیت نیکه پر سر کیښودی او بیت نیکه په بلخ کښی د پښتنو پا چا شو.

بیت نیکه په او ایستا کې د اطریت = اتریت په نوم یاد شوي دي.

د او ایستا اتریت یا اطریت د ساما دکهل څخه دي، ساما د سم یا شم دکهل څخه دي، دا سم بیا تر دریم پښت وروسته تور ته رسیږي، تور بیا تورک ته رسیږي، تورک بیا یما ته رسیږي.

۲: غر غښت.

غرغښت د بېټ نیکه زوی دی او د پلار تر مرگ ورسره د پښتنو پاچا شو او د پښتونخوا په تاریخي پلازمینه بلخ کښی د سلطنت پر تخت کښیناستی .

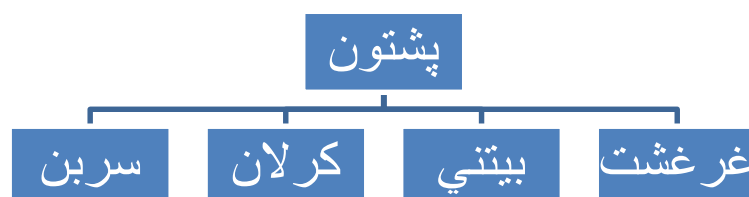
غرغښت په اویستا کښی د گرشا سپ په نوم یاد شوي دي .

۳: سربن .

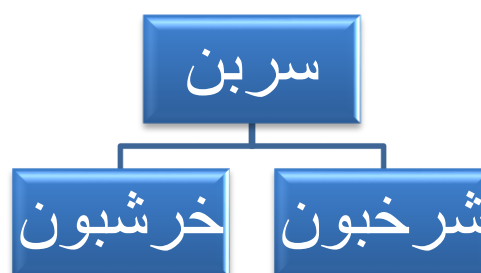
سربن په اویستا کې د سرنډ په نوم یاد شوي دي ، کوم چې د زابلستان د پاچا گورنگ شالمسي دي .

موږ د لته په ډېر لنډ ډول د پښتنو د هغې سجري په باره کې ډېر لنډ معلومات لوستونکو ته وړاندې کوو ، کوم چې د اسپه کورنۍ د واکمنۍ څخه را شروع کېږي ، او د محققانو تر څیړنې وروسته نن سبا په پښتنو کې رواج لري .

سترپښتون ملت په لنډ ډول پر لاندې څلورو غټو څانگو وېشل شوي دي .

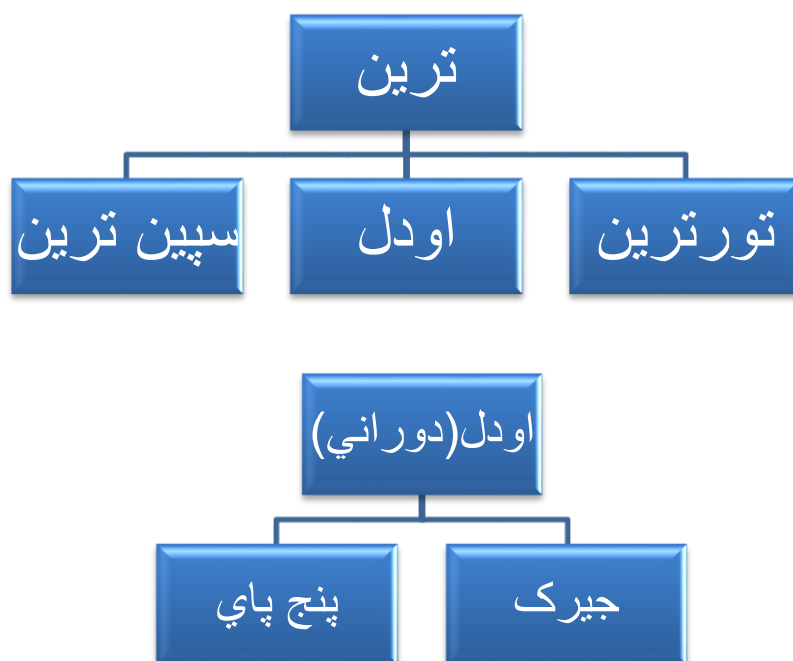
د سربن دوه زامن وو چې د یوه نوم (شرخبون) او د بل نو (خرشبون) وو .

د شرخبون پنځه زامن وو چې نومونه یې شیراني ، بریخ ، اورمې ، ترین او میانه وه .

د ترين درې زامن وو چې نومونه يې (سپين ترين) ، (تور ترين) او
(اودال يا دوراني) وو .

د ځیرک درې زامن وو چې نومونه یې (پوپل)، (بارک) او (الکو) وو، ددوی اولاد ته پوپلزي، بارکزي او الکوزي ویل کېږي.

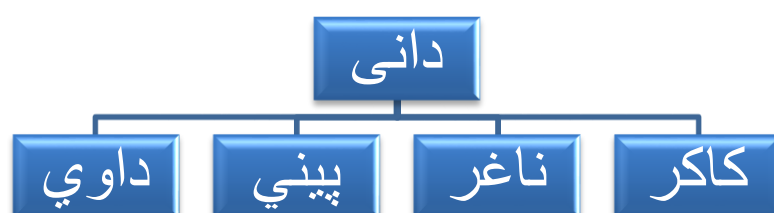
د پنجپاي پنځه زامن وو چې ددوی د اولاده څخه نورزي، عليزي، اسحقزي، خوگياني او ماکو قومونه پيدا شوي دي.

د غرغښت درې زامن وو چې نومونه يې (داني) ، (بابي) او (مندو) وه .

د (داني) څلور زامن وو چې نومونه يې کاکړي ، ناغر ، پښي او داوي وه .

او د پښتنو داسې نور قومونه لکه (گهلون) ، موسي خېل ، ساپي او مشواني هم د کاکړي او پښي له اولادي څخه دي .

د کرلاند اولاد څخه الله پاک د پښتنو اتلس ستر قومونه پيدا کړل چې عبارت دي له:

ککي ، دلازاک ، منگل ، توري ، هنې ، وردگ ، اورکزي ، اپريدي .

ختهک ، شيتک ، بولاق ، څدران ، وزير ، مسعود ، دور ، سترياني ، بنگش ، بنوخي .

کرلان		
دلازاک، منگل		ککي
وردگ	هني	توری
ختک	اپريدی	اورگری
جدران	بولاق	شینک
دور	مسود	وزیر
بنوچی	بنگش	ستريانی

د بيتي د اولاد څخه الله پاک د پښتنو ټول غلجي قومونه پيدا کړل چې عبارت دي له: سهاک، تره کي، سليمانخېل، توخي، هوتک، اکاڅېل، ناصر، خروټي، تارن، لودي، نيازي، سوراو سرواني.

ټول غلجي ټبرونه، سهاک، تره کي، سليمانخېل، توخي، هوتک، اکاڅېل، ناصر، خروټي، بختيار، احمدزي، تري، دوتاني، تارن، لودي، نيازي، سوري، سرواني.

بيټي		
تره کي		سهاک
خروټی	ناصر	سليمانخيل
تری	احمدزی	بختیاری
لودی	تارن	دوتانی
سروانی	سور	نیازی
اکاڅیل	هوتک	توخی

پښتون ستر ملت په طبعي ډول د نن ورځي د عصري نظامي تشکيلاتو په څير پر بيلو بيلو قبایلو وېشل شوي وو.

په بله وينا په نظامي او انتظامي چارو کې د سمي رهبرۍ، تنظيم، سوق او ادارې په خاطر پښتون ملت په طبعي ډول پر بيلو بيلو قبیلو او قبيلې يې بيا پر بيلو بيلو کهلو او کهلونه يې بيا پر بيلو

بیلو کورنیو وېشل شوي وه ، چې دا قومي جوړښتونه په حقیقت کې د نظامي او انتظامي تشکیلاتو حیثیت لري .

څلرم: په پښتنی ټولنه کې د قومي جوړښتونو ګټې او تاوانونه.

د پښتنی ټولنی په سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیز ، نظامي او انتظامي چارو کې د قومي جوړښتونو ارزښت ته موږ په لاندې ډول ډېره لنډه اشاره کوو .

الف: د جنگ په وخت کې:

د پښتنو طبعي قومي تشکيلاتي جوړښتونه په نظامي چارو کې د پښتنو د دولتي مشرانو لپاره دا ګټه درلوده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت هر قوم ، پښه او زې خان مجبور او مکلف بللي چې د پښتون ملت د ډېن ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتونخوا ، ملي ګټو او ملي نوامیسو د دفاع په خاطر د جنگ په وخت کې د هر قوم څخه د هغه د شمېر په تناسب د پخوا څخه تعین شوي شمېر مسلح سپاره او پیاده سربازان ، په جنگ کې د دې سربازانو د ضرورت وړ لوژیستیکي ضرورتونه په ډېر ورین تندي و مرکزي دولت ته ورکړي .

د نن ورځې د عصري نظامي تشکيلاتو څخه افراد تبديلاي شي ، یوه لوا یا نور نظامي جز او تامونه د یوې فرقې یا قل اوږدو څخه بلې فرقې یا قل اوږدو ته تبدیلبدلای شي او په هغه کې منحل کېدلای شي ، د دولت د ریس په یوه فرمان ټوله قل اوږدو حتی د یوه هېواد ټول نظامي تشکيلات منحل کېدلای هم شي چې ژوندی مثال یې د مجاهدینو تربري وروسته د مجاهدینو له خوا د نجیب الله د حکومت د نظامي تشکيلاتو انحلال دی . . .

خو د پښتنو په طبعي دایمي قومي تشکيلاتو کې تنظیم شوي افراد ، کورنۍ او قومونه د خپل قوم ، قبیلې او کهول څخه په هېڅ ډول سختو شرایطو کې نه تبديلبدلای شي او نه د پښتنو د قومي تشکيلاتي جوړښت څخه بل لور ته تللای شي .

د پښتنو دا طبعي قومي نظامي تشکيلات ابدی او دايمي تشکيلات دی او دا تشکيلات د کوم حاکم ، پاچا او فاتح په امرنشی منحل کېدلای .

د پښتنو قومي تشکيلات (قومونه ، پښې او کهولونه) چې د وینې د نږدېوالي پر اساس په طبعي ډول منځته راغلي دي د پښتون ملت ازلي ، دايمي او غیر قابل تغیر نظامي او انتظامي تشکيلات دي .

د زرگونو کلونو راهېسې د پښتون ملت هر غړی د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د نظامي تشکيلاتو د غړي په صفت هره لحظه د خپل قوم د مشرانو هرا مرته د پښتون ملت د سرباز په حیث د پښتون ملت د ننگ او ناموس د دفاع په خاطر جنگ ته حاضر او آماده ولاړ دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت هر فرد نر ، ښځه ، زلمی ، زور او ماشوم د قوم عسکر دی او هره لحظه باید د وسله په لاس د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، هیواد ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، ملي گټو او ملي نوامسو د دفاع په خاطر د مشرانو له خوا د جنگ قوماندې ته حاضر او آماده ولاړ وي .

ب: د سولې په وخت کېښي :

د سولې په وخت کې د پښتنو د طبعي قومي تشکيلاتی جوړښتونو گټه دا وه چې مرکزي دولت د هر قوم مشرانو ته دا وظیفه سپارله چې د دولت سره همکاري وکړي ، په خپل قوم کې د سولې د تامین ، د حقوقي او جنایي مسئلو د حل ، د مرکزي دولت د مالیاتو د راټولولو او په ټولیز لحاظ په خپل قوم کې د امن او امان د تامین لپاره کار وکړي .

دا د پښتنو د طبعي قومي نظامي او انتظامي تشکيلاتو برکت دی چې د تاریخ په اوږدو کې پښتنو د تاریخ د سترو يرغلگرو او چپاولگرو لکه داریوش ، سکندر ، عرب ، چنگېز ، تیمور ، بابر ، انگرېز او د روس د سرو لښکرو سره د غړي وهلي دي او د پښتونخوا پاکه خاوره یې د هغو په هدیره بدله کړې ده .

د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي پښتنو د خپل طبيعي قومي نظامي او انتظامي تشکيلاتو په برکت پښتنو د تاريخ سترو امپراتوريو ته په دې مقدسه خاوره کې ماتې ورکړې ده او تر معاصر تاريخ پورې يې د تاريخ د سترو طوفانونو او تهاجمونو په مقابل کې ځان ژوندی ساتلی دی .

همدا علت دی چې نن نړيوال تاريخ پوهان د پښتنو هېواد يعنې پښتونخوا ته د امپراتوريو قبرستان يا هديره وايي .

هر څوک چې په هر نامه د پښتنو د طبيعي قومي جوړښتونو مخالفت کوي په حقيقت کې هغه شخص يا ډله غواړي چې پښتون ملت تيت ، پاشان ، ضعيفه او لارورکی کړي ، که دا شخص يا ډله په شعوري ډول د پښتنو د دايمي طبيعي قومي تشکيلاتو ضد وي او دهغو پر خلاف کار کوي ، نو دا شخص يا ډله د پښتنو د بنمنان او ملي خاينين بلل کېږي .

هغه څوک چې پورته ذکر شوی کار په غيږی شعوري ډول انجاموی دا کسان د پښتنو او د هغوی د فطرتی قانون يعنی پښتو او پښتونولي په باره کې محدود معلومات دی .

ج: د پښتون ملت د يووالي وسيله:

اوسني پښتانه مشران بايد د پخوانيو پښتنو مشرانو په شان د پښتون ملت د طبيعي دايمي قومي جوړښتونو څخه د ستر پښتون ملت د راټولېدو او يو موټي کېدو په لاره کې استفاده وکړي .

مثلاً که موږ د پښتنو يو ستر قوم (يوسفزي ، احمدزي ، نورزي . . .) چې د ميلونو په شاوخوا کې غړي لري په نظر کې ونيسو ، د دې قوم منلي مشران شايد تر سل نفرو زيات نه وي ، دا سل نفره چې د پښتون ملت په گټه هره فيصله وکړي ، نو د دوی د قوم ټول وگړي چې په ميلونو نفر کېږي هغه فيصله مني او د خپل قوم د مشرانو پر لارځي . . .

د يو قوم د ميلونو غړو په نسبت د سل نفرو قومي مشرانو راضي کول ، پوهول ، قناعت ورکول او پر يو مرکز راټولول د مليونو انسانانو د پوهولو په تناسب ډېر اسانه کار دی .

هر کله چې د پښتنو سياسي مشران و غواړي چې پښتانه پر يو واحد مرکز سره راټول او يو موټی کړي ، نو بايد د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو قومي مشران د قومي انتشار پر خلاف د ستر پښتون ملت د يووالي د مقدس هدف پر لور رهبري کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د هر رښتيني پښتون مشر دا پښتني دنده او مسؤليت دی چې اول خپل قوم متحد کړي او بيا دا متحده قبیله يا قوم د ټول پښتون ملت د يووالي لوري ته تشويق او رهبري کړي او په دې لار کې يو تربل گړندي شي .

د پښتني قبیلو او قومونو د قومي مشرانو د يووالي په واسطه د پښتون ملت د يووالي پروسه تر ټولو لنډه ، گټوره ، يقيني ، رښتيني او د عمل وړ لاره ده .

د پورته ذکر شويو او داسې نورو زياتو دلايلو پر اساس ويلای شو چې د پښتون ملت قومي جوړښتونه د پښتون ملت په تاوان نه ، بلکې د پښتون ملت د يووالي لپاره ډېر گټور عنصر بلل کېږي .

د: د پښتون ملت د بې اتفاقی وسيله:

کله چې د پښتنو د ښمنانو د پښتون ملت د غلامۍ نيت کړی دی ، نو تر هر څه دمخه يې د پښتنو د بې اتفاقی لپاره ملا تړلې ده .

خپل نامقدس هدف ته د رسېدو په خاطر د پښتنو د ښمنانو د پښتني قومونو په منځ کې د بې اتفاقيو اور ته لمن وهلې ده .

پښتانه قومونه يې د اتفاق پر ځای انتشار ته تشويق کړی دی ، په خپل شیطاني چلونو يې پښتون ملت پر قومونو تجزيه کړي دي .

د انگليسانو مشهور متل دی چې “ بيل کړه ، ايل کړه ” يې عملاً پر پښتنو تطبيق کړی دی .

هر کله چې د پښتنو د ښمنانو پښتانه پر اقوامو تجزيه کړي دي ، نو په ډېر اسانه ډول يې خپل غلامان کړي دي .

هر کله چې د پښتنو قومي مشرانو پښتو او پښتونولي ته شا کړې ده، نو د پښتنو دښمنان پر دې قادر شوي دي چې د ځينو ټيټ صفتو پښتنو مشرانو په واسطه پښتون ستر ملت پر قومونو تجزيه او خپل غلام کړي.

د پورته دلايلو څخه دا نتيجه اخيستل کېږي چې د پښتنو طبعي دايمي قومي تشکيلات په حقيقت کې د پښتني ټولنې دايمي طبعي نظامي او انتظامي تشکيلات دي او د پښتنو په سياسي، اقتصادي، ټولنيز، نظامي او انتظامي ژوند کې ډيرې گټې لري چې موږ دلته صرف څو گټو ته لنډه اشاره کوو.

1: پښتانه خوا خوږې مشران د پښتنود دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه په ډېر اسانه ډول د پښتون ملت ملي يوالي تامينولای شي. 2: پښتانه خوا خوږې مشران د پښتنود دې دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه په پښتني ټولنه کې تل پاتې سوله او امنيت تامينولای شي.

3: پښتانه خوا خوږې مشران د پښتنود دې دايمي طبعي تشکيلاتو په واسطه يوداسی مشروع او بيا ثباته پښتني دولت ايجادولای شي چې خپل ملي او نړيوالې زمواري په ښه ډول انجام کړايشی او داسی نور...

پنځم: د پښتنو د بې اتفاقي څخه راپيدا شوي سترې غميزې:

هر کله چې د پښتنو دښمنانو د پښتنو د غلامولو اراده کړې ده، نو اول کاريې دا کړې دي چې په پښتنو کې داسې غولونکي نظريې خپرې کړي چې د هغو د خپرېدو په واسطه په پښتنو کې د هغو فطرت يعنې پښتو او پښتونولي کمزورې کړي، د پښتني ټولنې داخلي جوړښت يعنې د پښتنو دايمي طبعي قومي تشکيلاتو پر ځای د پښتنو خيال نورو شيانو ته واړوي او يا په ډول ډول بهانو او نومونو د پښتنو په منځ کې د پښتو او پښتونولي قانون او قومي تشکيلات بې ارزښته کړي او پر ځای يې د پردو په گټه ارزښتونه لکه پيري، مريدي، اخوانيزم، کمونيزم، وهابيزم، ملت سازي، اسلامي خلافت، دموکراسي، نفاذ شرعيت، اسلام سرحد نه لري او داسې نور معرفي کړيدي.

موږ دلته خو داسې واقعاتو ته ډېره لنډه اشاره کوو چې پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف دنورو نظريو ملاتړ کړيدی او ددی سببه د الله پاک په سترو عذابونو گرفتار شودی، او ډېر ستر تاريخي تاوانونه ورسيدلی دي .

1: د بابر مغول څخه د (مسلمان پاچا) په نوم د پښتنو ملاتړ:

تاسو په دې کتاب کې لولي چې د ظالمو او خونخوارو مغولو چنگېز، الاکو او گوډ تيمور اولاد ظالم او خونخوار بابر پر پښتنو څومره ظلمونه وکړل .

د پښتنو پر هر قوم يې حملې وکړې، د هغوی سر، ناموس، عزت او مال يې لوټ کړي، د قوم د سړو سرونه يې پرې کړل او د ځان د خوشالولو په خاطر يې د پښتنو د پرې شويو سرونو څخه منارونه جوړ کړل . . .

د دې ټولو ظلمونو باوجود بابر مغول د ځينو قوم فروشو ملايانو، روحانيانو، خانانو او ملکانو په واسطه د پښتنو څخه لښکر جوړ کړ او پر هندوستان يې حمله وکړه چې د سلطان بهلول لودي لمسي سلطان ابراهيم لودي پاچاهي کوله .

پښتنو د خپل سر، ناموس، عزت او مال د دښمن بابر مغل په طرفدارۍ تورې راواخيستې او په هند کې يې د پښتنو سلطنت ړنگ کړي .

د سلطان ابراهيم لودي د هند پښتني سلطنت پښتنو له منځه يوړ، سلطان ابراهيم لودي په جنگ کې په مېړانه شهيد شو، دلاور خان لودي او خواجه کلان مغول په مړينې د پښتون سلطان ابراهيم لودي څخه سر پرې کړ او د پښتنو ازلي دښمن خونخوار بابر ته يې وړاندې کړ .

پښتنو په خپل دي نامعقول او د پښتو او پښتونولي څخه خلاف عمل د پښتون ملت د سر، ناموس، عزت او مال ازلي دښمن بابر ته د پښتونخوا او هندوستان پاچاهي وگټله .

خوشحال بابا د دې واقعي په باره کې داسې وايي:

بيالسه پاس د ډهلي پاچا بابر شه
چي يي كار د پښتانه په برکت وو

پښتنو خپل په دې غلط عمل چې د پښتو او پښتونولي د قانون ښکاره خلاف ورزي وه د (231) کالو
لپاره نور هم خپل ځانونه په خپل لاس د مغولو غلامان کړل.

د پښتنو لپاره د خونخوارو مغلو حاکمیت د خدای (ج) ستر غضب او قهر وو.

د هند مغلو او د ایران شعیه پاچاهانو د پښتونخوا خاوره په خپل منځو کې سره ووېشل او د پښتنو
دې دواړو ازملي دښمنانو یعنی د ایران متعصبه شیعه گانو او د هند وحشي او خونخوارو مغولانو
د (231) کالو په جریان کې هره ورځ د پښتنو د سر، ناموس، عزت او مال په لوټول مصروف وه، د دې
خبرې د اثبات لپاره د منعم خان مغول په لاس د پښتنو هغه قتل عام یادوو چې د “توکاري” په کلي
کې یې په یوه ورځ دومره پښتانه بنديان ووژل چې د سرونو څخه یې اتیا (80) مناره جوړ کړل.

د پښتنو څو ټیټه صفته روحاني، ديني، مذهبي او قومي مشرانو د پښتنو د قاتل بابر مغول څخه د
خپل شخصي ژوند د بهتری لپاره یو څو پیسې او یا څه نور امتیازات واخیستل او په بدل کې یې
پښتون ملت تشویق کړ چې د پښتون ملت د ازملي دښمن بابر مغل ملا تر وکړي، د مغول د بادارۍ او د
پښتون د غلامۍ لپاره تورې وچلوي.

د ایران متعصبه شیعه گانو او د ډهلي خونخوارو مغولو پښتونخوا او پښتانه په دې غرض سره
ووېشل چې که ټول پښتانه د هند سره یوځای شي، دا تر ډېره حده ممکنه ده چې پښتانه د هند د
مغولو څخه بیا د شېرشاه سوري په شان د هند سلطنت ونیسي.

او که ټوله پښتونخوا د ایران سره یوځای شي بې له شکه به پښتانه د ایران دولت ونیسي، نو په دې
اساس هندي مغلو او د ایران شعیه گانو د یو منظمې امنیتي ستراتیژۍ پر اساس پښتانه او
پښتونخوا د هند د مغولي او د ایران شعیه دولت ترمنځ سره ووېشل.

خو کله چې خدای (ج) د پښتنو هغه گناه ورمعاف کړه چې د بابر مغول سره په ملګرتیا کې یې د خپل
ځان د غلامۍ په باره کې کړې وه، نو د پښتنو په منځ کې یې دوه داسې نومیالي پښتانه ځوانان
پیدا کړل چې یو یې د ستر پښتون حاجی میرویس خان نیکه زوی اعلیحضرت شاه محمود هوتک

د ایران او اصفهان فاتح وو چې د ایران شعیه ظالم پاچا صفوي شاه حسین یې مات کړ او هغه په خپل لاس د ایران د سلطنت تاج د اعلیحضرت شاه محمود هوتک پر سر کېښود او د ایران د سلطنت مبارکي یې پښتون پاچا اعلیحضرت شاه محمود هوتک ته وویل:

دوهم پښتون ځوان اعلیحضرت احمد شاه دراني وو چې د پښتنو د دسوونو کلنو مظلومیت ته یې خاتمه ورکړل او په (1757ع) کې د هند د پاچا احمد شاه مغول پلازمېنه د ډهلي ښار ونيو.

د پښتنو دې دوو تاریخي قهرمانانو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه د قومی او عزیزولی په نوم پر یو واحد مرکز سره راټول کړل، خدای (ج) هم د دې پښتنو پاچاهانو سره مرسته وکړه او د پښتون ملت د سوونو کلنو د مظلومیت د اوسپلیو او اوبښکو څخه یې داسې طوفانونه جوړ کړل چې د اصفهان او ډهلي د ظلم، وحشت، بربریت، کبر، غرور او جهالت مانۍ یې له منځه یووړې.

مغولو پر پښتنو باندې د خپل اقتدار د دوام په خاطر د پښتنو د ځینو سست عناصرو، بې همتو، قوم فروشو او غدارو دیني، روحاني او قومي مشرانو څخه استفاده کول چې پښتانه د مغولو اطاعت ته تشویق او ترغیب کړي.

دې اسلام فروشو، وطن فروشو، قوم فروشو، ځان فروشو، غدارو او ملي خاینانو به د قوم د مشرانو په نوم ډول ډول دلایل تراشل چې اسلام سرحد نه لري، مغول پاچاهان مسلمانان دي، ددوی اطاعت واجب دی او په داسې نورو بهانو به یې پښتانه د مغولو اطاعت ته رابلل.

کله چې به د پښتنو ملي مشرانو د مغولو د غلامۍ پر ضد ملي مبارزې شروع کړي، نو دې د پردیو رانیول شویو غلامانو به تر مغولو زیات د دې ملي پښتنو پر ضد پروپاګندې کولې ترڅو د پښتنو د دښمنانو تنخوا ځانته حلاله کړي.

د مثال په ډول د ګوډ تیمور او سفاک بابر د کورنۍ یو رشته دار

“سید علي ترمذي مشهور په پیر بابا” همایون مغل د پښتونخوا د بونیر د “پاچا کلي” ته راو لیږي او د مغلو د استخباراتي سازمانو له خوا یې حمایت او ملاتړ کېده.

د مغلو د استخباراتو دا روزل شوی "پیر بابا" او دده ترک نژاده شاگرد "اخوند درويزه" دا وظيفه درلوده چې د پښتنو په منځ کې د پښتنو د ازادۍ د لارې مبارزين بدننام او تجريد کړي ، په پښتنو کې د هغوی د ازادۍ غوښتلو روحیه ضعیفه کړي ، پښتانه د مغلو اطاعت ته تشويق کړي . . .

د مغلو دی دوو استخباراتي پیرانو د پښتنو د ازادۍ غوښتونکي جنبش د مشر "بایزید مشهور په پیرروښان" او روښاني تحریک پر ضد په پښتنو کې تبلیغ کوي او پیرروښان ته یې "پیر تاریک" ویلي ، په پای کې دا د مغلو د استخباراتو اجنټ "پیر بابا" او دده ترک نژاده شاگرد "اخوند درويزه" او د مغلو د دولت جنگي ماشین پر دې بریالي شول چې د پښتنو د مغلو ضد روښاني تحریک مات کړي ، پښتانه او پښتونخوا د څه نور وخت لپاره د مغلو تر ظالمانه حاکمیت لاندې پاتې شي .

د پښتنو له خوا د بابر مغول د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په پټو سترگو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځینو قوم فروشو ، قوم ته غدارو روحاني ، دیني او قومي مشرانو په واسطه د (اسلام په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن او قاتل بابر مغول ملاتړ وکړي او خپل دي ازلي دښمن ته یې هندوستان ونيوی .

نتیجه دا شوه چې پښتنو په خپل دي بې فکره ، غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان د (231) کالو لپاره نور هم د مغولو غلام کړي .

مغلو هم د پښتنو د دې سترې تاریخي غلطۍ څخه استفاده وکړه او د (231) کالو لپاره یې نور هم د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي ، د پښتنو د سرونو څخه یې منارونه جوړ کړل او پښتنو ته یې د سر په کاسه کې اوبه ورکړي .

پښتنو په خپل دي غلط عمل سره د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، ملی حاکمیت ، دهیواد د محکمنۍ پشپرتیا ، ملی گټو او ملی نوامیسو واک د پښتون ملت ازلی دښمن ته په خپله په لاس ورکړي .

په دې (231) کاله کې چې د مغلو د خوا پر پښتنو خومره ظلم شوی دی د پښتنو مشران به د محشر په ورځ خدای (ج) ته د دې ستري گناه او ستر جرم په باره کې ځواب ورکوي .

پښتنو د اسلام په نوم د بابر مغول په ملاتړ د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف ورزی وکړل ، په نتیجه کې یې دنیا خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالم مغل تر غلامۍ لاندې تېره شوه ، آخرت به یې هم په عذاب وی ځکه چې هلته بیا خدای (ج) د مغل د ملاتړ په جرم سزا ورکوي .

پس دا ویلای شو ، هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزرې وکړي ، نو دنیا او آخرت به یې دواړه په عذاب تیريږي .

2: د سقاو څخه د (خادم دین رسول الله) په نوم د پښتنو ملاتړ:

کله چې پښتنو ته خدای (ج) دري ځله پر انگریزانو بري ورکړ او په نړۍ کې لومړنی هېواد وو چې د برطانوي استعمار څخه یې خپل استقلال واخیست ، پښتنو د ډېر لږ وخت لپاره خدای (ج) د دې لوی نعمت یعنې استقلال د حاصلولو شکر پر ځای کړي .

څه موده وروسته یې د انگریزانو ظلمونه هېر کړل او په ډېره سادګۍ یې د خپل پخواني دښمن انګرېز پر جاسوسانو د پیر ، ولي ، ملا او خان په نوم باور وکړ او د غازي امان الله خان او ځوان افغان دولت پر ضد را پورته شول .

د جنوبي پښتنو څخه یو شمېر قومونه د ګوډ ملا عبداللہ گردیزی او ملا عبدالرشید په نوم ملایانو په ملاتړ د اسلام په نوم د خپل هېواد او ملي ګټو پر ضد وجنګیدل .

د مشرقي یو شمېر قومونه لکه شینواري او خوګیاني د محمد عالم خان شینواري په مشرتوب د امانی دولت پر ضد را پورته شول او د انګلیس د جاسوس د سقاو د زوی غله حبیب الله سره ملګري شول .

د کابل او شاوخوا یو شمېر خلکو او عسکرو د شور بازار د پیر شیراqa په قول د جنګ جبهه پرېښوده او د سقاو زوی حبیب الله ته یې د کابل د نیولو موقع مساعده کړه .

سلیمان خېل د شور بازار د پیر په خوله د امان الله خان په مقابل کې د سقاو د زوی ملاتړ وکړ .

يو شمېر بې غیرته پښتنو د قندهار د ښار دروازي سقاوي لښکرو ته خلاصې کړې او د سقاوي غلو سره يې مرسته وکړه چې د قندهار ښار ونيسي .

د پښتنو د هغه اعمالو په نتیجه کې چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وه پښتنو د خپل ملي ناموس واک د انگلیس د جاسوس د سقاو زوی غله حبیب الله ته حواله کړ .

د پښتنو د ناشکری په سبب د خدای (ج) عذاب د سقاو زوی حبیب الله او د هغه د ملگرو په شکل کې پر پښتنو نازل شو او د دې عذاب په دوران کې د لکونو پښتنو او نورو افغانانو سر ، ناموس ، عزت او مال تالا شو .

انگریزانو افغانانو ته د خپل جاسوسانو په واسطه د هغو درې نظامي ماتو سزا ورکړه چې پښتنو په تېرو درې جنگونو کې ورکړې وې .

د سقاو زوی غله حبیب الله د (خادم دین رسول الله) په نوم د پښتون ملت ملي ناموس ، ملي گټې او د لکونو پښتنو او نورو افغانانو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړل .

د پښتنو له خوا د سقاو د زوی د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په غیري منظم ، بې تحلیله ، په پټو سترگو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځینو قوم فروشو او قوم ته غدارو روحاني ، دیني او قومي مشرانو په واسطه د (خادم دین رسول الله په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن ، د انگلیس غلام د سقاو د زوی غله حبیب الله ملاتړ وکړ ، غازي امان الله خان يې له هېواده وشاره .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف په خپل لاس د افغان نجیب ملت شخصي او ملي ناموس واک د انگلیسانو جاسوس ، پردي غله د سقاو زوی حبیب الله ته تسلیم کړي .

پښتنو په خپل لاس د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل خپل ځان د سقاویانو غلام کړ ، سقاویانو هم د پښتنو د دې سترې تاریخي غلطۍ څخه استفاده وکړه او د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال يې په ډېره بې رحمۍ لوټ کړی .

پښتنو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت دسر ، دين ، ناموس ، عزت او مال دښمن ته په خپله پلاس ورکړي .

د سقاو د زوی حبيب الله په وخت کې چې د سقاويانو د خوا پر پښتنو څومره ظلم شوي دي د پښتنو مشران به د محشر په ورځ خدای (ج) ته د دې سترې گناه او ستر جرم په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د (خادم دين رسول الله) په نوم د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د سقاو د زوی ملاتړ وکړي ، دا دنيا يې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالمو سقاويانو تر غلامۍ لاندې تېره شوه ، اخرت به يې هم په عذاب وی ځکه چې هلته بيا خدای (ج) د سقاو د زوی د ملاتړ په جرم سزا ورکوي .

پس دا ويلای شو هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري وکړي نو دنيا او اخرت به يې دواړه په عذاب تېرېږي .

3: د ببرک کارمل څخه د کمونيزم په نوم د پښتنو ملاتړ:

ببرک کارمل د شوروي دې معلوم الحال جاسوس بيا د کمونيزم په نوم يو شمېر روشن فکره پښتانه په ځان پسې کړل .

د کارمل د کمونيزم دايدېالوژۍ له نظره پښتو او پښتونولي شرم او پسمانده گۍ بلل کېده ، د قوم او ملت يادونه گناه بلل کيده ، تاريخي وياړونه او ارزښتونه عار او شرم بلل کېدل . . .

د کارمل د کمونيزم پر اساس و قوم ، قبيلي ، سمت ، ژبي ، مذهب ، دين او ناسيوناليزم ته ميلان لويه گناه ، لويه انساني پسماندگي اولوی شرم بلل کېده .

د کارمل د کمونيزم پر اساس ښه کمونيست هغه څوک وو چې ددوی په اصطلاح د پورته پسماندگيو او بې فرهنگه ميلانو څخه مبرا ، او يو رښتينی انترناسيوناليسټ وای .

خو کله چې د (1358-10-6 هه) شوروي اتحاد افغانستان اشغال کړ او خپل مشهور جاسوس ببرک کارمل يې د افغانستان د واک پر گدۍ کښېنوی ، نو دا انقلابي ، مارکسيست ، ليننست ،

کمونېست او انترناسیونالیست ببرک کارمل په یوه شپه کې یو تنگ نظره او متعصب تاجک شو او د پښتنو په ازلي دښمن بدل شو .

د کارمل غیرې پښتانه ملګري لکه سلطان علي کښتمند ، نجم الدین کاویاني ، فرید مزدک ، اناهیتا ، دستگیر پنجشيري ، رشید دوستم او داسې نور نږدې ملګري د کارمل په شان تاجکان ، ازبکان او هزاره ګان شول او هریوه د خپل قوم او ژبې د خلکو لپار کار او فعالیت شروع کړي .

د کارمل دې غیرې پښتني ملګرو ټولو په یوه سلا د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت ، مال ، فرهنگ او تاریخ لوټولو ته د پښتنو د ازلي دښمنانو په حیث ملا تړلې وه .

خو د پښتنو په ازلي دښمن کارمل او روس پسې تللي پښتنو لکه ډاکتر نجیب الله ، سلیمان لایق ، سید محمد ګلابزوی ، اسلم وطنجار ، صالح محمد زیري ، عبد الرشید ارین ، میر صاحب کاروال ، نیاز محمد مومند ، راز محمد پکتین ، قیوم نورزی ، باریک شفيعي ، جنرال گل اقا ، نور احمد نور ، مجید سر بلند او داسې نورو په رڼو سترګو ورته کتل چې کارمل او د هغه ځایني ډلي د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال صرف په دې خاطر لوټوي چې پښتانه وه .

د کارمل پورته ذکر شوي پښتنو پیروانو د کارمل د سیاسي قدرت په وخت کې په بی و سۍ سره ورته کتل چې تاجک کارمل ، هزاره کښتمند او ازبک رشید دوستم د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال یوازې په دې ګناه لوټول چې پښتانه وو ، د پښتنو کلي او بانډې یې په طیارو او سکاد راکټو ویشتل او داسې نور . . .

کارمل او دده غیرې پښتنو ملګرو خپل قومونو ته د “ ملیت های محکوم ” په نوم ډول ډول امتیازونه ورکول ، په حقیقت کې هغوی حاکم قومونه وه او پښتانه محکوم ملت وو .

له ببرک کارمل څخه د پښتنو د ملاتړ نتیجه:

ځینو باسواده او نیم سوادو پښتنو په پټو سترګو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د ځینو قوم فروشو او قوم ته غدارو روشن فکرانو په واسطه د (کمونیزم او سوسیالیزم په نوم) د پښتنو د ازلي دښمن ببرک کارمل ملاتړ وکړي او د پښتنو د دې ازلي دښمن رهبري یې ومنله .

نتیجه داشوه چې پښتنو روڼ اندو په خپل دې بې فکره، غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس د پښتنو دښمن کارمل او دده ملگری پر پښتنو او افغانستان حاکمان کړل.

کارمل او دهغه ملگرو هم د پښتنو د دې سترې تاریخي غلطۍ څخه استفاده وکړه د پښتنو سر، ناموس، عزت او مال یې د بابر مغول په شان په ډېره بې رحمۍ لوټ کړل، د پښتنو کلي او بانډې یې په روسي طیارو او سکاد راکټونو د پښتنو په هدیرو بدلې کړي.

پښتنو چېپي روشنفکرانو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت د سر، دین، ناموس، عزت او مال دښمن ته په خپله په لاس ورکړي.

د کارمل په دوره کې چې د شورویانو او کارملیانو له خوا پر پښتنو څومره ظلم شوی دی د کارمل پښتانه ملگری به د محشر په ورځ خدای (ج) ته د دې سترې گناه او ستر جرم په باره کې جواب ورکوي.

کله چې ځینو پښتنو د پښتو او پښتونولي خلاف د کارمل ملاتړ وکړي، نو دنیا یې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالم کارمل تر غلامۍ لاندې تېره شوه، اخرت یې هم په عذاب شو ځکه چې هلته بیا خدای (ج) د کارمل د ملاتړ په جرم سزا ورکوي.

وگورۍ کله چې پښتنو چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري کړیده، نو دنیا او اخرت به یې دواړه په عذاب تېرېږي.

4: د جهاد په نوم د رباني او احمد شاه مسعود څخه د پښتنو ملاتړ:

کله چې شوروي اتحاد پر افغانستان یرغل وکړ، نو ټول افغان نجیب ملت د شورویانو پر ضد ملي قیام پیل کړ.

غربي او اسلامي نړۍ د افغان مجاهدينو په نوم بې حساب مالي او نظامي مرستې پاکستان ته راولېږلې او د پاکستان اي، ايس، اي خپل اجنټو افغاني سازمانونو ته و (اي ايس اي) ته د دوی دوفاداري او کارکردگۍ پر اساس دا نړيوالې مرستې وروپېشلې .

افغانان د اي، ايس، اي له خوا جوړ شوو د مجاهدينو په اوو (7) سازمانونو کې د دې لپاره تنظيم شول چې د دې کانالونو له لارې مالي او نظامي مرستې ترلاسه کړي او په خپل هېواد کې د شوروي اشغالگرانو پر ضد و جنگېږي .

يوزيات شمېر پښتانه د تاجک تباره برهان الدين رباني په جمیعت اسلامي سازمان کې هم تنظيم شول، يوه اندازه مالي او نظامي مرستې يې په لاس راوړې او د هېواد د ازادۍ په جنگ کې يې استفاده ځنې وکړه .

پښتانه صرف د اسلام او افغانستان د دفاع په خاطر په جمیعت اسلامي کې تنظيم شول، خو کله چې شوروي ماتې وخوړه، جهادي سازمانو کابل او ټول افغانستان تر خپل تسلط لاندې راوست، نو اخواني مسلمان برهان الدين رباني د هېواد جمهور رييس، اخواني مسلمان احمد شاه مسعود وزير دفاع، اخواني مسلمان تورن اسمعيل امير هرات . . . او جمیعت اسلامي د دولت عمده برخه په خپل لاس کې ونيوله .

له بده مرغه رباني، مسعود او اسمعيل خان د کارمل او ملگرو په شان په يوه شپه کې دننه د انترناسيوناليسټو مسلمانانو څخه په تنگ نظره افراطي تاجکانو بدل شول .

رباني او دده تنگ نظره تاجکو ملگرو د خپلو پښتنو وروڼو د سر، عزت، مال او تاريخ په لوټولو پيل وکړ .

دا چې د رباني جمیعت اسلامي او د احمد شاه مسعود شورای نظار د اسلام او جهاد په نوم د کابل د خلکو پر سر، ناموس، عزت او مال څه راوستل دا به د کابل د بې دفاع ښاريانو سوي او داغ شوي زړونه او د کابل د تاريخي ښکلي ښار کنډوالې درته بيان کړي .

د کابل ښار او د کابل د بې دفاع ښاريانو او حتی د ټول هېواد د ولسونو په هغه بربادۍ کې چې د نجيب الله د دولت تر ړنگېدو وروسته رامنځته شول د رباني جمیعت اسلامي، د مسعود شورای نظار

، د گلبدين حكمتيار حزب اسلامي ، د عبدالرب رسول سياف اتحاد اسلامي ، د رشيد دوستم ازبكي ملېشې او د هزاره گانو حزب وحدت ټول شامل دي .

د كابل ښاريانو په منځ كې زيات خلك داسې خبرې كوي چې يو ځل

احمد شاه مسعود خپل پنجشيري ملگرو ته وويل چې زه داسې كابل غواړم چې د چا د كور دروازه وروټكول شي ، نو د كور دننه څخه بايد داسې اواز رانشي چې ووايي “ څوك يې ” .

په ولس كې دا خبره هم كيږي كله چې شمالي ټلوالې د نجيب الله د نظام ترماتې ورسته د هيواد سياسي قدرت په لاس كې واخستې. نو د هيواد په شمالي ولايتونو كې به ئې پښتنو ته ويل چې تاسو د يو پټو او يوه جوړه خپليو سره شمال ته راغلي واست اوس نو د پښتنو د واكمنۍ وخت تير شو ، بيرته د خادر او خپليو سره د هيواد د شمال څخه ولاړشې او خپل ټوله شتمنۍ د شمال غيږې پښتنو اوسيدونكو ته پريږدې .

شمالي ټلوالې خپل دا ظالمانه ، غيږې اسلامي ، غيږې انساني او غيږې افغاني نظريو حده تطبيق هم كړې ، دوى د خپل نظر مطابق د هيواد د شمال څخه عملاهم په لكونو پښتانه په ډير ظلم اوزود خپل كورونو او جايدادونو څخه راوشړل چې تر نن پورې د قندهار د ژړې ، دهرات د مسلخ او شيدائي په كمپونو كې د داخلي مهاجرو په ډول ژوند كوي .

د پورته خبرو معنا داده چې د شمالي ټلوالې د مشرانو برهان الدين رباني ، احمد شا مسعود ، دوستم ، محقق ، خليلي او داسې نورو د ژوند ارمان دا وو چې د كابل د ښار او د هيواد د شمال څخه پښتانه دوسلې په زور و باسي او هغوى هر څه په زور ځنې واخلي .

د رباني ، مسعود او ددوى د نورو ملگرو دې عمل ته په ننني اصطلاحاتو كې (ايتنيك كلينزينگ يا نسل وركول يا د نسل له منځه وړل) ويل كېږي .

په يويشتمه پېړۍ كې د پخواني يوگوسلاويا سربې فاشستانو د خپل وطندارانو سر ، ناموس ، عزت او مال صرف په دې جرم لوټ كړل چې هغوى مسلمانان وو .

رباني ، مسعود ، محقق ، دوستم او ددوى پيروانو په كابل او شمال كې د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال لوټول په دې خاطر روا بلل چې دوى پښتانه وو .

د رباني، مسعود، محقق، دوستم او ددوی د ملگرو له خوا د هېواد په شمال او کابل کې په لکونو پښتنو پرسر، ناموس، عزت او مال تېری وشو او هغوی مجبور شول چې د خپل پلار او نیکه د ټاټوبي څخه فرار وکړي او نن هم د قندهار د ژړی، د هرات د شیدایي او مسلخ په کمپونو او د هېواد په نورو برخو او حتی له هېواده دباندې مهاجر شوي دي.

خو د دې مظلومو پښتنو د مظلومیت په باره کې نه افغان مصلحتي دولت، نه په هېواد کې د پښتنو روحاني، ديني، قومي، سياسي او روښنفکري مشرانو څه عکس العمل وښوده.

د هېواد د پښتنو سره مخصوصا د هېواد د شمال د مظلومو پښتنو سره چې کوم لوی ظلم او وحشت وشو، د دې سترو حشت، بربریت او ظلم په مقابل کې د پښتنو مشرانو او کشرانو د ابې تفاوتې او چپه خوله پاتې کېدل د ټولو پښتنو لپاره یو د شرم او ننگه ډکه خبره ده.

د رباني، مسعود، محقق او دوستم په نظر د پښتنو سر، ناموس، عزت او مال باید لوټ شي ترڅو هغوی مجبور شي چې د هېواد د شمال او کابل څخه ووځي، چېرې چې دوی د لس زره کالو راهیسې اوسېدل.

د پښتنو په باره کې د رباني، مسعود، محقق او دوستم اعمال د بابر مغول، د سقاو زوی حبیب الله او ببرک کارمل اعمالو ته ورته بلل کېږي.

رباني او مسعود خپل دا خیرن ارمان چې د هېواد شمال او کابل به له پښتنو څخه خالي کوي د ځان سره گورته یووړي، خو ددوی پیروان او پاتې شاگردان نن هم په ډېر سرعت او مهارت د خپلو رهبرانو د ارمان د پوره کولو لپاره د هېواد د تجزیې پلان ترلاس لاندې نیولی دی.

د رباني او مسعود د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په نامنظم، بې تحلیل، په پټو سترگو او ناسنجیده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف (جهاد په نوم) د رباني او مسعود ملاتړ وکړ او د افغانستان پاچاهي یې ورته ونيوله.

نتیجه دا شوه چې پښتنو په خپل دې بې فکره، غلط او ناسنجیده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان د رباني او مسعود غلامان کړل.

رباني او مسعود هم د پښتنو د دې سترې تاريخي غلطۍ څخه استفاده وکړه ، محقق او دوستم يې هم له ځان سره يو ځای کړل ، د کابل او د هېواد دشمال څخه يې د پښتنو په ايستلو پيل وکړ او په دې لاره کې يې د پښتنو سر ، عزت او مال لوټ کړ او پښتنو ته يې د سر په کاسه کې اوبه ورکړې .

پښتنو په خپل دې غلط عمل د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت مخالفينو ته په خپله په لاس ورکړ .

د رباني په دوره کې چې د مسعود ، محقق ، دوستم ، تورن اسمعيل او ددوی د ملگرو له خوا پر مظلومو پښتنو څومره ظلم شوی دی ، ددی ظلم په خاطر به هغه پښتانه چې ددوی ملگرتيا ئی کړيده هغوی به هم د محشر په ورځ خدای (ج) ته د دې سترې گناه او ستر جرم په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د جهاد په نوم د رباني ، مسعود او ددوی د ملگرو ملاتړ وکړ ، دنيا يې خرابه او په عذاب شوه ځکه چې د ظالمی شمالي ټلوالی تر غلامۍ لاندې تېره شوه ، اخرت يې هم په عذاب شو ځکه چې هلته بيا خدای (ج) ته ځواب ورکوی .

5: له طالبانو څخه د شريعت د دفاع په نوم د پښتنو ملاتړ:

کله چې د ايران ، روس او پاکستان د استخباراتو د پلوی ډلو جگړه کومې قطعې نتجی ته په افغانستان کې ونه رسيدل او يو په ټپه ولاړ حالت يې ځانته غوره کړی ، نو په دې حساس وخت کې د پاکستان استخباراتو يو نوی ابتکار په کار واچاوه او د افغانانو د منځ څخه مخصوصاً د پښتنو د ټولنې څخه يې يو مظلوم ، غريب او بې واکه قشر چې طالبان نومېدل او د تاريخ په اوږدو کې يو بې وسه او ناتوانه قشر وو را پاڅول .

مالي ، نظامي او لوژيستيکي مرستې يې ورکړې او د شرعي نظام د قايمولو شعار يې پلاس ورکړ .

د “نفاذ شريعت” شعار د کلونو راهيسې د پاکستان استخباراتو په پاکستانی ټولنه کې د خپل ملا ډوله اجنتانو په واسطه امتحان کړی وو چې پر ولس مخصوصاً پر بې سواده پښتنو ډېر بڼه لگېده .

د پاکستان استخباراتو د افغاني طالبانو په لاس هم په پاکستان کې تجربه شوی د “نفاذ شریعت” شعار ورکړی.

افغان ولس مخصوصا پښتانه چې د جمعیت اسلامي، شورای نظار، حزب وحدت، حزب اسلامي او جنبش ملي د ظلم او وحشت او د پښتنو جنگسالارانو له خوا پوزې ته رسېدلي وو یو دم د طالبانو د تحریک سره یو ځای شول، مسلح شول او د رباني جمعیت اسلامي، د مسعود شورای نظار، دوستم جنبش ملي او د محقق او خلیلي حزب وحدت او د حکمتیار حزب اسلامي یې تر بدخشان پورې وځغلول.

د پاکستان ای ایس ای د طالبانو د تحریک تر پوښښ لاندې د افغانستان خاوره د نړۍ د تروریستانو مرکز جوړ کړ، د ټول جهان بنیاد پرست تروریستان یې که عرب وو او که عجم د پښتنو په خاوره کې ځای پر ځای کړل.

پاکستان د طالبانو د تحریک تر نامه لاندې د پښتنو د پښتني او افغاني غرور د ماتولو لپاره منظم پلان جوړ کړ، خلک یې وهل او ټکول، مېړه به یې د ماندينې تر مخ او ماندينه به یې د مېړه تر مخ وهل او بې عزته کول.

د پاکستان ای ایس ای دخپل کرغېړن پلان مطابق د طالبانو د تحریک په واسطه د پښتنو د علم او تعلیم مخه ددې لپاره ونیول چې پښتانه بی سواده او بی تعلیمه پاته شی ترڅو د پنجابیانو په شیطاني چلونو پوهه نه شی اوددی بی سواد او ناخبرو پښتنو هیواد گران افغانستان په لمړی قدم کښی د پاکستان ستراتیژیک عمق او په دوهم قدم کښی گران افغانستان د پاکستان پنځمه صوبه جوړه کړی.

د پنجابیانو بل هدف دا وو چی د بی سواده پښتنو څخه د اسلام او جهاد په نوم د پاکستان د کرغېړنو اهدافو لپاره بې تنخوا عسکر جوړ کړی.

که د طالبانو تحریک څه وخت لا نور هم پاتې شوی وای ټول هغه د ملي فکر لرونکي طالبان به د ای ایس ای د اوپراتیفي لوبو په نتیجه کې د منځه تللي وای او د طالبانو تحریک به سل فیصده د ای ایس ای یوه شعبه جوړه شوې وای او افغانستان به د تل لپاره د پاکستان یو صوبه شوی وای.

د پښتنو له خوا د طالبانو د ملاتړ نتیجه:

پښتنو په په خپله خوښه ، د رباني ، مسعود ، محقق ، دوستم او ددوی د ملگرو د ظلمونو څخه د نجات په خاطر ، خو بې تحليله ، په پتو سترگو او ناسنجيده ډول د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف د (شریعت د نافذېدو په نوم) د اي ایس اي تر حمايت لاندې د طالبانو د تحریک ملاتړ وکړ .

نږدې وو چې پښتنو په خپل دې بې فکره ، غلط او ناسنجيده عمل په خپل لاس او خپله توره خپل ځان د تل د پاره د بابر مغول او انگلیس د میراث خور پنجاب غلام کړی وای .

نږدې وو چې پښتنو د طالبانو د تحریک په ملاتړ د افغانستان او ټولې پښتونخوا واکمني د پښتنو ازلي دښمن يعني پنجاب ته تسليم کړی وای .

پښتنو په خپل دې غلط عمل سره نږدې وو چې د پښتنو د شخصي او پښتون ملت د ملي ناموس واک د پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال دښمنانو يعني پنجابیانو ته په خپله پلاس ورکړی وای .

د ملا عمر په دوره کې چې د طالبان له خوا د پنجابیانو په مشوره او قوماندې پر پښتنو او غیری پښتنو څومره ظلمونه شوي دي ، د طالبانو د تحریک مشران او د پښتنو هغه مشران چې بې قید او شرطه یې د طالبانو د تحریک ملاتړ کړی وو ، د محشر په ورځ خدای (ج) ته د دې ظلمونو په باره کې جواب ورکوي .

پښتنو د طالبانو په بې قید او شرطه ملاتړ د پښتو او پښتونولي خلاف کار وکړي ، په همدې سبب یې دنيایي ژوند خراب او په عذاب شو ځکه چې د پنجاب تر غلامۍ لاندې تېر شو ، آخرت به یې هم په عذاب وي ځکه چې هلته بیا خدای (ج) د پنجاب د غلامۍ په جرم سزا ورکوي .

په لنډ ډول داسې ویلای شو هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف وزري وکړي ، نو دنیا او آخرت به یې دواړه په عذاب تېرېږي .

6: د پښتنو له خوا د دموکراسۍ په نوم د حامد کرزي ملاتړ:

د (11) سپتامبر وروسته چې امریکا په افغانستان کې د طالبانو رژیم له منځه یوړ او پر ځای یې د حامد کرزي په مشرتوب یو ایتلافي دولت منځته راوړ چې ټول واک د رباني د جمعیت اسلامي ، شورای نظار ، د هزاره گانو حزب وحدت او د رشید دوستم د جنبش ملي په لاس کې وو .

د دې ایتلاف غړو د پخوا په شان د دولت د قدرت څخه په استفاده د پښتنو پر خلاف خپل غیری اسلامي او غیری انساني اعمالو ته ادامه ورکړه او هر پښتون یې د طالب او القاعده په نوم بندي کړي ، مال او عزت یې ورلو تلي او یا یې امریکایانو ته پلاس ورکول چې د بگرام او گوانتنامو محبسونو ته یې بوځي .

د جمهوري ریاست د اولی او دوهمی دوری انتخاباتو په جریان کې پښتنو یې له هېڅ قید او شرط نه حامد کرزي ته په دې خاطر رایې ورکړي چې هغه پښتون دی .

پښتنو پدې هیله حامد کرزي ته رای ورکړی چی که هغه وکولای شي چې دوی د شمالی ټلوالی او منطقوی پښتنو جنگسالارانود ظلمونو څخه خلاص کړی .

خو د پښتنو دا هیله د حامد کرزي په لس کلنه دوره کې نه تنها تر سره نه شوه بلکه پدې لس کلنه دوره کښی پښتانه د هیواد د سیاسی ، اقتصادی ، ټولنیزو او د نظام د اکثرو موثرو ساحاتو څخه وایستل شول او د نظام زیاترینه برخه شمالی ټلوالی ته ورکول شول .

د پښتنو له خوا د حامد کرزي د ملاتړ نتیجه:

پښتنو د حامد کرزي په ملاتړ د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف ورزي وکړه ، هغه ته یې صرف په دې نامه بې قید او شرطه رایه ورکړه چې هغه پښتون دی .

پښتنو د کرزي ټیم ته نه کتل چې د پښتنو د سرسختو مخالفینو څخه جوړ شوی وو ، کرزي د داسې ټیم سره د هېواد واکمنۍ ته ځان کاندید کړ چې پخوا هم د پښتنو د سر او مال په لوټلو نه مړېدل او د کرزي په ملگرتیا کې هم د پښتنو نه پخلا کېدونکي مخالفین پاتې شول .

ښه به دا وای چې پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د هېواد د اصلي خاوندانو په حیث د خپل سیاسي ، اقتصادی او ټولنیزو حقوقو د دفاع لپاره یو منظم سیاسي جوړښت منځته راوستلی وای .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د زمانې د تقاضا سره سم باید د پښتنو گټې تعریف کړی وای .

پښتنو بايد د خپل سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو حقوقو غوښتنه د خپل پښتني سياسي جوړښت له لارې د حامد کرزي سره شريکه کړي وای او په دې شرط يې هغه ته د پښتنو رايه ورکړې وای چې د هېواد په سياسي ، اقتصادي او ټوليزو ساحو کې د پښتنو حقه حقوق تامين شوي وای .

پښتنو بايد د حامد کرزي څخه پوښتنه کړي وای چې:

هغه د پښتنو د دېرش کلنو زخمونو د دوا لپاره کوم ملهم د ځان سره راوړي دي ؟

پښتنو بايد د حامد کرزي څخه غوښتلي وای چې هغه پښتنو ته چې د دې هېواد اصلي خاوندان دي څه امتيازات ورکوي ؟ او داسې نور ؟

خو له بده مرغه پښتنو داسې ونه کړل ، هر پښتون په غيږې منظم ډول د هر ډول قيد او شرط پرته حامد کرزي ته په دې خاطر رايه ورکړ چې هغه پښتون دی .

پښتنو په خپل دې ناسنجيده او غيږې منظم عمل په حقيقت کې په خپلو رايو د حامد کرزي تر چپنه لاندې خپل نه پخلا کېدونکي مخالفين د تېرو لسو کلونو راهيسې پر خپل ځان حاکمان کړي دي او په خپله په خپل هېواد کې د هر څه څخه محروم د اقليتونو د غلامانو په حيث په سخت عذاب کې ژوند کوي .

د حامد کرزي د دولت له خوا چې کنترول يې د اقليتونو په لاس کې دی پښتانه ورځ تر بلې د هېواد د سياسي ، اقتصادي او ټوليزو ساحو څخه ايستل کېږي .

په نننۍ نړۍ کې افغانستان يوازنی هېواد دی چيرې چې مطلق اکثريت پښتون ملت د اقليتونو تر حاکميت لاندې ژوند کوي .

دا سخت حالت پښتنو په خپله پر خپل ځان راوستلی دی چې نن پښتانه په خپل هېواد کې د غلامانو په ډول ژوند کوي او ورځې او شپې د کرزي څخه په شکايتونو تېروي . . .

نتيجه او فيصله:

د پورته عيني او تاريخي ترڅو واقعيتونو څخه دا معلومه شوه چې هر کله پښتنو د پښتو او پښتونولي خلاف د غيرې پښتنو رهبري منلې ده نو په سترو عذابو ککړ شوي دي، د پښتنو دين، سر، ناموس، عزت، مال، د پښتون ملت ملي نواميس او ملي گټې د هغه غيري پښتون له لاسه پايمال شوي دي چې د دوی په توره او ملاتړ د قدرت پر گدی کښاستلي دي.

پښتون ملت الحمد لله د نړۍ يوازينی ملت دی چې سل فيصده مسلمان دي، مسلمانانو ته زموږ گران پيغمبر داسې فرمايي:

لا يلدغ المومن من جحر واحد مرتين .

ژباړه: ((مسلمان له يوه غاړه څخه دوه واره نه چيچل کېږي.))
خداي (ج) دې پر موږ پښتنو ورحمېږي، موږ خو په دې لنډ تاريخ کې شپږ (6) واره د يو غار څخه پرديو خزندو وچيچلو.

اوس موږ پښتنو ته په کار دي چې د خپل پيغمبر عليه السلام امر و منو او نور په پښتونخوا کې د غيري پښتنو مشري ونه منو، ځکه چې د غيري پښتنو مشرتوب هر ځل د پښتنو دين، سر، ناموس، عزت، مال او د پښتون ملت، ملي نواميس او ملي گټې په خطر کې اچولي دي.

د پورته تاريخي او عيني ترڅو واقعيتونو څخه په زده کړي، زموږ د محبوب پيغمبر د امر په اطاعت او د پښتو او پښتونولي د قانون د حکم مطابق پښتانه بايد لاندې کړنې انجام کړي:

هر پښتون (په هر مقام کې چې وي که پاچاوی، که جمهور ريس، که سياسي، مذهبي او قومي رهبري، که پيروي که مريد، که ملا وي که طالب، که روشنفکر وي که د قوم مشر او ملک په هر ټولنيز مقام کې چې قرار لري) په هره بهانه (د اسلام، اسلامي ورورولي، اسلامي عدالت، اسلامي خلافت او داسې نورو څخه دفاع، اسلام سرحد نه لري، د اسلامي نظام قايمول، د اسلامي شريعت نفاذ، اسلامي جهاد، اخوانيزم، وهابيزم، کمونيزم، کپيتاليزم، دموکراسي، ملت سازي او داسې نورو بهانو) چې وغواړي پښتانه تشويق کړي چې پورته ذکر شوو اهدافو ته د رسيدو په خاطر په پښتونخوا کې د غيري پښتون رهبري ومني، په پښتونخوا کې د غيري پښتنو سياسي مشرتوب او واکمني ومني، په پښتونخوا کې د غيري پښتنو اطاعت وکړي، پښتانه بايد هغه شخص ته د پښتون په سترگه ونه گوري.

پښتانه بايد داسې شخص ته، د پښتون ملت ازلي دښمن، د پښتون ملت د ډېن، سر، ناموس، عزت او مال د پلورونکي په نظر وگوري.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتيني پښتون بايد داسې قوم پلورونکو او پښتون ملت ته غدارو مشرانو او کشرانو ته اول نصيحت وکړي او هغوی وهڅوي چې د پښتنو د دښمني ډلي څخه رابيل شي ، که دا پښتونما او پر پرديو خرڅ شوي مشران او کشران نه اصلاح کېدل ، نو پښتانه دي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغوی ورته غم ، بنادي ، مړي او ژوندي دي ورسره قطع کړي .

رښتيني پښتانه به په خپل دې پښتني عمل خپل مظلوم پښتون ملت د يو بل ناوړين څخه خلاص کړي او د پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي گټو او ملي نواميسو ساتنه به وکړي .

پښتانه چې په پښتونخوا کېنې په خپل سياسي ، اقتصادي ، ټولنيزو ، فرهنگي او داسې نور چارو کېنې هر ډول مثبت تغيرات غواړي ودي اهدافو ته د رسيدو د پاره د ټولو جوړو شوو ډلو او ټو لنور هېرې بايد هرومرو پښتانه مشران وکړي .

ددې د پاره چې پورته ذکر شوي ترڅه تاريخي واقعات بيا تکرار نشي نو په پښتونخوا کېنې د پښتنو د هر ډول سياسي ، اقتصادي ، فرهنگي او داسې نورو ټولنيزو حرکتونو رهبر او مشر بايد پښتون وي ، ځکه چې پښتانه متل کوي:

(خپل به دي مړ کړي خو لمر ته دي نه غورځوي)

موږ هغه وخت د پښتون ملت دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي گټې او ملي نواميس د پښتنو د دښمنانو له لاسه ساتلای شو چې په پښتونخوا کېنې د پښتنو د سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو چارو رهبري د پښتنو مشرانو پلاس کېنې وي .

پښتانه مشران بايد د پښتون ملت هر قوم د پښتون ستر ملت يوه مهمه برخه وگڼي او د پښتون ملت ملي يووالي د پښتنو د قومي دايمي تشکيلاتو پر اساس منځته راولي .

نن ځينې داسې خرڅ شوي پښتانه او غيرې پښتانه کسان شته چې د پښتنو د قومي تشکيلاتو د منځه وړل غواړي ، د پرديو مزدوران پښتانه په شعوري ډول او نور ساده پښتانه بيا په غيري شعوري ډول وايي چې د پښتنو قومي جوړښتونه د پښتنو د بې اتفاقي سبب کېږي .

څوک چې د پښتنو طبعي دايمي قومي جوړښت د منځه وړل غواړي ، هغوی په حقيقت کې د پښتني ټولنې داخلي جوړښت ، تنظيم او پښتني پېژندګلوي د منځه وړي ، ترڅو د پښتنو دښمنان پښتانه د اخوانيزم ، اسلاميزم ، اسلام سرحد نه لري ، دموکراسۍ ، کمونيزم ، ملت سازي ، ملي وحدت ، پيرۍ ، ملايۍ او طالبۍ په نوم د پښتو او پښتونولي څخه راوگرځوي او په ناخبره ډول يې د بابر مغل ، پير بابا ،

د سقاو زوی حبيب الله ، ببرک کارمل ، رباني ، مسعود او داسې نورو په شان په ځان پسې کړي ، د پښتنو په زور دولتي قدرت په لاس کې واخلي ، وروسته بيا دا د پښتنو په توره ګټل شوی دولتي قدرت څخه د بابر مغول ، د سقاو زوی ، ببرک کارمل ، رباني احمد شاه مسعود او داسې نورو په شان د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت ، مال ، هېواد ، تاريخ او ټولو پښتني ارزښتونو برخلاف استفاده وکړي او د دولتي قدرت په زور د پښتنو هرڅه لوټ کړي .

د پورته تجربو څخه بايد پښتانه زده کړه وکړي ، هيڅ کله بيا په هيڅ غيري پښتون کس پسې د هيڅ ايزم ، ملت سازۍ ، ملي وحدت ، پيري يا مريدۍ په نوم ولاړنه شي .

کوم پښتون چې ځان رښتيني پښتون بولي ، نو د هغه پښتني کهول ، پښتني پښه ، پښتني زي ، پښتون قوم بايد معلوم وي ترڅو د هغه

“ پښتونوالي يا پښتون توب ” ثابت شي .

يو رښتيني پښتون بايد هيڅکله د غيري پښتون سياسي مشرتوب او رهبري پر خپل ځان ، پښتون ملت او خپل هېواد يعني پښتونخوا ونه مني .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه څوک چې په پښتونخوا کې پر پښتنو د غيري پښتنو حاکميت او رهبري غواړي ، پښتانه بايد لومړی هغه ته نصيحت وکړي چې هغه د پښتنو د دښمنانو له ډلې څخه را بېل شي او د خپل ملت سره يو ځای شي ، که د پښتنو د نصيحت باوجود هم هغه شخص د پښتنو د دښمنانو په ډله کې ولاړ وو ، هغه شخص پښتون نه دی او پښتانه بايد دا د پرديو مزدور شخص د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون ملت ته د ملي خاين ، غدار او قوم پلورونکي په حيث وروپېژني .

پښتانه بايد دا غدار پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت د دښمن په حيث ورتي ، غم او ښادي ورسره قطع کړي او د خپل منځه يې وباسي .

څلورم فصل

پښتو او پښتونولي

په نړۍ کې لږ داسې قومونه او ملتونه شته چې د هغوی فطرت د هغوی د ورځني سياسي، اقتصادي او ټولنيز ژوند د ترتيب او تنظيم "قانون" وي.

په بله وينا په نړۍ کې داسې ډېر ملتونه او قومونه شته چې هغوی د خپل ورځني ژوند سياسي، اقتصادي او ټولنيزو چارو د حل، فصل او تنظيم لپاره د خپل فطرت څخه د قانون په حيث استفاده کوي او د هغه مطابق د خپل ورځني ژوند ټولې فيصلې کوي.

پښتانه هم د نورو انسانانو په شان په ورځني ژوند کې ځني ارزښتونه، ځنې کرني او فعلونه خوښوي او هغوی ته په ارزښت قايل دي، او د ځينې نورو ارزښتونو، کرنو او افعالو څخه بيا نفرت کوي.

پښتنو هم د نورو انسانانو په شان د لرغونو زمانو راهيسې بيا تر نن پورې هغه څه خوښول او قبلول چې ددوی د فطرت خوښ وه، او هغه څه يې ردول چې ددوی د فطرت ناخوښه وه.

پښتون ملت د خپل فطرت د غوښتنو، خواهشاتو، دده د خوښۍ د کرنو، افعالو او مادې او معنوي ارزښتنو، دده د ناخوښۍ د کرنو او افعالو څخه داسې اصول، قواعد، نرخونه او نور مونه جوړ کړل چې د هغو په واسطه د پښتنې ټولنې افراد خپل شخصي ورځني ژوند ترتيب او تنظيموي او هم پښتون ملت د هغو په واسطه دخپل ملي ژوند سياسي، اقتصادي او ټولنيز مسايل په حل او فصل کوي.

دنړۍ دزياتو ملتو او قومونو برخلاف پښتون يو داسې نادره ملت دي چې دده "فطرت" دده دورځني ژوند د ترتيب او تنظيم "قانون" دي.

د پښتون ملت د هغو ټولو قبول شوو اصولو ، قواعدو ، نرخونو او نورمونو مجموعي ته چې د پښتون ملت د فطرت څخه يې نشته کړيدي او دلرغونو زمانو راهيسې بيا تر نن پورې پښتون ملت خپل ټول سياسي ، اقتصادي او ټولنيز مسايل په حل او فصل کوي

(پښتو او پښتونولي) وايي .

په يوه جمله کې داسې ويلای شو چې :

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرت او ملي روح ده .

پښتو او پښتونولي هغه قانون دي چې د هغه ټولو احکامو د پښتنو د فطرت څخه نشته کړيدي او هر رښتيني پښتون د هغو ټولو احکامو په اطاعت ځان مجبور او مکلف ګڼي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرتي قانون دي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت روح ده .

هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي قانون ته شا وروگرځوي ، دا معنا لري چې دې کس خپل روح او فطرت ته شا وروگرځول ، يو بې روحه کس مړ کس بلل کېږي ، دمړواو بې فطرت افرادو څخه ملت نه جوړېږي .

“پښتو او پښتونولي” د هغه لوړ ترينو ، ښه ترينو ، قيمت ترينو او با ارزښت ترينو ديني او انساني ارزښتونو ، صفاتو ، خواصو ، خويونو ، افکارو ، اخلاقو ، عقايدو ، اعمالو او افعالو مجموعه ده چې په هر وخت او هر ځای کې د هغو دايمي ځلايو پښتون د غيرې پښتون څخه بېلوي .

پښتو او پښتونولي هغه لوړ ترين ديني ، پښتني او انساني جوهر ، عالي ترين فکر ، فرهنگي ، تقوا ، او د ټولو هغو ښو صفاتو ، اخلاقو ، خواصو او نفسياتو مجموعه ده چې په هر وخت او هر ځای کې يو پښتون په اتومات ډول د هغه اعمالو څخه راگرځوي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يې يو پښتون بايد انجام نه کړي .

پښتو او پښتونولي هغه لوړ ترين ديني ، پښتني او انساني جوهر ، عالي ترين فکر ، غيرت ، مېړانه ، نارينتوب او د ټولو هغو ښو صفاتو ، اخلاقو ، خواصو او نفسياتو مجموعه ده چې په هر وخت او هر

ځای کې یو پښتون په اتومات ډول د هغه ښو اعمالو انجام ته هڅوي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یې یو پښتون باید انجام کړي .

هغه قانون چې د لرغونو زمانو راهیسې بیا تر ننه پورې پښتانه خپل سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیز ، حقوقي او جنایي لویې او وړې ستونزې پرې حلوي ، هغه قانون چې د لرغوني زمانو راهیسې بیا تر نن پورې په پښتنو کې د تطبیق او احترام وړ قانون دي ، د هغه قانون نوم په پښتنو کې “پښتو او پښتونولي” دي .

پښتو او پښتونولي دومره ستر ، پراخه او هراړخیز قانون دي چې د پښتون ملت د ژوند ټولې برخې یعنې سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزې ، فرهنګي ، حقوقي ، جنایي ، عقیدوي ، نظامي او د ورځني ژوند هراړخ په کې ترتیب او تنظیم شوي دي .

موږ په لاندې ډول څو ساده ، خو با معنا مثالونو ته یو لنډه اشاره کوو :

الف: دمېلمه د خپلیو سمول:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت د ژوند تر ټولو اسانه او ساده مسئلې ته هم توجه کړې ده ، هغه داده چې کله یو مېلمه د یو پښتون کور ته ورشي ، نو تر ملاقات او خبرو وروسته چې کله مېلمه د هوجرې څخه وځي ، نو د کوټې په وره کې یې خپلۍ پښو ته سمې راسته پرتې وي ، د پښتنو بچیان او ځوانان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ځانونه مجبور بولي چې ددوی هوجرې ته د راغلي مېلمه د درناوي په خاطر د تګ په وخت کې د هغه د پښو خپلۍ د هغه پښو ته راسته کېږدي ، د درناوي دا عمل یوازې د پښتنو په ټولنه کې رواج دی او دا ښه عمل د “پښتو او پښتونولي” قانون پښتنو ته وربښودلی دي .

ب: د مسافر مېلمه احترام:

که یو مسافر د یو مسکین پښتون کور حتا د هد پرې د یو ملنګ کوټې ته د مېلمه په حیث ورشي ، نو دا څوار او غریب فقیر په ډېر ورین تندي دې مسافر ته خپل د فقیرۍ په جونگره کې ځای ورکوي ، خپل د فقیرۍ د توان مطابق د دې مېلمه عزت کوي ، په کلي کې فقر ورته راټولوي او په ډېر سخاوتمندانه ډول یې د دې مسافر مېلمه پر وړاندې ږدي . . .

دا ښه عمل يعنې مېلمه پالنه د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهم اصل دی او دا زرين انساني او اسلامي اصل هم د “پښتو او پښتونولي” قانون پښتنو ته وربښودلی دی .

ج: د ژوند په چارو کې تعادل:

څرنگه چې الله پاک خپلو بندگانو ته امر کوي چې د ژوند په ټولو چارو کې د تعادل څخه کار اخلي ، د خدای (ج) د دې امر سره سم او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتون يوازینی ملت دی ، چې بدي يې په حساب ده او غچ يې هم په انصاف او حساب دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون د پيروي له برکته پښتانه د ژوند په ټولو چارو کې معتدل او با انصافه خلک دی .

د دې لپاره چې په ورځنيو چارو کې د پښتنو د تعادل او انصاف ښه معلومات راته وشي موږ د پښتنو متعادل اعمال د غيږي پښتنو د غيږي متعادلو اعمالو سره مقايسه کوو .

موږ دلته د وحشي مغولو جنايت کارانه اعمال د پښتنو سره نه مقايسه کوو ، کومو چې پراسيا باندې د خپل تاراک او حاکميت په وخت کې دا خپله پيشه گرځولي وه چې :

د انسانانو څخه به ئی سرونه پرې کړل او د انسانانو د پرې شويو سرونو څخه به ئی منارونه جوړ کړل او بيا به ئی ددی خوښی د لښه تجليل په خاطر د شراب خوری ، رقص ، ساز او سرود محفل جوړ کړی . ښارونه به ئی وړان او وسوځول او د هر ډول تمدن او ترقي ښی به ئی د منځه يوړی او داسې نور . .

موږ دلته د خپل يو گاونډي هېواد ايران تاريخ ته په څو لنډو جملو کې يو ډېره لنډه اشاره کوو چې همېشه يې خپل ځان په دروغو د تمدن او انسانيت مدافع بللی دی او حتا نن يې هم بولي .

د ايران يو پاچا اقامحمد قاجار خپل اویا زره (70000) هېوادوال ړانده کړل .

اکاډميسن عظم سيستاني د ایراني عالم ډاکتر شجاع الدين شيفاد ، ، تولد ديگر ، کتاب د (۴۳۲ مخ) په حواله ليکی چی :

د ايران بل پاچا زنده خوران شاه اسماعيل "قورچي" د سني شكيب خان مړي په خپل دربار كې د درباريانو تر مخ په خوله ټوټې ټوټې كړ او هغه يې وخوړه او د سر كاسه يې د سرو زرو په چوكاټ كې د يو جام په څېر ونيوله او شاه اسماعيل به د انسان د سر په دې كاسه كې شراب څښل .

د دې پاچا لمسی دوهم شاه اسماعيل خپل شپږ وروڼه چې يوه يې لا شيدې رودلې ووژل ، همدې پاچا په يوه ورځ د پنځه سوه صوفيانو سرونه پرې كړل .

د ايران بل پاچا لومړی شاه عباس خپل پلار د مرگ تر ساعته په زندان كې وساته ، د خپل مشر زوی سړي غوڅ كړ او د دوهم زوی سترگې يې ړندې كړې .

د دې شاه عباس ځای ناستی صفی شاه خپله مور ، مېرمن ، شيدې رودونکی زوی او ږوند اکا ووژل او د خپلې کورنۍ په لسگونو نور غړي يې ړانده کړل . . .

د يو ملت د پاچاهانو او د شاهي کورنيو غړي چې داسې افراطي اعمال ترسره کوي ، نو د داسې ملت د عام ولس د افراط کچه به کومې مرحلې ته رسېدلې وي .

موږ په شلمه او يويشتمه پېړۍ کې هم ډېر داسې ملتونه او قومونه وليدل چې په نړۍ کې د مهذبو او متمدنو ملتونو په نوم پېژندل کېدل ، خو کله چې يې حکومتونه او د قانون نافذونکي ادارې ضعیفه شوې ، نو د دې مهذبو قومونو او ملتونو افرادو او ډلو داسې بشري ضد جنايات وکړل چې بشريت ورباندې شرمېږي ، چې ژوندي مثالونه يې د هند او پاکستان د وېش فسادونه دي چې يو متمدن انسان يې نه په خوله يادولی شي او نه يې په قلم ليکلای شي ، چې يو مثال ئی په امرتسر او لاهور کې يود بل په سلهاوو ښځې لوڅې د ښاريانو پروړاندې په پريده تېرې کړې او داسې نور د نه ويلو جنايات يې انجام کړل .

د پاکستان فوځ چې کوم جنايات په شرقي پاکستان کې وکړل د هند او پاکستان د وېش فسادونو ته ورته بلل کېدل .

د شوروي اتحاد ترماتې وروسته په روسیه کې د جنايتونو سلسلې ، د پخواني يوگوسلاويا ترماتې وروسته د سربيانو جنايتونه د مسلمانانو ، کرواتانو او نورو قومونو پروړاندې او داسې نور . . .

د پورته مثالونو څخه داسې معلومېږي چې د دې قومونو افراد او ډلې تر هغه وخت پورې د تهذيب ، تمدن او اعمالو کې د تعادل ښه مظاهره کوي ترڅو چې په هېواد کې يو قوي او منظم نظام برقراره

وي او د نظامي قوت په زور نافذ قوانين پر ملت تطبيقوي ، خو كله چې د قانون نافذونكي ادارې په يو سبب د قانون د تطبيق په چارو كې كمزورې شي ، نو په دې وخت اكثره هغه پروني مهذب ، متمدن ، متعادل او د قانون تابع خلك يو دم په وحشيانو او درنده گانو تبديل شي ، يو د بل د سر ، ناموس ، عزت او مال په لوتولو پيل وكړي .

خو پښتون ملت داسې نه دي ، لكه نور ملتونه ، پښتانه كه يو منظم دولتي نظام ولري او كه يې ونه لري ، بيا هم پښتانه هميشه په هر ځاى او هر وخت كې د خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي د قانون ځان تابع بولي .

د “پښتو او پښتونولي” د قانون مطابق په پښتنو كې بدي او بدل په حساب او انصاف دي ، كه په يوه پېښه كې د يو چا څخه قتل وشي ، نو قاتل پر دغه يو قتل بسنه كوي او د مقتول په نوره كورنۍ غرض نه كوي حال دا چې په دې ښه پوهېږي چې د قاتل وارثان به حتما دده او يا دده د كورنۍ څخه د مقتول بدل اخلي .

كله چې د مقتول وارثان د قاتل څخه بدل اخلي ، نو صرف يو سړى ځنې وژني او د مړي بې عزتي هم نكوي ، ځكه چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د مړي بې عزتي د يو “مړي پور” لري .

د پښتنو فطرت يعنې “پښتو او پښتونولي” په نړۍ كې يوازيني قابل عمل قانون دي چې په هغه كې د مقتول يا مړي عزت او حقوق هم خوندي دي .

د: د پروپيچلو مسئلو حل:

د “پښتو او پښتونولي” قانون د پروزياتو مشكلو او پيچلو مسئلو حل هم په ډېر ساده ډول را ايستلي دي چې موږ يې دلته يو مثال ذكر كوو .

كه احمد په ناحقه محمود د شاهدانو پر وړاندې په قتل ورسوي ، د نړۍ هېڅ قاضي ، څارنوال ، وكيل مدافع او د هېڅ دين عالم او فتوا به دا قاتل ته برئت ورنكړاى شي او بخښنه به ورته ونشي كړاى ، د دې دوو كورنيو ترمنځ به د ښمې او نفرت ختم نشي كړاى .

د دښمنو كورنيو پر نفرت او دښمنۍ علاوه د دې قاتل د خلاصون مسئله هم يوه ډېره پيچلې او سخته مسئله جوړېږي .

خود “پښتو او پښتونولي” قانون د نړۍ دا ترټولو سخت مسایل په ډېر ښه ډول، اسانه طریقه او ښه تدبیر سره حل کړي دي .

د مثال په ډول:

قاتل د څو مشرانو، ملایانو او روحانیونو سره د مقتول د ورثې کور ته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په “ننواټي” ورځي، د مقتول ورته هم د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د قاتل “ننواټي” مني او قاتل بخښي .

په دې ډول د دې دوو دښمنو کورنیو ترمنځ بدې او دښمنې د تل لپاره له منځه ځي او په زیاتو مواردو کې د دې دوو کورنیو ترمنځ دوستي ایجادېږي .

د “پښتو او پښتونولي” د قانون مطابق “ننواټي” کول او “ننواټي” منل دواړه د پښتو او پښتونولي د قانون اصول دي چې هر رښتیني پښتون یې باید اطاعت وکړي، د “ننواټي” اصل وروسته په تفصیل سره تشریح کېږي .

د پورته څو ساده مثالونو څخه مونږ دې نتیجې ته رسېږو چې “پښتو او پښتونولي” دومره ستر او هراړخیز قانون دی چې پښتون ملت ته یې د متقابل احترام ډېر ساده شکل یعنې د مېلمه د خپلیو سمول هم ورزده کړي دي او د دې سره سره یې دومره سترو او مغلقو مسئلو حل هم پښتنو ته وربښودلی دی چې د نړۍ هېڅ قاضي او څارنوال یې نه شي حلولای، خود “پښتو او پښتونولي” د قانون د “ننواټي” زرین اصل یې دومره په ساده او معقول ډول حلوي چې دښمني لا هم په دوستي بدلوي .

لنډه دا چې د “پښتو او پښتونولي” په قانون کې پښتنو ته په ورځني ژوند کې د ورپېښو ټولو مسئلو د حل معقوله لاره په ډېر ښه ډول وربښودل شوې ده .

امریکایان، فرانسویان، هنديان، روسان او د نړۍ نور ملتونه د هغه قانون اطاعت کوي چې د دوی د پارلمانونو او یا نورو موسساتو له خوا د دوی دورځنیو مسایلو د حل او فصل لپاره ورته جوړ شوي دي .

د وخت د تقاضا او د واکمنانو د خواش مطابق په دې قوانینو کې تغیرات راوړل کېږي .

ځينې وخت دا قوانين د ديكتاتورو حاکمانو د فرامینو په واسطه لغوه کېږي او د تل لپاره د منځه ځي

...

دا قوانين په اکثره مواردو کې د دې ولسونو د فطرتي خواصو نماينده گي نشي کولای ، مثلاً د امريکا په متحده ايالاتو کې يو تور پوستي ، يو چېنايي ، يو ايټالوي او يو عرب او يو مکسيکن ډېر لږ مشترک خواص سره لري ، د دوی عمده مشترکات دادي چې ټول وايي :

زه امريکايي يم ، دوی مشترک بيرغ او ځينې نور مشترک شيان سره لري ... خو په زياتو مواردو کې د دوی فطرتي خواص يو دبل سره ډېر فرق لري .

که چېرې د جنگ او يا بل سبب په اساس په پورته ذکر شويو هېوادونو کې د قانون نافذونکي ادارې د کاره ولوېږي ، نو ذکر شوي متمدنې ټولنې يو دم د انارشۍ او نهايت بدې ټولنيزې گډوډۍ سره مخامخ کېږي او د ټولنې د وگړو سر ، ناموس ، عزت ، مال ، فرهنگي ، مذهبي او هر ډول نور ارزښتونه د جدي خطر سره مخامخ کېږي ځکه چې د دې هېوادونو وگړي د پښتنو په شان د فطرتي قانون (پښتو او پښتونولي) پيروي او اطاعت نه کوي چې د بحرانونو د پېښېدو په وخت کې ټولنې ته د انارشۍ ، افراط او تفريط څخه نجات ورکړي .

تاسو فرض کړئ چې په امريکا ، انگليستان ، فرانسه ، المان ، روسيه ، چين ، او داسې نورو متمدنو هېوادونو کې يوه ورځ ، يوه هفته يا يوه مياشت د قانون نافذونکي ادارې فلج شي ، نو په دې هېوادونو کې به د جرايمو او جناياتو درجه کومې درجې ته ورسېږي ؟

د څومره انسانانو سر ، ناموس ، عزت او مال به لوټ شي ؟

ايا دا جنايتکاران يو دم د نورو هېوادونو څخه دي هېوادو ته راځي او که د اسمان څخه دي ټولنو ته رالويږي چې دا جرمونه انجام کړي ؟

د دې سوال ځواب منفي دی ، دې ټولنو ته مجرمان له بل ځای څخه نه راځي ، بلکې ددغو ټولنو د پروني متمدنو او مهذبو خلکو له جملې څخه يو شمېر د قانون د نافذونکو ادارو د نه موجوديت او يا کمزورۍ په صورت کې يو دم په مجرمانو او جنايتکارانو بدلېږي او د خپلو هېوادونو د وگړو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټوي .

پښتانه د زرگونو کلونو راهېسې په پښتونخوا کې پراته دي او د نړۍ هر فاتح چې هند ته د تللو اراده درلوده او يا د هند څخه د مرکزي اسيا او نورو هېوادونو د فتحې لپاره تلل ، نو حتما د پښتنو پر خاوره پښتونخوا تيرېدل او د دې لښکرو او پښتنو ترمنځ حتما جنگونه کېدل او د دې جنگونو په جريان کې زيات امپراطوران په پښتونخوا کې له ماتې او شديد مقاومت سره مخامخ شوي دي ، خو پښتنو هم په دې نابرابره جگړو کې نهايت زيات ځاني او مالي تلفات ليدلي دي چې دې پروسې د زرگونو کلونو راهېسې دوام درلود .

د پرديو ملتونو نظامي يرغلونه اکثره وخت د دې باعث شوي دي چې په پښتونخوا کې يو منظم او قوي دولت وجود ونه لري او د قانون نافذونکي ادارې کمزورې او يا له منځه ولاړې شي .

يو ازنی مهم عنصر او ستر ملي ارزښت چې پښتنو ته يې د دې توان او طاقت ورکړی دی چې د نړيوالو يرغلگرو تر پښو لاندې ورک او فنا نه شي ، او يا تر يرغلونو وروسته چې د قانون نافذونکي ادارې د منځه تللي وي پښتني ټولنه د انارشي او گډوډۍ څخه راگرځوي هغه د “پښتو او پښتونولي” لرغونی قانون دی چې پښتني ټولنې ته يې د افراط ، تفريط او انارشي څخه نجات ورکړی دی او پښتني ټولنه يې هميشه منظمه ، يو موټي ، قوي ، پايداره او ژوندي ساتلی ده .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلای شو چې :

“پښتو او پښتونولي” د وياړلي پښتون ملت د بقا ابدی ضامن ده .

پښتو او پښتونولي “د ستر او وياړلي پښتون ملت ملي روح دی .

“پښتو او پښتونولي” د ستر او وياړلي پښتون ملت فطرت دی .

“پښتو او پښتونولي” د ستر او وياړلي پښتون ملت بې زواله او د قبول وړ قانون دی .

“پښتو او پښتونولي” د ستر او وياړلي پښتون ملت د يوالي او وحدت يوازی سرينس دی .

د “پښتو او پښتونولي” د وياړلي پښتون ملت “تاريخي پېژندگلو” ده .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت “اسلامي او انساني پېژندگلو” ده .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د “نړۍ سره د سيالۍ” يوازني ضامن دي .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د “خپلواکۍ” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د “سوکالۍ” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د

“ترقي او پرمختگ” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د

“ميانه روی” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د

“افراط او تفريط د مخنيوي” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د

“د بادارۍ” يوازنی ضامن دی .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د ستر او وياړلي پښتون ملت د “ملي حاکميت د ساتلو” يوازنی ضامن دي .

د “پښتو او پښتونولي” پيروي د گرانې پښتونخوا د

“محکمۍ بشپړتيا د ساتلو” يوازنی ضامن دی .

پښتو او پښتونولي د يو طرفه د پښتنو فطرت دي او په عين حال د پښتنو د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند د ترتيب او تنظيم اصلي قانون هم دی .

په بله وينا پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د فطرت په حيث د پښتنو د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند بنسټيز اصول جوړوي .

پښتو او پښتونولي تقریبا د پښتنو د سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوند هره برخه په برکې نیسي او د هغو د ترتیب او تنظیم لپاره پښتنو ته سپارښتنې، او هدايات لري.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس که پښتانه خپل بقا او رفا غواړي، نو دوی مجبور دي چې خپل سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوند د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق عیار کړي.

د تاریخ په اوږدو کې چې کله پښتنو په خپل سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوند کې د پښتو او پښتونولي د زیرینو اصولو پیروي کړې ده، نو د نړۍ د نورو ملتونو سره سیلان شوي دي او کله چې پښتنو

“پښتو او پښتونولي” ته شا ورگرځولي ده او د پردیو نظریو پیروي یې کړې ده او کونښن یې کړې دي چې خپل ورځني ژوند د پردیو نظریو مطابق عیار کړي، نو په شرم شرمیدلي او د پردیو غلامان شوي دي، ژوندي مثالونه یې په تیرو دیر شو کلو کې د پردیو وارداتي ایډیالوژیو لکه کمونیزم، اخوانیزم او وهابیزم پیروي وه چې ټوله پښتونخوا او پښتون ملت یې د غم پر تگر کېناوه او هېواد یې د شوروي، پاکستان، ایران او امریکا غلام کړي.

موږ دلته لوستونکو ته د پښتو او پښتونولي د قانون څو زیرینو اصولو ته په ډېر لنډ ډول اشاره کوو.

1: د دیپلوماسۍ په اړه:

د ریګوید په دوهم ټوک کې کوم سرودونه چې په (1400 ق. م) کې د پنجاب د رود پر غاړه د لس اریایي قبیلو د مشهور جنگ په ارتباط د پښتنو قبایلو د مشرانو او نومیالو په باره کې ویل شوي دي دا په ډاګه ښکاره کوي چې پښتنو د یو ملت په صفت د نورو اریایي قبایلو سره دیپلوماتیک، سیاسي او دفاعي تړونونه او سیاسي روابط درلودل، او د همدې روابطو او تړونونو پر اساس یې د پنجاب د سیند پر غاړه د لس اریایي قبیلو په مشهور جنگ کې برخه اخیستې وه.

همدارنگه د دې جګړې څخه دا هم معلومېږي چې دا جنگي او دفاعي اتحاد حتما د دیپلوماتیکو مذاکراتو په نتیجه کې لاس ته راغلي وو او د دې دیپلوماتیکو مذاکراتو پر اساس پښتنو د یو ملت په صفت د نورو اریایي قبایلو سره سیاسي او دفاعي تړونونه درلودل او د همدې تړونونو پر اساس پښتنو په دې جنگ کې برخه اخیستې وه.

د پورته تاريخي شواهدو څخه دا معلومېږي چې پښتنو د يو ملت په حيث د نورو اريايي قبایلو سره سياسي او دفاعي تړونونه درلودل او د دې تړونو پر اساس دوی يو دبل څخه مرسته غوښتل او يو د بل مرستې ته ورتلل چې دا د هغه وخت عالي ديپلوماسي وه .

د پورته تاريخي حقيقت څخه دا معلومېږي چې پښتو او پښتونولي په هغه زمانه کې هم پښتنو ته سپارښتنه کول چې د خپل ملت د ملي منافعو د دفاع په خاطر د نورو اريايي قبایلو سره ديپلوماتيک روابطو ساتي .

د دې خبرې معنا داده چې د پښتو او پښتونولي قانون د يو مثبتې او فعالې ديپلوماسۍ طرفداري کوي او پښتانه سياستمداران هڅوي چې خپل هېواد او دولت د ملي منافعو د ساتلو د اصل پر اساس په ديپلوماتيکه انزوا کې وانه چوي .

په بله وينا پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د يو معقولي ديپلوماسۍ په مرسته د پښتون ملت، د دېن، سر، ناموس، عزت، مال، ملي حاکميت، ملي خپلواکۍ، مخکنې بشپړتيا، ملي گټو او ملي نواميسو ساتنه وکړي .

نو په دې اساس موږ ويلاى شو چې پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې د خپل ملي گټو د ساتنې په خاطر د گاونډيو او نړيوالو سره د معقولي ديپلوماسۍ څخه کار واخلي او هيڅ وخت خپل هېواد په ديپلوماتيکه ساحه کې تجريد نه کړي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلاى شو چې د تاريخ په اوږدو کې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت سياسي، اقتصادي، ټولنيز او دفاعي روابطو له نورو هېوادونو او قبایلو سره قانون بندي کړي وو او پښتنو د هغو قوانينو پر اساس د نورو قومونو سره خپل سياسي، اقتصادي، ټولنيز او دفاعي روابطو ته دوام ورکاوه .

نن هم پښتو او پښتونولي پښتانه سياسي او دولتي مشران هڅوي چې د پښتونخوا دولت بايد د خپل گاونډيو هېوادونو، د منطقي د هېوادونو، د اسلامي نړۍ، غربي نړۍ، امريکا، کاناډا، جاپان، هند، چين، روسيې او دنړۍ د نورو هېوادونو او نړيوالو موسسو سره د ملي گټو، ملي استقلال، ملي حاکميت، او مخکنۍ بشپړتيا ته د متقابل احترام پر اساس دوستانه اړيکو ته دوام ورکړي .

2: د ناموس د ساتنې په اړه:

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته دا سپيڅلي دنده سپاري چې خپل د شخصي او ملي ناموس د ساتلو په لاره کې د سر او مال د قربانۍ څخه ډډه ونکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون چې د خپل شخصي او ملي ناموس د ساتنې په لاره کې د سر او مال سپما وکړل ، هغه کس پښتون نه دی او یو بې ننگه او بې غیرته شخص بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون مجبور او مکلف دي چې د بل پښتون ناموس به هم د خپل ناموس په شان ساتي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون مجبور او مکلف دی چې د همسایه او حتا د خپل دښمن ناموس به هم د خپل ناموس په ډول ساتي .

حمید مومند په دې هکله داسې وایي:

چې د بل ننگ او ناموس ساتلای نه شي
وبه نه ساتي څوک خپل ننگ او ناموس

پښتانه خپله مېرمن ، لور ، خور ، مور او د کورنۍ نورې نښې خپل ناموس گڼي او د هغو د عزت څخه د خپل مال او سر په قیمت دفاع کوي او په عین ډول پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې د بل چا د ناموس عزت هم وکړي او د هغه څخه هم د خپل ناموس په شان دفاع وکړي .

پښتو او پښتونولي نه په سوله اونه په جنگ کې پښتنو ته دا اجازه ورکوي چې د بې ناموسۍ عمل وکړي .

پښتانه په خپل منځي جگړو کې یو بل سره وژني خو د خپل وژل شوي دښمن ناموس ته بې ناموسي نشي وراړولای .

پښتانه د خپل هېواد يعنې ملي ناموس څخه د دفاع په جنگ کې په ډېره ميرانه متجاوزين وژني او يا يې په جنگ کې اسيران کوي ، خو د دښمن جنگي اسيران نه وژني او نه بد سلوک ورسره کوي ، بلکې د دې جنگي اسيرانو سره د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ډېر په احترام برخورد کوي .

که د متجاوزينو زنانه او ماشومان د پښتنو له خوا په جنگ کې د جنگي اسيرانو په ډول ونيول شي ، نو پښتانه د دې اسيرانو سره د ميلمنو په څير برخورد کوي چې د دې خبرې د ثبوت لپاره موږ دلته څو لنډ تاريخي مثالونه د لوستونکو د معلوماتو لپاره ذکر کوو .

1: د پښتنو او انگریزانو په لمړۍ جنگ کېښی.

د افغان او انگلیس په لومړي جنگ کې پښتنو غازیانو د انگلیسي متجاوزينو ښځې او ماشومان په جنگ کې اسيران ونيول خو د هغوی سره یې په ډېر احترام د مېلمنو په شان برخورد وکړ او په پوره ناموس داری یې بېرته انگلیسي دولت ته تسلیم کړل ، د دې خبرې تصدیق انگلیسي لیدي سیل چې د پښتنو سره اسیره وه په هغه کتاب کېښی چې ددی د خوا لیکل شوی دی پخپله کړی دی .

2: د شیر شاه سوری د پاچاهۍ په وخت کېښی.

کله چې ستر پښتون شېر شاه سوري پر هندوستان حکومت کوي د دې ستر پاچا زوی په ناپوهۍ کې د یوه هندو مېرمنې ته په داسې حال کې کتلي و چې هغه لمبیدله ، هندو د دې امله پښتون پاچا ته عرض وکړي د هندو د عرض په مقابل کې پښتون عادل پاچا امر وکړي چې دده د زوی مېرمن دې هغسې لوڅه ولاړي چې هندو په هغه ډول ورته وگوري په کوم ډول چې شهزاده د هندو مېرمنې ته کتلي و .

3: د شیر شاه سوری او همایون مغل په جنگ کېښی.

د قنوج په جنگ کې شیر شاه سوري همایون مغل ته داسې سخته ماته ورکړه چې همایون پر یو شا توري آس د جنگ له میدان څخه وتښتیده خپلې ښځې، ماشومان، د شاهي حرم ټول اعضا او خزانې یې تر شا پرېښودې.

شیر شاه سوري د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د قاتل ظالم مغل همایون او بابر د کورنۍ ټول شاهي حرم د خپل یو وفادار دوست خواص خان په لاس د “رھتاس” کلا ته په پوره احترام او ناموس دارۍ ولېږل، هلته یې د مغلو د شاهي کورنۍ د ټولو غړو د رتبو مطابق د هغوی قدر او احترام وکړي او بیا یې وروسته د مغلو د شاهي کورنۍ ټول غړي په پوره احترام په تښتیدلي همایون مغل پسې لاهور ته ولېږل.

شیر شاه سوري خپل په دې پښتني عمل د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس دارۍ د اصل مطابق د دښمن ناموس هم په پوره درناوي وساتي.

4: د خیبر پر مقام د پښتنو او مغلو په جنگ کېښی.

په (1672 ع) کال کې د پښتنو او مغلو ترمنځ د خیبر پر مقام جگړه وشوه چې ذکر یې پر خپل ځای راځي، خود دې جنگ په جریان کې پښتنو د مغلو د کابل او پېښور د صوبې د والي محمد امین (40000) څلوېښت زره مغولي فوځ د خیبر په دره کې مات کړي والي محمد امین په تش لاس پر پښو په تیښته پېښور ته ولاړ.

په دې جگړه کې مغلو شرمناکه ماته وخوړه څلوېښت زره فوځ یې د ازادۍ غوښتونکو پښتنو له لاسه تېاشو، د والي محمد امین لور، ماندينه، خور او مور او د نورو مغلو افسرانو ښځې او کوچیان د پښتنو په لاس کې بندیان شول.

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس دارۍ د اصل مطابق د مغلو ښځې او ماشومان بېرته مغلو ته وسپارل، خود والي محمد امین ماندينې دوباره خپل مېړه ته د تللو څخه په دې سبب انکار وکړ چې د دې مېړه د څلوېښت زره فوځ سره څنګه د شرمه ډکه ماته خوړلې وه، هغه ښځه تر مرګه د پښتنو په وطن کې پاتې شوه او خپل پاتې ژوند یې خدای (ج) عبادت ته وقف کړ.

د خيبر د نښتې په وياړ خوشحال خان بابا يو اوږد شعرويلى چې موږ يې دلته صرف يو څو بيتونه راوړو .

نه په په ډېر و نه په په لږ د خداى په كړوده
لږ لښ كړ كړ ډېر لښ كړ مومي ظفر
څه شينواړي څه مهمند څه افريدي وو
چې يې ميات كړ د صوبې واړه لښ كړ
دا طوفان چې پر مغلو باندي ساز شو
په كشتن په اولجو هوښخ مكره نظر
كه اسان وو كه فيلان كه اسبابونه
په انبار انبار سپين زروو كه سره زر
هغه ښې پرې پيكي پرې د پيالكيو
همگي پرې پرې لعل در او گوهر
بنديوانې شوې په لاس د پښتنو كې
دا بڼه څوك كاد مغل د زړه بهر
دا متل د زماني دى څه اوس نه دى
چې نامرد خر پر پالان وهې نه خر

لنډه دا چې پښتو او پښتونولي پښتنو ته د خپل او د پردي د ناموس د ساتلو امر كوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا محكنۍ بشپړتيا ، ملي حاكميت ، ملي استقلال ، د پښتنو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي گټې او داسې نور ديني ، پښتني او ملي ارزښتونه د پښتنو ملي نواميس بلل كېږي ، د دې ملي نواميسو څخه د سر او مال په قيمت دفاع د هر پښتني پښتون ديني او پښتني فرض بلل كېږي .

هر پښتون چې د پورته ذكر شويو ارزښتونو د دفاع په لار كې خپل سر او مال وسپموي ، د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغه كس پښتون نه بلل كېږي .

3: د غیرت په اړه :

غیرت هغه مقدس حس دي چې په انسانانو کې د خپل دین، مذهب، ژوند، ناموس، عزت، مال، ملت، قوم، ژبې، خپلواکۍ، ملي حاکمیت، مخکنی بشپړتیا، ملي ګټو، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني او ملي ارزښتونو او بنیادی حقوقو د ساتلو او دفاع په خاطر را پارېږي.

په انسان کېنې هغه حس چې دوی د خپل دین، مذهب، ژوند، ناموس، عزت، مال، ملت، قوم، ژبې، خپلواکۍ، ملي حاکمیت، مخکنی بشپړتیا، ملي ګټو، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني او ملي ارزښتونو او بنیادی حقوقو د ساتلو او دفاع په خاطر را پاروی

“غیرت” بلل کېږي.

د غیرت مقدس حس د انسانانو په خټه کې په متفاوت او بېل بېل تناسب اخیښل شوي دي، ځینې خلک ډېر غیرتي وي او ځینې لږ غیرتي وي، ځنې انسانان بیا هیڅ غیرت نه لري ځکه چې ددوی د غیرت حس دوی د پورته ذکر شوو بنیادی حقوقو او ارزښتونو د دفاع د پاره نښی را پارولای.

د ځینو خلکو د غیرت حس د څو محدودو ارزښتونو د دفاع په خاطر را پارېږي، مګر د ځینو نورو خلکو لپاره بیا داسې ډېر ارزښتونه شته چې ددوی د غیرت حس د هغوی څخه دفاع خپل فرض ګڼي. د نړۍ د هر ملت شتون او نه شتون په دې پورې اړه لري چې د هغه ملت د وګړو د غیرت مقدس حس څومره قوي او غښتلی دی.

په کوم ملت کې چې د غیرت حس قوي وي هغه ملت د خپل ملي ارزښتونو څخه په مېړانه دفاع کوي او خپل ملي ژوند ته تر ډېره وخته په عزت، حرمت او استقلال سره دوام ورکولای شي، په کوم ملت کې چې د غیرت مقدس حس کمزوری وي هغه ملت خپل مستقل ملي ژوند ته ډېر دوام نشي ورکولای او ډېر ژر د پردیو ملتونو تر اثر او غلامۍ لاندې راوستل کېږي او دا ملت اهنسته اهنسته خپل خاص بېلونکي خصلتونه له لاسه ورکوي او په حاکم ملت کې منحل او پنا کېږي.

د پښتون ملت په خټه کې هم د نورو ملتونو په شان د غیرت مقدس حس اخیښل شوی دی.

د غیرت مقدس حس د پښتنو د فطرت (پښتو او پښتونولي) یو ډېر مهم او زرین اصل دی .

د “پښتو او پښتونولي” د لرغوني قانون پر اساس د هر پښتني پښتون د غیرت مقدس حس باید د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، ملت ، ژبې ، قوم ، مال ، ملي حاکمیت ، ملي خپلواکۍ ، د پښتونخوا د محکمې بشپړتیا ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، د پښتو او پښتونولي د قانون ، حق ، رښتیا ، عدالت ، د مظلوم څخه د دفاع او داسې نورو دیني او ملي ارزښتونو د دفاع په خاطر راوپاریږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس چې د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، ملي حاکمیت ، ملي خپلواکۍ ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، د پښتونخوا د ارضي تمامیت ، پښتو ژبې ، خپل کورنۍ ، ناموس ، حق ، رښتیا ، عدالت ، د مظلوم ، شرف ، عزت او د پښتنو د داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د دفاع په خاطر غیرت نه کوي هغه کس ته د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې غیرته کس ویل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې غیرته او بې ننگه شخص پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس چې په خپل هېواد کې د پښتون ستر ملت لپاره د غلامۍ ، محکومیت ، ذلت ، ذلالت ، نامردۍ ، چاپلوسۍ ، غوږمالۍ ، محرومیت او بې پټۍ ژوند ویني او د دې ناخوالو په مقابل کې یې پښتني غیرت نه را پارېږي او په پښتني میړانه او سربښنده د مبارزې میدان ته نه را دانګي او په یوه او بله بهانه ځان پټوي او تیرباسي ، هغه کس پښتون نه دي او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې ننگه او بې غیرته کس بلل کېږي .

پښتون ستر ملت د پښتونخوا په پاکه خاور کې د زرګونو کلونو راهیسې د خپل پښتني غیرت د مقدس حس په زور تر نن پورې د تاریخ د یرغل ګرو په مقابل کې ژوندي او بريالي پاتې شوي دي .

د پښتون ملت د “پښتني غیرت” مقدس حس د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتونخوا د محکمې بشپړتیا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، پښتو ژبې ، د پښتو او پښتونولي د قانون او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو او حقوقو د دفاع بې زواله او ابدی قوت بلل کېږي .

4: د بسپني په اړه:

که د ځينو د عواملو او سببونو پر اساس يو پښتون په اقتصادي لحاظ غريب شي ، نو په دې حالاتو کې د “ پښتو او پښتونولي ” د قانون پر اساس د دې سړي کورنۍ ، ليرې او نږدې قريبان او عزيزان پښتني دنده لري چې د دې غريب شوي پښتون سره د خپل توان په اندازه حتما اقتصادي مرسته وکړي چې دې عمل ته په پښتو او پښتونولي کې ، بسپنه ، وايي .

بسپنه د پښتو او پښتونولي يو اساسي اصل دي او د همدې پښتني اصل پر بنياد په پښتني ټولنه کې پښتانه په اقتصادي لحاظ يو له بل سره مرستي کوي او په اقتصادي لحاظ لويديلي کورنۍ اقتصادي ماتي ته نه پرېږدي ځکه چې دا ډول سخت اقتصادي مشکلات اکثره وخت په ټولنه کې زيات اخلاقي او ټولنيز فسادونه منځ ته راوړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د بسپني زرين اصل پښتني کورنۍ د زيات اقتصادي فشار څخه ساتلي دي ، کوم چې په انساني ټولنو کې د زياتو ټولنيزو فسادو سبب کېږي .

د پښتو او پښتونولي د بسپني زرين اصل د پښتنو کورنيو او افرادو ترمنځ مينه او محبت هم ډېروي .

د پښتو او پښتونولي د “ بسپني ” اصل په پښتنو کې باور او ډاډ پيدا کوي ، د اقتصادي سختۍ په وخت کې يو پښتون د تنهائۍ او نا اميدۍ احساس نه کوي ، ځکه چې دده کورنۍ او ټولنه دده مرستي ته ورځي او دوی د مشکلاتو څخه خلاصوي ، چې دا ټولنيز باور او ډاډ پښتني ټولنې ته په روحي لحاظ ټولنيز باور ، ارام او ثبات راوړي .

د پښتو او پښتونولي د “ بسپني ” زرين اصل د پښتني ټولنې افراد او کورنۍ د اقتصادي ماتي څخه ژغوري ، د کورنيو او افرادو باور او اعتماد پر خپل نږدې او ليرې کورنۍ ډېروي ، د هغو ترمنځ مينه او محبت ډېروي او په پښتني ټولنه کې د اقتصادي بحران په وجه د اخلاقي فساد او جرايمو د پراختيا مخه نيسي .

پښتنو د بسپني اصل په يوه متل کې داسې بيان کړې دي .

، ، د ډېرې لرگي د يوه غوزي يا د ډېرو همسا د يوه گيډي . ، ،

5: د پناه ورکولو په اړه :

د “پښتو او پښتونولي” قانون هر پښتون ته حکم کوي ، هر څوک چې د پښتنو د پنا د قانون مطابق ددوی څخه پناه وغواړي هغه ته به پناه ورکوي ، که څه هم د پناه غوښتونکي څخه ظلم شوي وي ، خو د پناه غوښتلو په وخت کې د ناتوانۍ او مظلومیت له سببه د بل پښتون څخه پناه غواړي .

د پښتنو څخه د پنا غوښتلو څو ډولونه دي چې زه دلته صرف درې ډولونو ته لنډه اشاره کوم .

الف : د پنا غوښتلو په خاطر د چا کور ته ښځه یا ښځې ورلیږل:

کله چې یو څوک د یو پښتون څخه د پنا غوښتلو هیله لري ، نو خپل د کور یوه ښځه (مېرمن ، لور ، خور ، مور ، ورینداره . . .) د هغه کلي د ښځو د اوبو وړلو ګودر ته ورلیږي .

په پښتنو کې دا عام معمول دي چې د کلي ښځې ځانېت او غټ مازیګر د کلي د کارېز چېنې او یا د رود غاړې ته د اوبو د راوړلو لپاره ځي چې عمده هدف یې د کلي د ښځو یو له بل سره لیدل ، خبرې کول او اوبه راوړل وي .

پر کوم ځای چې د کلي ښځې سهار او مازیګر سره راټولېږي یو له بل سره مجلس او خبرې کوي او د کور لپاره اوبه هم راوړي په پښتنو کې دې ځای ته (ګودر) وايي .

ګودر د پښتنو په فولکلوريکو ادبیاتو کې ښه ښایسته مقام لري او اکثره وخت د ګودر لار د مینانو د لیدو او د پیغامونو د تبادلې ځای هم وي لکه چې وايي :

پر ګودر سور سالیو ښکاره شو * ما ویل په تورو اوبو اوړولګیدنه .

ما د ګودر پر غاړه ښخ کړی * چې مې همزولي مات منګي پر قبر ږدینه .

پر ګودر جوړه هنگامه شوه * د پیغلو جنگ دي په منګو ویشتل کوینه .

که دی زما دیدن په کاروی * د ګودر غاړه اجاره واخله مینه .

کله چې د پنا غوښتونکي کس د کور ښځه گودر ته راشي ، نو پر گودر د ناستو ښځو څخه د مورد نظر سړي د مېرمنې پوښتنه کوي کله چې يې دا ښځه وپېژندله ، نو وروړاندي کېږي او د هغې ښځې پلو ته غوټه ورکوي او ټولي حاضرې ښځې دا حالت گوري .

د کومې ښځې پلو ته چې غوټه ورکول شوه هغه ښځه چې کور ته ولاړه شي نو خپل د کور اصلي مشر ته (خاوند، ورور، پلار، زوی) ته وايي چې نن پر گودر يوې ښځې زما پلو غوټه کړي .

نارینه د دې خبرې په اورېدو سمدستي پوهیږي چې دا د کومې محتاجې کورنۍ ښځه ده او دا کورنۍ زما څخه پنا غواړي .

دا کس د سټي مسجد او هجرې ته راوړي او دا خبره د خپل کور او کهول سره شریکوي او په شاو خوا کې پنا غوښتونکي خلک پیدا کوي او په ډېر عزت يې خپل کلي ته راوړي او په خپل کلي کې پنا ورکوي ، دا پنا تر هغه وخته دوام کوي تر څو د دې پنا غوښتونکي مشکل د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق حل شوي نوي .

که د پنا په وخت کې د پنا غوښتونکي د بنمن کوښښ وکړي چې پر پنا غوښتونکي حمله وکړي ، نو پنا ورکونکي پښتون به دخپل سر او مال په قیمت د خپل پناهنده يعنې همسایه څخه دفاع کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پنا هنده د پنا ورکونکي همسایه دي ، پښتو او پښتونولي هر پښتون ته حکم کوي چې د خپل همسایه څخه دفاع دهر پښتون پښتني فرض دي .

ب : د یو پښتون د کور مخ ته پسه یا غوږی حلالول :

که څوک غواړي چې د یو پښتون همسایه شي نو د هغه د بې خبرۍ په حالت کې د هغه د کور یا مسجد مخ ته پسه یا غوږی حلالوي ، نو په دې صورت کې د کور خاوند د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور دي چې پنا غوښتونکي ته به پنا ورکوي .

ج : د یو قوم پر هدیره د پسه یا غوږی حلالول :

که څوک د یوه قوم څخه پنا غواړي ، په دې صورت کې به پنا غوښتونکي د دې قوم پریو مشترکه او مشهوره هدیره پسه یا غویي حلالوي چې د دې عمل په کولو سره نوموړي شخص د ټول قوم پناهنده یا همسایه بلل کیږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دا سړي د ټول قوم همسایه شو او ټول قوم به تر هغه وخته خپل د دې همسایه څخه دفاع کوي تر څو د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یې د دې سړي او دده د دښمنانو تر منځ مشکل ورحل کړي نه وي .

6: مېلمه پالنه او د مېلمه څخه د دفاع په اړه:

علامه عبدالحی حبیبی وايي چې د پښتنو ټولنیز او طبیعي محیط په دوی کې ځنې ملي دودونه پیدا کړل .

پښتانه د متقابل احترام ډېر پلوي کوي ، کله چې به د یوې قبیلې یو سړي د سفر په مقصد بلې قبیلې ته ولاړ هلته به د ښاري ژوند په څیر د خوراک ، څښاک او اوسیدو لپاره کافي امکانات نه وو ، نو د کوربه قبیلې خلک به مجبور و چې دې مسافرو ته د خوراک ، څښاک او اوسیدو ځای برابر کړي . .

دې متقابل عمل په پښتنو کې د مېلمه پالنې روحیه ایجاد کړه او د پښتنو په هر کلي کې د میلمنو لپاره هجرې او دیرې ایجاد شوي .

بالاخره مېلمه پالنه د پښتو او پښتونولي یو نه جلا کیدونکي جز وگرځید .

او هر پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ځان مجبور او مکلف بولي چې د میلمنو پالنه وکړي .

پښتانه مشران او د عزت خلک په دې فخر کوي چې په خپله هجره کې خپلو میلمنو ته په خپله چاي ،
اوبه او ډوډۍ وړاندې کړي .

کرنل میلسن وايي : (پښتانه مېلمه دوسته او د فقيرانو په باب سخيان دي) .

سید جما الدین افغان وايي :

(پښتانه د غرباوو او مساکینو عزت او نما نځنه کوي .)

هسپانوي ډاکتر سرنهري هرآس وايي :

(. . . د پښتنو د دې طبعي او مخلصانه احتراماتو او نمانځلو نتیجه دا وي چې سړي په افغانستان
یا پښتونخوا کې دا خیال کوي چې په خپل کور کې يم .)

بيله افغانستان یا پښتونخوا په بل هیڅ ځای کې د انساني ورورولۍ حس دومره زیات او عام نه لیدل
کېږي .

لنډه دا چې د پښتنو په هېواد پښتونخوا کې هیڅ مسافر او بې وزلي ته د سفر په وخت کې د ځان سره
دلارې د خرڅ دورلو ضرورت نشته .

په پښتونخوا کې پښتانه پر خپل مېلمه غیرت کوي او هر څوک چې د پښتنو مېلمه ته په سپکه
وگوري او یا یې د ازارولو کوښښ وکړي پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل
مېلمه څخه داسې دفاع کوي ، لکه د خپل ځان څخه چې دفاع کوي .

که پښتانه پوه شي چې د دوی مېلمه او یا یو مسافر ته د دوی په سیمه کې خطر پېښیږي ، نو په دې
حالت کې پښتانه د خپل ځان او مسافر د عزت د ساتلو په خاطر وسله په لاس مېلمه او مسافر د خپلي
سیمې څخه په بدرگه تیروي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مېلمه پالنه د پښتون ملت د فطرت جز او د پښتو او پښتونولي
د قانون یو ډېر مهم اصل دي .

د پښتون ملت هر کس ، کورنۍ او قوم ځان مکلف ګڼي چې د میلمنو عزت ، درناوي او پالنه وکړي .

موږ دلته د ګرانو لوستونکو د پاره د پښتنو د مېلمه پالني څو مثالونه ذکر کوو .

۱: د کلي مېلمه کېدل:

يو يا څو مسافر د ضرورت پر اساس د پښتنو يو داسې کلي ته د شپې تيروولو د پاره ورځي چې په هغه کلي کې هېڅوک هم نه پيژني .

دا مسافر د کلي داوسيدونکو بې اجازي د کلي مسجد يا حجري ته ورځي او هلته کښيني .

د کلي خلک چې کله مسافر په خپل مسجد يا د کلي په حجره کې وويني نو په ډېر احترام د مېلمه په نوم روغېږ او ستړي مشي ورسره کوي .

کوم وخت چې د ډوډۍ وخت راشي که مېلمه يو يا دوه نفره وي نو د کلي يو يا دوه نفره دا مېلمانه خپل شخصي حجري ته بيايي او هلته د خپل وس مطابق غذا ورکوي او بيرته يې د استراحت د پاره د کلي مسجد او يا د کلي مشترکي حجري ته راولي .

ځني وخت چې مېلمانه ډېروي نو په دې صورت کې د کلي ټولي کورنۍ دخپل توان مطابق مېلمانه خپل حجري ته بيايي او غذا ورکوي.

۲: د يوه کور مېلمانه

د پښتنو اکثره خانان او ماړه خلک تنها خپلي حجري لري ، هر څومره مېلمانه چې دده حجري ته راشي نو دا د کلي مشر دي ټولو مېلمو ته دخپل توان مطابق غذا ورکوي ، او دا مېلمانه د کلي پر نورو اوسيدونکو نه ويشي.

د پښتنو اکثره ماړه او د عزت او غيرت خلک يو د بل سره په سيالي ستري حجري جوړوي او په ډېره ميرانه او سخاوت د خپل مېلمنو ساتنه او پالنه کوي

د پښتنو مشرانو په حجرو کې په مياشتو مياشتو مېلمانه پراته وي او د کور د مالیک د خوا هغوی ته غذا ورکول کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس کوربه هيڅکله د مېلمه څخه دا پوښتنه نه کوي چې:

نوم دي څوک دي؟

د کومه ځايه راغلي يې؟

کوم ځای ته ځي؟

کله ځي؟ او داسې نور.

د مېلمه پالنې په باره کې د جايي او کوچي پښتنو دود او دستور يودی.

کله چې مېلمانه د پښتنو حجري ته راشي که نارينه په کور کې نوي نو پښتني مېرمني هم مېلمه يا مېلمانه وږي نه پرېږدي، کوچي پښتني مستقيما مېلمه يا مېلمنو ته غذا راوړي، او جايي مستوري پښتني د ماشومانو پلاس مېلمنو ته غذا ورليږي.

زمونږ د پيغمبر د قول مطابق يو مسلمان بايد صرف تر درو ورځو پورې د خپل توان مطابق د مېلمه عزت وکړي، پس له درو ورځو مېلمه پر کوربه د مېلمستيا حق نلري، پښتانه تقريباً تر ډير زيات وخت پورې د خپل توان مطابق د مېلمه عزت کوي.

ځني پښتانه قومونه د مېلمه پالنې په باره کې خپل خاص رواج لري چې موږ دلته د څو پښتني قومونو د مېلمستيا رواج ته يو ډېره لنډه کتنه کوو.

۱: د مرانيو يا شيرانيو پښتنو مېلمستيا:

مراني پښتانه د ژوب د ولايت د قيصه غره يا شنه غره په لمنو کې پراته دي، دنورو پښتنو قومونو په شان مېلمه پال او توريالي دي.

کله چې د يو مراني کورته يو شمله ور پښتون، يو مېرپه پښتون يعنې داسې پښتون چې په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي پيروي مېلمه شي، نو دا مراني که هر څومره غريب هم وي بيا هم خپل دي مېلمه ته حتما پسې حلالوي.

په مرانيو کې چې يو سړي هر څومره ډېري پيسې ولري خو چې پښتو او پښتونولي ونه لري د شملي پښتون نه بلل کېږي او که د چا مېلمه شي څوک دده د مېلمستيا په خاطر پسې نه ورته حلالوي.

د کور خاوند چې کله پسه حلال کړي نو خپل د کلي د هر کور مشر ته خبر ورکوي چې نن پلاني خان زما مېلمه دي تاسو هم دده د میلستیا په احترام نن مازیگر حجري یا مسجد ته راشي.

د کلي د هر کور مشر مازیگر تعین شوي ځای ته راځي، کله چې د کلي ټول را دعوت شوي خلک د مېلمه سره یو ځای شول نو د کور خاوند په یو غوري یا مجمه کې د حلال شوي پسه پوخ کړل شوي سر د مېلمه مخ ته اړېږدي، ددې خبري معني داده چې د مېلمه په احترام بل حیوان نه، بلکې پسه حلال شوي دي.

په مرانیو کې دا دستور دي چې د یو مېلمه د لایات عزت او احترام په خاطر مېلمه ته پسه حلالوي، یا په بل عبارت د مرانیو په رواج کښی د مېلمه تر ټولو زیات احترام کول و مېلمه ته پسه حلالول دی. مېلمه د پسه د پاڅه شوي سر څخه یوه گوله غوښي خوري او نور د پسه سر ناستو خلکو ته وړاندې کوي.

وروسته بیا د کور خاوند د لړمون او کولمو څخه بغیر ټول پوخ شوي پسه په مجمو کې د مېلمه مخ ته اړېږدي.

مېلمه په دې وخت کې پر ناستو خلکو رغ کوي چې ایا په دې کلي کې زما د قوم څخه یوه ښځه واده شوي ده؟

که مېلمه په قوم کاکړوي د سوال معني یې داده چې په دې کلي کې یو چا د کاکړي ښځې سره واده کړې دي او هغه ښځه اوس ژوندي ده؟

که د مېلمه د قوم څخه یوه یا تر یوه زیاتي ښځې په دې کلي کې واده وي، نو د کلي خلک ورته وایي چې ستا د قوم څخه یوه یا تر یوه زیاتي ښځې په دې کلي کې واده دي او دغه نفر یې خاوند یا زوی دي.

په دې وخت کې مېلمه د پسه د پخو غوښو څخه یوه اندازه جلا کوي او وایي چې دا زما د خورلني یا خورلنو برخه ده.

مېلمه دا د خورلني برخه د خورلني خاوند یا زوی ته ورکوي.

که په دې کلي کې د مېلمه د قوم څخه تر یوه زیاتې ښځې واده شوي وي نو دا د خورلني برخه د هغو ښځو د خاوندانو او یا زامنو ترمنځ سره ویشل کېږي.

وروسته مېلمه د کلي پر خلکو ښځو کې ستاسو د کلي میره څوک دي؟

د کلي خلک خپل د کلي میره ورنښي چې پلاني زموږ د کلي میره دي که هغه کس په خپله ناست وو خو ښه خبره ده او که په خپله حاضر نه وو، زوی یا ورور به یې حاضر وي مېلمه د پسه راسته ورون د لم د یوي برخي سره راپري کوي او د کلي میره ته یې وړاندي کوي.

د مرانیو په اصطلاح د کلي د میره برخي ته (ښونگي) وايي، او د مېلمه د پسه ښونگي د کلي د میره برخه ده.

ورسته مېلمه د کلي د خلکو څخه پوښتنه کوي چې ستاسو د کلي سپي یا بې غیرته څوک دي؟

د کلي خلک مېلمه ته د کلي بې غیرته ورنښي، که هغه کس په خپله حاضر نه وو نو ورور یا زوی یې حاضر وي.

مېلمه د پسه چپه لاس یا ووزي پري کوي او د کلي سپي او یا د هغه زوی یا ورور ته یې ورکوي.

د پسه پاتې برخه غوښي مېلمه د کلي پر خلکو په مساوي ډول ویشي

په دې ډول د مېلمه میلستیا پای ته رسیږي د کلي خلک خپل برخي غوښي خپل کورونو ته وړي او مېلمه د کور د خاوند سره د هغه حجري ته ځي او هلته د شپي ډوډۍ خوري.

مراني په حقیقت کې د خپل مېلمه ډیر عزت کوي، د کلي د خلکو په وړاندي د سر په شمول یو پوخ شوي پسه د مېلمه په وړاندي اېږدي، مېلمه هم دا دده د میلستیا پسه د کلي په ټولو خلکو د هغوی د کلیوالي رتبې مطابق ویشي

مراني خپل د میلیمه پالنې په دود په حقیقت کې خپل میلیمه په ډیر عزت سره د خپل کلی ټولو خلکو ته معرفي کوي.

دلچسپه خبره خو داده چې مېلمه د پسه په دې ویش کې دخپل قوم د ښځو حق هم د خورلنې په نوم د هغې کورته لیرې، چې دا عمل په حقیقت کې د ښځې او خورلنې مقام ته د پوره درنښت او احترام معني لري.

۲: د بیتنیو پښتنو مېلمه پالنه

د پښتنو کره چې څوک مېلمه شي نو اکثره وخت د کور خاوند مېلمه ته تر مړیدو وروسته هم څو واره ست کوي چې ته څه نوره ډوډۍ هم درواخله، دا ځکه چې د کور خاوند په دې فکر کې وي چې شاید مېلمه به شرمیرې او ځان به یې نه وي موږ کړي.

خو کله چې یو څوک د بیتنیو پښتنو مېلمه شي، کله چې دسترخوان وغوړیږي او ټول خلگ ډوډۍ وخوري او د موړتیا د سببه لاس ونیسي، نو په دې وخت کې د کور خاوند پر مېلمه اسرار کوي او هغه تقریبا مجبوروي چې دا لاندي گولي نوري هم وخوري، مثلا کوربه مېلمه ته وایي چې:

د خدایي (ج) د پاره به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري، کله چې میلمه د خدای (ج) به خاطر یوه گوله وکړل بیا ورته وایي چې:

درسول الله په خاطر به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري.

د حضرت ابوبکر صدیق په خاطر به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت عمر فاروق په خاطر به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت عثمان (رض) په خاطر به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري

د حضرت علي (رض) په خاطر به یوه گوله ډوډۍ نوره هم خوري

لنډه دا چې د بیت نیکه په نوم لا هم یوه گوله ډوډۍ په مېلمه خوري دا جبري گولي تقریبا تر شل ډبریزې.

څوک چې د بیتنیو پښتنو په عادت بلد وي نو تر دوی دري گولو وروسته لاس نیسي او وروسته بیا جبري گولي خوری.

که څوک د بیتنیو په عادت بلد نه وي او ځان مور کړي، وروسته د کوربه د خوا مجبوره شي او تقریبا شل نوري جبري گولي هم و خوري نو د دې مېلمه دي خدای (ج) پرده وکړي چې ناجوړه نشي. د بیتنیو دا ټینګار د مېلمه د په غذا بیدو په خاطر ندی بلکې د مېلمه سره د زیاتي مینې او احترام په خاطر دي چې نه باید د مېلمه د شرمه وړي پاتې نشي.

۳: د سلیمان خیلو مېلمه پالنه

کله چې د سلیمان خیل کره مېلمه راشي نو کوربه کونښن کوي چې د زیات څخه زیات خواړه د مېلمه مخ ته کېږدي ترڅو مېلمه د غذا د کموالي په خاطر ژړلاس ونه نسي او وړي پاتې نشي. که کوربه ډېر غریب وي بیا هم کونښن کوي چې په کور کې د اولاد د پاره هیڅ خواړه پري نږدي او ټول د مېلمه په وړاندې کېږدي ترڅو هغه په مور شي.

د کوربه هدف دا وي چې دده عیال دي وړي پاتې شي خو مېلمه دي مور شي.

که چېرې مېلمه د دسترخوان ټوله ډوډۍ و خوړل نو په دې صورت کې کوربه نهایت زیات خواږدي کېږي او د مېلمه دا عمل چې ټول دسترخوان یې خالي کړي، د مېلمه د خوا د کوربه ډېره زیاته بې عزتي بولي.

د پورته فرمول پر اساس یو مېلمه باید هیڅ وخت د سلیمان خیل دسترخوان مطلق خالي نکړي ځکه چې دا عمل د کوربه د سختې خواږدۍ او شرم سبب کېږي.

د پښتنو په منځ کې دا معمول دي چې هیڅوک د هیچا دسترخوان په مطلق ډول نه خالي کوي، که پر دسترخوان ناست خلک وړي هم وي باید د کوربه د عزت ساتلو په خاطر بیا هم یوه اندازه غذا په دسترخوان کې پرېږدي.

۴: د کاکړانو مېلمه پالنه

کاکړ پښتانه د نورو پښتنو په شان په ټوله پښتونخوا کې تیت پراته دي، خو د کاکړانو زیاته برخه د ژوب، بوري، مسلم باغ، زیارت او پښین په شاوخوا کې اوسېږي چې د کاکړانو د اوسیدو د سیمو ته ځني خلک کاکړستان هم وایي.

پښتانه په مجموع کې پر خپل قول او وعده ټینګ ولاړ خلک دي، خو کاکړان بیا په دې باره کې خاص شهرت لري.

په پښتنو کې عام او خاص دا خبره کوي چې د کاکړ قول قسم دي

ځني وخت یو کس بل کس ته د وعده د ښه پوځوالي په خاطر وایي چې:

زما دا یوه کاکړي ده.

ددې خبرې معنی داده چې زه د کاکړ په شان پر خپل قول او وعده ټینګ ولاړ یم.

کاکړان هم د نورو پښتنو په څیر زیات مېلمه پاله خلک دي او د نورو پښتنو په څیر د مېلمنو ډېر درناوي او پالنه کوي.

تر دې نږدې وختونو پورې چې په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي او اسلام پیروي تر نن ډېره ټینګه وه، کله چې به د کاکړانو کورته ددوی یو ډېر نږدې او عزت مند مېلمه راغلي د نور عزت او احترام سره سره به کله د کورنۍ پیغله اینجلی هم ددې مېلمه احترام ته ورتلل او د هغه مېلمه سره به یې دهغه د کورنۍ د حال او حوال په باره کښی خبری او مجلس کوي.

کاکړانو د باعزته مېلمه او د کورنۍ د پیغلي اینجلی ترمنځ پاکو خبرو اترو ته (وچ مجلس) ویلي. د باعزته مېلمه او د کورنۍ د پیغلي اینجلی ترمنځ مجلس د کورنۍ د غړو څخه پټ نه وو بلکې ټوله کورنۍ په جریان کې وه.

د مېلمه او د کورنۍ د پیغلي اینجلی ترمنځ وچ مجلس سل فیصده پاک او سپیڅلي وو، د هر ډول نا مشروع عمل پېښیدل د مېلمه او اینجلی د مرګ سبب کېدل، همدا علت وو چې د کاکړانو وچ مجلسونه تقریباً ټول پاک او سپیڅلي وه.

۷: میرانه، میرنتوب یا نارینتوب په اړه:

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته حکم کوي چې په هر وخت او هر ځای کې به د خپل دین، سر، ناموس، عزت، مال، عدالت، نیکۍ، پښتو ژبې، خپلواکۍ، ملي حاکمیت، د هېواد د مخکنۍ بشپړتیا، ملي گټو، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني، ملي او پښتني ارزښتونو په دفاع کې په ډېره میرانه، میرنتوب او نارینتوب هر ډول مالي او ځاني قربانۍ ته حاضر او آماده ولاړ وي.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون په هر ځای او هر وخت کې د دېن، سر، ناموس، عزت، مال، هېواد، پښتون ملت، پښتو ژبې، خپلواکۍ، ملي حاکمیت، د پښتونخوا د ارضي تمامیت، ملي گټو، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني، ملي او پښتني ارزښتونو د دفاع ننګیالي او میرني عسکر دي.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت د دېن، سر، ناموس، عزت، مال، وطن، ولس، استقلال، حق، عدالت، پښتون ملت، پښتو ژبې، ملي حاکمیت، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتیا او داسې نورو دیني، ملي او پښتني ارزښتونو څخه دفاع میرانه، میرنتوب او نارینتوب بلل کېږي. د ظالم او ظلم په مقابل کې درېدل میرانه او میرنتوب بلل کېږي.

د محتاج او نیازمند د ضرورت رفع کول میرانه او نارینتوب بلل کېږي.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه څوک چې میرانه، میرنتوب او نارینتوب نه لري پښتون نه بلل کېږي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بې میراني پښتون، پښتون نه دي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس کوم پښتون ته چې دده د کړنو په سبب پښتون ونه ویل شي، په پښتني ټولنه کې د دې نه بل ستر سپکاوي د انسان لپاره نشته.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یو رښتني پښتون باید همیشه د خپل دین، سر، ناموس، عزت، مال، وطن، ولس، حق، ملي خپلواکۍ، ملي حاکمیت، پښتو ژبې، د هېواد د مخکنۍ بشپړتیا، ملي گټو، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني، ملي او پښتني ارزښتونو د دفاع لپاره د خپل میراني، میرنتوب او نارینتوب د اصل پر اساس د مال او سر قربانۍ ته حاضر او آماده ولاړ وي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ميرني او رښتيني پښتون بايد د ژوند په هره لحظه کې دا ميرانه ، ميرنتوب او نارينتوب ولري چې د خپل سر او مال په قربانۍ د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، عدالت ، مظلوم ، استقلال ، د پښتونخوا د ځمکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، پښتو او پښتونولي ، او د پښتو ژبې څخه دفاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه پښتون چې د پورته ذکر شوو عالي اسلامي ، انساني او پښتني ارزښتونو څخه د سر او مال په قيمت په ميرانه ، ميرنتوب او نارينتوب دفاع نه کوي هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

8: د ننواتي او د بڅښنې په اړه:

ننواتي په پښتني اصطلاح کې د بڅښنې په خاطر عذراو زاری ته ويل کېږي .

ننواتي د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون يو ډېر مهم اصل دي .

پښتو او پښتونولي ملامت هڅوي چې متضرر ته ننواتي ورشي ، او متضرر پښتون هم د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور دي چې د خپل دښمن ننواتي ومني .

ننواتي کول او ننواتي منل د پښتو او پښتونولي يوزرين اصل دي .

پښتانه ډېر زيات کونښ کوي چې خپل منځي مشکلات د جرگو او مرکو د لاري حل کړي .

کله چې د پښتنو ترمنځ داسې ستر مشکلات منځته راشي چې د جرگې د لاري نه حلېږي ، په دې صورت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د مشکل د حل په خاطر ملامت پښتون مجبور دي چې د خپل دښمن کورته په ننواتي ورشي ، کله چې يو پښتون د خپل پښتون دښمن کورته په ننواتي ورشي ، نو متضرر پښتون هم مجبور دي چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس حتما د خپل دښمن ننواتي ومني او هغه و بڅښي .

د ننواټي مسئله هغه وخت په پښتنو کې منځته راځي چې د پښتنو ترمنځ داسې سترې دښمنۍ او لنډې منځته راشي چې د جرگو او مرکوله لارې يې د حل څخه خلک نا اميده وي ، نو داسې نه حل کېدونکي مشکل د حل لپاره پښتو او پښتونولي د ننواټي له لارې د موجود مشکل حتمي حل را ايستلی دی .

د ننواټي کولو ترتيب داسې دی چې ملامت پښتون به د قوم د قدر وړ مشرانو ، سيدانو ، ملايانو او نورو مخورو کسانو سره قران شريف په لاس د متضرر پښتون کورته په ننواټي ورځي .

يو پسه يا څو پسونه د متضرر شخص د کور مخې ته د ننواټي په نوم حلالوي .

کله کله خو ملامت پښتون پرې ، تېره چاره او قران شريف د خپل دښمن پر وړاندې ږدي ، ملامت پښتون په خپله او يا دده سره د ورسره کسانو له جملې څخه يو نفر متضرر پښتون ته داسې مخاطب کېږي:

زه ستا مجرم یم ، ستا خوښه ده که مې حلالوي دا پرې دې زما لاس پرې راوتره او دا چاره ده زما غاړه پرې را پرې کړه او يا مې د دې قران شريف او د دې مشرانو د ننواټي په خاطر وڅښه .

ځينې وخت چې موضوع ډېره سخته وي د ننواټي کونکو په ډله کې د ملامت کور يوه يا تريوې ډېرې ښځې هم شاملې وي .

دا چې د ننواټي کونکو له ډلې سره د جرم اصلي فاعل هم د رسۍ او چرې سره د خپل دښمن کورته د ننواټي په ډول ورځي معنایې داده چې د جرم اصلي فاعل د خپل دښمن پر وړاندې د تسليمۍ سر تیتوي ورته وايي چې په دې رسۍ مې لاس او پښې راوتره او په دې چاره مې د دې ولس ترمنځ حلال کړه ، يعنې دا چې يو پښتون د خپل ژوند او مرگ اختيار د ولس پر وړاندې د ملامت په حيث د خپل دښمن په لاس کې ورکوي او په عين حال کې په خپل دې عمل دې په خپله او د ننواټي د ډلې پواسطه د مقابل لوري څخه د څښتنې او ترحم غوښتنه هم کوي .

د ملامت پښتون د خوا متضرر پښتون ته د ننواټي کولو په سبب په قوم او ولس کې د متضرر پښتون عزت او حيثيت دوباره برحاله کېږي ځکه چې د جرم د اصلي فاعل او د هغه د کورنۍ له خوا ننواټي دا معنا لري چې متضرر پښتون د خپل دښمن څخه خپل بدل واخستي .

کله چې د ننوتې له ډلې سره د جرم فاعل پښتون د خپل ژوند او مرگ اختیار د ولس پر وړاندې د خپل دښمن په لاس کې ورکړي ، په دې وخت کې متضرر پښتون د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پر اساس خپل دښمن بڅښې او د دې دوو دښمنانو او د دوی د کورنیو او قومونو ترمنځ دا دښمني نه تنها د تل لپاره حل او فصل کېږي ، بلکې په اکثرو وختونو کې په پخې دوستۍ بدلېږي .

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې د پښتو او پښتونولي د قانون د ننوتې زرین اصل په پښتني ټولنه کې د ډېرو سختو دښمنیو د ختمېدو ډېره معقوله لاره ده .

ننوتې په پښتني ټولنه کې بدۍ او دښمنۍ ختموي او د پښتني ټولنې وگړو ته سوله ، دوستي او آرام ژوند بڅښي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د خپل منځي سترو شخړو د حل او فصل په خاطر دې ملامت پښتون د متضرر پښتون کورته ننوتې وکړي او متضرر پښتون دې د ملامت پښتون ننوتې ومني .

ملامت پښتون دې پرې او ملامتیا ومني او د شخړې د حل په خاطر دې د خپل ملامتیا تاوان ورکړي ، د دې خبرې معنا داده چې پښتو او پښتونولي د پښتنو ترمنځ د دښمنۍ او عداوت اوږدوالی نه غواړي او داسې قوانین یې طرحه کړي دي چې د هغو پر اساس باید پښتانه ژر تر ژره یو له بل سره روغه وکړي ځکه چې

پښتو او پښتونولي د سولې او روغې قانون دی .

9: د بدل یا غچ په اړه:

د پښتنو په ټولنه د عدالت او امنیت د تامین یو عمده دلیل د پښتنو له خوا د خپل دښمن څخه “ بدل یا غچ ” اخیستل دي .

په پښتنو کې هېڅوک که هر څومره کمزوری هم وي بیا هم خپل دښمن ته خپل پوریا غچ نه پرېږدي .

په پښتني ټولنه کې هغه څوک چې خپل بدل ، غچ يا پور د خپل دښمن څخه نشي اخيستلای هغه د نورو پښتنو سيال نشي بلل کېدای .

هغه پښتانه چې توانمند دي ډېر ژر خپل بدل اخلي خو هغه چې توان مند نه دي د هغوی بدل هم هېڅ وخت نه پاتېږي که څه هم زيات کلونه پرې تېر شي ، ځينې وخت خود پلار بدل زوی حتی د نيکه پور لمسی اخلي .

د پښتنو په بدل کې که څه هم په ظاهره يو سړی قتل کېږي خو په حقيقت کې د ډېرو خلکو ژوند ساتل کېږي .

که په پښتنو کې د بدل ډار نه وای ، نو هر چا به بل څوک وژلای ، خو اوس هر پښتون پوهېږي که زه نن بل پښتون مړ کړم په حقيقت کې مې خپل ځان مړ کړی او يا مې خپل د کورنۍ بل غړی مړ کړی ځکه چې د پښتون بدل اخيستل حتمي او ضروري دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون “ بدل يا غچ ” په حقيقت کې د اسلام د مقدس دين د “ قصاص ” د اصل سره ورته دی چې وايي :

“ قصاص ژوند نه اخلي ، بلکې ژوند ورکوي . ”

د قصاص او بدل يا غچ په منځ کې فرق دادی چې د قصاص فيصله د قاضي له خوا کېږي ، خود خلفای راشدين څخه راوړوسته اکثره قاضيان او نور عدلي مقامات فاسد دي ، د رشوت او بډو په سبب د حق پر ځای د باطل په طرفدارۍ فيصلې کوي ، چې په دې صورت کې د قصاص اصل د حقيقت مطابق نه عملي کېږي او عدالت په رښتني ډول نه تامينېږي .

خود پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د بدل او غچ اخيستلو په باره کې تاواني شوي پښتون په خپله قاضي دی ، په خپله د خپل دښمن په باره کې د قضاوت فيصله کوي ، هغه فيصله په خپله تطبيقوي چې په دې صورت کې د فساد هېڅ امکان نشته او عدالت سل فيصده تامينېږي .

همدا علت دی چې پښتانه ډېر زيات کونښن کوي چې خپل منځي شخړې او دعوي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د جرگو او مرکو له لارې حل او فصل کړي .

د بدل او غچ اخیستلو قانون پښتانه نهایت محتاط کړي دي او هر پښتون د پریزیاټ کونښن کوي چې بل پښتون زخمی یا مړ نه کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د بدل او غچ د اصل پر اساس پښتون په نړۍ کې یوازینی ملت دی چې بدې او دښمنۍ په تعادل او میانه روي سره کوي ، بدل او غچ هم په حساب او عزت سره اخلي .

د مثال په ډول پښتانه د غاښ په بدل کې غاښ ، د سترګې په بدل کې سترګه ، د غوږ په بدل کې غوږ ، د یوه انسان په بدل کې یو انسان غواړي .

پښتانه که څه هم توان ولري او دښمن یې ترده د پړ ضعیف وي بیا هم د استشنا څخه بغیر هیڅ کله د غاښ په بدل کې انسان نه وژني ، د یو انسان په بدل کې دوه یا تر دوه د پړ انسانان نه وژني او هیڅ کله دخپل دښمن مړۍ نه بې عزته کوي ، نو په دې اساس موږ ویلای شو چې پښتانه بدې په حساب او انصاف کوي او د دښمن د مړي هم عزت کوي او هغه نه بې عزته کوي .

پښتون په نړۍ کې شاید یوازینی ملت وي چې د دښمن د مړي عزت هم کوي ، د دښمن وژني خو مړۍ یې نه بې عزته کوي ، ځکه چې د پښتون د مړي بې عزتي د انسان د وژلو په اندازه پور لري .

غوږ پر غوږ ، سترګه پر سترګه او غاښ پر غاښ د لرغونو زمانو راهیسې د پښتو او پښتونولي د قانون د غچ او بدل د مهم اصل برخه ده .

دا د پښتو او پښتونولي د بدل او غچ د اصل برکت دي چې همدا نن هم په میلیونونه پښتانه په پښتني قبایلو کې بغیر د هیڅ ډول حکومت څخه په داسې نسبې سوله او امنیت کې ژوند کوي چې د نړۍ د ډېرو متمدینو ملتونو تر سترو ښارو یې امنیت او د جرایمو کچه کمه ده .

10: د پښتو په اړه:

د پښتو لغت په پښتنو کې ډېرې معناوې لري:

ځینې وخت د پښتو لغت څخه مطلب د پښتو ژبه وي ، ځینې وخت د پښتو لغت په پښتنو کې د وعدې او پر وعده باندې د وفا کولو په معنا استعمالېږي ، ځینې وخت د پښتو لغت په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د عدالت د کولو په معنا استعمالېږي .

مثلاً:

1: زه پښتون یم ، پښتو زما ژبه ده ، زه په پښتو رغېږم په داسې جملو کې د پښتو لغت څخه مطلب “ پښتو ژبه ” ده .

2: ځينې وخت د يو سړي د بل سړي سره پر يوشې دعوه وي او مقابل لوري ته وايي ، راشه پښتورا سره وکړه ، په دې ډول جملو کې د پښتو معنا داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس “ عدالت ” راسره وکړه .

3: يو سړی د يوې موضوع په باره کې بل سړي ته وايي چې زما ستا سره پښتو ده ، په دې جمله کې د پښتو معنی داده چې زما ستا سره “ وعده ، قسم او قول ” دی .

4: يو سړی بل ته وايي چې پښتو دې راسره ونه کړه ، په دې جمله کې د پښتو معنی داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دې پروعه وده وفا راسره ونه کړل .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو پښتون چې په هر مفهوم (عدالت يا وعده) د پښتو لغت د بل چا سره استعمال کړي ، مجبور او مکلف دی چې د هغه مفهوم مطابق عمل پرې وکړي .
د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون چې “ پښتو ” نه پالي هغه پښتون ندی .

11: د توري په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د توري معنی زړورتيا ، بهادری ، میدان گټلو او دمیرانی کار کولو ته ویل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون باید حتماً بڼه توریالی او مېړنی جنگیالی وي .
پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هېڅ وخت د جنگ له میدان څخه ونه تښتي او د بښمن ته شاه ور ونه گرځوي .

د توریالیتوب صفت د پښتنو په خټه کې اخېستل شوی دی او د پښتنو د فطرت یعنې د پښتو او پښتونولي د قانون یو مهم اصل دی .

هر پښتون چې د تورياليتوب صفت ونه لري هغه پښتون نه بلل کېږي او وينه يې په پښتون پلار پورې نه ، بلکې په مېلمه پورې تعلق لري .

توره او تورياليتوب د پښتنو په حماسي ادبياتو کې ډېر لوړ مقام لري چې موږ دلته د دې حماسي اشعارو څو نمونې ذکر کوو .

د توري په باره کې يوه معشوقه خپل معشوق ته داسې سپارښتنه کوي .

چې تـــــــوري وځيـــــژي گـــــډه پړه
ما پـــــــه همزولـــــو پـــــوري ډېر خنـــــدلي دينـــــه

بله مېرمن د خپل مين په توره داسې نازېږي:

جانـــــان پـــــــه جنـــــگ کـــــي تـــــــوره وکـــــړه
ځکـــــه همزولـــــي راتـــــه کونـــــي ســـــمويـــــنه

يوه پښتنه معشوقه د خپل مين د بې غيرتۍ نه داسې شکايت کوي .

يـــــار مـــــي لـــــه تـــــورو را پرشـــــاشـــــو
پـــــر بېگـــــاني ورکـــــړې خولـــــه پښـــــېمانه يـــــمـــــه

يوه بله پښتنه معشوقه د خپل مين د زخمي کېدو او يا شهيد کېدو خبر ترلاسه کوي ، خودا پښتنه د خپل مين د زخمي کېدو او يا شهيد کېدو له سببه دومره پرېشانه نده لکه د هغه د ټپونو په باره کې چې پرېشانه ده ، دا مېرمن دا اندېښنه لري چې د دې مين خو به پر شا ټپونه نوي اخيستي يعنې د تېښتې په حالت کې خو به نوي ټپي شوی ، د پښتنو په منځ کې پر شا ټپونه اخيستل د دې معنی لري چې سړی د جنگ څخه د تېښتې په حال کې ټپونه اخيستي دي او د جنگ څخه تېښته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق لوی پيغور دی چې د دې کورنۍ راتلونکو نسلونو ته هم پاتې کېږي .

د شا د ټپونو په باره کې د يوې پښتنې مېرمنې احساس د پښتو په لنډيو کې داسې بيانېږي .

رڼ شو پرکت يې جانان راوړ

زړه مې په پرشو چې پرشايې نه وي ټپونه

پښتنې مېرمنې سره د هغه زياتې طبيعي مينې او بې پايه محبت سره چې د خپل مينانو سره يې لري خو د تورې په وخت کې دا خوند نه ورکوي چې معشوق يې د جنگ په ميدان کې د تورود ډارنه د ميدان خحه وټښتي او ژوندی کورته راشي .

پښتنې مېرمنې د خپل مينانو او اولادونو لپاره د جنگ په ميدان کې په ميرانه جنگيدو او شهيد کيدو ته زياته ترجيح ورکوي نسبت دپته چې د جنگ د ميدانه ټيښته وکړي او ژوندي کورونو ته راشي .

لکه د پښتنو مېرمنو په لنډيو کې چې وايي:

د پښتنو زلميو وړدی

پر خپل وطن به توريالي ميرونه ميرينه

که په ميوند کې شهيد نه شوي

خدا يرو لاليه بې ننگۍ ته دي ساتمه .

زلمي ولاړ توري تر ملا دي

غزا ته ځي پر خپل وطن سرور کوينه .

جانان مې سر پر وطن کيښود

په تار د زلفو به کفن ورته گنډمه .

دميرنيو خوندي ژاړي

د سپو موزيانو خوندي سترگي توروينه .

جانانه جنگ نه پر شاه نشي

چې د همزولو راته نشي پيغورونه .

توره به کړي بري به راوړي

که بري نوي ځوانان تل په تورو مړينه .

د توري او قلم قهرمان لوي خوشحال با پښتنو ته د توري د اهميت په باره کې داسې لارښوني کوي:

چې څرگنده سربازي کاندې د تورو
زه خوشحال خټک تر داسې هنر جارشم
پښتانه چې نور څه فکر کانا بودې
بيله توري خلاصې نشي په بل کار
ورکول ، توره وه ل د دواړه بويه
چې پري چار د سردارۍ شي انصرام
يا تکیه ديوه خدای ده ياد توري
په جرگه و مرکونو نشي کار تمام
د افغان په ننگ مې وتړله توره
ننگيالي د زماني خوشحال خټک يسم

د پښتنو د توري او تورياليتوب په باره کې مولوي عبدالحميد افغاني د تاريخ افغانه په اخيري فصل کې داسې وايي:

پښتانه د مرگ نه پر لږ ډاړيږي ، د جنگ په ميدان کې مړه کېدو ته د عزت په نظر گوري ، که په جنگ کې څوک مړ شي او د هغه داسې وارث (زوی يا ورور) تر شا پاتې وي چې د هغه توره پورته کړي نو پښتني ښځې پر هغه غم کول عيب بولي او وايي چې سړي د روح ورکولو لپاره پيدا شوي دي ، د خفگان موقع به هغه وخت واي چې دده (په جنگ کې د مړه شوي شخص) توره په کونج کې پاته شوې وای .

1: کیسه:

د سلطان بهلول لودین د سلطنت په وخت کې یو ننګیالي پښتون د ملک فیروز په نوم د جسرت کهکړنومي هندوستانی سره بندي شو، د فیروز زوی شاهین خان د خپل ملګرو سره یو ځای د جسرت کهکړد لښکرو سره په جنگ کې شهید شو.

د جسرت کهکړ عسکرو د شاهین خان او د هغه د ملګرو سرونه پري کړل او د جسرت کهکړ دربار ته یې راوړل.

جسرت بندي ملک فیروز راوغوښت او د دې مړو د سرونو د خاوندانو نومونه یې ځنې وپوښتل، ملک فیروز د نورو سرونو د خاوندانو نومونه و جسرت ته وویل خو د شاهین خان د سر په باره کې یې وویل چې داسې نه پیژنم.

په دې وخت کې د جسرت افسرانو د شاهین خان و سر ته په اشاره و جسرت ته وویل چې داسې ډېر دلاوره او باتور جنګیالی وو او هیڅ وخت یې د جنګ نه مخ ونه ګرځاوه. . . په دې وخت کې د فیروز خان تر سترګو او ښکې راغلي او جسرت ته یې وویل چې دا سر زما د زوی شاهین خان دي. په دې وخت کې جسرت د ملک فیروز څخه پوښتنه وکړل چې تر مخه دي ولې نه ویل چې دا ستا زوی دي؟

ملک فیروز ورته وویل چې ماته معلومات نه وو چې زما زوی په میرانه مړ شوي دي او که په بې غیرتۍ، زه بیریدم چې د بې ننګي پیغور راته راوانه وږي.

2: کیسه:

د (1897-1898) کال د تیرا په جنگ کې چې د افریدو او انګریزانو ترمنځ وشو په ولس کې داسې ویل کېدل.

د جنگ په جریان کې یوه ورځ د دواړو خواوو د طرفه د مړو د ښخولو او د زخمیانو د لیرېدلو په خاطر اور بند اعلان شو، هر لوري خپل مړي او زخمیان انتقالول، په دې وخت یو برطانوي مشر افسر دیو غونډۍ څخه د دوربین پواسطه دا د جنگ د میدان ساحه ګوري.

د ابرطانوني په خپل دورين کې ويني چې يوه پښتنه ښځه چې د جنگ په وسله سنبال ده د جنگ ميدان ته راداخله شول او د دې مړو او زخميانو په منځ کې په چا پسې گرځيدل راگرځيدل ، دې ښځې د شپږو نفرو مړي راپورته کړل د مخ پر يوه او بله خوا يې مچ کړل خو د يوبل سړي مړي يې راپورته کړي نو مچ يې نه کړي او بيرته يې پر مخکځه وغورځاوه او پر مخ يې خپري ورکړي .

برطانوي افسر چې دا حالت وليدي هيڅ په پوه نه شو او په دې واقعيت باندې د ځان د پوهولو په خاطر يې خپل يو نفر دې ښځې ته ور وليږي او د دې واقعيت پوښتنه يې ځني وکړل .

ښځې ورته وويل چې دا شپږ نفره چې ما پر مخ مچ کړل زما زامن وه او هريو پر سينه مخامخ په گولي لگيدلي وه يعنې پر شا يې تپ نه وو اخيستي او په ميرانه مړه وه نو ځکه ما پر مخ مچ کړل ، اووم سړي چې مي پر مخ مچ نه کړي هغه مي ميره وه او تپ يې پر شا اخيستي و او په سپيتانه مړ وو نو ځکه مي پر مخ مچ نه کړي .

د پورته دلايلو ، ولسي لنډيو او کيسو څخه داسې معلومېږي چې پښتانه د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، هېواد ، استقلال ، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتيا ، ملي حاکميت ، ملي گټو ، ملي نواميسو او داسې نورو اسلامي ، انساني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د دفاع لپاره تر خپل مال او سرتېر دی .

پښتو او پښتونولي هر پر پښتون کس هڅوي چې د تورياليتوب او غيرت عالي صفات ولري .

هر پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مجبور او مکلف دي چې د ضرورت پروخت د ځان څخه ميرانه ، توره او غيرت وښيي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد هروخت د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، حق ، مال ، پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، ټولنيز عدالت ، پښتو ژبي ، پښتو او پښتونولي ، ملي بيرغ ، ملي نښان ، رښتيا ، د مظلوم او مظلوميت څخه د دفاع ، د ظالم د ظلم په مقابل کې د دريدو او داسې نورو پښتني ارزښتونو څخه د دفاع په لاره کې د سر او مال د قرباني په قيمت د مبارزي ميدان ته رواوزي ، او دا عمل توره او غيرت بلل کېږي .

هر پښتون چې د پورته ذکر شوو ارزښتونو د دفاع په لاره کې خپل سر او مال سپموي هغه سړي پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) نه لري، هر پښتون چې پښتو او پښتونولي (پښتني فطرت) ونه لري هغه پښتون نه بلل کېږي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون مجبور او مکلف دي چې په خپل ورځني ژوند کې حتماً او ضروراً د پښتو او پښتونولي پیروي وکړي، یا په بله وینا هر پښتون مجبور دي چې د خپل فطرت پیروي وکړي.

کوم پښتون ته چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون ونه شو ویلای یعنې هغه پښتون کس چې پښتني فطرت ونه لري، دانسانانو تر ټولو ټیټ، بد مرغه او کمزوري موجود بلل کېږي.

یو ژوندي موجود د خپل فطرت په پیروي ژوندي پاتې کېدای شي او د نورو ژونديو موجوداتو څخه یې فرق کېدلای شي.

مثلاً زمري د ځنگله پاچا دي او ښکار کول دده فطرت دي.

که زمري د خپل فطرت خلاف د ښکار کولو څخه ډډه وکړي نو په وښو خوړلو خپل ژوند ته دوام نشي ورکولای.

څه موده وروسته دا زمري چې د خپل فطرت خلاف واښه خور شوي دي ډېر ډنگر او کمزوري کېږي او بالاخره دا زمري د شرمښانو او چغالانو د خوا د منځه ځي.

موږ په دې ساده مثال کې وینو چې که زمري د خپل فطرت خلاف عمل وکړي یعنې د ښکار کولو څخه ډډه وکړي، د زمري دا عمل په خپله د زمري د مرگ سبب کېږي، او هم په ځنگله کې د حیواناتو د سلطنت سیستم د منځه ځي، د ځنگله سلطنت د چغالانو او لیوانو پلاس ورځي کوم چې د خپل ځنگلي ملکیت دفاع د نورو ځناورانو په مقابل کې نشي کولای.

په دې ډول د ځنگله د طبعي منابعو او دهغه د اوسیدونکو تر منځ هغه په طبعي ډول برقراره توازن د منځه ځي او د ځنگله طبیعت او ژوي ټول په عذابېږي.

پښتون ملت هم د پښتو او پښتونولي يعنې د پښتنو د فطرتي قانون څخه په پيروي د زرگونو کلونو راهيسې په پښتونخوا کې خپل ژوند ته دوام ورکړي دي او په منطقه کې يې د قواوو توازن ساتلي او د ثبات ضمانت يې کړيدي .

اوس چې د پښتون ملت زمواره مشرانو ، کشرانو ، روشنفکرانو ، علماوو ، روحانيونو ، سرمايدارانو او نور د ټولنې د حساب وړ کسانو يوه اندازه پښتو او پښتونولي ته شا ورگرځولي ده او د خپل هېواد او ملت د حالاتو په باره کې د بې تفاوتۍ په وژونکي مرض مبتلا شوي دي ، نو پښتانه هم د وائنه خور زمري په شان کمزوري شوي دي ، په سياسي ، اقتصادي او فرهنگي لحاظ د مرگ او ژوند سره لاس او گريوان دي ، پر خپل قلمرو يې حاکميت د لاسه ورکړي دي ، په خپل هېواد کې د غلامانو په ډول ژوند کوي او د وائنه خور زمري د ځنگله په شان د پښتنو په هېواد کې هم بې نظامي او گډوډي مسلطه ده ، د هېواد سياسي ، اقتصادي او ټولنيزي چاري د داسې واکمنانو پلاس کې دي چې دهېواد د وگړو د ډډې ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، عدالت ، خپلواکي ، محکمۍ بشپړتيا ، ملي گټو ، ملي نواميسو او داسې نور ، اسلامي ، پښتني او ملي ارزښتونو څخه په مناسب ډول دفاع نشي کولای .

اوس د دې وخت را رسيدلي دي چې ټول توريالي او ننګيالي پښتانه د غفلت د خوب څخه راويښ شي ، د خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي د قانون مطابق توره وکړي ، خپل ځان او خپل هېواد د دې روان بحران څخه خلاص کړي .

په عام ډول په پښتنو کې توره تنها د جنگ په ميدان کې تورياليتوب يا تورزنی ته نه ويل کېږي ، بلکه هر څوک چې يو بڼه ، د خير او ميرانی عمل انجام کړي او يا د يو بد خطرناک عمل مخنيوي وکړي نو عام خلک ورته وايي چې افرين تا توره وکړل ، يا پلاني توره وکړل .

12: پر ځان د باور او ويسا په اړه:

علامه عبد الحی حبيبي د پښتون ملت پر ځان د باور او ويسا په باره کې داسې وايي:

(د پښتنو په روح او عقلیت کې پر ځان ویسا په لوړه درجه شته ، ددوی ځانوالی خورا قوي دي ، د پښتون پسیکولوژي هم دومره ټینگه او کلکه ده ، اساس او ولې یې پر “ځانوالی” ولاړې دي) .

د پښتنو روحیات او عقلانیت پر ځان باندې د ډېر لوړ ویسا او باور لرولو باندې ولاړ دي .

د پښتنو پر ځان باندې د باور لرلو په باره کې خوشال بابا پښتانه د زمريو سره مشابه کړي دي او داسې وايي:

د زمريو مېرنتوب پـــــــه لښکر نـــــــدی
موټی یی هر کله یوازې پر خپل ځان وي

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید هر مرو پر ځان دومره باور او ویسا ولري چې په هر وخت او هر ځای کې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، عدالت ، هېواد ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، د پښتونخوا د محکمني بشپړتیا ، ملي گټو ، ملي نوامیسو ، پښتو ژبې او داسې نورو دیني ، پښتني او ملي ارزښتونو څخه د دفاع توان لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید پر ځان دا باور او ویسا ولري چې پښتون ملت د خدای (ج) گران ملت دې نو په دې اساس پښتون ملت مسلمان ، مجاهد او عادل ملت دي .

الله پاک پښتانه په پښتونخوا کې د پاچاهۍ کولود پاره پیدا کړي دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون باید پر ځان دا باور او ویسا ولري چې دي (پښتون ملت) د نړۍ د نورو ملتونو سره د مثبتې سیالۍ توان لري .

پر ځان باور او ویسا د پښتو او پښتونولي د قانون یو ډېر مهم اصل دي او هر رښتني پښتون باید حتما د ښو کارونو په انجام کې پر ځان باور او ویسا ولري او د ژوند په هر ډول سختو حالاتو کې پر ځان باور او ویسا د لاسه ورنکړي .

13: د پښتني او ملي غرور په اړه:

کله چې انسان د خپل تکامل په اوږده تاریخ کې د کورنۍ د ژوند څخه د قبیلې ژوند ته تکامل وکړي او وروسته یې بیا د کورني او قبیلې د ژوند څخه د قوم او ملت ژوند ته تکامل وکړي، ورسره یو ځای دده په فکر او احساس کې د کورنۍ د عزت سره یو ځای د قوم او ملت احترام او عزت هم پیدا شو.

څنگه چې یو انسان په خپل کورنۍ او قوم نازیدي په همدې ډول دا انسان د خپل تکامل په عالي مرحله کې په خپل لویه کورنۍ یعنې ملت باندې هم ناز او فخر کول شروع کړل.

څرنگه چې پښتون ملت په دې منطقه کې تر هر بل ملت دمخه د کورنۍ او قوم د مرحلې څخه د ملت لوړې درجې ته تکامل وکړي، نو په همدې اساس موږ ویلای شو چې په پښتنو کې په خپل ملت باندې د ناز او فخر احساس د منطقي تریل هر ملت لمری پیدا شو.

دلرغونو زمانو راهیسې بیا تر نن پورې پښتانه په پښتون ملت باندې نازیري او په خپل پښتون ملت باندې ډیر فخر کوي.

د منطقي نورو ملتونو لاند کورنۍ څخه د قوم درجې ته تکامل نه وو کړی، چې پښتنو د پیشدادیانو د ګیو مرتن په واسطه شاهي نظام، شاهي تاج او تخت درلودل.

د پښتنو تاریخ دا شاهدي ورکوي چې پښتنو د ډېر پخوا زمانو راهیسې د قبیلوي ژوند څخه ملي ژوند ته تکامل کړی دی، نو په همدې اساس پښتانه همیشې په خپل پښتون ملت نازېدلي دي او افتخار یې پرې کړی دی.

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق یو پښتون باید په خپل پښتونوالي یا پښتون توب ونازېږي او افتخار پرې وکړي.

د یو پښتون لپاره د شرافت معیار دادی چې سپری رښتنی پښتون وي، چې دې عمل ته “پښتني غرور وایي.”

په لنډ ډول داسی ویلای شو:

په پښتون توب باندې د پښتون ناز او فخر ته (پښتني غرور) ویل کیږي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو پښتون بايد په خپل پښتون ملت ونازېږي او افتخار پرې وکړي، چې دې عمل ته “ملي غرور” وايي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتني پښتون بايد هرومرو “پښتني او ملي غرور” ولري .
په لنډ ډول داسې ويلاى شو:

په پښتون ملت باندې د پښتون ناز او فخر ته (ملي غرور) ويل كيږي .

هر هغه پښتون کس چې په پښتونوالي، پښتونتوب او د وياړلي پښتون ملت په غړيتوب وياړ او افتخار نه کوي، هر هغه پښتون کس چې پښتني او ملي غرور نه لري، د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

پښتون ملت د نړۍ د هغو ملتونو له جملې څخه يو ملت دی چې د لرغونو زمانو راهيسې يې د يو داسې واحد ملت په حيث عرض اندام کړی دی چې د دې ملت د ټولو غړو په رگونو کې د يو پښتون پلار وینه جاري ده .

په نړۍ کې داسې ډېر ملتونه شته چې د وگړو وینه او ريښه يې يوه نوې، په مختلفو نسلونو پورې تړلې قبيلې د يوه پاچا له خوا تر يوه سياسي او اقتصادي قلمرو لاندې په يوه جغرافيا کې د تورې په زور سره راټول شوي دي او د ملت سازۍ د فورمول پر اساس يا د مشترک دين، مشترک اقتصادي، سياسي، فرهنگي، ايډيالوژيکي او داسې نورو مادي او معنوي مشترکاتو د لرلو پر اساس ملتونه ځنې جوړ شوي دي .

د داسې ملتونو خلک د وينې شراکت نه سره لري، داسې ملتونه د وينې د شراکت پر بنياد ندي جوړ شوي او کله چې د دولت قوت کم شي، نو هره قبيله پر خپله لاره ځي او داسې ملتونه ماتېږي او د منځه ځي، چې ژوندي مثالونه يې پخواني يوگوسلاويا، چکسلواکيا، پخواني شوروي اتحاد، غربي او شرقي پاکستان او داسې نور دي .

د پورته ذکر شوي مثال پر خلاف ستر پښتون ملت د پښتون بابا د يوې کورنۍ څخه ستر پښتون ملت ته تکامل کړی دی، يا په بله وينا د پښتون بابا پر اولاد خداى (ج) برکت کېښود او د دې کورنۍ غړي دومره ډېر شول چې ستر پښتون ملت ځنې جوړ شو .

پښتون ملت د پاکستانی، یوگوسلاویایی، شوروي او داسې نورو ملتونو په شان په مصنوعي ډول تازه جوړ شوی ملت نه دی، بلکې پښتون ملت د نړۍ د لرغونو ملتونو له جملې څخه یو ډېر لرغوني ملت دی چې د زرگونو کلونو راهیسې د امو او اباسین ترمنځ په پاکه خاوره (پښتونخوا) کې د خپلې تورې په زور په عزت او حرمت او سېدلي دي.

پښتنو ته ملي او پښتني غرور د لرغونو زمانو راهیسې د خپل باغروړه نیکونو او پلرونو څخه په میراث ورپاتې دی او د دې سببه ملي او پښتني غرور د پښتنو د فطرت یوه برخه ګرځېدلې ده.

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې پښتني او ملي غرور د هر رښتیني پښتون د فطرت نه جلا کېدونکې برخه ده.

هر رښتینی پښتون په پښتونولي یا پښتون توب ناز او فخر کوي او په نړۍ کې بل هېڅوک هم تر ځان لوړ او بهتر نه بولي، چې دا مثبت عمل “پښتني” غرور بلل کېږي.

هر رښتینی پښتون په خپل ویاړلي “پښتون ملت” ناز او فخر کوي، چې دا مثبت عمل “ملي غرور” بلل کېږي.

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هېڅ وخت او هېڅ ځای د هېڅ شي او هېچا په مقابل کې داسې عمل ونکړي چې دده ملي او پښتني غرور ته تاوان ورسېږي.

دا خبره د ډېرې توجه وړ ده چې پښتني او ملي غرور د تکبر سره ډېر فرق لري، پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې هېڅ وخت کبر ونکړي، پښتون باید همیشه متواضع وي او د متکبر او ظالم په مقابل کې باید لکه غر مقاوم ولاړ وي.

پښتو او پښتونولي پښتون هڅوي چې په هر وخت کې په هر قیمت خپل ملي او پښتني غرور وساتي.

پښتو او پښتونولي پښتني غرور ته دومره ارزښت ورکوي چې حتي پښتون باید د خپل معشوقي پر وړاندې هم دومره ټیټ نشي چې دده پښتني غرور ته تاوان ورسېږي.

د تورې او قلم قهرمان لوی پښتون ستر خوشال بابا د خپل معشوقي سره د راز او نیاز په هکله هم د خپل پښتني غرور ساتلو ته سخت متوجه دی او داسې وایي:

زه خوش حال کم زوری نه یم چې به ډار کړم
په ښکاره نارې و هم چې خوله یې را کړه

د محمد ظاهر شاه په وخت کې ببرک خان ځدراڼ د افغان دولت سره د اختلاف په اساس پاکستان ته وتښتیدی او هلته د افغان دولت د مخالف په حیث اوسیدی .

یو ځل د پاکستان دهغه وخت صدراعظم لیاقت علی خان دراولپنډۍ په اوسنۍ لیاقت پارک کې یو غونډه رابللی وه او ودي غونډې ته ئی سید اکبر چې د ببرک خان ځدراڼ ورور و هم د افغان دولت د مخالف په حیث رابللی وو .

په دې غونډه کې لیاقت علی خان په افغان دولت او ملت پسې سپکی سپوری وویلی سید اکبر که څه هم عملاً د افغان دولت مخالف و بیا ئی هم پښتنی او ملی غرور او پاریدي او د پاکستان صدراعظم لیاقت علی خان ئی ځای پر ځای ووژلی او په خپله هم د پښتنی او ملی غرور د دفاع په خاطر شهید شو ، روح دی ښادوی .

خو د ملي یا شخصي غرور مسئله بیا په ځینو ملتونو کې فرق کوي او هغوی څه زیات ارزښت نه ورکوي د مثال په ډول یو ایراني عاشق بیا خپلې معشوقې ته ډېر ځان ټیټ کړی دی حتی ځان د هغې سپې بولي لکه چې وایي:

سحر امدم به کویست بشکار رفته بودي
تو که سگ نبرده بودي به چې کار رفته بودي

یو ایراني پښتون ضد شخص چې ځانته عالم وایي د پښتنو یعنی افغانانو په باره کې داسې وایي: (هر فرد افغان اول خودش و بعد قوم افغان را برگزیده خدا میداند ، و هیچ کس را در روی زمین برابر افغاني نمی پندارد که این فضیلت را نگارنده برای ملت ایران ارزو میکند ، وقتی یک فرد افغاني طایفه و قوم خود را برای نگارنده مي شمرد بیاد سخن داریوش کبیر افتادم که با چه لهجه پراز مباحات نژاد خودش را مینویسد :

پارسي فرزندان پارسي ایرانی فرزندان ایرانی .

دا ايراني دروغجن او تقلب کار نام نهاد عالم د خپل اسلافو په شان دروغ وايي او خپل هغه دروغ بيا د تاريخ يو جبار او سفاک "داريوش" ته منسوبوي .

د داريوش په وخت کې خود "ايران" لغت هيڅ موجود نه وو ، نو دا سوال پيدا کېږي چې سفاک داريوش د "ايراني فرزند ايراني" لفظ څنگه استعمال کړی . . . ؟

مگر د دې ايراني دروغجن نقاد بر خلاف يو بل خارجي محقق د پښتنو د ملي او پښتني غرور او ښه صفاتو په باره کې داسې وايي:

(که د يو خورا بېوزلي ، لوڅ او برېښ پښتون څخه پوښتنه وکړئ چې څوک يې ؟ دی به په ډېر غرور او مباحثات سره درته ووايي چې (پښتون يم) دده د لهجې څخه به د پښتون ملت غرور او له سيما څخه به يې د پښتونوالي علويت ښکاره کېږي او تا به په درانه غيرت ، خورا متانت او وقار سره داسې تراثر لاندې کړي چې ته به وايي چې دی بادار او زه غلام يم .)

خو شحال بابا په خپل پښتون ملت نازېږي او داسې وايي:

د افغان پـــه تنـــگ مـــي و تړ لـــه تـــوره
ننگيـــالی د زمـــاني خوشـــال خـــک يـــم

يو بل پښتون شاعر داسې وايي:

د اســـلام نـــه پـــس د افـــخر رالـــه بـــس دی
چـــي پښـــتون يـــم څـــه زاخـــل او څـــه بـــارک

مولوي عبدالحميد افغاني په تاريخ افغانيه کې داسې ليکي:

په پښتنو کې د شرافت معيار دادی چې سړی (پښتون) وي

يو پښتون ته د غيرت راوستلو لپاره دا وينا بس ده چې ده ته وويل شي چې (ته پښتون يې او داسې ناوړه کار کوي ؟)

په پښتنو کې تر ټولو سخت قسم دادي چې يو پښتون ووایي:

(زه به پښتون نه یم که داسې وکړم).

سید جمال الدین افغان په تتمه البیان کې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(هر پښتون که څه هم فقیر وي دا خیال لري چې دی تر هر چا شریف دی، ځکه چې پښتون دی).

انگریز کرنیل میلسون د افغانستان په باره کې تاریخ لیکلی دی او د خپل تاریخ د لومړي فصل په اخر کې د پښتنو په باره کې داسې وایي:

(پښتانه پر خپل هېواد مین او په خپل قوم یعنی پښتونوالي مغروره دي).

14: ثبات او استقامت په اړه:

پښتو او پښتونولي یا د پښتنو ملي روح پښتنو ته امر کوي چې همیشہ د عقل، پوهې او تدبیر پر اساس د خپل شخصي او ملي ژوند د بري او پر مخ تګ په خاطر ښې او قابل عمل پرېکړې وکړي، کله چې مو فیصله وکړه، بیا نو په دې لاره کې د هر راز مشکلاتو او پرابلمونو په مقابل کې خپل ثبات او استقامت له لاسه ورنکړي.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لار ښودنه کوي چې د شخصي او ملي ژوند په باره کې همیشہ داسې فیصلې وکړي چې پر عقل، پوهې او تدبیر ولاړې وي، د عملي کېدو امکان یې وي، د دې فیصلو د عملي کېدو په لاره کې چې بیا د هر څومره مشکلاتو سره مخامخ شي، د هغو سره مقاومت وکړي، خپل ثبات او استقامت د لاسه مه ورکوي او په ډېر ټینګ عزم او متانت د هر ډول مشکلاتو په مقابل کې ثابت قدمه اوسئ او په پوره مېړانه د خپل انتخاب شوي دریغ څخه دفاع وکړئ، پر خپله پرېکړه په پوره ثبات او استقامت ودرېږئ، هر وخت د خپل فیصلو او انتخاب شوو لارو څخه مه اوړئ.

د ژوند په چارو کې د ځانه ثبات او استقامت ښودل د پښتو او پښتونولي یو زړین اصل دی، ثبات او استقامت د هر ښې پښتون د پېژندګلوی ښه ثبوت دی.

علامه عبدالحی حبیبی د پښتنو د ثبات او استقامت په باره کې داسې وایي:

(پښتانه د هر راز مشکلاتو په مخ کې ځان نه بایلي ، په ثابت عزم خپل کار پر مخ بیایي ، دا ثبات او استقامت د پښتنو او پښتونولي عنصر دي ، پښتانه نوي مبادي په اسانۍ نه مني ، چې ویې منل نو یې بیا کورت نه پرېږدي) .

لوی خوشال بابا د پښتو او پښتونولي دا مهم عنصر په یو شعر کې داسې بیانوي .

که آسمان دې د زمري په خوله کې ورکړ
د زمري په خوله کې مه پرېږده همت

15: پروعه د وفا کولو په اړه:

کوم وخت چې خدای (ج) انسانان پیدا کړل او هغوی د مخکې پر مخ ټولنیز ژوند پیل کړ ، ددوی ترمنځ طبعي ټولنیز روابط لکه را کړه ورکړه ، سوله ، جنگ ، قرض دوستي دښمني او داسې نور ایجاد شول .

دوی د خپل ورځنیو مشکلاتو د حل او فصل لپاره د نن ورځې په شان لیکلي قوانین او لایحې نه درلودې ، ځکه چې انسانانو تر ډېره وخته د لیکلو او لوستلو سره اشنایي نه درلوده .

په داسې یوه حالت کې یوازینی شی چې د انسانانو ترمنځ یې د هغوی د مشکلاتو د حل او فصل سره مرسته کولای شول هغه ددوی ترمنځ پر ځینو شیانو وعده کول او پر خپل وعده وفا کول وه .

نن هم د پښتنو په ټولنه کې په اکثر مواردو کې د انسانانو ترمنځ پر بعضي شیانو د لیکلي سند پر ځای صرف پر لفظي قول او وعده بسنه کېږي .

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې د انسانانو د ورځني ژوند د مشکلاتو په حل او فصل کې وعده کول او بیا پر خپله وعده درېدل پر مخکې د انساني ژوند د شروع څخه بیا تر نن پورې یو ډېر مهم اصل وو ، او نن هم ډېر مهم اصل دی .

خرنگه چې پښتون ملت هم د انساني ټولنې يوه برخه ده ، نو وعده او پر وعده وفا کول د پښتون ملت په ژوند کې هم د نورو انسانانو د ژوند په شان ډېر مهم رول لوبوي .

وعده او پر وعده وفا کول د پښتو او پښتونولي يو زرين اصل بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد پر وعده وفا وکړي .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته سپارښتنه کوي چې د خپل ژوند په قيمت پر خپله کړې وعده وفا وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون چې پر خپل کړې وعده وفا ونکړي هغه پښتون نه بلل کېږي .

پر وعده وفا کول د پښتنو په روحياتو او نفسياتو کې دومره ژور تاثير کړی دی چې په ورځني ژوند کې پښتانه (وعدي) ته (پښتو) وايي چې په عاميانه ډول په خبرواترو کې داسې استعمالېږي .

زما ستا سره پښتو ده = زما ستا سره وعده ده .

تا پښتو را سره وکړه = تا وعده را سره وکړه .

ايا ته پر خپل کړي پښتو پښيماڼه يي ؟ = ايا ته پر خپل کړي وعده پښيماڼه يي ؟

ما پښتو کړي ده دا کار حتما کوم = ما وعده کړي ده دا کار حتما کوم .

د پورته عاميانه اصطلاحاتو څخه دا معلومېږي چې وعده او پښتو سره يو شی دی .

تر کومه حده چې د پښتنو په منځ کې پر وعده وفا کول د پښتونولي رکن گرځېدلی دی نو په دې اساس يې د پښتو شعر او شاعري ته هم لاره موندلې ده .

لوی خوشال بابا د وعدې د وفا په باره کې داسې وايي :

که يې سر له تنه درومي نور به نسي .

د خوشال چې د خپل يار سره ميثاق دی .

حمید بابا پر وعده باندې د پښتون ملت د وفا په باره کې داسې وایي:

قول او بول په ژوندون نشي بدلولي * ځکه ځان پر قول وژني پښتانه .

په پښتنو کې داسې منل شوې ده چې د کاکړانو قول داسې معنی لري لکه په قران باندې چې یې قسم در سره کړی وی .

دا هم ویل کېږي چې د کاکړانو د یو مشرې کورنۍ یو سړی هند ته تللی وو او هلته د یو هندو سره ملگری شوی وو ، د هندو سره د ملگریۍ د سببه دې کاکړي د خپل هندو دوست سره وعده وکړه چې د هندو دین به مني او پر خپل وعده او قول ودرید او پر قول د وفا په خاطر هندو شو .

کله چې دا کاکړ بېرته پښتونخوا ته راستون شو ، نو د هندو د دین پیروي یې کوله ، دده د کورنۍ د غړو د خوا ورته ملامت وویل شول او هغه ته وویل شول چې بېرته د اسلام دین ته راستون شه ، خو هغه خپل قریبانو ته په کاکړۍ لهجه وویل چې: “مړه گاي مي کړگي دي يعني دخپل هندو دوست سره مي وعده کړي ده” اوس نو د خپل گاي (گای = خبره = وعده یعنې وعدې) څخه نشم اوښتلی او د ژوند تر پایه هندو پاتې شو . . .

16: د مساوات او برابری په اړه:

پښتانه د روحیاتو ، نفسیاتو او اخلاقو له رویه د خپل ورځني ژوند په چارو کې مخلص ، رښتني ، ایمانداره ، پاک ، ساده ، ازاد خیاله او د هر ډول چل ول ، فریب او تملق څخه خلاص خلک دي ، دا ځکه چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید پورته ذکر شوي او نور ښه صفات ولري .

همدا علت دی چې د پښتنو سیاسي او قومي مشران هم د خپل پښتني خوی پر اساس د چپلوسی، تملق او غوره مالي، څخه ښه نه وړي او د نورې نړۍ د امیرانو په تناسب ساده او بې تکلیفه ژوند لري.

ددې خبرې یو علت دادی چې د دوی پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس اماده ندي چې دوی ته چپلوسی او غوره مالي وکړي، که د دې باوجود بیا هم پښتانه امیران حتما چپلوسان او غوره مالان غواړي نو مجبور دي چې یو شمېر چپلوسان او غوره مالان به د نورو قومونو څخه انتصابوي او یا به په پښتنو کې د هغو پښتون نما اشخاصو په لټه کې وي چې په رگونو کې یې د رښتني پښتون پلار وینه نه، بلکې د بل چا وینه وي چې د چپلوسی ټیټه پېشه به یې زده وي.

څوک چې په رښتیا د رښتیني پښتون پلار زوی وي هغه به د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس نه چپلوسی او غوره مالي خوښوي او نه به یې خپل پېشه کوي.

بل علت دادی چې پښتانه امیران او مشران هم پښتانه دي، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون نه چپلوسی او غوره مالي خوښوي او نه په خپله چا ته چپلوسی او غوره مالي کوي.

سید جمال الدین افغان د تتمه البیان په (174) مخ کې داسې وایي:

د پښتنو امیران د شرق د نورو پاچا هانو غوندې ددبه نه لري، بلکې په حکومتي دربار کې د خپل حکومت له ارکانو سره یو ځای کښېني او له نورو ارکانو سره ډېر لږ تفاوت لري.

دروازه ساتونکي څوک نه منع کوي هر سړی کولای شي چې خپل عرض د پاچا حضور ته ورسوي او مخامخ ورسره په جگ او از بې پروا خبرې وکړي، دارنگه نور د ولایاتو حاکمان هم دي.

هو د پاچا په مخ کې ډېر مسلح عسکرو ولاړ وي چې د امر د اجرا لپاره تیار اوسي.

د ژبپوهني د علم پر اساس د هر قوم په ژبه کې د هغه قوم د ضرورت پر اساس لغات ایجادېږي او د هغه قوم په ژبه کې مروج کېږي.

څرنگه چې د پښتنو د ورځني ژوند هر څه کره وړه د پښتو او پښتونولي د قانون له خوا تعیین شوي دي او په دې قانون کې د داسې الفاظو استعمال او داسې اعمالو کول منع دی چې د یو انسان حیثیت ته تاوان رسوي، نو پر دې اساس د پښتنو په ژبه او ادبیاتو کې هم داسې الفاظ نشته لکه (نوکر

، چاکر ، بادار ، مزدور ، حقیر ، غلام بچه ، غلام حلقه بگووش ، نفر خدمت ، پیش خدمت ، خدمت گار ، سگ خانه ، سگ دربار ، نمک خوار . . .) چې د پښتون د شان سره برابر نوي .

پښتانه چې یو بل ته مخاطب کېږي په پوره وقار ، درناوي او مساوي حیثیت یو بل ته خطاب کوي ، که د قوم مشر او حتي پاچا ته مخاطب وي بیا هم ددوی په الفاظو کې غوره مالي او چپلوسی نوي خو په لحجه او الفاظو کې یې پوره احترام او درناوي دورایه معلومېږي .

17: د رښتیا په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید په خپل ورځني ژوند کې همیشه با دیانته رښتني او صادق اوسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس رښتیا ویل او په ورځني ژوند کې رښتني اوسیدل د یو رښتني پښتون اصلي صفت دي .

یو رښتني پښتون باید د دروغو څخه نفرت ولري .

د دروغو څخه د نفرت او لیرې والي په باره کې پښتانه ډېر ښه متلونه لري چې د دې لارې خپل ولس د دروغو ویلو څخه راگرځوي او هغوی د دروغو په تاوانو خبروي .

مثلا: د پښتو دا متل چې وايي: د دروغو منزل لنډ دی .

یا د پښتو دا متل چې وايي: کور بار تر منزله نه رسېږي .

یا دا چې دروغجن حافظه نلري .

الله پاک په خپل مقدس کتاب قران شریف کې په وار وار خپل بند گان د دروغو ویلو څخه منع کړي دي او پر دروغجن یې لعنت ویلی دی

(لعنت الله علی الکاذبین) ، په همدې ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته سپارښتنه کوي چې د دروغو څخه ځان وژغوري او په خپل ورځني ژوند کې همیشه رښتیا ووايي او رښتینی واوسي .

18: د ښځې د پلو د احترام په اړه:

علامه عبدالحی حبیبي په پښتني ټولنه کې د ښځو په باره کې داسې وایي:

(پښتانه ښځو ته په مخصوص نظر ګوري، ښځې په پښتو او پښتونولي کې د احترام وړ مقام لري، ډېر ځله نارینه د وریندارګانو د ناموس د ساتنې لپاره سرونه بایلي، پښتانه د پرديو ملتونو ښځو ته هم کټ مټ په دغسې نظر ګوري.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس “د پلو روی” خورا ډېر اهمیت لري.

هر رښتینی پښتون د خورلنې پلو خورا محترم ګڼي او د خورلنې

“د پلو په روی” تر ډېرو ګټو یا انتقامي اقداماتو تېرېږي.

د جنگ په جریان کې چې د مېرمنې پلو منځته راشي، نو د جنگېدونکو خواوو ترمنځ ګلي مقاطعه او متاریکه منځته راځي.

یو رښتینی پښتون چې هر څومره په قهر وي بیا هم د پښتني خور پلو ته ګوري او کورټ یې تش نه پرېږدي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په پښتني ټولنه کې ښځه د دنیا تر بل هر قوم زیات د احترام وړ مقام لري.

څرنگه چې د پښتني ټولنې اساس پر کورنۍ ولاړ دی او پښتانه کورنۍ ته ډېر زیات احترام لري، د همدې سببه هر رښتینی پښتون فطرتاً و ښځې ته ډېر احترام کوي ځکه چې ښځه مور، خور، لور، مېرمن، خاله، عمه، خوانې، د تره ناوې، مامي او داسې نور د احترام وړ مقامونه لري.

پښتانه هرې پښتنې ښځې ته په ډېر احترام گوري که هغه ددوی د خپل کور او یا د بل نابله کور سره تعلق ولري .

د پښتونخوا په پاکه خاوره کې د دنیا تر بل هر پر مخ تللي او شاته پاتې هېواد یوه ځوانه ښځه په ډېر امن او ډاډه د یو ماشوم یا بلې ښځې په ملگرتیا سره سفر کولای شي ، ځکه چې پښتو او پښتونولي هر پښتون ته د اسپارښتنه کوي چې په هر وخت ، هر ځای او هر ډول شرایطو کې باید د ښځې د مقام او پورېني عزت ، احترام او قدروشي .

که د پښتنو ترمنځ سخت جنگ روان وي خو چې ښځې د جنگ میدان ته راداخلې شي نو دواړې جنگي خواوې د ښځې د احترام په خاطر اوربندی کوي .

که د دوو کورنیو ترمنځ سخته فتنه پېښه شوی وي ، یوه لوري د بل لوري څخه مړي کړي وي خو که د ننواتي په جرگه کې ښځې د متضرر کورته ورشي نو متضرر حتما د دښمني کورنۍ د ښځو په احترام د ننواتي کونکي کورنۍ ننواتي مني .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس یو رښتني پښتون باید په هر حالت کې د یوې پښتنې مېرمنې (د پلوروي) ومني او د مېرمنې د پلو په احترام د ښځې د خوا شوي مشروع غوښتنه ومني .

دا د پښتو او پښتونولي د قانون یو ډېر مهم اصل دی چې هر رښتني پښتون باید هرو مرو د پښتنې (د پلوروي) ته ډېر احترام وکړي .

پښتانه په بدیو او دښمنیو کې خپل دښمن وژني خو ښځو ته یې نه تنها بې ناموسي نه وراړوي بلکه احترام یې هم کوي .

په پښتون میشته سیمو کې داسې ډېر پېښ شوي دي چې غلو د قافلو د لوتلو په نیت قافله راگرځولي ده خو چې کله یې لیدلي دي چې په دې قافله کې ښځې هم سفر کوي نو دي غلو هم دښځې د پلو د احترام په خاطر د قافلي د لوتلو څخه لاس اخیستي دي .

کیسه: (زما مشرد تره زوی د عیني شاهد په حیث دا کیسه ماته وکړه) .

په (1355 هـ ش) کال کې یوې ډلې غلود قندهار او ارزگان ولایتونو ترمنځ په غرونو کې یوبس موټر د لوټلو په خاطر راوگرځوي .

په دې بس موټر کې هغه مسافر سپاره وه چې په قندهار کې یې خپل غنم، ماش، بادام شکرپاره، وریجې، غوړی، وړی او نور شیان خرڅ کړي وه او زیاتي نقدي پیسې ورسره وې .

کله چې د بس مسافرینو ولیدل چې ددوی موټر د غلود خوا متوقف شو نو هر مسافر ډېر په عجله سره کوبښ وکړي چې خپل پیسې او قیمتي ساعتونه هغه یوې ښځې ته ورکړي چې په دې بس کې یې ددوی سره سفر کوي، دښځې مخ په بورقه کې پټ وو خو د دې سره سره یې هم د ځینو مسافرو پیسې او نور شیان تر خپل بورقه لاندې کړل او د نورو مسافرو شیان یې لا تر بورقه نه لاندې کړي او د بورقې پر لمن د پیسو بندلونه او ساعتونه پراته وه چې د غلو مشر موټر ته راوخوت او ویې لیدل چې د ښځې پر پلو زیاتي نقدي پیسې او قیمتي ساعتونه پراته دي .

غله د مسافرو د جیبو څخه هغه پیسې واخستلې چې لایې د ښځې پلو ته نوي ورغورځولي، مگر هغو پیسو ته یې لاس ورنه وړي چې د ښځې د بورقې پر پلو پرتي وي او دې غله د موټر مسافرو ته یوڅو خبرې وکړې، زه دلته دهغه غله خبرې چې ما د خپل تره د زوی څخه اوریدلې وې پخپل الفاظو لوستونکو ته په لاندې ډول ذکر کوم.

(ای نا ځوانه خلکو زه ښه پوهیږم چې تاسو خپل پیسې دې ښځې ته ورکړي دي او دادي زه یې وینم چې د دې پر پلو پرتي دي، د دې سره سره چې زه یو غلیم خو بیا هم د یوې ښځې د پلو په احترام د دې پر پلو پرتي پیسې نه ځني اخلم او دا پیسې د دې خور پلو ته وربخښم، خو پر تاسو دي هم ماینه (ماندینه) طلاقه وي چې زما تر تگ وروسته به بیا د دې ښځې د پلو څخه داپیسې اخلي، غله وویل د دې ښځې پر پلو پرتي پیسې ما د دې پلو ته وربخښلي دي، او د دې جملې د ویلو سره سم یې یوه انداز نوري پیسې چې د خلکو څخه یې په زور راټولي کړي وي هم د ښځې پلو ته وروغوځولي او د موټر څخه کوز شو .)

ددې واقعي په شان په زرگو داسې نوري واقعي هم په پښتونخوا کې پیښې شوي دي .

د پورته دلایلو څخه دا په ډاگه معلومیږي چې پښتانه د ښځو او د هغوی د پورني او پلو ډېر احترام کوي .

پښتنو ښځو هم د تاريخ په اوږدو کې د خپل وروڼو سره يو ځای د پښتون ملت د سياسي، اقتصادي او ټولنيز ژوند په ترتيب او تنظيم کې تر خپل وس او توان پورې د توجه وړ برخه اخيستي ده.

19: د مشرانو او کشرانو درابطې په اړه:

په پښتنې ټولنه کې د مشرانو او کشرانو ترمنځ اړيکې د پښتو او پښتونولي د قانون د مشرتوب او کشرتوب د اصولو پر اساس تنظيم شوي دي.

په پښتنې ټولنه کې د مشرتوب او کشرتوب اصول د پښتنې کورنۍ د سطحې څخه نيولي بيا د ،، کهول، زی، پښی، خیل او ملت تر سطحې د تطبیق وړ دي.

په پښتنې کورنیو کې د مشرتوب مقام د یو کس د عمر او لیاقت سره مستقیم تړاو لري.

لکه څنګه چې د یوې پښتنې کورنۍ غړي د خپل کور د مشر اطاعت او احترام کوي، په عین ډول د یو ،، کهول، پښی، زی او خیل،، غړي د خپل کهول، پښی، زی او خیل د مشرانو اطاعت او احترام کوي.

په پښتنې کورنیو کې د نیکه، انا، پلار، مور، کاکا او د کورنۍ د نورو غړو ترمنځ د مشرتوب او کشرتوب روابط د پښتو او پښتونولي د قانون د مشرتوب او کشرتوب د اصولو پر اساس فرمولبندي شوي دي.

په اکثره مواردو کې د کورنۍ د اقتصادي او ټولنیزو چارو ترتیب، تنظیم او رهبري د کورنۍ د مشرانو په معنی نیکه، پلار، مشر ورور یا مشر زوی پرغاړه وي.

د کور په دننه کې د کورنۍ د ترتیب او تنظیم چارې د کور د مشرانو په مشوره او هدايت د کور د مشري ښځې په معنی انا، مور، ناواده شوي مشري خور، مشري لور او مشري مېرمني پرغاړه وي.

د ورځنۍ ژوند په چارو کې د کورنۍ د هر غړي مقام، حیثیت او مسئولیت مشخص او تعین شوي وي، او د کورنۍ هر غړي خپل ور سپارل شوي وظیفه تر خپل توان پورې په ښه ډول ترسره کول غواړي.

که د کورنۍ یو غړی په ورسپارل شوي وظیفه کې تنبلي وکړي ، نو د کور د مشرانو غړو له خوا تر فشار لاندې راځي او که د کورنۍ دا غړی د ورسپارل شوي وظیفې د انجام توان ونه لري په دې صورت کې بیا د کورنۍ د نورو غړو له خوا مرسته ورسره کېږي .

پښتانه د خپل کورنۍ غړو ته دا لارښونه کوي چې د خپل کورنۍ هغو غړو ته چې تر دوی مشران دي احترام وکړي او د پښتني کورنۍ د اصولو پر اساس مشران هم باید پر کشرانو شفقت او مهرباني ولري .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې خپل د کورنۍ غړي داسې تربیه کړي چې په خپل کورنۍ او ټولنه کې ټولو هغو کسانو ته چې تر دوی مشران او سپین ږيري وي احترام وکړي ، وهغوی ته د مخاطب کیدو په صورت کې هغوی په خپل نوم یاد نکړي او د احترام په خاطر هغوی ته د کاکا ، ماما ، دادا ، اغا ، حاجي صاحب یا ښاغلي په نوم مخاطب شي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ځوانان باید د سپین وینسته یا په بله وینا ځوانان باید د سپین ږيرو احترام وکړي .

په پښتني ټولنه کې مشران همیشه د خپلو کشرانو کره وړه تر نظر لاندې نیسي او د ضرورت په وخت کې یې په ډېره مهرباني وراصلاح کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه مشران باید همیشه پر کشرانو شفقت او مهرباني وکړي .

20: د پښتنو د اتفاق په اړه:

دمخکې پرمخ دانسانانو د پیدایښت د وخت راهیسې یوې قبلي پر بلې قبيلې ، یوه قوم پر بل قوم یا یوه سلطنت پر بل سلطنت تعرضونه او حملي کولې د مغلوب قوم هر څه به د غالب قوم د خوا چور او چپاول کیدل ، نو د دې دایمي خطر څخه د نجات په خاطر دهغه وخت د پښتنو مشرانو د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، استقلال ، ملي حاکمیت ، مخکنۍ بشپړتیا ، ملي نوامیسو او ملي

گټو د دفاع په خاطر پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د همیشني اتفاق او اتحاد لوري ته را بللي دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د پورته ذکر شوو ملي ارزښتونو د دفاع په خاطر سپارښتنه کوي چې هميشه په اتفاق او يو متبي اوسي .

د اتفاق لفظ يو ډېر ښه لفظ دی او د ډېرو ښو صفاتو ډک لفظ دی .

د اسلام مقدس دين او نورو پر واحد خداى (ج) باور لرونکو اديانو هم په خپل وار خپل پيروانو ته دا هدايت او سپارښتنه کړې ده چې په خپلو منځو کې په اتفاق واوسي .

د يوې کورنۍ د غړو ترمنځ اتفاق د کورنۍ د ټولو غړو په گټه دی ، کومه کورنۍ چې په اتفاق ده هغه د کور ، کلي او قوم په سطحه د احترام وړ کورنۍ بلل کېږي ، همدارنگه د يو قوم د غړو ترمنځ اتفاق د ټول قوم په گټه دي او د يو ملت د غړو ترمنځ اتفاق د ټول ملت په گټه دي .

هغه ملتونه چې په اتفاق دي يعنې ملي وحدت يې تامين دي هغوى په سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو چارو کې خپلواک ، ارام ، اباد او دنورو ملتونو سره سيال ملتونه دي .

اوس دي سوال ته راگرځو چې د ملت په سطحه اود يو قوم په سطحه اتفاق او وحدت څرنگه منځ ته راتللى شي ؟

په ملي سطحه اتفاق راوستل هم ملت سازۍ ته ورته يوه پروسه ده ، د ملي اتفاق د راوستلو لپاره بايد ځنې داسې مشترک سياسي ، اقتصادي ، نظامي ، تاريخي ، ديني ، ايډيالوژيک او داسې نور مشترک مادي او معنوي ارزښتونه او گټې مطرح وي چې د يو ملت د بيل بيل هويت او نسلي ريښې لرونکي پر گڼي پريو واحد مرکز راټوليدو ته را بولي ، او ملي اتفاق يا ملي وحدت منځته راولي .

د ملي اتفاق يا ملي وحدت د تامين لپاره په هر هېواد ، هر قوم او هر ملت کې بيل بيل ميتودونه او لاري چاري په بيلو بيلو تاريخي ، اقتصادي ، اجتماعي ، سياسي او داسې نور مشخصو حالاتو او شرايطو کې په کار اچول کېږي ، تر څو خپل مشخص هدف يانې د ملي وحدت تامين ته ورسېږي .

خو که د پورته ذکر شويو مشخصو حالاتو او مشخصو ميتودونو څخه يو هم کم وي او يا پر مناسب وخت استفاده ځنې ونشي نود ملي اتفاق يانې ملي وحدت د تامين پروسه سمه سر ته نه رسېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د اتفاق لپاره تقريبا څو خاص نقاط چې د يو فرمول حيثيت لري وضع شوي دي .

د مثال په ډول لوي خوشحال بابا د پښتون ملت طبعي ټولنيز جوړښت په خپل يوه لنډ شعر کې داسې ځای کړيدی او هغه داسې وايي :

چې دستار تری هزار دي * د دستار سړي په شمار دي .

خوشال بابا په خپل دې لنډ خو معنی داره شعر کې د پښتنې ټولنې داخلي جوړښت په ډیر ښه او ډیر لنډ ډول تشریح کړيدی .

د خوشال بابا د شعر مطابق د پښتنو په ټولنه کې څو محدود مشران د شملي او دستار سړي بلل کېږي .

د دستار سړی څوک دی ؟

په يوه ولايت يا يوه قوم کې چې د غړو شمېر يې د لکونو په شاوخوا کې وي ، د دې لکونو پښتنو څخه هر پښتون چې د پښتو او پښتونولي د قانون عملا پيروي وي ، هغه کس د پښتنو په منځ کې د ستر شخصيت ، عزت او وقار خاوند بلل کېږي ، ولس يې خبرو ، مشورو او فيصلو ته په احترام او درنښت قايل وي ، د پښتنو په منځ کې داسې کسانو ته د دستار سړي ويل کېږي .

دا په لکونو پښتانه خپل پريو محدود شمېر مشرانو چې د دستار او شملي کسان بلل کېږي پوره باور او اعتماد لري نو ځکه د هغوی د خوا شوي هري فيصلي ته د زړه د کومې په قدر او احترام گوري .

بله خبره داده چې د پښتون ستر ملت غړي ټول يو د بل سره د ويني شراکت لري او دا ستر ، نه ماتيدونکي او د تاريخ تر سختو آزمايښتونو بريالي راوتلي ملت د ويني د شراکت پر اساس جوړ شوي دي .

پښتانه يودبل سره وړي خواږدی لري خو کله چې د پښتون ملت د گټو خطر منځته راشي نو بيا هر رښتني پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس خپل شخصي اختلافات يو طرف ته ايرېدي او ټول اوږه پر اوږه د پردي د ښمن په مقابل کې درېږي .

پښتانه د خپل منل شوو شمله ورو مشرانو داسې اطاعت کوي لکه د نړۍ په عصري نظامي فوځونو کې چې يو سرباز د يو جنرال اطاعت کوي ، دا ځکه چې هر رښتني پښتون د پيداينست څخه فطرتاً يو نظامي او يوسپاهي پيداشوي دي .

د پښتون ملت د اتفاق لپاره د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د قومونو څو د دستار سړي په يوه جرگه کې سره راټولېږي او ددوی د فيصلې پر اساس د ټول پښتون ملت ملي اتفاق او ملي وحدت منځته راځي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت د کورنيو ، قومونو او ملت يوالي د نړۍ تربل هر قوم او ملت اسانه دي ، خو شرط يې دا دي چې دا د ملي اتفاق پروسه د پښتو او پښتونولي د قانون يعنې د پښتودملي روح او فطرت مطابق پر مخ ولاړه شي او دا پروسه موږ داسې خلاصه کوو .

الف: د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته سپارښتنه کوي چې د کورنۍ د سطحې نيولي بيا د ستر پښتون ملت تر سطحې بايد په اتفاق واوسي ، ځکه چې دا يوالي او اتفاق په هره سطحه د پښتنو گټې ساتي .

ب: د پښتون ملت جوړښت د ويني پر شراکت شوي دي ، د داسې ملت د غړو ترمنځ د ملي اتفاق او ملي يوالي منځته راوستل ترهغو ملتونو ډېر اسانه دي چې د ويني پر شراکت نوي جوړ شوي .

ج: د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د منځه د دستار د سړو د څو جرگو په نتيجه کې د ټول پښتون ملت ملي اتفاق او يوالي منځته راتلاي شي .

د پښتنو د اتفاق ، جرگو او پښتو ژبې په باره کې د پښتو د غزل پلار حمزه بابا داسې وايي :

تل به پلار د ميرنو ســـــره ځـــــم
 يم به پښتون د پښتنو ســـــره ځـــــم
 وايي اغيار چې ددو زخ ژبـــــه ده
 زه به جنـــــت ته د پښتو ســـــره ځـــــم

پام کوه زه هغه نظرنه يم ه
چې به په دود د سپيلنو سره ځم
خو چې راغونډه پر يو مرکزي نه کړم
هرې تپي ته د جرگو و سره ځم

که نن هم د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ولس يوالي منځته راشي ، نو ټول پښتون ملت به په ملي گټه او تاوان کې د خپل حق په اندازه ځان شريک و بولي ، او د پښتنو د مشرانو د خوا د هرې فيصلې اطاعت او ملاتړ به په ورين تندي وکړي ، او دا پاشلي او د پرديو د غلامۍ په کړيو کې بند غلام او مظلوم پښتون ملت به يو ځل بيا دا توان پيدا کړي چې خپل ځان او گرانه پښتونخوا د پرديو د غلامۍ څخه ازاد کړي .

پښتانه به بيا په دې منطقه کې يو ستر پښتني دولت ايجاد کړي او خپل هغه د لاسه تللي برم ، شان او شوق به بيا لاسته راوړي ، پښتون ملت به بيا د همسايه گانو او نړۍ سره سيال شي ، او د پښتنو دا د غلامۍ ، مړيتوب ، ذلت ، زلالت او مظلوميت ژوند ته به د پاي ټکي کېږدي .

د پورته تشرېحاتو څخه په لنډ ډول دا نتيجه اخستل کېږي چې:

د پښتون ملت تل پاتې ملي اتفاق او ملي يوالي تنها هغه وخت ښه ممکن دي چې د پښتنو دا اتفاق او ملي يوالي د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس منځته راشي .

د پښتو او پښتونوالي د قانون پر اساس د پښتنو د ستاردسپروپه ملاتړ او اتفاق د ټول پښتون ملت تل پاتې ملي وحدت تامينيداشي .

21: په پښتنو کې د نفاق په اړه:

پښتو او پښتونولي په وارو وارو پښتنو ته حکم کوي چې د نفاق او ځانځانۍ څخه په کلکه ځانونه وژغورئ چې دا عمل د پښتنو د بربادۍ او بد بختۍ سبب کېږي .

کله چې هم د پښتنو دښمنانو موقع پیدا کړیده نو د پښتنو غلامۍ او د پښتونخوا و اشغال ته یې ملا تړلې ده .

د پښتنو دښمنانو ته دا ښه معلومه ده چې د پښتنو فطرت یعنې پښتو او پښتونولي همېشه پښتانه د اتفاق او اتحاد لور ته رابولي ، که پښتانه په اتفاق وي نو د هغو د غلامۍ امکان د صفر سره برابر دي ، نو په دې اساس هغوی د ډول ډول نیرنگونو څخه کار اخلي چې لمړي پښتانه دخپل فطرت یعنې پښتو او پښتونولي څخه خلاص کړي ، بې فطرت پښتانه بیا ډېر په اسانه خطا ایستل کیدای او بې اتفاقه کیدای شي .

کوم وخت چې د پښتنو څخه پښتو او پښتونولي یعنې ددوی د پښتونوالي بېلونکی جوهر او فطرت ولاړ شي ، دا بې فطرت پښتانه بیا د پسونو د رمې په شان په ډېره اسانۍ هر خپل او پردی پر هره لور بیولای شي .

کله چې د پښتنو دښمنان پر دې قادر شول چې پښتانه د پښتو او پښتونولي څخه لیرې کړي ، نو په دې وخت کې د پښتنو د بې اتفاقیۍ لپاره د هر شیطاني چل او نیرنگ څخه کار اخلي .

د مثال په ډول: د پښتنو دښمنان ځیني پښتنو ته وایي چې تاسو دراني یاست ، نورو ته بیا وایي چې تاسو غلجي یاست ، بل بیتي او بل کرلاني کړي . . .

کله بیا د پښتنو دښمنان پښتانه پر سیمو سره ویشي ، څوک د شرق پښتانه کړي ، څو د غرب ، څوک د جنوب او نور بیا د شمال پښتانه بولي .

د پښتنو دښمنان د پښتنو یوه پښه دبلي پښي پر ضد استعمالوي او د جنوب پښتانه د شمال او د شرق پښتانه د غرب پر ضد استعمالوي .

کله خو د پښتنو دښمنان مستقيما په خپله دا شیطاني کار انجاموي ، مثلاً د پاکستان ، ایران او شوروي استخباراتو خو مستقيما پښتانه د دراني او غلجي په نومونو یو د بل پر ضد استعمالول .

د پښتنو دښمنان ځیني وختونه بیا د پښتنو په منځ کې د خپلو غلامانو په واسطه د پښتنو بې اتفاقیۍ ته لمن وهي .

د پښتنو دښمنان د خپل کار د برياليتوب په خاطر لومړيې د پښتنو د ځينو موثرو قشرونو د منځه يو شمېر جاسوسان د ملا ، پير ، خان ، ملک ، روشن فکر سرمايدار ، سياستمدار او داسې نورو په نومونو استخدومي ، دا د پرديو پښتانه جاسوسان بيا د پښتنو په منځ کې د خپل بادارانو د پلان مطابق ، د دراني ، غلجي ، جنوبي وال ، مشرقي وال ، شمالي وال په نوم پښتانه يو د بل پر ضد استعمالوي .

ددې لپاره چې په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي عالي ترين اسلامي او انساني ارزښت او جوهر کم کړي ، نو د پښتنو دښمنان کونښن کوي چې د پښتو او پښتونولي پر ځای د دوی د بادارانو د خوا تراشل شوي استعماري نظريات د خپل جاسوسانو په واسطه په پښتنو کې معرفي او خپروي .

د پښتنو د دښمنانو جاسوسان د خپل بادارانو په امر او دستور د هغو د استخبارتي سازمانو د خوا ډيزاين او تراشل شوي استعماري نظريي (اسلامي هېوادونه په خپل منځ کې سرحدنه لري ، اسلامي يوالي ، اسلامي خلافت ، د شريعت انفاذ ، اخوانيزم يا اخوان المسلمین ، وهابيزم ، سلفي اسلام ، کمونيزم ، دموکراسي ، ملت سازي ، اسلامي جهاد او داسې نور . . .) د پښتنو په منځ کې تبليغوي .

د پښتنو دښمنان غواړي چې د پښتو او پښتونولي د عالي اسلامي او انساني نظر پر ځای دا پورته استعماري نظريات د پښتنو په منځ کې رواج کړي ترڅو پښتانه د خپل فطرت يعني پښتو او پښتونولي څخه راوگرځوي .

کله چې پښتنو خپل فطرت يعني پښتو او پښتونولي د عالي ترين اسلامي او انساني جوهر پرېښود او د استعماري نظريو پر لارو روان شول ، نو پښتني اتفاق يې د منځه ځي او په بيلو بيلو نومونو پر بيلو بيلو ډلو ويشل کېږي ، ضعيفه کېږي او بالاخره د پرديو د خوا په خپل هېواد کې غلامان کېږي .

د پرديو هغه پښتانه جاسوسان چې د خپلو بادارانو په امر د پرديو استعماري نظريې په پښتنو کې خپروي د ځان لپاره يو څو پيسې اخلي او د څو پيسو په مقابل ټول پښتون ملت د پرديو غلام کوي .

موږ وينو چې په تېرو دېرشو کلنو کې د پرديو استخباراتي سازمانو له خوا تراشل شوو نظريو پيروي ستر پښتون ملت پارچه پارچه کړی ، پروږوږو دښمنو ډلو يې سروو ویشی ، کمزوی يې کړی او په

نتجه کښی ستر تاریخی پښتون ملت د شوروي، پاکستان، ایران او داسې نور هېوادونو غلام کړل شو.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي او هغوی دې ته متوجه کوي، هر هغه څوک، په هر مقام او د ټولنې په هر قشر پورې چې اړه ولري، چې په هر نوم د پښتنو ترمنځ نفاق راولي هغه کس د پښتنو ازلي دښمن دي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه دا پښتني دنده لري چې غدار، ملت پلورونکی او هیواد پلورونکی افراد او اشخاص د خپل منځ څخه د پرديو د جاسوسانو او د پښتون ملت د دښمنانو په نوم وباسي او د خپل پښتون ملت د بې اتفاقی مخه ونيسي.

لوی احمد شاه بابا د پښتنو د یوالي په باره کې داسې وایي:

قافلــه د عشــق راغلــې د کــوم خــواده
 پر زړگي باندې مې شپه کاڅه غوغاده
 ټول یو دي که غلجی که ابدالي دي
 ښه هغه چې یې د زړه ښښه صفاده
 چې عمل یې د نېکۍ وي مېړه هغه
 که اغوستي یې گدلــه د خمتــاده
 پښتانه دي ټولــه لاس سره یو کاندې
 چې غزا مو پر هر لوري شواوخوا ده
 بې زحمتــه راحت چېرې موندنه نشي
 د احمد خکــه پر هر لوري غزاده

مولوي عبدالحمید پښتنو ته د یوالي د نصیحت په دود داسې وایي:

بس د افخــر راتــه بس دی چې پښتون یــم
 فرق یې نشته که بارک یــم که زاخېل

د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتيني پښتون پښتني دنده ده چې د پښتنو په منځ كې د پرديو جاسوسان او پښتون ملت ته غداران په هر مقام كې چې وي كشف او د لنډو سپيو په شان يې د پښتنو د منځه وباسي .

دا د هر رښتيني پښتون وظيفه ده چې د پښتنو په منځ كې د پرديو جاسوسان رسوا كړي .

دا د هر رښتيني پښتون پښتني دنده ده چې د پرديو د جاسوسانو هغه پلانونه شنې كړي چې غواړي پښتانه بې اتفاقه كړي او د غيري پښتنو اطاعت او غلامۍ ته يې وهڅوي .

22: د ديانت ، پاكي او ايمانداري په اړه:

پښتون ملت د پښتونخوا په پاكي خاوره كې داسې په پاكي او ستره گۍ ژوند كوي لكه څنگه چې يې د ښكلي پښتونخوا آب او هوا پاكي او سپېڅلې ده .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته سپارښت كوي چې په ورځني ژوند كې با ديانته ، پاكي او ايمانداره واوسي ، ځكه چې د دې درو مهمو صفاتو درلودل د انسان شخصيت ته په ټولنه كې تبارز او اعتبار ورکوي .

دين داري ، پاكي او ايمانداري د پښتو او پښتونولي د قانون د ډېرو مهمو اصولونو څخه دي نو ځكه پښتانه فطرتاً دینداره ، پاکی او ایمانداره خلک دي .

موږ په لاندې ډول د پښتو او پښتونولي دا دري زرين اصول لږ په تفصيل سره تشرېح کوو .

23: د دينداري په اړه:

پښتون ملت د خپل اوسېدو د محیط په لحاظ نه ، بلکې د خپل فطرت په لحاظ دنړۍ د دین پالونکو ملتونو د جملې څخه یو ډیر زیات دین پروره ملت دی .

د پښتو او پښتونولي یو اصل دادی چې هر رښتینی پښتون باید هرومرو ښه دینداره او د خپل دین پر اصولو پابند واوسي .

موږ د دې کتاب په وړاندینو فصلونو کې ولوستل چې تر تاریخ وړاندې زمانو کې پښتنو د زردشت ایین که څه هم الهي دین نه وو منځته راوړی ، تر هغه وروسته یې بودايي دین قبول کړی او د هغه د پرمختګ لپاره یې ډېرې هلې ځلې وکړې چې ژوندی مثال یې په بامیانو کې د بودا سترې مجسمې وي .

کله چې د اسلام دین ظهور وکړ نو د پښتنو پاچا یا مشر شنسب د یو لوی هیئت سره کوفې ته د مسلمانانو خلیفه حضرت علي (35-40 هه) ته ورغی او د اسلام د دین په باره کې یې معلومات ځنې تر لاسه کړل ، کله چې شنسب پښتونخوا ته راوگرځېد نو دا معلومات یې د پښتنو د یوې لویې جرګې سره چې د پښتنو د قومي او مذهبي مشرانو څخه جوړه شوې وه شریک کړل .

کله چې د پښتنو قومي او مذهبي مشرانو د اسلام د مقدس دین په باره کې معلومات تر لاسه کړل نو د پښتنو لویې جرګې د رایو په اتفاق د اسلام مقدس دین په دې خاطر قبول کړ چې (99٪) د پښتنو د فطرتي قانون یعنې پښتو او پښتونولي سره برابر وو .

که موږ د اسلام تاریخ ته نظر واچوو نو د دنیا ټول قومونه او ملتونه حتی د مکې قریش هم په توره مسلمانان شوي دي ، خو د پورته معلوماتو څخه دا ثابتېږي چې پښتانه د دنیا د نورو قومونو او ملتو په شان په توره ندي مسلمانان شوي بلکې د خدای (ج) په مرسته او مهربانۍ او د جرګې په فیصله مسلمانان شوي دي .

پښتنو چې کله هم کوم دین منلی دی پر هغه باندې ټینګ او پابند پاتې شوي دي ، د هغه دین د خپرېدو لپاره یې تر خپل توان او طاقت پورې زیاتې هلې ځلې کړيدي .

پښتنو چې کله د اسلام دین قبول کړ نو د خدای (ج) په نامه یې په خپل سر او مال غزا شروع کړه او د اټک څخه بیا تر بنگال پورې چې نن ورځ کوم مسلمانان وجود لري اکثره یې د پښتنو غازیانو د تورې

او تبليغ نتيجه ده چې ژوندي مثالونه يې په هند کې د پښتنو پاچاهانو يعنې لوديانو ، غلجيانو او سوريانو غزاگانې او امپراطورۍ دي .

او همدارنگه په هند کې د غوري شاهانو فتوحات ، د سلطان محمود غزنوي فتوحات او بالاخره د لوی احمد شاه بابا فتوحات دي .

د دنيا تر ټولو ستر امتياز چې خدای (ج) په خپل مهرباني پښتون ملت ته ورپه برخه کړيدي ، هغه دادي چې خدای (ج) په خپل فضل او کرم ټول پښتون ملت سل فيصده (۱۰۰٪) د اسلام په مقدس دين مشرف کړيدي .

پښتون ملت د نړۍ يوازني ملت دي چې د خدای (ج) په مرسته او مرحمت هيڅ کافر نه لري او سل فيصده مسلمان ملت دي .

د دنيا په بل هر ملت کې غيري مسلم وجود لري ، حتي د پنجشیر په کوچني او تنگه دره او کوچني قوم کې هم د عبدالرحمان په شان کافر وجود لري .

پښتانه په خپل ټولنه کې د د پنداره انسان ډير عزت کوی او د بې دينه انسان څخه نفرت کوي .

24: د پاکي او عفت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون او پښتنه بايد په خپل ژوند کې پاک او سپېڅلی وي .

که څه هم د پښتنو په اکثرو منطقو کې ستر او مخ پتي نشته ځينې وخت ليري او نږدې مېلمانه په يوه کور او کيږدۍ کې سره کېني .

کله کله داسې هم کېږي چې د کور نارينه په کور کې نوي خوبيا هم ځنی مېلمانه او مسافر کورته راشي خو پښتني مېرمنې په کور کې د نارينه د نه موجوديت په صورت کې هم مېلمه د کور څخه نه رخصتوي او د مېلمنو پوره عزت او حرمت کوي .

خو دا ټولې اړيکي نهايت پاکی او سپېڅلې وي ، که چېرې په کوربه يا مېلمه کې د ناپاکی حرکت وليدل شي نو بيا د پښتو او پښتونولي قانون پر متخلفينو تطبيق کېږي او دواړه وژل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي هر پښتون کس د پاکی او عفت په چارو کې نهايت محتاط دی او د دې سببه د پښتنو ټولنه د دنيا د پاکترينو ټولنو د جملې څخه يو ډيره زياته پاکه او با عفته ټولنه ده .

25: د ايماندارۍ په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ايمانداره شخص هغه چاته ويل کېږي چې په ورځني ژوند کې ئی نظر او عمل پر رښتيا ، رښتينولي ، صداقت او امانت داری ولاړ وي .

ايمانداري د پښتو او پښتونولي د قانون يو ډېر مهم اصل دي ، د پښتو او پښتونولي قانون هر پښتون ته سپارښتنه کوي چې بايد په خپل ورځني ژوند کې هميشه ايمانداره واوسي .

په پښتنو کې په عام ډول هغه سړي ايمانداره سړي بلل کېږي چې دهغه خبري او عمل پر صداقت ، رښتينوالي ، امانت داری ، د حق څخه دفاع او داسې نورو بنواړزښتونو ولاړ وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ايماندار پښتون بايد هيڅ کله د خپل ځان د شخصي گټو ، دکورنۍ ، قومانو ، عزيزانو او دوستانو دگټو ، دنفس پرستۍ ، دښمنۍ او اختلاف په سبب د ايماندارۍ د لاري څخه وانه وږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو ايمانداره پښتون بايد په هر وخت او هر ځای کې درښتيا او ښه ويلو ، ښه کولو او ښه اوريدلو څخه ډډه ونکړي .

په پښتني ټولنه کې ايمانداره سړي د ولس په منځ کې ډېر د قدر وړ مقام لري او د ټولنې اکثريت ولس دده د ايماندارۍ په سبب ايمانداره سړي ته د زړه د کومي احترام کوي .

26: د ننگ په اړه:

علامه عبدالحی حبيبي ننگ د پښتو او پښتونولي ډېر مهم عنصر بولي او داسې وايي:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتنو د سياسي، اقتصادي او ټولنيز ژوند اساس پر ننگ ولاړ دي، د دوستۍ او دښمنۍ په حالاتو کې د پښتنو د ننگ جذبات د پښتنو د ژوندون مدار جوړوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل دين، سرناموس، عزت، مال، خپلواکۍ، ملي حاکميت، د پښتونخوا مخکنۍ بشپړتيا، د پښتو او پښتونولي د قانون، پښتو ژبې او داسې نورو اسلامي، پښتني او ملي ارزښتونو څخه په جرئت، مېړانې او تدبير دفاع ته ننگ ويل کېږي .

ننواټي منل، بخښنه، پنا ورکول، مېلمه پالنه، بسپنه، د مظلوم څخه دفاع او د ظالم په مقابل کې درېدل او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د نورو ښو صفات درلودل ننگ بلل کېږي .

ننگ د پښتو او پښتونولي د قانون مرکزي او د ډېرو مهمو اصولو څخه شمېرل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر پښتني پښتون پښتني فرض بلل کېږي چې د خپل دين، سر، ناموس، عزت، مال، پښتون ملت، پښتو ژبې، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتيا، استقلال، ملي حاکميت، ملي گټو، ملي نواميسو او د پښتنو د نورو ټولو ديني او ملي حقو څخه د دفاع په لاره کې ننگ وکړي .

هر هغه پښتون چې د پورته ذکر شوو ارزښتونو پر دفاع ننگ نه کوي هغه کس د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس "بې ننگه کس" بلل کېږي، د پښتنو په ټولنه کې "بې ننگه کس" تر لاندې سږي لاهم بد موجود دي .

د پښتنو په ټولنه او د پښتنو په ترمینولوژي کې تر (بې ننگه) هېڅ بل بد لفظ او هېڅ بد صفت نشته چې و یو پښتون ته منسوب شي .

د پښتنو په ټولنه کې تر بې ننگه شخص ټیټ انسان هېڅ وجود نه لري .

همدا علت دي چې پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د بې ننگۍ د ننګینو اعمالو څخه باید حتما ځان وساتي ، او پښتانه باید د ننگ په چارو کې یو د بل سره د سر او مال په ښندنه کې سیالي وکړي .

د پښتون ملت پلار لوي احمد شا بابا خپل بچو یعنې پښتون ملت ته د ننگ او بې ننگۍ په باره کې داسې درس ورکوي:

پر ننگ مړ خوځه مړ نه دی د بې ننگه ژوند جفاده
لاس به واخلم له ننگه چې پر ننگ پاتې دنیا ده

د پښتنو ستر او ننګیالی مشر میرویس نیکه چې د پښتونوراهېسې د ننگ چارې ورته په میراث پاتې وې او خپل خوږ ژوند یې هم ټول د ننگ چارو ته وقف کړی وو ، په دې هیله یې د ژوند سره وداع وکړل چې تر مرګ وروسته هم باید دده مزار پښتنوته د ننگ کولو په باره کې الهام ورکړي .
د میرویس نیکه پر قبر د لاندې شعرو لیکي:

د ننگ ټوټه به مې هره رهي
که پس له مړینې مې پر گور راشي مینه

میرویس نیکه په خپل دې مدبرانه فکر سره غوښتل چې د دې لارې خپل لمسوته تر مرګ وروسته هم د ننگ او مېړانې درس ورکړي .

د تورې او قلم قهرمان لوی خوشال بابا د ننگ په باره کې پښتنو ته داسې د ننگ درس ورکوي :

د افغان پښه ننگ مې وتړله ته
ننگي والی د زماني خوشحال خټک يم

درست پښتون د قندهاره ته راتګه
سره یو د ننگ پر کار پټه او اشکار

کله چې خوشال بابا ، ایمل خان مهمند ، دریا خان اپریدي او نورو ننگیالیو پښتنو د مغلو د تاراک او وحشت پر ضد د ملي مبارزې بیرغ اوچت ساتلی وو ، په هغه وخت کې بیا دنن په شان ځینو پښتنو د بې ننگي لاره اختیار کړیوه ، د مغلو خځه یې پیسې او رتبې واخستې او د مغلو د غلامۍ شرمناک پړي یې په غاړه کې اچولي وو ، ددې بې ننگه پښتنو په باره کې لوي خوشال بابا داسې وایي :

په داهسي وخت چې وخت د نام او ننگ دی
دا بې ننگه پښتانه کاڅه رفتار
تنه ازه په کې په غم د نام او ننگ يم
یوسفزي په فراغت په کښت او کار
اوس چې هسې بې ننگي بې ناموسي کا
عاقبت به ور ښکاره شي خپله چار

پښتني مېرمني د بې ننگۍ څخه خپل نفرت داسې ښکاره کوي او په دې باره کې و خپل معشوق ته داسې سپارښتنه کوي :

ټوټې ټوټې په تورو راشې

د بې ننگۍ احوال دې رame شه مينه

د ميوند قهرمانه پښتنه ملالي خپل معشوق ته د بې ننگۍ څخه د ځان د ساتلو په باره کې داسې خطاب کوي:

که په ميوند کې شهيد نه شوې

خدا پر و لاليه بې ننگۍ ته دې ساتمه

په پښتني ټولنه کې هغه څوک چې پر پښتني ننگ مړه دي د پښتنو د ملي قهرمانانو په نوم يادېږي ، او د پښتون ملت په منځ کې د ابد لپاره ژوندي دي او د ابدې درناوي څښتنان بلل کېږي .

27: په غم او بنادۍ کې د شرکت په اړه:

ددې لپاره چې د پښتنو غم لږ شي او بنادۍ يې ډېرې شي نو پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا پښتني دنده سپاري چې هر پښتون بايد له بل پښتون وروړ سره په غم کې ځان شريک کړي ځکه چې غم په وېشلو کمېږي او هر پښتون بايد د بل پښتون سره په بنادۍ کې ځان شريک کړي ځکه چې بنادي په وېشلو ډېرېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر رښتني پښتون بايد د بل پښتون وروړ غم او بنادي خپل غم او بنادي وېولي او په هغه کې د پښتو او پښتونولي د قانون د سپارښتونو مطابق برخه واخلي .

28: د خپلواکي غوښتنې په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دخپلواکۍ غوښتنې درس ورکوي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته دا ورښيي چې پښتون الله پاک غلامۍ ته ندي پيدا کړي ، نو په دې اساس پښتو او پښتونولي پښتنو ته امرکوي چې پښتون بايد ازاد او خپلواک وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد د غلامۍ ، مړيتوب ، محکوميت ، ذلت او زلالت د ژوند څخه نفرت ولري ، نو په همدې اساس پښتو او پښتونولي هر رښتني پښتون هڅوي او امر ورته کوي چې د خداي (ج) څخه بغير په نړۍ کې بل هيڅ انساني قدرت ته سر ټيټ نکړي او د هغه غلامي او مړيتوب ونه مني .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس کوم پښتون چې محکوميت ، مړيتوب او غلامي ته سر ټيټوي ، د هغو په مقابل کې غزا او مقاومت نکوي د هغه کس وينه پښتنه نده او هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

ددې خبرې د تصديق لپاره د ميرويس نيکه د هغه تقرير څو جملې را اخلو چې ميرويس نيکه د گرگين تر وژلو وروسته په قندهار کې د پښتنو ملي جرگې ته کړې وي .

د “مانجي” د جرگې د فيصلې پر اساس چې د پښتنو د سترو مشرانو ميرويس نيکه ، سيدال خان ناصر ، بابو خان بابي ، بهادر خان ، پير محمد مياجي هوتک ، يوسف خان هوتک ، عزيز خان نورزي ، گل خان بابر ، نور خان بړيڅ ، نصر و خان الکوزي ، د ميرويس نيکه ورور يحيي خان ، د ميرويس نيکه وراره محمد خان او يونس خان کاکړي په گډون جوړه شوي وه ، دخپلواکۍ د اعلان وثيقه پکښې امضا شوي وه ، دهغې جرگې د فيصلې پر اساس څه موده وروسته پښتنو گرگين وواژه او د قندهار ښاريې ونيوي .

ميرويس نيکه د ظالم گرگين تر قتل وروسته دخپلواکو پښتنو د ملي جرگې په وړاندي دخپلواکۍ په پلوي يو اوږد تقرير وکړي ، د ميرويس نيکه د دې تاريخي تقرير څخه څو جملې موږ دلته د پښتنو د خبرتيا لپاره را نقلوو .

دا لاندې څو جملې د ميرويس نيکه د تقرير څخه را اخستل شويدي :

(...اي پښتنو که تاسوله ماسره يوشې او زما ملا وتړي نو دخپلواکۍ بيرغ به هسک وساتو ، پري به نه ږدو چې بيا د پرديو د مړيتابه کړۍ زموږ په غاړه کې ولويږي .

هغه کسان چې د پردیو مریتبو مڼي ، موږ له هغو سره هیڅ اړه او خپلوي نه لرو ، او نور دي زموږ په هېواد کې نه اوسي ...)

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د ازادۍ ، حریت او عزت درس ورکوي او په عین حال کې پښتانه د بل چا د غلامۍ کولو څخه هم منع کوي .

خوشحال بابا د ازادۍ د قدر او قیمت په باره کې داسې وایي :

ازادي تـــــــر پــــاچــــا هــــیــــه لــــاتــــیــــر ی کــــا
چې د بل تر حکم لاندې شي غلام شي

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د ازادۍ درس ورکوي او د ازادۍ په لاره کې یې و میړاني ، غیرت او ننگ کولو ته رابولي ، په عین حال کې یې د ظلم او ظالم په مقابل کې و مقاوت او بغاوت ته رابولي .

پښتو او پښتونولي پښتانه پر مظلومانو او کمزورو باندې و ترحم او مهربانۍ ته هڅوي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته حکم کوي چې پښتانه باید د جنگ په ډگر کې ښه توریالي او زړور جنگیالي وي ، خو د بري په وخت کې باید مغروره نشي اود مغلوبینو سره دي د بخښني او ترحم څخه کار اخلي .

29: د پښتونخوا یا افغانستان سره د مینې په اړه :

د پښتنو لپاره د اسلام د مقدس دین پر اساس د محکې پر مخ درې مقدس مقامونه وجود لري چی په لاندی ډول اشاره ورته کیږی .

۱: کعبه شریفه :

الحمد لله پښتون ملت سل فيصده مسلمان ملت دي ، د مسلمان پښتون ملت د پاره كعبه شريفه د حاكمي پر مخ تر ټولو مقدس ترين مقام دي حكه چې د اسلام د مقدس دين پر اساس او د پښتنو په نظر دا مقام د خدای (ج) كور دي .

كعبه شريفه د الله پاك په امر دمكي مكرمې په خاوره كې حضرت ابراهيم عليه السلام د خپل زوی حضرت اسمعيل عليه السلام په ملگرتيا اباده كړيده .

۲: مدینه منوره:

د پښتنو لپاره دوهم مقدس مقام مدینه منوره ده چې د اسلام پیغامبر حضرت محمد مصطفی هجرت کړیو او د هجرت په دیار کې یې په مدینه منوره کې رحلت وکړي ، په مدینه منوره کې د نبی کریم (ص) آرام گاه ده ، او په مدینه منوره کې د اسلام لومړني مسجد (نبوی مسجد) اباد شوي دي .

۳: بیت المقدس:

د پښتنو لپاره دریم مقدس مقام بیت المقدس یانې د مسلمانانو لومړني قبله ده .

۴: پښتونخوا:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا پاكه خاوره هم د پښتنو د پاره مقدسه خاوره ده ، حكه چې د پښتونخوا پاكه خاوره د زرگونو كلونو راهيسې د پښتنو د باعزت او با غيرته پلرونو او نيكونو مدفن او د پښتنو د عزت مسكن دي .

د پښتونخوا په پاكه او خپلواكه مقدسه خاوره كې د پښتنو د مړو او ژونديو قدر او عزت خوندي دي .

د پښتونخوا د پاكي او د محبته ډكي تودي غيږي خخه ليري دنړۍ په هر گوټ كښې چې وي د پښتنو مړي او ژوندي يې عزته ، بې حرمته ، بې قدره ، بې وطنه او مسافري .

د پښتونخوا مقدسه خاوره دامو او اباسين ترمنځ بيا د نړۍ د بام ياني د پامير د غرونو څخه د عربو تر سمندر پورې پرته سيمه ده .

د پښتونخوا پاچه خاوره د هر پښتون ازلي او دايمي دعزت مسكن او مدفن دي .

د پښتونخوا مقدسه مخكه د زرگونو كلونو راهيسې د پښتنو د ننگيالو ، توريالو او باعزتونيكونو او پلرونو مسكن او مدفن دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا مقدسه خاوره د پښتون ستر ملت مور او ناموس دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتني پښتون او پښتني اسلامي ، ملي او پښتني فرض بلل كېږي چې د خپل ننگيالو او تورياليو نيكونو او پلرونو د مقدس مسكن او مدفن ، د خپلي گراني مور او ناموس يعني پاكي پښتونخوا څخه د خپل مال او سر په قيمت دفاع وكړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا مقدسه خاوره د پښتنو ناموس دي او د ناموس څخه دفاع د هر رښتني پښتون اسلامي ، پښتني او ملي فرض دي .

پښتنو هم د تاريخ په اوږدو كې خپل دا پښتني فرض په ډېره ايماندارۍ او جانبازۍ سره سر ته رسولې دي ، همدا علت دي چې نن د پښتونخوا پاكي خاوري ته د نړۍ د امپراتوريو هديره ويل كېږي ، يعني دا چې پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د خپل هېواد د مخكنۍ پشپرتيا څخه هميشه په ډېر شجاعت ، مېړانه او سربښندنه دفاع كړيده او هر يرغلگر چې پر پښتونخوا يې يرغل كړيدي نو د پښتونخوا د تورياليو او ننگيالو بچو يعني پښتنو د توري په وړاندي پرغونډو شوي دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد د پښتونخوا پاكي خاوري ته د خپل ناموس په سترگه وگوري او دفاع يې خپل پښتني فرض و بولي .

پښتانه په يومتل كې داسې وايي : (مال تر سر جار او سر تر ناموس جار) .

پښتونخوا د پښتنو ملي ناموس دي ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ناموس د هيچا سره په فيصدي نشي شريك كېدلاى .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد تر خپل ملي ناموس په ډېره مېړانه مال او سر چار کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د محکمې بشپړتيا څخه دفاع د پښتنو ملي ، اسلامي او پښتني فرض بلل کېږي .

30: د مثبتې سيالۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې د کور ، کلي او قوم په کچه يوله بل سره د ښو او مثبتو اعمالو په انجام کې مثبتې سيالۍ وکړي او په عين ډول د يو ازاد او خپلواک ملت په حيث خپل ځان د نورو ملتونو سره د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز پرمختګ په ساحو کې سيال کړي ، لکه د پښتو يو متل چې وايي:

(سيال چې تر سيال پاتې شي غوږ يې د پرې کېدو دی .)

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې دخپل ځان ، کورنۍ ، قوم او ملت د دروندوالي ، عزت ، سيالۍ او بادارۍ لپاره سخت زيار او زحمت وباسي ، او په دې لاره کې يو د بل سره مثبتې سيالۍ وکړي ، او په دې مثبتې سيالۍ کې د مال او سر د قربانۍ څخه ډډه ونکړي .

31: د ځان د عزت او لوړ همتۍ په اړه:

د ځان عزت او لوړ همتي د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهم اصل دي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته لارښونه کوي چې د ژوندون په سختو حالاتو کې د ځان د عزت ، لوړ همتۍ ، صبر ، تحمل ، قناعت او حوصلي څخه کار واخلي ، خپل لوړ همت دلاسه ورنکړي ، هغه شرطونه ونه مني چې په منلو يې ستاسو عزت ته تاوان رسيږي ، په هر ډول سختۍ کې وارخطا نشي ، سختيو ته تسليم نشي او داسې نور .

خوشحال بابا پښتنو ته د لوړ همتۍ په باره کې داسې درس ورکوي:

(عزت او لذت) نوي نود دې پښتون د ژوند دوام هيڅ ارزښت نه لري، دمخه ذکر شول چې په پښتنی ټولنه کې د پښتون عزت د هغه پښتون په لور همتی پوری مستقیم تړاو لری، نو په لنډ ډول داسی ویلايشو چې:

لور همته پښتون په پښتنی ټولنه کې د لور عزت خاوند بلل کیږی، او د لور عزت خاوند د ژوند کولو څخه لذت اخلی.

په بل عبارت د پښتون د ژوند عزت او لذت دواړه د هغه کس په لور همتی پوری مستقیم تړاو لری. په همدې اساس پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون باید د بې همتی او بې عزتی تر ژوند د عزت مرگ ته ترجع ورکړي.

په پښتني ټولنه کې لور همتي او عزت یو د بل سره مستقیم تړاو لري، هر څومره چې یو پښتون د لور همت خاوند وي، په هغه اندازه په پښتني ټولنه کې د لوي عزت لرونکي وي، ددې موضوع بر خلاف هر څومره چې یو پښتون کس ټیټ همته، د ون همته او بې همته وي، په پښتني ټولنه کې په هغه اندازه بې عزته او د ټولنې د خاص او عام د خدا وړ وي.

سید جمال الدین افغان د پښتنو د عزت په باره کې داسې وایي:

(د نفس شرافت د پښتنو قاید دې، دوی د شرافت مرگ د بې شرفي پر ژوند باندې چې د اجنبیانو تر لاس لاندې وي که څه هم د ډېر عیش، ښو خوراکو او ځکلو سره وي غوره گڼي.)

خوشال بابا د بې همتی د ژوند څخه د نفرت په باره کې داسې وایي:

مرگ د تندي په مذهب زما بهتر دي* نه ژوندون د دون همتو په اوبو.

خوشال بابا د پښتنو د نفس استغنا په یو شعر کې داسې بیانوي:

د منت دارو که مرم پکار مې نه دي

که علاج لره مې راشي مسیحا هم

حمید بابا د پښتنو د لور همتی، صبر او تحمل په باره کې داسې وایي:

وږی تږی پروت پر خپله بوریا ښه یم
نه د تخت له پاس ناست د بل چا کره

پښتو او پښتونولي پښتون د طمع څخه منع کوي او کاظم خان شیدا د پښتو او پښتونوالي
دا اصل په یو بیت کې داسې بیان کړي دي .

په صورت مې شي خولې د حیا ماتې
که ونان ته د افتاب څخه نظر کړم

پښتو او پښتونولي هر پښتون د سوال او فقر څخه منع کوي او کاظم خان شیدا د پښتو او پښتونولي
دا زرین اصل په یوه شعر کې داسې بیان کړي دي .

سوال مې جوی لــه درافشانه نظر نه دی
صدف وړانه خپله خولــه کړه په غوښتلو
دافتاب په کمند نه خپــرم اسمان ته
نه ږدم بار لکــه شبنم پر دوش د گلــو

32: د حق څخه د دفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر رښتني پښتون باید د خپل دین، سر، ناموس، عزت، هېواد، ملت، خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ملي گټو، ملي نوامیسو، مال او خپل مشروع حق څخه د دفاع په لاره کې د ایثار، قربانۍ، فداکاری، ننګ، غیرت، میراني، تکره توب، غښتلتوب او ښاغلتوب ښه مثال وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید پر حق ودریږي د ظالم او متجاوز په مقابل کې د خپل روا حق څخه د خپل مال او سر په قیمت دفاع وکړي .

33: د پښتنو د جرگې په اړه:

د جرگې تعريف:

د پښتنو د جرگې په باره کې علامي عبدالحی حبیبې داسې وايي:

پښتانه په خپل ټولنیز محیط کې ځانته د ژوند کولو ځني خاص اصول لري.

دا اصول د پښتنو لارې، د پښتنو په لار کې جرگه، ننوتې، بسپنه او نور د پښتو او پښتونولي دودونه داسې ټینگ دي چې ټول پښتانه یې مني.

جرگه د پښتنو قانوني او ټولنیز نظام دي چې ددوی پر اصولي عقلانیت دلالت کوي او اقتصادي نظام یې د بسپني تر قانوني کنترول لاندې راوړي.

جرگه د پښتني ټولنې د طبیعي مشرانو، دشملې او د دستار د سړو هغه ټولنه ده چې د ضرورت په وخت کې د کلي، ولسوالۍ، ولایت، قوم او هېواد په سطحه د مختلفو موضوعاتو د حل او فصل لپاره د یو معین وخت لپاره راټولېږي، کله چې یې دوره سپارل شوو موضوعاتو د حل لپاره فیصلي وکړي بیا رخصتېږي.

د جرگې غړي د پښتني ټولنې طبیعي مشران جوړوي چې په جرگه کې یې پر غړیتوب هیڅوک اعتراض نه لري.

د پښتني جرگې غړي هیڅ ډول مادي امتیاز او تنخوا نه لري او په جرگه کې برخه اخستل خپل پښتني دنده بولي.

جرگه د پښتو او پښتونولي د قانون یو ډېر مهم او زرین اصل دي.

جرگه د پښتنو د سیاسي، اقتصادي، ټولنیزو، حقوقي او جنایي چارو د حل او فصل هغه لرغوني دموکراتیکه پروسه ده چې د هر ډول چل ول، فریب، تګی، برگۍ، رشوت، اعمال نفوذ، واسطې، افراط او تفريط څخه بلکل پاکه او سپېڅلې ده.

د پښتنو جرگه د بشریت تر ټولو لرغوني او رښتني دموکراسي ده، چې تر نن ورځې پورې د پښتنو په ټولنه کې د قبول او احترام وړ ده.

د نننۍ دموکراتيکي نړۍ په پارلمانونو کې ټولي فيصلې د رایو په اکثریت کېږي ، د دې سره سره چې اقلیت د فیصلې د کېدو او عملي کیدو مخالف وي ، خود اقلیت نظریه هیڅ ارزښت نه ورکول کېږي او د اقلیت د نظر خلاف فیصله عملي کېږي .

دا اکثریت د فیصلې عملي کیدل د اکثریت له پراقلیت خپل بري گڼي او په ډېر غرور او تکبريې عملي کوي .

لنډه دا چې په غربي دموکراسۍ کې ټولنه د پنځوس جمع یو یا اکثریت د نظر او عمل تابع ده او د اقلیت نظریه که څه هم هغه (49٪) وي هیڅ توجه نه کېږي ، او اقلیت مجبور دي چې د خپل ارادي خلاف بهی چون او چر د اکثریت د فیصلو څخه اطاعت وکړي .

خو د پښتنو په جرگه کې ټولي فیصلې د رایو په اتفاق کېږي.

د جرگې غړي په ورځو ورځو کښېني خبري کوي او هر طرف اهسته اهسته امتیازات ورکوي ترڅو د جرگې ټولي خواوي یو متفق نظریه ورسپړي او بیا ټوله جرگه د رایو په اتفاق د جرگې پر فیصله دوعا کوي .

د جرگې فیصلې هیڅ مخالف نه لري ځکه چې د رایو په اتفاق فیصله کېږي او د جرگې فیصلې ځکه بریالۍ دي چې ټول ولس یې ترشاولاړوي .

موږ ویلای شو چې د پښتنو جرگه د دنیا تر ټولو لرغوني او عملي دموکراسي وه او د پښتنو په ټولنه کې نن هم قابل عمل او د ډېر احترام وړ اصل دي .

که پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق خپل پارلماني چاري د جرگې د اصل مطابق عیاري کړي ، نو دوی به د دنیا تر ټولو ښه ، قابل عمل او باانصافه دموکراتیک نظام ولري ، د پښتنو د جرگې پر اصل ولاړ نظام کې به اقلیت د اکثریت تر زور او جبر لاندې د مجبورۍ ژوند نه تیروي .

په هغه پارلمان کې چې پښتو او پښتونولي یې د پښتنو لپاره غواړي په هغه کې اقلیت او اکثریت نشته بلکه په ټولنه پورې مربوطې ټولي فیصلې د رایو په اتفاق کېږي ، هیڅ فیصله هیڅ مخالف نه لري او د جرگې د هري فیصلې بریالیتوب حتمي دي ځکه چې ټول ولس یې ملاتړ کوي .

په جرگه کې بایلونکي نشته دواړي خواوي گټونکي دي ځکه چې د جرگې پر فیصله دواړي متخاصمي خواوي په خپله خوښه او رضا قبولی دعا کوي او دواړي خواوي د جرگې د فیصلې په عملي کیدو ځانونه مکلف ګڼي .

34: د جرگې تاریخ:

څرنگه چې ددی کتاب په پورته فصلونو کې ذکر شول پښتانه د پخوانیو اریایانو د نسل څخه دي چې دامو او اباسین په منځ کي یعنی پښتونخوا کې د زرګونو کلونو راهیسې میشت شوي دي .

هغه اریایي قبایل چې نور هېوادونو ته مهاجر شول د نوي مځکي جغرافیایي اقلیم او د بومي اوسیدونکو خویونو ، اخلاقو ، نفسیاتو ، د ژوند کولو طریقو او افکارو حتما دنو وراغلیو مهاجرو پر خویونو ، اخلاقو ، نفسیاتو ، د ژوند کولو طریقو او عمومي افکارو هم تاثیرات درلودل .

مګر د پښتون بابا اولاد هیڅ لوري ته هجرت ونکړي ، او ټول دیوي کورنۍ په حیث د پښتونخوا په سخت طبیعت مځکه او لوړو غرونو ، درواو دښتو کې میشت پاتې شول .

په پښتونخوا کې د پښتنو سره بل داسې بومي او یا مهاجر قوم نه اوسیدی چې پښتانه د هغوی د افکارو ، اخلاقو ، نفسیاتو او د ژوند کولو د طریقو څخه متاثر شوي وای .

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې جرگه سوچه د پښتنو دود دی ، او پښتنو دادود د بل قوم څخه ندي کاپي کړي ، بلکې د خپل اریایي نجیبو پلرونو او نیکونو څخه په میراث ورته پاتې دي .

څرنگه چې جرگه د پښتو او پښتونولۍ د لرغوني قانون یو مهم اصل دي ، نو د جرگې دود په پښتنو کې دومره لرغوني دي لکه څومره چې د پښتو او پښتونولۍ قانون په پښتنو کې لرغونتوب لري .

دا ښکاره خبره ده چې د پښتونخوا د پاکي خاړوي جغرافیي ، پاکي اب او هوا ، لوړو غرونو ، شنو درو ، پراخو دښتو او خپانده سندو به د پښتنو پر روح او جسم پوره تاثیر کړيوي .

د پښتونخوا پاکي اب او هوا او سختي جغرافيې پښتانه ښايسته، قوي هيکله، روغ، زړور، متين، مېلمه پال، ازادي خو ښونکي، زحمت گالونکي، زیرک او دداسې نورو ښو صفاتو لرونکي کړي دي، هغو يې پر خپل فطرت يعنې پښتو او پښتونولي لانور ټينگ کړي دي.

لکه څنگه چې موږ په وړاندي فصلونو کې وويل چې پښتو او پښتونولي د پښتنو فطرت دي، او دامو هم ذکر کړل چې جرگه د پښتو او پښتونولي د قانون يو مهمترين اصل دي نو په دې اساس موږ ويلای شو چې د جرگې مهم دود هم په پښتنو کې د پښتو او پښتونولي د قانون په شان لرغونيتوب لري او د جرگې مهم دود هم پښتنو ته د خپل اريايي نجيبو پلرونو څخه په ميراث پاتې ده.

35: د جرگې د اهميت په اړه:

د پښتنو په ورځني ټولنيز ژوند کې جرگه د ډېرزيات اهميت او ارزښت وړ اصل دي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس جرگه د پښتني ټولنې هغه د قبول وړ قانون دي چې پښتانه په خپل ورځني ژوند کې ورپېښ سياسي، اقتصادي او ټولنيز مشکلات، اقتصادي او جنايي منازعات او معاملات د هغه پواسطه داسې په مناسب او عادلانه ډول حل او فصل کوي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړ وي.

جرگه د پښتنو د پاره ډېرزيات ارزښت او اهميت وړ غونډه ده.

د خان جهان لودين په قلمي تاريخ (تاريخ سلطاني) کې راغلي دي:

کله چې به د هندوستان پښتون پاچا سلطان بهلول لودي د پښتنو سردارانو سره جرگه درلودل نو د جرگې د اهميت له رويه به د خپل شاهي تخت څخه راکښته شو او پريوه کمبله به د نورو پښتنو سردارانو سره کېناستي.

په دې جرگه کې سلطان د نورو پښتنو سردارانو څخه هيڅ ډول امتياز نه درلودی.

د هندوستان د ستر پښتون پاچا سلطان بهلول لودي د دې عمل څخه ښکاريزي چې جرگه پښتنو ته څومره ارزښت لري، او د پښتنو جرگه عدالت او مساوات ته څومره ارزښت ورکوي.

د پښتنو په جرگه کې پاچا او فقير د جرگې د غړو په وړاندي پر يوه تغر کېني او دخپل حق په دفاع کې په پوره ازادي بيان کوي او د جرگې څخه عدالت او انصاف غواړي .

د پښتنو په جرگه کې اشتراک کونکي مساوي او برابر حيثيت لري ، که د پاچا او د فقير ترمنځ دعوه وي نو دواړه به په مساوي ډول د جرگې پر تغر کېني جرگې ته به خپل د حق په دفاع کې دلايل وايي او دخپل حق د اثبات لپاره به په موضوع پورې تړلي دلايل او حتي متلونه جرگې ته وړاندي کوي ترڅو جرگه وال پردي قانع کړي چې دي پر حق دي .

په پښتني جرگه کې پوچ او بد ويل منع دي که څوک دا کار وکړي نو جرگه مخ وړاړوي او ورته وايي چې ته ملامت يي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د جرگې اصل په حقيقت کې د عدالت د تامين لپاره بهترين ، با انصاف ترين ، ارزانتري او با سرعت ترين سيستم دي ، چې دننۍ نړۍ د متمدينو هېوادونو په عدلي سيستمونو کې هم داسې ارزانه ، با انصافه او په لږ وخت کې عدالت ولسونو ته نه رسيږي .

36: جرگه د مشروعيت منبع ده:

په نننۍ عصري نړۍ کې چې کوم نظامونه وجود لري هر نظام د خپل هېواد او خپل ملت د ورځنيو چارو د حل او فصل لپاره قوانين طرحه کړي دي او د دولت او ملت ورځني مسايل د همدې قوانينو پر اساس حل او فصل کوي .

هغه مراجع چې دا قوانين تصويبوي او نافذوي هغو مراجعو ته د مشروعيت منابع وايي .

د دې هېوادونو اتباع هم د مشروعيت د منبع په واسطه جوړشو او نافذ شوو قوانينو اطاعت کوي او د هغو قوانينو مطابق چې د دوی په باره کې کومي فيصلې کېږي هغه پر ځان مني که څه هم د دې فيصلو سره موافق نوي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنۍ ټولنې ابدی اساسی قانون دي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنۍ ټولنې د مشروعيت دايمي منبع ده.

د پښتني ټولنې د قوانینو ابدی مورد پښتو او پښتونولي قانون دي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتني ټولنې ابدی روح او فطرت دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون د جرگې اصل پښتنو د یو داسې فرعي قانون په حیث منلې دي چې پښتانه په خپل ورځني ژوند کې ورپېښ سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز مشکلات ، جنایی او حقوقی منازعات او معاملات د هغه پواسطه داسې په مناسب ، عادلانه ، ارزانه ، اولږوخت کې حل او فصل کوي چې د ټولو پښتنو لپاره د قبول وړ وي .

په پښتني ټولنه کې په پورته ذکر شوو مواردو کې جرگه د مشروعیت منبع ده ، او هره فیصله چې د جرگې د خوا وشي ټول پښتانه یې بېله هېڅ قید او شرطه مني .

پښتانه د کلیوالي وړو منازاتو د حل څخه نیولي بیا تر ملي سطحې پورې ستري ملي فیصلې هم په پښتني جرگو فیصله کوي چې ژوندي مثالونه یې د افغانستان په معاصر تاریخ کې د (کوکران او مانجی) تاریخي جرگې وي چې د حاجي میرویس خان نیکه تر مشرتابه لاندې وشوي او هغو جرگو فیصله وکړل چې پښتانه دي د ایراني اشغالگرانو په مقابل کې د خپل استقلال په خاطر توره تر ملا کړي او د هېواد د ازادۍ په غزا کې دي برخه واخلي .

د اد(کوکران او مانجی) د سترو تاریخي پښتني جرگو برکت وو چې ټولو پښتنو زلمو توري تر ملا کړي او د خپلي توري په زور یې نه تنها خپل هېواد د ایران د اشغال څخه خلاص کړي حتي د ایران د شاهنشا تاج یې هم د ځوان پښتون پاچا علیحضرت شا محمود هوتک پر سر کینود .

د ایراني تاراک گرداندار فشار تر مرگ وروسته بیا پښتانه مخور درانه مشران د قندهار د شیر سرخ په زیارت کې په دې خاطر سره جرگه شول چې پښتونخوا بیا د یوه مستقل هېواد په حیث رامنځته کړي .

په دې ستري تاریخي پښتني جرگې کې د پښتنو مشرانو په نمایندګي صابر شاه یو روحاني شخصیت د یو کشر یتیم ځوان احمد (وروسته لوي احمد شا بابا) په لنگۍ کې د پښتنو د مشر په حیث د غنم وږي د شاهي تاج په دود کښېښودل .

د پښتنو د جرگې د فیصلې مطابق ټول پښتون ملت د خپل ځوان پاچا تر شا ودریدي او دي ستر پښتون پاچا لوي احمد شا بابا لومړیې د خپل هېواد استقلال اعلان کړي او د یو کال په جریان کې یې

د پښتونخوا ټولې برخې د ايرانيانو ، د مرکزي آسيا د ازبکانو او د هند د مغولي سلطنت د اشغال څخه خلاصې کړي .

لوي احمد شا بابا د امو او اباسين ترمنځ د پښتنو ابدې او ميراثي هېواد د پرديو څخه ازاد او د افغانستان په نوي نوم يې د نړۍ په سياسي جغرافيه کې ثبت کړي .

د شير سرخ د سترې تاريخي پښتني جرگې د فيصلې پر اساس ټول پښتون ملت د لوي احمد شا بابا تر مشرۍ لاندې يوه ماتيدونکې پښتني لښکر جوړ کړي ، دې ستر پښتني لښکر نه تنها د پښتونخوا د خپلواکۍ د ساتلو ضمانت کاوه بلکې دا ستر پښتني لښکر په دې منطقه کې د ثبات او عدالت د تامين يوازني باوري تکيه وه .

ټول هغه افراطي عناصر چې غوښتل يې د ايران کمزوري دولت تهديد کړي او په دې منطقه کې د قواوو انډول د منځه يوسي دلوي احمد شا بابا په مشرتوب د پښتني لښکر د خواست و خپل شول او د گاونډي ايران کمزوري دولت د ړنگيدو د تهديد څخه وساتل شو ، د پښتني لښکر په زور په منطقه کې عدالت او ثبات تامين او د قواوو انډول د پښتنو په نفع د پښتنو تر کنترول لاندې وساتل شو .

پښتني فوځ د پښتونخوا په جنوب او شرق کې د هند مغولي دولت د افغانستان پر مستعميرو (سند او پنجاب) باندې د بلوسيدو څخه واچوي .

کله چې په هند کې افراطي سيکانو او مرهټانو د هند د مسلمانانو او مظلومو هندوانو ژوند تهديد سر مخامخ کړي و نو د هند د مسلمانانو او نورو مظلومانو په نمايندگي د ډهلي يوروحاني شخصيت شاه ولي الله د پښتنو د ستر پاچا لوي احمد شا بابا څخه د يوه ليکلي ليک په واسطه و غوښتل چې د هند مظلومانو او د دوی هېواد ته د افراطي سيکانو او مرهټانو د ظلمونو څخه نجات ورکړي .

پښتني فوځ څو ځله د خپل باتور ، عادل او مدبر پاچا لوي احمد شا بابا په مشرۍ د خپل نړيوالو زمواريو د انجام په خاطر هندوستان ته سفرونه وکړل او په هغه هېواد کې يې افراطيان و خپل ، مظلومان يې دهغوۍ د ظلم څخه خلاص کړل او په هند کې يې ثبات ، عدالت او امنيت تامين کړي .

د پورته لنډو تشریحاتو څخه دا معلومېږي چې پښتون ستر ملت د دې سره سره چې ډېر توريالي ، زړور ، جنگيالي او ننگيالي ملت دي خو تر جنگ ورسته خورا لویه لمن ، فیض ، بخښنه ، د مظلوم څخه دفاع او پر هغه مهرباني هم لري .

د لوي احمد شا بابا په وخت کې د پښتنو ستر دولت د خپل ملي زمواریو سره سره د خپل منطقي د سياسي ثبات او د عدالت او سولې د تامین لپاره هم ځان مسئول بللي ، او په دې لاره کې د پښتنو ستر پاچا لوي احمد شا بابا شخصاً څو واره هندوستان او ایران ته د زحمتونو ډک سفرونه وکړل تر څو په منطقه کې سياسي ثبات او د قواو واندول د پښتنو په نفع برقراره او عدالت تامین کړي .

ددې خبرې څخه دا نتیجه اخستل کېږي چې پښتون ستر ملت د دې سره سره چې د خپل هېواد او ملت سره مینه لري د خپل منطقي د هېوادونو او ملتونو د سولې ، ثبات ، امنیت عدالت او ترقۍ سره هم مینه لري او په دې لاره کې یې همیشې خپل لازمه ونډه اخیسته ده .

د پورته ذکر شوي کامیابو پښتني دولتونو یعنی هوتکي او ابدالي دولتونو د مشروعیت منابع د (کوکران ، مانجي او شیر سرخ) ستري پښتني جرگې وي .

ددې دولتونو د کامیابیو عمده علت دا وو چې دوی دیوي مشروع منبع (د مانجي ، کوکران او شیر سرخ جرگې) څخه خپل مشروعیت ترلاسه کړي وو او همدا علت وو چې ټول پښتون ملت د دې دولتونو ملاتړ کوي .

په دې ورستیو وختونو کې زموږ په هېواد کې ځني د پردو پلاس کښېنول شوي اجنټو حاکمانو هم کښېنول وکړي او څو قلابي جرگې یې راوغوښتي ، او کښېنې وکړي چې دهغو څخه د خپل ځان او د خپل پروگرام لپاره مشروعیت واخلي ، خو داسې جرگو په خپله مشروعیت نه درلود ، نو نامشروع جرگو به څنګه نامشروع ګوډاګیو او د پردو اجنټ حاکمانو ته مشروعیت ورکړيواي ؟ .

د پورته دلایلو څخه دا معلومېږي چې د پښتنو لپاره د مشروعیت منبع په کل کې د پښتو او پښتونولي قانون دي او څرنګه چې جرګه په خپله د پښتو او پښتونولي د قانون یو مهم ترین اصل دي نو په دې اساس په خاصو مسایلو کې جرگې هم فیصلو ته مشروعیت ورکوي .

37: د جرگې پر فيصلو نظارت:

نن ورځ په يويشتمه پېړۍ کې چې د دولتونو او يا شخصي کمپنيو ترمنځ قراردادونه او معاهدې امضا کېږي ، نو د دې معاهدو د موادو پر تطبيق باندې د نظارت لپاره يو دريم هېواد او يا نړيواله موسيسه د نظارت کونکي په حيث مقررې کېږي .

نړيوال نن په يويشتمه پېړۍ کې د فيصلو پر تطبيق نظارت او ضمانت کونکي مقرروي ، خود پښتنو جرگې د زرگونو کلونو راهيسې د خپل فيصلو پر تطبيق د نظارت او ضمانت لپاره اصول او مقررات وضع کړيدي .

د مثال په ډول کله چې د پښتنو جرگې د دو مخالفو خواوو او د جرگې د ټولو گډون کوونکو په موافقه د مخالفو اړخونو ترمنځ د روغي او جوړې د شرطونو (د مخالفو ډلو ترمنځ د تيرې = تيگي = ډبري ايسودلو) اعلان وکړي ، د همدې لحظي څخه د مخالفو ډلو ترمنځ د پښتو او پښتونولي د قانون او د جرگې د حکم پر اساس (روغه او سوله) اعلانېږي .

د روغي او جوړې د اعلان سره سم د خيرات په ډول پسونه او يا غوايي حلالېږي دواړې خواوې يوله بل سره د پخلاينې او روغي ډوډۍ خوري او يو بل د پخلاينې په دود په غېږ کې نيسي اود دواړو خوا ترمنځ دايمي (روغه او جوړه) اعلانېږي .

او په ټولنه کې دا خبرخپرېږي چې د ذکر شوو مخالفينو ترمنځ (تيرېه) کينسودل شول او د همدې (تيرې) پر اساس د دوی ترمنځ (روغه او جوړه) وشول .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د جرگې د فيصلو پر تطبيق باندې د نظارت وظيفه د جرگې د گډون کوونکو او د دې لاري د ټول قوم پر غاړه ده ، همداعلت دي چې د جرگې هره فيصله سل فيصده قابل تطبيق ده .

ځني داسې اشخاص شته او دا توان لري چې داوسنۍ زمانې د عصري او ښه مجهزو دولتونو د قضايي فيصلو سره ښکاره مخالفت وکړي ، د قضايي فيصلې سره د مخالفت پر اساس د قانون د نافذونکو ادارو د نفوذ د ساحې څخه پټ شي او يا فرار وکړي او د قانون د فيصلې د انفاذ څخه ځان خلاص کړي .

خو د پښتنو د جرگې د فيصلو څخه څوک انکار او فرار نشي کولای ځکه چې هيڅوک دا توان نه لري چې د قوم د نفوذ د ساحې څخه ووتلای شي .

د روغه کوونکو د جملې څخه چې هر يوه د جرگې د خوا د تعين شوو شرطونو (تيرې) د تطبيق څخه سرغړاوي وکړي ، يا په بله وينا د روغه کوونکو د جملې څخه چې هر چا (تيرې) ماته کړل هغه د جرگې د غړو د خوا جريمه (ناغه) کېږي . که چا د (تيرې) څخه لږ سر غړونه کړي وي نو هغه لږ جريمه (ناغه) کېږي او که يې ډېره سر غړونه کړي وي نو ډېره جريمه (ناغه) به ورکوي .

ځني وخت خو د ناغي په جرم د (تيرې) ماتونکي کور هم سوځول کېږي .

که (تيرې) ماتونکي د جرگې د غړو په مقابل کې بغاوت او مقاومت کوي او د هغوی فيصلو ته غاړه نه ايرېدي نو بيا ټول قوم د جرگې د غړو سره يو ځای کېږي او (تيرې) ماتونکي ته سخته جريمه (ناغه) ورکوي حتي په ځينو حالاتو کې (تيرې) ماتونکي د قوم د خوا د (تيرې) ماتولو په جرم د وطن څخه فرار ته مجبوره کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د (تيرې) ماتول لويه گناه ده .

په ځينو مواردو کې (تيرې) موقتي سولې يا اوربند ته هم وايي .

مثلا د دوو پښتنو ترمنځ پر يوه موضوع فيتنه پيښه شول ، د دې لپاره چې دافتنه نوره پسي لويه نشي د قوم د مشرانو د خوا يوه جرگه کېږي او د مخالفو خوا وو ترمنځ د يو معين وخت لپاره اوربند (تيرې) اعلانېږي ترڅو په دې موده کې دواړي خواوو او ددوی خيرغوښتونکو ته وخت پلاس ورشي چې ددوی ترمنځ د يوې جرگې د لاري دايمي (تيرې) ايښودلو پواسطه دايمي (روغه او جوړه) منځته راشي .

د پښتنو د جرگو په باره کې په لنډ ډول داسې ويلای شو چې:

د پښتنو جرگې دنړۍ دټولو عصري قضايي ارگانو په تناسب ، په لږ وخت کې ، په ارزانه قيمت ، سل فيصده عادلانه او سل فيصده د تطبيق او انفاذ وړ فيصلې کوي چې متقابلو لورو ته هم سل فيصده دقناعت او قبول وړ وي .

38: ډکل:

تعريف: په حقوقی او اقتصادي منازعاتو کې د خپل مخالف و جرگې ته د حاضرولو په خاطر اقتصادي فشار ته ډکل وايي.

که چېرې د دوو پښتنو ترمنځ پر يو حقوقی او يا اقتصادي مسئله اختلاف منځته راشي، او د دې مخالفو خواوو څخه يو دخپل زور، او يا په بل هر سبب چې وي نه غواړي چې جرگې ته کښېني او د خپل مخالف پښتون سره په جرگه فيصله وکړي.

په دې صورت کې د پښتو او پښتونولي د قانون د مسالمت اميزه اقتصادي فشار اصل (ډکل) سرکښ پښتون مجبوروي چې د خپل مخالف پښتون سره د پښتنو جرگې ته کښېني او د پښتنو په جرگه فيصله ورسره وکړي.

د دوو مخالفو پښتنو ترمنځ په لاندې دوه ډوله د (ډکل) اصل استعمالېږي.

الف: نرم ډکل:

جرگې ته امداد پښتون خپل سرکښ مخالف ته ورځي او د شاهدانو ترمنځ ورته وايي چې (د جرگې تر فيصلې پورې ما خپل محکمه، يا باغ، يا جايداد، يا دوکان، يا ريمه او داسې نور...) د سره ډکلي دي.

د هر هغه شی ډکل چې د شاهدانو په مخ کې اعلان شو که هغه باغ وي، که ريمه وي که محکمه او يا بل شی وي، نو هغه شی ډکل شوی دی نور شيان د ډکل تر قانون لاندې نه راځي.

مثلاً يو سړی راځي او خپل مخالف ته د شاهدانو په مخ کې وايي چې ما خپل ريمه ستاسره و ډکل، د دې خبرې معنی داده چې د دواړو مخالفينو ريمې سره ډکلي دي، د دوی نور شيان لکه د دوی باغونه، دوکانونه، پټي او نورې شتمنۍ د ډکل تر قانون لاندې نه راځي.

کله چې يو پښتون خپل پټی د خپل مخالف سره د شاهدانو په مخ کې و ډکي د دې ډکل معنی داده چې د جرگې تر فيصلې پورې به دواړي خواوي خپله محکمه توره پرېږدي نه به يې کړي او هيڅ ډول حاصل به نه ځني اخلي، که باغونه يې سره ډکلي وه نو هيڅ لوری به خپل باغ نه او به کوي او هيڅ ډول حاصل به نه ځني اخلي، که چا خپل ټوله شتمنۍ يو د بل سره ډکلي وه نو دواړه خواوي به د جرگې تر

فيصلي پوري دخپل ټول جايداد څخه حاصل نه اخلي ، که چا خپل رمی سره ډکلی وی نو دواړی خواوی به خپل میړوته نرمښنه ورايله کوي خو میړي يې لنګي نشي يعنې میړي يې باید و چې پاتې شي ، که یی دوکانونه سره ډکلی وه نو دواړه خواوی به خپل دوکانونه نه خلاصوی او د جرګی ترفیصلي پوري به یی بند ساتی اوداسې نور . . .

د ډکلو په صورت کې د مالونو او جايدادونو کمیت او کیفیت په نظر کې نه نیول کېږي .

مثلا ، دیو جریب مځکي ، یوي میړي ، کوچني باغ او یوي وړوګي غرفي خاوند کولای شي چې خپل یو جریب مځکه ، یوه میړه ، څووني باغ او کوچني دوکان د خپل مخالف پښتون د زرګونو جریبه مځکي ، زرګونو میړو ، ستروباغونو او سترو مارکیتونو سره وډکي .

ددې ډکلو معني داده چې د دواړو مخالفینو مځکي ، رمې ، باغونه او دوکانونه به ترهغه وخته پورې تور ، شاري ، بې اوبو ، بې حاصله او بې ګټې پراته وي ترڅو ددې اقتصادي فشار د سببه سرکښ پښتون مجبور شي چې د خپل مخالف سره د پښتنو جرګې ته کېږي او خپل مشکل د پښتنو د جرګې د لاري حل کړي .

که د ډکلو په وخت کې چا د ډکلو د قانون څخه خلاف ورزي وکړل پرمتخلف ډېریات مالي او حتي ځاني پور اوړي .

د پښتو او پښتونولي د ډکلو اصل په حقیقت کې اقتصادي تازیرات یا بندیزونه دي چې سرکښ پښتون مجبوروي چې د خپل مخالف سره د پښتنو جرګې ته کېږي او خپل منځي مشکل د جرګې د لاري حل او فصل کړي .

ب: سخت ډکل:

جرګې ته آماده پښتون خپل سرکښ مخالف ته ورځي او د شاهدانو ترمنځ ورته وایي چې د جرګې تر فیصلي پورې ما خپل مال او جايداد حتي (مېرمن یا میرمنی) در سره ډکلی ده .

دمېرمني د ډکلو معني داده چې د جرګې تر فیصلي پورې به دواړه مخالفین خپلو مېرمنو ته نه نږدي کېږي ، او هیڅ اولاد به یې نه کېږي

که د ډکلو په وخت کې چا د ډکلو د قانون څخه خلاف ورزي وکړل ، يو يا څو اولادونه يې وشول ، د جرگې په وخت کې پر متخلف د پېدا شوو اولادو په شمېر د مړو پور اوړي ، يعنې که د ډکلو څخه د خلاف ورزي په سبب د يو چا يو اولاد شوي وو نو مقابل لور ته به د يوه مړي پور ورکوي او که يې تر يو زيات اولادونه شوي وه مقابل لوري ته به د پيدا شوو اولادو د شمېر په اندازه د مړو پور ورکوي .

د ډکلو قانون په حقيقت کې زور او راوړاوسرکښ پښتانه مجبوروي چې دخپل ټول انساني او مالي قوت با وجود دخپل کمزوري مخالف سره د پښتنو جرگې ته کېږي او خپل منځي مشکل د جرگې د لارې ورسره حل او فصل کړي .

39: له يو بل څخه د پښتنو د دفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته دا سپارښتنه کوي چې د ننگ ، ناموس ، عزت ، مال ، حق او عدالت په چارو کې يو پښتون بايد د بل پښتون څخه د مال او سر په قيمت داسې دفاع وکړي لکه دخپل ننگ ، ناموس ، عزت ، مال او حق څخه چې دفاع کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون مجبور او مکلف دي چې د هر پښتون کس او پښتون ملت د دېن ، سر ، ناموس ، عزت ، حقوقو ، مال او نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د مال او سر په قيمت دفاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت او پښتون کس د ننگ ، ناموس ، عزت او مال د دفاع د ميراني په مقدسه لاره کې يو پښتون بايد د بل پښتون سره سيالي وکړي او په دي نیک عمل کې يو تړل وړاندي شي چې دا عمل د پښتنو تر منځ اتحاد ، اتفاق ، پښتني مينه ، محبت او باور ټينگوي .

40: د بېوزلو سره د مرستې په اړه:

پښتو او پښتونولي هر پښتون کس ته دا ټولنيزه ذمه واري سپاري چې د خپلې ټولنې د کونډو ،
یتمانو ، غریبانو ، معیوبینو او نورو کمزورو کسانو سره تر خپله وسه انساني مرسته وکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتون ملت هر توان مند کس او د پښتو او پښتونولي د قانون پر
اساس جوړ شوي پښتني دولت ته د ازمواري سپاري چې د ټولنې د بې وزلي او بیچاره قشر سره به
مرسته کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتني ټولنې هر توانا کس به د ټولنې د بې وسه ، بې وزلي
او مظلوم قشر سره په عدالت ، انصاف او مهرباني سره ښه چلن او ښه سلوک کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتني ټولنې هر توانا غړي دا پښتني دنده لري چې تر خپل
توان پورې د پښتني ټولنې د بې وزلي قشر د ژوند د بنیادي ضرورتونو په رفع کولو کې پوره هڅه
اوهاند وکړي .

41: د پښتنو د زمیندارۍ په اړه:

دا یو څرگند حقیقت دي چې پښتانه د لرغونو اریایانو اولاد دي او د هغوی لرغوني خویونه او
روحیات تر اوسه په پښتنو کې په ښکاره معلومیږي .

د لرغونو اریایانو د نورو صفاتو څخه یوهم زراعت دي چې پښتنو ته په میراث پاتې شوي دي .

د پښتنو د زمیندارۍ ډول د نوري نړۍ د زمیندارانو څخه بیخي بدل دي ، د دوی زمینداري هم په
یو شکل د پښتو او پښتونولي د قانون د بسپنې اصل پر اساس ولاړه ده .

د پښتنو په زمیندارۍ کې د شراکت اصل هم پښتنو ته د نورو پښتني قوانینو په څیر د پلرونو او
نیکونو څخه په میراث ور پاتې شوي دي ، او تقریباً د ټولنې هر قشر په پښتني زمینداري کې په
غیري مستقیم ډول یوه اندازه شریک دي .

مثلاً د پښتنو په راشه کې کښتگر ، بزگر ، لوگری ، ملا ، طالب ، پښ ، نجار ، نایي یا ډم ، پادوان
، میراب ، پیر ، د هدیري ملنگ او د کلي غریبان ټول شریک دي .

د پښتنو د راشي د اخستلو په ورځ پورته ذکر شوي کسان ټول حاضر وي او هريو خپله برخه وړي او که څوک په دې ورځ غیر حاضر هم نوي برخه يې ورته ساتل کېږي .

42: د ظلم څخه د نفرت په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هميشه ازاد او خپلواک واوسي ، د ظلم څخه نفرت ولري ، د هيچا ظلم ته سر ټيټ نه کړي او د هيچا ظلم پر ځان ونه مني .

په عين حال کې پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې دوی هم بايد پر هيڅ انسان حتی حيوان ظلم ونه کړي .

د پښتو او پښتونولي قانون د ظلم او استبداد خلاف قانون دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر هغه پښتون کس چې پر بل انسان يا حيوان ظلم کوي ، يا د بل ظالم او مستبد کس يا ډلې ظلم او استبداد پر خپل ځان ، قوم او پښتون ملت مني هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

43: د دين ، ملت او وطن د خدمت په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې د خپل مقدس دين ، د خپل گران هېواد (پښتونخوا) او د خپل پښتون ملت خدمت ستاسو ديني ، ملي او پښتني فرض بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي وهر پښتون ته امر کوي چې هيڅ وخت د خپل دين ، وطن او پښتون ملت سره خیانت ونکړي ، څوک چې د خپل دين ، هېواد او پښتون ملت سره خیانت وکړي هغه شخص ملي خاين دي او پښتون نه بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د ملي خاين سزا مرگ دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي چې هميشه دخپل مقدس دين، ويارلۍ پښتون ملت، گرانۍ پښتونخوا او ټولو انسانانو خدمت وکړي.

44: د پښتنو د ښو مشرانو د قدر او احترام په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو قومي او دولتي مشرانو ته سپارښتنه کوي چې تاسو د پښتون ملت خدمتگاران ياست، تاسو بايد د پښتون ملت خدمت وکړي، پر هغوی شفقت او مهرباني وکړي،

ځکه چې د پښتون ولس په منځ کې د پښتنو مشرانو قدر او احترام د پښتنو مشرانو په هغه کارونو، خدمتونو، رښتينولۍ، اخلاص، وفادارۍ او داسې نورو ښو پښتني صفاتو او خدماتو پورې مستقيم تړاو لري چې پښتانه مشران يې وويارلۍ پښتون ملت او پاکۍ پښتونخوا ته په عملي او نظري ډول انجاموی.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولتي او قومي مشران د پښتون ملت باداران نه بلکې د پښتون ملت خدمتگاران دي.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې دخپل هېواد او پښتون ملت د ملي منافعو څخه د دفاع په خاطر د پښتنو د داسې سياسي او قومي مشرانو پر شاوخوا راټول شي چې هغه د پښتو او پښتونولي، پښتونخوا او پښتون ويارلۍ ملت خدمتگاران وي، خپل شخصي گټې د پښتون ملت او پښتونخوا تر گټو جارولای شي.

د پښتنو هغو مشرانو چې په اخلاص ئې د پښتون ملت خدمت کړي دي، دهغوی ښک نومونه د پښتون ملت په زړونو کې د تل لپاره د بلو ډيوو په شان روښانه، ځلاند او ژوندي پاتې دي، چې ژوندي مثالونه يې زموږ د نږدې تاريخ ملي قهرمانان او ملي مشران لکه امير کروړ، سلطان عياث الدين غوري، سلطان شهاب الدين غوري، سلطان محمود غزنوي، سلطان علاو الدين غلجي، سلطان بهلول لودي، شېر شاه سوري، هوتک بابا، پيرروښان، جلاله، ايمل خان مومند، دريا خان اپريدي، خوشال خان خټک، ميرويس نیکه، شاه محمود هوتک، شاه اشرف هوتک، لوی احمد شاه بابا، تيمورشاه، غازي امان الله خان، غازي وزير محمد اکبر خان، عبد الله خان اخکزي، سردار محمد

ايوب خان، ملا مشك عالم، وزير محمد گل خان مومند، د ميوند ملالی، زغونه انا، نازوانا، بي بي متو او داسې نور چې تر نن پورې په پښتنو کې ډېر د قدر په سترگه ورته کتل کېږي او په ډير ښه نوم يادېږي.

45: د ملي خاينانو، ملي غدارانو او د پردیو د جاسو سانود درتلو په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې هغه مشران ورتي او د خپل منځه يې وباسي کوم چې په شعوري ډول د پښتون ملت او پښتونخوا سره خیانت کوي، دا کسان ملي خاينان بلل کېږي.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې تاسو بايد د هغو پښتنو مشرانو څخه نفرت ولري چې هغوی د پردیو جاسو سان، ملي خاينين او پښتون ملت ته غداران وي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد د پردیو جاسو سان، ملي خاينان پښتون ملت او پښتونخوا ته غدار مشران ورتي، د خپل منځ څخه ئی وباسي مړي او ژوندي ورسره قطع کړي.

د پښتنو ستر مشر حاجی میرویس خان نیکه د غدار او ظالم گرگین تر وژلو ورسته په کندهار کښی د ازادو پښتنو ملی جرگی ته د بیانیی ورکولو په جریان کښی د ملی خاينانو په باره کښی داسی وویل:

(...اي پښتنو که تاسوله ماسره يوشي او زما ملا وتړي نو د خپلواکی بیرغ به هسک وساتو، پري به نه ږدو چې بیا د پردیو د مریتابه کړی زموږ په غاړه کې ولویږي.

هغه کسان چې د پردیو مریتوب مني، موږ له هغو سره هیڅ اړه او خپلوي نه لرو، او نور دي زموږ په هېواد کې نه اوسي...)

دمیرویس نیکه د پورته ذکر شوی تاریخی زرین قول څخه په پیروی او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په لاندی کتگوریو کې ذکر شوی کسان:

الف: هر هغه پښتون چې په پښتونخوا کې د پردیو رهبري او مشرتوب مني او یا د داسی کرغیرن مقصد د پاره کار او مبارزه کوی.

ب: هر هغه پښتون چې په پښتونخوا کې د پښتنو د مخالفينو سره د پښتنو په مقابل کې سياسي ، نظامي او اقتصادي ملاتړ او ملگرتيا کوي .

ج: هر هغه پښتون چې په پښتونخوا کې پر پښتنو د پردیو غیري پښتنو حاکمول غواړي .

د: هر هغه پښتون چې په پښتونخوا کې د خارجي هیوادو د استخباراتي سازمانو د پاره جاسوسي کوي .

پورته ذکر شوی کسان پښتانه نه بلل کیږي ، هغوی د پښتنو د بښمنان دي ، هغوی ملي خاینین دي ، هغوی پښتون ملت ته غداران دي ، هغوی ملت پلورونکی ، پښتون پلورونکی ، وطن پلورونکی اوبی ننگه کسان بلل کیږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر پښتون مشر او کشر ، نړ او ښځې پښتني دنده او پښتني فريضه ده چې پښتون ملت ته غداران او ملي خاینان باید ورته او د ملي خاینانو ، د پښتنو او پښتونخوا د بښمنانو په نوم یې د خپل منځه وباسي ، او هر ډول روابط حتی مړي او ژوندي ورسره قطع کړي .

هر هغه پښتون چې د پښتون ملت د دې غدارانو سره هر ډول مرسته او ملگرتيا کوي ، د دې ملي خاینانو او ملي غدارانو ملگرتيا نه پرېږدي ، د دې ملي خاینانو او ملي غدارانو څخه نفرت نه کوي ، دې ملي خاینانو او ملي غدارانو ته د مادي او معنوي امتیاز طمع کوي ، د دې ملي خاینانو او ملي غدارانو په باره کې ځان بیطرفه او بی تفاوته بولي هغوی هم د دې ملي خاینانو ، ملي غدارانو او بی ننگانو په ډله کې حسابیږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هغه سياسي او قومي مشران ورته ، نفرت ځني وکړي ، پر خبره یې غوږ مه نسی ، غم او بنادي ور قطع کړي ، د پښتون ملت د منځه یې وباسي کوم چې د پښتون با عزت ملت گټې د ځان تر شخصي گټو قربانوي ، د پښتو او پښتونولي او پښتون ملت سره خیانت کوي ، دا ملي خاینان ، د پردیو قومونو جاسوسان دي او پښتون ملت ته غداران نام نهاد مشران باید پښتانه د خپل منځه وباسي مړي او ژوندي ورسره پرېږدي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې ملي خاینین ورته د خپل منځ څخه یې وباسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي پښتون وياړلي ملت په خپل پخواني تاريخ کې هميشه ملي خاينين د خپل منع څخه ايستلي دي ، هغه يې په بد نوم ياد کړي دي چې ژوندۍ مثالونه يې زموږ د هېواد په معاصر تاريخ کې ، د ميرويس نيکه ورور عبدالعزيز ، د احمد شا بابا لمسی شا شجاع ، دامير دوست محمد خان زوی غلام نبي خان لاردي ، داميرشيرعلي خان زوی محمد يعقوب خان اوداسی نور دی .

مگر په ډير افسوس سره بايد ووايو چې اوسنيو پښتنو د تيرديرش کلن جنگ په جريان کې د پردیو هېوادونو د استخباراتو د جاسوسانو او ملي خاينينو په باره کې چې د شوروي اتحاد ، ايران ، پاکستان ، عربستان ، امريکا ، غرب او داسې نورو خارجي هېوادونو د گټو لپاره يې افغانستان او ټوله پښتونخوا ورانه کړل ، د پښتنو سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکي ، ملي حاکميت ، ملي گټې او ملي نواميس يې لوټ او پامال کړل لا تر اوسه ښه ښکاره فيصله نده اعلان کړی .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتانه هڅوی چې هميشه بيداره او هوښيار واوسي ، د خپل دولتي ، سياسي او قومي مشرانو ټول اعمال او کړنې تر دقيقې څارنې لاندې ونيسي چې د پښتون ملت په گټه دي او که د پښتون ملت په تاوان دي ؟

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې پښتون ملت بايد د غفلت په خوب بیده نشي ، د خپل هېواد او خپل ملت د گټو په باره کې د مړو او بيدو کسانو په شان بې تفاوته ونه اوسي .

لوی احمد شاه بابا د پښتنو د را بيدارولو په باره کښی پښتنو ته داسی لارښونه کوی:

خان به وينس کړو ، هری خواته هری خواته رقيباندی .

يو په بل مو سره وژنی ، وایی خپل يو غلیمان دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ډېر په سخته امر کوي چې هميشه وينس او بيدار واوسي د خپل هېواد او پښتون ملت گټې هيڅ وخت د نظره ونه غورځوي ، هميشه د يو بيداره او وينس ملت په حيث د خپل

هېواد او پښتون ملت د گټو د دفاع په خاطر د هېواد په سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو چارو کې فعال رول ولوبوي .

46: د اخيرت په باره کې:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته لارښونه کوي که تاسو غواړي چې دا دنيا مو سمه شي او په هغه دنيا کې مو د جنت حوري ، غلمان او نور نعمتونه په نصيب شي ، نو دخپل دين پيروي وکړي ، په سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي وکړي ، ځکه چې پښتو او پښتونولي پښتانه هغه لور ته رهبري کوي چې د خداي (ج) رضا ، د دنيا او اخيرت خير او گټې په کې شته دي .

47: د گاونډي په اړه:

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون بايد د خپل همسايه د سر ، ناموس ، عزت او مال ساتنه د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال په شان خپل پښتني فرض وبولي .
حميد مومند د بل د ناموس د ساتلو په باره کې داسې وايي:

چې د بل ننگ او ناموس ساتلای نشي
وبه نه ساتي څوک خپل ننگ او ناموس

48: د حقوقي او جنايي منازعاتو په اړه:

د پښتو او پښتونولي د مورقانون څخه په استفاده ځنې پښتنو قومونو د خپل قوم د افرادو ترمنځ د حقوقي ، جنايي او داسې نورو منازعاتو د حل او فصل لپاره فرعي قوانين د نرخونو په نوم تعين کړي

دي ، اود دې قوم د افرادو ترمنځ حقوقي او جنايي منازعات د دې نرخونو پر اساس حل او فصل كيدل او تر نن ورځې پورې هم د دې قومونو د افرادو ترمنځ حقوقي او جنايي ستونزې د دې قوانينو يا نرخونو پر اساس حل او فصل كېږي .

ددې خبرې د اثبات لپاره موږ دلته د احمدزود قوم د “عيسي نرخ” خو مثال راوړو .

دمري د خون بها په اړه:

د احمدزود “عيسي جرگې” له رويه څو لسيزې وړاندې د يو غير عمدي مري خون بها دري نيم زره كابلې روپۍ وي ، چې دا رقم كه د نن ورځې په افغانيو بدل كړو شايد تر دې زيات رقم ځني جوړشي .

په اكثر مواردو كې د پښتنو جرگې چې روغې كوي نو كوښښ كوي چې د لانور قتل او قتال مخه ونيسي ، نو د دښمنو خواوو ترمنځ دوستۍ هم سره كوي چې دا دوستۍ كله كاميا به نتيجه وركړي ، او كله بيا د دښمنو خواوو ترمنځ د لانور قتل او قتال مخه خو ونيسي ، مگر په بدو كې د وركړل شوو اينجونو ژوند دومره تريخ وي چې تر مرگ زرخه بدوی .

د احمدزود قوم د جرگې مطابق كه يو “گوتلكه” يانې پيغله اينجلۍ دمري په پور كې وركړي نو د مري د خون بها نيمه برخه او د

“روڼۍ” يعنې كوچنۍ اينجلې په وركړه د مري درېيمه برخه خون بها مجرا كېږي او پاتې برخه به يې نقدي وركوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق كه يو سړي يو بل كس كه نروي او كه ښځه مړ كړي ، او تر مرگ وروسته دا مړ كس بې حجابه كړي ، نو بايد دوه برابره خون بها وركړي ، يانې د دوو مړو خون بها بايد وركړي .

ددې خبرې معني داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق مري هم حق لري ، څوك د هغه بې عزتي نشي كولای ، كه څوك د مري بې عزتي وكړي نو د يو مري پور لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق كه يو سړي يو بل كس مړ كړي ، خو د هغه مري وسله به د ځان سره نه وړي ، كه دا غلط كار يې وكړي نو د مري د پور وركولو ، د وسلې د بيرته مستردولو سربيره يو اندازه جريمه به هم د “بې عزتۍ يا شرم” په نوم د مقتول لوري ته وركوي .

موږ دلته د “عيسيٰ نرخ” د زخمي کولو مادو ته يوه ډېره لنډه اشاره کوو .

سترگه :

که يو چا د بل چا يوه سترگه ړنده کړه نو دا جرم نيم خون بلل کېږي ، او دواړي سترگي بيا درست خون بلل کېږي .

پزه په کاکړي اصطلاح سونډه :

که يو چا د چا پزه پري کړه نو دا جرم نيم خون بلل کېږي .

غورځ :

د يو غورځ پري کول نيم خون او د دوه غورځونو پري کول درست خون بلل کېږي .

ژبه :

د ژبې پري کول درست خون بلل کېږي .

شونډي :

د يو يو او يا دوو شونډو پري کول يو خون بلل کېږي .

غابڼونه :

د مخ يو ښکاره غابڼ د يو خون لسمه برخه ده .

پښه :

يوه پښه چې په بند کې قطع شي نيم خون او دوی پښې درست خون بلل شوي دي .

لاس :

يو لاس چې د بنده څخه پري شي نيم خون او که دواړه لاسونه قطع شي درست خون بلل شوي کېږي .

گوتې:

که دیو لاس څلور گوتي پري شي یو خون ، او که د دواړو لاسود هریو څلور گوتي قطع شي نو دوه خونه بلل کېږي .

دا صرف یو ساده مثال وو چې موږ درنو لوستونکو ته وړاندې کړي چې دا حمدزو قوم د عیسی دنرخ مطابق خپل جنایي مسایل څنگه حل کوي .

49: د پښتنو ترمنځ د خواخوږۍ په اړه:

پښتو او پښتونولي وهر پښتون ته دا پښتني دنده سپاري چې د بل پښتون سره خواخوږي ولري ، دهر پښتون سره تر خپل وس او توان پورې صله رحمې ، شفقت ، مرحمت ، مهرباني او مروت ولري او دهر پښتون سره ښیگنه ، ښه چلن او مرسته وکړي .

50: د میانه روی په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته حکم کوي چې د ژوند په هره چاره کې دي میانه روه اوسي .
څرنگه چې د پښتنو ټولي فیصلي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د جرگو د لاري کېږي ، او جرگې کله هم داسې فیصلي نه کوي چې هغه دي د انصاف او میانه روی څخه لیري وي .
د پښتنو د جرگو فیصلي همیشه پروا قعیت ، انصاف ، عدالت ، قناعت او میانه روی ولاري وي په دې اساس د منازعي دواړو خواوو ته د قبول وړ وي .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتانه د هر ډول بنیاد پرستی څخه منع کوي .

د پښتو او پښتونولي قانون د صبر ، زغم ، تحمل ، تعقل او میانه روی قانون دي .

51: د درواغو او بدو اعمالو په اړه :

لکه څنګه چې الله پاک پر دروغجن لعنت ویلي دي (لعنت الله علي الکاذبین) .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید ځان د درواغو ویلو څخه وژغوري .

د پښتو متل دي چې وايي : “ د درواغو منزل لنډ دي ” ياني يو پښتون باید درواغ ونه وایي چې ژر رسوا کېږي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې یو رښتني پښتون باید د درواغو ویلو ، وعده خلافی ، نه امانت داری ، بد خلقي ، بد سلوکي ، بد حرفی ، بد کاری ، بې شرمی ، بې حیايی ، بې غیرتی ، بې ننگی ، بې ناموسی ، بې قولی ، غلامی ، جواړی او داسې نورو هغو اعمالو د کولو څخه چې پښتانه ورته بد وایي جدا خپل ځان او خپل د کورنۍ غړي وساتي .

52: د خوږې وینا ، نېک عمل او ښې مشورې په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې په خپل ورځنیو چارو کې د هر چا سره همیشه په خوږه ژبه ، رښتنولي او نیک نیتی خبري وکړي .

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې په خپل ورځني ژوند کې د هر چا سره همیشه ښه ، نیک او د درناوي او عزت نه ډک چلن وکړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د هر چا ښه او نیکه مشوره چې د پښتنو د عقیدې او پښتونولۍ سره برابره وي ، واورې ، هغه ومني او عمل پري وکړي ، او په خپله هم بل چا ته ښه او نیکه مشوره ورکړي ، که څه هم مقابل لوري ستاسو مخالف وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون بايد د ښه ويلو ، ښه کولو او ښه منلو او بل چاته د ښه مشوري ورکولو صفات ولري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون بايد د بل پښتون ورور او هرانسان سره په خوږه او د احترامه ډکه ژبه خبري وکړي او هغه انسان سمې لاري ته وهڅوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد په ټولنه کې د ښو او نیکو اعمالو په کولو سره د خاص او عام په نظر کې يوه ښه نمونه وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون بايد د هرانسان ښي او د خير مشوري او نصيحت ته غوږ ونسي او هغه ومني او هم بل چاته ښي مشوري او سمه لار ور وښيي .

په دې باره کې کاظم خان شيدا په يوه شعر کې داسې وايي :

شگفته کړه لکه لمر تندي هر چاته

چې په تله دي سيا پوش تمام جهان شي

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د شرافت ، خير غوښتنې ، ښه ويلو ، ايمانداري ، امانت داري ، ښه کولو ، ښو اخلاقو ، ښه منلو ، ښه اوريدلو ، ښه نيت ، پاک زړه توب ، پاکوالي ، ښه سپريتوب ، رښتنولي ، صداقت او اصليتوب سپارښتنه او درس ورکوي .

53: د پښتو ژبې د اهميت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې پښتانه بايد په خپل خوږه پښتو ژبه خبري وکړي ، دخپلې پښتنې مهرباني موراو خپل وياړلی پښتون ملت خوږه پښتو ژبه هيره نکړي .

پښتو خوږه ژبه د وياړلی پښتون ملت ملي پېژندگلوي ده .

هر ملت چې خپله ژبه هيره کړي کرار کرار خپل ملي هويت او ملي پېژندگلوې هم د لاسه ورکوي ، او د نورو ملتونو په منځ کې داسې ورکېږي او ويلېږي لکه مالگه او بوره چې په اوبو کې ويلېږي .

د نورو ملتونو په منځ کې د منحل شوي ملت فرق د بوري او مالگي سره دادي ، بوره او مالگه چې کله په اوبو کې ويلي شي نو په اوبو کې خپل رنگ د لاسه ورکړي ، خواو بو ته بيا خپل خوند ورکوي يعنې اوبه د بوري په شان خوږي يا د مالگي په شان تروي کړي .

مگر کوم ملت چې خپل ژبه هيروي او په نورو ملتونو کې منحل کېږي هغوی خپل رنگ او خوند دواړه د لاسه ورکوي ، نه تنها د نوي ټولنې خوند او رنگ ځانته نشي خپلولای بلکه يوداسې بې رنگه ، بې خونده ، بې مزي ، ناپېژانده او بې ارزښته شي ځني جوړ چې ارزښت يې د صفر سره برابر شي .

هغه ملتونه چې خپل ملي پېژندگلوې يعنې خپله ژبه يې د لاسه ورکړي ده ، په حقيقت کې هغه ملتونه مړه او پنا شوي ملتونه بلل کېږي او د نړۍ د ژونديو ملتونو په جمله کې نه حسابېږي .

د دنيا د اکثر و ملتونو د ملت او هيواد دنوم ريښه د هغه ملت د ژبې د نوم سره مستقيم تړاو لري .

ددې ادعا د ثبوت د پاره دا لاندې څو ساده مثالونه وگوري:

1: عربي ژبه:

د سعودي عربستان د ولس ژبه عربي ده ، ولس ته يې عرب او هېواد ته يې عربستان ويل کېږي .

د ژبې دنوم (عربي) ريښي هم د ملت په نوم (عرب) او هم ددوی د هېواد (عربستان) په نوم کې تاثير اچولي دي .

عربي ژبه د عربو ملي پېژندگلوې ده .

2: انگليسي ژبه:

د انگليستان د ولس ژبه انگليسي ده ، ولس ته يې انگليس او هېواد ته يې انگليستان ويل کېږي .

د ژبې دنوم (انگليسي) ريښي هم د ملت په نوم (انگليس) او هم ددوی د هېواد (انگليستان) په نوم کې تاثير اچولي دي .

انگلیسي ژبه د انگلیسانو ملي پېژندگلوې ده .3: فرانسوي ژبه :

د فرانس د ولس ژبه فرانسوي ده ، ولس ته يې فرانسويي او هېواد ته يې فرانسه ويل کېږي .
 د ژبې دنوم (فرانسوي) ريښې هم د ملت په نوم (فرانسويي) او هم ددوی د هېواد (فرانس يا فرانسه) په نوم کې تاثیر اچولي دي .

فرانسوي ژبه د فرانسويانو ملي پېژندگلوې ده .4: جرمني ژبه :

د جرمن ولس ژبه جرمني ده ، ولس ته يې جرمن او هېواد ته يې جرمني ويل کېږي .
 په بله وينا د المان د ولس ژبه الماني ده ، ولس ته يې المانيي او هېواد ته يې المان ويل کېږي .
 د ژبې دنوم (جرمني) ريښې هم د ملت په نوم (جرمن) او هم ددوی د هېواد (جرمني) په نوم کې تاثیر اچولي دي .

جرمني يا الماني ژبه د جرمنانو يا المانانو ملي پېژندگلوې ده .5: چينايي ژبه :

د چين د ولس ژبه چيني ده ، ولس ته يې چينايي او هېواد ته يې چين ويل کېږي .
 د ژبې دنوم (چينايي) ريښې هم د ملت په نوم (چينايي) او هم ددوی د هېواد (چين) په نوم کې تاثیر اچولي دي .

چيني ژبه د چينايانو ملي پېژندگلوې ده .

نوپه دې اساس موږ ویلای شو چې انګلیسي ژبه د انګریزانو، روسي ژبه د روسانو، ترکي ژبه د ترکانو، جرمني ژبه د جرمنیانو، فرانسوي ژبه د فرانسویانو، هسپانوي ژبه د هسپانیانو، ایټالوي ژبه د ایټالیانو، هندي ژبه د هندیانو، چېني ژبه د چینایانو، جاپاني ژبه د جاپانیانو او پارسي ژبه د پارسیانو ملي پیژنگلوي ده .

د پورته څو مثالونو څخه دا نتیجه اخلو چې د پښتو خوږه ژبه د ویارلي پښتون ملت ملي پیژندګلوي ده او باید وي .

ځینی هیوادونه او ملتونه د لویو استعماري ځواکونو د ځوا د خپل مشخصو اهدافو د سرته رسولو پر اساس منځته راغلي دي لکه پاکستان، یوګوسلاویا، چکسلواکیا او داسی نور . . .

د اهیوادونه او ملتونه داسی ملي پیژندګلوي یا ملي ژبه نه لری چی ددی ملتونو او هیوادونو په نومونو کې ئی رېښه پیداشی، مثلاً د پاکستان د هیواد نوم پاکستان دی، د ملت نوم ئی پاکستانی دی، څوملي ژبه ئی (اردو) ده، د (اردو) لغت د پاکستان او پاکستانی د لغتونو سره هېڅ مشترکه رېښه نه لری .

د پورته څو مثالونو څخه معلومیږي هر ملت چې خپل ملي پیژندګلوي یعنی خپله ژبه یې ښه ساتلي ده هغه ملت په نړۍ کې د نور ملتونو سره سیال هم دي .

پر ځني ملتونو د استعمار په وخت کې د استعمار چیانو د خوا خپله ژبه په زورت حمل شوي وه او تر اوسه هم په هغو ملتونو کې د استعمار چیانو ژبې مهم رول لري چې ژوندي مثالونه یې انګلیسي ژبه په برطانوي مستعمرو کې، روسي ژبه په روسي مستعمرو کې او فرانسوي ژبه په فرانسوي مستعمرو کې اوداسې نور دی .

افغانستان که څه هم د مستقیم استعمار اوږد تاریخ نه لري او د استعمار چیانو ژبه یې نده خپله کړي خو د سوونو کلونو راهیسې د پارسي ویونکو تر کلتوري استعمار لاندې پاتې شوي دي .

د فارسي ژبې استعمار پښتنو ته دومره زیات تاوان رسولې دي چې برطانوي استعمار و هند ته ندي رسولې .

انگلیسي ژبه که څه هم د برطانوي استعمارچپانو ژبه ده خو بیا یې هم تر برطانوي استعمار وروسته د هند په ترقي او پرمختګ کې ډېر مهم او ارزنده رول لوبولی دي ، ځکه چې انگلیسي ژبه د علم ، تجارت ، صنعت ، سیاست ، فرهنگ او داسې نورو ښوونځیو له ژبه ده .

مګر فارسي ژبه چې د پښتنو واکمنانو دربار ته یې لاره پیدا کړه پښتانه واکمنان یې په داسې مضمین او نا علاجه مرض مبتلا کړل چې د سوونو کلونو په لړ کې هم د دې مضمین مرض څخه روغ نه شول .

پښتنو واکمنانو د پښتون ملت ژبه یعنې پښتو هیڅه کړل ، همدا سبب شو چې یو شمیر پښتانه واکمنان د پښتون ملت د پښتو او پښتونولي د قانون ، د پښتنود رسم ، رواج ، عنعناتو او فرهنگ څخه لیري او ناخبره پاتې شول .

ځنې پښتانه واکمنان د پښتنود ژبې او پښتني کلتور څخه لیري پاتې شول او د پښتنو د ازلي دښمنانو یعنې ایرانیانو د ژبې او فرهنگ خپلول یې شروع کړل ، همدا علت شو چې پښتانه او پښتو ژبه د فارسي ژبې تر کلتوري او ژبني استعمار لاندې راغلل .

د فارسي ژبې استعمار پښتانه واکمنان یې لاري او د پښتون ملت څخه بیل کړل ، دوی د پښتون ملت په ژبه نه پوهیدل او پښتون ملت د خپل واکمنانو په ژبه نه پوهیدي ، همدا علت شو چې په ټولنه کې د پردیو مداخلو ته لاره همواره شول او پښتني ټولنه همیشې د نا ارامیو په دریاب کې لا هو و او د پښتنو د هر ډول ترقي او پرمختګ مخه نیول شوي وه .

د پښتنو واکمنانو شاوخوا همیشې هغه غوره ملاتړ او چپلو سانسو نیولي وه چې په فارسي ژبه پوهیدل او د ایراني کلتور پیروان او د پښتنو او پښتو ژبې ازلي دښمنان وه .

فارسي ژبه د انگلیسي ژبې په شان د علم ، سیاست او پرمختګ ژبه نه وه او نه ده چې پښتنو واکمنانو او عامو پښتنو د هندیانو په شان د دې استعماري ژبې څخه استفاده کړي وای .

فارسي ژبې د ایراني هیژمونیزم ، جاه طلبۍ ، کلتوري ، فرهنگي او تاریخي غلاوو ، جعل ، تذویر ، تقلب ، درواغو ، مذهبي تعصب ، ژبنی تعصب او داسې نورو بې معني شیانو څخه بغیر بله هېڅ مثبت شي نه درلود چې پښتنو واکمنانو او پښتون ملت استفاده ځني کړي وای .

د تاریخ په اوږدو کې “ ایراني دولتونه ” او د ایرانیانو “ فارسي ژبه ” د پښتنو د تباڼې ، بربادۍ او پس منۍ سبب شوي ده .

“ايراني فارسي ژبه” د پښتنو لپاره د ناسور دداني او د ساري سرطان د ناعلاجې مرض حيثيت لري چې هره ورځ د پښتون ملت هر څه تبا کوي، هره ورځ د پښتون ملت د بدن يوه فعاله برخه فلج کوي او د پښتنو په نفع يې د فعاليت څخه اچوي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر رښتني پښتون پښتني دنده ده چې خپل پښتون ملت او خپله پښتو ژبه د ايراني فارسي ژبې د مرگوني تهاجم او تبا کونکي ساري سرطاني ميکروب څخه وساتي.

د ايراني ژبې په شان ايراني دولتونو هم د تاريخ په اوږدو کې د پښتنو د ازلي او نه پخلا کيدونکي دښمنانو په حيث هميشه د پښتنو د هر دښمن سره د پښتنو پر خلاف سازش کړيدي.

ايراني په اصطلاح تاريخ پوهانو او عالمانو دهند د مغلو سره لاس يو کړيو او پښتانه يې د “ديو” د نسل څخه بلل يعنې دا چې د ايرانيانو په اند پښتانه انسانان ندي او “ديوان” دي، مگر حقيقت دا دي چې پښتون پاچا “کاوه هوسروا” وايي چې ما د مازندران پر ديوانو حمله وکړل، پښتونخوا او منطقه مې د هغوی ديوانو د شره څخه خلاصه کړل.

او بيا پښتنو ته د ديوانو خطاب ندی کړی خو د مازندران د هغه وخت او سيدونکی ته چې داوسنيو ايرانيانو د ځينو نيکه گان به وی د ديوانو خطاب کړیدی.

پښتانه که د خپل استقلال، ملي حاکميت، د هېواد مخکنی بشپړتيا، پښتون ملت، پښتو ژبې، پښتني کلتور، پښتني فرهنگ، پښتني عنعناتو، خپل دين، مذهب، پښتني تاريخ، د پښتنو تاريخي افتخاراتو، د پښتنو تاريخي پوهانو او قهرمانانو او د خپل هېواد او تاريخ د هر ښه شي سره مينه او محبت لري او غواړي چې دا تاريخي ملي ارزښتونه د دوی د تاريخي ميراث په ډول سلامت د دوی راتلونکي نسلونو ته پاتې شي، بايد هر رښتني پښتون هرومرو، وهر ايراني فرد او هر ايراني دولتي او غيري دولتي نهاد ته د پښتنو او پښتونخوا د ازلي، ابدی او نه پخلا کيدونکي دښمن په سترگه وگوري، هيڅ وخت د هيڅ ايراني فرد او هيڅ ايراني نهاد په غور و او چربو قولونو او وعدو باور ونکړي.

د بده مرغه ايران زموږ غربي گاونډی هېواد دی ، موږ مجبور يو چې د دوی سره ډول ډول روابط او راکړه ورکړه ولرو خو په هره معامله کې چې پښتانه يې د ايرانيانو سره کوي دوی بايد دومره محتاط وي لکه يو مسلمان چې د مجبورت له رويه د شيطان سره معامله کوي .

د پښتنو ستر مشر وزير محمد گل خان مو مند د ژبې د اهميت په باره کې داسې وايي :

(د يو ملت په ژبه کې هرڅومره چې د بل ملت ژبه نفوذ مينده کړي هماغومره يې په سياست ، اقتصاد ، اجتماعياتو ، ملي اخلاقو ، ملي ادابو ، ملي عاداتو ، ملي رسوماتو ، او عنعناتو ، ټولو ملي خصايلو او خصايصو حتي چې په ذهني ، افکارو ، حسياتو او مدنيت يې نفوذ مينده کوي ، هماغومره د پردۍ ژبې د خاوندانو نامريې بري او غلبه ددغي بلي ژبې پر خاوندانو تامينوي .

او که د يو ملت ژبه د بل ملت ژبې ته مغلوبه شوه گڼه چې هغه ملت هم په دغو پاسنيو ټولو خصوصياتو کې ورته پر شو .

علي الخصوص که اقليتونه هم د هغې ژبې د خاوندانو په دغه ملت کې وي نو سياست ، معارف ، مهمي او گټوري اقتصادي چاري ، لويه برخه د ملي پانگي ، ټوله د هماغه اقليتونو پلاس کې لويږي .

نو په هغه حال کې تمام هوساتوب او راحت ، ځواک ، عزت او مرتبت د هغو لږکيو وي ، او درست مشاق او مزاحم ، ټوله نا هوسايې د همدغه خورابې وزلي ملت وي ، ډېر لوي ملت د هماغه لږکيو د گټې لپاره استعمالېږي ، دوی (اکثريت) به تل سوکړک خوري ، پيتي به وږي او هغه نور (اقليت) به خوږوبې او خوږې ټيکلي نغري .

دوی (اکثريت) به بربنډ گرځي او هغوی (اقليت) به ورينمين کالي اغوندي ، د دوی به کوډۍ نوي ، د هغو به بنگلي ولاړي وي ، دوی به کلي نه لري ، د هغوی به بنارونه نه بسپري ، دوی به پلي گرځي ، هغوی به گرندي گاډي ځغلي ، هغوی به پر بخملي ناليو پرلټيۍ وهلي د ساوو په خير ناست او دوی به د مريې په شان ورته ولاړوي او پر وچه محکه پر توره خاوره به هم کيناستلي نه شي . . .)

په افغانستان کې نن ورځ کټ مټ د پښتنو دغه حالت دي چې ستر پښتون وزير محمد گل خان مهمند پورته تشرېح کړي دي او پښتانه بايد دا خپل پښتني فرض وگڼي چې د دې نا مناسب حالت څخه ځان خلاص کړي ، او دا خلاصون صرف د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي ممکن دي .

ستر پښتون وزير محمد گل خان مهمند چې د ژبې د اهميت په باره کې کومي څرگندونې کړيدي دا پښتنو ته يو با ارزښته درس دي چې که پښتانه غواړي چې په پښتونخوا کې ازاد ، خپلواک ، سرلوړي او با عزته و اوسي نو خپل مورنۍ خوږه پښتو ژبه دي نه هيروي ، هغې ته دي لانوره وده او انکشاف ورکړي او د نړۍ د ژوند يو ژبو په قطار کې دي يې ودروي .

پښتانه بايد دا خپل پښتني دنده و بولي چې په پښتونخوا کې پښتو ژبه د تعليم او اداري ژبه کړي .

کله چې پښتو د پښتونخوا د تعليم او اداري ژبه شول نو هر څوک به يې په مينه زده کوي ځکه چې په پښتو ژبه به تعليم کوي ، د پښتو ژبې د زده کړې په برکت به کار ، روزگار او حلاله نفقه ځانته پيدا کوي .

ترڅو چې پښتو ژبه د علم حاصلولو ، کار پيدا کولو ، پيسو گټلو او دولتي اداري ژبه نه شي ، ددې ژبې مناسبه وده او ترقي ناممکنه ده .

دا د ټولو پښتنو د پاره د ډېر ننگ او شرم خبره ده چې نن ددوی په هېواد کې ددوی داسې حال دی چې ان په پښتو ژبه د تعليم کولو حق نه لري ، ددوی په دولتي اداره کې پښتو اداري ژبه نه ده ، نو دوزير محمد گل خان مهمند د ادعا مطابق پښتانه نن په خپل تاريخي هېواد کې د اقليتونو د غلامانو او مريانو په ډول ژوند کوي .

وزير محمد گل خان مهمند په خپل يو بنياسته او د معني ډک شعر کې د پښتو ژبې او د پښتو او پښتونولي د قانون په باره کې پښتنو ته داسې لارښودنه کړيده :

.....

بڼه خو يونه د يانست موده پښتو
 بڼه دودونه او ادا ب د پښتو
 پښتونواله پښتانه هوس پوي
 پښتونواله پښتانه به لوروي
 پښتو باندې وطن گټلی شوی

په پښتو باندې وطن ساتلی شوی
 هم به بیا وي په پښتو باندې ګټل
 هم به بیا وي په پښتو باندې ساتل
 پښتو ګرمه، پښتو وایمه زه تل
 ده لالی ځمکه پښتو نه لرم بل
 سراو مال مې دواړه جار دي تر پښتو
 ژوند او مړینه مې نشار دي تر پښتو
 پښتانه ګډه د پښتو توپیر لري ځی
 دانړۍ او هانړۍ کي دي خوندي
 پښتانه او پښتو نواله دي وي تل
 له پخوانه یو په لس او یو په سل

.....

د پښتنو ستر متفکر او دروند پښتون مشر بناغلي وزیر محمد گل خان مهمند خپل پښتون ملت ته دا لارښودنه کوي چې ستاسو د دنیا او اخرت بریالیتوب په دې کې دي چې د خپل فطرت یعنی پښتو او پښتونولي د قانون پیروي وکړي .

54: د صداقت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون باید په ورځني ژوند کې صادق واوسي .

هر پښتون باید د بل پښتون وروړاو هر بل انسان سره په ورځني ژوند کې په پوره صداقت او رښتنيولي ژوند وکړي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې د ژوند په هره چاره کې همیشه صادق واوسي .

55: د وفادارۍ په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې هر رښتني پښتون بايد په ورځني ژوند کې دوفادارۍ عالي صفت ولری .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو رښتني پښتون بايد په ورځني ژوند کې ټولو پښتني او ديني ارزښتونو ته رښتني او وفادار واوسي .

56: د چل او فريب په اړه :

پښتو او پښتونولي هر پښتنو ته حکم کوي چې د بل پښتون او يا بل انسان سره به چل ، فريب ، ټگي او برگي نکوي ، ځکه چې په پښتو او پښتونولي کې چل ، فريب ، ټگي او برگي نشته ، نو په دې اساس يو رښتني پښتون بايد د ژوند په چارو کې هميشه د هر ډول چل او فريب نه خلاص وي ، او هر وخت د هر چا سره رښتني او صادق وي .

57: د سولې او صفا په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې ټولي خپل منځي شخړي ژر تر ژره د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خپل منځ کې په جرگه او مرکه سره حل او فصل کړي ، او هميشه يو د بل سره په سوله او روغه کې ژوند وکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون پښتني ټولنه د سولې او صفا لور ته رهبري کوي .

58: د غرور ، تکبر او لويۍ په اړه :

پښتو او پښتونولي وپښتنو ته امر کوي چې همېشه د غرور ، تکبر او لويي څخه ځان وساتي ، تر نورو خلکو ځان لوړ مه بولي ، تکبر ، غرور او لويي مه کوي .

د غرور ، تکبر او لويي څخه د مخنيوي په خاطر پښتانه داسې متلونه لري:

غر که هر څومره لوړ دی بیا هم لار پر سربیره ده .

ددی متل معنی داده یو پښتون که هر څومره لوړ مقام ، لوړه دولتی چوکی ، ډیر زیات مال او دولت او داسی نور امتیازات ولری بیا هم باید لویی او تکبرونه کړی ځکه چی الله (ج) پر هر لوړ کس بل لوړ کس پیدا کړی دی او الله (ج) بیا تر هر څه لوړ دی تکبر د بنده سره نه بلکی د الله د بی زواله او بی نیازه ذات سره بنایی.

پښتانه د کبر په باره کښی داسی متل کوی.

د کبر کاسې تورې عاقبت پسې نسکوري .

پښتو او پښتونولي پښتانه د غرور ، تکبر او لويي څخه راگرځوي او په عين وخت کې پښتانه هڅوي چې تاسو هم د بل مغرور او متکبر غرور ، تکبر او لويي ته سر مه ټيټوي .

59: د تواضع په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي په ورځني ژوند کې چې په سیاسي ، اقتصادي ، فرهنګي او ټولنیزو چارو کې هر څومره لوړو مقامونو ته ورسیري بیا هم همیشہ د هر چا سره په تواضع او کمینۍ سره ژوند وکړي .

د تواضع په باره کې پښتانه دسی وایی:

د بار داري ونی څانګي دمځکي خواته کږي یا څوړندي وي .

پښتو او پښتونولي و پښتنو ته امر کوي چې هيڅ انسان ته په ټيټ نظر مه گوري او تر هيچا ځان لوړ مه بولئ ، په دې باره کې د پښتو يو متل داسې وايي : (مېړه ته مه وايه چې مېړه گيه) .

60: د ټينگ عزم او د فيصلې د قاطعيت په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د ژوند هره فيصله په صبر ، تحمل ، حوصلي ، ساره دماغ ، پوهي ، سالم عقل ، علم ، تدبير او تعقل سره وکړي ، کله چې مو فيصله وکړل نو بيا پر خپل خداي (ج) توکل وکړي او په قاطع تصميم او کلک عزم د خپل کړي فيصلې د عملي کولو تر شا ودرېږي ، په دې لاره کې د هر ډول مشکلاتو تحمل ته آماده او تيار واوسي ، د خپل معقولي فيصلې او تصميم څخه په هيڅ قيمت تر شا نه شي .

61: د ظالم او مظلوم په اړه :

د اسلام د مبارک دين په شان پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هيڅ کله د ظالم د ظلم په وړاندي سر ټيټ نکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون بايد حتما د ظالم د ظلم په مقابل کې په پوره ميړانه مبارزه وکړي ، او د ظالم لاس د ظلم څخه لنډ کړي ، او خپل ځان او ملت د ظالم د ظلم څخه خلاص کړي .

لکه د اسلام مقدس دين چې امر کوي ، پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې تاسو بايد د ظالم او مظلوم دواړو سره مرسته وکړي ، ياني مظلوم د ظلم څخه خلاص کړي او د ظالم لاس د ظلم څخه لنډ کړي ، دا عمل د دواړه سره مرسته بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هيڅکله پر مظلوم ظلم ونکړي او هر وخت کوبښن وکړي چې د مظلوم سره مرسته وکړي او هغه د ظالم له ظلم څخه خلاص کړي .

د اسلام مبارک دين مسلمانانو ته فرمايلي دي چې الله پاک ظالم او مظلوم دواړه نه خوښوي ، يعنې يو مسلمان بايد د ظلم کولو څخه ځان وژغوري او هم پر ځان د ظالم ظلم ته اجازه ورنکړي .

هر مسلمان چې پر ځان د ظالم ظلم روا بولي ، په حقيقت کې دا کس پر خپل ځان ظلم کوي ، په اخرت کې به د دې مظلوم شخص څخه په دې خاطر پوښتنه کېږي چې تا ولې پر خپل ځان د ظالم ظلم منلی وو ؟

د اسلام مقدس دين مسلمانان هڅوی چې د ظالم د ظلم په مقابل کې قيام وکړي او چوپه خوله پاتې نشي ، که داسې ونه کړي نو په اخرت کې به خداى (ج) د دې مظلوم څخه پوښتنه کوي .

څوک چې د ظالم په مقابل کې قيام ونه کړي دا دنيا به يې د ظالم تر ظلم لاندې تېرېږي او په اخرت کې به بيا خداى (ج) په دې جرم سزا ورکوي چې تا ولې د ظالم په مقابل کې قيام نه کاوه .

62: د غلامۍ او مظلوميت په اړه:

الله پاک د هېڅ قوم حالت ته تغير نه ورکوي ، تر څو هغه قوم په خپله ونه غواړي چې خپل حالت ته تغير ورکړي .

يعنې الله پاک يو قوم د غلامۍ څخه نه خلاصوي تر څو هغه قوم په خپله د غلامۍ څخه د خلاصون هڅه ونه کړي .

پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هېڅ کله پر ځان د بل چا غلامي او مريتوب ونه مني ، او د خپل ژوند په قيمت د ازادۍ او خپلواکۍ لپاره تلاش او مبارزه وکړي .

هر پښتون چې پر ځان د پرديو غلامي او مريتوب مني هغه کس پښتون نه بلل کېږي ، او په اخيرت کې به يې الله پاک هم په دې جرم ونسي چې تا ولې پر خپل ځان د پرديو ظلم او غلامي منلي وه .

ميرويس نیکه د پښتنو دې ستر مشر هم د غلامۍ څخه د نفرت پر اساس د ازادو پښتنو هغې جرگې ته چې د مگرگين تر قتل وروسته په قندهار کې دايره شول داسې وويل:

(... که له ماسره یوشی او زما ملا وتړئ نو د خپلواکۍ بیرغ به هسک وساتو او پرې به نږدو چې بیا د پردیو د مریتابه کړۍ زموږ په غاړه کې ولوېږي .

هغه کسان چې د پردیو مریتوب مني موږ د هغو سره هیڅ اړه او خپلوي نه لرو او نور دې زموږ په هېواد کې نه اوسي . . .)

د میرویس نیکه د پورته وینا څخه په ډاگه معلومېږي چې هغه د غلامۍ څخه نفرت درلود او پښتانه یې د ازادۍ لور ته رابلل .

میرویس نیکه د هغو کسانو سره چې د پردیو غلامي یې منل د خپلوۍ هر ډول اړیکي قطع اعلان کړي او هم یې هغوی ته امر وکړ چې زموږ له هېواده (پښتونخوا) څخه ووځي .

د میرویس نیکه دا د ارزښت نه ډکه وینا او لارښودنه باید د هر پښتني پښتون د ژوند لاره ، د ژوند د لارې ډیوه اورهنما وي .

63: د اقتصاد په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د خپل اقتصادي ژوند د ښه والي لپاره په مشروع لارو سخت کار او زحمت وکارې ، په مشروع طریقو خپل اقتصادي حالت ښه کړي ، پر لوڅه شا د غره څخه ډبرې راوړي خو د سوال او طمع لاس چاته مه اوږدوئ .

خوشال بابا د سوال ، منت او طمع په باره کې داسې وایي:

د منت دارو کهه مـرم پـه کـار مې نـدي
کهه علاج لـره مـې را شـي مـسـیـحـا هـم

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د یو طرفه د سخت کار او زحمت کښلو امر کوي او د بل طرفه پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون باید دودۍ مار ، مېلمه پال او سخي وي ترڅو د ټولنې هغه افراد چې بېوزلي ،

ناتوانه ، فقير او مسافرو ي د پښتنو پر دسترخوان ماړه شي ، د پښتنو مېلمه پالنه په نړۍ کې د بېوزلو ، ناتوانو ، فقيرانو ، مسافرو او نورو محتاجو کسانو د مرستې لپاره د ټولنيزو مرستو لوړ ترين مثال دی .

64: د امانتدارۍ او پرهېزگاري په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر پښتون او هره پښتنه بايد ښه امانتداره او پرهېزگاره وي .

65: د استاد ، مور ، پلار او انسان د احترام په اړه:

د اسلام د مبارک دين په شان پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې هميشه د استادانو ، مور ، پلار ، مشرانو ، عالمانو ، فاضلانو او ښو انسانانو احترام وکړي او پر کشرانو شفقت او مهرباني وکړي .

66: د پښتنو د کرکټر په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ، دخپل دين ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، پښتو ژبې ، د پښتون ملت او ټولو انسانانو خدمت او دهغو سره مينه ، پروعه وفاق کول ، په اتفاق او سېدل ، يو د بل سره په غم او ښادي کې شريک کيدل ، مثبت سيالي ، لوړ همتي ، د حق څخه دفاع ، د پښتني جرگې فيصلو ته احترام ، د بېوزلو سره مرسته ، کار او زحمت کښل ، حلال رزق پيدا کول ، صبر ، تحمل ، ثبات ، استقامت ، پر ځان باور ، قناعت ، حوصله ، مساوات ته درناوي ، د ښځو د پلو احترام ، د مشرانو اطاعت او پر کشرانو مهرباني ، مېلمه پالنه ، ډوډۍ ماري ، سخاوت ، د حق د دفاع په لاره کې مېړانه ، غيرت ، توره ، قربانۍ ، ايثار ، فدا کاري ، د دښمن څخه بدل اخستل ، تکره توب ، غښتل توب ، رښتنولۍ ، ښاغلتوب ، ننگ ، پښتني او ملي غرور درلودل ، د مظلوم ملاتړ او پر هغه

ترحم ، د ظالم په مقابل کې دریدل ، د متجاوز سره مقابله ، مظلوم ته پنا ورکول ، د همسایه څخه دفاع ، پاک زړه توب ، په ښه خوږه ژبه خبري کول ، د هر چا ښه مشوره منل ، همیشه ښه کول ، د ژوند په چارو کې میانه روي ، د ضرورت په وخت کې ننواتي کول او ننواتي منل او بخښل ، د بدو څخه پرهیز ، حیا ، عفت او عصمت ساتل ، ناموس داري ، سمه او کلکه عقیده لرل ، اعتماد ، امانتداری ، ایمانداری ، پروعه و فاکول ، ښه مسلمانی ، د استادانو ، مور ، پلار ، مشرانو ، عالمانو او فاضلانو احترام ، علم پروري ، او پر کشرانو شفقت کول ورزده کوي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د پورته ذکر شوو اسلامي او پښتني ارزښتونو سره مینه او محبت کول ورزده کوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون هغه څوک دي چې په ورځني ژوند کې پورته ذکر شوي صفات ولري ، هر هغه څوک چې د پورته صفاتو څخه محروم وي که څه هم هغه په پښتو ژبه رغیږي او په رگونو کې یې د پښتون پلار او پښتني مور وینه جریان ولري بیا هم د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هغه شخص پښتون نه بلل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، استقلال ، د پښتونخوا د محکمنې بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، پښتو ژبي ، پښتني کلتور ، پښتني عنعناتو ، پښتني تاریخ ، ظالم ، ظلم ، غلامی ، مریتوب ، محکومیت ، زلالت ، د پردیو جاسوسی ، ملي خیانت ، د پښتون ملت سره د غدارانو او غدارۍ او د پښتنو د داسې نورو دیني او پښتني ارزښتونو د دښمنانو څخه نفرت او کرکه ورزده کوي .

هر هغه پښتون چې د پښتنو د پورته ذکر شوو دیني او پښتني ارزښتونو د دښمنانو سره بې پایه نفرت ، کرکه او دښمني ونه لري هغه کس پښتون نه بلل کېږي .

67: د پښتونولي یا پښتونوتوب په اړه :

پښتو او پښتونولي پښتنو ته ورښيي چې “ پښتونوتوب یا پښتون والي ” سترویاړ او شرافت دي .

پښتو او پښتونوالي پښتنو ته امر کوي چې په پښتونوالي يا پښتونټوب ووياري ، هر پښتون بايد په دې ووياري چې “ پښتون ” دي ، ځکه چې پښتون ملت پر خداي (ج) گران ملت دي ، او د الله په مرسته هر رښتني پښتون مسلمان ، مجاهد او عادل شخص دي .

68: د سر او مال د قرباني په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې خپل مال او سرد خپل دين ، ناموس ، عزت ، پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتيا ، ملي نواميسو او ملي گټو څخه په ورين تندي جار کړي .

په پښتو کې متل دي چې وايي: (مال تر سر جار او سر تر ناموس جار) .

69: د مينې ، محبت او نفرت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتنو بايد هميشه د مينې ، محبت او نفرت سره ژوند وکړي ، که پښتون د مينې او نفرت څخه لاس واخستۍ نو پښتون بيا په يو بې خونده او بې رنگه موجود بدلېږي چې دا بې خونده او بې رنگه موجود بيا هغه زمواري نشي انجامولای چې يورښتني پښتون يې بايد انجام کړي ، نتيجه به دا شي چې پښتون ملت به غلام کېږي ، پښتو او پښتونولي به زوال کېږي .

د پښتون د مينې ، محبت او نفرت موضوع ته موږ په لاندې ډول يوه لنډه اشاره کوو .

70: پښتون بايد د نفرت سره ژوند وکړي:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو رښتني پښتون بايد د پردیو د غلامۍ ، محکوميت ، زلالت ، بې ناموسۍ ، بې ننگۍ ، بې فطرتۍ ، بې پښتوگۍ ، د پردیو د جاسوسۍ ، ملي خيانت ، ظلم ، بې

دیني ، جهل ، تکبر ، ظلم ، ظالم ، بې ایماني ، نه امانت داری ، بې پتی ، مظلومیت او داسې نورو بد اعمالو څخه بې پایه نفرت ولري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون چې د داسې گفتار او کردار سره مخامخ شي د کوم څخه چې د ذلت ، خواري ، غلامۍ ، محکومیت ، بې ناموسی ، بې ایماني ، بې پتی او داسې نورو بدیو بوی راځي باید دفتتایي د پښتونولي د غیرت وینه پر جوش راشي او دهغه کردار او گفتار په مقابل کښی جدي رد عمل ونیسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، د پښتونخوا د مخکنی بشپړتیا ، ملي گټو ، ملي نوامیسو او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو د ښمنانو څخه بې پایه نفرت ولري .

هر هغه پښتون چې د پښتني ارزښتونو د ښمنانو څخه نفرت نه لري او دهغو سره دوستي او سازش کوي هغه کس پښتون نه بلکې یو بې ننگه شخص بلل کېږي .

71: پښتون باید د مینې او محبت سره ژوند وکړي:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د پښتون زړه باید همیشه د دیني او پښتني ارزښتونو سره د مینې او محبت نه ډک وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون باید تل د پښتو او پښتونولي د قانون ، دویارلۍ پښتون ملت ، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتیا ، استقلال ، ملي حاکمیت ، د پښتون ملت د دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتو ژبې او داسې نورو دیني ، ملي او پښتني ارزښتونو د ساتنې سره د جنون تر حده مینه ولري .

پښتو او پښتونولي هر پښتون ته امر کوي چې هر رښتني پښتون باید د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکۍ ، د پښتونخوا د مخکنۍ بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، ملي اقتدار ، ملي یوالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ، ملي نوامیسو ، سولې ، د هېواد د ازادۍ د لارې د جنگ ، ټولنیزې ودې ، اقتصادي ودې ، پښتني رسم ، پښتني

رواج، پښتني عنعناتو، پښتني کورنۍ، پښتني فرهنگ، پښتني کلتور، پښتني تاريخ، د پښتنو تاريخي قهرمانانو، پښتني لوړ همت، پښتني ننگ، پښتني غيرت، پښتني جرئت، پښتني ارادي، پښتني هوډ، پښتني ثبات، پښتني استقامت، پښتني متانت، پښتني نارينتوب، پښتني ميرانې، پښتني ايشار، پښتني قربانۍ، پښتني تورياليتوب، پښتني ننگياليتوب، پښتني فداکارۍ، پښتني مېلمه پالني، پښتني غچ، پښتني ننواتي، پښتني توري، پښتني حلم، پښتني تدبير، پښتني حوصلې، پښتني صبر، پښتني تحمل، پښتني مرکي، پښتني جرگې، پښتني پاکوالي، پښتني رښتينولۍ، پښتو ژبي، علم پرورۍ، دکار، زيار، باعزته او تل پاتې سولې د تامين، د پرديو سره د سيالۍ، دخپل دين او د پښتنو او پښتونولي د لرغوني د قانون د ټولو اوامرو سره رښتني او بې زواله مينه ولري.

72: د علم او پوهې په اړه:

لکه څنګه چې د اسلام مقدس دين د زانګو څخه بيا تر قبر پورې پر هر مسلمان نر او ښځه د علم زده کړه فرض کړې ده، په همدې ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې ځانونه د علم په ګاڼه سمبال کړي، دا هغه وخت کيدای شي چې د علم سره مينه ولري او د عالمانو او فاضلانو احترام او عزت وکړي.

د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي پښتانه هميشه د خپل استاد او امام ډېر احترام او قدر کوي.

پښتانه د استاد او امام د علم په خاطر د دوی د احترام په باره کې هميشه د سخاوت څخه کار اخلي.

73: د اولادونو د تربیې په اړه:

لکه څنګه چې د اسلام مقدس دين امر کوي ، پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې تاسو خپل اولادونو ته مال او دولت مه ډېروي ، بلکې هغوی ته ښه ديني او پښتني تربيه ورکړي ، هغه اولاد چې ديني او پښتني تربيه ولري هغه د مور او پلار د خوا ورته په ميراث پاتي مال او دولت ته ضرورت نه لري .

که د چا اولاد ښه ديني او پښتني تربيه ونه لري نو د مور او پلار څخه ورته پاتي مال او دولت به هم ژر برباد کړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې خپل زامن چې د پښتني ټولنې اينده جوړوي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ښه تربيه کړي ، او بې ځايه ډېر ناز مه ورکوي ، ځکه چې ډېر ناز د کوچنيانو د بې لارۍ سبب کيدای شي .

د پښتو يو متل داسې وايي : (نازولي زوی بايللي زوی) .

74: د اقليتونو په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي هغه څوک چې د پښتنو تر واک لاندې ژوند کوي پښتانه بايد د هغو سره د يو معزز انسان په ډول سلوک وکړي ، پښتانه بايد تر خپل واک لاندې انسانانو سره د غلام په ډول چلن ونکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هغه اقليتونه چې په پښتونخوا کې د پښتنو تر قانون او واک لاندې ژوند کوي د هغو سر ، ناموس ، عزت او مال محفوظ دي .

پښتنود پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په خپل هېواد کې د نور اديانو او مذاهبو پيروانو ته د هغوی د ډېني او مذهبي مناسکو د پرځای کولو پوره ازادي ورکړي وه او بايد هميشه يې ورکړي .

پښتو او پښتونولي د صبر ، تحمل او زغم قانون دي .

75: د تنبلی او کهای په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د تنبلی څخه ځان وساتي، کار او زحمت وکارې خپل د کورنۍ او هېواد اقتصاد ته وده ورکړي، خپل حلال ثروت او سرمایه زیاته کړي، خوپه عین حال کې پښتنو ته سپارښتنه کوي چې په خپل مال او سرمایه کې خیر، خیرات، او سخاوت وکړي، د خپل مال پواسطه د بیوزلو سره مرسته وکړي، غریبانو او مسافرو ته ډوډۍ ورکړي، ځکه چې د بیوزلو لاس نیوي، سخاوت او ډوډۍ ماری د پښتو او پښتونولي یو مهم اصل دی.

پښتانه لټی او بېکاری ته په بد نظر گوري او د بېکاری په باره کې داسې وایي: د بیکاره خدای بیزاره

76: د اصراف په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د هغه بې ځایه مصارفو او لگښتونو څخه ډډه وکړي کوم چې دین، پښتو او پښتونولي او اخلاقو منع کړي دي.

77: د ځان د گټې او د بل د تاوان په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته اجازه نه ورکوي چې د ځان د گټې په خاطر بل پښتون او یا بل انسان ته تاوان ورسوي.

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د نوورو پښتنو د گټې په خاطر د پښتون د ځان تاوان وکړي، خو نور پښتانه دې د تاوان څخه خلاص کړي.

78: د ملی امانتداری په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر پښتون کس باید امانت داره وي.

د اسلام مقدس دین مسلمانانو ته امر کوي چې امانات خپل اهل ته وسپاري، په عین ډول پښتو او پښتونولي هم پښتنو ته امر کوي چې په ورځني ژوند کې همیشه امانتداره واوسي، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په امانت کې خیانت لوي جرم بلل کېږي.

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د ملت او دولت د چارو واگي يو با ارزښت ترين ملي امانت بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد ددې ملي امانت د ساتلو په باره کې ډېر زيات محتاط وي ، د هېواد د چارو واگي د يو با ارزښت ترين ملي امانت په حيث داسې امانت داره دولتي مشرانو ته وسپاري چې هغوی ددې ملي امانت څخه په پوره صداقت او ايماندارۍ ساتنه او پالنه کولای شي .

که چېرې پښتانه د هېواد د ملي امانت د ساتنې په باره کې غفلت وکړي ، د څو پيسو او نورو شخصي ، قومي ، تنظيمي ، ژبني او منطقوي او داسې نورو امتيازاتو په بدل کې د هېواد چارې چې د ملت يو با ارزښت ترين ملي امانت دي نا اهل خلکو ته وسپاري دا دنيا او هغه دنيا به يې دواړه په عذاب وي ، ځکه چې نا اهل دولتي مشران او ددوی نا اهل ملگري د خپل ملت د ډېن ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، د هېواد د مخکنۍ بشپړتيا او داسې نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه په لازم ډول ساتنه او دفاع نشي کولای ، د ملت هر څه بربادېږي ، پر ملت داسې حالات راځي لکه په تيرو دیر شو کلونو کې چې پر ټول افغان نجيب ملت مخصوصا پر مظلوم پښتون ملت راغلل .

د اسلام د مقدس دين د احکامو او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس که هر هغه پښتون چې د دولتي مشرانو د ټاکلو او يا تعين کولو په باره کې د امانت دارۍ د اصل په پيروي د ډېر احتياط څخه کار وانخلي ، او ددې بار ارزښت ترين ملي امانت سره په بې تفاوتۍ او غفلت برخورد وکړي ، او يا په دې لاره کې خيانت وکړي دا کس به په دنيا کې د خپل ملت او په اخرت کې د خپل خداي (ج) په وړاندي مسئول وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د ملي امانت د ساتلو د مسئوليت په باره کې غفلت او خيانت دواړه ملي خيانت او ستره گناه بلل کېږي .

79: د شهادت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا درس ورکوي چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، پښتون ملت ، پښتونخوا ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، پښتو ژبې ، پښتو او پښتونوالۍ ، حق ، ننگ ، غيرت ، عزيزگلوۍ ، پټ ، عزت اود اسي نورو ، ديني ملي او پښتني ارزښتونو د دفاع په لاره کې مرگ د هر رښتني پښتون لپاره ستر افتخار او تر ټولو ارزانه قرباني ده ، هر رښتني پښتون بايد په دې لاره کې د مرگ څخه ډار ونه لري او په دې لاره کې مرگ بايد پښتنو ته ډېر خوار او حقير وي ، په دې پاکه لار کې شهادت د پښتنو لپاره ابدی افتخار دي .

80: د فقر په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتانه هڅوي چې سخت کار او زحمت وکاري ، د تندي خولي توي کړي ، لاسونه تناکي کړي ، د غره څخه ډبرې پر شا را وړي خو چاته د فقر غوښتلو لاس اوږد نکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون که د يو طرفه پښتانه د فقر کولو څخه راگرځوي ، خو په عين وخت کې پښتانه هڅوي چې د غريبانو او محتاجو کسانو لاس نيوي وکړي او د هغوی سره د خپل توان مطابق مرسته وکړي او هغوی نا اميده د خپل درگاه څخه مه ليري .

81: د يرغلگرو په مقابل کې د دفاع په اړه:

پښتو او پښتونولي هر رښتني پښتون ته امر کوي چې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتونخوا د محکمۍ بشپړتيا ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، ملي گټو ، ملي نواميسو او داسې نورو ديني ، ملي او پښتني ارزښتونو څخه د يرغلگرو په مقابل کې د خپل سر او مال په قيمت دفاع وکړي .

د پښتو او پښتونولي قانون يا د پښتنو فطرت د تاريخ په اوږدو کې پښتانه دا شوريانو ، داريوش ، سکندر ، عربو ، چنگيز ، کوډتيمور ، بابر ، د بابر د اولاد ، مرهټانو ، ايرانيانو ، انگرېزانو ، روسانو او نورو يرغلگرو په مقابل کې د جگړې ميدان ته را ايستلي دي او خپل اينده نسلونو ته يې د بې شماره جانبازيو او د خپل سرونو د قربانيو په قيمت وياړلي تاريخ پريښي دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دومره واک ورکړیو چې د بري بيرغ يې د عراق څخه تر بنگال پورې پر اصفهان، ډهلي او بخارا رپيده.

82: د صبر، تحمل او زغم په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته سپارښتنه کوي چې په ورځني ژوند کې هميشه د صبر، تحمل او زغم څخه کار واخلي، د خپل مخالفينو نظر او عمل تر هغه وخته په صبر او تحمل سره وزغمي ترڅو د دوی نظريات او بد اعمال ستاسو دين، سر، ناموس، عزت، مال، پښتونخوا، خپلواکۍ، ملي حاکميت، ملي نواميسو ملي گټو او داسې نورو ديني، پښتني او ملي ارزښتونو ته تاوان ونه رسوي، همدا علت دي چې پښتانه په خپل گاونډ کې د هغه همسايه گانوسره چې د دوی د ژبې او مذهب سره مخالف هم وي په ورين تندي او ښه سلوک ژوند کوي، د هغوی نظر، عقيدې او دين ته په سپکه سترگه نه گوري.

83: د سولې او جنگ په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو پښتون بايد په جنگ کې نهايت توريالي او ميرني وي، خو د بري په وخت کې بيا بايد ډېر فياض، بخښونکي او مهربان وي.

ددې ادعا د ثبوت د پاره ژوندي مثالونه د پاني پت په جنگ کې د لوی احمد شاه بابا د خوا د (22000) مرهټه جنگي بنديانو بخښنه او د قنوج په جنگ کې د شیر شاه سوري د خوا د مغلو د یو لک مغلي تسليم شوو عسکرو او د همایون مغل د فامیل بخښنه او ازادول وه.

84: د قانون د حاکميت په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون پښتنو ته امر کوي چې د پښتون ملت ټول وگړي د قانون پر وړاندې مساوي حیثیت لري، قانون باید د هېواد پر ټولو وگړو یو شان تطبیق شي.

د مثال په ډول د پښتو او پښتونولي د قانون د جرگې د اصل پر اساس پاچا او فقیر دواړه مجبور دي چې په مساوي حیثیت د جرگې پر وړاندې حاضر شي او د پښتني جرگې څخه د عدالت غوښتنه وکړي.

موږ د دې کتاب په تېرو پاڼو کې ولوستل چې د هندوستان پښتون امپراطور سلطان بهلول لودي به کله چې د پښتنو سره جرگه کوله، نو د پښتني جرگې د احترام په خاطر به د شاهي تخت څخه راکښته شو او د پښتنو سره به په مساوي ډول پر تېغر کېناسته.

د پښتو او پښتونولي قانون د ټولنې پر وگړو د قانون د یو شان تطبیق اصل ته د برارزښت ورکوي، ځکه چې د قانون په تطبیق سره په ټولنه کې “ټولنیز عدالت” تامینېږي.

د ټولنیز عدالت د تامین په صورت کې “تل پاتي سوله” برقراره کېږي.

د تل پاتي سولې د تامین د برکته ولس په ډاډه زړه په کار او تجارت پیل کوي چې د دې لارې د ټولنې اقتصاد وده کوي او ټولنې ته

“رفا او سوکالي” راځي.

د قانون په نه تطبیق سره په ټولنه کې “ټولنیز عدالت” د منځه ځي او ځای یې “بې عدالتي” نیسي.

د تاریخ په اوږدو کې همیشهد “بې عدالتي” پر ضد “بغاوتونه” راولاړ شوي دي، او دې بغاوتونو او جنگونو د انساني ټولنو ټوله سیاسي، اقتصادي، ټولنیز، ملي او فرهنګي ارزښتونه، سوله، سوکالي، رفا، ترقي او نوري ټولي ښیګڼې د منځه وړي دي او ټولنه یې د زرګونو بد بختیو او کړاوونو سره مخامخ کړي ده، چې ژوندي مثال یې زموږ د هېواد د تیرو دیرشو کلونو جنگونه دي چې زموږ د ټولنې پورته ذکر شوي ارزښتونه یې د منځ یو وړل.

85 : د ملي باور په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا هر وگړي بايد په دې باور ولري چې دا هېواد دده هېواد دې او په دې هېواد کې دده او دده د کورنۍ د غړو دين ، سر ، ناموس ، عزت او مال د پښتو او پښتونولي د قانون د خوا محفوظ دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتني دولت بايد په هېواد کې داسې شرايط مساعد کړي چې د هېواد هر وگړي پدې باور شي چې د هېواد د نافذو قوانينو په چوکاټ دده ټول حقوق محفوظ دي .

86 : د حقوقو د مساوات په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا ټول وگړي بايد پدې باور ولري چې ددوی هر يو د خپل پوهي ، لياقت او استعداد پر اساس د قانون مطابق د هېواد هر سياسي ، اقتصادي او فرهنگي مقام تر لاسه کولای شي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د هېواد دنارینه او ښځینه غړو سياسي ، اقتصادي او ټولنيز حقوق او وجايب د پښتنو د پښ (د اسلام مقدس دين) او د پښتنو د فطرتي قانون (پښتو او پښتونولي) د خوا تشخيص او تعين شويدي .

87 : د تبعيض په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو په منځ کې ښي هر ډول قومي ، لهجوي ، مذهبي ، منطقيوي او جنسي برتري او تبعيض د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل ، گناه او جرم بلل کېږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو دولت او ولس بايد د هېواد د هېڅ وگړي سره د قوم ، ژبې ، مذهب او په خاصه سياسي ډله کې د غړيتوب په نوم بد او د تبعيض نه ډک چلن ونکړي .

88 : د بيان او عقيدې د ازادۍ په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د هر مقام او هر شخص پر وړاندې د پښتني ټولنې د هر وگړي د بيان د ازادۍ تضمين کوي ، خو که څوک د بيان د ازادۍ څخه ناوړه استفاده کوي هغه کس د عامو پښتنو او د جرگې له خوا ملامت بلل کېږي .

89 : د دولت او ملت د رابطې په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا دولت د ملت د ازادې ارادې مظهر ، د ملت رښتني خدمت گار ، د هېواد د نافذو قوانينو تطبيق کونکي او د ټولنې د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند پر ترتيب او تنظيم نظارت کونکي ملي ارگان دي .

د پښتونخوا دولت د ملت د ټولو سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو ارزښتونو او حقوقو د ساتلو زمواره دي .

هر کله چې د دولت مسئولين د هېواد د نافذو قوانينو څخه سرغړونه وکړي ، بيان د ملت د خوا ورسپارل شوي خپل ملي او نړيوال مسئوليتونه په ښه ډول نشي انجامولای ، په داسې حالاتو کې چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دا د پښتون ملت د هر وگړي ديني ، پښتني او ملي دنده بلل کېږي چې د جرگو ، مرکو او نورو سوله ايزو قانوني لارو په واسطه د دولتي مسئولينو د خود سرۍ مخه ونيسي ، او د دولت د دستگاه د ملي ژوند د ټولو ملي ارزښت او ملي ضرورت په حيث داسې اصلاح کړي چې تر خپل ملي او نړيوالو زمواريو په ښه ډول ووتلای شي .

90 : د ملي نفاق د مخنيوي په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولت بايد د داسې اعمالو د کولو څخه جدا ډډه وکړي چې د پښتونخوا د وگړو ترمنځ ملي وحدت ته ضرر رسوي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دولت بايد د هېواد د وگړو ترمنځ د ملي وحدت تامين د دولتي نظام د مشروعيت ، د نظام د سياسي ثبات ، په ټولنه کې د تلپاتې سولې د تامين ، ټولنيزې سوکالۍ او ټولنيز پرمختگ کلک ضمانت وکړي .

د ملت او دولت مشران بايد د هېواد د وگړو ترمنځ د ملي وحدت تامين د سترگو د کسې په ډول وساتي ، او په دې باره کې د هر ډول عاتفي ، احساساتي ، منطقي ، لساني ، مذهبي ، حزبي ، تبعیضي ، مصلحتي ، هژمونستي او داسې نورو منفي ميلانو څخه په کلکه ځان وساتي کوم چې د هېواد د وگړو ترمنځ د ملي وحدت تامين ته تاوان رسوي .

د مثال په ډول کوم امتيازات چې د ښاغلي حامد کرزي دولت پنجشيريانو او هزارگانو ته ورکړي دي چې ولسوالۍ يې ورته ولايتونه کړل ، په دولت کې يې تر بل هر قوم زيات حق دوی ته ورکړي دي ، د خوشال بابا د لېسې د ليلې پر مخکه يې ايت الله محسني ته اجازه ورکړه چې د شيعيه گانو مدرسه پرې جوړه کړي...

داسې اعمال نور قومونه د دولت څخه ناراضه کوي او د ملي وحدت تامين ته سخت تاوان رسوي .

که پنجشېر او دايکنډي پنجشېريانو او هزارگانو ته ولايتونه کېږي نو شينوارو ، شينډنډ والو ، بکوا والو ، مهمندو ، شغنانيانو او داسې نورو ولسونو ته ولې ددوی د اوسېدو سيمې چې تر پنجشېر او دايکنډي څو برابره زياته جغرافيه او نفوس لري نه ولايتونه کېږي ؟

حال دا چې د شينوارو او شينډنډ ولسونو هم دې دولت ته درخواستونه ورکړل چې موږ ته د ولايت تشکيل را منظور کړي .

د ښاغلي حامد کرزي په دولت کې د پښتنو او نورو وړو اقليتونو حقوق په ډېره بې رحمۍ تر پښو لاندې شوي دي او ددوی حقوق شورايي نظام ، جمعيت اسلامي او حزب وحدت ته ورکول شوي دي چې دې عمل ملي وحدت ته سخت تاوان رسولي دي او پښتانه يې د نظام څخه خوا بدي کړيدي ، د نظام مشروعيت ، سياسي ثبات ، د سولې او ملي وحدت تامين يې د سخت خطر سره مخامخ کړيدي .

91: د عدالت او انصاف په اړه:

د پښتو او پښتونولي قانون د نړۍ د ټولو دولتونو د نافذو قوانینو په تناسب د جرگې د لاري د پښتونخوا وگړو ته په لږ وخت کې ، ارزانه او دواړو مخالفو خواو ته د قبول وړ عدالت او انصاف وړاندې کوی.

د پښتو او پښتونولي د جرگې سیستم د نړۍ د ټولو نافذو عدلي سیستمونو په تناسب عادل ، با انصافه ، ارزانه او چاپک سیستم دی .

د پښتو او پښتونوالي د قانون مطابق دولتي او قومي مشران دا پښتني او ملي دنده لري چې په خپل ټول توان او طاقت باید هاند او هڅه وکړي چې د خپل هېواد ټولو وگړو ته په لږ وخت کې ، ارزانه ، عادلانه او با انصافه فیصلې ورکړي .

د هېواد د ټولو اتباعو سره باید په ترحم او عدالت برخورد وشي که څه هم هغوی قانوناً مجرمین وي ، د مجرمینو سره باید عدالت وشي خو د دولتي قدرت څخه په استفاده هر ډول انتقام جويي د پښتو او پښتونوالي د قانون خلاف عمل او لویه گناه بلل کېږي .

92 : د ترقۍ او پرمختګ په اړه :

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا دولت د ملت د خدمتګار په حیث باید سخت تلاش او مبارزه وکړي چې هېواد په سیاسي ، اقتصادي ، علمي ، فرهنګي ، نظامي او نورو ضروري ساحو کې د ګاونډیو هېوادونو سره سیال کړي حتی تر هغوی یې لږ نور هم مخ په وړاندې رهبري کړي . د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ملت او دولت باید په اتفاق د خپل هېواد په ترقۍ او د خپل ولس په ارامۍ او سوکالۍ کې برخه واخلي .

93 : د بشري حقونو د احترام په اړه :

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د ټولو وگړو هغه حقوق محفوظ دي چې د پښتنو دين او د پښتو او پښتونولي قانون دوی ته ورکړيدي .

د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي د پښتني ټولنې دولتي او قومي مشرانو ، حتی عامو خلکو د تاريخ په اوږدو کې زموږ د گاونډيو هېوادونو په تناسب د بشري حقوقو ته جدي احترام درلود او نن يې هم لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په پښتونخوا کې د قتل شوي شخص عزت او حقوق لاهم محفوظ دي ، نو د ژوندی انسان حقوق خو حتما محفوظ دی .

94: د اداري فساد په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د ملت د خوا د دولت د چارو د پرمخ بيولو لپاره تعين شوي افراد بايد هيڅکله په ورسپارل شوی وظيفه کې چې د ملی امانت حيثيت لری خیانت ونکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس ټول دولتي مامورين د ريس دولت څخه بيا تر کښته ترين مامورپوری بايد ځانونه د خپل دين ، ملت او قانون خادمان و بولی نه د ملت باداران .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه کس چې د دولت د مقامونو د صلاحيتونو څخه د ځان ، کورنۍ ، دوستانو ، ملگرو ، سياسي او مذهبي ډلي ، منطقي او داسې نورو ناروا اهدافو د پاره استفاده کوي هغه کس ملي خاين بلل کېږي او د ملي خاينانو په ډول بايد محاکمه شي .

95: د جرايمو د مخنيوي او شخصي امنيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دولت د هېواد د ټولو وگړو د معنوي او مادي ارزښتونو او فزيکي امنيت د ساتلو ذمه وarden دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر هغه څوک چې په پښتونخوا کې عامه نظم گډوډوي ، د ملت سوله ، ارامي او سوکالي د منځه وړي دا کس بايد د ملت سره د دښمنۍ په جرم محاکمه شي او سخته جزا وويني .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دولتي او قومي مشران ديني او پښتني دنده لري چې بايد په خپل ټول توان تلاش وکړي ترڅو د پښتونخوا په پاکه خاوره کې د جرايمو سطحه صفر ته راکښته کړي ، ترڅو د پښتونخوا اوسيدونکي د هر ډول امنيتي ډار نه پرته په سوله او امنيت کې ژوند ته دوام ورکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتني دولت بايد داسې فضا ايجاد کړي چې د دولت د ډار او هيبت د سببه مجريمين د جرم د کولو جرئت ونشي کړای ، او عام ولس پر خپل دولت باندې د باور لرلو د برکته دخپل ورځنی ژوند چارې په ډير ډاډ او باور سره پرمخ يوسي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا دولتي او قومي مشران مجبور او مکلف دي چې د پښتونخوا اوسيدونکو ته د هغوی د دين ، سر ، ناموس ، عزت او مال د امنيت ډاډ ورکړي .

96: د ملي امنيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دولت مکلف دی چې داسې موثر اقدامات وکړي چې د پښتونخوا اوسيدونکي د يو ملت په حيث د امنيت احساس وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا دولتي او قومي مشران مجبور او مکلف دي چې پښتون ملت ته د ډاډور کړي چې په سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز او نظامي ليحاظ پښتون ملت محفوظ دی او د هيواد او ملت ملي امنيت ته هيڅ خطر نشته .

97: د کورنۍ د امنيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتني ټولنې د ټولنيز ژوند اساس پر کورنۍ ولاړ دی .

د کورنيو څخه کهولونه ، د کهولونو څخه پښې او د پښو څخه زي يا خېل او د خېلونو او زيو څخه ستر پښتون ملت جوړېږي .

پښتني ټولنه شايد په نړۍ کې يوازنی ټولنه وي چې دانسان قدر او احترام په کورنۍ او ټولنه کې دهغه د سن د زياتوالي په تناسب زياتېږي .

يا په بله وينا په پښتني ټولنه کې چې څومره د چا عمر د پريږي په هغه اندازه يې په خپل کورنۍ کې قدر او احترام هم زياتېږي .

په پښتني ټولنه کې سپين ږيري بهرني او معقول ترين مشاورين او جرگه کونکي دي .

د پښتنو ټولنه د خپل مشرانو او سپين ږيرو د ژوند د عملي تجربيو څخه ددوی د ژوند تراخيږي لحظي پورې استفاده کوي ، حال دا چې په پرمخ تللي غربي نړۍ کې چې څوک زاړه شي نو دا زاړه افراد ددوی د اولادو د خوا د زړو د ساتني ليليو ته ليرل کېږي .

د ټولنې دا حقداره زاړه کسان د خپل ژوند د ضعيفۍ او ناتوانۍ عمر د خپل کورنۍ د تودې او د محبت نه کې غيږي څخه ليري د تنهائۍ او يوازي توب په بې پايه سمندر کې د نا اوميدۍ او ناهيلۍ په حالت کې تيري .

خو د پښتو او پښتونولي قانون د بشريت دا ستر ټولنيز مشکل د پر په بڼه ډول حل کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه خپل زاړه شوي مشران نه تنها د زړو د ساتني ليليو ته نه ليري ، بلکې هغوی د ژوند تراخيږي لحظي پورې د خپل گراني کورنۍ د مينې او محبت نه ډکې غيږ کې په عزت او حرمت د کورنۍ د مشرانو په حيث ژوند کوي .

د پښتني کورنيو دا عزتمند مشران کسان د ژوند په اخيرو لحظو کې په داسې حال کې د خپل کورنۍ د غړو څخه د ابد لپاره رخصت اخلي او د خپل بځبونکي خداي (ج) حضور ته روانيږي چې د کورنۍ د ټولو غړو سترگي د جدايې د اوبڼکو څخه ډکې او پر زړو يې د جدايې د سوځونکي اور لمبې بلي وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس يو رښتني پښتون هيڅ كله هم خپل د کور مشران په هيڅ بهانه هيڅ ځای نه ليري او د هغوی د ژوند تر اخيري لحظي پورې يې په خپل کور کې ساتي او د خپل توان په اندازه د هغوی خدمت او عزت کوي .

پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي، دنړۍ يو ميانه روه ملت دی ، خوددې ټولې ميانه روی، سره سره د هغو نوو تغيراتو د قبلولو په باره کې دنړۍ تر بل هر ملت محافظه کاره دي کوم چې د پښتنو د کورنۍ د ژوند اساس د منځه وړي .

دنړۍ په ځينې ملتونو کې د عصري توب او ترقي تر نوم لاندې د کورنۍ مفهوم او ارزښت د منځه تللي دي ، هغه ټولنې او د هغو ټولنو افراد اوس په ډېرو سختو ټولنيزو پرابلمونو اخته دي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د ټولنيز ژوند د کورنۍ اصل ته ډېر د قدر په سترگه وگوري او هغه د پښتني ټولنې د تعمير د بنيادي او اساسي څښتني په حيث دسترگو د کسې په ډول وساتي .

کورنۍ د پښتني ټولنې بنياد او اساس دي ، که د پښتنو کورني سالمې ، ابادي ، تعليم يافته ، په اتفاق ، نېکمرغه او په امن کې وي ، نو ټوله پښتني ټولنه به سالمه ، اباده ، تعليم يافته ، په اتفاق ، نېکمرغه او په امن کې وي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه بايد نه تنها د خپل کورني د غړو فزيکي امنيت ته متوجه شي ، تردې لاسيات بايد د پښتنو د کورنۍ د اصل د ساتلو د امنيت په باره کې فکروکړي ، کوم چې د پښتني ټولنې اصلي اساس او بنياد جوړوي .

98: د شخصي ملکيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونو خوا د اوسېدونکو شخصي ملکيت د قانون په حکم محفوظ دي ، د پښتنی جرگی او یا محکمې د حکم څخه بغیر هیڅوک که دولت وی او که اشخاص د چا شخصي ملکيت نشي ځنی اخستلای .

پښتانه د پښتنو د فطرت يعنې د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي د خپل شخصي ملکيت ساتني او حفاظت ته ډېر د قدر په سترگه گوري او په دفاع کې ئې د سره تير دی .

په پښتنو کې دا دستور دی چې يو زوی د پلار څخه په ميراث ورپاتې جايداد بايد وساتي .

هر څوک چې د پلار او نيکه څخه ورپاتې ملکيت وبایلې نو په پښتنو کې دې کس ته په ډېره سپکه سترگه کتل کېږي .

اکثره کليوال پښتانه خولا د پلار او نيکه څخه ورپاتې جايداد ته د ناموس په سترگه گوري او د ناموس په شان يې د ساتنې په لاره کې د سر قربانۍ ته حاضر دی .

99: د ملي ملکيت په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتونخوا پاکه خاوره د پښتون ملت ناموس بلل کېږي .

ټول رښتني او با غيرته پښتانه خپل هېواد ته د مور او ناموس خطاب کوي ، د مور او ناموس په سترگه ورته گوري ، د مور او ناموس ساتنه او په مور او ناموس پورې متعلق د ټولو مادي او معنوي ارزښتونو ساتنه خپله ديني ، پښتني او ملي دنده بولي .

پښتانه ملي شتمنۍ ته لکه، معادن، دريا بونه، سمندرونه، رودونه، غرونه، دښتونه، هوا، فضا، بيت المال، تاريخي او معنوي ارزښتونو، ملي او تاريخي افتخاراتو، فرهنگي ميراثونو ملي نوا مسو، ملي گټو او داسې نورو ته د ملي ملکيت يا هغه ملکيت په سترگه گوري چې په ټول ملت پورې اړه لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس په ملي شتمنيو کې د پښتونخوا ټول اوسيدونکي د فقير څخه تر پاچا پورې په مساوي ډول شريک دي، د ملي شتمنۍ ساتنه د پښتونخوا د ټولو اوسيدونکو د مشترک مال د ساتنې معني لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون مکلف دي چې د ملي شتمنيو څخه د مال او سر په قيمت ساتنه وکړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتانه مجبور او مکلف دي چې د ملي ملکیت څخه د شخصي ملکیت په څېر ساتنه او دفاع وکړي.

100: د نظام د اصلاح او عصري کولو په اړه:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو سیاسي او قومي مشران باید ملت ته د لښه خدمت کولو او د دولت د دستگاه د لښه ګټور کېدو په خاطر د دولت په دستگاه کې د زمانې د ضرورت او ولس د تقاضا مطابق په مسلسل ډول اصلاحات راولي.

101: د پښتو او پښتونولي د معنوي ارزښت په اړه:

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د اورښيي چې ستاسو دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکي ، د پښتونخوا محکمې بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، ملي اقتدار ، ملي یوالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ، ملي نوامیس ، ملي ګټې ، سوله او جنگ ، ټولنیزه وده ، اقتصادي وده ، پښتني رسم ، رواج ، کلتور ، عنعنات او فرهنگ ، پښتو ژبه ، د علم زده کړه ، د ګاونډیانو او نړیوالو سره ځان سیال کول او داسې نور دیني ، پښتني او ملي ارزښتونه ، په پښتني لوړ همت ، پښتني ننګ ، پښتني غیرت ، پښتني جرئت ، پښتني ارادي ، پښتني هوډ ، پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني متانت ، پښتني نارینتوب ، پښتني میراني ، پښتني ایثار ، پښتني قربانۍ ، پښتني توریالیتوب ، پښتني ننګیالي توب ، پښتني فداکاری ، پښتني حلم ، پښتني تدبیر ، پښتني حوصلې ، پښتني صبر ، پښتني تحمل ، پښتني مرکي ، پښتني جرګې ، پښتني پاکوالي ، پښتني رښتینولۍ ، پښتني توره او د پښتو او پښتونولي د لرغوني ویاړلي قانون څخه په پیروی ساتل کېږي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته د اورښيي چې پښتون په پښتو او پښتونولي ساتلي دي یعنې دا چې د پښتو او پښتونولي قانون د پښتنو د ساتنې لپاره د یو محکمي کلا حیثیت لري ، که پښتانه د پښتو

او پښتونولي د قانون پيروي وکړي نو پښتانه به دومره قوي او غښتلي ملت شي چې د نړۍ هيڅ بل ملت به دا توان پيدا نکړي چې پښتانه غلامان او تر خپل کنترول لاندې راولي ، پښتانه به د نړۍ د خپلواکو او سر لوړو قومونو په قطار کې سر لوړي ولاړ وي .

خو که پښتنو پښتو او پښتونولي پري ښودل او د خارجي وارداتي ايډيالوژيو او نظريو پيروي يې شروع کړل ، نو د نن په شان به يې هرڅه بايللي وي او په خپل هېواد کې به د بل چا غلامان وي او د ذلت او مريتوب ژوند به تيروي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا درس ورکوي چې تاسو د ژوند د هر ډول مشکلاتو او پرابلمونو څخه صرف هغه وخت ځان خلاصولی شي چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق خپل د ژوند چارې عياري کړي .

پښتو او پښتونولي هغه رڼاده چې پښتانه د ژوند په پيچلو او تيارو لارو کې د همدې رڼا پواسطه سمه او بې خطر لار پيدا کولی شي او ځانونه د خطرونو څخه بچ کولی شي ، او انشا الله چې اخرت به يې هم په خيروي .

102: د پښتو او پښتونولي ارزښت په لنډو ټکو کې:

پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره هغه بې زواله ارزښت او معنوي وسله ده چې پښتون ملت د دې معنوي وسلې په لرلو سره خپل ټول افتخارات ساتلای شي ، د دې معنوي وسلې په واسطه د دښمن د هر نظامي ، سياسي ، اقتصادي او فرهنگي يرغل په مقابل کې مقابله کولای شي .

پښتو او پښتونولي د ستر پښتون ملت د ننگ شمله ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت پښتني غرور او استغنا ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د بقا ضامن ده .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت روح دی ، بې روحه موجود مړ شمېرل کېږي .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د يوالي سرينس دي ، بغير له پښتو او پښتونولي پښتون ملت پر بل هېڅ نظر نشي سره راټولېدلای او يو موټی کېدلای .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرت دی ، که پښتون ملت د پښتو او پښتونولي اطاعت پرېږدي يعنې خپل فطرت يې پرېږي ، بې فطرته موجود هېڅ قدر او ارزښت نه لري .

پښتو او پښتونولي د پښتني مېرمنې گانه ، د پښتني مېرمنې ښکلا ، د پښتني مېرمنې د سرپورنې او د پښتني مېرمنې پښتني حيا ده .

پښتو او پښتونولي د هر رښتني پښتون د عزت شمله ده .

پښتو او پښتونولي د پښتنو لپاره بې پايه تاريخي افتخار دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته وايي چې پښتو ژبه ستاسو ملي پيژندگلوۍ ده ، د پښتنو د پاره په پښتو خبرې کول افتخار دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې په خپل ذات يعنې پښتونټوب افتخار وکړي ، پښتونټوب يا پښتونوالی د پښتنو لپاره لوی وياړ او د شرافت معيار دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هر رښتني پښتون بايد په خپل لرغوني قانون يعنې (پښتو او پښتونولي) ، په خپل ذات يعنې

(پښتونټوب يا پښتونوالی) ، په خپله مورنۍ خوږې ژبې يعنې

(پښتو) ونه شرمېږي ، بلکې افتخار پرې وکړي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې هر رښتني پښتون بايد په هر ځای او هروخت کې په افتخار سره ووايي چې :

زه مسلمان یم.

زه پښتون یم.

خوږه پښتو مې مورنۍ ژبه ده .

پښتو او پښتونولي مې قانون دی .

پښتونخوا مې وطن او د پلار نیکه مدفن دی .

يور بنسټنی پښتون داسی تعریفولای شو:

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق رېښتني پښتون هغه چاته ويل کيږي چی دهغه نظر او عمل د اسلام، پښتون، پښتو او پښتونخوا په خدمت کښی وی.

پښتو او پښتونولي د ښيگڼي او برياليتوب پر لورد پښتون ملت رهنما ده ، بېله پښتو او پښتونولي پښتانه خپل لاره ورکوي او تل به نا کامه او سرگردانه گرځي او د ذلت او غلامۍ ژوند به تېروي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا يادونه کوي چې که پښتنو په خپل ورځني ژوند کې د خپل دين او د پښتو او پښتونولي پيروي کول نو په دنيا او اخيرت کې به سرلوري او بريالي وي ، خو که پښتنو پښتو او پښتونولي ته شا ور وگرځول نو په دنيا کې به بې پته ، بې عزته ، بې وقاره ، خوار زار ، بې اتفاقه ، بې واکه ، بې لاري ، غلامان ، ذليل ، شرمېدلي ، مظلوم او رټلی وی او په اخرت کې به په دې جرم دوزخ ته درومي چې په دې دنيا کې يې پر ځان د ظالمانو ظلم منلی دی .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته يادونه کوي چې که پښتنو پښتو او پښتونولي وبايلل نو هر څه به بايلي او هيڅ داسې شي به ورته پاتې نشي چې په ونازيږي ، او دهغه لپاره ژوندي پاتې شي ، يعنې دا چې پښتون پښتو او پښتونولي (د پښتنو فطرت) ونه لري نو هيڅ شي نه لري .

هر پښتون چې پښتو او پښتونولي ونه لری بې فطرته کس بلل کيږی ، څوک چې فطرت ونه لري نو هيڅ شي نه لري او يو بې ارزښته موجود دې .

پښتو او پښتونولي د پښتنو عزت ، ابرو ، شرف ، ناموس ، وجدان ، ايمان ، سمه عقیده ، حیثیت ، میرانه ، غیرت ، قول ، وفا ، ننگ ، توره ، ثبات ، استقامت ، مېلمه پالنه رښتینولي ، د ظلم په مقابل کې مقاومت ، د مظلوم څخه د دفاع حس او داسې نور ښه صفات دي .

هر پښتون چې پښتو او پښتونولي ونه لري په حقیقت کې پورته ذکر شوي صفات نه لري ، کوم پښتون چې پورته ذکر شوي صفات ونه لري د داسې انسان څخه بد ژوي هېڅ وجود نه لري .

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د هر رښتني پښتون د ژوند یوازني هدف د پښتو او پښتونولي د قانون څخه د سر او مال په قیمت دفاع او په ورځني ژوند کې د پښتو او پښتونولي د قانون پیروي ده چې په لاندې ډول خلاصه کېږي .

د یو رښتني پښتون د ژوند اساسي ترین اهداف باید دخپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د پښتونخوا محکمې بشپړتیا ، خپلواکۍ ، ملي حاکمیت ، ملي ګټو ، ملي نوامیسو ، د پښتنو خدمت او داسې نورو دیني او پښتني ارزښتونو څخه دفاع وي .

پښتو او پښتونولي پښتنو ته دا حقیقت ورزده کوي چې د پښتون وګړي حیثیت د پښتون ملت د حیثیت سره مستقیم تړاو لري ، که پښتون ملت په عزت وو ، د دې خبرې معنی داده چې د پښتون ملت هر فرد په عزت دي ، خو که پښتون ملت بې عزته وو نو د پښتون ملت د جملې څخه چې خود ګوتو په شمېر مشران که هر څومره په ناز او نعمت کې ډوب ژوند کوي بیا هم لوڅ لپړ دي او یوه زړه حیثیت ، ابرو او عزت نه لري ، د دې خبرې معنی داده چې یو رښتني پښتون باید د پښتون ملت خد متګار وي او خپل د ځان عزت د خپل پښتون ملت په عزت کې وويني .

د پښتو او پښتونولي قانون د پورته ذکر شوو څو ډېرو لنډو یادونو مجموعه نه ده ، بلکې پښتو او پښتونولي د پښتنو د فطرت او روح په حیث د داسې لرغوني قوانینو مجموعه ده چې د لیکلي تاریخ څخه د وړاندې زمانو راهیسې د پښتنو د فطرتي قانون په حیث دوی د خپل ټولنې د سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزو او نظامي چارو د قانونمند کیدو لپاره د قانون په حیث منلي ده ، او تر نن تاریخ پورې یې هم هر رښتني پښتون د قبول وړ قانون په حیث مني .

پښتو او پښتونولي دومره پراخه قانون دي چې د پښتني ټولنې د ژوند هر اړخ او د پښتني ټولنې د افرادو هر ډول کړه وړه هم په کې تشریح شوي دي .

هيله ده چې پښتانه عالمان او څيړونکي به پدې اړه لانوري څيړنې او تحقيقات وکړي او د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون زياته برخه به په کتابونو کښي نوښته او پښتنو او نړۍ ته به يې وړاندې کړي.

پښتو او پښتونولي يو ډېر فراخ او هراړخيز قانون دي ، انساني ټولنه او تمدن چې هر څومره پرمخ ځي د مثبتو ارزښتونو د پاره يې د پښتو او پښتونولي په قانون کې د منلو ځای شته .

پښتو او پښتونولي د پښتنو د فطرت او روح په حيث داسې قانون دي چې د هر رښتني پښتون په وینه ګډ شوي دي او د هر پښتون د مغز ، احساس او عاتفي يوه برخه ګرځيدلي ده .

هر پښتون چې په رګونو کې يې په رښتيا پښتني ويني جريان لري د خپل وجدان پر اساس ځان مجبور او مکلف بولي چې بايد د پښتو او پښتونولي د قانون اطاعت وکړي .

پښتو او پښتونولي هغه ابدې قانون دي ترڅو پښتون ملت د محکمي پرمخ ژوند کوي دا د پښتنو فطرت ، دا د پښتنو روح او دا د پښتنو قانون به د دوی سره ملګري وي .

پنځم فصل

د مغولو او ايرانيانو د اشغال پر ضد د پښتنو (544) کلنو ډغري او مقاومت.

کله چې د شرق پر مخکې د خدای (ج) قهر د چنگېز او د هغه د اولاد په شکل کې نازل شو او د شرق د ټولو قومونو هرڅه یې تبا او برباد کړل، د پښتونخوا پاکه خاوره او پښتون ملت هم د دې ناولي، ويجاړونکي او وژونکي طوفان څخه په امان کې پاتې نشو.

د (616 هـ) په شاوخوا کې د چنگیز د وحشي فوځونو د خوا پر پښتونخوا ويجاړونکي حملي او ناتارونه شروع شول، په میلیونونه انسانان یې قتل عام کړل، د پښتونخوا ټول اباد ښارونه یې وړان او په کنډ والو بدل کړل، زراعت او صنعت یې د نابودۍ تر حده ورساوه.

د ترحم سره نا اشنا او د تمدن ستر دښمن چنگيز مغل

چنگيز د پښتونخوا ټول ښارونه مخصوصا د غزني ښار چې په هغه وخت کې دنړۍ د ښارونو ناوې او په آسيا کې د تهذيب، تمدن، ثقافت او د علومو ستر مرکز بلل کېدې د يوه سره تباړه او برباد کړې.

شاهي ماڼۍ، ښکلي تعمیرونه، مدرسي، کاروان سرايونه، ښايسته باغونه، د زراعت سيستمونه او داسې نورې ابادۍ يې ټولې د خاورو په انبارونو تبدلې کړې.

د ترحم او تمدن د لفظ سره نا اشنا چنگيز، د هغه اولادونه او دهغو فوځ د پښتنو او پښتونخوا لپاره د خدای (ج) د قهر يوه نمونه وو.

پښتنود پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي چې د هر ظالم، ستمگر او اشغالگر په مقابل کې به مقاومت کوي او هغه به د خپلې پاكي خاوري څخه باسي د چنگيز او دده تر مرګ وروسته د هغه د اولاد پر ضد په پښتونخوا کې د مغلو د ټول وحشت او دهشت باوجود د مغلو د سلطې پر ضد د ازادۍ غوښتونکو ملي مبارزو بيرغ تل رپانده وساتي، هم دا علت دي چې مغلو پښتونخوا د پښتنو د تقريباً پنځه نيم سوه کلن ازادي غوښتونکو ملي مبارزو په جرم څو ځله د خاورو سره برابره کړل.

مغلو په خپل ټول مغولي وحشت او بربريت د پښتنو د ازادۍ شمع خاموشه نشوه کړاي.

موږ دلته د مغلو پر ضد د پښتنو د ملي ازادي غوښتونکو مبارزو او مبارزينو اوږد لسټ څخه صرف څو محدودې پيښې او ملي مبارزين و لوستونکو ته په ډېر لنډ ډول معرفي کوو.

اول: د مغلو خلاف د کړت کورنۍ مبارزې:

د مغلو د وحشت او دهشت باوجود چې مغلو په ټول شرق کې شروع کړیو، د غورپښتني شاهي کورنۍ ته منسوب “شمس الدین کړت” په هرات کې د مغلو د تسلط څخه ازاد د پښتنو د سلطنت د یوې نوي سلسلې بنیاد کېښود.

د پښتنو د سلطنت د (1245 ع) بیا تر (1383 ع) پورې دوام وکړي.

د پښتنو د کړت کورنۍ شاهانو د مغلو د چور، چپاول، لوټمار، ناتارونو او ورانیو پر خرابو نوي او منظم نظام جوړ کړي.

د پښتنو د سلطنت د نوي دورې بیا په هېواد کې د علم، فرهنگ، تجارت، صنعت او د ژوند په نورو ساحو کې د پرمختګ او ترقي مناسب شرایط برابر کړل او هېواد یې د ترقي او پرمختګ پر لور رهبري کړي.

د پښتنو د سلطنت دا سلسله بیا په (1383 ع) کې د مغلو د یو بل سفاک ګوډ تیمور د یرغل په واسطه د منځه ولاړل.

ګوډ تیمور په (1380 ع) کې د امو تر سند را پوروتی اندخوي، سرخس او فوشنج بې و نیول، د هرات اخيري پښتون پاچا ملک غیاث الدین ته یې استازي ولیږي چې بې قید او شرطه د هرات واکمني تیمور ته تسلیم کړي خو پښتون غیاث الدین د تیمور غوښتنه ونه منل د جنگ په نتیجه کې ملک غیاث الدین او دده زامن د تیمور د خوا ګرفتار او په شهادت ورسیدل.

تیمور سیستان، فراه، شین ډنډ، بست، قندهار او د پښتنو نوري سیمې داسې وراني کړي چې کنډوالي یې تر اوسه لیدل کېږي.

د دې سیمو اکثره وګړي یې قتل عام کړل او د هغو د سرونو څخه یې منارونه جوړ کړل.

ګوډ تیمور هم د خپل ویني چښونکو پلرونو او نیکونو په شان د پښتنو هرڅه لوټ، تالان او برباد کړل.

د پښتنو د کړت د شاهي کورنۍ د (138) کاله سلطنت په دوران کې چې څه ابادۍ په پښتونخوا کې شوي وي د ګوډ تيمور د وحشت او بربريت د طوفانو په واسطه بيا د خaro سره برابرې شوي .

د چنگيز لمسي د تمدن د نښمن مغل ګوډ تيمور

دووهم: د مغلو پر ضد د هوتک بابا مبارزي:

د مغلو د تاراکونو پر ضد د پښتنو د ملي مبارزو په لست کې د هوتک بابا مبارزې هم دنورو پښتنو مبارزينو په شان ډير د قدر وړ دي .

پہ سورغر کی هوتک بابا د مغلو سرہ پہ ډېره مېړانه جگړه وکړل او د خپل هېواد د ازادۍ په لاره کې د وحشی مغلو په مقابل کې خپله مېړانه ښکاره کړل .

د پټې خزانې په حواله هوتک بابا د بارو زوی ، د تولر لمسی او د غلجي بابا کړوسی دی او په (661 هـ) کی زېږدلی دی .

د پټې خزانې په روايت هوتک بابا چې لوی شو نو په “اتغر” (اوس د زابل ولايت يوه ولسوالي ده) کې د قوم مشر شو .

په هغه وخت کې به مغلو د ارغنداو (د زابل ارغنداب) پر غاړه لوټ کاوه ، اتغر ، اولان او قلات به يې تالا کول .

د مغلو دا تاخونه هوتک بابا برداشت نه کړای شول نو خپل قبایل يې راغونډ کړل او په سورغريې د مغلو سره جنگ وکړ ، په جنگ کې پښتانه کامياب او ډېر مغول ووژل شول ، ددې جنگ نه علاوه د مغلو او پښتنو ترمنځ نور جنگونه هم د هوتک بابا په مشرۍ کې شويدي .

دا جنگونه د هوتک بابا نه پس د هغه زوی ملک يار بابا ته په ميراث کې پاتې شول ، او ترهغه ورسته هم پښتنو د مغلو برضد مبارزې جاري ساتلې وې او دا مبارزې د هوتک بابا د کورنۍ او نورو پښتنو مشرانو د خوا رهبرۍ کيدې .

هوتک بابا په (740 هه) کې د (79) کالو په عمر وفات شو .

د سورغريې په جنگ کې به هوتک بابا دا سندره ويل او خپل شازلمې به يې جنگ ته پارول .

د هوتک بابا سندره:

په سورغريې راتل راتنه نوردی
وگرېيې جوړ راتنه پيغوردی
په کلي کور باندي مغل راغی
هم په غزني هم په کابل راغی
غښتليو ننګ کړي دا مواردي
مغل راغلي پي تلواردي
په پښتونخوا کې پي ناتواردي
پر کلي کور باندي مغل راغی

ای د مرغ غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 پښتو د واره پښتو د واره پښتو د واره پښتو د واره
 تپورې تپورې غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 پر کلکي کور باندي مغل ل راغلی

ځلم و پښتو غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 د تپورې غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 وروړاندي کور باندي خپل ل ټپورې غښتلی
 پر کلکي کور باندي مغل ل راغلی

زما د ځلم و وینې بهې بهې بهې بهې بهې
 مزرکه او غرونه پښتو پښتو پښتو پښتو پښتو
 میړنۍ زغلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 پښتو کلکي کور باندي مغل ل راغلی

پښتو تنو هلې پښتو پښتو پښتو پښتو پښتو
 سور غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 مهال د تپورې دی د نننۍ غښتلی غښتلی غښتلی
 پر کلکي کور باندي مغل ل راغلی

ځلم و پښتو ځانونه مږه کورې
 د پښتو پښتو غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی غښتلی
 د پښتو پښتو مږه کورې غښتلی غښتلی غښتلی
 پر کلکي کور باندي مغل ل راغلی

د پورته تاريخي پېښو څخه دا معلومېږي چې که څه هم يرغلگرو مغلو په پښتونخوا کې د پښتنو د يو منظم دولت د جوړېدو مخه ونيول خو مغل هم د خپل پنځه نيم سوه کلن حضور په دوران کې چې په دې منطقه کې يې درلود پر دې ونه توانيدل چې پښتانه په مکمل ډول خپل تابع کړي .

د مغلو په مقابل کې ملي مبارزې د پلار څخه وزوی ، لمسي او کړيوسي ته پاتې کيدې ، لکه د هوتک بابا د مغلو ضد مبارزې چې دده زوی ملک يار بابا ته په ميراث پاتې شوي او په همدې ډول ميرويس نيکه په اتم پښت کې هوتک بابا ته رسېږي .

دريم: پښتانه او سفاک بابر مغول:

د گوډ تيمور تر ظلمونو او تاراکونو وروسته د هغه يو سفاک لمسي ظهراالدين محمد بابر او د هغه اولادونو هم په سوونو کلونو د پښتنو او پښتونخوا سره د خپل ظالمانو پلرونو او نيکو په شان ظلمونه وکړل .

پر پښتونخوا باندې د مغلو د يرغلونو او تاراکونو په ټوله پنځه نيم سوه کلنه دوره کې پښتو او پښتونولي پښتانه په ډېره ميرانه د خپل ازادۍ ، ملي گټو او ملي نواميسو څخه د دفاع په خاطر سرونه پلاس د يرغلگرو مغلو سره د مبارزې ميدان ته را ايستلي وه .

د مغلو پر ضد د پښتنو په ازادي غوښتونکو غزاگانو کې په ميلنونو پښتانه شهيدان شول ، د پښتونخوا د پاكي خاورې هره ابادي د خاورو سره برابره شول ، او د پښتونخوا د پاكي خاورې هره لويشت د پښتنو غاښانو او مظلومو شهيدانو په پاكو وينو سره شوه .

بابر مغول د يو فاتح په څيرنه بلکه د پسو ، بزو ، غويو ، گاوميسو ، اسانو ، جوارو ، اوربشو ، غنمو ، کرتو ، کورتوبو ، غورو ، کراستو او کمبلو ، کاسو ، قاقچو او ديگو د غله په څير د پښتنو پر کليو او کورونو حملي کولې او د هغو د کورنو څخه يې پورته ذکر شوي حيوانات ، غلجات او شيان چوراو غلا کول .

د بابر مغول کره ورپه و یو سلطان یا فاتح ته ورته نه وه ، د هغه ټول خواص او عادات د حیواناتو ، مرغانو او غلو دانو د غله او یو بې بندوباره ، سپک ، لوچک او بد اخلاقه بد معاش خواصو او عاداتو ته ورته وه .

د مغلو د ټولو ظلمونو با وجود د مغلو د واکمنۍ په ټوله پنځه نیم سوه کلنه دوره کې پښتنو د هغو سلطه پر ځان ونه منل او د مغلو په مقابل کې یې خپل ملي ازادي بڅښونکو مبارزوته دوام ورکړي .

موږ نه شو کولای چې په پښتونخوا کې د مغلو پر ضد د پښتنو د ازادي غوښتونکو ملي مبارزو ټول جریان په دې کتاب کې په تفصیل سره ولیکو ځکه چې دا کتاب د تاریخ کتاب ندی بلکه په ځینو مواردو کې یې د ضرورت له مخې ځینو رښتینو تاریخي پیښو ته ډیری لنډی اشاری شوي دي .

موږ دلته په پښتونخوا کې د بابر او دهغه د اولاد د ظلمونو په مقابل کې د پښتنو د ملي مبارزو د جملي څخه صرف د نموني په ډول څو پیښو ته ډېره لنډه اشاره کوو .

بابر د چنگیز او ګوډ تیمور د اولاده څخه وو او د خپل اسلافو څخه یې وړانې ، خونخوارې ، وژل ، په غلامۍ نیول ، چور او چپاول په میراث وړي وه .

بابر د خپل تره الغ بیګ میزا تر مرګ وروسته (1504 ع) کې د کابل حاکم شو او د (22) کلونو لپاره د کابل حاکم پاتې شو .

په کابل کې د بابر (22) کلن اقتدار د پښتونخوا د بې دفاع پښتنو په وژنه ، دهغو د سرونو څخه د منارونو په جوړونه ، او د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال په چور او چپاول تېر شو .

د گود تيمور لمسی د پښتنو د سر، مال او عزت د ښمن بابر مغول

1: پر بنگېنو د بابر حمله:

بابر چې کله د خپل ظالم تره الغ بیک تر مړینې وروسته په کابل کې د مغلو د نظامي چوڼۍ پاچا شو، دده لومړۍ کار دا وو چې د خپل مغولي منظمو فوځونو سره د بې دفاع او بې گناه پښتنو د چور او چپاول په نیت د بنگېنو پر سیمه حمله وکړي.

بابر د مغولي عادت مطابق ډېر زیات بې دفاع مظلوم بنگېن شهيديان کړل، د مظلومو پښتنو شهیدانود سرونو څخه یې منارونه جوړ کړل.

بابر او د هغه وحشي فوځونو د مظلومو بنگېنو سر، ناموس، عزت او مال لوټ کړي.

2: پرهنگو د بابر حمله:

تر بنګېنو وروسته بيا بابر د خپل منظم مغولي فوځ په واسطه د هنگو د مظلومو او بې دفاع پښتنو په چور او چپاول لاس پورې کړي .

ظالم او قاتل بابر د هنگو د مظلوم او بې دفاع پښتنو څخه دومره کسان شهيدان کړل څومره چې پلاس ورغلل ، او د پښتنو د دې پاکو او مظلومو شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .
بابر مغول د بې همته غله په شان د هنگو د مظلومو پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي .

3: پر بنو د بابر حمله:

تر هنگو وروسته وحشي بابر په خپل منظم مغولي فوځ سره د " بنو " پر بې دفاع او مظلومو پښتنو حمله وکړل ، او دومره مظلوم " بنوخي " يې شهيدان کړل چې د بابر وحشي فوځونو کولای شول ، او د دې مظلومو شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .

بابر د نورو پښتنو په شان د " بنو " د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي .

4: پر غلجود بابر حمله:

په (1507ع) جابر بابر د خپل وحشي مغولي فوځ په واسطه د غزني په شاوخوا کې د غلجي پښتنو پر کيږديو حمله وکړل .

بابر د خپل توان په اندازه بې دفاع مظلوم غلجي پښتانه شهيدان کړل ، او د دې مظلومو شهيدانو سرونه يې د تنه پري کړل او منارونه يې ځني جوړ کړل .

بابر د دې بې دفاع او مظلومو غلجي پښتنو ، سر ، ناموس ، عزت او مال چور کړل .

بابر واي چې د غلجي پښتنو تر وژلو وروسته موږ د غزني ډولارو او بو پر غاړه دمه وکړل ، شراب مو وڅښل او معجون مو وخورل . . .

بابر وايي چې د دې محيط اب او هوا ډېره خوش گواره او زړه را کښونکي وه .

جابر او وحشي بابر مغول او دده ملگري په داسې حال کې شراب څښي ، معجون خوري د عيش او نوش ، ساز او سرود محفل جوړوي چې د مظلومو غلجي پښتنو پاتي ښځې او ماشومان د شهيدانو د سرونو په منارونو کې د خپل شهيدو پلرونو او وروڼو سرونه او تنې لټوي چې سربو ځای يې کړي او خاورو ته يې وسپاري .

په کوم وخت کې چې د مظلومو غلجي پښتنو د وير ساندي او ناري چې د خپل عزيزانو د شهادت او ورکيدو په مناسبت يې کولي و اسامانو ته رسيدې ، په عين وخت کې د دې مقام څخه لږ ليري وحشي او خونخوار بابر مغل او دده ملگري د شرابو په نشه کې مست و ساز او سرود ته رخصيدل .

5: پرمهمندو د بابر حمله:

په (1508ع) بابر او دده وحشي فوځ د مهمندو مظلوم او بې دفاع ولس ولوتلي ، دهغوی هرڅه يې ځني ولجه او غلا کړل ، اويوزيات شمېر مظلوم او بې دفاع مهمند يې شهيدان کړل او د دې شهيدانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل .

6: پريوسفزو د بابر حمله:

تر مهمندو وروسته بابر پريو سفزو حمله وکړل د هغو فصلونه او مالونه يې چور او تلا کړل دانسانانو د سرونو څخه يې منارونه جوړ کړل ، خود يوسفزو مقاومت يې ورمات نه کړاي شو .

د خپل واکمنۍ په وروستي وخت کې وحشي بابر ته د هندوستان د نيولو فکر پيدا شو چېرې چې پښتون سلطان محمد ابراهيم لودي سلطنت کوي .

بابر ته دا معلومه وه چې دده وحشي مغولي فوج دا توان لري چې د پښتنو پر يوه يوه بې دفاع قبيله حمله وکړي، هغوی شهيدان او مالونه يې چور کړي، خود هند د پښتون سلطان سره د مقابلي توان نه لري.

نوپه دې اساس وحشي بابر د بل شيطاني چل څخه کار واخستي، د پښتنو ترمنځ څخه يې ځني بې ننگه او پښتون ملت ته غدار قومي، مذهبي مشران او پيران په څو پيسو او نام نهاده مقامو رانيول، او هغوی ته يې وظيفه ورکړل چې په پښتنو کې دا تبليغ وکړي چې بابر مسلمان پاچا دي، د اسلام د دېن مطابق يو مسلمان مجبور دي چې اول د خداي (ج) اطاعت وکړي، دوهم د خداي (ج) د رسول اطاعت وکړي او وروسته بيا د پاچا اطاعت وکړي.

دي ملت فروشو، غدارو او تيت صفته قومي او مذهبي مشرانو او پيرانو د پښتنو قاتل، د پښتنو د سر، ناموس، عزت او مال غل، ظالم، خونخوار او جبار بابر بې سيواد او ساده پښتنو ته د مسلمانانو د پاچا په نوم معرفي کړي او پښتانه يې د اسلام د دېن د نظره د ظالم او قاتل بابر په اطاعت مکلف وبلل.

د پښتون دين او ملت ته غدارو مذهبي او قومي مشرانو او پيرانو ساده او بې سيواده پښتانه تشويق کړل چې د خپل پلار او نيکه د قاتل او د پښتون ملت د ازلي او ابدي دښمن بابر مغل سره د "اسلام" په نوم ملگري شي او دهغه سره هند ته د پښتون پاچا سلطان ابراهيم لودي پر خلاف د "جهاد" کولو په نوم ولاړ شي.

ايا د پښتون پاچا سلطان محمد ابراهيم لودي پر ضد د ظالم وحشی او غله بابر جنگ ته جهاد ويل کيږي؟

هيڅکله نه، په حقيقت کې دا عمل د يو مشروع مسلمان پښتون

پاچا پر ضد د مغلو د غلو د ډلگۍ د بغاوت، غلا او لوټ عمل وو،

خو بې ايمانه ملت فروشو او دين فروشو خانانو، ملکانو، پيرانو او ملايانو ساده پښتنو ته د جهاد په نوم معرفي کړيو.

د پښتنو د مخالفت او نفرت د منځه وړلو په خاطر بابر مغل د یو سفزو د یو مشر “ملک منصور” لور “مبارکه” ځانته وغوښتل او د دې لارې یې د پښتنو د ځینو غدارو قومي او مذهبي مشرانو په واسطه د اسلام په نوم د پښتنو څخه فوځ جوړ کړي .

بابر د دې پښتني فوځ په واسطه په هند کې د پښتون سلطان ابراهیم لودي سلطنت د منځه یوړي .

پښتنو په هندوستان کې د لودي پښتنو سلطنت ړنگ کړي او د هند سلطنت یې د پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال ازلې د بنمن بابر مغل ته ونيوي .

خوشال بابا په دې باره کې داسې وايي :

بیا د پاسه د دهلي پاچا بابر شه * چې یې کار د پښتانه په برکت وو .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي ننگین ، غیري پښتني ، غیر شعوري ، غیري انساني او غیري شرعي عمل د (221) کلنو لپاره نور د خپل پلرونو او نیکو قاتل ، د پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال لوټمار وحشي ، جبار او قاتل بابر او دده وحشي او قاتله کورني پر پښتنو حاکمان کړل .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي ننگین ، غیري پښتني ، غیري شرعي او غیري انساني عمل دهند پراخه دولت او زرايع د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال د ازلې د بنمن بابر مغل پلاس ورکړل .

د بابر سره ملګرو پښتنو په خپل دي تاريخي غلطۍ د (221) کلنو لپاره نور هم د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال د لوټولو حق په خپل لاس او خپله توره مغلو ته ورکړي ، او جابرو مغلو هم د خپل خونخوارو او قاتلو پلرونو او نیکونو د عادت په شان د (221) نورو کلنو لپاره د پښتنو شهیدانو د سرونو څخه منارونه جوړ کړل ، او د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال یې په مغلي بې رحمۍ لوټ کړي .

بابر یو بد اخلاقه لواطت کار ، غل ، قاتل او د انسانیت مخصوصا د پښتنو ستر د بنمن او قاتل وو .

هغه د خپل حرم د ښځو سره لږ جنسي تعلقات ساتل دده په قول کله به په لس ، شل او حتي څلویښت ورځو کې حرم ته دده مور په زور بیولي .

د بابر جنسي تعلقات د هلکانو سره وه ، دده مشهور هلک (بابري) نومیدي .

د بابر مينه د (بابري) سره د ليونتوب تر حده رسيدلي وه ، بابر په خپله وايي چې زه به د “بابري” په عشق کې لوڅ سر او لوڅي پښي دباندې و صحرا ته ووتلم په دې باره کې به مي د خپل حيثيت او د خپلو ملگرو و حيثيت ته کومه توجه نه وه ، او په دې باره کې يو شعر داسې وايي :

شوم شرمينده هرگاه يار خود را در نظر بينم .

رفيقان سوي من بينند ومن سوي ديگر بينم .

د بابر په باره کې داسې ويل کېږي چې هغه د ښځې په شان شرميدونکي وو ، يو علت هم دا وو چې هغه و ښځو ته زيات ميلان نه درلودي ، دا هم معلومه نده چې هغه د جنسي تعلقاتو په وخت چې د ځوانو هلکانو سره يې ساتل د فاعل رول بازي کاوه او که دروم د يوه سيزار په شان مفعول وو .

بابر په يو وخت کې د يو سفزو مشر ملک احمد خپل خلوت ته دعوت کړي وو هلته چې کله بابر نشه شوي وو نو په رقص يې شروع کړي وه او درقص په دوران کې دري ځله ملک احمد ته راغلي وو او د رقا صومفعولو هلکانو په شان يې د ملک احمد څخه پيسې غوښتي وي او هر ځل ملک احمد يو سفزي بابر ته يوه يوه اشرفي وکړي وه .

د پښتنو لپاره يوه ډېره د شرم خبره خو داده کله چې په پښتونخوا کې د پښتنو خپلواک دولتونه منځ ته راغلل بيا هم د پښتنو دسر ، ناموس ، عزت او مال د لوټمار او د زرگونو پښتنو د بې رحمه قاتل بابر قبر د کابل په يوه باغ کې چې د بابر د باغ په نوم ياديږي موجود دې .

ښه به دا وي چې په دې ښکلي باغ کې دهغو مظلومو پښتنو شهيدانو په نوم يو يادگاري څلي جوړ شوي واي چې د قاتل او خونخوار بابر د خوا په ډېر مظلومانه ډول په شهادت رسيدلي دي .

د پښتونخوا په خاوره کې دا ښکلي باغ بايد د پښتنو د هغو نوم وړکو شهيدانو په نوم ياد شي چې د وحشي مغلو د خوا په ډېره بې رحمۍ او مظلوميت د پښتونخوا د پاكي خاوري او پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر يې جابر ، سفاک ، قاتل ، غله او بد اخلاقه بابر او نورو وحشي او ظالمو مغلو د سرونو څخه منارونه جوړ کړي وه .

زموږ د اعمل به و خپل مظلوم او شهيدو پلرونو او نيکونه ته د حد اقل احترام د پر ځای کولو معني ولري ، او هم به د دې باغ تماشا چبان د پښتون ملت دا ورک نومي شهيدان په دعا يادوي .

نن خود بابر د باغ پښتانه تماشاچيان هره ورځ د خپل پلرونو او نيكو قاتل بابر مغل ته د دعا لاس پورته كوي .

څلرم: د وحشي مغلو پر ضد دروېښانيانو د قهر مانيو ډكي مبارزې

(940_1047 هـ).

د مغلو د اشغال او وحشت پر ضد د پښتنو يو ډېر مهم ازادي غوښتونكى جنبش “روښاني جنبش” دى .

پيرروېښان، دده نوميالى كورنى او د دوى ننگياليو پښتنو ملگرو (107) كاله پر خونخوارو او اشغال كړو مغلو په پښتونخوا او هند كې خوراك، څښاك او خوب حرام كړي .

پيرروښان د مغلو د وحشت او دهشت په واسطه د سوونو کلونو خپل شوي پښتانه په يو مذهبي ډوله جنبش کې سره راټول کړل، هغوی ته يې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د بيا ازادۍ او واکمنۍ درسونه ورکړل، د هغوی څخه يې د ازادۍ غوښتونکو يو عظيم لښکر جوړ کړي او د اشغال گرومغلو په مقابل کې يې ودرول.

بايزيد مشهور په پيرروښان سره د دې چې يو فرهنگ کار او روحاني عالم وو په ځوانۍ کې يې د اسانو تجارت کوي، د دې سببه يې د پښتونخوا د هېواد زياتي برخي ليدلي وي او د پښتونخوا په هر گوټ کې يې پر مظلوم پښتنو د ظالمو مغلو ظلمونه ليدل، دې ظلمونو پيرروښان ته دا انگيزه ورکړل چې بايد پښتانه د مغلو پر ضد سره راټول کړي او د ازادۍ پر لور يې رهبري کړي.

ستر پښتون او ملي مبارز پيرروښان

پيرروښان په دې عقیده وو چې ظلم، بربريت او ناروا تل په خپل مقابل کې اتلان زېږوي او تنگيالي مېړونه د خلاصون ملي مبارزې ته را پاروي.

پيرروښان د مغلو د ظلمونو څخه د نمونې په ډول يوه واقعه داسې بيانوي.

(د يوه ظالم مغل په نظر يوې پښتنې ښځې کومه غلطې کړې وه، دې ظالم مغل د دې پښتنې ښځې د سروينښتيان د ژرندي په پل پورې وتړل کله چې د ژرندي پل څرځېده نو دا مظلومه ښځه هم مجبوره وه چې د ژرندي د پل د سرعت سره برابر وڅرخي عذر، بغاري او نارې يې وهلې. . .).

خو جابرو مغلو د دې پښتنې ښځې د نارو، عذر او زاريو څخه خوند اخيسته او خوشحالي او خندا يې ورته کوله.

پيرروښان په ډېر تدبير او مهارت د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په استفاده مظلوم، ځورېدلي او لوتلي پښتانه سره راټول کړل او په ډېره مېړانه په تش لاس خو په عالي اسلامي او پښتني جرئت او متانت د متجاوزو، خونخوارو او ظالمو مغلو سره وجنگېده.

پيرروښان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتونخوا د ازادۍ په لاره کې په (988 هـ) کې د ننگرهار د شينوارد د "تورراغه" پر مقام په داسې حال کې چې د مغلو سره يې په جنگ کې د پښتنو د لښکر رهبري کول د شهادت جام نوش کړي، خودده پلاس د پښتون ملت د ازادي د لاري بله شوي شمع تر ډېره وخته دده اولاد او ملگرو روښانه او بله وساتل.

د پيرروښان تر مردانه وار شهادت وروسته بيا هم پښتانه د پيرروښان پرکورنۍ راټول وو او د مغلو څخه د پښتنو د ازادۍ لپاره يې خپل ملي مبارزته دوام ورکړي.

په دې دوران کې د پښتنو ازادي غوښتونکي فوځ د پيرروښان نوميالي زوی جلال الدين، د پير بل زوی شيخ عمر، د پير لمسي احدا او د احدا زوی عبدالقادر رهبري کوي.

پښتنو د روښاني تحريک تر نوم لاندې پوره يو سل او اووه (107) کاله اشغال گرو مغلو ته د سر په کاسه کې اوبه ورکړي.

د پيرروښان زوی جلال الدين دا د پښتونخوا زمرې د ډهلي د مغل پاچا اکبر ته د سر په کاسه کې اوبه ورکړي.

د تاريخ پوهانو په وينا د ډهلي دمغلو پاچا اکبر څلويښت پنځوس زره فوځ د زين خان، راجا بيربل، فيضي او سعد خان چې د ډهلي د دربار تر ټولو پوه، مجرب او لوړه پوړي چارواکي وه د جلال الدين مقابلې ته وروليږل.

خو تورياليو پښتنو چې اکثرو يې وسلي نه لرلي او صرف تيره نلان يې د ځان سره لرل پر مغلو حملې وکړي او د مغلو ستر فوځ يې ټول تبا او برباد کړي.

د ډهلي د دربار تاريخ پوهان په دې باره کې داسې وايي:

له اکبري څلويښت يا پنځوس زريز سپاره لښکر څخه د زړه ورو پښتنو د لاسه يو هم ژوندي پاتې نشو، او ان د اکبر د شهنشاهي د ټولو چارو چلونکي او د اکبري دربار غوره غړي راجه بيربل هم په دې لپاره کې سربايلو، "زين خان کوکه" له نورو اميرانو سره د اټک خواته و تنبتيدي او نور نو د هغې جگړې څخه يو تن هم نجات ونه موند.

د متجاوزو مغلو پر ضد د ازادۍ په دې ملي مبارزو کې جلال الدين د پښتونخوا ټولي غرنۍ سيمي د خيبره تر تيراپورې او د کابل جنوب برخې تر غزني پورې د مغلو څخه ازادي کړي او پښتنو د جلال الدين تر مشرۍ لاندې ازاد ژوند په کې کوي.

دې سترنوميالي او توريالي پښتون په (1009 هـ) کې د غزني د ښار د دفاع لپاره د مغلو سره اووه ورځې جگړه وکړل او د جگړې په اومه ورځ د "شادمان" نومي سړي د خوا تپي شو او وروسته بيا د رباط په غره کې په تپي حال کې د مغلو د يو مزدور مراد بيگ د خوا په شهادت ورسيد.

ددې اوږدې ملي مبارزې په جريان کې په زرگونو پښتنو شازلمو او ددوی باتورو مشرانو لکه پير روښان، دده زوی جلال الدين او د پير روښان لمسي ا حداد دمغلو داسارت څخه د پښتونخوا د ازادۍ په لاره کې د شهادت جامونه نوش کړل.

د جلال الدين تر شهادت وروسته نامردو مغلو د جلال الدين او ا حداد د پښتنو او پښتونخوا د ازادۍ د شوره ډک سرونه هم په ډېره نامردۍ پرې کړل او په ډهلي کې يې د مغلو سفاکو پاچاهانو ته وليږل.

دا خبره هم د پښتنو لپاره د ډېر غور او دقت خبره ده په کوم وخت کې چې روښاني تحريک د پښتنو د ازادۍ لپاره په نظري او عملي ډول په مبارزه مصروف وو، په هغه وخت کې مغلو ددو جبهو څخه د پښتنو مبارزينو پر ضد فعاليت کوي.

يوه نظامي جبهه وه چې مسلح فوځونه يې د پښتنو مبارزينو پر ضد استعمالول ، او بله جبهه هم د ځينو بې ننگه او غدارو قومي او مذهبي مشرانو او روحاني پيرانو جبهه وه چې مغلو د پښتنو د ملي مبارزينو پر ضد او د پښتنو د بې اتفاقه کولو لپاره استعمالول .

ددې روحاني ، مذهبي او بې ننگه قومي مشرانو د جبهې مشرتوب د ګوډ تيمور او بابر د يورشته دار سيد علي ترمذي پر غاړه وو .

دا سيد علي ترمذي د تيموري کورنۍ يعنې د تيمور او بابر قريبي وو او مغلي دربار د پښتنو سيمو ته د پير په نامه رالېږلي وو او د “بونير” د پاچا په کلي کې اوسېده .

دا دمغلو د استخباراتو اجنت او جعلي پير سيد علي ترمذي په پښتنو کې د “پير بابا” په نامه مشهور وو .

دا دمغلو رسته دار او دمغلو د بار جاسوس پير بابا د پښتنو په اکثرو سيمو کې د پير په نوم د زيات احترام وړ او بې تاجه پاچا بلل کيدې .

دمغلو د دربار دې جاسوس سيد علي ترمذي او دده ترک نژاده شاګرد “اخوند درويزه” د پيري تر پوښښ لاندې د پښتنو د قاتلانو مغلو ګټې ساتلي .

دا سيد علي ترمذي د سيد قنبر علي زوی او د سيد احمد نور لمسي او د سيد يوسف نور کوسي او د محمد نور کوسي وو .

د محمد يوه ماندينه د ګوډ تيمور خور وه ، د محمد يو زوی د ګوډ تيمور د خور زوی و ، په حقيقت کې دا پير بابا د ډهلي د ظالمو مغلو شاهانو خوري وو .

د ډهلي دمغلو دربار چې د پښتنو څخه وهم درلودې نو په دې اساس يې خپل د کورنۍ يو با اعتباره او د اعتماد وړ شخص د پير د نامه تر پوښښ لاندې د پښتنو علاقې ته راولېږي .

دې مغولي جاسوس د پيري تر پردې لاندې د ډهلي دمغلي دربار هر ډول ملاتړ هم درلود .

ددې مغولي پير وظيفه دا وه چې پښتانه د ملي مبارزو او د مغلو څخه د نفرت لرلو څخه راوگرځوي او د تصوف ، گوښه نشي او ترک دنيا خواته يې رهبري کړي ، ترڅو د پښتو او پښتونولي د قانون پر ځای د مغلو د دربار د خوا معرفي شوي جعلي پيري او مردي رواج شي ، پښتانه د ملي ازادۍ لپاره د مبارزي د ميدان څخه ووزي او ستمگر مغل په ارامي خپل سلطنت ته دوام ورکړي .

کله چې روښاني تحريک د پښتنو د ازادۍ لپاره منځته راغلي همدا ټگمار پير بابا د پښتنو د ساده توب او بې سوادۍ څخه استفاده وکړل او يو شمېر ساده پښتانه يې د پير روښان پر ضد ودرول او د ملي مبارزينو د قطار څخه يې بيل کړل .

د مغلو دې مزدور او ټگمار پير بابا به “ پير روښان ” ته

“ پير تاريخ ” ويل او پښتانه به يې دده خلاف راپارول .

د ډهلي د مغلو د دې مزدور ټگمار پير بابا تر مرگ وروسته دده ترک نژاده شاگرد “ اخوند درويزه ” د روښاني تحريک پر ضد د مغلو د مزدور پير بابا وظيفه پر غاړه واخستل .

پر ټولو هغه هېوادونو چې د مغلو د وحشت او د حشت باد تير شو ، ابادۍ يې په کنډ والو بدلي شوي ، د انسانانو د سرونو څخه منارونه جوړ شول ، د مخکي د مخ څخه د انسانانو د وينو بوي راتلي ، چا چې به هر ميدان ته کتل نو د ظالمو مغلانو د تورو په واسطه به د مظلومانو او ازادي غوښتونکو د غاړو د پري کيدو وويرونکي منظري د انسانانو سترگو ته مجسم کيدي . . .

د مغلو وحشت د محکومو هېوادونو د ولسونو د زړونو څخه د خوښۍ ، ښه ژوند کولو ، ابادۍ او پرمختگ احساس ليري کړي ، د مغلو د توري څخه پاتي انسانانو د ژوند څخه نا اميده شول ، اکثره يې د مغلو په دربارونو پورې تړلو پيرانو په واسطه وگوښه نشيني ، ترک دنيا ، خانقاو او په زيارتونو کې وينا اخستلو ته تشويق شول ، د پيرانو او خانقاوو بازار تود شو .

په هغه وخت کېښي د مغلو اجنټو پيرانو به ولسونو ته د مغلو د ظلم او ستم په باره کې ويل چې دا د مغلو ظلم ندي دا ستاسو خپل عمل دی چې خداي (ج) پر تاسو نازل کړی دی ، تاسو خپل عمل اصلاح کړئ مغل به په خپله پر تاسو مهربانه شي . . .

د مغلو د میراث خور پاکستان د استخباراتو د سازمان اجنتان همدان هم د تبلیغی جماعت د سازمان د لاری د پښتنو په منځ کې د تبلیغ کوي چې ستاسو عمل پر تاسو حاکم دی او پښتانه د پنجاب د غلامی او نورو ظلمونو پر ضد د ملي مبارزې څخه راگرځوي .

پیرروښان په داسې حساس تاریخي وخت کې دنیا ته راغلي چې د پښتون ملت مطلق اکثریت د مغلو د جعلی پیرانو د پیړۍ په جال کې راگیر شوي وو .

پیرروښان د یو مجرب سیاست مدار په حیث خپل محیط ښه مطالعه کړي او مجبوراً د پیړۍ او مریدۍ د لارې د سیاست میدان ته دا خل شو ، ځکه چې دده په قوم کې د مغلو د خوا تر ویج شوي پیړۍ او مردۍ دومره پرمخ تګ کړیو چې د هر پښتون کور ته یې ځان رسولې وو .

دا ځیرک پښتون سیاست مدار په دې ښه پوهیدۍ چې دده قوم هم د نورو محکومو قومونو په شان د مغلو د ظلمونو په اساس ترک دنیا شوي او په فکري لحاظ یې د جعلی پیرانو لمنې ته پناوړي ده ، او د مغلو د څیره خوارو ټگانو پیرانو په جال کې بند دې ، ددې د پاره چې دده قوم دده خبرې ته غوږ ونیسي نو دې باید د پیر په جامه کې د ملت منځ ته ورشي ، هغوی د پیر په حیث پر ځان راټول کړي ، وروسته یې په پښتو او پښتونولي مجهز او د مغلو په مقابل کې د پښتنو ازادي غوښتونکي فوځ ځنې جوړ کړي .

پیرروښان یو ښه معتقد مسلمان او د پیر په حیث یې و خپل مریدانو ته په تصوف او طریقت کې اته مرحلي تعیني کړي وې .

1: شریعت .

2: طریقت .

3: حقیقت .

4: معرفت .

5: قربت .

6: وصلت .

7: وحدت .

8: سکونت .

پيرروښان د پيرۍ په جامه کې لاندې سياسي اهداف تعقيبول .

لومړۍ:

پښتونخوا بايد د مغلو او ايرانيانو څخه په بشپړ ډول ازاده شي ، د پښتنو د بشپړې ازادۍ او خپلواکۍ په خاطر پيرروښان پر لاندې ستراتيژيکو اهدافو کار کوي .

الف: د دې لپاره چې پښتنو ته د ازادۍ پيغام په سم او اسانه ډول ورسول شي ، پښتانه بايد پر يو سياسي مرکز سره راټول شي .

ب: پښتنو ته بايد د پښتو او پښتونولي درس ورکول شي ، ترڅو د دې ليارۍ په پښتنو کې د پرديو د ظلمونو او غلامۍ په مقابل کې نفرت او کرکه را پيداشي .

ج: پښتانه بايد په دې پوه شي او قناعت ورکول شي چې د مغلو د ظالمي ادارې د چارواکو سره هر ډول تعلق او همکاري بايد قطع شي ځکه چې دا عمل به ننگي ده .

د: پښتانه بايد د خپلواکۍ په خاطر د سر او مال قربانۍ او هر ډول جگړې او سربښدنې ته اماده شي .

دوهم:

پيرروښان په دې عقیده وو چې په پښتونخوا کې بايد داسې پښتني دولت ايجاد شي چې لاندې ملي وظيفې په ښه ډول سره انجام کړايشي:

الف: پښتنی باکيفايته دولت بايد خپل ولس ته لازم خدمات وړاندي کړاي شي .

ب: پښتني دولت بايد د مالي لحاظه پر خپل ځان متقي وي .

ج: پښتني دولت بايد داسې دفاعي قوت ايجاد کړي چې د خپل هېواد او ولس څخه د پرديو يرغلگرو په مقابل کې د دفاع توان ولري .

درېم:

پښتانه بايد وهڅول شي چې په هند کې د پښتنو شهنشاهيو لکه د غوريانو ، لوديانو ، غلجيانو او سوريانو وياړونه بيا تازه او را ژوندي کړي .

پنځم: د مغلو پر ضد د توخيانو د وياړه ډکې مبارزې: (960-1200 هه):

د مغلو د اشغال په مقابل کې د پښتنو د ملي مبارزو په سلسه کې يوه هم د “توخيانو” مبارزې وي چې د خپل هېواد او ولس د ازادۍ لپاره يې کړي دي .

توخيانو د نورو پښتنو قومونو په شان د خپل هېواد د استقلال په خاطر د هند د مغولي امپراطورۍ او د ايران د شعيه امپراطورۍ په مقابل کې د ازادۍ مبارزې جاري ساتلي وي ، او د همدې ازادي غوښتونکو مبارزو په نتيجه کې يې پردې اشغال گر مجبور کړل چې د دوی استقلال او خپلواکي په رسميت وپيژني .

د ډهلي د مغلو او د ايران د صفوي امپراطوريو په منځ کې د توخيانو د ازاد دولت ايجاد داسې معني درلودل لکه د غنم يوه دانه چې د ژرندي د دو پلنو ترمنځ مقاومت کوي .

د توخيانو ازاد دولت که څه هم د مغلو او ايرانيانو د امپراطوريو په مقابل کې دومره کوچني وو لکه د غنم دانه چې د ژرندي د پلونو په مقابل کې کوچنۍ ده ، خو د توخيانو د دولت مقاومت د غنم د داني په شان نه بلکه د الماس د داني په شان کلک او مقاوم وو ، ځکه دې دواړو پښتون دښمنه امپراطوريو په خپل ټول توان ونه شوه کړاې چې د پښتو او پښتونولي پراصل ولاړ د الماس په شان کلک او مقاوم د پښتنو دا کوچنۍ خپلواک هېواد د منځه يوسي .

د توخيانو د دولت مشرتوب شامحمد کلاتي او ترده وروسته سلطان ملخي کاوه .

د سلطان ملخي دولت د هند د مغولي امپراطورۍ د خواد هغه فرمان په واسطه په رسميت وپېژندل شو چې په (1093 هـ) کې د دريمي خور پر نهم (9) تاريخ د مغولي هند د امپراطور عالم گير د دربار څخه رسماً صادر شو.

په دې فرمان کې د پښتنو د ازاد دولت مشر ملخي ته د

“سلطان ملخي” په لقب خطاب شوي دي.

د سلطان ملخي د واکمنۍ په وخت کې د پښتنو او ايراني صفويانو ترمنځ سخت جنگونه وشول خو پښتنو د خپل هېواد ازادي د ميرڅمنو او د بنمنانو په مقابل کې وساتل.

شپږم: د مغلو پر ضد د ابداليانو د وياره ډکې مبارزې:

د اشغال گرانو په مقابل کې د پښتنو د ازادي غوښتونکي مبارزو په لړ کې ابدالي پښتنو هم خپل مهم رول لوبولي دي.

موږ دلته د ابدالي پښتنو د ازادي غوښتونکو ملي مبارزو ته ډېره لنډه اشاره کوو.

دولت خان د سرمست خان زوی د (1115 هـ) په شاوخوا کې د ابداليانو مشر وو او په قندهار کې يې د ايران د صفوي اشغال گرانو سره د پښتونخوا د استقلال په خاطر سختې جگړې وکړې، او د پښتنو د خپلواکۍ بيرغ يې تر غزني او د سليمان غره تر لمنو ډوب او بوري پورې ورساوه.

دولت خان د پښتنو په دې سيمه کې پنځوس کاله خپل استقلال وساتې او د ايراني اشغال گرانو واک يې صرف د دوی تر نظامي چوڼۍ پورې محدود ساتلي وو، ترڅو په (1115 هـ) کې د ايران د اشغالگر دولت ظالم حاکم گرگين د شپي د خواد خپل ويني چنبونکو فوځونو سره په بنار صفا کې د دولت خان پر کور ناڅاپي حمله وکړل پښتون مشر دولت خان او د هغه زوی نظر محمد خان يې تر سختې جگړې وروسته دواړه په شهادت ورسول.

تر دې وروسته ابدالي مشرانو په کلونو د عبدالله خان، زمان خان، الله يار خان، ذوالفقار خان او نورو نومياليو په رهبرۍ په هرات کې خپلواک پښتني دولتونه جوړ، رهبري او د ايراني اشغال گرانو د

تيري څخه د توري په زور وساتل ، ترڅو په پاي کې د ابدالي پښتنو دا د ازادي غوښتونکي مبارزي جنبش د مشهور ايراني سفاک يرغلگران د افشار د خوا وځپل شو .

اووم: د مغلو پر ضد د خوشال خان ، ايمل خان او دريا خان ډغری:

کله چې په قندهار کې ، توخيان ، ابداليان او هوتکيان د ايراني اشغالگرانو سره په ملي مبارزو بوخت وو ، په عين ډول د پښتونخوا په شرق کې بيا خوشحال خان خټک ، ايمل خان مهمند او دريا خان اپريدی د ډهلي د مغلو پر ضد په سخت مقاومت او د ازادۍ لپاره په ملي مبارزو مصروف وه ، موږ دلته د سل گونو پيښو د جملې څخه صرف څو مهمو پيښو ته په ډېر لنډ ډول د لوستونکو توجه راگرځوو .

1: د خيبر جگړه (1672 ع)

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس پښتون په ورين تندي مرگ مني خو سپکاوي نه مني .

په عين ډول پښتانه وايي چې "مال تر سرچار او سرتري ناموس جار" .

د کابل او پېښور د والي محمد امين يو نظامي مامور حسين بيگ د پښتنو مشرانو ته د "سپو" خطاب کړیو او په عين حال کې د مغلو د دې وفادار مغروره نوکر عسکرو د ساپي قوم يوي اينجلي ته بې عزتي وراړولي وه او د صايپو ځوانانو دا ټول مغولي عسکرو وژل .

د مغلو والي محمد امين د پښتنو په لاس د خپل متجاوزو قتل شوو سپاهيانو د بدل په غرض د (40000) څلوېښت زره مغولي فوځ سره د خيبر دري پر لور روان شو .

کله چې د مغلو فوځ د لنډي کوتل څخه راتیر شو او د لنډي خاني سیمې ته راوړسیدي نو په دې ځای کې د پښتنو ازادي غوښتونکو ځلمو او مغلي فوځ ترمنځ جگړه شروع شول ، په دې جگړه کې پښتنو صرف توري ، غشي ، لنډۍ او لرگي درلودل ، خو متجاوزو مغلو فوځ څلویښت زره فوځ مست جنگي فیلان ، توپونه او هر ډول عصري وسلې او مهمات درلودل .

متجاوز مغل فوځ په خپل ټول قوت پر بې وسلې پښتني لښکر حمله وکړل ، خو پښتنو زلمیانو په پښتني غیرت او میرانه پر متجاوزو مغلو د غشو او کاهو باران وکړي او په خپل پښتني غیرت او مقاومت یې د مغلو منظم فوځ داسې وارخطا کړي چې د قوماندې سیستم یې خراب شو افسرانو او سپاهیانو ټولو پر هر لور په منډو شروع وکړل ، څوک د اسانو تر پښولاندې مړه شول ، څوک د اوبانو تر پښولاندې مړه شول او څوک بیا د فیلانو تر پښولاندې مړه شول ، څوک تر گړنگونو او پانونو ولویدل . . .

مغل فوځ د تینې په حال کې د ملا گورو د “تهتری” د غره لمنې ته پنا یوړول ، دلته هم پښتنو زلمیانو بیا یو زوروره حمله پر وکړل او زیات شمېر مغل متجاوزین یې په قتل ورسول .

والي محمد امین په تش لاس پر پښو په تینسته پیښور ته ولاړي .

د خیبر په نښته کې په زرگونو متجاوز مغل فوځیان په قتل ورسیدل .

په دې جگړه کې مغلو د شرم نه ډکه ماته وخوړل څلویښت زره فوځ یې د ازادي غوښتونکو پښتنو د لاسه تېاشو ، د والي محمد امین لور ، ماندینه ، خور او مور او دنورو مغلو افسرانو ښځې او کوچنیان د پښتنو پلاس کې بندیان شول .

پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون د ناموس داري د اصل مطابق د مغلو ښځې او ماشومان بیرته مغلو ته وسپارل ، خود والي محمد امین ماندیني دوباره و خپل میره ته د تللو څخه په دې سبب انکار وکړي چې د دې میره د څلویښت زره فوځ سره څنگه د شرم نه ډکه ماته خوړلي وه ، هغه ښځه تر مرگه د پښتنو په وطن کې پاتې شول او خپل پاتې ژوند یې خدای (ج) عبادت ته وقف کړي .

د خیبر په نښته کې د میر نیو پښتنو دخوا پر مغلو هغسي ناوړین راغي کوم چې پخوا د جلال دین په مشرۍ پښتنو دیو سفزو په سیمه کې د بیربل او زین خان په مشرۍ د اکبر مغلول پر فوځونو راوستلي وو . د خیبر د نښتې په ویاړ خوشال خان بابا داسې وایي :

نه په ډېرو نه په لږ د خدای په کړو ده
 لږ لښکر پر ډېر لښکر مومي ظفر
 څه شینواري څه مهمند څه افریدي وو
 چې چې مې مات کړي د صوبې واره لښکر
 دا طوفان چې پر مغلو باندې ساز شو
 په کشتن په اولجو هو هیڅ مکړه نظر
 که اسان وو که فیلان که آسبابونه
 په انبار انبار سپین زروو که سره زر
 هغه بڼې پرې پیکرې د پالکیو
 همگي پرې پرې لعل در او گوهر
 بند یوانې شوې په لاس د پښتنو کې
 دا بڼه څوک که د مغلو دل د زړه بهر

2: د نوبار د کوټ جگړه:

د خیبر د نښتې وروسته د خوشال خان په مشرۍ خټکو او افریدو د

“نوبنار پر کوټ” حمله وکړل د مغلو فوځي قوت يې ټوله تاريخه تار کړي اود هغو هر څه د پښتنو

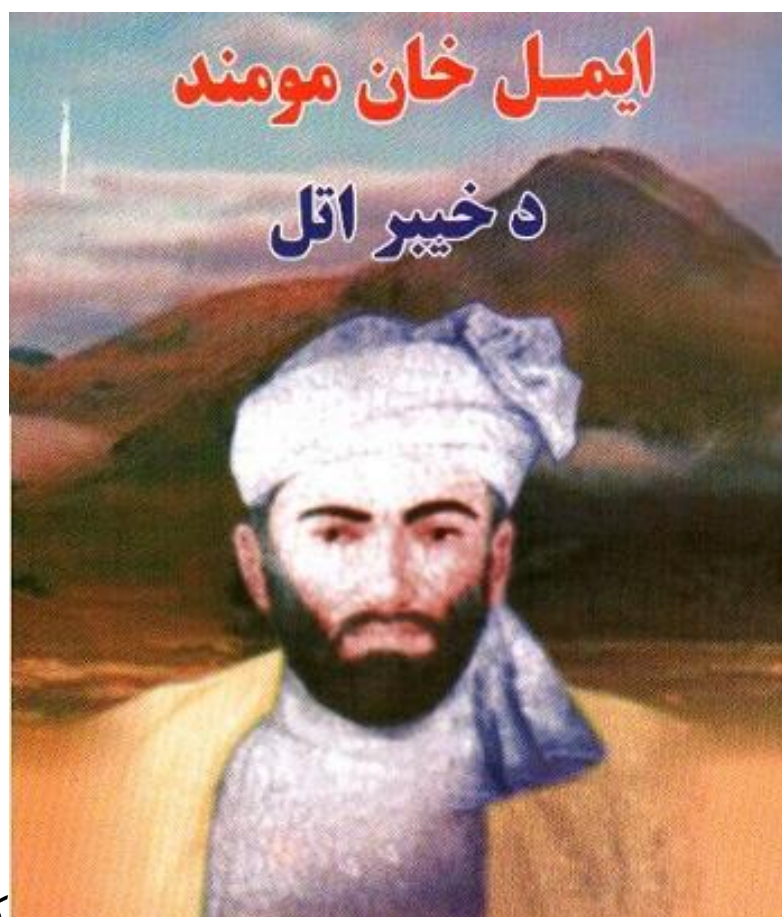

ازادي غوښتونکو پلاس ورغلل .

د تورې او قلم قهرمان لوی خوشال بابا

3: د کرپې جگړه:

د خیبر او نوبنار تر نښتو وروسته د ډهلي مغل پاچا د پښتنو د خپلو لپاره نور قوي فوځونه د شجاعت خان په مشرۍ راولپړل .

کله چې دا مغلي فوځ د ګنداو سره نږدې د “کرپي” په دره کې تیریدی نو په دې وخت پښتنو ازادي غوښتونکو جنگیالیو د ایمل خان مومند په مشرۍ د شپي په تیاره کې پر مغلو نابره یو سخته حمله وکړل، زیات مغل سپاهیان ځای پر ځای مړه شول او نور د شپي په تیاره کې یوې او بلې خواته تښتیدل.

سهار بیا پښتنو غازیانو پر پاتي مغل فوځ حمله وکړل، د مغل فوځ مشر شجاعت خان یې ووژلي او ټول مغل فوځ یې تار په تار کړي.

د کرپي د جنگ په باره کې خوشال خان دا لاندې شعر ویلي دي:

چې په خوانه په خاطر هسي عیان شي.

ځني څه چاري پیدا په دي جهان شي.

په لچې او په چوتره او ګرځیدلم.

اوس مي گڼت د افریديو په میدان شي .
 لکه باز پر یو غر گرځي بل ته گوري .
 بیا نظر زما د سوات پر کوهستان شي .
 دا نادره عقیده لکه زما ده .
 لا عجب که بل پیدا داسې افغان شي .
 ومغل و ته به هسي کار ښکاره کړم .
 چې راضي راڅخه روح د فرید خان شي .
 که مي چیري ننګیالي پلاس کې کېوزي .
 پري لیري به زما د زړه ارمان شي .
 په جهان د تنګ یالي دي دا دوه کاره .
 یا به و خوري ککړي یا به کامران شي .
 د بازانو د زاغانو مصاف وینم .
 تر دامنځ به یې د وینو رود روان شي .
 عاقبت به خدای ظفر کا د بازانو .
 تار په تار به اواره واره کارغان شي .
 چه و کار ته یې حیران دي دا خولې دي .
 د پر عالم به و خوشحال و ته حیران شي .
 د مزیو میړتوب په لښکر ندي .
 موټي یې هر کله یوا ځي په خپل ځان شي .

ازادي ترپاچاهي لا تيري کا .

چې د بل تر حکم لاندې شي زندان شي .

4: د خاپښ جگړه:

د مغلو شاهي فوځو په مسلسل ډول په "خيبر"، "نوبار" او "کرپه" کې د پښتنو غازيانو د لاسه سختې ماتې وخورلې، نو د دې سببه د هلي د مغلو پاچا اورنگ زيب د خپل دولتي فوځونو د مورال د لوړولو په خاطر لاهور ته راغلي او د هند د دولت د بایللي حيثيت د بيا گټلو لپاره يې د هند د دولت ټولي مالي، استخباراتي او نظامي زرايع د ځان سره راوړي او په کاريې واچولي .

اورنگزيب د کرپې د ماتې د تلافي په غرض يو لوي هندي فوځ د مکرم خان او شمشير خان په مشري د پښتنو ازادي خواهانو د مقابلي لپاره را وليږي .

په دې جنگ کې د پښتنو غازيانو مشري ايمل خان مهمند او دريا خان افريدي کول .

د هند د مغلي فوځ او پښتنو غازيانو ترمنځ د "خاپش" پر سيمه چې د "گنداو" څخه و شمال لور ته پروت دي سخته نښته وشوه چې په نتيجه کې د هند مغلي فوځ ماته و خورل او د مغلو سر لښکر مکرم خان هم په زخمي حالت کې پيښور ته و تښتيدی .

د مغلو او پښتنو د روانو جنگونو او په هغه وخت کې د مغلو د استخباراتو د خوا د پښتنو د بې ننگه او غدارو قومي او مذهبي مشرانو او د مغلي دربار د جاسوسو پيرانو په واسطه د پښتنو د نفاق او اتفاق او نورو ټولنيزو رقابتونو په باره کې خو شحال بابا دا لاندې شعر ويلی دي .

د خوشال بابا د دې شعر څخه معلومېږي چې شاعر د هغو پښتنو څخه خوابدي دي چې د څو پيسو او يا نام نهاده مقامو او لقبو په سبب د پرديو لپاره کار کوي، غواړي چې پښتون ملت د پرديو غلام شي او غواړي چې پښتانه په خپل هېواد کې د اسلام په نوم د مغلو غلامان شي .

خوشال بابا پښتانه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو د ازادۍ، ننگ او ملي نواميسو د دفاع په خاطر و اتفاق او يوالي ته رابولي .

بيالسه كومسه راپيداشود ا بهار
چې په هر لوري يې ملک کړلو گلزار
ارغوان دې ضـميران سوسـن ريحـان دي
ياسمين دې نسـترن نـرگس گلـزار
د سپرلي گلونه د پرپه هر ررنگ شسته
ولـي سـره لـله پـه کـي دي لاو خار
جونـه مـوتي مـوتي گل بدي په گرېوان کي
د خوانو گلـدسـتي دي پـه دسـتار
مغنيـي پـه چـغانـه تـه لـينـدي کـېـرده
په نغمـو پـه پـردو و غـواړه هـر تـار
سـاقي را شـه د کـي د کـي پـيـالي را کـړه
چې د ميو پـه مسـتي کـي شـم سـر شـار
پښـتنو خـلمـي و بـيـا لـا سـونه سـره کـړل
لکه باز منگـولي سـره کـري پـه خـپل بـنـکار
سپينې تـوري يـې گل گوني کـري پـه وینـو
په اهار کـي شـي گـفته شـو لـله زار
ايمـل خـان دريا خـان دواړه مـرگ يـې نـوي
هـيـخ تـقـصـير دواړو ونـکـري واري پـه وار
د “خيـبر” دره يـې سـره کـړلـه پـه وینـو
په “کـپـه” يـې هـم روان کـړو دندو کـار
تـر “کـپـي” تـر بـا جـوړه سـمه غـرونـه
په لـرزه پـه زلزلـه شـو لـه بار بـار
په هـغه لـوري چې کـري پـنـځم کـال دي
هـره ورځ د سـپنو تـورو خـږه هـار

چې په دال لوري زه راغلام خبطه شوم
 زه مردار يېم کمه دا خلک دې مردار
 په لښکر لښکر نارو شوم ورته سترې
 دا کانه راته مه پورک وايي نه خار
 چې احوال د يوس فزوراته معلوم شو
 لواغرو مات نه بڼه وه نه دمغار
 د خټکوسو سبي به تر تر يوس فزيو
 که خټک هم دي په خوي تر سبي بېکار
 درست پښتون د قندهاره تر اټکه
 سره يودننگ په کار پټ او اشکار
 گوره خو جنگونه وشوول په دال لوري
 ولي هېڅ د يوس فزيو نشته عار
 اول جنگ د لوري شاد ته تريو
 چې خلو بڼت زه مغول شول تار په تار
 خوندي لونه يې بندي د پښتنو شوې
 آس، هاتيان او بڼان اولجه قطار
 دويم جنگ مير حسيني په دوابه کې
 چې يې سره وټکېده لکه دمغار
 بياله په پس د نوبنارد کوټ جنگ وو
 چې مې و بڼکو له مغلو خپل خمار
 بياله په جسنت سڼگه شجاعت خان وو
 چې ايميل يې په گنداب ويوست دمغار
 شپږم جنگ مکررم خان شمشير خان دواړه
 چې ايميل کړل په خاپښ کې تار په تار
 چې زمپا په ياد دي لوي جنگونه دادي
 د هلوکړو په هر لوري نشته شمار
 هميشه فتحه نصرته دي لا تر اوسه

پس لــه دې ده بيا تكيــه پر كــردگار
 اورنگزيب راته يو كال او شو چې پروت دی
 په صورت حيران پريشان په زړه انگار
 كال په كال امرايان دي چې پرېوزي
 چې طوفان شولې لښكري كوم يې شمار
 خزانې د هندوستان دي راخــوړې شوې
 سره مهــران دي ننــو خــي په كوهسار
 بلــه هــېڅ ليــدلې نشي په دامنځكې
 يا مغول لــه منځــه ورك يا پښتون خوار
 په داهسې وخت چې وخت د نام او ننگ دی
 دا بې ننگه پښتانه كاڅه رفته رار
 پښتانه په توره بڼه دي تر مغلو
 كه په پوهه پښتانه وي څه هو بڼيار
 اولسونه چې ســند يو بلــه يو كاه
 پادشاهان ورتــه ســجود كاڼــدي اختيــار
 كه نفــاق، كه اتفــاق كه جهــل پوهه
 د هر يو په خپل خپل لاس ده هره چار
 افريدي مهمند شينواري گوره څه كا
 د مغلو لښكر پروت پرننگرهار
 زه تنهــا په كــي په غــم د نام او ننگ يم
 يوســفزي په فراغت په كښت و كار
 اوس چې هســي بې ننگــي بې ناموســي كا
 عاقبت بــه ورنښــكاره شي خپلــه چار
 مرگ زما په پوهه بڼه تر دې ژوندون دی
 د عزت سره چې نوي زيست روزگار
 هميشه به په جهان كې ژوندون نه وي
 د خوشحال خټك به پاتې شي يادگار

د دریمې څو راول کال د غفـو و 1086 هـ
ما چې ووي په برمـول کې دا اشعار

په پورته کړښو کې دمغلو او ایرانیانو د وحشیانه اشغال پر ضد د پښتنو د پنځه نیم سوه کلن
جهاد او مقاومت د ستر دریاب څخه موږ صرف څو نمونې په ډیر لنډ ډول د لوستونکو د
معلوماتو د پاره وړاندې کړی .

ددې کتاب په پاتې برخه کې په هند کې د پښتنو امپراطورانو ذکر هم په ډیر مختصر ډول
درنولوستونکو ته وړاندې کوو .

شپږم فصل

پښتانه پاچاهان په هندوستان کېږي:

کله چې د چنگېزي فوځونو وحشت او دهشت د شرق ټول هېوادونه او ددوی تمدن وران او ويجاړ کړي ، دا مدنیت خوړونکي طوفانونه پر پښتنو او پښتونخوا هم راغلل .

د مغولي وحشي يرغلگرو سره پښتنو تربل هر شرقي ملت زيات مقاومت وکړي ، او د مغلو د اشغال گرو فوځونو پر ضد يې خپل ملي ازادي غوښتونکو مبارزو ته په سوونو کلونو دوام ورکړي .

کله چې په پښتونخوا کې د پښتنو منظم دولت د مغولي وحشي فوځونو د خوا ړنگ شو نو پښتنو خپل د قدرت مرکز و هند ته نقل کړي او په هند کې يې ستر سلطنتونه جوړ کړل ، چيری چی لودی پښتنو پخوا لا په ملتان کې د پښتنی سلطنت اساس ايښی وو .

په هند کې د پښتنو سلطنتونه هم لږ اوږد یرد مغولو سره په جنگ او مبارزو مصروف وه .

موږ دلته په هند کې د پښتنو پاچاهانو سلسلي ته ډېر مختصر نظر اچوو .

1: د شيخ حميد لودي سلطنت په ملتان کېږي:

د پښتنو يو مشهور ټبر لوديانو د شيخ حميد لودي په مشرۍ په ملتان کې حکومت جوړ کړي .

تر شيخ حميد لودي وروسته د هغه زوی نصر د ملتان حاکم شو .

د نصر تر مرگ وروسته دده زوی ابو الفتح داود د ملتان واکمن شو .

په 396 هـ کې سلطان محمود غزنوي پر ملتان حمله وکړل او د ابو الفتح داود سره يې سوله وکړل .

په (402 هـ) کې سلطان محمود غزنوي بيا پر ملتان حمله وکړل ، ملتان يې اشغال کړي او ابو الفتح داود يې گرفتار کړي او د غزني يوي بندي خاني ته يې واچوي ترڅو په بنديخانه کې مړ شو .

2: د بختيار غلجي سلطنت په بهار او شمالي بنگال کښی (۱۲۰۲- ۱۲۲۴ع):

دشيخ حميد لودي د کورنۍ د ملتان تر سلطنت وروسته د هندوستان د بهار په ايالت کې د پښتنو د لومړني حکومت باني او موسس اختيارالدين نومېدي چې په بختيار مشهور وو .
دا ستر پښتون په غزني کې د محمد غوري په حکومت کې يو نظامي افسرو ، دا وظيفه يې ترک کړه او هند ته ولاړي او د بهار ايالت په
“ اوده “ سيمه کې يې يو کوچني جاگير پلاس راوړي .

دې نوميالي پښتون د پرژر د پرزيات پښتانه پر ځان راټول کړل او دهغوی څخه يې يو کوچني فوځ جوړ کړي .

بختيار غلجي د دې واړه پښتني فوځ په زور په دېر متانت او مېړانه د هند د بهار ايالت د قبضي کولو لپاره ملا وتړل او د هند د بهار ايالت يې ونيوي .

د بهار تر فتحې وروسته بختيار غلجي د اتلس تورياليو او جنگياليو پښتنو په مرسته د شمالي بنگال پر پايتخت حمله وکړل او د شمالي بنگال پلازمينه يې په اتلس کسانو ونيول چې د نړۍ په جنگونو کې داسې بل مثال نشته چې د يو پردي هېواد څخه دې اتلس کسان راشي او د يو ستر هېواد پر پلازمينه دې نظامي حمله وکړي ، دهغه هېواد پاچا دې تېښتي ته مجبور کړي او پلازمينه دې په اتلس کسانو اشغال کړي .

بلي دا تاريخي جنگياليان هغه اتلس پښتانه وه چې د ستر پښتون بختيار غلجي سره يې د شمالي بنگال پر پلازمينه نظامي حمله وکړل دهغه هېواد راجا (پاچا) يې و تېښتي ته مجبور کړي او د شمالي بنگال پلازمينه يې ونيول .

بختيار غلجي په (1202ع) کې په شمالي بنگال او بهار کې د پښتنو د ازاد سلطنت خښته کښودل .

د هند د بهار ايالت په خاوره کې د بختيار غلجي سلطنت د پښتنو لومړي مستقل سلطنت دې چې څلورويشت (24) کاله يې دوام وکړي .

3: پرهندوستان کښی د جلال الدین غلجی سلطنت:

په (1290 ع) کې د جلال الدین غلجی په نوم یو نومیالی پښتون د هند د ترک نژاده پاچاهانو څخه د توري په زور د هند پاچاهي ونيول ، او جلال الدین په اویاکلنۍ کې د فیروز شاه په نوم د هند پاچا شو .

4: پرهندوستان د علاو الدین غلجی سلطنت:

د جلال الدین څخه وروسته د هغه وراره او زوم علاو الدین غلجی د هندوستان پاچا شو .

علاو الدین بیسواد سړي وو ، خود بیسوادۍ باوجود دومره مدبر او د کلکي ارادي خاوند پاچا وو چې ټول هندوستان یې تر خپل کنترول لاندې راوستي .

دا خبره د ډېر اهمیت وړ ده چې تر علاو الدین غلجی وړاندې او وروسته بل کوم سلطان د هند پر دومره وسیع محکمه حکومت ندی کړي .

علاو الدین غلجی ته د خپل سلطنت په اوج کې دوه عجیبه خیالونه پیدا شول .

1: د علاو الدین غلجی سره دا فکر پیدا شو چې د مقدوني سنکدر په شان د ټول جهان و نیولو ته اقدام وکړي .

2: علاو الدین غلجی غوښتل چې یو نوي مذهب منځته راوړي او دده رعیت باید ټول دده په مذهب شي .

دا ښکاره خبره ده چې دا دواړه نا معقول فکرونه و سلطان علاو الدین غلجی ته د هغه د دربار چاپلوسانو او غوړه مالانو ترویج کړي وه .

خو علاوالدين غلجي د دې سره چې بيسواده او يو مقتدر او مطلق العنان سلطان وو بيا يې هم دا ښه صفت درلودې چې د پوهانو او عالمانو خبرو ته يې غوږ نيوي او د دې پوهانو او عالمانو خبرو او مشورو پاچا د چاپلوسانو او غوره مالانو د غلطو مشورو د شر څخه خلاصوي .

همدا سبب شو چې د هغه ديو مخلص او نيك دوست کوتوال علاوالملک په مشوره يې پورته ذکر شوي دواړه نامعقول خيالونه د سره وايستل .

سلطان علاوالدين غلجي

5: پر هندوستان د سلطان بهلول لودي سلطنت:

په (1451 ع) يا (855 هـ) کې د لومړيې خور په اوولسم تاريخ لوي او پياوړي پښتون “ بهلول ” د سلطان بهلول په نوم د ډهلي پر تخت کېناستی . خطبه يې په نوم وويل شوه او سکه يې په نوم جاري شول .

سلطان بهلول لودي د هند په تاريخ کې يو ستر او د وياړه ډک سلطان وو .

سلطان بهلول لودي ډېر پښتانه و هند ته ور وبلل هغوی ته يې ښه جايدادونه ورکړل او هغوی يې په هند کې د پښتنو د سلطنت استحکام ته وهڅول .

د سلطان بهلول لودي په سلطنت کې خوداسې پيښې شوي دي چې زه يې دلته ددې لپاره ذکر کوم چې پښتانه ددې واقعاتو څخه پند واخلي .

الف: د بي بي متو ابتکار:

د سلطان بهلول د پاچاهۍ په لومړيو وختونو کې هغه د خپل فوځ د زياتي برخي سره د ملتان او پنجاب د چارو د سمبالتيا په خاطر هلته تللي وو او په ډهلي کې يې ډېر لږ فوځ پريښي وو .

په دې وخت کې د هند د پخواني شاهي کورنۍ د يو غړي محمود شاه په مشرۍ يو ستر فوځ چې تنها زر جنگي فيلان په کې وه د ډهلي ښار محاصره کړي .

په ډهلي کې د پښتنو ډېر لږ فوځ موجود وو خو په دې وخت کې يوي پښتني مېرمني د “ بي بي متو ” په نامه د ډهلي د ښار د پښتنو مدافعينو د مورال د لوړولو په خاطر يو ابتکار وکړي .

بي بي متو د پښتنو فوځيانو سره خبري وکړي ، هغو فوځيانو ته يې ښه مورال ورکړي ، پښتنو ښځو ته يې د نارينه جامي ورواغوستلي ، وسلې يې ورکړي او د ډهلي د کلا ددېوالونو پر سريې د عسکرو په څير ودرولي تر څو د ښمن ته دا معلومه کړي چې د ډهلي په قلع کې د دفاع لپاره پوره فوځيان وجود لري .

ب: د دريا خان لودي مېړانه:

دريا خان لودي د سلطان بهلول لودي څخه پر څه خبره ناراض شوي وو او د ډهلي په محاصره کې يې د دښمن د فوځونو رهبري کول .

د ډهلي په قلع کې د محصورو پښتنو د ټول مقاومت او جرئت سره سره هم د دښمن شمېر ډېر زیات وو او د قلع مدافعین مجبور شول چې د ډهلي قلع و مهاجمینو ته تسلیم کړي .

په دې وخت کې یوه سید د ډهلي د قلع کیلی د محمود شاه د فوځ قوماندان دریا خان لودي ته وروړي . دې هوښیار او مخور سید د مخه تردې چې د ښار کیلی و دریا خان لودي ته تسلیم کړي د دریا خان څخه پوښتنه وکړل چې :

سید : محمود شاه ستا څه کېږي ؟

دریا خان : زما هیڅ نه کېږي ، زه د هغه نوکریم او د نوکری حق ادا کوم . . .

سید : بهلول ستا څه کېږي ؟

دریا خان : بهلول مې عزیز دي ، هغه هم یو پښتون دي او زه هم یو پښتون یم .

ددې خبرې تر اوریدو وروسته سید د ډهلي د قلع کیلی و دریا خان ته کښنودې او ورته ویې ویل :

بس اوس د ډهلي په قلع کې د محاصره پښتنو میندو او خوندو پرده ، ننگ ، ناموس او شرم ستا پر غاړه دي . . .

د سید د دې خبرې په ځواب کې دریا خان لودي وویل چې زما په سترگو کې هم دغه د پښتنو د شرم ، ننگ او ناموس خبره گرځي که نوي د قلع فتحه کول خو څه مشکل کار ندي .

دریا خان سید ته وویل چې بهلول هم وځنډی خیر ته بیرته د ښار د دروازو کیلی د سره یوسه گورو به چې د پښتنو د ننگ او ناموس د ساتلو د پاره زه څه کولا یشم .

په دې وخت کې دریا خان محمود شا شرقي ته وویل چې بهلول د یو لوي فوځ سره د ډهلي پر لور راروان دي ښه به دا وي چې اول د بهلول چاره وکړو وروسته بیا د ډهلي د قلع نیول ډېر اسان کاردې ، محمود شاه شرقي هم د دریا خان لودي خبره ومنل او د دېرش زره فوځ او څلویښت جنگي فیلانو سره د سلطان بهلول مخي ته چې څوارلس زره تنه پښتني فوځ یې لرلي ورووتی .

د “نريلي” پر مقام دواړه فوځونه سره مخامخ شول ، په دې وخت کې د قطب خان په نوم یو پښتون یو جنگي فیل په زهري غشي وويشتي او د پښو یې واچوي ، او په عین وخت کې یې پر دریا خان لودي ناري کرل چې :

“ستا خویندي او مندي ددهلي په قلع کې د دښمن د لاسه محاصره دي او ته د پردیو په نفع د خپلو پښتنو وروڼو پر خلاف توري وهي”

دریا خان د قطب خان په ځواب کې وویل :

که تاسو په ما پسې تعقیب نه کوي نوزه به یې جنگه دمیدانه ولاړشم .

قطب خان هم مثبت ځواب ورکړي او دریا خان د خپل ملګرو سره د جنگ د میدان ووتی .

کله چې دریا خان د جنگ د میدان ووتی د محمود شاه شرقي فوځ هم ماته وخوړل او سلطان بهلول لودي بریالي ودهلي ته ورننوتی .

د پورته خبري څخه د معلومه شول چې کله هم پښتنو د پښتو او پښتونولي د قانون پیروي کړیده او یو د بل ملاتړ شوي دي نو پښتنو په هر میدان کې بری موندلي دي چې ژوندي مثال یې د سلطان بهلول لودي او دریا خان لودي ترمنځ یوالي دي چې د جنگ په میدان کې یې پښتانه بریالي کرل .

سلطان بهلول لودي (38) اته دیرش کاله د هندوستان پاچا وو او په (1489 ع) یا (894 هه) کې د اتیا کالو په عمر وفات شو .

سلطان بهلول لودي یو ستر پښتون ، عادل ، سخي ، غریب دوست ، متواضع ، مهربان ، پښتون دوست ، حتی دښمنانو ته به یې هم زیات صبر او تحمل کاوه .

سلطان بهلول لودي د پښتنو په وړاندي پر تخت نه کېناستی ، تر هیڅ پښتون یې ځان لوړ نه بللی او د پښتنو سره به پر فرش ناست وو ، د پښتنو سره به یې د پښتو او پښتونولي د عزیزګلوي او قامولی د اصل پر اساس سلوک کوي .

که به یو پښتون مشر د هغه څخه خفه شو نو سلطان بهلول به د هغه کورته ورغلي او د هغه سره به یې د پښتني ورورۍ او عزیزولي پر اساس خبري وکړي هغه ته به یې وویل که ته ما د دې کار یعنی سلطنت لایق نه بولي مهرباني وکړه ماته بل کار را وسپاره او ته راشه زما پر ځای پاچا شه . . .

سلطان بهلول لودي د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي پردي قادر شو چې ټول پښتانه خپل ملگري او دوستان کړي .

ترده وروسته دده زوی نظام خان د سلطان سکندر په نوم (28) کاله د هندوستان پاچا وو او تر سکندر وروسته يې زوی سلطان ابراهيم د هندوستان پاچا شو .

کله چې سلطان ابراهيم د هندوستان د سلطنت پر تخت کېناستی نو د خپل بې ظرفيتۍ او د غوړه مالو او چپلو سو ملگرو د مشورود سببه يې د پښتو او پښتونولي سپيڅلي لاره کومه چې دده نیکه سلطان بهلول لودي اختيار کړي وه بيخي پريښودل .

ظلم او تکبر يې اختيار کړي ، تر خپل پښتنو وروڼو يې ځان لوړ بللي او د هغو بې عزتي او ازارول يې شروع کړل .

پښتانه مشران چې د هند د لودي سلطنت د پايښت او استحکام مضبوطي ستنې وې د سلطان څخه خوا بدي شول او د دې سببه په هند کې د سلطان بهلول لودي د خوا قايم شوي مضبوط پښتني سلطنت د قدرت ستنې کمزوري او په لرزه شوي .

سلطان ابراهيم لودي به ويل :

(پاچاهان وروڼه ، عزيزان ، خپلوان او قوم نه لري ، د پاچا خپل او پردي ټول د پاچا نوکران دي ، د دې ټولو ذکر شوو افرادو سره دي داسې برخورد وشي لکه د يو نوکر سره چې کېږي .

سلطان ابراهيم امروکړي چې ټول اميران بايد د سلطان د تخت په وړاندي لاس پر نامه ولاړوي . . .)

د سلطان ابراهيم دي مغروران عمل ټول با وقاره پښتانه اميران ناراضه کړل او هر پښتون امير په دې فکر کې شو چې خپل حيثيت ، ابرو او گټې څنگه وساتي .

د پاچا اود هغه د اميرانو ترمنځ د اعتماد ، باور او وفادارۍ فضا د منځه ولاړل او يو د بل پر ضد يې د سازشونو او توطيو سلسله شروع کړل .

پاچا لوي پښتانه اميران ډهلي ته رابلل د هغوی ملکيتونه يې ضبطول او هغوی يې په ډېره بې دردی او عذاب په زندان کې وژل . . .

د سلطان ابراهيم لودي د غيري پښتني اعمالو د سببه په هند کې د پښتنو (75) کلن سلطنت د بابر مغل پلاس ختم شو .

موږ دلته د سلطان ابراهيم لودي د غلطو اعمالو او د هغو په مقابل کې د پښتنو مشرانو د رد عملونو د جملې څخه صرف يوه واقعه د دې لپاره ذکر کوو چې پښتانه پاچاهان ، اميران او مشران د هغې څخه پند واخلي .

ج: دولت خان لودي او سلطان ابراهيم لودي شخړه:

دولت خان لودي د هغه مشهور دريا خان لودي زوی وو چې د سلطان بهلول لودي په دوره کې يې د ډهلي د قلع د محاصري او د “نريلي” په جگړه کې ذکر شو .

دولت خان لودي په دې وخت کې د پنجاب د صوبې والي او د لودي قوم يو مشهور مشر وو .

سلطان ابراهيم لودي دولت خان لودي ډهلي ته ور وغوښتلی ، په دې وخت کې ټولو پښتنو مشرانو ته دا معلومه وه چې د سلطان د خوا و ډهلي ته ور غوښتل څه معني لري ، نو د همدې ډاره دولت خان لودي و ډهلي ته نه ولاړي او پر خپل ځای يې خپل زوی د دلاور خان لودي د سلطان ابراهيم لودي دربار ته وروليږي .

کله چې ابراهيم لودي وليدل چې دولت خان لودي په خپله ډهلي ته رانغلي او پر ځای يې خپل زوی د پاچا دربار ته راليږي دي ، نو پاچا امر وکړي چې دلاور خان ته د ډهلي زندان وربنکاره کړي چې هلته د پښتنو بندي مشرانو حالت وگوري ، ترڅو د دې لاري دلاور خان وبيريزي او هم خپل پلار وبيروي .

دلاور خان د ډهلي په زندان کې وليدل چې پښتانه مشران په ديوالونو پورې څرېدل ، پر بدن يې غوښې نوي او تنها هډوکي پاتې وه ...

کله چې دلاور خان د پښتنو مشرانو دا حالت وليد نو دا ورته معلومه شوه چې دده د پلار او کورنۍ د غوړو سرنوشت به هم په دې ډول وي .

خو ورځې وروسته د لاورخان د ډهلي څخه وتښتيد او پلار ته يې د ډهلي په زندان کې دخپل دسترگو ليدلی حال ووايه .

دولت خان د ډهلي په زندان کې د پښتنو مشرانو حالت ډېر ويروي او د خپل وهم څخه مجبور شو چې د سلطان په مقابل کې بغاوت وکړي .

دولت خان د دې بغاوت لپاره د سلطان ابراهيم تره علاوالدين عالم شارا وړاندې کړ او دې دواړو د سلطان ابراهيم لودي له ډاره په کابل کې د پښتنو د قاتل مغول بابر څخه مرسته وغوښتله او هغه يې په هند کې د پښتنو د دولت پر ضد و حملې ته دعوت کړي .

قاتل بابر چې لس گونه کلونه په دې طمع ناست وو چې څنگه پر هند حمله وکړي او هغه د خپل سلطنت برخه کړي د دولت خان او علاوالدين دعوت د ځان لپاره يو طلايې چانس وبللي او پر هند يې حمله وکړل .

بابر اول دولت خان بې عزته کړي ، علاوالدين يې گيروگان د ځان سره وساتي او سلطان ابراهيم يې د (1526 ع) د اپريل پر شلم تاريخ د پاني پت په ميدان کې په جنگ کې شهيد کړي .

سلطان ابراهيم لودي چې کله د خپل پلار سلطان سکندر لودي تر مرگ وروسته د هند د سلطنت پر تخت کېناستی ، په داسې کارونو يې شروع وکړل چې د پښتو او پښتونولي سره مطلق مخالف وه .

د سلطان ابراهيم لودي د پښتو او پښتونولي خلاف اعمال نه تنها د بابر مغل د لاسه دده په شهادت تمام شول ، بلکې په هند کې يې د زرگونو پښتنو په وینو جوړ شوي د پښتنو د لودي کورنۍ (75) کلن سلطنت هم پای ته ورسوي ، او هند د بابر مغول پلاس ورغلي .

دا خبره د ذکر وړ ده چې په دې جنگ کې د بابر مغل د فوځ اکثره برخه د پښتونخوا د پښتنو څخه جوړه وه چې دا خبره د خوشال بابا د شعر د دې لاندې بيت څخه د ورايه ښکاري .

بياد پاس د ډهلي پاچا بابر شه* چې يې کارد پښتانه په برکت وو .

دا چې ولې پښتانه د خپل ازلي دښمن بابر مغل سره د پښتون سلطان ابراهيم لودي په مقابل کې ودریدل ، هغه يې شهيد او د هند سلطنت يې د پښتنو د لاسه وايستي او د پښتنو د سر ، ناموس

، عزت او مال ازلي دښمن بابر مغول ته يې تسليم کړي ، په دې باره کې د دې کتاب په تيرو فصلونو کې بحث شوي دي .

د لودی خاندان د پاچاهانو مخصوصاً د سلطان ابراهيم لودي د غلطيو د جملې څخه يوه ستره غلطۍ دا وه چې ده او دده کورنۍ په هندوستان کې په عيش او ارام پاچاهي کول او د پښتونخوا د پښتنو د مظلوميت په باره کې يې هيڅ اقدام نکوي ، د کومو دسرونو څخه چې بابر مغول د خپل خوشالۍ لپاره منارونه جوړول .

ښه به دا وي چې د هند پښتنو پاچاهانو د هند د پراخه ثروتونو او امکاناتو په واسطه د پښتونخوا د غريبو پښتنو دسر ، ناموس ، عزت او مال څخه د مغولو او نورو يرغلگرو په مقابل کې دفاع کړي واي .

ښه به دا وي چې په هند کې پښتنو پاچاهانو د هند د پراخه امکاناتو په واسطه په پښتونخوا کې پښتانه دومره قوي کړي واي چې د هند د غرب يعنې پښتونخوا د لاري چاپر هند د حملي کولو خيال هم نوي کړي ، او که دننه په هند کې د منطقوي قوتونو د خوا په هند کې د پښتنو سلطنت ته خطر پېښيداي نو د پښتونخوا د پښتنو په نظامي مرسته يې هغه هم دمنځه وړلای شوي .

په هند کې د اکثره پښتنو پاچاهانو د ابراهيم او سکندر لودي په شمول ستري غلطۍ دا وي کله چې دوی د پښتنو د توري په زور د هندوستان سلطنت ونيوي نو ډېره توجه به يې په هند کې د خپل سلطنت و استحکام ته وکړل او خپل پلرنۍ هېواد پښتونخوا او پښتانه به يې هير کړل چې ژوندي مثال يې د لودي کورنۍ پاچاهان دي که دوی په هند کې د پښتني سلطنت د استحکام سره سره يوه اندازه توجه پښتونخوا ته کړي واي نو بابر مغل به يې د امو د سيند څخه پورې ايستلی وای او يا به يې وژلی وای ، خو دوی داسې ونه کړل پښتونخوا او پښتنو د بابر مغل تر ظلم لاندې شپې او ورځې تېرولې دوی په هند کې په عيش او نوش پاچاهي کوله .

6: پښتانه د شير شاه سوري سلطنت

(1555-1539 ع)

په هند کې د مسلمانانو د حکومت بنياد ايښودونکي سلطان معزالدين محمد غوري سوري دی او د پښتنو له لاسه تللی د هند سلطنت بيا هم د سوري قبيلې يو بل پياوړي مشر شېرشاه سوري لاسته راوړی .

کله چې سلطان ابراهيم لودي په هند کې د لس گونو زرو پښتنو د وینو په قيمت جوړ شوی سلطنت سره په بې پروايي او خود خواهي برخورد شروع کړي ، نتیجه يې دا شول چې په هند کې د لودي پښتنو (75) کلن سلطنت د بابر مغل د پښتني لښکرو پلاس د منځه ولاړ شي .

که څه هم پښتنو په هند کې سلطنت د لاسه ورکړي خود ځينو با غيړته پښتنو په زړه کې لا د مغلو څخه د انتقام او په هند کې د پښتنو د سلطنت د بيا برحاله کولو جذبه موجوده وه .

دا توريالي او مدبر پښتون فرید خان د حسن خانو سوري زوی وو چې د مغلو څخه يې ديارلس کاله ورسته بيا د هندوستان سلطنت ونيوي او په (1539ع) کې د ډهلي پر تخت د شیر شاه سوري په نوم کېناستی .

دمخه تر دې چې د شیر شاه سوري د سلطنت په باره کې گرانو لوستونکو ته لنډ معلومات ورکړو بڼه به دا وي چې د دې توريالي او ننگيالي پښتون په باره کې څه لنډ معلومات وړاندې کړو .

د شېرشاه اصلي نوم فرید خان دی ، د پلار نوم يې حسن خان او د نيکه نوم يې ابراهيم خان دی .

فرید خان د هند په بهار ايالت کې د هغه ايالت د حاکم سلطان محمد شاه خان ملازم وو چې يو وخت يې د ښکار په جريان کې زمري په توره وواژه ، دهمدې قهرمانۍ په سبب محمد شاه خان فرید خان ته د شیر خان لقب ورکړي او د خپل زوی جلال خان مرستيال يې مقرر کړي .

د ځينو کورنيو نا مناسبو حالاتو په سبب شیر خان د چنډيري په جگړه کې د “ميرزا جنید برلاس” سره ملگري شو او تر جنگ وروسته شیر خان د ميرزا جنید د خوا و بابر مغول ته چې تازه يې هندوستان د سلطان ابراهيم لودي څخه نيولي وو ور معرفي شو او په يوه ميلمستيا کې يې برخه ورسره واخستل .

د دودۍ خوړلو په جريان کې د شیر خان مخ ته په يوقاب کې ماهي پروت وو خود ماهي د پري کولو لپاره پر دسترخوان چاره موجوده نه وه ، په دې وخت کې شیر خان د خپل جیب څخه چاره راوايستل ماهي يې په ټوټه کړي او بڼه په مزه يې وخوړي .

د شیر خان دي عمل ته بابر متوجه وو ، بابر د شیر خان دي کار ته حیران شو او دا یې یقین شو چې داسې دلاور پښتون حتما مغلو ته خطر پېښولای شي او سمدستي یې په ترکی ژبه خپل وزیر خلیفه ته وویل چې دا سړي نظر بند کړي ، که څه هم د میزا جیند د خوا بابر ته د شیر خان ډېره صفایې وشول خو شیر خان د خبرو په نزاکت پوه شو او کله چې د بابر نظر بل لور ته واوښتی نو شیر خان سمدستي محفل ترک او بیرته بهار ته ولاړي او محمد شاه خان بیرته پر خپل پخواني دنده تعین کړي .

شیر خان د مغلو سره زیات جنگونه وکړل ترڅو د هغو څخه د هند سلطنت بیرته پښتنو ته راستون کړي .

د شیر خان او مغلو تر ټولو مهمه جگړه د “قنوج” فیصله کونکي جگړه وه .

د قنوج په جگړه کې د شېر خان پنځوس زره پښتني فوځ د همایون مغل سل زره مغولي فوځ ته داسې ماتې ورکړه چې همایون مغل خپل هر څه پرېښودل او پر یو شاه توري آس سپور شو او د جنگ د میدان څخه وتښتیدي او د مغلو شاهي حرم او خزاني ټولي د شیر خان پلاس ورغلي .

په دې ډول شیر خان مغل د هندوستان څخه وشړل او د پښتنو د لاسه وتلي د هند سلطنت یې بیا پښتنو ته راستون کړي او شیر خان په (1539 ع) کې د شیر شاه سوري په نوم د هندوستان پاچا شو .

شېر شاه د هندوستان د تاریخ یو ستر پاچاوو که څه هم هغه پنځه کاله د هندوستان پاچاوو او په (1545 ع یا 952 هه) کې د لومړي خور پر دوولسمه د اور لگیدني په یوه حادثه کې وفات شو خو د هغه پوهه ، تدبیر ، حوصله ، شجاعت ، پښتونولي او نورې ښې کارنامې د هند او پښتنو په تاریخ کې د ابد لپاره ژوندی پاتې دی .

د شېر شاه تر وفات وروسته د هغه په کورنۍ او یا په نورو پښتنو سردارانو کې د شېر شاه سوري او د سلطان بهلول لودي په شان هوښیار ، مدبر ، شجاع او پر پښتو او پښتونولي ولاړ مشران پیدانه شول چې د هند ټول پښتانه یې پر یوه مرکز سره راټول کړي وای او په هند کې یې د پښتنو واکمني ساتلی وای .

شیر شاه سوری شهنشاه افغان (۹۴۶ھ - ق)

Cher Chah Sourî Empereur Afghan (1539)

د شېر شاه تر وفات وروسته يو ځل بيا پښتانه په خپل منځ کې سره بې اتفاقه شول او نتيجه داشول چې د سفاک بابر زوی د شېر شاه څخه تېښتيدلی همایون د ايران د پښتون د بنمنه شيعيه دولت په مرسته د هندوستان سلطنت د پښتنو څخه د ابد لپاره ونيوي .

د بابر اولاد د خپل مغولي عادت مطابق نه تنها په هند کې داوسيدونکو پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټ کړي ، بلکې د پښتونخوا د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت او مال لوټلو ته يې هم د پخوا په شان دوام ورکړي .

د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پاچاهانو رابطه:

په هند کې د پښتنو په لاس د تاريخ په بېلو بېلو وختونو کې د سلطنتونو ايجاد د پښتنو په تاريخي افتخاراتو کې حسابېږي او ټول پښتانه يې د خپل ستر ملت د تاريخي برياليتوبونو څخه شمېري .

په هند کې د پښتنو د سترو سلطنتونو ايجاد په داسې وخت کې شوي دي چې پښتانه او پښتونخوا د مغلو تر تاراکونو او چپاول لاندې وه .

د بده مرغه کوم پښتون چې به د هند سلطان شو نو هغه به دي ته ترجع ورکول چې ځان د هند پاچا وبولي او هند د مغلو د حملو څخه وساتي .

د هندوستان هيڅ پښتون سلطان د هند د پراخه او ماره سلطنت بې حساب زرايع د خپل پلرني هېواد گرانې پښتونخوا او په پښتونخوا کې د مغلو تر لاس لاندې مظلومو پښتنو د نجات لپاره استعمال نکړل .

مغلو په پښتونخوا کې چور، چپاول او فتنه خپره کړي وه خو د هند د پښتنو پاچاهانو فوځونه کله هم د اباسين څخه د پښتنو د ملاتړ اود مغلو په تعقيب کې را پورې نه وتل .

لنډه دا چې د هند د پښتنو پاچاهانو او د پښتونخوا د پښتنو رابطې صرف د هند د سلطان و دربار ته د پښتونخوا د پښتنو د ځينو جرگو ورتلل وه او د هند د پښتنو پاچاهانو د خوا ودوی ته د مېلمستيا او څه تحفو ورکولو باندې منحصرې وي .

د پښتونخوا سره د هند د پښتنو پاچاهانو قطع رابطه د شير شاه سوري د دې بيان څخه معلومېږي .

په کومو ورځو کې چې بابر پر چنډيري حمله کړي وه ، شير شاه هم د ځينو پښتنو سره د بابر په فوځ کې شامل شوي وو .

عباس خان سرواني د شېر شاهي تاريخ مصنف د خپل تره شيخ محمد (چې د شير شاه سره د چنډيري په لښکر کې شامل وو) د خولي نقل قول کوي او داسې وايي :

“زه يوه ورځ د ابراهيم سرواني په ملگرتيا کې د شير خان خيمي ته ولاړم ، په خبرو خبرو کې ابراهيم دا وويل چې اوس د پښتنو لپاره د مغلو نه د هندوستان سلطنت بيا راگرځول ډېر گران کار دي .

ددې په ځواب کې شير خان وويل چې اي شيخ محمده ته زما او دده په منځ کې پردي خبره گوا اوسه که چېرې بخت زما ياري او پښتنو زما سره مرسته وکړه نو زه به يو ځل بيا مغل داتک نه پورې باسم “

د شیر شاه د دې خبرې نه دا معلومېږي چې هغه د مغلو سره د هندوستان پر سلطنت مخالفت درلودی ، هغه د مغل د هندوستان څخه بیا وپښتونخوا ته شړل غوښتل . . .

که شیر شاه د اوښلي وای چې هغه به د مغل د امو سین څخه مرکزي آسیا ته وشرې نو به موږ د اوښلي وای چې د شیر شاه سره د پښتنو او پښتونخوا غم هم وو ، هغه ځان پښتون او پښتونخوايي خپل هېواد بللی .

په دې افسوس سره باید ووايو چې د شیر شاه په شان هوښیار او مدبر پښتون پاچا هم د پښتونخوا پر ځای هندوستان خپل هېواد بللی او د هغه د سلطنت دعوا گیر وو .

دا چې شیر شاه د خوش اب پر مقام د پښتنو مشرانو د جرگو سره کتلي وه ، د هغو سره یې په پښتو ژبه خبرې کړي وې او یایې په ارمانونو کې دا وه چې پښتانه د پښتونخوا د غرونو څخه راکوز کړي او د پنجاب په میدانونو کې یې اباد کړي ترڅو هندوستان د مغلو د حملو څخه وساتي . . . ، دلته هم شیر شاه د پښتنو د توري څخه د هندوستان د سلطنت د حفاظت لپاره کار اخلي .

کله چې پر سلطان بهلول لودي د محمود شاه شرقي د خوا فشار راغی ، د ډهلي قلع یې ځنې محاصره کړه په دې وخت کې د هغه د پښتونخوا پښتانه را په یاد شول او د هغو څخه یې مرسته و غوښتل او د پښتونخوا پښتنو هم د بهلول لودي غوښتنې ته د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس مثبت ځواب ورکړ او دولس زره پښتانه د هغه په فوځ کې شامل شول او د دې فوځ په مرسته سلطان بهلول لودي محمود شاه شرقي ته ماتې ورکړه او د هندوستان سلطنت یې خپل کړ .

خو له بده مرغه په هند کې د لودي کورنۍ په (75) کلنه دوره کې یو ځل هم د لودي سلطنت فوځونه و پښتونخوا ته په دې نیت تر اټک راپورې نه وتل چې پښتونخوا او پښتانه د مغلو د ظلمونو او تاراکونو څخه خلاص کړي .

کله چې بابر د سلطان ابراهیم پر فوځونو حمله کول نو په هغه وخت کې د پښتونخوا د پښتنو شمېر د سلطان ابراهیم تر فوځ د بابر د فوځ په زیات وه ، همدا علت وو چې د سلطان ابراهیم لودي فوځونو د بابر د فوځ څخه ماتې وخوړل او د هندوستان پښتني سلطنت د مغلو لاسته ورغلي .

د پښتونخوا او په پښتونخوا کې د میشته پښتنو په باره کې د هند د پښتنو پاچاهانو غلطې پالیسۍ د دې سبب شوي چې د پښتونخوا پښتنو د هند پښتني سلطنتونه خپل سلطنتونه نه بلل ، ځکه چې د

پښتونخوا پښتنو ته يې هيڅ فايده نه رسيدل او دي پاچاهانو هم د پښتونخوا د پښتنو په درد او غم کې ځانونه شريک نه بلل ، اود پښتونخوا د پښتنو په باره کې ئی خپل پښتني مسئوليت ادا نکړي .

د هند پښتني پاچان په هند کې په عيش او نوش بوخت وه خو په پښتونخوا کې د بابر مغول او دده په شان نورو مغلو د پښتنو د سرونو څخه منارونه جوړول .

په هند کې د پښتنو پاچاهانو د عيش او عشرت صرف خو نمونی په لاندې ډول ذکر کوم:

1: د علاوالدين غلجي د حکومت ستره غلطي دا وه چې هغه پر لوړو دولتي چوکيو کم اصل ، غوړه مال او چاپلوس نفر مقرر کړل .

علاوالدين غلجي دخپل دولت ټول واک د گجرات په جنگ کې په زور مسلمان شوي “ملک کافور” خواجه سراي ته وسپاري .

دا نوي مسلمان شوي ښکلي هلک “ملک کافور” د سلطان علاوالدين غلجي پر روح او فکراسې مسلط وو چې څه ملک کافور غوښتل علاوالدين هغه منل او عملي کول .

دلته په پښتونخوا کې پښتانه د مغلو تر بې پايه ظلم او جبر لاندې وه ، خو په هندوستان کې پښتون سلطان علاوالدين غلجي د پښتو او پښتونولي لاره يعنې پښتني تقوا او فرهيزگاري پريښي وه ، پر پښتنو يې اعتبار کم شوي وو ، او د هند د پښتني دولت ټولي چاري يې دخپل عيش او عشرت د ملگري ملک کافور خواجه سرا پلاس کې ورکړي وي ، او خپله د عيش او عشرت په بې پايه درياب کې لاهو وو .

2: د سلطان علاوالدين غلجي تر مرگ وروسته د هغه زوی مبارک شا د قطب الدين مبارک شاه په نوم د هندوستان پاچا شو .

مبارک شاه هم د پښتونخوا د پښتنو د مظلوميت او پر هغوی د مغلو د ناکردو او ظلمونو په باره کې د فکر کولو وخت نه درلود ، ځکه چې د هندوستان دا پښتون پاچا هم د خپل پلار په مرض يعنې په عيش او عشرت مبتلا شو .

مبارک شاه به کله کله د شرابو په نشه کې په داسې حال کې چې د ښځو کالي به يې اغوستي وه و دربار ته راووتی .

دده په دربار کې د پښتنو مشرانو په نسبت د يوې فاحشي قدرزيات وو ، شاهي دربار به د بازار دفاحشو ډک وو .

مبارک شاه د خپل پلار په شان خپل زړه د گجرات پريو ښکلي هندو هلک بايللي وو ، دا هندو بچه د گجرات د “ پروار ” د قام يو ښکلي هلک وو ، تر مسلمان کيدو وروسته د هغه نوم “ حسن پروار ” شو .

مبارک شاه حسن پروار ته د “ خسرو خان ” لقب ورکړ او د خپل دولت ، دربار او زړه ټول واک يې هم دې نوي مسلمان شوي هندو بچه حسن پروار ته تسليم کړ .

حسن پروار د خپل صلاحيت څخه په استفاده د خپل قوم زيات شمېر خلک د دولت پر مهمو چوکيو مقرر کړل او د دولت ټول واک يې په خپل لاس کې واخيست .

پښتنو اميرانو مبارک شاه ته د خسرو خان د بدو ارادو څخه خبر ورکړي ، خود خسرو خان سره د مبارک شاه عشقي مينې ، محبت ، شهوت پرستۍ او د خسرو خان ناز ، نزاکت او ښکلا د مبارک شاه سترگې ړندي ، ژبه گونگه او غوږونه ورکاڼه کړي وه ، او د خسرو خان په باره کې يې د هيچا شکايت نه منلي .

بالاخره په (320 ع) کې د مبارک شاه هلک حسن پروار (خسرو خان) په يو نظامي پاڅون سره د دولت ټول واک پلاس کې واخستي ، مبارک شاه يې مړ کړي او د سلطان علاوالدين د کورنۍ نور ټول غړي يې هم مړه کړل .

حسن پروار د پښتنو د شاهي کورنۍ ښځې پر خپل تر بورانو او قوم ووېشلي ، حسن پروار د مبارک شاه مليکه خپل ځانته ماندینه کړه .

د لوی هند د يو داسې نا امله پښتون سلطان لکه مبارک شاه څخه به د پښتونخوا د پښتنو څه د خير او ملاتړ اميد وای ؟

3: د محمود غلجي تر مرگ وروسته د هغه زوی د سلطان غياث الدين په نوم د مالوي پاچاشو .

غياث الدين د خپل سلطنت چاري خپل زوی ناصرالدين ته وسپارلي او خپله په عيش او عشرت کې مصروف شو .

داسې ويل کېږي چې د سلطان غياث الدين په حرم کې پنځلس زره ښکلي مينځي موجودي وي ، او د دې سلطان کار صرف د دې مينځو سره وو .

4: کله چې د مالوي پاچا اسمعل خان مشهور په شجاعت خان کرلاني وفات شو نو د هغه پر ځای د هغه زوی باز بهادر خان د مالوي پاچا شو .

ويل کېږي چې باز بهادر په موسيقي کې د عادل شاه سوري شاگرد او د موسيقي يو بې مثاله ماهر وو ، په رقص او سرود کې يې مثال نه درلودي .

د هندي ژبې د عاشقانه غزلو نامي مصنف وو .

د باز بهادر په دربار کې نهه سوه ښکلي سندرغاړي او نڅا کونکي موجودي وي .

د باز بهادر په دربار کې دده يوه مشهوره معشوقه د “روپ متي” په نوم موجوده وه ، داروپ متي د خپل ښکلا ، حسن ، رقص ، سرود ، او شاعرۍ په ميدان کې د هندوستان په سطحه لوړ شهرت درلودي .

باز بهادر خپل ژوند صرف د پي مخو سره په رقص ، شعر ، موسيقي او عياشي کې تېروي .

په هند کې د پښتني سلطنتونو د زوال د زياتو علتونو د جملې څخه يو علت هم ددوی د اصلي وطن يعنې پښتونخوا سره ددوی د رابطې قطع کول وه .

پښتنو پاچاهانو غوښتل چې د هند پر سترهېواد پاچاهي وکړي ، خودوی په هغه پراخ هېواد کې هيڅ قومي ريښه نه درلودل ، او د خپل اصلي هېواد يعنې پښتونخوا سره يې هم رابطه قطع کړي وه .

اووم فصل

معاصر افغانستان په څو لنډو جملو کې

1: هوتکيان (1120 - 1150 هه):

ددې کتاب په تېرو فصلونو کې موږ يادونه وکړه ، چې په (616 هه) د چنگېز وحشي فوځونو پر پښتونخوا او پښتنو خپل وحشي يرغلونه پيل کړل .

مغلو د نورو آسيايي هېوادونو په شان د پښتنو هېواد گرانه پښتونخوا هم د خاورو سره برابره کړل . مغلو د پښتونخوا اباد ښارونه په کنډوالو بدل کړل ، ښکلي کلي او باغونه يې په وچو ډاگو بدل کړل . د پښتونخوا بچيانو د مغلو پر ضد تقريباً پنځه نيم سوه کاله خپل ازادي غوښتونکي ملي مبارزه جاري وساتلې .

که څه هم په سونو ځله مغولو د پښتنو ازادي غوښتونکو جنگيالو د ازادۍ له شوره د ډکو سرونو څخه منارونه جوړ کړل خو ويې نشوه کړای چې د پښتنو د ازادۍ غوښتونکي اور لمبې خاموشه کړي .

د مغلو په مقابل کې د پښتنو د سل گونو کلونو مقاومت به کله کله موقتي گټې پښتنو ته راوړي ، خو د مغلو د سفاکو دولتونو او د ايران د شيعه گي دولت ترمنځ د پښتنو پر خلاف سازشونو او نظامي فشارونو به د پښتنو لاسته راوړنې بيا د هغو د لاسه وايستلې .

د مغلو پر ضد د هوتک بابا او دده د کورنۍ ، د يوسفزو ، د روښانيانو د تحريک ، د توخيانو ، ابداليانو ، د خوشال خان ، ايمل خان ، دريا خان او په سل گونو نورو گم نامو پښتنو غازيانو او گم نامو مظلوم شهيدانو د پاکو ويناو سره غوټۍ په قندهار کې د ايران د شيطاني قوت پر ضد د قندهاري پښتنو په پاڅون سره د سرو گلابو د گلونو په شان وغوړيدی او د پښتونخوا پاکه خاوره يې ښکلی او د پښتونخوا فضايي معطره کړل .

د ايران د شیطاني امپراطورۍ پر خلاف د قندهار د هوتکيانو د مبارزې برياليتوب د پورته ذکر شوو ملي مبارزينو د اوږدو مبارزو او بې مثاله ځاني او مالي قربانيو نتيجه وه .

د ايران د شیطاني امپراطورۍ پر ضد د قندهاري پښتنو د ازادۍ غوښتونکو مبارزو مشري ستر پښتون ميرويس خان هوتک کول .

ميرويس خان هوتک په قندهار کې د ايران د شیطاني دولت پر ضد د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتنو رهبري دومره په پوهې ، عقل ، مهارت ، تعقل او تدبير وکړل چې پښتانه يې د ايران د ظالم او شیطاني قدرت د اشغال څخه ازاد او خپلواک کړل .

پښتنو ميرويس خان هوتک ته د هغه سترو او نه هيريديونکو خدمتونو په بدل کې چې هغه پښتون ملت ته وکړل هغه ته د ستر پښتون ملت د “ نيکه ” د افتخاره ډک لقب ورکړي .

پښتنو د ميرويس خان د کورنۍ په مشرتوب نه تنها د پښتونخوا يوه برخه د ايرانيانو څخه ازاده کړل او يو ځل يې بيا د پښتونخوا په يوه برخه کې د پښتنو ازاد او مستقل دولت ايجاد کړي بلکې د ايران د شیطاني دولت د شیطانت ځاله يعنې د ايران د شیطاني دولت پلازمينه د اصفهان ښار د پښتنو توريالو پلاس ورغلي .

ميروس نيکه د پښتنو د ازادۍ قهرمان ، او د پښتنو د خپلواک دولت موسس په (1715ع) کې وفات شو او د قندهار په کوکران کې خاورو ته وسپارل شو .

ستر پښتون ميرويس نيكه

ميرويس نيكه دخپل قبر څخه هم پښتنو ته د ازادۍ ، ننگ او ميرانۍ درس ورکوي او دهغه د قبر پرډبره دا بيت نوېسته دي:

د ننگ ټوټه به مي هر هډوي* که پس له مړينې مي پرگور راشي مينه .

(روح دي بنادوی .)

د ميرويس نيكه د كورنۍ په مشرۍ پښتنو نه تنها د ايران د شيطاني دولت څخه خپل استقلال واخستي ، بلكې د ايران پښتون د بنمنه شيطان صفته شهنشاهي يې هم د ابد د پاره د تاريخ كندي ته وسپارل .

د پښتني لښكرو د تورې په زور بالاخره د ايران متكبر شهنشاه صفوي شاه حسين مجبور شو چې د ايران د سلطنت څخه د ميرويس نيكه د زوی پښتون پاچا شاه محمود هوتک په نفع استعفا وكړي ، او دا استعفا نامه خپله امضا كړي او دخپل دولت په اميرانو يې هم امضا كړي .

يوه ورځ وروسته متکبر شاه حسين او د هغه د دولت لوړ پوړي اميران پر هغو اسانو سپاره د شاه محمود هوتک حضور ته حاضر شول ، کوم چې شاه محمود هوتک دوی ته ورليږلي وه .

شاه محمود هوتک په خپل دربار کې پر غالي ناست او يو ورځنۍ پښتو ته يې ډډه وهلې وه چې صفوي شاه حسين دده دربار ته ورداخل شو ، کله چې ظالم خوماتي خوږلي ايراني پاچا د اوطاق نيمايي ته ورسېد ، نو پښتون پاچا شاه محمود هوتک هم د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د خپل ځايه ولاړ شو او ماتې خوږلي ظالم پاچا يې په ډېر احترام په غېږ کې ونيو او د ځان سره يې پر خپل څنگ کښېښوي ، په دې وخت کې د ايران مات شوي ظالم شهنشاه په خپل لاس د ايران د سلطنت تاج د خپل سر څخه راواخيست او د ځوان پښتون پاچا شاه محمود هوتک پر سر يې کښېښود او د ايران د شهنشاهي مبارکي يې ورکړ .

په دې وخت کې د ايران فاتح شاه محمود هوتک داسې وويل چې :

“ د اد بنيادم د لوی والي حقيقت دی ، د خداي (ج) چې چاته خوښه وي هغه ته پاچاهي ورکوي ، د يوه قام نه يې اخلي او بل ته يې سپاري ، ولې زه دا وعده کوم چې ستا سره به د خپل پلار په شان ښه سلوک کوم ، او ستا په مشوره به عمل کوم ”

د شاه محمود د دې لنډ بيان او حرکت څخه په صفا ډول د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي ښکاري ، پښتون پاچا په جنگ کې توريالي وو ، خود فتحي په وخت کې ډېر فياض او مهربان وو او د پښتون ملت د ازلي دښمن ، د پښتنو د خاورې د اشغالگر ، ظالم ، مستبد او متکبر شاه حسين صفوي په مقابل کې يې هم احترامانه سلوک وکړي .

په دې سبا پښتون فاتح پاچا شاه محمود هوتک د ايران د شهنشاه په حيث د ايران پلازميني اصفهان ته داخل شو ، او لومړی کاري يې دا وو چې د ايران معضول شهنشاه صفوي شاه حسين ته يو ښه د اوسېدو محل پيدا کړي او يوه ښه اندازه معاش يې ورته مقرر کړي .

شاه محمود هوتکی شهنشاه افغان (۱۱۵۳ هـ.ق)
Chah Mahmud Hotaki Empereur Afghan (1722)

د ایران فاتح اعلی حضرت شاه محمود هوتک

2: سدوزیان: (1160-1258 هـ):

کله چې ایراني يرغلگر نادر شاه افشار د ایران د شيعه اميرانو له خوا په (۱۱۶۰ هـ) کال په قتل ورسېد ، نو په دې وخت کې پښتنو ته يو ځل بيا دا موقع برابره شو چې د پښتونخوا ازادي چې د ایراني يرغلگر نادر افشار له خوا غصب شوې وه بيا په لاس راوړي .

ددې مقدس هدف د په لاس راوړلو په خاطر پښتانه مشران لکه جمال خان بارکزی، محبت خان پوپلزی، موسی خان اسحقزی، نور محمد خان علیزی، نصرالله خان نورزی او داسی نور پښتانه مشران د قندهار د شېر سرخ په زیارت کې سره راټول شول ترڅو د پښتنو د منځه یو ملی لارښود وټاکي .

داجرگه په اته ورځو کښی دملی مشر د ټاکلو په خاطر پریو کس موافقی ته ونه رسیدل، ددې جرگې په نهمه ورځ پښتنو مشرانو یو پښتون ځوان چې احمد نومېده د خپل پاچا په حیث ومني .

احمد په (۱۷۴۷ ع یا ۱۱۶۰ هـ) د رجب یا جولای په میاشت کې

د “احمد شاه” په نوم د پښتنو پاچا شو .

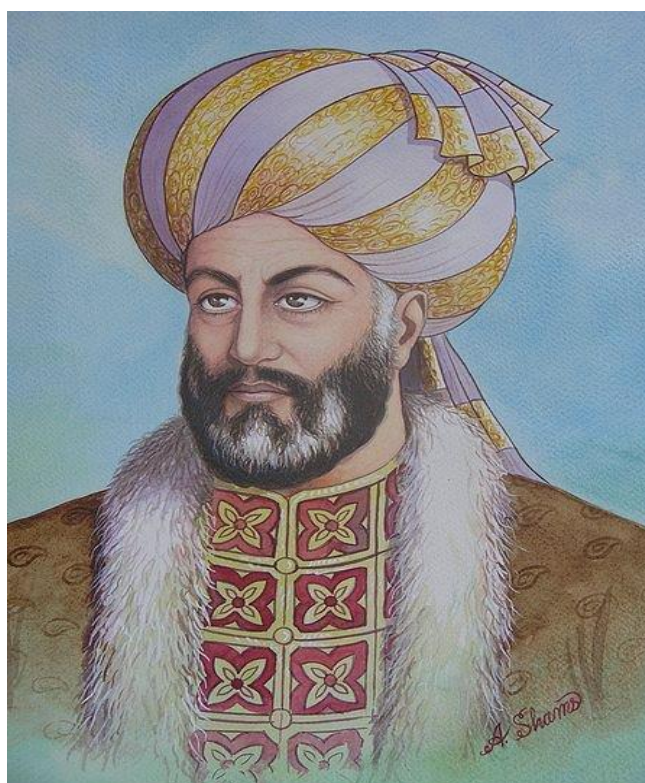

د قندهار د شیر سرخ په جرگې کې صابر شاه کابلي

د احمد شاه بابا په لونگۍ کې د غنم وېرې تومبې .

د قندهار د اوسني ښار تهداب احمد شاه بابا ایښی دی او دې ښار ته د احمد شاهي ښار نوم هم احمد شاه بابا ورکړی دی ، عام ولس نن هم د قندهار ښار ته احمد شاهي ښار وايي .

د احمد شاه بابا د دولت رسمي نښان (دوه څوکې توره ، د غنم وېرې او ستوري وو) .

د پښتون ملت پلار او د افغانستان موسس لوی احمد شاه بابا

د احمد شاه بابا د سلطنت اهداف

د لوی احمد شاه بابا د سلطنت اهداف په لنډ ډول داسی ذکر کوو .

1: د پښتونخوا بیا ازادول:

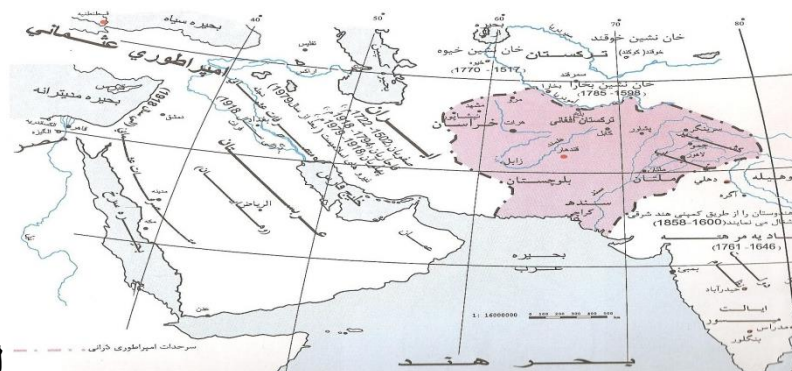
د احمد شاه بابا لمرنی هدف دا وو چی د پښتونخوا پاکه خاوره د غلیمانو د لاسه خلاصه کړی او یو ازاد او خپلواک هیواد د افغانستان په نوم بیا د نړۍ په سیاسی جغرافیه کښی ثبت کړی. لوی احمد شاه بابا د پښتنو د بیداری او اتفاق د پاره داسی ویل.

خان به وینس کړو هری خواته هری خواته رقیبان دی.

یو په بل مو سره وژنی وایی خپل یو غلمان دی.

لوی احمد شاه بابا د خپل سلطنت په لمړی کال د الله (ج) په مرسته او د پښتون ویاړلی ملت په مرسته د غزني ، کابل ، پېښور او د پښتونخوا د نورو برخو څخه د ډهلي د اشغالګرو مغلو سلطه ختم کړل .

په تېرو پنځه نیم سوه کالو کې دا لومړی ځل وو چې د پښتنو د لوی پاچا سترا احمد شاه بابا په عالمانه او مدبرانه رهبرۍ پښتنو د تورې په زور د ټولې پښتونخوا پاکه خاوره د مغولو او ایرانیانو د چټل وجود څخه د تل لپاره پاکه کړه .

لوی احمد شاه بابا په ډېر کم وخت کې

د امو او اباسین ترمنځ بیا د عربو تر بحیرې پورې پرته تاریخي پښتونخوا د افغانستان په نوم د یو مستقل او خپلواک هیواد په حیث دنړۍ په سیاسي جغرافیه کې بیا د یو ځلاند ستوري په څیر رانښکاره او ثبت کړي .

د لوی احمد شاه بابا په شهنشاهی کې د شمال د خوا د امو دریا او مروه ، د غرب د خوا مشهد ، نیشاپور ، خراسان او چابهار ، د جنوب د خوا سند او کراچې د عربو تر بحیرې پورې ، او د شرق د خوا سرهند ، کشمیر ، ملتان او پنجاب شامل وو .

په طبعی پښتونخوا یعنی د لوی احمد شاه بابا په افغانستان کښی د چاه بهار ، گوادر او کراچې بحری بندرونه شامل وه.

په پورته نقشه کې د لوی احمد شاه بابا په وخت کې د پښتنو د امپراطورۍ نقشه ترسیم شوي ده .

لوی احمد شاه بابا د پښتون ملت د ارزو مطابق د پښتونخوا سپیڅلی خاوره د ایرانیانو او مغلو د پنځه نیم سوه کلن ظالمانه اشغال څخه ازاده کړه او په دې منطقه کې ئی یوه ستره امپراطورۍ جوړه کړه ، چی دده په پښتنی امپراطوري کې ټوله تاریخي پښتونخوا ، د شرق پر لوري پنجاب ، سرهند ، کشمیر او ملتان ، د جنوب د خوا سند او د کراچې بندر ، د غرب پر لوري جام ، باخرز ، خاف ، تربت ، نیشاپور ، چاه بهار او شیراز او د شمال د خوا مروه او د امو دریا شامل وه .

2: د پښتونخوا د ملي امنیت ساتل:

لوی احمد شاه بابا د پښتونخوا د ملي امنیت د ساتلو په خاطر په متوسط ډول سل زره تنخوا دار فوجیان ساتل ، خود لښکر کښیو په وخت کښی د ضرورت مطابق تردی شمیر هم ډیریدل.

لوی احمد شاه بابا د خپل فوځ دوسلی او لوجستیک ټول ضروریات پخپله په خپل هیواد کښی برابرول.

3: پښتونخوا د پښتني امپراطورۍ مرکز ټاکل.

د لوي احمد شاه بابا امپراطورۍ په هند کې د غلجي ، لودي او سوري پښتنو د امپراطوريو څخه دا لاندې ښکاره ممتاز خواص درلودل .

1: د احمد شاهي امپراطورۍ پلازمینه په پښتونخوا کې د قندهار تاریخي ښار وو .

2: لکه څنگه چې د تاریخ د سترو امپراطوري لکه دیونانیانو ، ایتالویانو او انگریزانو د امپراطوریو د قدرت مرکزونه د دوی خپل ذاتي هېوادونه یعنې یونان ، ایتالیا او انگلستان وو ، په همدې ډول د احمد شاه بابا د پښتني امپراطورۍ د قدرت مرکز هم د پښتنو هېواد ښکلي پښتونخوا وه .

3: احمد شاه بابا خپل هېواد او خپل ولس ، پښتانه او پښتونخوا خپل د قدرت مرکز ټاکلي وو او د دې ځای څخه یې د خپل هېواد په شاوخوا کې په دې مقصد لښکر کښی کولي ترڅو په منطقه کې ثبات تامین او د بې امنۍ مخه ونیسي .

4: د احمد شاه بابا د سلطنت برتري په هند کې د پښتني شاهانو پر سلطنتونو داوه چې په هند کې پښتني شاهان د هندوستان په ساتنه مصروف وه ، خپل پښتون ولس او خپل پلرني هېواد پښتونخوا یې د سفاکو مغلو تر نهایت ظلم ، بربریت او اشغال لاندې پرېښي وه .

لودیانو ، غلجیانو او سوریانو پر لوي هندوستان په عیش او عشرت کې پاچاهي کول ، خو سفاکو او ظالمو مغلو لکه میرزا الغبیگ ، بابر او نورو په پښتونخوا کې د پښتنو د سرونو څخه منارونه جوړول .

په هند کې پښتنو شاهانو د هندوستان د زیاتو مالي او نظامي زرایعو څخه د مغلو د ظلمونو څخه د پښتنو او پښتونخوا د خلاصون لپاره هېڅ استفاده ونکړل چې دا ډېره د افسوس خبره ده .

په هند کې پښتني شاهانو هندوستان خپل هېواد بللی او د هغه د ساتنې لپاره یې ځان مسئول بللی .

..

خوستر پښتون لوی احمد شاه بابا خپل د ښکلي پښتونخوا شینکي باغونه او د جگړو غرو سرونه د ډهلي پر تخت نه ورکول ، همدا علت دی چې احمد شاه بابا د ستر پښتون ملت په زړه کې دابدلپار د “بابا” ویارلی او د قدر وړ لقب او مقام گټلی .

لوی احمد شاه بابا د پښتونخوا سره خپل بې پایه مینه دده په دې ښکلي حماسي شعر کې بیان کړې ده :

ســتاد عشــق د وینــواک شــول ځیــگرونــه
ســتاپــه لاره کــې بــایلي ځلمــي ســرونه
تاتــه را شــمه زړــگــی زمــا فــارغ شــي
بیلــه تــا مــي انديــنــي دزړه مارونــه
د ډهلي تــخت هیرومــه چــې رایــاد کــړم
زمــا د ښــکلي پښــتونخوا د غرو ســرونه
کــه هر څو مــي د دنيــا ملکونــه ډېر شــي
زمــا بــه هیــر نشــي دا ســتاد ښــکلي باغونــه
د رقیــب د ژونــد متاع بــه تار پــه تار کړم
چــې پــه تــور و پښــتانه کــري گذارونــه
د فریــد او د حمیــد دور بــه بیا شــي
چــې زه و کانــدم پــر هر لــوري تاخــتونــه
کــه تمامــه دنيــا یو خوا تــه بل خوا یــې
زمــا خو ښــي ســتاد خــالي تــش ډگرونــه

احمد شاه به دغه سستا قدره ننگا
کله ونیسې د تمام جهان ملکونه

4: د پښتنو دولت د نړيوالو ذمه واريو انجامول:

احمد شاه بابا د پښتنو د امپراطورۍ د پراخوالي، د پښتني امپراطورۍ د ساتنې، د پښتنو او پښتونخوا د حفاظت او د پښتني امپراطورۍ د نړيوالو ذمه واريو د انجام په خاطر ديارلس (13) ځله لښکر کښی وکړي.

د خدای پاک په مرسته او د ستر پښتون ملت په ملاتړ په ټولو ديارلس جنگونو کې بريالی شو.

کله چې د هېواد په غرب کې شيعه تروريستانو او بنياد گريانو د ايران په هېواد کې اشوب جوړوي او امنيت يې خرابوي نو احمد شاه بابا د پښتونخوا د غربي سرحداتو د امنيت د تامين او په ايران کې د شيعه بنياد گريانو د تهديد د مخنيوي په خاطر ايران ته څو جنگي سفرونه وکړل او هر ځل يې د پښتني امپراطورۍ د نړيوالو زمواريو د انجام په خاطر شيعه بنياد پرستان وځپل، په ايران کې يې امنيت او عدالت تامين کړ.

په عين ډول احمد شاه بابا څو ځله هندوستان ته جنگي سفرونه وکړل او په هندوستان کې يې د سيکانو، مرهټانو او نورو اشوب گرانو د شر او فساد مخه ونيول او د هند مظلومان يې د اشوب گرانو د ظلم او ستم څخه خلاص کړل، په هند کې يې عدالت او امنيت تامين کړي، ځکه چې د پښتونخوا په شرق او جنوب کې د سيکانو او مرهټانو اشوب گريو د پښتونخوا او منطقي و امنيت ته مستقيم خطر درلود.

د هند د تاريخ په جنگونو کې تر ټولو مشهور جنگ چې احمد شاه بابا وگټی هغه د مرهټانو سره د پاني پت جنگ وو.

د احمد شاهي عسکرو لباس او وسلې

د احمد شاه بابا د پاني پت جنگ د هند په تاريخ کې د مهابهارت تر جنگ وروسته تر ټولو لوي جنگ وو چې د احمد شاه بابا په تدبير او د پښتنو په نهايت جرئت او ميرانه د پښتنو په گټه تمام شو .
مورد لته د پښتنو د دوستانو د معلوماتو په خاطر د پاني پت د جنگ لنډ ذکر کوو .

د پاني پت جگړه:

کله چې مغلو په هند کې خپل رقيب پښتانه د هند د سياسي ، اقتصادي او نظامي واکمنۍ څخه ليري کړل او پر هند بې مغولي واکمني قايمه کړل ، مغول شاهان هم د دوی د هميشني عادت

مطابق په عیش او عشرت کې ډوب شول او د هېواد چاري د خو غوره مالانو او چپلو سانو پلاس ورغلي.

کله چې لوی احمد شاه بابا د مغولي امپراطوري لښکری د پښتونخوا څخه وشرلي، او خو ځله یی د هند په خاوره کښی مغلو ته د شرمه ډکی ماتی ورکړی نو په دې وخت کې د هند په سترهېواد کې پرهرلورنا ارامی شروع شوي وي .

په دې نا ارامیو کې د پنجاب سیکانو او د هند مرهټه قوم ډېره برخه اخیستي وه .

په هند کې د سیکانو او مرهټانو د چور او چپاول په وجه د هند ټول مظلومان او مخصوصا مسلمانان ډېر په عذاب شول ، د هیچا سر ، مال او عزت محفوظ نه وو . . .

په دې وخت کې د هند سترملت د خپل سر، ناموس، عزت او مال د ساتلو په خاطر د اومید سترگی د پښتونخوا پلازمینې قندهار او د پښتنو ستر او عادل پاچا احمد شا بابا ته ورواوبښتی .

د هند زیاتو مشرانو مخصوصا مسلمانانو او د هند لوی امام شاه ولي واللہ و احمد شا بابا ته لیکونه او پیغامونه راو لیږل او د هغه څخه یې هیله وکړه چې د هند ملت ته د غلو او چپاول گرانو څخه نجات ورکړي .

احمد شاه بابا هم د پښتنو د امپراطوري د نړیوالو زمواریو د سرته رسولو په خاطر په ډیره چابکۍ د یو واړه دیرش زره نفری لښکر سره د هند پر لور روان شو ، دده سره پر لاره بلوخ او د هند د پښتنو مشران هم د خپل فوځونو سره ملگري شول چې په دې ډول د احمد شا بابا تر امرلاندې فوځ شمېر شپیتو زرو سپرو او پیاده عسکروته رسیدي .

احمد شا بابا لومړي سیکانو ته ماتي ورکړي او بیا یې پر (1174 هه) د پاني پت پر میدان د مرهټانو سره ستره تاریخي جگړه وکړل .

احمد شاه بابا د پاني پت پر میدان تر دوه نیم لکه اضافه هندو او مرهټه عسکرو سره په داسې حال کې د جنگ په میدان کې مخامخ شو چې دده سره شپيته زره سپاره او پیاده سپاهیان ورسره وه .

احمد شا بابا په خپل نظامي نبوغ ، لوړ همت او تدبیر په شپيته زره فوځیانو هندو ، سیک او مرهټه فوځیانو ته داسې ماته ورکړل چې د هند او نړۍ په تاریخ کې بل داسې مثال نه لیدل کېږي .

په دې جنگ کې د دښمن ډېر زيات فوځيان تر تيغ تير شول ، په دې جنگ کې پښتني فوځ ته پنځوس زره اسان ، دوه سوه زره غوايي ، پنځه سوه پيلان او څو زره اوبنان د دښمن څخه د مال غنمت په ډول پلاس ورغلل .

پښتنو په دې جنگ کې د دښمن دوه ويشت زره (۲۲۰۰۰) فوځيان د جنگي بنديانو په ډول ونيول .

احمد شاه بابا د پښتو او پښتونولي د دې اصل پر اساس چې يو پښتون بايد په جنگ کې ډېر زيات توريالي وي خو د بري په وخت کې بيا بايد فياض او بخښونکي وي ، ټول مرهټه بنديان وبخښل او ازاد يې کړل .

احمد شاه بابا د دکن يو پښتون محمد ابراهيم گاردي چې د څلويښت زره فوج سره د مرهټيانو ملگري وو ، او د پښتنو پر ضد جنگيدي و احمد شاهي جرگې ته معرفي کړي .

احمد شاه بابا ابراهيم نومي بندي ځکه ونه بخښي چې هغه يو پښتون وو او په دکن کې يې ژوند کوي ، کله چې مرهټانو د پښتنو پر خلاف د جنگ لښکري راروانولي نو دا پښتون هم د پښتنو پر خلاف د پښتنو د دښمنانو مرهټانو سره ملگري شو او تر هغه وخته يې د مرهټانو په نفع او د پښتنو پر خلاف جنگ وکړي ترڅو د پښتنو دخوا په جنگ کې ونيول شو .

احمد شاه بابا دا نامرد پښتون چې د پښتنو د دښمنانو په قطار کې د پښتنو پر خلاف جنگيدي د پښتنو جرگې ته وړاندي کړي او د هغه د سرنوشت په باره کې يې د پښتنو د جرگې رايه وغوښتل .

دا طبعی خبره ده چې احمد شاهي جرگې دا ملی خاين پښتون د پښتو او پښتونولي د قانون له مخی چی وایی .

“هر هغه پښتون چې د پښتنو د دښمنانو په قطار کې دخپلو پښتنو ورونو په مقابل کې جنگيږي ، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا کس يو بې ننگه او ملي خاين دي ، د پښتو او پښتونوالي د قانون پر اساس د ملي خاين سز امرگ دي .”

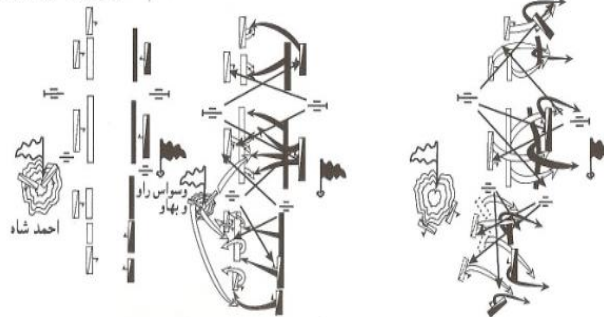
د احمد شاهي جرگې د فيصلې پر اساس دا ابراهيم گاردي نومي پښتون اعدام شو .

دا احمد شاهي جرگې دا فيصله بايد تر هغه وخته په پښتنو کې د عمل وړ وي ترڅو چې پښتون ملت په پښتونخوا کې ژوندي وي .

د احمد شاه بابا د پاني پت جنگ د هند په تاريخ کې د (مها بهارت) تر جنگ وروسته تر ټولو ستر جنگ بلل کېږي .

محاربه سوم میدان پاني پت (26 جولای 1761)
(پلان)

نظام محاربي نورو هاي طرفين قبل از آغاز جنگ

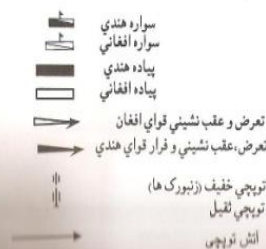

مرحله نخستین جنگ:

تعرض جناح چپ قوای هندي بر جناح راست افغانها ، عقب نشینی جناح راست افغانها
گذشتن قوای قلب و دیگر جناح های طرفین به تعرض.
داخل ساختن قوای سوار احتیاط قوماندانی اعلي افغانها بدسته های هزار نفري در جنگ و
حمله شدید آنها بر قوای هندي

مرحله دوم و نهایی جنگ :

عقب نشینی و فرار قوای هندي و تعقیب آنها توسط افغانها .

5: د پښتنو ترمنځ د اتفاق او یوالي تامین:

کله چې د قندهار د شیر سرخ په جرگه کې پښتنو احمد شاه د خپل پاچا په صفت وټاکي په دې وخت کې د پښتونخوا یوه برخه ترغزني پورې د هند د مغولي دولت ، بله برخه یې د ازبکو د باشاني کورنۍ او بله برخه یې د ایران د دولت تر کنترول لاندې وه ، د احمد شاه بابا دولت نه منظم فوځ درلودی ، نه یې په خزانه کې پیسې درلودې او نه ټول پښتون ملت ازاد او پریو مرکز راټول وو . . .

په داسې حساس تاريخي او ډېر نازک وخت کې احمد شاه بابا د خپل نبوغ ته نږدې سياسي درک ، پوهې او تدبير څخه کار واخستى چې د احمد شاه سياسي ، ټولنيز او نظامي نوښتونو ته په لاندې ډول ډېره لنډه اشاره کوو .

1: د دې لپاره چې د پښتنو د ټولو قومونو ملاتړ پلاس راوړي او ټول پښتانه قومونه د پښتني دولت د دفاع لپاره اماده کړي ، احمد شاه بابا د پښتنو هر قوم ته داخلي خود مختاري ورکړل او هغوى ته يې حق ورکړي چې د خپل قوم مشر په خپله خوښه وټاکي او د قوم په دننه کې ټولي چاري د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د قومي جرگې او د قوم د مشرانو په صلاح او مشوره حل او فصل کړي .

په دې ډول احمد شاه بابا وکړاى شول چې ټول پښتانه قبایل په پښتني نظام کې شامل کړي ، او په عين حال کې يې پر هر قوم باندې يو معين شمېر مسلح نفر مقرر کړل چې د جنگ په وخت کې به د شاهي فوځونو سره جنگ ته ځي او د دې قومي فوځونو تنخوا به د شاهي خزاني څخه ورکول کېږي .

2: د ملت او پښتني دولت چاري خپله پاچا پلاس کې واخستي او په دې چارو کې يې د نهه پښتنو سردارانو يوه جرگه جوړه کړي او د هغو سره به يې مشوري کولي .

3: د سترو مسئلو او فوځي تحركاتو په باره کې به يې د پښتني قومونو د مشرانو سترې جرگې راغونښتي او د هغو تر صلاح او مشوري وروسته به يې د ټول پښتون قوم د ملاتړ په زور هغه کار ته اقدام کوي .

د مثال په ډول کله چې احمد شاه بابا د خپل نظام ابتدا يې نظم برابر کړي نو د ټولو پښتنو قومونو يوه لويه جرگه يې راوغوښتل او د هغو سره يې د پښتونخوا د هغو محکود ازادولو مشوري وکړي کومې چې لا د هند د مغولي دولت او ايران د دولت تر اشغال لاندې وي . . .

د پښتنو جرگې د پښتونخوا د پاكي خاوري د ازادۍ مشوره ورکړل او د دې ملي عمل د اجرا لپاره يې خپل فوځونه ورکړل ، د يو کال په جريان کې يې د امو او اباسين ترمنځ د پښتونخوا پاکه خاوره د غليمانو د چټل وجود څخه پاکه کړل او تر پنځه نيم سوه کاله وروسته يو ځل بيا پر ټوله پښتونخوا د پښتنو حاکميت قايم شو .

4: کله چې احمد شاه بابا پاچا شو نو هغه په ډېر مهارت د اکوښېن شروع کړي چې پښتون ستر ملت د مغولو تر پنځه نيم سوه کلن تاراک وروسته يو ځل بيا پر يوه مرکز سره راټول کړي ترڅو د يو عظيم

ملت په شان يو ځل بيا په دې منطقه کې وځليږي ، د دې ستر ملي هدف د انجام لپاره احمد شاه بابا د پښتنو مشرانو او کشرانو سره لاندې کړنې خپل نظر او عمل وگرځولي .

1: د دې لپاره چې د مغلو پنځه نيم سوه کلن تاراک وهلي تيت او پاشل شوي پښتانه بيا پر يوه ملي مرکز سره راټول کړي نو احمد شاه بابا به پښتنو مشرانو او کشرانو ته هميشه په دې الفاظو خواست کوي:

(اي پښتنو د خدای لپاره ننگ وکړي ، د خپل ننگ او ناموس د دفاع په خاطر يو سره موټي شي)

2: احمد شاه بابا د اسلام د مقدس دين ، پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي د ډېرو پاکو او سپيڅلو اخلاقو او صفاتو خاوند وو .

3: احمد شاه بابا د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پر وعده ډېر ټينگ او هميشه يې پر خپل وعده وفا کول .

4: د يو پښتون په صفت د پښتو او پښتونولي مطابق د احمد شاه بابا د ژوند هدف او مقصد د ستر پښتون ملت خپلواک کول ، د هغه خپلواکي او ملي حاکميت ساتل او د پښتونخوا دمخکښۍ بشپړتيا څخه دفاع کول او داسې نوروه چې په دې مقدس سواهدافو کې هغه بريالي شو.

5: د احمد شاه بابا يو ستر صفت دا وو چې هغه د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ټول پښتانه د قوم ګلوي او عزيز ګلوي په نه شليدونکي تار سره وتړل ، او د تيت او پرک پښتون قومونو څخه يې يو ځل بيا داسې نه تجزيه کيدونکي او سپينيز ملت جوړ کړي چې ټوله منطقه يې تر خپل کنترول لاندې راوستل ، او د دې منطقي پر آسمان تنها د ستر پښتون ملت د بريا ستوري ځليدل .

6: احمد شاه بابا د يو اصيل پښتون په حيث ډېر ساده او بې تشریفاتو ژوند کولي ، د احمد شاه بابا دې ساده او بې تشریفاتو ژوند د پښتنو په منځ کې د هغه قدر او عزت لا نور ډېر کړيوو ، او هر پښتون د زړه د کومي هغه ته احترام کوي.

د پښتون ملت په منځ کې د احمد شاه بابا د زيات درنښت له کبله دې چې الفښتن انګريز داسې ليکي:

، که په رښتیا په اسیا کښی یو پاچا دخپل ملت درښتونۍ درناوی وړوی نو پرته له احمد شاه بل
خوک نشته ، (الفنستین افغانان- ۳۸۱ مخ)

7: د نوري دنیا د شاهانو خلاف احمد شاه بابا ته هر عارض ډېر په اسانه ځان رسولې شو او هغه ته یې
خپل عرض وړاندي کولي شو .

8: د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق احمد شاه بابا ډېر عادل پاچا وو ، هغه د عدالت په وخت کې د
خپل او پردي فرق نه کوي ، او د طرفینو ترمنځ یې دومره په عدالت فیصلي کولي چې هیچا هم د هغه
د فیصلي خلاف شکایت نه کوي .

10: کله چې احمد شاه بابا پاچا شو بیا هم هغه د پښتنو سره خپل تعلقات قطع نه کړل او د یو عادي
پښتون په صفت به یې د پښتنو د خپل منځي شخړو د حل او فصل په جرگو کې برخه اخستل .

11: احمد شاه بابا د پښتنو قومونو څخه د مرستې په خاطر هغوی ته د هغوی د پاچا په حیث حکم نه
کولي ، بلکه احمد شاه بابا به همیشه د پښتنو څخه د قوم ولۍ او عزیز ولۍ په نوم د مرستې خواست
کوي او پښتنو به هم همیشه د احمد شاه بابا خواست ته په ورین تندي مثبت جواب ورکوي .

12: د احمد شاه بابا ژبه پښتو وه او د خپل پښتون ملت سره په پښتو ږغیدي ، همدا علت دي چې
پښتنو هغه خپل پاچا بللي .

13: احمد شاه بابا به همیشه و پښتنو ته د قوم او عزیز په نوم خطاب کوي ، د قوم ولۍ او عزیز ولۍ د
مینی او محبت نه ډگ الفاظ د احمد شاه بابا د خبرو او خطابو یادگار دي چې تر نن پورې هم په
پښتنو کې استعمالیږي .

14: احمد شاه بابا ټولو پښتنو ته په یوه سترگه کتل ، هغوی د پښتنو د دښمنانو هغه پلانونه شنډ
کړل چې د پښتنو قومونه یې یو د بل پر ضد استعمالول ، کله به یې د غلجی او دراني په نوم ، ، کله به
یې د ناصر او سلیمان خیل په نوم ، کله به یې د نورزي او اڅکزي په نوم او کله به د بنگښ او توري په
نوم سره جنگول .

احمد شاه بابا د پښتنو د برابری په باره کې داسې وایي :

قافلـــه د عشـــق را غلـــي د کـــوم خـــواده
 پر زړـــگي بانـــدي مـــي شـــپه کا خـــه غو غـــاده
 تـــول يـــودي کـــه غلجـــي کـــه او د الـــي دي
 بڼـــه هغـــه چـــي ئـــي د زړه بڼښـــه صـــباده
 چـــي عمل يـــي د نېکـــي وي مېرـــه هغـــه
 کـــه اغو ســـتي يـــي گدلـــه د خمتـــاده
 پښـــتانه دي تـــول لاس ســـره يـــو کانه دي
 چـــي غـــزا مو پـــر لـــوري شـــاواده
 بـــي زحمتـــه راحت چـــي موني ده نشـــي
 د احمد خـــه پـــر هر لـــوري غـــزاده

15: احمد شاه بابا د خپل پاکي ، بنواخلاقو ، عدالت ، قاطعيت ، تدبير ، پوهي او ښه تنظيم په خاطر د ډېري ستري د بدبي خاوند پاچا وو ، همدا سبب وو چې د احمد شاه بابا په زمانه کې وحشي او ظالم شرمښ او بې گناه او مظلوم د پسه وري به پريوه خای او به څښلي .

16 : احمد شاه بابا يو علم دوسته پاچا وو او په خپله هم د پښتو ژبې ښه شاعر وو .

لنډه دا چې احمد شاه بابا د پښتو او پښتونولي د قانون څخه په پيروي د مغلو تر پنځه نيم سوه کلن تاراک وروسته پښتانه پريوه ملي مرکز سره راټول کړل ، د پښتونخوا پاکه او سپيڅلي خاوره يې بيا خپلواکه او متحده کړل .

احمد شاه بابا داسې ستره پښتني امپراطوري ايجاد کړل چې برکت يې نه تنها پښتنو ته رسيدې بلکه ټوله منطقه يې د فيضه برخورداره وه .

احمد شاه بابا خپل نظام د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق چلوي ځکه نو هميشه بريالي وو .

17: و تيمورشاه او راتلونکو پښتنو پاچاهانو ته احمد شاه بابا دالاندي ټکي د نصحت په ډول ويلي دي .

1: په خپل ژوند کې چپلوسان او غوره مالان ځان ته نږدي مه پريږده .

2: ناکسو ، چپلوسانو او غوره مالانو ته د دولت چاري مه سپاره .

3: د خپل رعیت سره په محبت او عدالت برخورد کوه .

4: هره فیصله په پوره پوهه ، تدبیر ، سلا او مشوره کوه ، تر فیصلي وروسته په خپل تصمیم کې قاطع اوسه .

3: په پښتونخوا کې پښتنی دولتونو ته متوجه خطرونه.

پارسیان یا ننني ایرانیان د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو ازلي او نه پخلاکیدونکي دښمنان پاتې شويدي .

د تاریخ په اوږدو کې کله چې هم دوی توان پیدا کړیدی نو پر پښتونخوا یې په خپله حملي کړيدي او د پښتنو تمدن یې د منځه وړي دي .

کله چې ایرانیانو په خپله د پښتنو د دولت د ماتولو توان نه درلودی نو دهند د خاوري د حاکمانو سره یې لاس یو کړيدي او په ګډه یې په پښتونخوا کې د پښتنو دولت د منځه وړي دي .

څرنګه چې د تاریخ د شروع څخه بیا تر معاصر تاریخ پورې همیشېه ایرانیان د پښتنو د ښمنان پاتې شوي دي ، نو د خپل دایمي عادت مطابق د افغانستان د معاصري امپراطورۍ پر ضد هم ایرانیانو د هند د برطانویانو سره لاس یو کړي او د پښتنو امپراطوري یې د منځه یوړل .

موږ د لته د پښتنو او پښتونخوا دواکمنيو پر ضد د هخامنشانو څخه رانيولي بيا تر نني اخوندي ايران پورې د ايرانيانو توطيو ته يو ډېره مختصره اشاره کوو ، تر څو گران لوستونکي په دې باره کې لږ او ډېر خبر شي .

الف: هخامنشان :

هخامنشان څوک وه ؟

کوم وخت چې ايرين قبایلو و عمومي مهاجرت ته ملا وتړل ، د دې مهاجرت په جريان کې هغه ايرين قبایل چې د اوسني ايران و سيمو ته يې مهاجرت وکړي د “ پارسوا ” په نوم ياديدل .

د اوسني ايران سيمو ته تر رسيدو وروسته دا “ پارسوا ” قبایل پر دوو برخو وویشل شول يوه برخه يې د ايران په شمال او غرب کې ميشته شول چې د “ ماد ” په نامه مشهور شول او ددوی د اوسيدو ځای ته يې “ مادا ” ويل .

د “ پارسوا ” قبایلو بله برخه په خپل نوم د ايران په جنوب کې ميشته شول او د ايران پخوانی نوم “ پارس ” د همدې قبیلو د نوم څخه اخستل شوي دي .

د ي “ پارسوا ” قبایلو د “ ماد ” د سلطنت تر امر لاندې ژوند کوي .

د مشهور يوناني تاريخ نويس هيروډوټيس په قول په جنوبې ايران کې ميشته د “ پارسوا ” قبایلو شمېر لس و و چې شپږ يې ميشه او څلور يې پونده ژوند تيروي .

د “ پارسوا ” په دې لس قبیلو کې تر ټولو مهمه د “ پارسا گاد ” په نوم ياديدل .

د “ پارسا گاد ” ديوي خانگي سردار “ هخامنش ” نوميدی نو

د “ پارسا گاد ” قبيلې د دې خانگي نوم په “ هخامنشي ” مشهور شو .

د “ ماد ” د شاهي کورنۍ اخيري پاچا “ ستاگس ” خپله لور

“ ماندان ” د هخامنشي قبيلې مشر “ کمبوجيه ” ته ورکړل او د دې نښې څخه د “ سايرس يا کوروش ” په نوم زوی پيدا شو .

“کوروش“ چې لوي شونو تر هر څه لومړي يې د خپل مورني نيکه

“ستاگس“ څخه په (550 ق. م) کې د “مادا“ سلطنت ونيوي.

کوروش د غرب پر خوا د خپل پاچاهي حدود پراخه کړل او تر هغه وروسته يې د شرق پر خوا مخه وکړل او په پښتونخوا کې يې

د “پکوساتي“ پاچاهي د منځه يووړل.

پښتنو د يرغلگر کوروش په مقابل کې شپږ کاله د خپل هېواد څخه په ميړانه دفاع کول، يرغلگر کوروش د پښتنو د مقاومت په نتيجه کې په قهر شو او د “کاپيسا“ بنايسته بناريې چې د پښتونخوا پايتخت وو د بيخه وران او د منځه يوړی.

د هخامنشي دوري اخيري سردمدار دريم داريوش “کدمان“ هغه ظالم يرغلگرو چې د پښتونخوا پر پلازمينه بلخ يې حمله وکړل، بلخ يې وران کړي او د بلخ د “ورهران“ د،، واري،، څخه يې د پښتنو ديني، تاريخي، اقتصادي او فرهنگي کتاب “اويستا“ لوټ او په خپل شاهي ماڼۍ “تخت جمشيد يا پريس پوليس“ کې يې پټ کړي.

کله چې دا ايراني پاچا دريم داريوش د يونان د مقدوني سکندر څخه تر شرمناکي ماتي وروسته د پښتونخوا لوري ته راوتښتيدې، پښتنو هغه دده او دده د کورنۍ د هغو ظلمونو په جرم چې د پښتنو او پښتونخوا سره يې کړي وه ووژلي او په دې ډول د ايران د هخامنشي يرغلگري سلسلې اخيري يرغلگر په پښتونخوا کې د پښتنو د خوا د خپل ناوړه اعمالو په سزا ورسيدې او د ايراني ظالمانو دا سلسله د تل لپاره د منځه ولاړل.

ب: ساسانيان:

په (226 م) کې د هخامنشيانو په شان په پارس کې يو بله پښتون دښمنه او يرغلگره کورنۍ د ساسانيانو په نوم قدرت ته ورسيدل.

ددې يرغلگري کورنۍ يو پاچا د لومړي شاپور په نوم پر پښتونخوا حملې وکړې، د پښتونخوا ابادۍ او د هغه وخت د پښتنو نظام يې وران او ټوله پښتونخوا يې د ايران د ساساني دولت تر کنترول لاندې راوستل.

د ساساني دورې د تاريخ څخه معلومېږي چې د دې کورنۍ شاهانو په غرب کې د روم د امپراطورۍ او په شرق کې د پښتنو سره په هميشگي ډول په جنگ مصروف وه .

د ساساني کورنۍ اخيري يرغلگر دريم يزدگر په (16-20 هه) کې د “جولا” او “نهاد” په جگړو کې د عربو څخه ماته وخوړل او د دريم د اريوش په شان پښتونخوا ته راوتښتيدې .

په دې وخت کې د پښتنو مشر “ماهوي سوري” وو .

“ماهوي سوري” دريم يزدگر د هغو جناياتو او جرمونو په جرم چې ساساني کورنۍ او په خپله دريم يزدگر د پښتنو او پښتونخوا سره کړي وه ځکه د يو ژرند کړي پلاس وواژه چې هيڅ پښتون دا راتښتيدلي ايراني ظالم پاچا خپل سيال نه بللي ، او په دې ډول يې د خپل پښتون ملت بدل ځني واخستې .

ج: د پښتنو پر ضد د ايرانيانو او مغلو توپي:

بابر مغول په هند کې د پښتنو سردارانو د بې اتفاقي څخه استفاده وکړل او د هند سلطنت يې د پښتنو په مرسته د پښتنو څخه غصب کړي .

د پښتنو څخه د هند د سلطنت تر غصب وروسته ډېر ژر بابر مغول مړ شو او د هند سلطنت د هغه زوی همايون مغل ته په ميراث ورسيدی . په دې وخت کې په پښتنو کې يو ډېر ښاغلي ، توريالي او ننگيالي پښتون (فريد) د شيرخان په نوم راپيدا شو .

شيرخان په هند کې د پښتنو تيت او پرک قوتونه بيا سره راټول کړل او د هند زياتي برخي يې يو په بل پسې د مغلو څخه خلاصې کړي .

همايون مغول د اگري څخه د يو سل زره فوځ سره د شيرخان مقابلې ته ووتې او شيرخان هم پنځوس زره پښتني فوځ په پښتني روحيه مجهز د همايون مقابلې ته د “قنوج” پر مقام حاضر کړي .

ددې سره سره چې د مغول د فوځ تعداد د پښتنو په نسبت دوه چنده وو خو کله چې جنگ شروع شو نو مغول فوځ د پښتنو د توري نه تينسته وکړل .

د مغلو پاچا همايون دومره وار خطا شو چې خپل ټول فوځ ، خزاني ، د حرم ښځې او ماشومان يې پر ځای پرېښودل او پر يو شاتوري آس سپور شو او د جنگ د ميدان څخه وتښتيدی .

د همايون مغول فوځ ، خزاني او د حرم ښځې ټول د شير شاه سوري پلاس ورغلل .

شير شاه سوري د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د همايون مغل ښځې او ماشومان په ډېر عزت سره لومړي د “رھتاس” قلع ته وليږل او وروسته يې په ډېر عزت همايون ته ور واستول .

همايون د هند د سلطنت تر بایللو وروسته د ايران پښتون ضد دولت ته ايران ته پنا يووړل .

د ايران پښتون ضد پاچا طهماسب چې د دې واقعي څخه خبر شو چې پښتنو بيا هند د مغلو څخه ونيوي ، نو د پارس پښتون ضد پاچا د پښتنو سره د پارسانو د ازلي دښمنۍ پر اساس تښتيدلي مغول پاچا همايون ته پنا ورکړه .

ايراني طهماسب او همايون مغل د پښتنو دې ازلي دښمنانو په خپل منع کښی د پښتنو پر ضد داسی توافق وکړی .

۱: ايران به د همايون مرسته کوي چې بيرته د هند سلطنت د پښتنو څخه ونيسي .

۲: کله چې مغول بيا د هند واکداران شول ، نو د هند د مغولي دولت او د ايران د شعيه دولت د امنيت د ساتلو په خاطر به پښتونخوا او پښتانه پر دوو برخو ويشي چې يوه برخه به د هند د مغولي دولت تر کنترول لاندی راځی ، او بله برخه به د ايران د شعيه دولت برخه جوړيږي .

د ايران او مغلو مشرانو په دې عقیده وه چې که ټوله پښتونخوا د ايران برخه شي نو هرومرو به پښتانه د ايران سلطنت د پارسانو څخه ونيسي ، او که ټوله پښتونخوا د هند سره وتړل شي نو پښتانه به د هند سلطنت بيا د مغلو څخه ونيسي ، که د ايران او مغلي هند په منع کې ازاد پښتني هېواد جوړ شي نو د دې خطر شته چې پښتانه هند يا ايران ونسي او حتي د دې خطر هم شته چې پښتانه هند او ايران دواړه ونيسي .

ددې دپاره چې مغل په هند او ايرانيان په ايران کې آرام او په عيش او نوش کې خپل پاچاهيو ته دوام ورکړي ، نو د ايران او مغلو مشرانو دا پښتون ضد فيصله وکړل چې دوی بايد پښتونخوا پر دوو برخو سره وویشي ، او دواړه دولتونه په خپل ټول توان او طاقت د پښتنو خلاف هر ډول غيري انساني او غيري اسلامي ظلمونه او توطيې جاري وساتي ، ترڅو پښتانه بيا دا توان پيدا نکړي چې سره يو ځای شي ، خپل ځان او هېواد د مغلو او ايرانيانو د غيري انساني او غيري اسلامي ظلمونو او غلامۍ څخه خلاص کړي .

همدا سې هم وشول د بده مرغه شيرشاه سوري په يو حادثه کې شهيد شو ، د شيرشاه سوري تر شهادت وروسته په پښتنو کې بل داسې قوي پښتون پيدانه شو چې د شيرشاه د خوا گټل شوي دهند پښتني سلطنت وساتي او بالاخره دهند سلطنت د بابر مغل زوی همايون مغول د ايرانيانو په مرسته بيا د پښتنو څخه ونيوي .

دايران او مغلو دولتونو ددوی د قرارداد مطابق پښتونخوا په خپل منځ کې سره وویشل او پښتانه يې د اصفهان او ډهلي تر دايمي غيري انساني او غيراسلامي ظلم ، ستم ، تبعيض او فشار لاندې ونيول .

موږ دلته د مظلومو پښتنو سره د ايراني دولت او دهند د مغولي دولت د دښمنانه او ظالمانه برخورد يو څو نموني بيانوو .

کله چې د پښتونخوا يوه برخه د ايران د شيعه دولت تر کنترول لاندې راغلل نو ايراني شيعه دولت د هر ډول ظلم او ستم څخه استفاده وکړل چې پښتانه او نور غيري شيعه خلک په زور د خپل مذاهبو څخه منکر او شيعه مذهب ورباندې قبول کړي .

په دې لړ کې د ايران د شيعه دولت په قلمرو کې هر هغه څوک ، ډله ، قوم او مذهبي ډلې چې شيعه مذهب يې نه منلي د هر ډول عذاب او اذيت سره مخامخ وي ، حتي په ډله ايز ډول وژل کيدل ، مالونه يې ضبطيدل او ډول ډول نوري غيري قابل برداشت او ظالمانه سزاوي ورکول کيدي .

يو ايراني پوهه ډاکتر شجاع الدين شفا وايي چې :

د صفويانو په دور کې هر ډول انساني او اخلاقي معيارونه تر پښولاندې شوي وه ، صفوي دور په وينو لړلي وو ، صفوي دور د سخت زړه توب ، ورور وژني ، فساد او ځان غوښتني دور وو .

مونږ دلته گرانو لوستونکو ته د صفوی شاهي کورنۍ د ظلم او وحشت څو لنډ مثالونه ذکر کوو.

۱: د ایران صفوي پاچا شاه اسمعل زنده خوران چې په "قورچي" هم مشهور وو د سني شکیب خان مړي په خپل غاښو ټوټي ټوټي کړي او دهغه غوښي يې اومي و خوړلي، د شکیب خان د سرکاسه يې د سروزرو په چوکاټ کې ونيول او خپل د شرابو پيال له يې ځني جوړه کړل.

۲: د شاه اسمعل زنده خوران لمسي دوهم شاه اسمعل خپل شپږ وروڼه چې کوچني يې لا شيدې رودلي ووژل او په يوه ورځ يې د پنځه سوه صوفيانو سرونه پري کړل.

۳: لومړي شاه عباس صفوي خپل پلار د مرگ تر وخته په زندان کې وساتلي، د خپل مشر زوی سر يې پري کړي او د دوهم زوی سترگي يې ړندي کړي.

۴: د شاه عباس صفوي ځای ناستي صفي شاه خپله مور، مېرمن شیر خور زوی او ږوند اکا ووژل، او دخپل کورنۍ په لس گونو نور غړي يې ړانده کړل.

صفوي شاه هانو د ومره شراب څښل چې څلور شاهان يې په شرابو مړه شول.

د یو ملک پاچهان چې داسې بد عمله، بد کرداره، ظالم، خدای ناترسه او فاسد خلک وي چې د خپل کورنۍ او ولس سره داسې دانسانیت او اسلامیت ضد جنایات کوي (مشت نمونه اي خروار است) نودي خدای ناترسه، وحشي ظالمانو به د محکومو او مظلومو سني مذهبو پښتنو سره څه کول، دا حقیقت صرف خدای (ج) ته معلوم دي

د پښتونخوا هغه بله برخه چې د دوی د بل ازلي او خدای ناترسه دښمن مغول تر لاس لاندې شول دهغو حال هم ډېر بد وو.

په پښتونخوا کې د مغولو ټوله دوره د مغولو د وحشت او دهشت د اور په لمبو کې تیره شول.

بابر مغول او دهغه خونخواري کورنۍ خپلي بریاوي د پښتنو د سرونو په پري کولو، د پښتنو د سرونو څخه د منارونو په جوړولو، د پښتنو د سر، مال، او عزت په لوټولو نمانځلي.

مغولو د پښتنو د وژلو او دهغو د سرونو څخه د منارونو په جوړولو او د پښتونخوا په نیولو صبر نه کوي، بلکه هغوی پښتانه په معنوي او اقتصادي ډول هم په مسلسل ډول تر فشار لاندې نیولي وه.

مغلو به پښتني ښځې د سر په وینستو د ژړندي په پله پورې وتړلي ، وروسته به یې پر ژړنده اوبه را خوشي کړي چې کله به د ژړندي پل څرخیدي نو دا مظلومه پښتنه ښځه به هم ورسره څرخیدل ، فریاد او زاری به کولې ، خو وحشي او ظالمو مغلو به د پښتنو ښځو د دې مظلومیت ، عذر ، زاریو ، فریادونو او نارو څخه خوند اخستلي ، د پښتنو وژل ، وهل ، تر تل او ځورول د مغلو خوشحالي او ساعت تیري وه .

په اقتصادي او اجتماعي ساحو کې هم مغلو د پښتنو په باره کې د خاص تبعیض څخه کار اخستی . د مثال په ډول کله چې د دوهم ځل لپاره همایون مغل د ایرانیانو په مرسته هند د پښتنو څخه ونيوي ، نو همایون یو فرمان صادر کړي او

د دې فرمان په اساس یې په هند کې د ټولو پښتنو جاگیرونه ، شخصي جايدادونه او شتمنۍ ضبط کړي ، او په دې پښتون ضد عمل یې د هند ټول پښتانه مجبور کړل چې په یوه کوله ډوډۍ پسې وگرځي او د سیاست څخه لیري پاتې شي .

همایون مغول پښتانه د هند د دولت د ملکي او نظامي چوکيو څخه لیري کړل .

د مثال په ډول د هند د مغلو د ستر پاچا اکبر په درو کې د هغه د ټولو لوړ رتبه نظامي افسرانو د جملې څخه تنها (9) تنه پښتانه افسران موجود وه ، او په دې نهو تنو پښتنو افسرانو کې دوو نفرو د دوه زري منصب درلودي ، څلور کسو د یو زري منصبونه درلودل او نورو درو نفرو تر پنځه سوي کښته منصبونه لرل .

ایرانيانو او مغلو په خپل شیطاني چلونو پښتانه او پښتونخوا پر دوو برخو وویشل چې یوه برخه یې د ډهلي د وحشي مغلو تر ظلم او ستم لاندې وه او بله برخه یې بیا د ایران د متعصب شيعه دولت تر ظلم او ستم لاندې شپې او ورځې سبا کولې .

ایرانيان او مغول په دې سبب د پښتنو نه پخلا کیدونکي ، ابدې او ازلي دښمنان وه چې د دې دواړو امپراطوریو مشران په دې پوهیدل چې یوه ورځ به دا پښتانه د پخوا په شان د دوی امپراطوری نړوي او یو خپلواک پښتني دولت به په پښتونخوا کې رامنځته کوي .

سره د دې چې پښتنو په هند کې واکمني د لاسه ورکړې وه ، شخصي جايدادونه ، جاگیرونه او شتمنۍ یې د مغلو د پښتون ضد دولت د خوا ضبط شوي وې ، پښتانه د هر ډول ملکي او نظامي

منصبونو څخه ليري شوي وه ، دهند پروني پاچاهان نن خوار اوزار د عيال په يوه گوله ډوډۍ پسي حيران يوي او بلي خواته سرگردان گرځيدل.

سره د دې چې مغلو په خپل ظلمونو د پښتنو څخه هر ډول مادي امتيازات واخستل ، مگر د دې باوجود دهند د ولسونو په زړونو کې د پښتنو قدر او عزت موجود وو ، ځکه چې دهند ولسونه په دې باور وه چې پښتانه د نوح (ع) د درو زامنو څخه د “سام” د اولاده څخه دي .

دهند او نوري نړۍ ولسونه په دې باور دي چې د نوح (ع) تر طوفان وروسته او سني انسانان ټول د نوح پيغمبر د دريو زامنو (سام ، حام او يافت) اولاد دي .

پښتانه او ځني نور قومونه او ملتونه د “سام” اولاد دي .

دهند د قاري ولسونه د “حام” اولاد دي .

مغل ، چينايان ، جاپانيان او ددی نژاد نور نور ولسونه د “يافت” اولاد دي .

د هندي ولسونو په نظر د “سام” اولاد ياني پښتانه د انسانانو په منځ کې د احترام وړ ، نیک ، عادل ، فياض او د سلطنت لپاره پيدا شوي انسانان دي ، په همدې اساس هنديانو د سياسي قدرت نه د لويدلو مظلومو پښتنو زيات قدر او احترام کوي .

مظلومو او محکومو پښتنو ته دهند د ولسونو د زيات قدر او احترام مغل حاکمان په ډار کې واچول چې نبايده يوه ورځ بيا هنديان پر پښتنو راټول شي ، او پښتانه بيا دهند د دولت واگي د مغلو د لاسه وباسي .

دهندي ولسونو د خوا د پښتنو قدر او احترام مغل حسود او ډارن حاکمان وهڅول چې د پښتنو پر ضد يوه نوي توطيه په کار واچوي ترڅو دهند د ولسونو په منځ کې د پښتنو قدر او احترام کم شي .

ددې شيطاني توطيې د عملي کولو لپاره د ايران د شيطاني امپراطورۍ او د مغلو د وحشي امپراطورۍ مشرانو په گډه خپل تاريخ نويسانو او چاپلوسانو ته وظيفه وسپارل چې د پښتون وياړلي ملت پر ضد داسې ناوړه تبليغات وکړي چې د منطقي د ولسونو په منځ کې د پښتون ملت قدر او احترام بيخي کم شي او د دې منطقي ولسونه پښتنو ته په ډېره کم نظر وگوري .

د ايرانيانو او مغلو د دې شیطاني توطيې پر اساس د هند د مغل امپراطور جهانگير په دربار کې يو لوي مجلس جوړ شو ، د ټولنې د بيلو بيلو قشرونو نماينده گان په کې راټول شوي وه چې د ايران د پاچا شاه عباس صفوی سفير دا نظر وړاندې کړي :

“په يو معتبر کتاب کې ليکل شوي دي چې پښتانه انسانان ندي ، پښتانه د انسان د نسل څخه ندي ، پښتانه د “ديو” د ذات يا نسل څخه دي .

ايراني سفير زياته کرل چې زه هم په دې عقیده یم چې پښتانه د

“ديو” اولاد دي او انسانان ندي

د ايران د سفير د دې احمقانه بيان د تايد په خاطر د مغول په دربار کې د ناستو غورځولانو او چپلو سانود خواد امانا ، صدقنا ناري د تايد په ډول راپورته شوي .

دا د ايرانيانو او مغلو د امپراطورانو په امر د دوی د استخباراتي او مذهبي اجنتانو د خوا ترتيب شوي شیطاني توطيه وه چې پښتون ملت د دې منطقي دولسونو په نظر ذليل او د هغو د نظره واچوي . د پښتنو ذات په باره کې د ايرن د شیطاني دولت او د مغلو وحشي دولت دواړو خپلي خاصي موخي تعقيبولي چې عبارت وی له :

د وحشی مغلو موخه :

د پښتنو پر ضد د مغلو د خواد د دروغجنی او خنداوری توطیې هدف دا وو چې په هندي ټولنه کې د پښتنو قدر او احترام کم شي .

د شیطان صفته ايرانيانو موخه :

د پښتنو پر ضد د ايران د شیطان صفته مشرانو او نظريه ورکونکو هدف دا وو چې ايرانيانو غوښتل د خپل ځان څخه د “ديو” هغه نوم ليري کړي کوم پښتون پاچا “کاوه هوسروايا” دوی ته ورکړي وو .

د پښتنو د “ کياني ” سلسلې مشهور پښتون پاچا “ کاوه هوسروايا ” وايي چې ما د مازندران پر “ ديوانو ” حمله وکړل هغوی مي رعيت او يا د مازندران څخه فرار کړل . . .

د پښتون پاچا کاوه هوسروايا د بيان مطابق داوسني ايران زيات ولس شايد د مازندران د هغو “ ديوانو يا ديوانو ” د نسل څخه وی چې پښتون پاچا “ کاوه هوسروايا ” حمله پرکړي وه .

د ايرانيانو او مغلو د شیطاني توپيو سره سره خداي (ج) پښتنو ته دا توان ورکړي چې د مغلو او ايرانيانو پر ظلم او وحشت ولاړي دواړي امپراطورۍ د پښتنو پلاس د منځه يوسي .

عليحضرت شاه محمود هوتک د شيعه ايران د خرافات پرست صفوي شاه حسين شیطاني امپراطوري د منځه يووړه ، اصفهان يې فتح کړي او صفوي شاه حسين د ايران د سلطنت تاج په خپل لاس د ځوان پښتون پاچا شاه محمود هوتک پر سرکښود او هغه ته يې د ايران د پاچاهي مبارکي وويل .

همدارنگه څو کاله وروسته بل پښتون پاچا لوي احمد شاه بابا د مغلو ظالمانه او شیطاني امپراطوري ورانه کړه او په منطقه کې يې يوه داسې ستره پښتني امپراطوري جوړه کړل چې د منطقه د قواوو توازون د پښتنو د امپراطورۍ پلاس کې وو .

4: د احمد شاهي امپراطورۍ د زوال عوامل:

الف: داخلي عوامل:

د تيمور شاه د اولادو نفاق او په هيواد کې د سياسي بې ثباتۍ اغاز .

کله چې لوي احمد شاه بابا وفات شو نو د پښتنو ستره امپراطوري چې د احمد شاه بابا او پښتون ملت د شهادتونو ، زحمتونو ، قربانيو او مبارزو په نتيجه کې منځته راغلي وه و شهزاده تيمور شاه ته پاتې شول .

شهزاده تیمور شاه که څه هم د خپل پلار امپراطورۍ ته وسعت ورنکړي خود خپل پلار څخه په میراث وریاتي د پښتنو ستره امپراطوري یې سالمه وساتل .

د تیمور شاه تر مرگ وروسته دهغه زامنو د قدرت پر سر په خپلو کې بې اتفاقه شول او د پښتنو قدرت د دې پر ځای چې د امپراطوري د وسعت او استحکام لپاره استعمال شي ، یو د بل پر ضد یې په داخلي جنگونو کې استعمال کړي .

شاه زمان د ابراهیم لودي په شان د پښتو او پښتونولي د اصل خلاف حکومت کول شروع کړل ، د چپلوسانو او غوره مالانو په حلقه کې گیر شو او د قدرت واگي یې خپل لوي وزیر رحمت الله خان سدوزي ته چې د وفادار خان په نامه مشهور وو وروسپارلي .

دا وفادار خان یو نهایت چپلوس په خوله پوست غوره مال او د ذلیلو صفاتو خاوند شخص وو .

د همدې چپلوس وفادار خان په مشوره شاه زمان د پښتنو سردارانو واک وړ کم کړي یوازي هغه اشخاص و پاچا ته نږدې کیدای شول او د دولت پر لور چوکیو مقرر کیدای شول چې د وفادار خان چپلوس سره یې ورته چپلوسی ، غوره مالي او روابط درلودل .

شاه زمان د خپل دي اعمالو په نتیجه کې د پښتنو مشران د ځانه خوا بدي کړل ، خپل ورور همایون یې چې دده په مقابل کې یاغي شوي وو د مغلو د دود مطابق وړاند کړي ، او په خپله شاه زمان هم څه وخت وروسته د بل ورور شاه محمود څخه ماته وخوړل او دهغه د خوا وړوند ، د قدرت څخه برطرف او د کابل په بالا حصار کې بندي کړل شو .

شاه محمود د فتح خان بارکزي ، اکرم خان علي زي ، احمد خان نورزي او نورو پښتنو مشرانو په مرسته د کابل پر تخت کېنستی .

په شاه محمود کې د پښتو او پښتونولي هېڅ اثر نه وو او دهغه لومړي کار دا وو چې د پښتنو څخه یې ځان لیري کړي ، د خپل ځان څخه یې د قزلباشو فوځ را تاو کړي ، خپل شخصي امنیت او د هېواد پلازمیني کابل امنیت یې قزلباشو سر بازانو ته وسپاری او په خپله شاه محمود د قزلباشو سردارانو او افسرانو سره په عیش او نوش کې ډوب شو .

د شاه محمود په حمایت په دولتي ارگانونو کې د قزلباشو اثر ، رسوخ او قدرت دومره زیات شو چې د کابل ټول غیر شیعیه وگړي ځني تنگ شول .

د شاه محمود شيعه قزلباش افسران به د پاچا په زور د شپي او ورځي په شرابو کې مست او نشه وه ، دنشي په حال کې به يې د هېواد د نورو اتباعو پر مال ، عزت او ناموس هم صرفه نه کول . . .

خو کله چې به عام ولس د قزلباشو د ظلم څخه و شاه محمود ته عريضې وکړي بيا به هم شاه محمود د ولس پر عريضو او شکايتونو غوږ نه نيوي او د قزلباشانو پر ظلمونو به يې سترگي پټولي .

د شاه محمود عياشۍ او د هغه په زور پر پښتنو د قزلباشانو حاکميت داسې حالات برابر کړل چې د شاه محمود بې کيفايته سلطنت د پښتنو د خوا چپه شو او پرځای يې دده بل ورور شاه شجاع د هېواد پاچا شو .

د تيمور شاه د زامنو د غير زمو او اړانه اعمالو په نتيجه کې د پښتنو قوت په داخلي جنگونو کې مصرفيدې او دې ته موقع مساعده شول چې برطانويان پر هند باندې د خپل دايمي قبضي د ټينگيدو په خاطر د ايران د شيعه دولت سره سازش وکړي او د سدوزو او محمد زو سردارانو په منځ کې د نفاق پر بل شوي اور لاندې تيل واچوي او پښتانه لاندې په داخلي جگړو کې مصرف کړي .

ب: خارجي عوامل:

د پښتنو پر ضد د انګريزانو او ايرانيانو توپي .

د تاريخ په اوږدو کې پښتون قوم د امو او اباسين په منځ کې د پښتو د لرغوني قانون په پيروي د يو متحد ، قوي ، نظامي او منظم قوت په حيث د هند په دروازه کې پروت وو او د هند ثبات او بې ثباتي اکثره وخت په دوی پورې تړلي وه .

کله کله به پښتنو په خپله پر هند حکومت کوي او کله به د هند د دولتونو سره په جنگ وه چې د دوی د هېواد د ليارې يې مرکزي آسيا ته تلل غوښتل .

د تاريخ هر فاتح چې د افغانستان د لاري هند ته تير شي او هغه فتحه کړي نو لومړي شخړه يې د پښتنو سره شوي ده ، هر فاتح چې د پښتنو ملاتړ تر لاسه کړي دي نو د پښتنو په ملاتړ يې ډېر په اسانۍ هند نيولي دي چې مثالونه يې سکندر ، تيمور ، بابر او نادر افشار دي .

او هغه فاتحان چې د پښتنو سره موافقي ته ندي رسيلي هغوی په پښتونخوا کې د پښتنو د لاسه تردي حده د مشکلاتو سره مخامخ شوي دي چې و خپل هدف ته تر رسيدو دمخه يې منطقه ترک و هلي ده او په تيښته د پښتونخوا څخه تښتيدلي دي .

کله چې برطانيانوي قواوي د شرقي بنگال د لاري هند ته راغلي او هند يې قبضه کړي ورسره يو ځای په دې پوه شول چې هند هغه وخت ددوی په سلطه کې د ډېر وخت لپاره پاتې کيدلای شي چې په افغانستان کې د پښتنو حکومت کمزوري کړي ، ځکه چې په اسيا کې يوازني قوت چې پر هند يې د حاکميت دعوه درلودل او څو ځله يې هند تر خپل حاکميت لاندي راوستلي وو ، هغه په پښتونخوا کې د پښتنو عظيم سلطنت وو چې په هند کې يې د برطانيا سلطتي ته جدي تهديد پېښولای شو .

همدا علت شو چې برطانيانو پر هند د خپل سلطتي د ساتلو په خاطر د ايران د شعيه دولت سره سازش وکړي او د دې سازش پر بنياد ايرانيانو او انگریزانو د افغانستان د بې اتفاقه شهزاده گانو د بې اتفاقی او په هیواد کې د روانی سياسي بې ثباتۍ څخه استفاده وکړل او د افغانی شهزاده گانو ترمنځ د نفاق پربل شوی اورئى لانور پترول و شندل .

د پښتنو شهزادگانو ترمنځ د قدرت پر سر جگړه او د هیواد داخلي سياسي بې ثباتۍ افغان دولت دومره کمزوری کړی چی د خپل امپراطوری په شاوخوا کې ئی خپل نفوذ د لاسه ورکړی .

د داخلي شخړو او بې ثباتۍ په وجه پښتنی امپراطوری دومره کمزوری شول چې هندوستان د یو اروپایي قوت پلاس کې مستعمره شو .

د انگریزانو او ايرانيانو د مشترکو سازشونو او د افغان شهزاده گانو ترمنځ د قدرت پر سر جنگونو د پښتنو دولت دومره ضعیف کړ چې نه تنها د پښتنی امپراطوری لیر برخی ئی د کنترول څخه ووتلی حتی د پښتونخوا یو لویه برخه یعنی خراسان هم شاه محمود ایران ته ورکړی .

د ټولی پښتونخوا د نیولو په خاطر د پښتنو او انگریزانو ترمنځ هم دوه ستر جنگونه وشول چی انگریزانو په دواړو جنگونو کې د افغانانو څخه ماته وخوړل .

بالاخره د پاینده خان او تیمور شاه د اولادونو ترمنځ د بې اتفاقیو په نتیجه کې د پښتنو د امپراطوری توان د منځه ولاړی او د پښتونخوا هیواد نیمه برخه یې هم انگریزانو قبضه کړل ، او یو لنډي پوری په وچه پورې محدود نیمه مستعمره افغانستان چې د روسی د تزاري امپراطوری او برطانيوي

امپراطوری ترمنځ يې د حایل حیثیت درلودی په نیمه مستعمره ډول و امیر عبدالرحمن خان ته تسلیم شو .

5: په هیواد کېنې د (۹۳) کلن سیاسي ثبات اغاز:

په دوهم افغان انگلیس جنگ کې د انگریزانو ترماتې ورسته انگریزانو پاتې لنډې بوری په وچه محدود افغانستان په نیمه مستعمره ډول امیر عبدالرحمن خان ته تسلیم کړی .

د سدوزو او بارکزو د نورو ضعیف النفسه او ځان غوښتونکو واکمنانو شاه محمود ابدالی ، امیر محمد عظم خان ، سلطان محمد طلائی ، امیر دوست محمد خان ، امیر محمد افضل خان ، امیر شیرعلی خان او امیر محمد یعقوب خان په شان د امیر عبدالرحمن خان د امارت په دروه کې هم دگران افغانستان زیاتې برخې تزاری روسیې او برطانوی هند په زوه و نیولې او دلنډې بوری افغانستان سرحدات یې د افغان نجیب ملت دارادی خلاف په زوره په امیر عبدالرحمن خان ومنل .

خو امیر عبدالرحمن خان په دې نیم شوي او نیمه مستعمره افغانستان کې په ډېر زحمت او تلاش سوله او سیاسي ثبات برقراره کړي او د یو عصري نظام د ضروري ادارو اساسات یې کېښودل او وده یې ورکړل .

برطانوی امپراطوری د امیر عبدالرحمن خان د نیم شوي او نیمه مستعمره افغانستان سرحدات د برطانوی هند د نفوذ د ساحې او د تزاری روس د امپراطورۍ او د ایران سره د افغانانو د موافقې پرته په خپله خوښه تعیین کړل .

انگریزانو او ایرانیانو د پښتون ملت د دښمنانو په حیث د نظامي زور په واسطه د پښتون ملت دارادی خلاف د پښتونخوا هغه سیمې چې د سمندر سره تړلې وې د افغانستان څخه جلا کړې او په برطانوی هند او ایران پورې یې وتړلې او نننۍ افغانستان یې د سمندر څخه بې برخې کړې .

هر هغه هیواد چې و سمندر ته لاره ونلري د تجارت او پرمختګ په ساحو کېنې دسترو ستونزو سره مخامخ کېږي لکه نن چې زمونږ هیواد ورسره مخامخ دی .

د افغانستان کومې برخې چې تزاری روس او ایران غوښتی انگریزانو هغه سیمې په ډیر سخاوت منډانه ډول هغوی ته ورکړې او د افغانستان کومې برخې چې انگریزانو د برطانوی هند د امنیت د پاره ضروري گڼلې هغه ئې د برطانوی هند تر نفوذ لاندې راوستلې .

د افغانستان د محکو د ویش په باره کې افغان نجیب ملت په مطلق ډول مخالف وو خو انگریزانو خپل د خوښۍ فیصله په وچ زور په امیر عبدالرحمن خان ومنل .

د امیر عبدالرحمن خان لمسي علي حضرت امان الله خان په (1919ع) تاریخ د افغان نجیب ملت په ملاتړ بیا د برطانویانو څخه د توری په زور د هیواد بشپړ استقلال واخستې او په نړۍ کې لومړني هېواد وو چې د برطانیا د استعمار کړۍ یې ماتې کړل .

که څه هم برطانیا په ظاهره د افغانستان بشپړ استقلال په رسمیت وپېژندي ، خو د افغانانو د خوا د ری ځله برطانیا ته ماته ورکول ، او د افغانانو د خوا د برطانیا څخه د توري په زور استقلال اخستل برطانویانو د خپل سترې امپراطورۍ د نړیوال حیثیت او وقار لپاره ستره نظامي او سیاسي بې حیثیتي بلل ، نو په دې اساس یې د امانی ځوان دولت پر ضد خپل استخباراتي فعالیتونو ته دوام ورکړي .

پر افغانستان د انگریزانو د لومړي تجاوز (1839/4/20ع) څخه بیا د (1919ع) افغان او انګلیس تر دریم جنگ پورې پوره اتیا (80) کاله د افغانانو او انگریزانو ترمنځ دښمنۍ دوام کړي وو ، په دې اتیا کاله وخت کې د هر افغان کورنۍ ته په یوه شکل د انگریزانو د خوا مستقیم او یا غیري مستقیم ډول ځاني او مالي تاوان رسېدلي وو ، نو د دې سببه تقریباً ټول افغانان د انگریزانو سره سخت مخالف وه او نفرت یې ځني کاوه .

په همدې سبب د انگریزانو لپاره دا ډېره سخته وه چې په افغانانو کې داسې جاسوسان پیدا کړي چې هغوی په افغاني ټولنه کې د څه ناڅه اعتبار خاوند وي او انگریزان هغوی داسې ننګین او ضد ملي عمل ته آماده کړي چې د علي حضرت امان الله خان او افغان نجیب ملت په مقابل کې یې ودروي ، او د انگریزانو دا جاسوس د انگریزانو په خوښه افغان نجیب ملت ته د انگریزانو څخه د استقلال اخستلو په جرم سختي سزاګانې ورکړي .

وخپل دي نا مقدس هدف ته درسيډو په خاطر انگریزانو د خپل استخباراتي سازمانونو په واسطه په افغاني ټولنه کې مخصوصاً د پښتني ټولنې د روحيې مطابق ځني ملايان ، پيران او نور کسان په خپل استخباراتي سازمانو کې تنظيم کړل ، او خپل د دې استخباراتي جال څخه په استفاده يې د افغانستان د مستقل دولت او د ازادي د قهرمان عليحضرت امان الله خان پر ضد تبليغات او د سبوتاژ عمليات تنظيم کړل .

بالاخره انگریزانو د مجبوري څخه يو بې هوښه غل چې د کابل د شمال د کوهدامن او سيډونکي او په قوم تاجک وو پيدا کړي د دې سړي نوم حبيب الله وو چې د (سقاو زوی) په نوم مشهور وو ، د سقاو زوی يو متکررمجرم وو او د افغانستان څخه د عدلي تعقيب د ويري تنبیدلي وو او د پښور د قصه خوانی په بازار کښی لمړی د محمد صادق بوت فروش او بيا د یو سماوارچی د شاگرد په حیث يې ژوند کاوه .

د انگریزانو استخباراتي سازمانو د مجبوري په سبب د سقاو زوی حبيب الله سره ارتباط ونيوي هغه يې آماده کړي چې د افغانستان پر خلاف د انگریزانو هرا مرته د غلام په څیر غاړه کېږدي .

انگریزانو غوښتل چې خپل په دې عمل سره د افغانستان سياسي او دولتي رهبري د ټولنې د اکثریت یعنی پښتنو څخه د ټولنې يو محدودې قومي ډلې یعنی تاجکانو ته نقل کړي ، او ددی لیاری دا ځل د پښتنو شهزادگانو پر ځای تاجکان د پښتون ملت سره په جنگ واچوي .

د انگریزانو دا پلان وو چې پښتانه په تاجک اقلیت پوری تړلی یو غله او دده دملگرو په واسطه د قدرت څخه لیري کړي پدی ډول په د تاجکو او پښتنو ترمنځ ددښمنی اغازوشی.

انگریزان پدی هم ښه پوهیدل چی د تاجک تبار غله حبيب الله تابع کول بیا دوی ته ډېر اسانه کار وو .

انگریزانو غوښتل چې د افغان نجیب ملت ملی وحدت مات کړی د پښتنو په مقابل د تاجکانو ملاتړ وکړي او د هغو په واسطه د تل لپاره پښتانه د هېواد د سياسي حاکمیت څخه وباسي او د سقاو او سقاویانو په واسطه د پښتنو څخه د هغو درو جنگونو انتقام واخلې په کومو کې چې انگریزانو د پښتنو څخه سختي ماتي خوړلي وي .

انگریزانو وخپل اهدافو ته درسيډو په خاطر د سقاو زوی د پښور څخه د کابل شمال ته راو لیږي دلته يې د انگریزانو په هراړخیزه مرسته او مشوره د دولت او ملت پر ضد چور او چپاول شروع کړي .

د سقاو زوی د انگریزانو د استخباراتي سازمانو په ملاتړ په (1307 هـ . ش) د جدي پر اتویستم تاریخ د مازیگر پر پنځه بجي د کابل دارگ د گلخاني ماني ته کامیابه داخل شو او علیحضرت امان الله خان د افغانستان څخه وشړل شو .

یو خارجي د افغانستان په باره کې یو کتاب لیکلي دي ، د دې کتاب نوم (د کابل تباهي) دي ، د دې کتاب په دوه ویستم فصل کې داسې لیکل شوي دي .

(د سقاو زوی د کابل په ارگ کې داخل شو ، خپل وحشي فوځيانو ته یې د کابل د ښار د چور فرمان ورکړي ، سقاوي فوځيان د ښار په څلورو خواوو کې پراگنده شول او ښاريې تر هر بل غارت گرزيات غارت کړي .

لوي او واړه دوکانونه یې چور کړل ، د کار د ځايونو او کارخانو څخه یې هر څه چور کړل ، دوکاندارانو ورته کتل خو سقاويانو یې هست او بود ځني اخستل او پر خپل لار تلل خو ولس په پوره صبر او تحمل خپل د بربادۍ تماشا کول ، وايي چې د مال د سوځيدلو تماشا هم لوي غم دي .

په شروع کې چې کله سقاوي غلو په چور شروع وکړل نو يو شمېر دلاوره خلکو د خپل مال د دفاع په خاطر مقاومت وکړي خو سقاوي غلو هغوی په مرميو وويشتل او شهيدان یې کړل ، نور نو خلکو جرئت د لاسه ورکړي ، محکوم شول او وييريدل ، دوکانونه یې ايله کړل او ليري ودریدل .

سقاوي فوځيانو هر څه يو په بل پسې لوټ کړل او تنها پردي لوټ یې هم صبر ونکړي بلکه يو تعداد دوکانونه ، او ډول ډول تعمیرونو ته یې اور هم واچوي او د خاورو سره یې برابر کړل .

کله چې سقاوي فوځيانو ښار چور کړي د خلکو و کورونو ته یې مخه کړل ، ځينو خلکو د خپل کورونو دروازي تړلي وي او د خپل اولادونو سره په خونو کې ناست وه چې سقاوي وحشیانو د روازي ماتي کړي او په زور د خلکو کورونو ته داخل شول ، د کورونو هر څه یې لوټ کړل ، د ښځو طلا ، زر او نور زیورات یې په زور ځني اخستل او د ښکلو پیغلو عزت به یې هم لوټلي ، د والدينو په مخ کې به یې د هغو ځوانو لوبو ته لاس اچوي ، نجونو به د دې وحشي سقاويانو د ترس څخه د پلار او مور په غیږ کې پنا اخستل مگر دي وحشي سقاويانو به د انجونې د مور او پلار د غیږي څخه په زور راکشولي او عزت به یې ورلوټلي ، که کوم پلار او مور به د خپل اولاد د ناموس د ساتلو او دفاع کوښښ کوي نو وحشي سقاويانو به هغه ځای پر ځای وژلي .

دي وحشیانو د ډېرو پلرونو او میندو د سترگو په وړاندې د هغوی د اولادونو سره نامشرع اعمال وکړل، که کومې نجلۍ د سقاوي وحشیانو د غوښتنې څخه سرغړولې وای د هغې سزا به بې ښه او بده مرگ وو.

دا انسان نما وحشي سقاويان د کابل په ښار کې خپاره وه په هره کوڅه او سړک باندې يې غلاوي کولې او پر ولس يې ظلمونه کول، ځنې هغه خلکو چې سپين ږيري او غریبان وه د دې وحشیانو په مقابل کې يې په ډېر تکلیف خپل عزت او ابرو ساتلای شول، ځکه چې دې وحشیانو به هغوی ته ویل چې تاسو ولي مال او دولت نه لري او هغوی به يې په ډېر ظلم د کورونو څخه د باندې را ایستل او په شلاقو به يې وهل. (سقاوی دوهم-۲۸ مخ).

غلام محمد غبار د سقاو د زوی په باره کې داسې وايي:

(... . اینها هر جا سر می یافتند در صدد بریدن آن میشدند، تا در یک عرصه در شده هیچ سري باقي نماند و آنها به تنها يې سرافراز اند، پس به شمشیر و زنجیر و اعدام تکیه می کردند.

با حاکمیت بچه سقاو در تمام افغانستان یک بې ثباتي عمومي (انارشي) په ډېد امد، ترقي تازه راه افتاده به عقب زده شد و عزت و حيا و سرو مال مردم در خطر افتاده، دروازه هاي دانش و ترقي، فرهنگ و پیشرفت بسته شده، که حتي نخستين کاري که بچه سقاو کرده در کابينه اش به وزارت هاي معارف و عدليه جاي نداده (... .)

د پورته نوښتو څخه دا معلومېږي چې انگریزانو وکړای شول چې د سقاو د زوی غوندي بې شخصيته غله په واسطه ټول افغان نجیب ملت او د هغوی د استقلال قهرمان پاچا ته داسې سزا وي ورکړي چې د دې هېواد په تاریخ کې يې لږ مثالونه لیدل کېږي.

که څه هم برطانويانو دخپل استخباراتي فعالیتونو په نتیجه کې خپل دښمن علیحضرت امان الله خان دافغانستان دسلطنت څخه لیري کړي او ټول افغان نجیب ملت ته يې سخته سزا ورکړل، خود سقاويانو د نهایت بدو اعمالو دسببه ددوی په باره کې د ټولو افغانانو مخصوصا د پښتنو کرکه ورځ په ورځ زیاتېدل، ترڅو نهه میاشتي وروسته محمد نادر خان دانگریزانو په ضمني توافق او د پښتنو په هراړخیز ملاتړ د سقاو د زوی رژیم ړنگ او د سقاويانو وحشیانه او جاهلانه حاکمیت یی پای ته ورسوی.

د محمد نادر شاه کورنۍ هم د امير عبدالرحمن خان د کورنۍ په شان په جدي تلاش او زحمت د نيمې پيړۍ لپاره په افغانستان کې سياسي ثبات او سوله تامين کړل.

6: د يورند لاین، محکوم او ازاد سرحدونه:

دلوي احمد شاه بابا په بې پايه زحمتونو او د ستر پښتون ملت د پاکو وینو او تيرو تورو په قيمت گټل شوی د پښتنو ستره امپراطوري د پوپل زو او بارگزو د ځينو نا امله واکمنانو د بې کفایتۍ او ځان غوښتنې په سبب اهسته اهسته تجزیه شول.

د تیمور شاه تر مرگ وروسته دده د زامنو تر منځ د قدرت پر سر جنګونه شروع شول او ددی جنګونو په نتیجه کښی افغان دولت کمزوری شو او د افغانستان ځنی برخې ایران او د پنجاب د سیګانو دولتونو د افغانستان څخه بیلې کړې.

کله چی د شازمان پر ضد د سردار پاینده خان بارگزی په مشرتوب توطیه رسوا شول او دپا چا دخوا پاینده خان په شمول نور توطییه گران ووژل شول نو د پاینده خان (۲۱) زامن د سردار فتیح خان په مشرۍ د شازمان د مخالف ورور شامحمود ابدالی ملگری شول او د شاه زمان دولت یی ړنگ کړی او شاه محمود ابدالی یی پر تخت کښینی.

کله چی وزیر فتح خان بیا د شاه محمود ابدالی د خوا لمړی ږوند او بیا د غزنی پر مقام په ډیره بې رحمۍ ووژل شو، نو د فتح خان وروڼو د شاه محمود دولت ړنگ کړی او افغانستان یی تر خپل منځ سره وویشتی.

د فتح خان وروڼو نه تنها د خپل حریف شامحمود نظام ړنگ کړی بلکه هغوی افغان مرکزی دولت د منځه یوړی، لمړی یی لویه افغان امپراطوری په خپل منځونو کښی سره وویشل او بیا د گورد پنجیانو په شان یو د بل سره د قدرت پر سر په جگړو اخته شول.

د پاینده خان د زامنو د بې کفایتۍ او بې اتفاقی په سبب د افغان امپراطورۍ زیاتې برخې سیکانو، انگریزانو او ایرانیانو ونيولی او ځنی نورو بیا ځانونه د افغان دولت د تسلط څخه ازاد کړل.

پښتنو دا احمد شاهي امپراطوري هغه برخي چي د افغان شهزادگانو د بي کفايتي په وجه د پرديو تر مستقيم کنترول لاندې را غلي وي محکومي سيمي بللي او ددي محکومو سيمو سره سرحد يي ،، د محکومو سيمو سره سرحد ،، يا محکوم سرحد بللي.

په (۱۸۳۸ع) کال کښي چي کله انگرېزانو د افغانستان د نيولو فيصله وکړل نو په لاهور کښي يي يو تړون امضا کړي چي دا تړون ،، د لاهور د مثلث ،، په نوم ياديږي.

د لاهور مثلث گډون کونکي څوک وه:

۱: د افغانستان پخواني پاچا شاه شجاع چي د ديرشو کلنو راهيسي د د افغانستان څخه تښتيدلي وو او په ښکاپور او لوديانه کښي يي د جلا وطنۍ ژوند تيراوه.

د نړي د هيڅ قانون پر اساس د ديرشو کلنو راهيسي تښتيدلي او مخلوع پاچا شاه شجاع دا حق نه درلود چي د افغانستان په باره کښي يي کومه فيصله کړيواي ، او که يي کومه فيصله کړي هم واي نو دده فيصلي هيڅ ډول قانوني مشروعيت نه درلود.

خو انگرېزانو زور درلودی نو د زور او رايه خو مخ پر لوړه ځي.

۲: د پنجاب د سيکانو مشر رنجيت سينگ چي عملاً د پنجاب حاکم وو.

۳: د برطانوي هند حکومت چي عملاً يي پر هندوستان حکومت کوي.

د لاهور د تړون په اساس انگرېزانو د افغانستان څخه د ديرشو کلنو راهيسي تښتيدلي شاه شجاع څخه د افغانستان د پاچا په نوم داسي اقرار واخست:

(...هغه محکمي چي د افغان دولت څخه په زور جلا شوي دي د لاهور د قرارداد په اساس نور د محکمي د برطانوي هند د قلمرو برخه بلل کيږي...)

د لاهور د قرارداد په اساس په (۱۸۳۸ع) انگرېزانو پر افغانستان حمله وکړل ، افغانستان يي اشغال کړي او شاه شجاع يي د انگرېزانو د گوډاگي په حيث د کابل پر تخت کښينوي او د انگرېزانو پدي عمل سره د افغان او انگليس لمړي جنگ اغاز شو.

افغان وياړلې ملت گوډاګي شاه شجاع مړکړې او انگريزي فوج يې تباہ کړې او د لاهور مثلث هم باطل وبلل شو.

د افغان او انگليس تر لمړي جنگ ورسته هم افغان دولت مردان پردې قادر نه شوه چې يوداسي قوی دولت په افغانستان کېنې ايجاد کړي چې خپل د لاسه وتلي مخکي بيرته د اشغالګرانو څخه ونيسي، او د افغانستان دښمنانو د پخوا په شان د افغانستان د مخکو د لاندې کولو خاينانه هلې ځلې جاري وساتلي.

د برطانوي هند دولت د اميرشيرعلي خان، اميرمحمد يعقوب خان او امير عبدالرحمن خان په درو کېنې هم د افغانستان لاندې نوري مخکي لاندې کړې.

انگريزانو امير عبدالرحمن خان مجبور کړي چې د، ډيورند، بدنامه کرښه ومني.

پدې وخت کېنې چې د ډيورند کرښه منځته راتلل د پښتو خوا حالت په لاندې ډول وو:

۱: کله چې په افغانستان کېنې د محمد زايي وروڼو د بي اتفاقي، بي کفايتي او قدرت طلبې په نتيجه کېنې د کابل دولت کمزوري شو نو د تيرا څخه تر سمندر پوري د سند درود پر غاړه د افغانستان مخکي د کابل دولت د کنترول څخه ووتلي.

انگريزانو د پورته ذکر شوو افغاني مخکو د اشغالولو په غرض چې د تيرا څخه بيا د عربو تر سمندر پوري د سند درود پر دواړو غاړو پرتي وي د مقامې پښتنو سره تر سل کلنو زيات وخت کېنې تر بيا تر سل زيات سخت جنگونو وکړل.

انگريزانو ددې سل کلنو جنگ په جريان تر زياتو وينو تويلو ورسته صرف د پيښور، ديره اسماعل خان، ديره غازي خان، پښين، دوکي، سيبيي او برطانوي بلوچستان تر خپل مستقيم اشغال لاندې راوستل چې دې سيمو ته پښتنو محکومې سيمي او سرحدات ته يې محکوم سرحدات ويل.

نوري ټولي سيمي د انگريزانو د تسلط څخه ازادي او خپلواکي وي چې دې ازادو او خپلواکو سيمو ته پښتنو ازادي سيمي او ددوي سرحداتو ته يې ازاد سرحدات ويل.

داسيمي د کابل د دولت څخه ياغي نوي بلکي د کابل دولت دومره بي کفايته او کمزوري وو چې پر دوي يې حکومت نشو کولای.

د افغان دولت د ضعف څخه انگریزانو استفاده وکړل او په افغان نام نهاده مشرانو لکه مخلوع شاه شجاع، اسیر امیر محمد یعقوب خان او امیر عبدالرحمن خان ئی په زور او جبر، د لاهور مثلث، د گندمک، اود، ډیورنډ، بد نامی معاهدی د افغان نجیب ملت د ارادی خلاف امضا کړی کومی چی د افغان نجیب ملت د عملی مقاومت په واسطه باطلی اعلان شوی.

ددی بد نامو معاهدو په اساس انگریزانو د پښتونخوا پر زیاته برخه د تیرا څخه نیولی بیا تر سمندر پوری د برطانوی هند د حاکمیت د عوه وکړل، خوددی سیمو با غیرته پښتنو په تش لاس اضافه تر سل کاله د برطانوی استعمار سره جگړی وکړی او همیشه یی خپل داخلی استقلال د توری په زور د برطانویانو او بیاد مغلو او انگریزانو د میراث خور پاکستان څخه وساتی.

په ډیر افسوس سره باید ووايو چی د پښتنو او انگریزانو تر سلو کلنو زیات جنگ په دوران کښی د کابل واکمنان تقریباً همیشه د خپل تاج او تخت د ساتلو په فکر کښی وه، او د ازادو پښتنو سره ئی دومره مرسته نه کول چی دهغی مرستی په واسطه ازاد پښتانه د انگریزانو او بیاد پاکستانیانو سره په جگړه کښی بریالی شوی وای.

هر هغه پښتون چی د هغه په رگونو کښی د پښتون بابا وینی جریان لری، او هغه د پښتنی مور شیدی رودلی وی نو د امو او اباسیند تر منځ پاکه پښتونخوا به خپل مور او ملی ناموس گڼی او د هغی دفاع به خپل ملی، پښتنی او اسلامی فرض بولی.

هر هغه پښتون په هر ټولنیز مقام کښی چی قرار لری چی پورته ذکر شوی باطلی او نامشروع معاهدی منی هغه کس پښتون نه دی او د پښتو او پښتونولي د قانون په اساس ملی خاین بلل کیږی.

زه دلته د گرانو لو ستونکو توجه د لوی احمد شاه بابا د امپراطوری د تجزیی شکل ته د یو جدول په ډول راگرځوم.

که په تاریخ او د زما مدار په نوم کې څه غلطی وي گران لو ستونکي دي ما ته بخښنه وکړي .

	د جلاشوي ايالت ، منطقي او ښار نوم	د جلا کېدو کال	جلا کونکي	دهغه زما مدار نوم چې د ده په وخت کې د جلا کيدو حادثه واقع شوي ده .
1	د خراسان ايالت	1803	ايران	شاه محمود ابدالي
2	د اباسند پر غاړه د اټک نظامي قلع	1812	رنجست سنگ	شاه محمود ابدالي
3	د ملتان ايالت	1818	رنجست سنگ	شاه محمود ابدالي
4	د کشمير ايالت	1819	رنجست سنگ	امير محمد عظم خان او ورونه
5	د ديره غازي خان ايالت	1821	رنجست سنگ	امير محمد عظم خان او ورونه
6	د ديره اسماعيل خان ايالت	1821	رنجست سنگ	امير محمد عظم خان او ورونه
7	د پښور ايالت	1833	رنجست سنگ	سلطان محمد خان طلايي
8	د سند ايالت	1825- 1843	انگليس	امير دوست محمد خان
9	د بلوچستان ايالت	1854- 1876	انگليس	امير دوست محمد ، امير شيرعلي ، محمد افضل
10	د سيستان ايالت	1872	ايران	امير شيرعلي خان
11	د خيبردره ، کرم ، بولان ، کوژک او پيوار	1878	انگليس	امير محمد يعقوب خان
12	لنډي کوتل	1878	انگليس	امير محمد يعقوب خان

1 3	شال، فوشنج او کوژک	1878	انګلیس	امیر محمد یعقوب خان
1 4	کوټیه، سیبې او پښین، ارناوي	1878	انګلیس	امیر محمد یعقوب خان
1 5	سوات	1893	انګلیس	امیر عبدالرحمن خان
1 6	باجوړ	1893	انګلیس	امیر عبدالرحمن خان
1 7	چترال	1893	انګلیس	امیر عبدالرحمن خان
1 8	وزیرستان، داور او چاګي	1893	انګلیس	امیر عبدالرحمن خان
1 9	چمن	1893	انګلیس	امیر عبدالرحمن خان
2 0	مرو	1884	تزاری روس	امیر عبدالرحمن خان
2 1	پنجده، آقچه، چمن بید او چشمه سلیم	1885	روس تزاری	امیر عبدالرحمن خان
2 2	دامو دریا هغه خواد پامیر سیمي	1895	تزاری روس	امیر عبدالرحمن خان

7: په هيواد کې د نوي بې ثباتۍ اغاز:

د امير عبدالرحمن خان د وخت څخه بيا د محمد ظاهر شاه د سلطنت تر پايه پورې د (93) کالو د پاره سوله او سياسي ثبات په افغانستان کې برقراره شو، خودا سوله او سياسي ثبات د سردار محمد داود خان د کودتا پواسطه چې د سلطنت پر خلاف يې (1352/4/26) وکړل د منځه ولاړي .

سردار محمد داود خان يو ډېر وړوندوست او پاک افغان وو، خود دې ښو صفاتو سره سره نهايت ضدي او خود خوا انسان وو .

سردار محمد داود خان خپل د تره د زوی سردار عبدالولي خان سره د شخصي تضاد او په شاهي کورنۍ کې د شخصي اختلافاتو او رقابتو پر اساس د محمد ظاهر شاه د سلطنت پر خلاف پر (1352/4/26 هـ . ش) تاريخ نظامي کودتا وکړل، سلطنت يې ړنگ کړي او خپل رقيب د تره زوی سردار عبد لولي چې د کابل د مرکزي قواوو قوماندان وو بندي کړي .

سردار محمد داود خپل په دې عمل سره خپل شخصي ضد خو تر سره کړي، مگر هېواد او ټول افغان نجيب ملت يې د بې پايه سياسي بې ثباتۍ پر لور ټيل وهي .

د سردار محمد داود خان دا عمل د پښتو او پښتونولي د قانون خلاف عمل وو، ځکه چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق يو پښتون بايد خپل سراو مال د پښتون ملت تر گټو قربان کړي نه دا چې د خپل شخصي دښمنۍ د انجام په خاطر پښتون ملت د بربادۍ کندي ته ور ټيل وهي .

د سلطنت په او اخرو کې په اصطلاح د دموکراسۍ په لسيزه کې د نسبي سياسي ازاديو څخه په استفاده په نيمه علني ډول څو سياسي جريانونه د بيلو بيلو پرديو سياسي عقايدو په درلودلو سره ايجاد شوي وه .

ددې نوو سياسي سازمانو عمده ډلو په نظرياتو لحاظ د خارج څخه د وارد شوو سياسي نظرياتو پيروي کول، د مثال په ډول حزب دموکراتيک خلق (د خلق او پرچم ښاخو) د شوروي ډوله کمونيزم، د شعله جاويد سازمان د چيني ډوله کمونيزم، حزب اسلامي او جمعيت اسلامي د نړيوال اخوان المسلمین د پرديو واريدي شوو نظرياتو پيروي کول .

د سردار محمد داود خان تر کودتا وروسته سمدستي افغاني سياسي سازمانونو د دې لپاره جدي کار او مبارزه شروع کړل چې د شاهي کورنۍ اخري واکمن يعني جمهور ريس سردار محمد داود خان بايد د زور د لاري د قدرت څخه ليري کړي او د دوی سازمان دهېواد سياسي قدرت د سردار محمد داود خان په شان د نظامي زورپواسطه پلاس کې واخلي .

دا خبره د ذکر وړ ده چې سردار محمد داود خان د سلطنت پر ضد په خپل کودتا سره نورو اشخاصو او سياسي سازمانوته هم د نظامي کودتا کولو طريقه ورزده کړل .

په نظامي زور د سياسي قدرت نيولو په دې مسابقه کې حزب دموکراتيک خلق د نورو سازمانو څخه پيش قدمه شو او د (1357) کال د ثور پر اووم تاريخ يې د يوې خونړي نظامي کودتا پواسطه د سردار محمد داود خان رژيم د منځه يوړي او پر ځای يې د خپلي خونې رژيم د (د افغانستان دموکراتيک جمهوريت) په نوم ايجاد کړي .

که څه هم د حزب دموکراتيک خلق عمده مشران او کدرونه کليوال تعليم يافته پښتانه وه ، خو د بده مرغه په دوی کې د پښتو او پښتونولي عنصر د سوسيالستي نظريې په تناسب د پريزات کمزوري وو .

د پخواني شوروي اتحاد د جاسوسۍ د سازمان يعني کي جي بي د افشا شوو اسنادو پراساس د خلقيانو او پرچميانو يو شمير عمده مشران د کي جي بي تنخواداره جاسوسان وه .

که موږ (کي . جي . بي په افغانستان کې) کتاب چې د کي . جي . بي د پخواني کارمند واسيلي ميتروخين د خوالیکل شويدي مطالعه کړو نو د خلق او پرچم د گوندونو د يو شمير مشرانو نومونه به د شوروي اتحاد د استخباراتي سازمان کي . جي . بي د غرو په حيث پکښې پيدا کړو ، داچې د دې کتاب منځپانگه څومره پر حقيقت ولاړه دا خدا (ج) ته پته ده .

کله چې د ايران ، پاکستان ، هند ، سعودي ، انگلستان ، امريکا ، جرمني ، فرانسې او داسې نورو د افغانستان په چارو کښې بنکيلو هيوادونو د استخباراتو ارشيفونه ښکاره شې شايد د يوزيات شمير افغانانو نومونه به د دوی د جاسوسانو په حيث پکښې ښکاره شې ، خو کوم افغان چې د پرديو استخباراتي سازمانو غړی وی هغه کس دنړۍ د ټولو منل شوو قوانينو پراساس ملی خاين بلل کېږي .

د شورويانو دامر، هدايت او مشورې پراساس خلقي او پرچمي مشرانو هغه څه كول چې شورويانو به ورته ويل، خلقيانو او پرچميانو د شوروي د كي جي بي په امر او دستور په ظاهره په ډېره عجله سره غوښتل چې په افغانستان كې د شوروي اتحاد په شان سوسيالستي دولت ايجاد كړي چې دا عمل د افغانستان د كمزوري سياسي او اقتصادي زيربنا پراساس او په افغاني مذهبي او سنتي ټولنه كې ناممكن كار وو.

د خلقيانو او پرچميانو مشران د خپل پښتون ملت د خصوصياتو، قومي جوړښت، په پښتنو كې د پښتو او پښتونولي د قانون د تاثيراتو، په پښتنو كې د اسلام د مقدس دين د بي پايه نفوذ او تاثيراتو، په پښتنو كې د پښتنې رسم، رواج او عنعناتو او داسې نورو ملي ارزښتونو د تاثيراتو څخه ناخبره وه.

د پرچميانو او خلقيانو د مشرانو او كشرانو د دولت دارۍ تجربه د صفر سره برابره وه، د منطقي او نړۍ د سياست سره مطلق نابنده وه.

خلقي او پرچمي مشران د سوسيالستي او كمونستي نظريو سره د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون د سخت مخالفت څخه ناخبره وه.

خلقي او پرچمي مشرانو په ډېر نامناسب ډول د افغان دولت په خارجي سياست كې د شوروي اتحاد په طرفداري تغير راوستي او د افغانستان د بي طرفۍ سياست ته يې خاتمه وركړل چې دي عمل د غربي نړۍ، مخصوصا د امريكا د بنسټي دولتي سره راوپارول.

خلقي او پرچمي مشرانو د دولت په زور د خپل سوسيالستي نظريو د تطبيق لپاره په ډېره عجله كار شروع كړ د ټولنې د مطلق اكثريت وگړود مخالفت سره مخامخ شول او د دولت او ملت ترمنځ عملي جنگ شروع شو.

د خلقي دولت او افغان نجيب ملت مخصوصا پښتنو ترمنځ د مخالفت او جنجال څخه ليري او نږدي گاونډيو هېوادونو او دنړۍ سترو طاقتونو شوروي اتحاد او د امريكا متحده ايالاتو استفاده و كړل او د افغانستان په كورنيو چارو كې يې مداخلې شروع كړي.

د خلقي دولت د غيري عملي او د پښتو او پښتونولي ضد اعمالو او پاليسيو د تطبيق نتيجه داشول چې د (1358 هـ. ش) كال د جدي پر شپږم تاريخ شوروي اتحاد د نړۍ د ټولو منل شوو نورمونو او

قوانینو خلاف پر افغانستان مستقیم نظامي یرغل وکړي او افغانستان یې په نظامی ډول اشغال کړي .

اتم فصل

اشغال شوی افغانستان او د پردیو په لاس کښینول شوی واکمنان

الف: روسانو له خوا د افغانستان اشغال او د هغوی د پښتنو ضد پالیسی.

روسان د پتر کبیر د وخت څخه په دې تلاش کې وه چې څنګه خپل ځانونه تودو او بو ته ورسوي ، او تودو او بو ته د رسیدلو لپاره تر ټولو لنډه لار افغانستان وو ، خو په دې لاره کې لوي خنډ په هند کې د برطانيا وجود وو ، همدا علت وو چې په اتلسمه پېړۍ کې روسانو او برطانويانو پردي موافقه وکړل چې افغانستان دي د روسي او برطانوي امپراطوريو ترمنځ د حایل دولت په حیث پاتې شي .

په (1919 هـ ش) کې افغانستان د برطانيا څخه خپل بشپړ استقلال ترلاسه کړي او په (1947 هـ ش) کې برطانيا د هند څخه ووتل او هند پر دوو برخو وویشل شو چې د هند او پاکستان هېوادونه منځ ته راغلل .

د برطانويانو په تللو سره شوروي اتحاد بیا په دې تلاش کې شو چې د افغانستان او پاکستان له لارې ځان تودو او بو ته ورسوي ، همدې هدف ته درسېدو لپاره د شوروي اتحاد استخباراتي سازمان د منطقي په هېوادونو کې د شوروي پلوه حزبونو بنیاد کېښود .

شوروي استخباراتو د دې شوروي پلوه احزابو څخه د شوروي اتحاد په ګټه د استخباراتي حلقو په حیث هم استفاده کول .

د نړۍ استعمارچیان همیشه په دې تلاش کې وه او دی چې د نړۍ دنورو خپلواکو خو کمزورو هېوادونو په کورنیو چارو کې مداخلی وکړي .

استعمارگران د نورو هیوادونو په چارو کې دخپل مداخلو په جریان کې اکثرآد مشابه فرمول مطابق عمل کوی .

استعمارگران د کمزورو هیوادونو د اشغال په خاطر اکثرآد هغو ملتونو دمنځ څخه ټیټ همته او بی غیرته خلک مخصوصاً په اقلیتونو پورې تړلي خو پس فطرته جاسوسان استخد اموي ، اوتراشغال وروسته همدا د پردیو جاسوسان پراشغال شوی ملت د گوډاگيو واکمنانو په حیث مقرروی .

استعمارگران د اشغال شوی ملت د لاینه سرکوب په خاطر خپل گوډاگیان د لیونیو سپو په شان و خپل ملت ته ورشکاري اود اشغال شوی مظلوم ملت اکثره وگړی د داخلي ملی خایانو د کړونو څخه دومره په تنگ شي ترڅو د داخلي جاسوسانو په تناسب دخارجي یرغلگرو پراطاعت شکروباسي .

شوروي استعمار هم د استعمارچپانو د منل شوي نړیوال فرمول مطابق او د انگریزانو په پیروي (چې د سقاو زوی یې استخدام کړی و) په افغانستان کې ببرک کارمل او ځینې نور پښتون ملت ته غدار پښتانه استخدام کړل او ددوی تر رهبری لاندې یې په نامه سیاسي خو په حقیقت کې د کی جي بي د استخباراتي سازمان یوه د جاسوسی کړۍ جوړه کړل .

شورویانو د خلقي او پرچمي مشرانو د بې کفایتۍ څخه په استفاده د (1358 هـ . ش) د جدي پر شپږمه نېټه یې د نړۍ د ټولو منل شویو نورمونو او قوانینو پر خلاف پراغانستان نظامي تجاوز وکړ ، افغانستان یې مستقیما اشغال کړ او خپل معلوم الحال جاسوس ببرک کارمل یې چې په شوروي اتحاد کې پټ وو د افغانستان د گوډاگی واکمن په نوم پراغانستان مقرر کړ .

روسان خپل د دې بد نام جاسوس ببرک کارمل په باره کې په خپله داسې وایي :

1 : جنرال الکساندر لیا خوفسکي ، جنرال جنگیده در افغانستان در کتاب بنام (تراژدی و قهرماني افغانستان) چنین مینویسد :

((ببرک کارمل شخص کی جي بي بود ، در اخر حکومت و حاکمیت خود در نوشیدن شراب افراط میکرد ، حتی مسئول وریس کی جي بي یوري اندریفوف که پشتیبان و حامی کارمل بود درین مورد به او بار بار نصیحت ها کرد اما فایده یی نداشت ، روز به روز و هر چه بیشتر معلوم میشد که کارمل توان رفتن در راه راست را ندارد اما باز هم کسی در مورد کنار گذاشتن ویا بر طرفی او فیصله یی وتصمیمي نمی گرفت چرا که در پشت او کی جي بي ایستاده بود .))

نوموړي جنرال د همدې کتاب په بل ځای کې د کارمل و قدرت ته د رسېدو په باره کې داسې وايي:

((با انکه تاريخ فرستادن قواوی منظم شوروي (25) دسمبر (4) جدي تعين شده بود اما قبلًا گروپ های ضربتي به خاطر کشتن امين در سفارت اتحاد شوروي جابجا شده بود ، در روز 25 دسمبر در ميدان هوايي خواجه رواش کابل جلسه يی پنهاني از تمام مشاوران شوروي در قواي مسلح افغانستان داير گرديد ، همينجا بود که تصميم گرفته شده و دستور صادر گرديد که قواي مسلح افغانستان خنثی گرديده و توان جنگيدن در برابر قواي شوروي از آنها سلب گردد .

در تپه تاج بيگ عمليات به خاطر گرفتن اقامتگا امين با مستعار يا شفر (شتورم 333) ياد شد ، و قومانده ان به دوش افسر کی جي بي

(با يا رينوف) بود ، و به همين مقصد تشکيل و جابجايی قطعه يی از مسلمانان شوروي با قومانده جگړن خال بايوف از ميدان هوايي بگرام در مسير دارالامان صورت گرفت .

شروع عمليات ساعت 10 شب ششم جدي تعين شده بود اما بعد ها به ساعت نه 9 شب و سپس به ساعت هفت و نيم شام تغيير يافت ، به عقیده نويسنده علت تغير ان بود که امين به اساس نقشه و طرح کي جي بي توسط زهر نمرده بود و ضرورت مي افتاد که بدون درنگ به وسيله نظاميان جبرا از ميدان برداشته شود .

عساکر افغاني سخت مقاومت ميکرد و با انکه سلاح ثقيله شانرا مشاوران شوروي غير فعال ساخته بود تا پايان جان بر ضد شورويها جنگيدند .

حفيظ الله امين همراي دو فرزند کود کش و ديگر اعضاي خانواده و نزديکان يکجا کشته شدند و جسد هاي شان در نزديک تپه تاج بيگ زير خاک گرديد . ((

يو بل شوروي افسر تورن جنرال لوکين وايي:

((به تاريخ ششم جدي با ريس عمومي کي جي بي اندروپوف نشستہ بوديم که از کابل مسئل کي جي بي از عمليات موفقانه و کشته شدن حفيظ الله امين اطلاع داد ، اندروپوف احساساتي شده و گفت که کارمل بزودي پيدا شود و متن بيانيه اش را آماده سازد .

بعد تر ازاو د راديو تاشکند خبر کښته شونډ حفيظ الله امين بايک صډاي اشنا اعلان گرديد و اين اعلان همرا بايک بيانیه مفصل بار بار ازاو راديو تاشکند تکرار شد ، به غلطی خود پي بردند راديو کابل را قطع ونشرات خود را به نام راديو کابل کردند .

همين که کارمل از کښته شونډ امين يقين حاصل کرد همرا با ديگران همراهان فراري اش از مهمان خانه کی جي بي بيرون شد دوباره به کابل اورده و بر تخت نصب شد ، برژنيف و ديگر سران روسي طي تلگرامي به اواز موفقيتش تبریک گفتند .))

د تاريخ په اوږدو کې دا د نړۍ دا اشغالگرانو منل شوی فرمول دی کله چې غواړي بل هېواد اشغال کړي او تر خپل مستقیمی ادارې لاندې یې راوړي ، نو تر اشغال وروسته دا اشغال شوی هیواد قدرت اقلیتونو ته سپاري او په اقلیتونو کې هم پروتندوستو او د ملي نظر لرونکو اشخاصو باور نکوي .

استعمارگران د هېوادونو تر اشغال وروسته په ټول ملت کښی مخصوصاً په اقلیتونو کې هغه پلایت ، پس فطرته ، رزیل ، ټیټ صفت و طنفروش او بې ارزښته اشخاص د خپل زرخریده غلامانو او جاسوسانو په صفت استخداموي چې د خپل هېواد او هېوادوالو ، ملي خپلواکی ، ملي او شخصي نوامیسو ، دین او هر ډول ملي او دیني ارزښتونو هېڅ پروانه لري .

استعمارگران و خپل اهدافو ته درسیدو په خاطر او دا اشغال شوی ملت د لانه سرکوب په خاطر دا اشغال شوی ملت خڅه و استخدام شوو جاسوسانو ته چی په حقیقت کې ملی خاینان بلل کیږی خاص وظایف سپاری چی مونږئی دلته ځینو وظایفو ته ډیره لنډه اشاره کوو :

1: دا ملی خاینان باید د خپل خارجي بادرانو په گټه په خپل ټولنه کې د خپل ملت د ملي خپلواکی ، ملی حاکمیت ، مخکنۍ بشپړتیا ، ملی گټو او ملي نوامیسو برخلاف عمل وکړي .

2: دا ملی خاینان باید د خارجیانو د خوا د دوی د هېواد د اشغال نا مشروع عمل ته مشروع عمل ووايي .

3: دا ملی خاینان باید د خارجي بادرانو په نفع د خپل ملت په مقابل کې ودریږي .

4: دا ملی خاینان باید دا اشغالگرانو په امر او هراړخیز حمایت دا اشغال شوی ملت د اکثریت سره دښمني وکړی ، د هېواد په اکثریت پوری تړلی اشخاص باید د سیاسي ، اقتصادي او فرهنگي ساحو

څخه ليری کړی، هغوی مړه، بندی، تهديد، فرار او تطمع کړی ترڅو د اشغال شوی ملت د بیا یو متبي کیدو مخه ونیسي چې د اشغال گرانو په مقابل کې راونه پاڅیږي.

5: دا ملی خاینان باید د خپل هېواد ټول هغه ملی، دینی، مذهبی، فرهنگي او تاریخي ارزښتونه تحریف او تخریب کړی چې د اشغال شوي هېواد دوگړو تاریخي، ملي، دینی، فرهنگي او داسې نور افتخارات بلل کېږي، او د دې اشغال شوي ملت د مشترکو ملي ارزښتونو په حیث د اشغال شوی ملت وگړي پر راټولیدلای شي.

کله چې شوروي اتحاد افغانستان اشغال کړي د دې اشغال په باره کې یو روسي نویسنده “ ډولسانوفسکي ” داسې وویل:

(موږ په دې خاطر پر افغانستان لښکر کشي و کړل چې د اکثریت یعنی “ پښتنو ” دیکتاتوري پای ته ورسوو او دولتي قدرت و اقلیتونو ته وسپارو).

په ټوله نړۍ کې د متمدنو انسانانو د خوا دا منل شوی اصل دی چې د یو هېواد مشري او رهبري دهغه کس یا ډلې حق دی چې دهغه هېواد دوگړو د اکثریت ملاتړ ورسره وي.

د مشرتوب او رهبري لپاره د اکثریت ملاتړ نظام او رهبریت ته مشروعیت او سیاسي ثبات ورکوي، همدا علت دي چې په ټوله نړۍ کې د ملتونو رهبري د هغو قومونو او هغو مشرانو پلاس کې وي چې د ټولنو په اکثریت پورې اړه او تعلق لري، او که په استثنایي ډول د ملت رهبر لکه “ بارک اوباما ” چې د امریکایي ټولنې په اقلیت پورې تعلق لري خو بیا هم د ټولنې د اکثریت په ملاتړ د قدرت او رهبري مقام ته رسیدلی دی.

خو شوروي اشغالگرانو پر افغانستان خپل غیری قانوني او ظالمانه تجاوز ته په دې بې اساسه او بې شرمانه منطق مشروعیت ورکاوه چې په افغانستان کې یې د اکثریت “ پښتنو ” حاکمیت د منځه یوسي او پرځای یې د اقلیت د حاکمیت په نوم خپل زرخریده جاسوسان د هېواد او ملت د حاکمانو په نوم پر افغان نجیب ملت وتپل او د افغانانو گران هېواد افغانستان یې اشغال کړ.

د شورویانو د خوا د افغانستان تر اشغال سمدستي وروسته روسانو و خپل افغاني جاسوسانو ته کوم چی اکثره یی دهېواد په اقلیتونو پورې تړلي وه او شورویانو پر لوړو دولتي او حزبي چوکیو

مقرر کړي وه وظيفه وسپارل چې د افغان نجيب ملت ملي وحدت چې د افغان نجيب ملت او افغانستان د بقا ډاډ من ضامن وو مات کړي .

شورويانو د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د ماتولو لپاره منظم پلان طرحه کړی چې د عملي کولو وظيفه يې په افغانستان کې د “کی جي بي” د مسئولينو ، د “خاد” د مسئولينو او د پرچميانو او خلقيانو د هغه اړخ پرغاړه وه چې د “کی جي بي” زرخریده جاسوسان وه .

د افغان نجيب ملت د دښمنانو د دې خیرن او کرغیرن پلان د حمايت ، تطبيق او نظارت مسؤليت د شورويانو د ګوډاګيانو بېرک کارمل ، ډاکټر نجيب الله د خاد عمومي ریس ، نورا حمد نور ، نجم الدين کاوياني ، فريد احمد مزدک ، محمود بريالي ، اناهيټا راتبزاد ، جلال الدين صديقي ، نبی عظيمي ، پروفيسر جاويد ، صالح محمد زيری ، حبيب الله حبيب ، داود کاويان ، عبدالله شادان ، جلال رزمنده ، نورالله تالقاني ، جنرال مومن دستگیر پنجشيري او د شورويانو د داسې نورو جاسوسانو پرغاړه وه .

د شوروی د اشغال سره سم پورته ذکر شوو جاسوسانو دخپل بادارانو په امر د افغانستان پر ملي افتخاراتو يرغلونه شروع کړل چې څو لنډ مثالونه يې دلته بيانوو :

1: د شورويانو پورته ذکر شوو جاسوسانو به کونښن او تبليغ کوی چې:

لوی احمد شاه بابا او چنگېز خان يو شان ظالم ، وينې څښونکي او ويرونکي امپراطوران وو . . .

2: غازي وزير اکبر خان د انګريزانو نماينده وو . . .

3: پښتانه قبایلي خلک دي او قبایل ننگ او ناموس نه لري . . .

4: د افغانستان نوم بايد په خراسان بدل شي

5: د شوروي دې غلامانو غوښتل چې د افغانانو ملي هويت “افغان” په “خراساني” بدل کړي .

6: د شورويانو دي حلقه بګوش غلامانو غوښتل چې د افغانستان په هره برخه کې چې پښتنو ژوند کوي د هغو په کليو کې د جنگونو اور بل کړي او د هېواد د شمال څخه پښتانه په زوره د جنوب يا پاکستان خواته په مهاجرت کولو مجبور کړي .

7: د شوروی دی حلقه بگوش غلامانو د خپل بادرانو په امر او د هغه عقدی او تعصب له رویه چی د پښتنو سره ئی لرل د پښتون ویاړلی ملت پر سر، ناموس، عزت، مال، تاریخ، فرهنگ او داسی نورو ملی، پښتنی او تاریخی ارزښتونو یرغلونه شروع کړل.

د مثال په ډول پښتون عالم او محقق استاد روہی وایی چی: (من در حضور چند نفر دیگر به یک پرچمی کلان گفتم: شما چگونه اجازه میدہید که در دانشگاه کابل چنین کتاب تدریس شود که هیچ ارزشی علمی ندارد و فقط بدین خاطر تدریس میشود که در آن تمسخری به پشتونها روا داشته شده ، به گونه نمونه پروفیسر جلال الدین صدیقی مینویسد که ، پشتونها مردم قبیلوی هستند و قبایل ننگ و ناموس را نمی شناسند ، ، همینگونه این مطلب را چی کسی خواهد پذیرفت که در میان پشتونها کدام حاکم شریف وجود نداشته و اگر امیر امان الله خان صفتهایی نسبتاً خوب داشته علتش آن بود که تاجکهای اصیل او را تربیه کرده بودند. ایا این موضوع بنیاد علمی دارد که در میان یک قوم هیچ انسان بد و در قوم دیگر هیچ انسان خوب وجود نداشته باشد؟

او به پاسخ من گفت: من پروفیسر جلال الدین صدیق را به این خاطر احترام میکنم که تا حال به پشتونها چیزی گفتن تابو یعنی ممنوع شمرده میشد ولی او برای باری نخست پشتونها را از حریم مقدس شان بیرون کرده و غرور شان را شکست). (سقاوی دوم ۳۷ مخ)

8: د شورویانو دی حلقه بگوش غلامانو به د شوروی اشغالگرانو او ددوی داور قوت ټول د پښتنو پر کلیو او بانډو استعمالوی ، د مثال په ډول د هرو ۱۰۰ سکات راکټونو څخه ۹۹ د پښتنو پر کلیو اوریدل.

9: د شوروی دی غلامانو به ویل چی په پښتنو کښی هیڅ ښه سړی وجود نلری ، امان الله خان چی نسبتاً ځنی ښه خویونه درلودل هغه هم د اصیلو تاجکانو د خوا تربیه شوی وو...

10: د پښتنو مورنی او د هېواد ملی او رسمی ژبه " پښتو " د دفتر ، تعلیم او مطبوعاتو څخه وباسی ، که څه هم د پښتنو ژبی سره نا خود اگاه د ښمنی خولا د ایرانی ژبی تر تاثیر لاندی شاهانو د لوری د ډیر پخوا څخه لا را شروع شوی وه .

11: د شوروی دی جاسوسانو او ددوی بادارانو د هېواد هغه سیمي چی اکثریت پښتانه په کې اوسی تر نظامی ، سیاسی ، اقتصادی او فرهنگی سختو فشارونو لاندی راوستلی .

12: د هېواد په سياسي ، اقتصادي او فرهنگي ، ساحو کې د پښتنو مسلم حقوق او وظيفه د هغوی څخه غصب او د هېواد واقلیتونو ته ورکړل شول .

13: په اشغال شوی افغانستان کې د شورويانو ګوډاګي دولت ټول مادي ، معنوي او سياسي امکانات په افغان اقلیتونو پورې تړلو هغو اشخاصو او افرادو ته په اختیار کې ورکړل چې د پښتون ستر ملت ازلي دښمنان او مخالفین بلل کیدل ، هغوی د دولت په امکاناتو او پښتني ضد ټولنې جوړې کړې او ډول ډول افغاني ضد نشرات به یې کول چې موږ دلته د “ غرجستان ” د مجلي او د “ هزاره ملت د انسجام د مرکز ” څخه د مثال په ډول یادونه کوو ، چې د عبدالواحد سرابي ، شاه علي اکبر شهرستاني ، اسماعیل قاسمي ، حسین نایل ، عبدالحسین توفیق ، عوض نبی زاده ، عبدالله کښتمند ، او داسې نورو د خوا جوړې شوي او رهبري کیدي .

د شورويانو د خوا د افغانستان د اشغال په مقابل کې پښتون ستر ملت ملي غزا پیل کړل ، د کرملین مشران او د کابل دارګ په ګلخانه کې د هغوی ګوډاګیان یې یو په بل پسې ناکامه او زاره چاودی کړل .

د پښتون ستر ملت د توري ، میراني او بې مثالې قربانیو په زورتاریخ یو ځل بیا تکرار شو ، د پښتونخوا پاکه او سپیڅلي خاوره یو ځل بیا د

د نړۍ دیوی بلۍ ستره امپراطوري ، د شوروي اتحاد دو حشت او بربریت د سترې امپراطوري په هدیره بدله شول .

کله چې شوروی اشغالګران په دې پوه شول چې د پښتنو هیواد د اشغالیدو نډی او پښتون ملت غلام کیدلای نشي ، نو په دې تلاش کې شول چې څنګه د پښتنو د لاسه د داسې ذلیلي ماتي څخه ځان وژغوري لکه پښتنو چې دانګریزانو امپراطوری ته په درې جنګونو کې ورکړي وي .

شورويانو هم د هر بل اشغالګر په څیر د پښتنو ازلي او ابدی دښمن ایران ته مراجعه وکړل ترڅو د پښتنو څخه یې خلاص کړي .

ایران ته دروسانو دا رجوع تصادفي نه وه ، روسانو ته د منطقي د تاریخ د مطالعې څخه دا معلومه وه چې د تاریخ په اوږدو کې د پښتنو ازلي دښمن ایران همیشې د پښتنو خلاف هر ذلیل سازش ته آماده وو چې ژوندي او تازه مثالونه یې په هند کې د مغلو د واکمنۍ په وخت کې د اصفهان او ډهلي د

پښتنو ضد اتحاد وو ، او په دې وروستيو کې د ايران او برطانوي هند ترمنځ د پښتنو دامپراطورۍ برخلاف ذليل سازشونه يې بله نمونه وه .

کله چې شورويان پردي متيقين شول چې دوی په افغانستان کې د پښتنو او نورو غازيانو د ماته نه خوړونکي مقاومت په سبب د حتمي ماتې سره مخامخ دي ، نو د زړې گيدړي په شان يې د يو بل نيرنگ څخه کار واخستی .

د شوروي او ايران استخباراتي سازمانونو يو مشترک استخباراتي پلان جوړ کړي .

د روسيې او ايران د پښتون ضد پلان مطابق د کابل د شوروي پلوه دولت زياته برخه ، او د مجاهدينو په منځ کې چې دروس او ايران استخباراتي سازمانو کوم پښتون ضد ، افغان ضد او افغانستان ضد حلقې ، عناصر ، افراد ، اشخاص ، ريزرفونه ، امکانات ، اجنټان او پلويان درلودل هغو ټولوته يې امروکړي او پر يو مشترک مرکزي سره راټول کړل .

د شوروي او ايران استخباراتو د امريکا ، پاکستان او سعودي استخباراتي سازمانونه غافلگيره کړل او په ډېره بې شرمۍ سره يې کونښ و کړي چې د پښتنو او ټولي نړۍ په سترگو کې خاوري ورواچوي او د يو استخباراتي پلان مطابق يې خپل پخواني په کمونستي نظر مشهور او د ملت په منځ کې بد نام اجنټان يعنې د ببرک کارمل او ډاکټر نجيب الله د ملی خيانت په تور تورنۍ ، خيرني ، منفورې او رټلې څېرې د منځه ويستلې او پر ځای يې خپل نوي پلويان افغانانو او نړۍ ته معرفي کړل .

روس او ايران د انټر ناسيونا ليست مارکسيست ، لننيست ببرک کارمل او ډاکټر نجيب الله پر ځای د انټر ناسيونا ليست اخواني برهان الدين رباني په مشرۍ احمد شاه مسعود ، عبدالرشيد دوستم ، عبدالعلي مزاري او داسې نور افغاني ټولنې او نړۍ ته د افغاني مشرانو په حيث معرفي کړل ، يعنې د کارمل او نجيب پر ځای دروس او ايران په ملا تړد افغانستان چاري برهان الدين رباني ، احمد شاه مسعود ، رشيد دوستم ، عبدالعلي مزاري او ددوی ملگرو ته وسپارل شوی .

دروس او ايران دې نوو پلويانو د کمونيزم پر ځای د اخوانيزم شعارونه ورکول .

دروس او ايران له خوا جوړ شوي دې نوي ايتلاف هم د انگرېزانو د جاسوس د سقاو زوی حبيب الله د پروژې مطابق کار شروع کړ .

کله چې دروس او ایران پلویانو د یو سازش په نتیجه کې د افغانستان د پایتخت کابل او ځینو نورو ولایانو چاری پلاس کې واخستی، نو د پاکستان استخباراتو هم خپل وفادارترین نماینده گلبدین حکمتیار او دده حزب اسلامی ته په ټول هیواد کې د روس او ایران پلوه اتحاد پر ضد د جنگ کولو امر وکړی او په ټول هیواد مخصوصاً د کابل په ښار کې دروس، ایران او پاکستان د پلویانو تر منځ سخت جنگونه شروع شول.

دروس، ایران او پاکستان پلوه د لود خپل واکمنۍ په دوران کې د پریزیا د اسلام ضد، پښتون ضد، افغان ضد او انسان ضد اعمال سرته ورسول، د اسلام او جهاد په نوم یې د زیاتو افغانانو مخصوصاً د کابل او د هېواد د نورو ښارونو او بانډو د اوسېدونکو سر، مال، عزت او ناموس لوټ کړ.

دروس، ایران او پاکستان دې پلوی د لود افغان دولت او افغان نجیب ملت ټولې دولتي او شخصي شتمنۍ لوټ کړې.

دروس، ایران او پاکستان دې طرفدارانو د خپل خارجي ملاتړو په امر د هېواد ملکي، نظامي، اداري او اقتصادي زیربناوې د اساس څخه د منځه یووړې.

دروس، ایران او پاکستان دې پلویانو د خپل بادارنو په امر د افغان نجیب ملت تر منځ د جنگ، نفاق او نفرت اوربل کړ او د افغان نجیب ملت ملي وحدت یې عملاً له منځه یووړ.

دروس، ایران او پاکستان د دې پلویانو د ناوړه اعمالو په وجه د هېواد د ولسوالیو ارتباط د ولایاتو سره او د ولایاتو ارتباط د هېواد د مرکز کابل سره قطع شو، حتی د کابل ښار لاهم پر څو برخو ووېشل شو چې په هره برخه کې یې بېل بېل زورواکان د ولس د سر، ناموس، عزت او مال په لوټلو مصروف وو.

دروس، ایران او پاکستان د دې انډیوالانو په اجازه په زرگونو خارجي تروریستان هېواد ته راغلل، د رباني او مسعود د ډلې له خوا دی نړیوالو تروریستانو ته افغاني تابعیت ورکول شو او هغوی د افغانستان څخه ټولې نړۍ ته د تروریزم د صادراتو په کار مصروف شول چې یو ژوندی مثال یې د القاعده د سازمان له خوا پر نیویارک او واشنگټن باندې د (9/11) تروریستي حملې دي چې پلان او رهبري یې د افغانستان څخه کېدل.

لکه څنگه چې انگریزانو د پښتنو او نور افغانانو څخه د خپل درې واړه ذلیلو ماتو انتقام په کابل کې د سقاو د زوی حبیب الله په واکمن کیدو واخستی ، په همدې ډول روسانو او ایرانیانو یو ځل بیا وټول افغان نجیب ملت مخصوصاً پښتنو ته و شورویانو ته د ماتې ورکولو په جرم پرهېواد د شمالي ټلوالې د مسلط کیدو په سبب داسې سزا ورکړل چې پښتنو او ټول افغان ملت د سقاو د زوی حبیب الله ظلمونه په سترگو پورې رانجه کړل .

د روس او ایران پلویانو چې کله کابل اشغال کړ نو د افغان نجیب ملت د سر ، مال ، عزت او ناموس په لوټلو یې زړه سوړ نه شو ، او د خپل بادارانو په امر یې د پښتنو پر تاریخ او فرهنگ د کارمل او نجیب د ادارو په شان تعرضونه شروع کړل ، چې څو لنډ مثالونه یې دلته راوړو .

1: کله چې د ایران او روس د پلان مطابق د کارمل او نجیب پر ځای د کابل واک و مسعود او رباني ته تسلیم شو په دې وخت کې د کابل ښار د وخت ښاروال د ښاروالي د جنجالي او مصروفې دندې سره سره د کابل پوهنتون د حقوقو په پوهنځي کې د افغانستان د معاصر تاریخ درس ورکول هم پر غاړه واخستل .

ده د خپل تدریس زیات وخت د احمد شاه بابا ، غازي امان الله خان او امیر عبدالرحمن خان په تخریب تیروي .

دې ښاغلي د لوي احمد شاه بابا سره دومره تعصب درلودی لکه څنې متعصب هندوان چې یې لري ، دې ښاغلي به د خپل بادارانو په هدایت د احمد شاه بابا په باره کې داسې ویل :

(او حقوق دیگر میلتهاي این سرزمین را در نظر نه گرفتند ، نام این خطه را افغانستان نهادند ، علاوه بر بعضی زمین های زراعتی مردم سمت شمال را به اعضای قبیله خویش توزیع کردند . . .)

(سقاوی دوم-۱۲۲ مخ)

دروس او ایران د غلامانو د جملې څخه یو بل استاد د کابل پوهنتون د اینجینرۍ او نورو پوهنځیو د محصلینو څخه په امتحان کې داسې سوالونه مطرح کړل:

(چرا احمد شاه از تا جکها باج می گرفتند و از پښتو نهایی نه؟)

در مورد جنایات احمد شاه معلومات ارایه دهید ؟

درمورد فقر فرهنگی، عقب گرایی و خصلت قبيله يي دوران حاکمیت احمد شاه معلومات ارائه نماید؟

لښکر کشي ها و تهاجمات احمد شاه عليه کشور همسايه، بر کشور ما چقدر زیان اور بود؟
(سقاوی دوم ۱۲۳-۱۲۴ مخ)

دروس او ایران دی زر خرید غلامانو به ددی سوالونو په شان داسی نور جاهلانه سوالونه مطرح کول
دروس او ایران دي غلامانو به د غازي امان الله خان په باره کې داسې ويل:

(او یک شخص عیاش و بزدل بود و در بسیار موارد با انگلیسها در تماس بودند، مملکت ما را به سوي عیاشي کشانید، نظام تک ملتي درین زمان دوام پیدا کرد، بالاخره مردم شمال به رهبري حبیب الله خادم دین رسول الله عليه او قیام کرد، و او را از پا در آوردند و هسته یک نظام ملي و اسلامي را در افغانستان به میان آورد.)

(سقاوی دوم - ۱۲۳ مخ)

دروس او ایران د دې غلامانو پښتون ضد او افغان ضد خیالونه د دې څخه معلومېږي چې غازي امان الله خان ته عیاش، بزدل او داسې نور بد الفظ استعمالوي او په مقابل کې د سقاو زوی غل حبیب الله خادم دین رسول لله بولي.

د علي حضرت امان الله خان د خوا ایجاد شوي ملي او مترقي نظام ته د عیاشي نظام او د سقاو د زوی د غلامی، غلا او چپاول نظام ته ملي او اسلامي نظام وايي.

ددوی د نظره دا خبره رښتیا وه ځکه چې د سقاو زوی حبیب الله هم د انگریزانو په امر و افغانانو ته د سزا ورکولو د پاره ګمارل شوي وو او د خادم دین رسول الله په نوم یې د افغانانو سر، مال، عزت او ناموس لوټ کړي، شمالي تلوالی هم د روس او ایران په ملاتړ خپل سیاسي او نظامی ژوند ته دوام ورکاوه او ددوی د ملاتړو یعنی روس او ایران د خوا و افغانانو مخصوصا پښتنو ته د سزا ورکولو لپاره تشویق کیدل، اودوی هم د اسلام او جهاد په نوم د افغان دولت شتمنی او د افغان نجیب ملت سر، عزت او مال په داسې بې رحمۍ سره ولوټل چې افغانانو د سقاو د زوی پر چور او چپاول شکر وایستي.

په افغانستان کې د پرديو استخباراتو د پلوی ډلو ترمنځ د قدرت پر سر جنګونو او د دې ډلو د افرادو د خوا د افغان ملت او دولت د شتمنيو د چور او چپاول څخه ولس ډېر په عذاب شو ، او دا جنګونه هم په تپه ولاړ حالت ته ورسيدل ، بالاخره د پاکستان د استخباراتو په ابتکار د طالبان په نوم يوبله جنګي ډله رامنځ ته شول .

د اي ايس اي د خوا دې نوي رامنځته شوي ډلي يانې طالبانو و جنګ و هلي پښتنو ته “د محمدي غرا شريعت د انفاذ” شعار پراندي کړي ، کوم شعار چې د پاکستان استخباراتي سازمان اي ايس اي لا پخوا د پښتونستان د پښتنو په منځ کې په برياليتوب امتحان کړيو .

طالبانو د نفاذ شريعت د شعار په واسطه د پښتنو ملاتړ حاصل کړي .

طالبانو د پښتنو په نظامي ملاتړ ، د اي ايس اي او عربي هېوادو په مالي او لوژيستيکي ملاتړ د روس ، ايران او هند پلوی پخواني ټولي جنګي ډلي ماتي کړي ، او د هغوی څخه يې د افغانستان (95٪) خاوره لاندي کړل .

شمالي ټلوالې صرف په پنجشیر او بدخشان کې د روس ، هند او ايران په مرسته د طالبان په مقابل کې مقاومت ته دوام ورکړي .

طالبانو هم د پاکستاني استخباراتو په امر د شريعت په نوم د پښتنو سره سخت ظلمونه شروع کړل .

طالبانو د اي ايس اي په امر او مشوره د پښتنو په بې عزته کولو شروع وکړل ، هغوی يې هرځای بې عزته کول ، ميره به يې د ماندينې ترمنځ وهي او ټکوي ، ماندينه به يې د ميره ترمنځ وهل او ټکول چې د طالبانو دا عمل د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون سخت مخالف وو .

د مغلو او انګريزانو ميراث خور پاکستان د طالبانو د ساده توب څخه په استفاده او د طالبانو په واسطه د شرعيت د پاک نوم څخه په گټه اخستنه غوښتل چې د پښتنو ملي او پښتني غرور مات کړي او هغوی ذليل او بې عزته کړي .

طالبانو د اي ايس اي په مشوره د پښتنو څخه د تعليم حق سلب کړي ، ځکه چې پر تعليم يافته پښتنو بيا د اي ايس اي د جاسوسانو حکومت کول سخت کار وو ، خو بې تعليمه پښتانه بيا د اسلام او شريعت په نوم د خپل هر ډول حقوقو څخه په اسانه ډول بې برخي کيداي شول ، او هم د دې بيسواده

پښتنو څخه د اسلام او شريعت په نوم د اي ايس اي د تروريستي پلانونو د پلي کولو لپاره په هند او ټولي نړۍ کې ښه استفاده کيداي شول .

طالبانو د اي ايس اي په مشوره د پښتنو څخه د کار ، تعليم ، ډاکترته د تللو ، موسيقي اوريدلو ، ږيري خريلو ، د ازادو مطبوعاتو د لرلو او داسې نور انساني حقه حقوق غصب کړل او هېواد يې په يو زندان ورته بدل کړي .

پر پښتنو او افغان نجيب ملت ټول پورته ذکر شوي مشکلات او زحمتونه هغه وخت راغلل چې د پښتنو مشرانو خپل شخصي گټي تر ملي گټو مقدمې وبللې ، او د خپل شخصي گټو او شخصي قدرت په خاطر يو د بل سره په جنگ شول ، او يا ځني افغانان د پرديو هېوادونو د استخباراتي سازمانو د خوا جذب شول او د ملي خاينانو د خپل بادارانو د امر مطابق په افغانستان کښي د خپل خارجي بادارانو د شومو اهدافو د پلي کولو د پاره کار او مبارزي شروع کړي .

د افغانستان ځينو نا امله او ځان غوښتونکو مشرانو د خپل ورور سره د شروع شوي جنگ د بري په خاطر د افغان نجيب ملت او گراني پښتونخوا د تاريخي او ازلي دښمنانو يعني ايران ، بریتانیا ، ننني پاکستان او روسيې څخه مالي او نظامي مرستې و غوښتلې .

د افغاني مشرانو د خوا و خپل ورور ته د ماتې ورکولو او خپل شخصي اهدافو ته د رسيدلو په خاطر د پرديو هېوادونو څخه د مالي او نظامي مرستو د غوښتلو په اساس هغوی ته زموږ د هېواد په کورنيو چارو کې د مداخلې موقع مساعده شول ، د پرديو هېوادونو د مداخلو په سبب په معاصر تاريخ کې د لوی احمد شاه بابا د خوا تاسيس شوي د پښتنو لويه امپراطوري د منځه ولاړه او ټوټه ټوټه شو .

په پښتونخوا کې د احمد شاهي امپراطوري د زوال د غمجن اغاز څخه بيا تر نن پوري د هېواد د تاريخي ویرلړلو حوادثو د مطالعې څخه موږ په څولنډ وټکو کې دا لاندې نتجې اخستلای شو .

1: د پښتنو لويه امپراطوري د منځه ولاړل .

په اتلسمه پيړۍ کې د پښتونخوا شهزادگانو د پښتو او پښتونولي د قانون برخلاف د اتفاق پر ځای د نفاق لاره غوره کړل، یو د بل سره د قدرت پر سر په جگړو اخته شول او د دې جگړو د تمویل لپاره یې د پښتونخوا او پښتنو د ازلي او دايمي دښمن ایران څخه مرسته وغوښتل.

د پښتونخوا د شهزادگانو د قدرت پر سر د بې ثمره جنگونو او بې اتفاقيو په سبب پښتنی امپراطوری چې د منطقي تر ټولو ستر نظامي ځواک او د منطقي د ثبات لپاره عمده ترین قوت وو دومره ضعیفه شول چې د منطقي د سوپر طاقت رول ټی و بایللی او پر منطقه ټی خپل کنترول د لاسه ورکړی.

د پښتنو د امپراطورۍ د ضعف د سببه انگریزانو ته دا موقع مساعده شول چې د پښتنی امپراطورۍ د نفوذ په ساحه یعنی هند کې مداخله وکړی، بالاخره هندوستان تر خپل حاکمیت لاندی راوولی او د پښتنی امپراطورۍ د نفوذ د ساحی ټولی منطقي ته جدي خطر پښ کړي.

د پښتنو شهزاده گانو د ځان غوښتنی او بې مسئولیتی په سبب په اتلسمه پيړۍ کې د پښتنو دولت د داخلي شخړو په اساس دومره ضعیف شو چې لومړي یې د سند او پنجاب سیمي د لاسه ورکړي.

د پښتنو شهزاده گانو او پښتنو مشرانو د بې مسئولیتی او بې اتفاقی په سبب پښتنو نه تنها خپل امپراطوري د لاسه ورکړل، بلکه د خپل گران هېواد (پاکي پښتونخوا) نیمه برخه یعنی پېښور، دیره اسمعل خان، دیره غازي خان، بلوچستان، کشمیر او داسی نور سیمي یی هم د لاسه ولاړل.

2: د افغانستان استقلال د منځه تلل.

د شلمې پيړۍ په اخيرو درو و لسيزو کښي خارجي استخباراتو د خپل شوم پلان مطابق بيا افغانان د خپلو اجنتانو په واسطه په خپل منځ کې د قدرت پر سر په داخلي جنگونو کې سره اخته کړل.

شوروي اتحاد د افغانانو د بې اتفاقي څخه استفاده وکړل او په (1979/12/27 ع) يا (1358/10/6 هـ . ش) تاريخ يې د نظامي قوت په زور افغانستان اشغال کړي او خپل يو معلومال حال جاسوس ببرک کارمل يې د دوهم شاه شجاع په شان پر افغانانو د تش په نوم واکمن په حيث مقرر کړي .

د پرديو استخباراتو د خوا پر افغانانو د تپل شوو داخلي جنگونو په نتيجه کې افغانانو دا ځل بيا خپل سياسي استقلال او نورتول ملي ارزښونه وبايلل .

ب: د پښتنو د جهاد گټې چاته ورسیدی؟

د شوروي تراشغال ورسته د اسلام د مقدس دين دارزښتنو او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتنو په ټول هيواد کې د شوروي اشغالگرانو پر ضد مقدسه غذا پيل کړل .

د شوروي اشغالگرانو پر ضد د پښتنو د ازادۍ غوښتلو غذا د ميلينونو پښتنو د شهادت ، معيوبيت ، دښارونو ، کلیو ، بانډو ، زراعت او مالدارۍ د بربادۍ لنده داچي د اغزا د پښتنو د سراو مال د بربادۍ په قيمت پښتنو ته تمامه شول .

د روس پر ضد د پښتنو د جهاد په دوران کې د پښتنو د بې مثاله ځاني او مالي قرباني په برکت شوروي امپراطورۍ د پښتنو څخه د شرم نه ډکه ماتې وخوړل ، او شورويان په څوړ سرد افغانستان څخه وشړل شول .

دا خبره هم د ذکر وړ ده چي د شورويانو د خوا د افغانستان د نظامي اشغال سره سم افغانستان د نړۍ د سترو ځواکونو ياني شرق او غرب ترمنځ د ساړه جنگ په مهم ترين ميدان بدل شو ، د يو طرفه د شوروي او شرقي بلاک نظامي قواوې چې تر غاښونو پورې مسلح وي په افغانستان کې ځای پر ځای شوي .

د بله طرفه امريکا ، غربي او اسلامي نړۍ د پاکستان د استخباراتو د اجنټانو په واسطه مجبور پښتانه په نا چپزه وسله سنبال او د شوروي د سره فوځ سره يې په نا انډوله جنگ کې واچول .

موږ به په ډير لنډ ډول دې موضوع ته اشاره وکړو چي د ميلنونو پښتنو د شهادت او معيوبيت په قيمت د گټل شوي جهاد گټې چاته ورسیدی .

1: امریکا ته د پښتنو د جهاد گټې:

د میلیونو پښتنو د سړاو مال د بې مثالې قربانۍ په قیمت امریکا خپل د سارې جنګ حریف شوروي اتحاد مات کړي .

د میلیونو پښتنو د سړاو مال د قربانیو او جهاد په برکت امریکا شوروي امپراطوري ږنگه کړل ، خپل د ویتنام د ماتې بدلې ځنې واخستې ، او امریکا د نړۍ یوازنی سوپر طاقت شو ، هغه په میلیاردونو ډالره چې امریکا او دده غربی ملګرو د سارې جنګ په جریان کې مجبوراً د شوروي اتحاد پر ضد مصرفولی هغه پیسې په جیب کې وریاتې شوی . . .

2: پاکستان ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په برکت پاکستان د شوروي د راتلونکې حتمي حملي څخه نجات پیدا کړي ، د پښتنو د جهادي مصارفو څخه د غلا شوو امکاناتو په واسطه پاکستان په اتومي طاقت بدل شو .

د پښتنو د جهاد د سببه پاکستان خپل دهغه کرغېړن پلان بریالیتوب ته چې پر اساس ئی افغانستان د پاکستان ستراتیژیک عمق جوړېږي ډیر نږدی شو .

د پاکستان د خیرن پلان مطابق په اول قدم کې به پاکستان په افغانستان کې خپل ګوډاګی دولت جوړوي او په دوهم قدم کې به پاکستان افغانستان مستقیماً د اسلام اباد تر کنټرولاندې راولی او د خپل هیواد پنځمه صوبه به ځنې جوړوي .

کیسه:

د پښتونخوا نیشنل عوامی گوند مشر محمود خان اڅکزی ماته (عبدال حکیم نورزی) وویل چې یو پنجابی شیعہ مذهبہ سیاست مدار مشاهد حسین (شاید چې نوم می ئی نوی غلط کړی) راته وویل چې یو ځل زه د سنا د نماینده په صفت د پاکستان د کلنی بودیجی د وړاندی کولو په خاطر د بودیجوی ټیم سره د پاکستان د جمهور ریس غلام اسحق خان دفتر ته ورغلم .

مشاهد حسین وایی چې بودیجوی ټیم جمهور ریس غلام اسحق خان ته د پاکستان د فدرالی حکومت ، نظامی ، استخباراتی او څلورو صوبو (پنجاب ، سند ، صوبه سرحد او بلوچستان) بودیجه وړاندی کړل .

مشاهد حسین وایی چې جمهور ریس غلام اسحق خان زموږ څخه سوال وکړی چې د افغانستان بودیجه کومه ده ؟

موږ د جمهور ریس سوال متعجب کړو او هغه ته مو وویل چې ستاسو په سوال پوه نه شو .

جمهور ریس غلام اسحق خان راته وویل چې ما د افغانستان د بودیجی په باره کې سوال در څخه وکړی ، افغانستان د پاکستان پنځمه صوبه ده او تر نن ورسته د پاکستان د پنځمی صوبی په حیث بودیجه ورته ځانگړی کوی .

پاکستان د افغانستان د نیولو کرغیرن پلان هغه وخت جوړ کړی چې په یو نظامی جنگ کې هند شرقی پاکستان یعنی اوسنی بنگلادیش د پاکستان څخه بیل کړی .

د شرقی پاکستان تر بایللو سمدستی ورسته د مغلو او انگریزانو میراث خورد پنجاب نظامی او استخباراتی مشران دی نتجی ته ورسیدل چې دا لنډی بوری پاکستان هم د هند تر تهدید لاندی دی .

ددی د پاره چې د هند د احتمالی حملی په مقابل کې مقابله وکړايشو باید پاکستان ته یو ستراتیژیک عمق پیدا کړو یعنی پاکستان پراخه کړو .

پنجابی مشران په دې پوهیدل چې د هند ، چین او ایران پر طرف د پاکستان د پراخیدو امکان نشته ، نو یوازنی هیواد چې د پاکستان په گاونډی کې قرار لری او کمزوری دولت لری هغه افغانستان دی .

د همدې سببه پنجابي مشرانو دافيصله وکړل چې دوی بايد افغانستان اشغال او د پاکستان يوه صوبه ځنې جوړه کړي ، نو په همدې اساس تورمخو پنجابيانو په (۱۹۷۲ع) کال کې د پښتنو د مور ، د پښتنو د ناموس ، د احمد شاه بابا او ميرويس نيکه د ټاټوبي گران افغانستان د نيولو د پاره خپل کرغېړن پلان جوړ کړی .

پاکستان خپل ددې ناولي پلان د اجرا د پاره ځنې ټيټ همته ، ملت او هيواد ته غدار ، وطن فروش او ملی خاينان پښتانه او غيری پښتانه افغانان د جاسو سانو په نوم استخدام کړل ، د همدې ملی خاينانو د کړنو د سببه نن پاکستان د افغانستان په چارو کې تربل هيواد برلاس لری او تور پنجابيان د خپل کرغېړن پلان يعنی د گران افغانستان د نيولو د پاره په ډيره بيشرمی په ډير سرعت کار کوی .

3: ايران ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په واسطه پښتانه د و مره ضعيف شول چې د خپل هيواد پر دولت يې خپل کنترول د لاسه ورکړي .

نن د افغان دولت زياته برخه د ايران پلوه اقليتونو د مشرانو او د ايران د نورو اجنټانو په واسطه اداره کېږي .

د ايران دولت نن د افغانستان په دولت کې د پوره نفوذ خاوند او ايران د افغانستان د سرنوشت د ټاکلو په باره کې مهم رول لوبوي .

4: افغان اقليتونو ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په برکت افغان اقليتونو ته د شوروي اتحاد او د پښتنو د نورو دښمنانو بې حسابيه او هراړخيزي مرستي ورسيدې چې د دې مرستو په زور افغان اقليتونه نن د پښتنو پر ځای په سياسي ، اقتصادي او ټولنيز لحاظ د افغانستان واکمنان دي .

5: مرکزي اسيا ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په برکت شوروي امپراطوري ړنگه شول ، د مرکزي اسيا او بالتیک هېوادونه د شوروي د استعماري جوغ څخه ازاد شول .

6: شرقي اروپا ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په برکت د شرقي اروپا هېوادونه د شوروي د امپراطوري د استعماري جوغ څخه ازاد شول .

7: جرمني ته د پښتنو د جهاد گټې:

د پښتنو د جهاد په برکت شرقي جرمني د شوروي د امپراطوري د ظلم څخه ازاد شو ، د برلين ديوال ړنگ او د جرمني هېواد بيا متحد شو .

8: پښتنو ته د دوی د جهاد گټې:

که څه هم پښتنو د خپل ، سر ، ناموس ، عزت او مال په بې مثاله قرباني د شوروي ظالمي او وحشي امپراطوري ته ماتي ورکړل ، خود شوروي تر ماتي ورسته د هېواد د چارو واگي د پښتون ملت د نمايندگانو لاس ته ورنغلي ، ځکه چې د دې جهاد په دوران کې د پښتنو سياسي مشرتوب د پرديو استخباراتو د ملگرو پلاس کې وو .

پښتنو د دې جهاد په نتيجه کې د خپل هېواد خپلواکي د لاسه ورکړل .

د پښتنو هري کورنۍ د دې جهاد په سبب ځاني او مالي قرباني ورکړل .

دهیواد سیاسي چارو ته د پښتنو د نه توجه او بی تفاوتۍ په سبب چې د پښتنو د جهاد په نتیجه کې کوم ګوډاګي دولت منځته راغلي، دې دولت یو زیات شمیر پښتانه دهیواد د سیاسي، اقتصادي او ټولنیزو ساحو څخه وایستل.

که څه هم پښتنو د میلیونونو شهیدانو او معیوبینو په قربانۍ پر حیرتان شوریان د خپل هېواد څخه وشړل، خود پردی پلوه افغاني جهادي تنظیمونو مشرانو د خپل ملاتړ په خاطر د تورخم، سپین بولدک، اسلام قلع او حیرتان د لاري پاکستانیان، ایرانیان، او عربان د ټولي نړۍ د تروریستانو په شمول بیرته هېواد ته را داخل کړل.

9: د نړی تروریستانو ته د پښتنو د جهاد ګټې:

کله چې پښتنو د خپل سر او مال په بې مثاله قربانۍ شوریان د خپل هېواد څخه وایستل او د خپل هیواد چارې ئی په اصطلاح جهادی مشرانو ته وسپارلې، همدې افغاني جهادي سیاسي مشرانو افغانستان د نړۍ تروریستانو ته په یو محفوظ مکان بدل کړي، او د ټولي نړۍ تروریستان یې د پښتنو په سیمو کې میشته کړل او د اوسیدو لازم اسناد یې ورته برابر کړل.

د پښتنو د جهاد په برکت د نړۍ تروریستان د یو هېواد یعنې افغانستان خاوندان شول، او د دې ځایه یې ټول جهان ته د تروریزیم په صادرولو شروع وکړل.

په هېواد کې د یو منظم زمواره دولت د نه لرلو په سبب د شوریانو ترماتي وروسته د ایران، روسیې، پاکستان او سعودي عربستان د استخباراتي مداخلو په سبب د ټولي نړۍ تروریستان د پښتنو په خاوره کې ځای پر ځای شول، او دې تروریستانو د افغانستان د خاوري څخه پر امریکا (9/11/2001 ع) تروریستي حمله وکړل او دا موقع یې مساعده کړل چې د امریکا او د هغه د متحدینو نږدې یو سل او پنځوس زره نظامي قواوې افغانستان ته راشي، او د تیرو لسو کلنو راهیسې د پښتنو کلي او بانډې د نړیوالو تروریستانو او امریکایانو د جنگ میدان ګرځیدلي دي.

نهم فصل

1: د افغانستان په اړه د امریکا د پالیسی سترې غلطۍ .

کله چې افغان نجیب ملت په (1919 ع) کې د غازي علي حضرت امان الله خان په مشرۍ د برطانيا څخه خپل استقلال واخستی نو د يو ازاد هېواد په حيث يې د نړۍ د زياتو هېوادو سره د هغو په جمله کې د امریکا د متحده ايالاتو سره هم د ښه سياسي او ديپلوماتيکو روابطو جوړول وغوښتل ، خو امریکا د افغانستان سره د برطانيا په خوله چلن کولي کوم چې په هغه وخت کې د افغانستان لومړي درجه د ښمن بلل کيده .

د هند د قاري څخه د برطانوي استعمار تر توليدلو وروسته هند پر دوو برخو وویشل شو چې يوه برخه يې هند او بله برخه يې پاکستان وبلل شو .

د پاکستان زياته برخه پر هغه جغرافيه جوړه شول چې برطانيا د څو جگړو په جريان کې د افغانستان څخه جلا کړي وي او په برطانوي هند پورې يې تړلي وي .

امريکا د برطانيا په خوله هميشه د افغانستان پر خلاف د پاکستان د هېواد ملاتړ کوي .

که څه هم په ډېرو مواقعو کې د افغانستان واکمنانو ډېر زيات کونښن وکړي چې د امریکا سره ښه دوستانه روابط وساتي ، خو برطانيا هميشه وکړای شول چې د افغانستان او امریکا روابط دوستانه نه شي د مثال په ډول:

د امریکا د وخت د خارجه چارو د وزارت معين جورج ميگي په خپل کتاب کې ليکي چې (په ۱۹۵۱ ع کال کې سردار محمد نعيم خان ماته وويل چې زه نن ددی د پاره ستا دفتر ته راغلی يم چې د نظامي مرستو په ارتباط ستا سره خبرې وکړم ، چې که امریکا د افغانستان د پاره نظامي مرستو ته حاصر نشي ، افغانستان مجبور دی چې د نظامي مرستو له پاره د شورويانو سره خبرې وکړي .

جورج ميگي اضافه کوي چې ما سمدلاسه خپل سکرتر ته وويل چې د شوروي اتحاد د سفارت د تلفون نمبر پيدا کړي او ماته يې راکړي ، ده دا کار وکړ ، او ما د شوروي د سفارت نمبر پر کاغذ وليکي او هغه می سردار محمد نعيم خان ته ورکړی)

ددې خبرې معنی دا چې امریکا یان خومره متکبر عمل د سردار محمد نعیم خان سره کړیدې او هغه کس هم د افغانستان د پاچا د کاکازوی، د پاچا د خور خاوند او د صدراعظم سردار محمد داود خان ورور وو .

په (۱۹۵۴ع) کې د امریکا د جمهور ریس مرستیال ریچرډ نیکسن افغانستان ته سفر وکړی او د افغانستان سره یې د نظامي مرستو مخالفت اعلان کړی .

په (۱۹۵۸ع) کې صدراعظم محمد داود خان امریکا ته رسمي سفر وکړی ترڅو د امریکا نظامي مرستې افغانستان ته را جلب کړي خو امریکا دده غوښتنه ونه منل .

همدا علت شو چې د افغانستان دوخت دولتونه مجبور شول چې د شوروي امپراطورۍ په غيږ کې ولويږي .

د پورته دلايلو څخه دا په ښکاره معلومېږي چې د شوروي په غيږ کې د افغان دولتونو د وراچولو مسئوليت د امریکا د وخت د دولتونو پر غاړه دي .

په (۱۳۵۸/۱۰/۶ هـ . ش) کال چې شوروي اتحاد پر افغانستان نظامي يرغل وکړی او افغان نجيب ملت د شورويانو د اشغال پر ضد په تش لاس ملي قيام شروع کړی نو امریکا ته دا موقع پلاس ورغلل چې په ويتنام کې د خپل ماتې غچ د شوروي اتحاد څخه په افغانستان کې واخلي .

همدا علت شو چې امریکا د افغان مجاهدينو سره هر راز مالي ، لوژيستيکي ، معنوي او سياسي مرستې شروع کړي او د همدې ځای څخه د افغانستان په باره کې د امریکا نوري غلطۍ هم شروع شوي چې موږ يې په لنډ ډول ذکر کوو .

لومړۍ غلطۍ:

د امریکا لومړۍ غلطۍ دا وه چې دوی د افغانانو سره د شوروي اتحاد خلاف مرستې د پاکستان د استخباراتي سازمان اي . ايس . اي په واسطه کولې ، او د افغانستان چاري يې د پښتنو او افغانستان د ازلي دښمن پاکستان پلاس ورکړي وې .

اي . ايس . اي د امريکا او غرب مرستي د ملي او وطن دوسته افغانانو پرځای دخپل اداري دخوا تربيه شوو اجنت سازمانو سره کولي د دې خبري معني داشول چې امريکا د افغانستان چاري د پاکستان تر رهبرۍ لاندې پر مخ بيولي ، چې داسې عمل د امريکا يوه ستره غلطې وه ، ځکه چې پاکستان د افغانستان ازلي او ابدي دښمن وو ، ازلي او ابدي دښمن دي او تر هغه وخته به د ازلي دښمن په حيث پاتي شي ترڅو چې پاکستان هغه مخکې بيرته افغانستان ته ورنکړي چې انگرېزانو د افغانستان څخه جلاکړيو او فعلاً د پاکستان تر اشغال لاندې دی .

د امريکا لپاره دا مناسبه نه وه چې د يو ازاد او تاريخي هېواد سره د هغه د مجبورۍ په وخت کې د هغه د ازلي دښمن د نظر مطابق برخورد وکړي .

دوهمه غلطې:

د امريکا دوهمه غلطې دا وه چې د امريکا او پاکستان استخباراتو د ملي افغانانو د ملاتړ پرځای اخواني او اسلامي بنياد پرسته سازمانونه ايجاد او تقويه کړل چې د دوی دي عمل په منطقه کې اسلامي بنياد پرستي ته زياته وده او نمو ورکړل .

د سي اي اي او اي ايس اي د غلطۍ په سبب نه تنها په افغانستان او پاکستان کې بنياد پرسته اسلاميزم وده وکړل بلکې په ټوله اسلامي نړۍ کې يو نړيوال اسلامي بنياد پرست جنبش منځته راغلي چې و اسلامي او غيري اسلامي نړۍ ته يې د تروريزم او بې امنيتۍ ستر خطر ايجاد کړي .

د کمونيزم ترماتې وروسته د سي اي اي او اي ايس اي پلاس ايجاد شوي او پرورش شوي اسلامي بنياد پرستي او دهغي پيروان د امريکا او غرب لپاره تر ټولو د ستر خطر په حيث را څرگنده شوه .

پښتانه يو متل لري چې وايي : “ څه چې کړي هغه به ريښې ”

حقيقت دا دي چې په دې منطقه کې بنياد پرسته ايډيالوژي او بنياد پرستان د امريکا او پاکستان استخباراتو ايجاد او تقويه کړل .

هغه اسلامي بنياد پرستان چې امريکا د کمونيزم سره د جنگ لپاره تربيه او تقويه کړل بالاخره د امريکا او دهغي د دوستو هېوادونو په سرسختو دښمنانو بدل شول .

د سي اي اي او اي ايس اي پلاس پرورش شوي اسامه بن لادن د القاعده بنياد پرست سازمان ايجاد کړي او امريکايي د اسلامي نړۍ د لومړي نمبر د بنمن په حيث تعين کړي ، او د هغې د تباهي لپاره يې ملا وتړل او د همدې د بنمنۍ پر اساس يې پر 11 سپتامبر د يو ترورستي حملي په ترڅ کې د امريکا په طيارو د نيويارک جملي اسمان خراشان او پنتاگون وويشتل او په زرگونو انسانان يې ووژل او د بشریت په تاريخ کې يې د تروريستي حملو تر ټولو ستروژونکي ریکارډ قايم کړي .

دا خبره تر مخه ذکر شوي ده چې د شوروي ترماتي وروسته مجاهدينو د افغانستان د دولت قدرت پلاس کې واخستي .

د رباني او مسعود دولت د ټولي نړۍ څخه د القاعده غړي ، د القاعده مشر اسامه بن لادن او د نړۍ د نورو برخو اسلامي بنياد پرستان و افغانستان ته راوستل ، او د دوی تر واکمنۍ وروسته داراوستل شوي اسلامي بنياد پرستان د طالبانو رژيم ته د ميلمنو په حيث پاتي شول ، او طالبانو هم په ډېر درنښت د دې نړيوالو تروريستانو مېلمه پالنې ته دوام ورکړي .

په افغانستان کې د شوروي اتحاد ترماتي تقريبا لس کاله وروسته د 11 سپتامبر تر پېښې وروسته دا ځل امريکايي او غربي عسکرو په افغانستان کې د القاعده پر کوربه هيواد د بنياد پرستو طالبانو پر رژيم نظامي حمله وکړل او دهغو نظام يې ړنگ کړي .

درېمه غلطۍ:

کله چې تر (11) سپتامبر وروسته امريکا د يو نظامي اقدام په نتيجه کې د بنياد پرستو طالبانو رژيم ړنگ کړي نو ښه به دا وای چې د افغانستان د چارو واکي يې و ملي و طندوسته افغانانو ته سپارلي وای ، خو په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې امريکا د طالبانو ترماتي وروسته د افغان دولت د چارو واکي تر زياته حده تر طالبانو خطرناکه اخوانيانو يعنې جمعت اسلامي ، حزب اسلامي ، شوراي نظار ، حزب وحدت او جنبش اسلامي ته چې د شمالي جبهې په نوم ياديږي و سپارلي .

شمالي جبهه د خپلي تيري واکمنۍ په سبب د افغانانو په منځ کې د سخت نفرت او کرکي وړېله وه ، ځکه چې د دې جبهې غړو د خپلي تيري واکمنۍ په وخت کې د افغان نجيب ملت او دولت هرڅه لوټ کړي وه ، او د دوی د وحشت او دهشت په وجه ملت د طالبانو سر د دوی پر خلاف ملاتړ وکړي .

امريکا د طالبانو تر ماتې وروسته د افغان دولت په راس کې دروم د جريان يو غړي حامد کرزي د شپږو مياشتو لپاره د موقت ريس دولت په حيث راوستی. خو د دولت نور ټول واک يې د شمال جبهې ته وسپاري .

په دې نظام کې پښتنو ته چې دا افغانستان د نفوس مطلق اکثريت جوړوي مناسبه برخه ور نه کول شول ، د پښتنو جرم دا وبلل شو چې د طالبانو اکثريت هم پښتانه وه نو د ټول پښتون ملت سره د طالبانو په ډول چلن وشو .

حقيقت دا دي چې د طالبانو تحريک د افغانستان د ټولو قومونو څخه جوړ شوي وو او هر قوم په خپل تناسب غړي په کې درلودل ، خو سزا يې تنها و پښتنو ته ورکول شول .

د طالبانو د رژيم تر ماتې وروسته امريکا او غرب د افغان نوي نظام د ملاتړ او په منطقه کې د تروريزم د جرړو د ايستلو په نوم خپل عسکر په افغانستان کې ځای پر ځای کړل .

د شمالي جبهې د ښه بخته لومړي ځل دروس او ايران په مرسته د کابل واک د دوی پلاس ورغلي وو او دا ځل بيا د امريکا په زور دوی د کابل واکمنان شول . که څه هم چې حامد کرزي د موقتي اداري ريس شو خو د دولت اصلي ټول قدرت د شمالي جبهې پلاس کې متمرکز شو .

2: د امريکا د غلطيو څخه د ايران استفاده:

که څه هم د ايران شيعه مذهبي رژيم په افغانستان کې د تند لارو او پاکستان پلوه سني طالبانو د حکومت په نړيو او پر ځای يې د دوی د پلوي شمالي ټلوالې په واکمن کيدو خوشحاله شو ، خو د پر ژر خپل غلطۍ ته متوجه شو هغه دا چې د سني طالبانو پر ځای دا ځل د ايران ضد امريکايي او غربي قواوې په افغانستان کې ځای پر ځای او تعداد يې ورځ په ورځ مخ پر زياتيدو شو . . .

په افغانستان کې د امريکايي قواوو شتون او زياتوالي ايران خپل ملي امنيت او ملي گټو ته جدي خطر و باله نو په همدې اساس په دې فکر کې شو چې په افغانستان کې داسې حالات منځته راولي تر څو امريکا او

ملګري يې مجبور شي چې افغانستان ترک او د کابل د چارو واګي ددوی د پلوي شمالي جبهې پلاس کې د تل د پاره پاتي شي .

د ايران دي هدف ته د رسيدو لپاره د هغه سره نه نړيوال ديپلوماتيک ملاتړ موجود وو چې په ديپلوماتيک ډول پر امريکا فشار واچوي ترڅو هغه افغانستان ترک کړي ځکه چې امريکا يېان د روسانو د اشغال برخلاف د ملل متحد د قانوني قرارداد پر اساس افغانستان ته راغلي وه ، او نه هم افغانانو په افغانستان کې د امريکا د عسکرو پر ضد داسی ملي قيام شروع کړي کوم چې يې په اتيايمه لسيزه کې د روس د اشغال پر ضد شروع کړي وو ، د پورته ذکر شوو شرايطو په موجوديت کې ايران مجبور شو چې پر دي سوال فکر وکړي چې :

څنگه وکړاي شي چې په افغانستان کې د امريکا پر ضد په افغانانو کې سياسي او نظامي مقاومت ايجاد کړي ؟

و خپل دي هدف ته درسيډو په خاطر ايران دوه مخيزه پاليسی اختيار کړل .

لومړۍ پاليسی :

ايران په ظاهره د افغانستان په بيارغاونه کې د امريکا سره اوږه پر اوږه برخه واخستل او په سل گونو ميلونه ډالره يې د افغانستان د بيارغاوني په نوم د افغان دولت سره د مرستې ژمنه وکړل .

د ايران د مرستو مقصد دا وه چې د يوه طرفه نړۍ ته وښايې چې ايران د يو زمواره دولت په حيث د تروريزم ضد دې او د بله طرفه د کابل د نوي دولت ملاتړ وکړي په کوم کې چې 95% قدرت د ايران پلوه شمالي جبهې پلاس کې وو .

په حقيقت کې ايران په خپل دي سياست سره هم نړۍ ته بازي ورکړل او هم يې په کابل کې خپل پلويان په قدرت کې وساتل .

دوهمه پاليسی :

د دې لپاره چې ایران په افغانستان کې د امریکا پر ضد یو ولسي مقاومت را پیدا کړي مجبور شو چې د پاکستان سره په هم‌رغۍ د امریکا ضد "شیطاني مثلث" ایجاد کړي. (د شیطاني مثلث اهداف به په تفصیل سره پر خپل ځای تشریح شی.)

د شیطاني مثلث وظیفه به داوی چې پرداسې لارو چارو فکر وکړي چې څنگه پښتانه چې د افغانستان د نفوس تر 75٪ زیات جوړوي د امریکا پر ضد نظامي مقاومت ته آماده کړي، ځکه چې د تاریخ په اوږدو کې دا شغال‌ګرو پر ضد مقاومت کول تنها د پښتنو د توان خبره وه، او په دې تاریخي وخت کې هم په افغانستان کې د پښتنو پرته به

؟: وړتیا تور او اقلیتونو کې دا توان نشته چې د خارجیانو په مقابل کې مقاومت وکړای شي.

د همدې کار د انجام د پار د ایران او پاکستان استخباراتو د شیطاني مثلث د پالیسۍ مطابق په افغان دولت او ملت کې خپل پلویانو ته وظیفه ورکړل چې د دولت په داخل کې په سبوتاژ لاس پورې کړي او د پښتنو سره هر ډول بد سلوک وکړي ترڅو هغوی د دولت څخه ناراض او د نظام په مقابل کې راپورته شي.

کله چې پښتانه د کابل د دولت په مقابل کې راپورته شي نو په حقیقت کې د امریکا په مقابل کې راپورته شول ځکه چې د کابل د دولت دفاع خود امریکا پر غاړه ده، په دې ډول به د پښتنو او امریکا ترمنځ جنګ جوړ شي او ایران به خپل هدف یعنې په افغانستان کې امریکا ته په ولسي مقاومت ایجادولو کې بریالی شي.

د شیطاني مثلث د اهدافو مطابق په افغان حکومت کې د شیطاني مثلث اجنټانو په ټول افغانستان کې پر پښتنو باندې هر ډول ظلم او نارواح شروع کړل، ددوی په قانون کې هر پښتون طالب وبلل شو او د طالب سرچې او مال یې لیلام بلل کیدی. . . په لس‌گونو زره پښتانه گرفتار شول څوک مړه شول، دچا شته په زور او یا رشوت کې ځني واخستل شول، څوک بنديان شول او څوک امریکا پانوته د طالب او تروریست په نوم ورکول شول چې د کلونو راهیسې په بگرام او ګوانتانامو کې بنديان شول. ددې ظلم په سبب اکثره پښتانه د حکومت څخه ناراضه شول او یو شمېر پښتانه طالبان او غیري طالب پښتانه غروته وختل او یا ایران او

مک‌بلیا پاکستان ته وتښیدل.

3: د امریکا د غلطیو څخه د پاکستان استفاده:

د شوروي ترماتي او د نجیب د دولت تر سکوت وروسته پاکستان غوښتل چې خپل وفادار تنظیم یعنی حزب اسلامي و قدرت ته ورسوي خو په دې مسابقه کې د روس او ایران استخبارات تر اړي ایس. اي وړاندي شول او هغو تر پاکستان د مخه خپل وفاداران یعنی شمالي جبهه په کابل کې د قدرت پرگدی کېنول.

ددې سره یوځای په کابل او ټول افغانستان کې د روس او ایران پلویان د پاکستان د پلویانو سره د قدرت پر سر په جگړه اخته شول.

د افغانستان کورني جنگ چې د روس، ایران او پاکستان د استخباراتو د طرحه شوی پروژو پر اساس شروع او په کلونو یې د افغانانو ترمنځ دوام وکړي په نتیجه کې یې د کابل ښکلي ښار وران او په لکونو افغانان په کې مړه او زخمیان شول.

د طالبانو د تحریک په را وړاندي کیدو بالاخره پاکستان و توانیدي چې په کابل او 95٪ افغانستان کې د خپل خونې حکومت منځته راوړي.

د (۱۱) سپټامبر تر پیښې وروسته پاکستان د یو ډېري سختې فیصلي سره مخامخ شو چې یا به پاکستان ساتي او د امریکا سره به د طالبانو پر ضد ملګري کېږي او یا به د طالبانو څخه د دفاع په خاطر د امریکا سره د جنگ میدان ته وردانګي.

پاکستان هم په دې سختو حالاتو کې د ایران په څیر د دو مخي پالسی څخه کار واخستی.

لومړۍ پالیسي:

پاکستان د خپل ملي ګټو د دفاع په خاطر په دې جنگ کې د امریکا پر طرف شو او هغوی ته یې د طالبانو پر ضد جنگ کې هر ډول اسانتیاوي برابرې کړي.

د پاکستان دولت په خپل دي عمل خپل هېواد د امریکا د جنگ څخه وساتي ، ځکه چې د امریکا جمهور ریس جورج دبلیو بوش د پاکستان نظامي مشر پرویز مشرف ته اخطار ورلیږلي وو چې خپل دریغ معلوم کړي چې په دې جنگ کې د القاعده او طالبانو سره درېږي او که د امریکا سره .

په دې اخطار کې دا واضیح شوي وو چې که د امریکا پر ضد ودرېږي نو دومره به یې بمبار کړي چې د ډبرو د عصر سره به یې برابر کړي .

پاکستاني نظامي مشرتابه د امریکا د نظامي حملي د ډاره دا فیصله وکړل چې د طالبانو ، القاعده او امریکا په جنگ کې د امریکا پر طرف ودریدل .

د پاکستان نظامي مشرتابه د چالاکی گیدړي په شان داسې چالاکی د ځانه وښودل چې هم یې خپل هېواد د امریکا د نظامي حملو څخه وساتي او هم یې خپل پرورده طالبان او القاعده وساتل .

دوهمه پالیسي:

پاکستان په ظاهره په دې جنگ کې د امریکا په طرفداري د طالبان او القاعده په مقابل کې ودریدی . پاکستان په خپل دي دوه مخیزه پالیسي هم خپل هېواد د امریکا د بربادونکي جنگ څخه وساتل ، او هم یې خپل ملگرو طالبانو او القاعده ته تر ماتې وروسته پنا ورکړل .

د پاکستان اي ایس اي د طالبانو او القاعدې ټوله رهبرۍ او افراد په پښتونستان کې ځای پر ځای کړل او د مناسبې موقع او مناسب وخت په انتظار یې تیراين او مسلح کړل .

په حقیقت کې پاکستان هم د ایران په شان په افغانستان د امریکایي عسکرو د وجود سخت مخالف وو ځکه چې د پاکستان په نظر د امریکا تر نظامي او اقتصادي حمایت لاندې افغانستان نور هیڅ وخت د پاکستان گوداگي او یا د پاکستان ستراتیژیک عمق یا د پاکستان پنځمه صوبه نشي جوړیدلای .

پاکستان د دې څخه هم سخت ډار درلودی چې که امریکا د ډبرو وخت لپاره په افغانستان کې پاتي شي شاید افغانستان د غرب او امریکا په اقتصادي مرسته د جنوبې کوریا او غربې جرمني په څیر ډبر ژر په اقتصادي او نظامي لحاظ یو غښتلی هېواد شي چې په دې حالت کې د شرقي او غربې جرمني په

شان د پښتونستان پښتانه او بلوڅ به هم د افغانستان سره يوځای کيدل وغواړي او د امو او اباسين ترمنځ به بيا لوي تاريخي افغانستان يا پښتونخوا جوړه او د پاکستان ماتيدل به حتمي وي چې دا عمل د پاکستان لپاره د قبول وړ نه وو .

په افغانستان کې د امريکا نظامي وجود د پروڼ سيالان يعنې ايران او پاکستان مجبور کړل چې د شيطاني مثلث د غړو په حيث د نن ورځې متحدين شي .

دايران په شان پاکستان هم کوم فوتنسيال چې د افغان دولت په داخل کې درلودل هغوی ته يې دستور ورکړي چې په سبوتاژ لاس پورې کړي او کونښن وکړي چې پښتانه د دولت څخه نا راضه او هغوی مجبور کړي چې د کابل د دولت په مقابل کې نظامي مخالفت ته لاس واچوي .

لسم فصل

د امریکا د خوا د افغانستان اشغال

دمخه تردی چی د امریکا او پښتنو ترمنځ د امریکا د خوا د افغانستان د اشغال پرمسئلی د جنجالو تفصیل ته ولاړ شو ، ښه به داوی چی په منطقه کې د پښتنو د تاریخی رول په باره کې لوستونکو ته لنډ معلومات وړاندی کړو .

1: په منطقه کې د پښتنو تاریخی رول:

پښتانه د پښتونخوا اصلی او سیدونکی دی او تقریباً 80 میلونه نفوس لري چې د امو او اباسین ترمنځ پراته دی .

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت فطرت او ملی روح ده .

د پښتون ملت ژبه پښتو ده او تقریباً سل فیصده سني مسلمانان دي .

پښتون په نړۍ کې یوازینی ملت دی چې سل فیصده مسلمان دي .

موږ ویلای شو چې هر پښتون مسلمان دی خو هر مسلمان پښتون نه دی .

په دې منطقه کې پښتنو د تاریخ په اوږدو کې سترې امپراطورۍ جوړې کړي دي .

پښتنو د تاریخ په اوږدو کې د خپل سیاسي ، اقتصادي ، فرهنګي او ټولنیز ژوند رهبري په خپله کړې

ده .

پښتانه پر دين او استقلال مين معتدل مسلمانان دي ، دورځنی ژوند د لاندې د حل او فصل لپاره د پښتو او پښتونولي د قانون پيروي کوي .

پښتانه په خپل فيصلو کې ډېر محتاط دي ، خو پر شوو فيصلو بيا خورا ټينگ ولاړوي .

پښتانه په روزمره ژوند کې د اسلامي اصولو سره يوځای د پښتو او پښتونولي تر اصولو لاندې ژوند کوي .

پښتو او پښتونولي د پښتنو هغه لرغوني قانون دي چه د پښتون ملت د تاريخ د اوږدوالي سره يې موازي تر نن پورې دوام کړي دي .

د پښتون ملت ټاټوبي د امو او اباسين ترمنځ ، د عربو د بحري څخه بيا د پامير تر غرو او د چين تر سرحد پورې رسيږي او دا پا که تاريخی خاوره د “پښتونخوا” په تاريخي نوم يادېږي .

پښتونخوا د هند د نيمې وچې او مرکزي اسيا ترمنځ د يو “پل” حيثيت لري .

د تاريخ په اوږدو کې چې کله هم يو فاتح (د انگریزانو او عربو بغیر) غوښتل چې هند ونيسي نو مجبور وو چې د پښتنو د خاورې څخه تیر شي او که د هند يو فاتح غوښتل چې مرکزي اسيا ونيسي نو به مجبورا د پښتنو له خاورې څخه تېرېږي .

ددې خبرې معني داده چې د تاريخ په اوږدو کې پښتون ملت د خپل جيو پوليټيک او جيو ستراتيژيک موقعيت په اساس مجبور وو چې دنړۍ د هر فاتح سره جگړه وکړي ځکه چې هغه فاتح به د پښتون پر خاوره تېرېږي چې هند ته رسېدلې وای او يا برعکس .

د تاريخ په اوږدو کې هر فاتح چې د پښتنو سره په جنگ کې لويديلي دي او د پښتنو سره يې جوړه نده کړې هغه يا د پښتنو په خاوره کې ماتي خوړلي ده او يا د پښتنو په خاوره کې د ډېرزيات عذاب او مشکلاتو سره مخامخ شوي دي لکه چنگيز خان ، انگریز او داسې نور...

او هر فاتح چې د پښتنو سره جوړه کړېده هغه فاتح د پښتنو په ملاتړ ډېر په اساني سره هند نيولي دي لکه د يونان لوي سکندر ، بابر ، نادر افشار او داسې نور . . .

د پښتنو ذاتي جوهر او د هغوی د ټاټوبي جغرافيايي موقعیت هغوی ښه زړه وړ او جنگيالي تربیه کړي دي ، د کوم فاتح سره چې ملګري شويدي هغه ډېر په اسانه د هندوستان خاوند شويدي او د کوم فاتح برخلاف چې پښتنو توره او چته کړي ده دهغي امپراطوری ماتي د افغانستان څخه شروع شويده .

پښتانه د اسيا په زړه کې پراته دي لکه څنګه چې د زړه څخه بغير د يو ژوندي موجود ژوند ناممکن دي ، په همدې ډول د پښتنو د تاريخ څخه بغير د دې منطقي تاريخ نيمګړي او نا مکمل دي .

په اسيا کې د پښتنو د تاريخ او دايمي ارزښت په باره کې اقبال لاهوري داسې وايي :

اسـيا يـک پيـکـر اـب و گـل اسـت
دریـن پيـکـر مـلـت افـغان (پښـتون) دـل اسـت
از کـشـاد او کـشـاد اسـيا اسـت
از فـسـاد او فـسـاد اسـيا اسـت

پښتنو د تاريخ په اوږدو کې په پښتونخوا او منطقه کې ډېر ستر تاريخي رول لوبولي دي ، يعنې که پښتانه په سوله کې وه نو په پښتونخوا او منطقه کې سوله برقراره وه ، که پښتانه نا قراره وه نو په پښتونخوا او منطقه کې نا امني خپره وه .

داسې هم ويلايشو هريرغلګر چې د پښتنو سره جوړه کړيده نو د پښتونخوا څخه په ارام تير شوي دي ، خود هريرغلګر په مقابل کې چې پښتنو توره او چته کړيده نو هغه خارجي قوت په پښتونخوا کې د ماتي سره مخامخ شوي او شرميدلي د پښتونخوا څخه وتلي دي .

نن هم د پښتنو دا تاريخي ارزښت د پخوا په شان پر خپل ځای پاتې دي او پښتون ملت په پښتونخوا کې د سولې او جنگ د ګټلويوازي ضامن دي

د افغان نجيب ملت ستون فقرات نن هم “ پښتون ملت ” تشکيلوي ، تنها پښتون ملت په هېواد کښي د نظام د مشروعيت ، د سياسي نظام د ثبات او د ملي وحدت د تامين ضمانت کولای شي ځکه چې د افغان نجيب ملت مطلق اکثریت پښتون ملت تشکيلوي ، د همدې سببه عام افغانان تر نن پورې افغان ملت د پښتون ملت په نوم يادوی او ددوی په نظر افغان ملت د پښتون ملت معني لري .

د افغان نجيب ملت نوري اجزاي نور واره قومونه لکه هزاره ، ازبک ، ترکمن ، نورستاني ، ايماق ، تاجک ، عرب ، بلوچ ، پاميږي ، هندو ، سيک او داسې نور تشکيلوي .

که پښتون ملت د نظام تر شاه ولاړوي دا معني لري چې د افغان نجيب ملت مطلق اکثريت د نظام تر شا ولاړ دي او سياسي نظام “مشروعيت” تر لاسه کوي .

په عين ډول که پښتون ملت د نظام ملاتړ وکړي نو نظام “سياسي ثبات” تر لاسه کوي ، د پښتنو د ملاتړ نه بغير په افغانستان کښي د با ثباته سياسي نظام منځته را تلل نا ممکن کار دي .

دا يو نړيوال منل شوي اصل دی چې د يو سياسي نظام د پايښت لپاره دلاندې درې مهمترينو اصولو موجوديت نهايت ضروري دی:

1: د يو نظام د پايښت لپاره د “نظام مشروعيت” ضروري شرط دی .

2: د يو نظام د پايښت لپاره د “نظام سياسي ثبات” ضروري شرط دی

.

3: د يو نظام د پايښت لپاره د ملت د اجزاو و ترمنځ “د ملي وحدت” تامين “ضروري شرط دی .

د پورته ذکر شوو درې ضروري شرطونو د تامين ضمانت په افغانستان کې تنها “پښتون ملت” کولای شي او بس .

د افغانستان نور شريف او نجيب قومونه لکه تاجک ، هزاره ، ازبک ، ترکمن ، پاميږي ، نورستاني ، عرب ، بلوڅ ، ايماق ، گوجر او داسې نور د افغان نجيب ملت نه بيليدونکي اجزا جوړوي او د افغان نجيب ملت مکمل کونکي دي .

ددې قومونو هر فرد په ډېر افتخار ځان افغان بولي (بغير څو د گوتو په شمېر د پردو جاسوسان) ، دي قومونو د افغان نجيب ملت د تاريخ په اوږدو کې د هېواد په اقتصادي ، سياسي او فرهنگي برخو کې ډېر ارزښتناکه رول لوبولي دي .

د افغان نجيب ملت يوه لويه خوشبختي داده چې په هېڅ يوه قوم کې يې د هېواد څخه د جلاوالي خيال هم په سر کې نه راځي ټول ځانونه افغانان بولي او افغانستان خپل هېواد او خپله مورگنې . . .

د افغانستان د بنسټانو چې کله هم افغانستان ته بد نيت درلودلي دي نولومړي يې دا کوښښ کړيدي چې د افغانانو ملي وحدت متضرر کړي وروسته بيا پښتانه په خپلو کې بې اتفاقه کړي او دخپل يو اجنټ په واسطه يې په هېواد کې د خپل گوداگي رژيم د استقرار کوښښ کړيدي .

موږ په لاندې کرښو کې د گران هېواد په معاصر تاريخ کې د پرديو د گوداگيو حاکمانو نومونه په لنډ ډول ذکر کوو .

انگريزانو چې کله د افغانستان د نيولو هڅه وکړل ، نو د هېواد تېښتيدلي پاچا شاه شجاع يې د خپل اجنټ په حيث د انگريزي عسکرو په زور د کابل پر تخت کېږي خو د افغان نجيب ملت د خوا قبول نه شو او د انگريزانو د پروژه ناکامه شول .

په تيرو دريو لسيزو کې نور محمد تره کي او حفظ الله امين د شورويانو په مالي او لوژيستيکي ملاتړ پر افغانستان تقريباً شل مياشتي واک وچلوي خو د افغان نجيب ملت د مقاومت سره مخامخ شول .

ببرک کارمل او ډاکټر نجيب الله مستقيماً دروس د سرو لښکرو په زور په کابل کې د واکمنۍ تمثيل کاوه ، خو افغان نجيب ملت د شورويانو او ددوی د گوداگيانو پر ضد ملي قيام وکړي چې په نتيجه کې د شوروي ظالمة امپراطوري ړنگه شوه .

د شوروی د ښکاره گوداگيانو تر ماتې وروسته بيا برهان الدين رباني او احمد شاه مسعود د ايران ، روس او هند په زور د کابل ښار پر يوه برخه د شرمه ډکه واکمني چلول چې د افغان نجيب ملت د سخت نفرت وړ وگرځيدل .

گلبدین حکمتیار د پاکستان د اي ايس اي وفادار ترين شخص دای ايس ای په مالی ، نظامی او لوژيستيکي مرستو غوښتل چې په افغانستان کې د پاکستان لاسوهنې دولت ايجاد کړي خو ترزياتو ونيوتويولو وروسته په خپل دی شوم نيت کې ناکامه شو .

ملا محمد عمر او دده طالبان هم د پاکستان د اي ايس اي، د عربي اماراتو او سعودي عربستان په مالي، لوژيستيکي او نظامي مرستو په افغانستان کې واک ته ورسيدل خوددوی په مقابل کې هم د روس، ايران او هند د پلويانو مقاومت دوام درلودی، او د طالبان نظام د افغان نجيب ملت د پاره د قبول وړنه وو.

د اپورته ذکر شوي ټول نظامونه زموږ د تاريخ بد نام ترين، بي ثباته، نامشروع نامعقول د پښتنو او حتی ټولونورو اقليتونو ضد نظامونه وه.

2: د پښتنو او امريکا د جنگ په خاطر د شیطاني مثلث ايجاد

د روس، ايران او پاکستان استخباراتو نه غوښتل اونه غواړي چې د امريکا او غرب نظامي قواوي په افغانستان کې پاتي شي ځکه چې د ذکر شوو قواوو موجوديت په افغانستان کې روس، ايران او پاکستان خپل ملي امنيت ته خطر گڼي.

د بله طرفه که د امريکا او غرب قواوي په افغانستان کې موجودي وي نو افغانستان د تل لپاره د ايران او پاکستان د نفوذ د ساحي څخه خارجيږي، همدا علت دي چې د ايران او پاکستان د استخباراتو د خوا يوه "شیطاني مثلث" ايجاد شو.

د شیطاني مثلث يوه ضلعه ايران بله ضلعه يې پاکستان او درېيمه ضلعه يې په افغان دولت او ملت کې د ذکر شوو هېوادونو د استخباراتو اجنتان دي.

اوس د اسوال د هرا فغان سره پيدا کيږي چې ايران، پاکستان او نورو هيوادونو د افغانانو په منځ کې دومره زيات جاسوسان څنگه پيدا کړل؟

د شوروي اتحاد پر خلاف د جهاد په وخت کې افغانان مجبور شول چې ايران او پاکستان ته هجرت وکړي او مجاهدینو د هېوادونو د استخباراتو د لاري نظامي او مالي مرستي تر لاسه کولي او د دې مرستو په واسطه يې په هېواد کې د شوروي اتحاد پر ضد جهاد جاري وساتي.

د جهاد او داخلي جنگونو د کلنو په جريان کې د افغان شوروي په جنگ کې دخپلو ټولو هېوادونو مخصوصا د شوروي، ايران او پاکستان واستخبارتي سازمانونو ته ډېره ښه موقع مساعده شول تر

خو د افغانانو د مجبوري، څخه استفاده وکړي او د افغانانو د منځه د خپل ضرورت وړ افغانانو د جاسوسانو په ډول استخدام کړي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو د خپل هېواد د استراتیژیکو اهدافو د پلاس راوړلو لپاره د دې استخدام شوو جاسوسو افغانانو څخه استفاده کول او نن یې هم کوي .

3: د ملي خاين تعريف :

د نړۍ د ټولو منل شوو قوانينو پر اساس هر هغه شخص چې د پردې هېواد د استخباراتو جاسوس کېږي، هغه شخص خپل هېواد او خپل ملت ته ملي خاين بلل کېږي، هغه شخص د خپل ملت په وړاندې د ټولو بدو صفاتو خاوند او تر ټولو ټيټ انسان بلل کېږي، ځکه چې دې د خپل ملت، هېواد، ملي منافعو، ملي نواميسو او ملي ارزښتونو پر خلاف پردې هېواد ته جاسوسي کوي .

په افغانستان کې د شیطاني مثلث او نورو هېوادو جاسوسان د افغان نجيب ملت په منځ کې د هيڅ قوم يا ټول ملت نمايندگي نشي کولای، هغوی صرف د پرديو جاسوسان، د افغان نجيب ملت دښمنان او ملي خاينين دي .

د اېه ډېره ظالمانه وي چې دا د پرديو جاسوسان موږ د افغان نجيب ملت د منځه يو قوم او يا ټول ملت ته منسوب وېولو، او يا يو قوم ته په دې سبب په سپکه سترگه وگورو چې په هغه قوم کې د پرديو جاسوسان ډېر دي . . .

دې نوي ايجاد شوي شیطاني مثلث وظيفه واخستل چې په افغانستان کې د امريکا قواوو ته نظامي مزاحمت او مشکلات پيدا کوي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانونه د افغانستان د تاريخ په حواله په دې عقیده وه او دې چې په افغانستان کې د امريکا او غرب په مقابل کې هغه وخت قوي نظامي مزاحمت ايجاديدلای شي چې د افغانانو مطلق اکثريت يعنې پښتانه د خارجيانو په مقابل کې را پورته کړل شي .

ذکر شويو استخباراتي موسيسو په افغانستان کې خپلو اجنتانو ته وظيفه ورکړل چې پښتانه بايد د امريکا او غرب په مقابل کې نظامی مقاومت ته آماده شی .

ددې خاينانه وظيفي عمده رول هغو اجنټانو ته وسپارل شو چې د ايران او پاکستان استخباراتو په جمعيت اسلامي، حزب اسلامي، شورايي نظار او نور افغاني سازمانو او ډلو کې درلودل، ځکه چې دافغان دولت مهمې چوکۍ هم د دې احزابو په لاس کې وې، او د بله طرفه د جمعيت اسلامي او دنظار شورا اکثریت غړو خولا د پښتنو سره بې پايه دښمني او نفرت هم درلودې.

4: د شیطاني مثلث د ظلم په مقابل کې د پښتنو صبر او تحمل.

کله چې د امریکا او طالبانو ترمنځ په (2001) کې جنګ شروع شو او امریکا تريوي میاشتي زیات د هوایي بمباریو او راکټونو پواسطه د طالبانو مورچلي د منځه یوړي او هغوی یې ماتي ته مجبور کړل، د قوماندې سیستم یې د منځه ولاړی، په تیت او پراګنده ډول د ملکې او نظامي مرکزونو څخه د خپل کورونو پرخوا ولاړل.

د طالبانو تر فرار ورسته د هېواد شمالي برخې د کابل په شمول شمالي جبهې د امریکایي قواوو په مرسته تر خپل کنترول لاندې راوستې، مګر د هېواد د جنوب پښتني ولایتونه عام ولس بې له جنګ او جګړې د طالبانو څخه تسلیم کړل او کله چې حامد کرزي د بن د قرار داد په اساس د کابل پر تخت کېناستې د هغه ادارې ته یې تسلیم او وسپارل.

امریکا دروسانو او ایرانیانو په شان د طالبانو تر ماتې وروسته د افغان دولت عمده وزارتونه او نوری ادارې شمالي جبهې ته وسپارلې.

د شمالي جبهې هغو غړو چې د شیطاني مثلث عضویت یې درلود، د شیطاني مثلث د ستراتیژي مطابق په موقته او انتقالي دورو کې د هېواد پر پښتنو نهایت ظلم او تیري وکړې.

د شیطاني مثلث غړو د پښتنو پر سر، عزت، مال او نورو پښتني ارزښتونو بې حساب تیري وکړل، خو بیا هم پښتنو دا ټول تیري په ډېر صبر او حوصله تحمل کړل او د حامد کرزي د حکومت موقته او انتقالي ادارې په آرامۍ سره تیري شوي او ټول هېواد د مرکزي دولت تر ادارې لاندې وواو د امریکایي اشغال په مقابل کې د نظامي مزاحمت هیڅ ښې نه معلومیدي.

په موقته او انتقالي دورو کې به د پښتنو ولاياتو څخه ډله ډله خلک جمهور ريس حامد کرزي ته را تلل او د خپل حاکمانو څخه به يې شکايت ورته کوي او دا به يې ورته ويل چې امريکا يې عسکر موږ ته را واستوي چې د حکومتي مامورينو او منطقوي جنگ سالارانو د ظلم څخه موږ خلاص کړي . . .

غريب او بيچاره پښتانه په دې نه پوهيدل چې په حقيقت کې هغه حکومتي مامورين او منطقوي جنگسالاران چې پردوی ظلمونه کوي د شيطاني مثلث غړي دي او د شيطاني مثلث د پلان مطابق يې پر پښتنو ظلمونه شوع کړي وه .

د افغانستان دملي امنيت اداري چې کنترول يې تنها د پښتون ضد شوراي نظار پلاس کې دي په لس هاو زره پښتانه بنديان کړل ، ويې وهل ، بې عزته يې کړل ، مالونه يې ورچور کړل او دامريکايېانو پلاس يې ورکړل چې د بگرام او گوانتنامو زندانونو ته يې وليږل .

د شيطاني مثلث د توطيو نتيجه داشوه چې نن د ديورند د خيرني ليکي پردواړو خواوو د پښتنو په کور کې غم جوړ شو .

پر پښتنو چې به په حکومت کې د شيطاني مثلث د غړو د لوري هر څومره ظلم کيدي هغوی به صبر کوي او په دې هيله به وه چې موقته اداره ده ، که انتقالي او انتخابي اداري منځته راشي نو ديو قانوني نظام په راتللو به نظام د قانون مطابق ددوی د سر ، ناموس ، عزت او مال ساتونکي وي ، دا ظالم حاکمان به ليري شي او دوی به پر ارام شي .

پښتنو د انتخابي دوري په هيله په انتخاباتو کې ښه په مېړانه برخه واخستل او حامد کرزي يې د لومړي منتخب جمهوريس په حيث انتخاب کړي .

حامد کرزي چې د پښتنو په رايو قدرت ته ورسيدې بيا يې هم ددولت چاري دپخوا په شان دشوراي نظار ، جمعت اسلامي ، حزب اسلامي اونورو پښتنو ضد اشخاصو ته وسپارلي .

په انتخابي دوره کې هم د شيطاني مثلث د غړو د خوا پر پښتنو د پخوا په شان ظلم جاري وساتل شو ځکه چې دا خود ايران او پاکستان د استخباراتو پروژه وه چې پر پښتنو بايد ظلم وشي ترڅو هغوی ددولت څخه خفه او ددولت په مقابل کې قيام وکړي چې ددولت په مقابل کې قيام په حقيقت کې د امريکا په مقابل کې قيام دي .

پښتنو په لومړيو کلنو کې د خارجيانو پر ضد قيام ونه کړي او په دې هيله منتظر وو چې نن يا سبا به يو ښه حکومت منځته راشي چې پر پښتنو به په عدالت حکومت وکړي او ملت ته به لازم خدمات وړاندي کړي .

د پښتنو روشن فکران ، قومي مشران او حتي عام وگړي په دې او ميده چې د امريکا په نظامي او اقتصادي مرستو به افغانستان پر خپل پښو ودرېږي او د همسايه هېوادونو د تسلط څخه به ځان خلاص کړي ، خود پښتنو او نورو عامو افغانانو دا نيکي هيلي د شيطاني مثلث د خوا د بل شوي اور په لمبو کې وسوځول شوي .

په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې دايران او پاکستان د استخباراتو پروژي په ډېر ښه ډول کاميابه شوي او پښتانه د دولت څخه خفه شول ، حال دا چې د پښتون ملت 99% خلکو امريکايي پلوه حامد کرزي ته په لومړيو انتخاباتو کې په دې خاطر راي ورکړي چې حامد کرزي او دده نړيوال دوستان يعنې امريکايان به د پښتنو مظلوميت او د شيطاني مثلث د پښتنو ضد توطيو ته متوجه شي ، او مظلوم پښتانه به د شيطاني مثلث د اجنتانو د ظلم او ستم څخه خلاص کړي . . .

خو په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې حامد کرزي او دده مغروره امريکايي دوستان د پښتنو مظلوميت ته متوجه نه شول .

په نتيجه کې د پښتون ملت اکثريت د حامد کرزي او امريکا څخه خفه او نا او ميده شوه ، د پښتنو د مظلوميت او رنجونو په مقابل کې د حامد کرزي او امريکا بې تفاوتۍ په غيري شعوري ډول د ايران او پاکستان د استخباراتو د پلانو و عملي کيدو ته ښه موقع مساعده کړل .

حامد کرزي او دده امريکايي دوستانو د پښتنو د مظلوميت په باره کې د بې تفاوتۍ په سبب په افغانستان او منطقه کې د سولې د تامين لپاره يو تاريخي او طلايي چانس د لاسه ورکړي .

د افغانستان په تاريخ کې دا لومړي ځل وو چې پښتنو په خپل خاوره کې د خارجيانو حضور په ورين تندي منلي وو .

ددې حقيقت څخه داسې ښکاري چې دا ځل پښتنو خارجي عسکر د اشغالگرو په حيث نه بلکې د ازادي بڅښونکو په حيث پېژندل .

بل ثبوت دادی چې که افغانانو امریکایان اشغالگر بللای نو ولي غیری پښتانه قومونه لکه تاجک ، ازبک او هزاره د امریکا ضد په دې جهاد کې د پښتنو سره یو ځای برخه نه اخلي ؟

د تاریخ په اوږدو کې خو به داسې وو چې په افغانستان کې میشت ټولو وړو قومونو به د پښتنو په ملاتړ په یوه اتفاق د اشغالگر قوت پر ضد په جهاد کې برخه اخستل ، خو دا ځل صرف پښتانه د دولت او خارجیانو پر ضد جنگیږي او نور افغان واره قومونه د خارجیانو او دولت څخه د خپل ولایاتو لپاره د بیارغاونې پروژې اخلي .

حقیقت دادی چې د شیطاني مثلث د غړو د خوا پښتانه مجبور کړل شول چې د افغان دولت څخه ناراضه شي او یو څو فیصده یې مجبوراً د شیطاني مثلث د توطیو پر اساس د امریکا سره په جنگ کې اخته کړل شول .

کله چې د پښتنو د عدالت خواهي امیدونه د دولت او نړیوالې ټولنې څخه قطع شول او د دولت سره یې خپل همکاري ترک کړل نو د همدې موقع څخه په استفاده د دولت او امریکا مخالفینود دولت او خارجیانو پر ضد جنگ شروع کړي او د پرشاتگ په وخت کې بیرته دولس په منځکې پټیږي .

د طالبانو په تړاين او تجهيز کې د ايران او پاکستان دواړو هېوادونو استخباراتي سازمانو برخه اخستي ده .

5: د پښتنو او امریکا د جنگ اغاز:

د شیطاني مثلث د غړو د شیطاني ستراتیژۍ مطابق د شورای نظار ، جمعیت اسلامي او په افغانستان د شیطاني مثلث نورو اجنتانو ته وظیفه و سپارل شوه چې د دولت د امکاناتو او نورو لارو چارو څخه په استفاده پر پښتنو ظلم او ستم شروع کړي ترڅو پښتانه د نظام په مقابل کې یاغي شي ، چې د نظام په مقابل کې یاغي کېدل په خپله د امریکا په مقابل کې یاغي کېدل دي .

د شورای نظار ، جمعیت اسلامي او د شیطاني مثلث نورو اجنتانو د شیطاني مثلث د ستراتیژۍ مطابق او د هغه بې پایه تعصب او کرکې پر اساس چې د پښتنو سره یې درلودل پر پښتنو داسې ظلم

او ستم شروع کړ چې د افغانستان په لیکلي تاریخ کې پخوا کله هم یو اشغالگر پر پښتون ملت دومره ظلم نه و وکړی .

د پښتنو د ودونو پر خوشحالیو یې په امریکایانو بمبارۍ وکړې .

د پښتنو پر جنازو یې د امریکایانو په واسطه بمبارۍ وکړې .

د پښتنو د خیرات پر مراسیمو یې د امریکایانو پواسطه بمباري وکړې .

د پښتنو مړي یې په امریکایي سپیو بې عزته کړل .

د پښتنو قومي مشران یې په امریکایي سپیو بې عزته کړل .

د پښتنو ښځې یې په امریکایي سپیو بې عزته کړې .

د پښتنو د مشرانو په سربېره د قوم په منځ کې توري کڅوړي ورواغوستي .

د پښتنو د کلتور او عنعناتو پر خلاف یې د پښتنو په کورونو خارجیان نویستل .

پښتانه یې مړه کړل ، پښتانه یې بنديان کړل ، د پښتنو مالونه یې ځني واخستل ، پښتانه یې دوظیفو څخه لیري کړل ، لنډه دا چې د شیطاني مثلث افغاني اړخ د خپل بادارانو په امر په خپل استخباراتي او اوپراتیفي لوبو د پښتون ملت په سر ، ناموس ، عزت او مال داسې لوبې وکړې چې په تاریخ کې یې بل مثال نشته .

د شیطاني ملت افغاني اړخ د شیطاني مثلث د ستراتیژي مطابق پر پښتنو دومره ظلم شروع کړي چې خپل هېواد یې پښتنو ته سور تنور وگرځاوه ، او یو شمېر پښتانه مجبور شول چې ایران او پاکستان ته مهاجر شي .

کله چې پښتانه د شیطاني مثلث د افغاني اړخ د ناکردو په سبب د دولت څخه ناراضه شول او یو شمېر یې د هېواد څخه و ایران او پاکستان ته و تنبیتدل نو د شیطاني مثلث د غړو شیطاني ارمان یعنې د پښتنو او امریکا ترمنځ د جنگ د شروع کیدو مقصد پوره شو .

تر هغه وخته پورې چې پښتانه د افغان دولت څخه سخت ناراضه شوي نه وه او د دولت پر ضد عملي مبارزې ته آماده شوي نه وه ، د ايران او پاکستان استخباراتي سازمانو نشوه کولای چې ددوی په خاوره کې میشت نړیوال تروریستان په افغانستان کې د ناټو د قواوو پر ضد جنګ ته راولیږي .

خو کله چې د شیطاني مثلث د افغاني اړخ د ظلم او سبوتاژ د سببه پښتانه د خپل سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر مجبور شول چې د افغان دولت او ناټو په مقابل کې عملي اقدام ته آماده شي ، نو د ايران او پاکستان استخباراتي سازمانو ددوی هېوادونو ته ورتښتیدلي ناراضه پښتانه مسلح کړل او دوباره یې د طالبانو ، القاعده ، چچن ، لښکر طیبه ، داي . ايس . اي د ملیشو ، دسپا پاسدارن دغړو او نورو تروریستانو سره یو ځای و افغانستان ته د امریکا پر ضد و جنګ کولو ته راولیږل .

د شیطاني مثلث د پالیسی مطابق و ایران او پاکستان ته د ورتښتیدلیو پښتنو د جملې څخه هر پښتون چې په افغانستان کې د ناټو د قواوو پر ضد د جنګ کولو څخه انکار کوي هغه د ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانو د خوا مرګېږي او یا نیول کېږي ، امریکایانو ته د خطرناک طالب او د القاعده د غړي په حیث معرفي او حواله کېږي ترڅو په کلونو د “ بگرام ” او “ گوانتنامو بی ” په زندانو کې بندي پاتې شي . . .

لنډه دا چې د شیطاني مثلث غړو پر پښتنو داسې حالت راوست چې هغوی مجبور او مکلف دي چې د لاندې دریو نهایت بدو انتخابو څخه به حتما یو انتخابوی .

الف : که پښتانه خوشحاله دي او خواږدي په یوه ناچېزه وسله به د امریکا د ستر ، عصري او ترغابو مسلح فوځ سره جنګ کوي ، چې داسې جنګ د انتھار یا ځان وژني څخه پرته بل شي ندي .

ب : که پښتانه د ناټو پر ضد په افغانستان کې جنګ نه کوي نو دا به مني چې د شیطاني مثلث د استخباراتي سازمانو د خوا په قتل ورسېږي .

د : که پښتانه په افغانستان کې د ناټو پر ضد جنګ نه کوي نو دا به مني چې د شیطاني مثلث د استخباراتي سازمانو د خوا گرفتار او و امریکایانو ته به د خطرناک طالب او القاعده په نوم ورتسليمېږي ترڅو د ژوند پاتې برخه د گوانتنامو په زندان کې د هېواده لیري په ډېره بې عزتۍ کې ژوند تیره کړي .

اکثره پښتنو د ډېري مجبوري نه دا خوښه کړل چې په يو کلاشنکوف د امريکا د فوځ سره د داسې جنگ ميدان ته راووزي چې ددوی مرگ په کې حتمي دي . . .

په دې ډول د شیطاني مثلث غړي په خپل شیطاني اپراتيفي لوبو و توانيدل چې پښتانه او امريکايان په يو خطرناک او نا انډوله جنگ کې سره واچوي .

6: د پښتنو او امريکا جنگ به څومره وخت دوام کوي؟

د شیطاني مثلث د غړو د منظم پلان په اساس د پښتنو او امريکا جنگ دومره شدت پيدا کړيدي چې نن يې د ناټو او ايساف د يو لک او پنځوس زره ، او افغاني دري سوه پنځوس زره څخه زياتو عسکرو د موجوديت سره سره د نظام مشروعيت او سياسي ثبات دواړه د خطر سره مخامخ کړيدي .

په افغانستان کې به د پښتنو او امريکا دا جنگ او ويني تويول تر هغه وخت پورې دوام وکړي ترڅو پښتانه او امريکا دواړه په دې پوه شي چې د تاريخ په دې مقطع ، په دې شرايطو او په دې جغرافيه کې دوی دواړه يو د بل طبيعي ملگري او دوستان دي او د شیطاني مثلث غړي ددوی مشترک دښمنان دي .

امريکا بايد د پښتنو په تاريخ ځان پوهه کړي .

امريکا بايد په دې ځان پوهه کړي چې د تاريخ په اوږدو کې د دې منطقي په سوله ، ثبات او بې ثباتۍ کې پښتنو څومره رول لوبولي دي او نن هم د عين اهميت خاوندان دي .

امريکا بايد د پښتنو سره د غلام ملت په حيث برخورد ونکړي او د افغانستان د مطلق اکثريت نفوس په حيث د هېواد سياسي ، اقتصادي او ټولنيز حاکميت بايد ددوی د مشروع حق په حيث دوباره دوی ته وسپاري .

پښتانه مشران او کشران هم بايد په دې پوه شي چې په نني شرايطو کې چې دوی په اقتصادي ، سياسي او نظامي لحاظ نهايت کمزوري دي ، او ددوی بدو همسايه گانو ايران او پاکستان د پښتنو د هېواد داشغال بدنيت کړيدي ، دوی د امريکا او غرب د مرستو بغير د شیطاني مثلث د غړو څخه خپل استقلال ، ملي حاکميت او مخکنۍ بشپړتيا نشي ساتلای .

د سالم عقل او زمان تقاضا داده چې پښتانه دخپل استقلال ، ملي حاکمیت دخپل هېواد دمخکنۍ بشپړتیا ، دخپل ملي گټو او ملي نوامیسو د ساتلو په خاطر د نړۍ په دې ستراتیژیکه جغرافیه کې دامریکا او غرب مشروع گټې وساتي او په مقابل کې دامریکا او غرب په مرسته دخپل هېواد استقلال ، مخکنۍ بشپړتیا ، ملي حاکمیت ، ملي گټې او ملي نوامیس د خپل حریتو او بدو همسایه گانو څخه وساتي .

که پښتانه پر پورته ذکرشوي فرمول عمل ونکړي او دشیطاني مثلث د غړو د ارزو مطابق د ایران او پاکستان د اتم بمب د دفاع په خاطر دامریکا او غرب په مقابل کې جنگ ته دوام ورکړي ، شاید د پښتنو د سر او مال په ډېره زیاته قرباني امریکا او غرب په دې جنگ کې ماته وخوري او دافغانستان څخه ولاړشي ، خوداسوال پیدا کېږي چې افغانستان به افغانانو ته پاتي شي او که به یې ایران او پاکستان په خپل منځ کې سره وویشي ، او پښتانه او ټول افغانان به دامریکا پرځای دایران او پاکستان غلامان شي کوم هېوادونه چې د افغانستان دمخکي ، تاریخ او کلتور غله او دعوي گیران دي .

په اوسني شرایطو کې پښتنو او ټولو افغانانو ته صرف لاندې دوه انتخابه په مخ کې پراته دي دریم انتخاب وجود نه لري ، دوی مجبور او مکلف دي چې د دې دوه انتخابو څخه به یو حتما انتخابوي .

لومړی انتخاب :

پښتانه باید دېو څه وخت د پاره دامریکا او غرب سره مدارا وکړي ترڅو دوی په اقتصادي او نظامي مرستو د دې جوگه شي چې د غربي جرمني ، جاپان او جنوبی کوریا دهېوادونو په شان دیوا ازاد او خپلواک هېواد په حیث تبارز وکړي .

پښتانه باید په دې پوه شي چې امریکا او غرب زموږ مخک په خپل هېواد نشي گډولای ، او نه زموږ دین ، رسم رواج او کلتور راڅخه اخستلای شي .

دویم انتخاب :

د پښتنو د پاره دوهم انتخاب د پاکستان او ايران غلامي ده چې شايد د تل لپاره او يا د سونو کلو لپاره د دوی تر اسارت لاندې په نهايت ذلت او حقارت کې ژوند وکړي .

ايران او پاکستان د افغانانو د محکي ، تاريخ ، کلتور حتي دين غله او دعوي گيران دي .

7: د پښتنو او امريکا ترمنځ د جنگ گټه چاته رسېږي ؟

ددې فصل په پنځم عنوان کې مو ولوستل چې ايران ، پاکستان او په افغانستان کې د هغوی اجنټانو د دې لپاره يو شيطاني مثلث جوړ کړي چې په افغانستان کې و امريکا ته د پښتنو په واسطه نظامي مزاحمت ايجاد کړي ، او دا نظامي مزاحمت ته تر هغه وخته دوام ورکړي ترڅو د شورويانو په شان امريکايان هم په افغانستان کې ماته وخوري ، امريکايان هم د شورويانو په شان په شرميدلي ډول د افغانستان خځه وباسي ، وروسته بيا افغانستان د دهلي د مغلو او ايراني صفويانو په شان دا حل ايران او پاکستان په خپل منځ کې سره وويشي .

دا هم ذکر شول چې شيطاني مثلث د امريکا په مقابل د جنگيدو لپاره پښتون ملت انتخاب کړي ځکه چې دوی په دې باور وه چې د افغانستان د اصلي اوسيدونکو په حيث تنها په پښتنو کې دا توان شته چې د امريکا سره نظامي مقاومت وکړي شي .

په تيرو پانو کې د دې خبرې ذکر هم وشو چې شيطاني مثلث د دوی د شيطاني ستراتيژي پر اساس پښتون ملت مجبور کړي چې په تش لاس د امريکا سره په جنگ کې داخل شي .

د شيطاني مثلث غړو په خپل شيطاني چلونو پښتانه مجبور کړل چې د خپل ملي گټو پر خلاف د خپل ازلي او دايمي دښمنانو يعني ايران او پاکستان د ملي منافعو د دفاع په خاطر د امريکا سره وجنگيږي .

د ايران او پاکستان د استخباراتي سازمانونو د خوا ډيزاين شوي د پښتنو او امريکايانو ترمنځ دا روان جنگ د شيطاني مثلث غړو ته دا لاندې گټې لري .

1: د پاکستان گټه:

پاکستان په دې مقصد پښتانه تراین ، مسلح او د امریکا ضد جنگ ته رالېږي ، دای ایس ای په نظر که په دې جنگ کې پښتون مړ شي نو د پښتونستان یو دعوي گیر مړ شو ، خو که امریکایې مړ شو نو د پاکستان د اتوم بمب یو مخالف مړ شو .

د پاکستان استخبارات هر رښتني پښتون د پښتونستان دعوي گیر بولي.

پاکستاني استخبارات به ددوی د ملي گټو د ساتلو په خاطر ددوی په اصطلاح افغان جهاد ته تر هغه وخته د پښتنو پلاس دوام ورکوي تر څو ټول پښتون ملت تبا او د پښتونخوا پاکه خاوره د امو خڅه تر اباسین پورې د تورو پنجابیانو تر کنترول لاندې راشي .

د اي . ایس . اي د پلان مطابق د پاکستان لپاره د ستراتيژیک عمق د پیدا کولو د سیاست پر اساس تر څو پورې چې ټوله پښتونخوا د پنجاب تر قبضه لاندې نوي راغلي او ټول پښتون ملت د پنجاب غلام شوي نوي ، پښتانه به د اي . ایس . اي په خوله په پښتونخوا کې یو بل د جهاد په نوم سره وژني .

2: د ایران گټه:

ایران هم په دې مقصد پښتانه تراین ، مسلح او د امریکا ضد جنگ ته رالېږي چې که په دې جنگ کې پښتون مړ شي نو د ایرن یوازلي دښمن مړ شو ، خو که امریکایې مړ شو نو د لوي شيطان یو گوته ماته شوه . . .

3: د شوراي نظام ، جمعیت اسلامي او حزب وحدت گټه:

د پښتنو او امریکا جنگ د جمعیت اسلامي ، شوراي نظام ، حزب وحدت او نورو حلقو د هغو غړو د پاره چې د پښتنو خڅه نفرت لری ، پښتانه د خپل دښمنانو په حیث پیژنی او د پښتنو سره دښمنی ددوی د ژوند هدف دی دالاندې فایده لري .

الف : د شورايي نظام او جمعيت اسلامي د پورته ذکر شوو کټگوري غروپه نظر دوی د افغان دولت او امريکا په زور د خپل دښمنانو يعني پښتنو څخه مستقيما غچ اخلي ، حال دا چې پښتانه شورايي نظام ، جمعيت اسلامي ، حزب وحدت او نور خپل وطنداران او وروڼه بولي او دهغوی سره د دښمنۍ هيڅ خيال نه لري .

ب: د افغان دولت ، جمعيت اسلامي ، شورايي نظام ، حزب وحدت او نورو حلقو هغه غړي چې د شيطاني مثلث غړيتوب لري په دې خاطر د خپل بادارانو د اوپراتيفي پروژو په عملي کولو کې زياته فعاله برخه واخستل چې که د پښتنو او امريکا په تبا کونکي جنگ کې پښتانه د امريکا د خوا برباد او تبا شي نو افغانستان به د تل لپاره د شيطاني مثلث د افغاني ضلع په لاس کې پاتي شي . . .

خود شيطاني مثلث دا غړي که د افغانستان په پښتنو پوري اړه لري او که د افغان نحيب ملت په اقليتونو پوري اړه لري په دې نه پوهيږي او يا ځان نه پوهوي چې افغانستان د پښتنو څخه بغير دوی بيوه ورځ هم نشي ساتلای .

د افغانستان د اقليتونو د ملي فکر لرونکي مشران او کشران ټول په دې حقيقت پوهيږي چې د پښتنو څخه بغير افغانستان دنړۍ په سياسي جغرافيه کې وجود نشي درلودلای ، دوی په دې باور او عقیده دي چې پښتون عظيم ملت د افغانستان د خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، محکمۍ بشپړتيا د دامنې دفاع ، د مشروع او با ثباته سياسي نظام د منځته راوړلو ، په هيواد کې د ټولنيز عدالت ، تل پاتې سولې او ملي وحدت د تامين د اړمن ضامن دی .

د افغانستان د اقليتونو مشران دی په دې حقيقت ښه ځان پوه کړي ، ايران ، پاکستان او بل هر خارجي هيواد چې ځان د پښتنو دښمن او د غير پښتون اقليتونو دوست بولي ، هغوی صرف د استعمار د دې زاړه فرمول څخه يو ځل بيا استفاده کوي چې (تفرقه واچوه او حکومت پروکړه) .

د افغانستان د اقليتونو هغه مشران او کشران چې د پرديو په استخباراتي سازمانو پوري ندي تړلي په دې حقيقت دی ښه ځان پوه کړي ، پاکستان ، ايران او بل هر خارجي هيواد چې د پښتنو تبا کول غواړي نو د پښتنو ترتيب ته به وروسته به حتما د هيواد اقليتونه هم په ډيره اسانۍ يو په بل پسې تبا او خپل غلامان کړي .

د پښتنو او امريکا د جنگ څخه د شیطاني مثلث غړي ډېر زيات لذت اخلي ځکه هر پښتون چې مړ کيږي نو د دوی په نظر د دوی ازلي دښمن مړ کيږي ، د دوی په نظر هر پښتون د شیطاني مثلث د غړو ازلي دښمن دي ، خودوی بيا خپل دا ازلي دښمن يعنې پښتون نړۍ ته د نړۍ د دښمن يعنې د طالب او القاعده په نوم هم معرفي کوي .

د پښتنو او امريکا په جنگ کې چې هر امريکايي يا د ناټو فوځي مړ کېږي نو د شیطاني مثلث د غړو ازلي دښمن مړ کېږي ، همدا علت دي چې نن ايران خپل پروني دښمن طالب ته اسلحه او نظامي تربيه ورکوي چې د ايران د امريکايي دښمن سره په افغانستان کې جگړه وکړي د طالب او امريکايي څخه چې هر يو مړ کېږي د ايران يو دښمن کميږي .

د شیطاني مثلث د غړو لپاره د پښتنو او امريکا جنگ يو طلائي او ډېر گټور جنگ دي .

خو د پښتنو په تاريخ کې دا د دوی تر ټولو خیرن او کرغیرن جنگ دي چې پردوی تپل شويدي ځکه چې دوی د خپل ملي گټو بر خلاف دخپل هېواد او ولس د ازلي دښمنانو د گټو لپاره جنگيږي .

په دې خیرن جنگ کې چې څومره د شیطاني مثلث غړي په مظلوم پښتون ملت ملامت دي ، په هغه اندازه جمهوررييس حامد کرزي ، امريکا او د پښتنو بې تفاوته سياسي ، مذهبي او قومي مشران هم په پښتنو ملامت دي چې د شیطاني مثلث د شیطاني چلونو مخه يې نډه نيولي ، او په لوي لاس يې پښتون مظلوم ملت د شیطاني مثلث غيږي ته پورې وهلي او د هغه پلاس کې گروگان ورکړيدي .

د شیطاني مثلث غړو په خپل او پراتيفي لوبو پر پښتنو داسې جنگ تحمل کړيدي چې بايد مجبوراد خپل ملي گټو بر خلاف او د خپل دښمنانو په گټه و جنگيږي ، ځکه چې په اوسنيو شرايطو او وخت کې د پښتنو ملي گټې د امريکا او غرب سره په دوستۍ کې نغښتي دي ، او په نن شرايطو کې پښتانه د الله پاک د مرستې او ملي وحدت څخه بغير تنها د امريکا او غرب په مرسته د خپل بدو او حريشو گاونډيو ايران او پاکستان څخه خپل هېواد او خپلواکي ساتلای شي .

د پښتنو او امريکا ترمنځ د جنگ گټه تنها د شیطاني مثلث غړو ته رسيږي .

د پښتنو او امريکا ترمنځ دا روان جنگ په حقيقت کې د شیطاني مثلث د اوپراتيفي لوبو جال دي چې پښتانه او امريکا دواړه په کې راگير شوي دي .

د پښتنو او امريکا ترمنځ د دې روان جنگ اصلي گټونکي د دې جنگ ايجادونکي يعنې د شيطاني مثلث غړي دي ، او د دې خپرن جنگ اصلي قربانيان او بایلونکي پښتانه او امريکايان دي .

خو که پښتانه په سياسي ليحظ منظم شي ، ځان د شيطاني مثلث د شيطاني جال څخه خلاص کړي ، د اسلامي او پښتني پوهي او درايت په برکت د امريکا او غرب سره داسې ستراتيژيک ملگرتوب ايجاد کړي چې د هغه پر اساس د افغانستان ملي خپلواکي ، ملي حاکميت ، محکمې بشپړتيا ، ملي گټې او ملي نواميس خوندي وي نو د دې روان خپرن جنگ زياتي گټې به پښتنو ته ورسېږي ، پښتانه به په خپل پښتني همت او د خپل ستراتيژيکو انديوالانو په مرسته بيا لويه تاريخي پښتونخوا ايجاد کړي او د سل گونو کلنو د پاره به د دې منطقي ستراقتصادي او نظامي ځواک بلل کېږي .

8: د پښتنو او امريکا ترمنځ جنگ به څوک گټې ؟

دا چې د طالبانو تر ماتې وروسته ولي د امريکا پر ضد پښتنو جنگ شروع کړي ؟
د دې جنگ تر شا د ايران او پاکستان د استخباراتو او په افغانستان کې د دوی د اجنټانو رول څه دي ؟

په دې هکله په تير فصل کې په تفصيل سره بحث وشو .

اوس پر دې موضوع د غيږو چې د پښتنو او امريکا ترمنځ دا روان جنگ به څوک گټې ؟

دمخه تر دې چې د دې جنگ د گټونکي په باره کې څه ووايو ښه به دا وي چې څو کاله وړاندي د افغان شوروي جنگ ته يو لنډه اشاره وکړي او بيا هغه جنگ د پښتنو او امريکا د جنگ سره مقايسه کړو ، وروسته بيا د ځينو عيني واقيتونو پر اساس په ډېر ښه ډول ويلای شو چې د پښتنو او امريکا د روان جنگ گټونکي به څوک وي .

د افغان شوروي جنگ ته يو لنډه کتنه .

دا په دنيا کې منل شوي قانون دي ، جنگ هغه څوک گټې چې لږ ځاني او مالي تلفات ورکوي ، يا په بله وينا د هر جنگ گټونکي هغه خوا ده چې لږ ځاني او مالي تلفات ورکوي ، او د هر جنگ بايلونکي هغه خوا ده چې ډېر ځاني او مالي تلفات ورکوي .

د افغانانو او روس د جنگ په جريان کې د امريکا جمهور ريس رونالډ ريگن ويلي وه چې : (موږ به تر هغه وخته افغانانو ته اسلحه ورکړو چې د شوروي پر ضد و جنگري ترڅو اخيري افغان ژوندي وي)

ښاغلي ريگن دا خبري هغه وخت کولي چې امريکا لا د ويتنام د جنگ د ماتې څخه خپل سياسي او نظامي حيثت دوباره نه وو برحاله کړي .

د ويتنام په جنگ کې شورويانو د ويتناميانو سره په کلونو مالي او لوژستيکي مرستې کولي ترڅو بالاخره يې امريکا ته ماته ورکړل .

په ويتنام کې د امريکا د ماتې لا څو کاله نوه تير شوي چې روس په (1979/12/27) تاريخ پر افغانستان نظامي يرغل وکړي ، امريکا دا موقع د ځان لپاره غنمت وبلل او دا يې وپتيل چې افغانستان به د شوروي په ويتنام بدلوي او د شورويانو څخه به د ويتنام د جنگ بدل په افغانستان کې اخلي .

د روس او افغانانو په جنگ کې د متقابلو خواوو ترمنځ د قواوو هيڅ انډول وجود نه درلود ، د جنگ يو طرف ته باغيړته مجبور افغانان په تش لاس د جنگ په ډگر کې د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، استقلال ، ملي حاکميت ، د هېواد د محکمنۍ بشپړتيا ، ملي گټو او ملي نواميسو د دفاع په خاطر جنگيدل ، او بل طرف د شوروي اتحاد د ستري امپراطورۍ سري لښکري چې ترغابښو مسلح وي د افغانستان د اشغال او د دې لاري و تودو او بو ته د رسيدو په خاطر جنگيدي .

امريکا او غرب ته دا ډېره ښه موقع پلاس ورغلل چې د مجبورو افغانانو څخه د مفتو عسکرو په حيث استفاده وکړي هغوی په نا چېزه وسلو مسلح او دروسي سوپر طاقت په مقابل يې ودروي .

د افغان_ شوروي په جنگ کې لاندې دري عمده خواو ته د جنگ تاوانونه متوجه وه :

1 : شوروي اشغالگران :

شوروي اتحاد ته په افغانستان کې د جنگ د ماشين د چلولو په خاطر ستر اقتصادي تاوانونه ، نظامي تاوانونه او يوه اندازه انساني تلفات هم رسيدل .

2: پښتانه:

پښتنو ته په دې جنگ کې تر هر چا زیات انساني تلفات رسيدل ، کوم لږ او ډېر مالي امکانات چې بې درلودل هغه هم په دې جنگ کې د منځه تلل .

3: امریکا:

امريکا او ملګرو ته په دې جنگ کې صرف محدود مالي توان رسيدی خو دا مالي توان د هغوی د قوي اقتصاد په پر تله د هيڅ سره برابره .

امريکا او غرب ته د افغانانو او شوروي په جنگ کې هيڅ ډول انساني تلفات نه رسيدل .

د امریکا او پاکستان نظامي او استخباراتي ماهرينو د افغان-شوروي د جنگ پلان او ستراتيژي داسې طرحه کړي وه چې د افغان-شوروي جنگ د زیات څخه زیات وخت دوام وکړي او شوروي قواوي د ډېروخت لپاره په افغانستان کې په جنگ کې مصروفې وساتي .

ددې لپاره چې د جنگ ماشین په افغانستان کې فعال و ساتل شي شورويان مجبور وه چې په هر کال کې په ميلياردونو ډالره پردي جنگ مصرف وکړي ، او په زرگونو روسان مړه او زخمیان شي ، خو په مقابل کې امریکا ته نا چپزه مالي توان رسيدی .

تر تقريبا لس کاله سخت جنگ وروسته شورويانو په افغانستان کې ماته وخوړل او پر (1389/11/15) د افغانستان څخه وشړل شول او دومره مالي توانونه ورو رسيدل چې د هغو د سببه د روسي د تزار او کمونيزم په واسطه جوړه شوي امپراطوري د تل لپاره د منځه ولاړل .

د افغان-شوروي د جنگ څخه په استفاده امریکا وکړای شول چې د مظلومو افغانانو مخصوصا د مظلومو پښتنو د سر او مال د بې حساب قربانيو په قيمت د شورويانو څخه په ويتنام کې د خپل نظامي ماتې بدل په افغانستان کې واخلي .

د افغان شوروي د جنگ څخه په استفاده امريکا وکړای شول چې ، سوېر جنگ د ځان په نفع ختم کړي او امريکا د نړۍ د يوازني سوېر طاقت په حيث را څرگنده شول .

د افغان شوروي په جنگ کې لکه پورته چې ذکر شول شورويانو او افغانانو ته ستر نظامي ، مالي او انساني تلفات رسيدل ، خوا امريکا او غرب ته محدود او غيري قابل لمس مالي تاوانونه رسيدل .

دهمدې ستراتيژي پر اساس امريکا غوښتل چې دا جنگ څومره زيات وخت چې ممکن وي دوام وکړي .

امريکا ته د افغان شوروي جنگ په دې خاطر ډېر خوند ورکاوه چې د مظلومو پښتنو د مفتو وينو په قيمت يې د خپل دښمن شوروي اتحاد څخه په ويتنام کې د خپل نظامي ماتې بدل اخستي ، د غريب ، بې تنخوا ، مظلوم او مجبور پښتون پر اوږه امريکايي ټوپک پروت وو ، پر روسي اشغالگر سرباز يې فيرونه کول ، هغه يې وژلي او يايې زخمي کولي ، روسي ټانک يې سوځوي

په مقابل کې د شوروي اتحاد د بې رحمه فوځ د اور قوت په خپل ټول توان او نهايت بې رحمي د مظلومو او مجبورو پښتنو سر او مال بربادول او د منځه وړل .

امريکايانو په ډېر مهارت سره افغانستان د شورويانو په ويتنام بدل کړي ، شوروي امپراطوري ته يې د افغانانو مخصوصا د مظلومو پښتنو د بې مثاله ځاني قربانيو په زور په افغانستان کې نه تنها په نظامي ډگر کې ماته ورکړل بلکې شوروي امپراطوري ، د شوروي امپراطوري نړيوال حيثيت ، شوروي نظام ، شوروي اقتصادي سيستم ، شوروي نظريات سيستم ، او شوروي سوېر طاقت يې هم ډرې وږي کړي او د تل لپاره يې د منځه يووړی .

د افغان شوروي د جنگ د لنډې مطالعې څخه په استفاده

اوس د پښتنو - امريکا په جنگ کې د امريکا د ماتې ځني ښکاره دلايل په لاندې ډول ذکر کوو .

1 : د افغان شوروي د جنگ د تجربو څخه په استفاده د ايران او پاکستان د استخباراتي او نظامي چارو ماهرينو د القاعده سره په مشوره د پښتنو او امريکا د جنگ پلان داسې طرحه کړيدي چې د يو اوږد جنگ د دوام لپاره ضروري عناصر په منطقه کې په ډېر ارزانه قيمت پيدا کېږي .

ددې جنگ د دوام لپاره دومره لږ بودیجې ته ضرورت دي چې د عربو یو عادي شیخ یې د ډېرو کلونو لپاره تمویلولاى شي .

په لاندې کړښو کې د دې جنگ د دوام لپاره و ضروري عناصرو ته ډېره لنډه اشاره کوو :

الف : د امریکا پر خلاف د پښتنو د جنگ د دوام لپاره انساني قوت :

د هر جنگ د دوام لپاره تر ټولو مهم عنصر و جنگ ته د اماده انساني قوت پیدا کول دي .

د ډیورنډ د خط پر دواړو خواوو د اتیا میلیونو پر شا وخوا کې پښتانه د نهایت بد بختۍ په حالت کې ژوند کوي ، د ژوند تیروولو لپاره تقریبا هیڅ ډول اسانتیاوي نه لري ، ټول با عقیده او پراسلام مین مسلمانان دي خود بده مرغه مطلق اکثریت یې بیسواده دي او د اسلام د مقدس دین په باره کې ئی معلومات محدود دی .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتني ټولنې جوړښت داسې دي چې دوی همیشه د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند په ساحو کې د دوی د قومي مشرانو د خوا رهبري کېږي ، او دوی هم د خپل قومي مشرانو مشوري مني .

ددې لپاره چې د شیطاني مثلث شیطاني پلانونه په اسانه ډول عملي شي ، د شیطاني مثلث غړود خپل شیطاني ستراتیژي مطابق لومړي د دې پښتنو قومي مشران ، د ملي خیال لرونکي علما ، معلمان او نور مشران ځني ووژل او د لږي لاندې هم روانه ده ، ترڅو پښتون مظلوم او مجبور ملت بې سرپرسته او بې رهنما کړي .

وروسته یې بیا د فشار ، تطمیع او تبلیغ د لاري پښتانه مجبوره کړل چې د امریکا پر خلاف په جنگ کې برخه واخلي .

هر هغه پښتون چې د شیطاني مثلث د اجنتانو د امر مطابق د امریکا پر خلاف د دوی په اصطلاح جهاد کې برخه نه اخلي هغه شخص کافر ، ملحد ، د خدای (ج) د بنمن ، د محمد (ص) د بنمن ، د اسلام د مقدس دین د بنمن ، د امریکا جاسوس ، مباح الدم او واجب القتل دي .

د پښتنو د بې سرپرستۍ، مظلوميت، مجبوري، بيسوادۍ، اقتصادي او تعليمي شاته والي، فشار، طمع، او پر اسلام باندې د هغوی د ټينګې عقيدې لرلو څخه په استفاده د شيطاني مثلث بنياد پرست اجنټ ملايان دا توان لري چې د ډېرو کلونو لپاره د پښتنو ځوانانو څخه مفتحه سر بازگيري وکړي، هغوی د امريکا پر خلاف جنگ کې د ځان مرګي او نورو تروريستي بريدونو لپاره آماده کړي.

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلاى شو چې د شيطاني مثلث غړو ته د امريکا پر خلاف د جنگ د دوام لپاره تر ټولو مهم عنصر (جنگ ته آماده انسانان) دزيات وخت لپاره مفت پلاس ورغلي دي.

په بله وينا د شيطاني مثلث غړي د افغانانو او شورويانو د جنگ د تجربيو څخه په استفاده کولای شي چې د ډېرو کلونو لپاره په مظلوم او مجبور پښتون انتھاري واسکت واغوندي او د امريکا پر خلاف يې د جنگ ميدان ته راوباسي.

په ډېر افسوس سره بايد ووايو چې د مجبور او مظلوم پښتون ملت مطلق اکثريت نهايت غريب او بيسواده ساتل شوي دي، د ژوند تيرولو لپاره تقريبا هېڅ داسې اسانتياوي لکه ښه کور، ښه ماڼۍ، ښه ارام ژوند، د خارج سيلونه، ښکلي مېرمنې، ښکلي معشوقي، ښه خوراک او څښاک، ښه لباسونه او داسې نورې نه لري چې هغه د پښتنو ځوانانو مينه د ژوند کولو سره پيدا کړي.

مظلوم او مجبور پښتانه د دې دنيا دوزخي ژوند، بې پايه خواړۍ او رنځونه صرف په اخيرت کې د وعده شوي جنت د ښايسته ماڼيو، ښکلو حورو، غلمانو، عسلو، شيدو، شرابونو، ښو ميو او نورو نعمتونو په اميد تيروي.

د شيطاني مثلث غړي او د دوی اجنټان د پښتنو د مظلوميت څخه په استفاده په ډېر اسانه کولای شي چې مظلوم او مجبور پښتانه لا نور مجبور او تشويق کړي او په ډېره اسانۍ قناعت ورکړي چې د دې نابودي او دوزخي دنيا د عذابونو څخه د خلاصون او په يوه لحظه کې و ابدې وعده شوي جنت ته د داخليدلو په خاطر ځانمرګي بريدونه او نور تروريستي اعمال انجام کړي.

ب: د جنگ د دوام لپاره دايدېالوژۍ اړتيا:

انسانان د استثنیٰ څخه بغير په داسې جنگ کې برخه نه اخلي چې دده مرگ په کې حتمي (ځان وژنه) وي ترڅو په ذهني لحاظ يې پر رواينست باور ونلري .

په بله وينا انسان په داسې جنگ کې برخه نه اخلي چې دې په دې متيقين وي چې دې په خپله حتما په کې مړ کېږي ترڅو په ذهني او ايډيالوژيک لحاظ يې پر رواينست قناعت ونه لري .

د شيطاني مثلث غړي او د دوی اجنتان د اسلام مقدس دين د جنگ د ايډيالوژي په حيث استعمالوي .

د شيطاني مثلث غړي بې سواد ، مظلوم او مجبور شوي پښتانه هم مجبوروي او هم د دېني بيانپوه په شکل کې ورته وايي چې د اسلام دين تاسو ته حکم کوي چې د پلاني نظام يا پلاني ډلي پر ضد د خداي (ج) په امر في سبيل الله مقدس جهاد پيل کړي .

بنیاد پرستان مظلومو ، مجبور کړل شوو ، بیچاره او بیسواده پښتنو ته ورفهموي چې ستاسو خالق تاسو ته امر کوي او دا يې پر تاسو فرض کړيده چې د ملا د خوا درنښودل شوي جهاد کې برخه واخلي ، د جهاد کول د خداي (ج) امر او فرض عين دي ، او د فرض عين څخه انکار انسان کافر کوي او د کافر ځای د ابد لپاره دوزخ دي

مظلوم ، مجبور کړل شوي بیچاره او بیسواده پښتانه چې د دې دنیا دوزخي ژوند د اخيرت د وعدي شوي جنت په امید تيروي مجبورا د ملا خبره مني او د دې دنیا د مشکلاتو څخه د خلاصون او د ابدي جنت په هیله په جهاد کې برخه اخلي .

د پاکستان او ايران استخباراتي سازمانونو یو زیات شمېر بنیاد پرست ملایان تربیه کړيدي ، هغوی یې د لویو مساجدو ، دیني مدرسو او بنیاد پرسته مذهبي سازمانونو په راس کې مقرر کړيدي ، او د دې بنیاد پرستو اسلام نما استخباراتي اجنتانو پواسطه یې د اسلام د مقدس دين څخه په خپل نفع د جنگ ايډيالوژي جوړه کړيده چې د شيطاني مثلث د غړو دا عمل په مطلق ډول د اسلام د مقدس دين خلاف دي .

د شيطاني مثلث غړو د ظلم ، تطميع او ددوی د خوا د یزاین شوي ايډيالوژۍ په زور بیسواده ، مظلوم او مجبور کړل شوي پښتانه د دې دنیا د دوزخي ژوند د خواریو څخه د خلاصون په امید او په

هغه دنيا کې په وعده شوي جنتونو کې د ابدې ژوند د وعدو په هيله د امريکا سره د جنگ ميدانه ته را ايستلي دي .

ج : د پښتنو او امريکا ترمنځ د جنگ مصارف څومره دي ؟

لکه چې پورته ذکر شول د پښتنو او امريکا ترمنځ د جنگ د دوام لپاره د ايران ، پاکستان او القاعده استخباراتي او نظامي ماهيرينو د افغان شوروي د تير جنگ د تجربو ، په منطقه کې د سولې ، ثبات او نارامۍ په باره کې د پښتون ملت د تاريخي رول څخه په استفاده داسې پلان او ستراتيژي طرحه کړل چې د هغې ستراتيژي پر بنياد يې د اسلام د مقدس دين څخه د جنگ ايايدلو ژي او د مظلومو پښتنو څخه يې د جنگ مفت سربازان جوړ کړل .

شيطاني مثلث د پښتنو او امريکا د جنگ پلان داسې طرحه کړيدي چې د دوی په ډېر لږ مالي مصرف پښتنو او امريکا ته چې دوی يې د خپل ازلي دښمنانو په صفت پيژني دزيات څخه زيات مالي او ځاني تلفات رسوي .

د شيطاني مثلث غړي چې په هر بيسواده ، مظلوم او مجبور کړل شوي پښتون د سل ډالرو د منفجره موادو واسکت و اغوندي پر امريکايي قواوو باندې ځانمرغي حمله په اجرا کړي ، د دې حملي په نتيجه کې افغاني او نړيوالو خواوو ته په تقريبې لحاظ لاندې تاوانونه رسيږي :

1 : په 90% مواردو کې لږ تر لږه د يو څخه تر پنځه پورې نړيوال او افغان سربازان وژني ، د پنځو څخه تر لس پورې تپي کوي او يا يې په روحي مرض مبتلا کوي .

د لسو څخه زيات ملکي افغانان وژني او دوه چنده رقم هم زخمي کوي .

2 : د دوو څخه تر څلورو نظامي وسايط تخريبيوي او يا تاوان وررسوي ، او همدارنگه په ولس پورې مربوط وسايط ، کورونه او نوري شتمنۍ د منځه وړي او په لکونو افغانۍ تاوان وررسوي .

3 : هره انتحاري حمله د افغانستان ، غرب او نړۍ په مطبوعاتو کې دومره انعکاس پيدا کوي چې که څوک ميلونونه ډالره مصرف کړي بيا به هم د ځان په نفع دومره تبليغات ونشي کړاي .

4: هره انتحاري او يا بله تروريستي حمله په افغانستان او نړۍ كښې راي عامه ته د گريلايانو د وجود او ځواك د امريكا ، افغان دولت او نړيوالي ټولنې د ناتوانۍ پيغام ورکوي . . .

5: هغه پښتني کورنۍ هم د غم پر ټيغر کېږي چې د کورنۍ غړي يې د شیطاني مثلث د شیطاني پروژې د عملي کول په خاطر ځان مرگي بريد اجرا کړيدي .

6: کله کله د شیطاني مثلث د غرو په امريو گروپ پښتانه ځوانان مجبور کړل شي چې په خپل نا چپزه ساده وسلو د ناتو پر کاروانو وسلوالي حملي وکړي چې په نتيجه کې دا ټول گروپ د ناتو د قواوو دخوا د منځه يووړل شي ، دشا او ځواکلي او باندي هم د ناتو د قواوو د خوا بمباري او تلاشي شي چې په نتيجه کې يوزيات شمېرې گناه پښتانه شهيدان او زخميان شي ، نورې گناه پښتانه د ناتو د قواوو دخوا بنديان شي ، کورونه او مالونه يې د جنگ په سبب وړان شي .

په همدې ډول يوزيات شمېر پښتني کورنۍ د غم پر ټيغر کېږي او د ناتو سره نفرت لزيات شي .

که دا پورته ذکر شوي مادي او معنوي تاوانونه څوک محاسبه کړي نو ارزښت يې د لس گونو ميلونو ډالرو سره برابر دي .

د پورته ساده مثال څخه موږ دي نتجي ته رسېږو چې د شیطاني مثلث غړي دسل ډالرو په مصرف سره د يوه انتحاري عمل په اجرا ، يا دسړک د غاړې دريموت کنترول ماین په چاودنه ، يا پردولتي تاسيساتو او د ناتو پر کاروانو د حملي په نتيجه کې خپل امريکا يې او افغانۍ دښمنانو ته دلس گونو ميلونو ډالرو په ارزښت مادي او معنوي تاوان رسوي .

د ايران او پاکستان استخبارات دي جنگ ته په لس گونو کلونو دوام ورکولای شي ځکه چې ددې جنگ مصارف دومره لږ دي چې يو عادي قاچاقبر هم د څه وخت لپاره دا جنگ تمويلولای شي ، ددولتونو استخباراتي سازمانو ته خوداد هيڅ سره برابره بوديجه ده .

په مقابل کې امريکا ددې لپاره چې په افغانستان کې د جنگ ماشين او افغان دولت فعال وساتي هر کال په سل گونو ميليارده ډالرو ته ضرورت لري .

هرڅومره چې دا جنگ اوږدېږي په هغه اندازه پر امريکا او نړيوالي ټولنې ددې جنگ مصارف درنډېږي او په پای کې هرو مرو امريکا او نړيواله ټولنه د مظلومو او په گروگان نيول شوو پښتنو په

بې پايه ځاني او مالي تلفاتو د شیطاني مثلث په مقابل کې ماته خوري چې ژوندي مثالونه يې موږ د امريکا ماته په ويتنام کې او د شوروي اتحاد ماته په افغانستان کې وینو .

د ايران او پاکستان اسخباراتي ماهرينو د دې جنگ پلان داسې طرحه کړيدي چې لومړي بايد د خپلو اجنټانو پواسطه د دولت په چوکاټ کې داسې اعمال انجام کړي چې د هغو د سببه ولس د دولت څخه خوابدي شي او بيا د ناراضه ولس د منځه د دولت پر ضد اهسته اهسته د کليو او بانډو څخه د دولت پر ضد گريلا جنگ شروع شي ، اول پر نرمو اهداف حملي وکړي لکه مکتب ، معلم ، متعلم ، ډاکتر ، روغتون او داسې نور چې د يوه طرفه په ولس کې وهم واچوي او د بله طرفه په ميډيا کې ځان مطرح کړي .

وروسته بيا جنگ کرار کرار شدت پيدا کړي ، مخالفين دولسواليو او ښارنو ترمنځ د لارو کنترول پلاس کې واخلي او کرار کرار لوي ښارونه محاصره کړي او هرڅومره چې دا جنگ اوږدېدلای شي په هغه اندازه د گريلاوو په گټه دي او ددوی برياليتوب حتمي کېږي .

د پورته دلايلو څخه دا نتيجه اخلو چې که امريکا د پښتنو په باره کې خپل ستراتيژي بدله نکړي ، پښتانه د شیطاني مثلث د منگلو څخه راونه باسي ، په دې منطقه کې په سوله او جنگ کې د پښتنو د تاريخي اهميت په درک سره د پښتنو سره د يو سيال ملت په حيث جوړه ونکړي ، پښتنو ته د افغانستان سياسي ، اقتصادي او ټولنيز حاکميت چې د پښتنو تاريخي مشروع حق دي دوباره ورنکړي ، نو په دې جنگ کې به امريکا د پښتنو په ځاني تلفاتو د شیطاني مثلث په وړاندې ماته خوري ، شیطاني مثلث به د دې جنگ گټونکي وي ، امريکا او پښتانه به دواړه د دې جنگ بايلونکي وي .

په ظاهر خو به پښتانه په دې جنگ کې په خپل بې حسابه ځاني او مالي قربانيو امريکا ته ماته ورکړي ، خو د دې جنگ اصلي فاتحين به پښتانه نوي ، د دې جنگ اصلي فاتحين به د شیطاني مثلث غړي ايران او پاکستان وي ، ځکه چې د دې جنگ گټې به ايران او پاکستان ته ورسېږي او تاوانونه به يې امريکا او پښتنو ته ورسېږي .

امريکا به د جنگ د بايللو سره يو ځای د شوروي اتحاد په شان د نړۍ د سوپر طاقت په حيث خپل نړيوال حيثيت وبايلي .

پښتانه به د جنگ د پای ته رسېدو سره سم د تل لپاره د ایران او پاکستان غلامان شي.

9: د پښتنو - امریکا او افغان - شوروي د جنگونو مقایسه:

د افغان - شوروي او پښتنو او امریکا جنگونه یو له بل څخه څه بنیادي تفاوتونه لري ؟

د افغان - شوروي په جنگ کې په مجردي چې شورويانو پر افغانستان یرغل وکړي هغه یې اشغال کړي سمدستي ټولو افغانانو مخصوصا پښتنو د شوروي اشغال گرانو پر ضد ملي قیام شروع کړي .

نړیوالې ټولنې دهغه په راس کې د امریکا متحده ایالاتو ، غربي نړۍ او اسلامي نړۍ د افغان مجاهدینو هر ډول سیاسي ، مالي او لوژیستیکي ملاتړ وکړ .

د شوروي د اشغال پر ضد د افغان نجیب ملت مخصوصا د باتورو پښتنو د بې مثالې ځاني او مالي قربانیو په ورکولو او د شوروي ضد نړۍ د مالي ، لوژیستیکي او سیاسي مرستو په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ د افغانانو په مقابل کې په اقتصادي ، سیاسي او نظامي ساحو کې ډېره سخته او د شرمه ډکه ماته وخوړه او په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ ډرې وږې شول .

د افغان شوروي د جنگ په نتیجه کې د شرق او غرب ترمنځ روان سوې جنگ د امریکا په نفع تمام شو ، د “ وارسا تړون ” او د هغه سیاسي ، اقتصادي او نظامي پایګا یعنی شوروي امپراطوري ډرې وږې شول .

د پښتنو په بې مثالې مالي او ځاني قربانیو سره نړۍ د شوروي د ظالم زیرځواک د شره خلاصه شول ، امریکا او غرب ته هغه په تریلینو ډالره چې د شوروي امپراطورۍ سره یې هرکال د ساړه جنگ په جریان کې مصرفول په جیبونو کې پاتې شول .

د باغیرتو پښتنو په بې مثالې مالي او ځاني قربانیو شوروي امپراطوري دیو سوپر طاقت په صفت د منځه ولاړل او د امریکا متحده ایالات د نړۍ د یوازني سوپر طاقت په حیث پاتې شو .

خو د پښتنو او امريکا جنگ د ملي قيام نتيجه نده بلکې د شيطاني مثلث د غړو د شيطاني ستراتيژي د عملي کيدو په سبب يو شمېر پښتانه مجبوره کړل شول چې د نهايت ظلم په سبب د امريکا په مقابل کې گريلا جنگ شروع کړي .

د شيطاني مثلث د غړو ستراتيژي دا وه او نن هم ده چې پښتانه د امريکا پر ضد ملي قيام ته آماده کړي . د شيطاني مثلث غړو د خپل شيطاني ستراتيژي پر اساس پښتانه د دولت څخه خوا بدي کړل او د پښتنو د دې خفه والي څخه په استفاده د ايران او پاکستان استخباراتو استفاده وکړل او دنړۍ تروريستان يې د پښتنو په کليو او بانډو کې ځای پر ځای کړل .

د شيطاني مثلث غړو دې تروريستانو ته امر وکړ چې لومړي د پښتنو قومي مشران په ډول ډول بهانو ترور کړي ترڅو پښتانه بې سر پرسته او بې رهنما شي چې ژوندي مثالونه يې په قندهار ولايت کې د (735) او په شمالي وزيرستان کې د (787) قومي مشرانو او ملي فکر لرونکو علماوو په شهادت رسول دي .

د دې ظالمانه کار تر انجام وروسته د شيطاني مثلث غړو دنړۍ تروريستانو او خپل اجنتانو ته امر وکړ چې د پښتنو د کورونو څخه د امريکا پانو پر ضد انسرجنسي (گريلا) عمليات وکړي ، ترڅو په دې ځايانه عمل امريکايان مجبور شي چې په جواب کې د پښتنو پر کورونو بمباري شروع کړي او دا عمل به پښتانه مجبور کړي چې د امريکا پر خلاف جنگ شروع کړي .

د شيطاني مثلث د ستراتيژي مطابق امريکا پانو د گريلا حملو په جواب کې د پښتنو پر کليو او بانډو بمباري وکړي او يو زيات شمېر بې گناه مظلوم پښتانه يې مړه زخمي او يا زندانيان کړل ، د پښتنو په کورونو ننوتل د پښتنو بڼڅې ، نارينه ، مشران او کشران يې د پښتني کلتور خلاف بې عزته کړل ، چې دې لړۍ تر ډېرو کلونو دوام وکړي او تر اوسه هم دوام لري .

د گريلا حملو او د امريکا د خوا د هغو د جواييه حملو نتيجه دا شول چې د پښتنو ولاياتو زياتي برخي د امريکا د مخالفينود فعاليت لپاره مناسب ځايونه وگرځيدل .

که جنگ په همدې ډول دوام وکړي نو د شيطاني مثلث د زړه ارمان به پوره شي او ټول پښتانه به مجبور کړل شي چې د شوروي په شان د امريکا په مقابل کې هم ملي قيام وکړي .

څرنگه چې پښتانه په ټول هېواد کې پراته دي نو د ملي قيام څپي به هم ټول هېواد ته سرايت وکړي .

د شیطاني مثلث غړي به وکړای شي چې د پښتنو او امریکا جنگ ته د ډېرو کلنو لپاره دوام ورکړي ، د ډېرو کلنو لپاره د پښتنو د منځه سرباز گيري وکړي او د امریکا پر ضد يې وجنگوي چې دا عمل د پښتنو او امریکا سخت په تاوان دي او د شیطاني مثلث ډېر په گټه دي .

دمخه تردي چې دافغان- شوروي او د پښتنو او امریکا ترمنځ جنگونه سره مقایسه کړو او یا د پښتنو سره د شوروي اشغال گرانو او امریکایانو برخورد سره مقایسه کړو ښه به داوي چې په څو لنډو جملو کې د پښتنو تاریخ ته یو ډېر لنډه اشاره وکړو .

د پښتنو تاریخ ته په څو جملو کې لنډه کتنه:

پښتونخوا هغه هېواد دې چې د خپل جیو پوښتیکي او جیو ستراتیژیک موقعیت په لحاظ د تاریخ په اوږدو کې د نړۍ تر بل هر هېواد ډېر خارجي یرغلونه پر شوي دي .

د مثال په ډول موږ دلته په لنډ ډول څو تاریخي یرغلونه ته ډېر مختصره اشاره کوو .

1: په (1100 ق . م) کې د اشوري پاچاهانو د ځواک د پښتنو پر هېواد یرغلونه وشول خو پښتنو هغه ټول یرغلونه پر شا وتمبول او هېواد یې ازاد کړي ، ددې خبرې ثبوت د اشوري شاهانو د زماني څخه د پلاس راغلو میخي خطونو د نسخو د ترجمي څخه معلومېږي .

2: په (329-327 ق . م) کې د یونان لوی سکندر د هندوستان د نیولو په نیت د پښتنو پر هېواد یرغل وکړي ، خو دا نړیوال فاتح د پښتنو په هېواد کې د دریو کلنو لپاره د پښتنو د سخت مقاومت سره مخامخ شو او ډېر سربازان یې د لاسه ورکړل او په خپله هم د صوات په لټه کې زخمي شو .

دا نړیوال فاتح چې نیمه نړۍ یې نیولې وه د پښتنو په هېواد کې د سختو چلنجونو سره تر هغه وخته مخامخ وو ترڅو چې یې د پښتنو سره جوړه وکړل او د پښتنو په مرسته یې بیا هندوستان ډېر په اسانه ډول ونیوي .

3: مغول امپراطور چنگيز خان او دهغه اولادي چې د قتل او قتال ، وحشت او دهشت ، ظلم ، بربريت او جهالت شهزاده بلل کېږي په خپل ټول توان او بربريت پښتانه غلامان نشوه کړي .

4: د هند د مغولي دولت موسس ظهراالدين بابر هم د پښتنو سره تر زياتو جنگونو وروسته جوړه او دوستي وکړل او د پښتنو په توره يې هندوستان ونيوي .

5: ايراني بد ماش نادر افشار هم د پښتنو سره تر سختو جنگونو وروسته روغه وکړ او د پښتنو څخه يې (40000) نفر په خپل فوج کې استخدام کړل او د دې پښتني لښکر په مرسته يې هندوستان ونيو .

6: کله چې انگرېزانو هندوستان ونيو ، نو درې ځله يې پر افغانستان نظامي يرغلونه وکړل او دوی په دې تلاش کې وو چې پښتانه هم د هندیانو او د نړۍ د نورو ملتونو په څېر غلامان کړي ، خو هر ځل يې د پښتنو څخه سخته ماتې وخوړله او په لسگونو زره عسکر يې په افغانستان کې له لاسه ورکړل .

7: په 27/12/1979 شورويانو پر افغانستان يرغل وکړ ، پښتانه يې د هېواد د سياسي ، اقتصادي او فرهنگي ساحو څخه په زور وايستل او د افغانستان سياسي واگي يې د هېواد لږکيو او خپلو اجنټانو ته وسپارل .

شورويانو غوښتل چې د نورو ملتونو په شان افغانان مخصوصا پښتانه هم غلامان کړي او د پښتونخوا له لارې ځان تودو او بو ته ورسوي .

خو د لس کاله سخت جنگ وروسته د پښتنو له خوا د سختې ماتې سره مخامخ شول او په دې جنگ کې د ورسېدلو تاوانو له سببه روسي کمونستي امپراطوري پارچه پارچه شوه .

8: پر نيويارک او واشنگټن د 2001/9/11 د القاعده تر بريدونو وروسته امريکا او ناټو په افغانستان کې د طالبانو پر رژيم حمله وکړه هغه يې ړنگ او پر ځای يې تر خپل نظامي ، سياسي او اقتصادي حمايت لاندې د خپلې خوښې نظام قايم کړ .

امريکايانو هم د شورويانو په شان دولتي قدرت د دې هېواد اقليتونو لکه تاجک ، ازبک ، هزاره او څو بې اعتباره پښتنو تکنوکراتانو ته وسپاره .

د پورته تاريخي يرغلونو ، جنگونو ، پښتني مقاومتونو ، فاتحانو د کړو وړو د ژورې او دقيقې مطالعې او اناليز څخه په څو لنډو جملو کې دا نتيجه اخلو چې :

1: د تاريخ په اوږدو کې چې هرفاتح د پښتنو سره جوړه کړې ده، د پښتنو ملاتړ يې تر لاسه کړی دی هغه فاتح د پښتنو په مرسته په دې منطقه کې خپل هدف ته په برياليتوب سره رسېدلی دی.

2: هرفاتح يا يرغلگر چې د غرور او تکبر څخه کار اخيستی دی او کونښن يې کړی دی چې د نظامي زور، خشونت او بربريت د استعمال څخه په استفاده پښتانه غلامان يا مات کړي، هغه يرغلگر په دې هېواد کې ډېره د شرمه ډکه او ننگينه ماتې خوړلې ده.

د پورته تاريخي انکار نه منونکو شواهدو په استناد موږ ويلای شو چې:

په افغانستان کې د سولې د تامين او هر جنګ د برياليتوب او ماتې کيلې د پښتنو په لاس کې ده.

د پښتنو په ملاتړ په افغانستان کې هر جنګ گټل شوی دی او داروان جنګ به هم د پښتنو په ملاتړ وگټل شي.

د پښتنو د مخالفت له سببه هرفاتح په دې هېواد کې جنګ بايللی دی، امريکا به هم داروان جنګ د شيطاني مثلث په مقابل کې د پښتنو په مالي او ځاني تلفاتو وبايلي.

ددې روان جنګ تلفات به پښتنو او امريکا ته رسېږي او فايده به يې د شيطاني ملث غړو ته ورسېږي.

که پښتانه او امريکا دواړه خپل روانه ستراتيژي بدله نکړي او ځانونه د شيطاني مثلث په شيطاني موخو خبر نکړي، ځانونه د هغوی د شيطاني او اوپراتيفي جال څخه را خلاص نکړي، نو پښتانه او امريکا به دواړه د دې جنګ بايلونکي وي او د شيطاني مثلث غړي به د دې جنګ گټونکي وي.

موږ په لاندې جدول کې پر افغانستان د شورويانو د يرغل، د هغو د ماتې عوامل او اشتباهات، پرافغانستان د امريکا اوناټو د يرغل، د مشکلاتو عوامل او اشتباهات سره مقايسه کوو.

شمار ه	د شوروي يرغل	شماره	د امريکا يرغل
۱	شورويانو په 1979/12/27 تاريخ پر افغانستان نظامي يرغل وکړي.	۱	امريکا او ناټو په 2001 کې پر افغانستان نظامي يرغل وکړي

۲	شورويانو پر افغانستان د يرغل لپاره د ملل متحد موافقه نه درلودل .	۲	امريکا پر افغانستان د يرغل لپاره د ملل متحد موافقه لري
۳	پر افغانستان د شورويانو د يرغل او اشغال سره په لومړي ورځ ټولي ازادي نړۍ مخالفت وکړي او د افغانستان اشغال يې د نړيوالو منل شوو قوانينو خلاف ښکاره تجاوز وبللي .	۳	پر افغانستان د امريکا د يرغل سره هېڅ هېواد حتي د شيطاني مثلث غړو ايران او پاکستان هم مخالفت ونکړي ، اود امريکا راتگ يې افغانستان ته تجاوز ونه بللي .
۴	د شورويانو د يرغل سره د شوروي د گودا گيانو بغير په لومړۍ ورځ ټولو افغانانو عملي مخالفت شروع کړي اود شورويانو د عمل يې د خپل هېواد اشغال وبللي .	۴	د امريکا د يرغل سره په لومړي سر کې تقريباً ټول افغانان حتي پښتانه هم موافق وه ، اود امريکا دا عمل يې د افغانانو او افغانستان ازادي وبلل . د افغانستان په ليکلي تاريخ کې دا لومړي ځل دي چې پښتنو په خپل هېواد کې خارجي عسکر په ورين تندي ومنل .
۵	د شورويانو د نظامي يرغل او اشغال په مقابل کې د لومړۍ ورځې څخه د شورويانو پر ضد د افغانانو مخصوص د پښتنو د خوا عملا نظامي جنگ شروع شو .	۵	د امريکا د يرغل په مقابل کې پښتنو نه تنها نظامي عمليات شروع نه کړل ، برعکس د ولاياتو څخه به ډله ډله قومي مشران ريس دولت ته راتلل او د هغه څخه به يې غوښتل چې د دوی ولاياتو او ولسواليو ته نظامي امريکايان وروليږي ترڅو دوی د منطقوي جنگسالارانو د ظلم څخه

		خلاص کړي، کوم چې د امریکا د يرغل سره سم په ولسواليو، ولاياتو او کابل کې پر دولتي چوکيو مقرر شوي وه، او اکثرو يې د شيطاني مثلث د شيطاني ستراتيژۍ مطابق د دولتي زور څخه په استفاده د پښتنو د سر، عزت او مال د لوټولو لپاره ملا تړلي وه.
۶ شورويانو د افغانستان تر اشغال وروسته پر خپل چپي ګوډاګي حزب تګيۀ وکړل، کوم چې په ولس کې نهايت منفور وو، د افغاني ټولنې د اقليتونو نمايندګي يې کول، او د ټولنې د مطلق اکثريت يعنې پښتنو ډېر زيات ضد وو. روسانو د پښتنو د غلام کولو په خاطر د پښتنو پر کليو او کورونو نهايت زياتي بمبارۍ او نور نظامي عمليات وکړل چې د لکونو پښتنو د مرګ او ژوبلي سبب شول. شورويانو غوښتل چې د بربريت او نهايت ظلم پواسطه پښتانه غلامان کړي خو په دې کار کې بريالي نه شول او د پښتنو د لاسه يې تاريخي او د شرمه ډکه ماتې خوړل.	۶ امريکايانو د افغانستان تر اشغال وروسته د شورويانو په شان د اقليتونو پر راستي مذهبې ډلو تګيۀ وکړل، او د افغان دولت عمده چاري يې په هر لحاظ بې کفايته، بې تجربې او د پښتنو ضد په اقليتونو پورې تړلو افرادو ته وسپارلي، کوم چې په افغاني ټولنه کې د دوی د تيرو ناوړه اعمالو د سببه تر روسي پلوه چپيانو لډېر بدنام او د ولس د سخت تنفرو وه.	په اقليتونو پورې تړليو متعصبو راستي ډلو او د شيطاني مثلث نورو اجنتانو د شيطاني مثلث د ستراتيژي مطابق د پښتنو سره بې پايه تعصب او دښمني شروع کړل، او د دې د ښمنۍ په سبب يې پښتانه صرف د دې سببه چې پښتانه وه د دولتي قدرت په زور د هېواد د سياسي او اقتصادي چارو څخه وشړل. د

طالب او القاعده په نوم يې په لس گونو زره بې گناه پښتانه مړه او بنديان کړل ، مالونه يې ور لوت کړل ، د غلطو اطلاعاتو په سبب يې امريکايي عسکر په کورونو ورننه ايستل ، دودونو او خيراتونو پر مراسمو ئي بمباري وروکړې . . او په ډول ډول بهانو او ډولو ئي پښتانه بې عزته کړل . . .			
د امريکا پلاس د افغان دولت د قدرت پر گدۍ کېنول شوي کسانو اکثريت په مطلق ډول د دولتي اداري درهبرۍ کفايت نه لري ، د دولت تقريباً سل فيصده اراکين په رشوت ، فساد او اختلاص کې سخت مصروف دي . لنډه دا چې د امريکا د خوا پر قدرت کېنول شوي دولتي اراکين اکثره د پښتنو په نظر د پښتنو د سر ، ناموس ، عزت ، او مال غله او د دولت او ملت د ملکيتونو لوت ماران دي .	۷	د شورويانو ګوډاګيان که څه هم په ټولنه کې منفور وه خو په دولتي چارو کې يې څه نا څه کفايت درلودي او په رشوت ، فساد او اختلاص کې يې ډېر کم لاس درلودي .	۷
د امريکا د يرغل په مقابل کې د افغان نجيب ملت اقليتونو هيڅ عکس العمل ندي ښودلي ځکه چې د دولت واګي دوی ته سپارل شوي دي . که څه هم پښتانه د شورويانو په شان د امريکايانو د خوا د سياسي او اقتصادي قدرت څخه بې برخي شوي دي بيا هم د پښتنو د خوا	۸	د شورويانو د اشغال په مقابل کې د افغان نجيب ملت اقليتونو د دې سره سره چې شورويانو د دولت واګي د دوی پلاس ورکړي بيا هم د اقليتونو ځينو کسانو د پښتنو په څنګ کې د شوروي اشغال په مقابل کې مقاومت کوي .	۸

د شوروي د اشغال په مقابل کې خود پښتنو د خوا عملا ملي قيام شروع شو ، چې د دې غيري قابل کنترول ملي قيام په نتيجه کې شوروي ماتې وخوړه .		د امريکا په مقابل کې ملي قيام ندي شروع شوي . د شيطاني مثلث د ستراتيژي پر اساس يو کم شمير پښتانه مجبوره شوي دي چې د امريکا پر ضد په انسرجنسي اعمالو کې برخه واخلي ، چې دا جنگ په ډېر اسانه ډول قابل کنترول دي .
د شورويانو څخه ټول افغان ملت مخصوصا پښتانه په دې خوابدي شول او د روس په نه پخلا کيدونکي دښمنانو بدل شوه چې هغوی د دوی هېواد اشغال کړي وو . د همدې سببه پښتنو د شورويانو پر ضد ملي قيام شروع کړي او د دې ملي قيام په نتيجه کې شورويانو ماتې وخوړل او د کمونيزم روسي امپراطوري د تل لپاره د منځه ولاړل .	۹	د امريکا څخه د پښتنو د خوابدې څو لنډ و دلايلو ته اشاره کوو . 1: امريکا د افغانستان تر اشغال وروسته پښتانه د هېواد د سياسي ، اقتصادي او نظامي ساحي څخه بې برخي کړل . 2: امريکا د افغانستان تر اشغال ورسته د هيواد د چارو واگي د افغاني ټولنې داسې افرادو او ډلو ته وسپارلې چې اکثره يې په افغاني ټولنې کې تر ټولو فاسد و ، بې کفايته او د پښتنو سر سخته دښمنو ډلو ته وسپارلې . 3: د امريکايي پلوه دولت ځيني فاسد اراکين چې په عين حال کې د شيطاني مثلث غړي دي او د شيطاني مثلث د ستراتيژي مطابق د پښتنو سره په سخته دښمنۍ مصروف دي بيا هم د امريکا سياسي ، اقتصادي او

نظامي ملاتړ څخه برخه من دي 4: امریکا د شیطاني مثلث د غړو د د بنمینیو ډکو اطلاعاتو پر بنیاد د پښتنو د کلتور، رسم، رواج او عنعناتو پر خلاف د پښتنو د مشرانو، کشرانو، نړاو بنځو، وړو او زړو، کور، مسجد، واده او فاتحي بې عزتي کړیده. ددې ټولو ناکړدو سره سره بیا هم پښتنو د امریکا پر ضد ملي قیام ندي شروع کړي. د پښتنو د ناراضیتوب څخه په استفاده د شیطاني مثلث غړي و توانیدل چې یو شمیر پښتانه مجبور کړي چې د امریکا پر ضد انسرجنسي عملیات شروع کړي.			د پورته مقایسوي جدول څخه دا معلومېږي چې امریکا ناخود اگاهه پر هغه لار روانه ده چې د خپل ځان لپاره لا نور مشکلات پیدا کوي او شیطاني مثلث ته ګټه رسوي.
---	--	--	---

یو لسم فصل

په پښتونخوا کې د پښتنو اوسنۍ امنیتي، اقتصادي او سیاسي حالت.

1: د پښتونخوا اوسنۍ امنیتي حالت:

د افغانستان په دې څه د پاس د پرش کلن بحران کې ټولو افغانانو ته سخت تاوانونه ورسېدل مخصوصاً پښتنو په سیاسي، اقتصادي او فرهنګي لحاظ خپل هر څه له لاسه ورکړل.

د محمد ظاهر شاه د سلطنت په اخيرو وختونو کې ځينو پښتنو د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پر ځای د ملت د نجات په خاطر خارجي وارد شويو ايډيالوژيو ته مخه وکړه.

چپ نظره سياست مدارانو په لمړۍ سر کې د ملت د خوشبختۍ په شعار د مسکو او چين څخه سوسيالستي ايډيالوژي هېواد ته واورده کړل.

چپ نظره سياست والو به ويل چې خپل ملت ته د دې لارې خدمت کول غواړي.

دې چې سياست مدارانو به ويل چې دوی مظلوم افغان ملت ته کور، کالۍ او ډوډۍ برابرې، څو کله چې دا چې سياست وال د خپل خارجي بادارانو په ملاتړ پر مظلوم افغان ملت حاکمان شول نو د دوی اعمال ټول افغان ملت ولیدل، او د دوی د اعمالو څخه معلومه شول چې د دوی د خوا واورده شوی ايډيا لوژي د روسۍ استعمار يو کرغیرنه د غلامۍ حلقه وه چې د افغان نجيب ملت په غاړه کې ولويدل او د دې پردۍ ايډيالوژي واوردونکي اکثره د شوروي د خونخوارۍ امپراطورۍ ملګري او پلويان را ووتل.

د راست نظر سياست مدارانو هم په لمړۍ سر کې د ملت د خوشبختۍ په شعار د ايران، مصر، سعودي عربستان او پاکستان څخه د اخوانيزم او وهابيزم ايډيالوژي هېواد ته واوردې کړې.

راست نظره سياست والو به ويل چې خپل ملت ته د دې لارې خدمت کول غواړي، د دوی شعار دا وو چې د دوی لار د دين او دنيا د ښيګڼې لار ده . . .

خو کله چې دا راست سیاست مداران د خپل خارجي بادارانو په مرسته پر مظلوم افغان ملت واکمنان شول اعمال يې ټولو افغانانو وليدل، او ددوی د اعمالو څخه معلومه شول چې دا واردة شوی ایدیا لوژی د ایراني، روسی او پاکستانی استعمار کرغیرنی د غلامۍ حلقی وی چې د افغان نجیب ملت په غاړه کې ولويدلی او ددی پردی ایدیا لوژی واردونکی اکثره د روس، ایران، سعودی او پاکستان د خونخوارو استخباراتی سازمانو ملگری او پلویان را ووتل .

د خارجي ایدیا لوژیو پیروي او پر ملت باندي په زور د هغوی تطبیق د دولت او ملت ترمنځ جنگ منځته راوړي .

د ملت او دولت ترمنځ جنگ د افغانانو په کورنیو چارو کې د خارجي استخباراتو د مداخلې کولو موقع مساعده کړه .

د افغانستان په کورنیو چارو کې د خارجي استخباراتو د مداخلو په وجه پر افغانانو د اخلي جنگونه تحمیل شول .

د افغانانو ترمنځ د اخلي جنگونو په سبب خارجیانو ته دا موقع مساعده شول چې مستقیمافغانستان اشغال کړي او خپل پلویان د گوداگیانو په حیث تش په نامه د افغانستان د واکمنانو په نوم د واک پر گدی کېږي .

پر افغانستان د خارجي یرغلونو نتیجه داشوه چې پښتانه په خپل هېواد کې په پردیو پورې تړلیو گوداگیانو غلامان شول .

پښتانه د افغانستان د اصلي خاوندانو او د افغان ملت د مطلق اکثریت په حیث نن په خپل هېواد کې د یو محکوم، مظلوم او غلام ملت په حیث په ډیر ذلت، خواری، محرومیت او درپردی کې ژوند کوي .

کله چې د (11) سپتامبر تر پېښې وروسته امریکا او غرب د طالبانو رژیم مات کړي او د افغانستان چاري یې د روس او ایران پلویانو یعنی د شمال ټلوالې ته وسپارلي او د ناټو قواوې په افغانستان کې میشته شوي د دې سره یو ځای د ناټو او منطقوي قواوو د گټو ټکر منځته راغلي .

منطقوي قواوو د خپل ملي منافعو د ساتلو د پار د غرب په مقابل کې

“شیطاني مثلث” ایجاد کړي .

د شیطاني مثلث غړي د خپل گټو د دفاع په خاطر دي نتجی ته ورسیدل چې باید په افغانستان کې د ناټو په مقابل کې مسلح مزاحمت ایجاد کړي .

د شیطاني مثلث غړي د افغانستان د تاریخ او عیني واقعیتونو د مطالعې وروسته دي نتجی ته ور رسیدل چې د ناټو په مقابل کې د مسلح مزاحمت توان تنها پښتون ملت لري ، همدا علت شو چې دوی د ناټو په مقابل کې د پښتون ملت د یاغي کولو پلان طرحه او عملي کړي .

د پښتنو ضد شیطاني مثلث غړو د امریکا پر ضد د پښتنو د یاغي کولو د استخباراتي پروژې عمده برخه د مثلث داخلي ضلعي یعنی په شوراي نظام ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کې د دوی اجنټانو ته وسپارل .

هغه پښتانه چې د حکومت تر کنترول لاندې سیمو کې ژوند کوي د هغو مشران د طالب او القاعده په نوم د شیطاني مثلث د داخلي ضلعي یعنی په شوراي نظام ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کښې د شیطاني مثلث د اجنټانو د خوا بندې شول ، بې عزته شول او حتي ووژل شول ، جايدادونه یې په زوره ونيول شول ، د کورونو څخه و فرار ته مجبور شول . . .

د شیطاني مثلث د توطیو پر اساس نن ورځ چې پښتون او سپړي پر کورونو یې بمباري کېږي ، د واده پر مراسمو یې بمباري کېږي ، د خیرات پر غونډو یې بمباري کېږي ، سپین ږيري ، ځوانان ، ښځې او ماشومان یې وژل کېږي . . .

یوزیات شمیر پښتانه مجبور شول چې په شوراي نظام ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کې د شیطاني مثلث د اجنټانو د ظلم څخه د حکومت تر کنترول لاندې ساحې څخه هغې ساحې ته فرار و کړي چې د کابل حکومت د کنترول د ساحې څخه د باندې ده .

د شیطاني مثلث د پلان مطابق د دې لپاره چې پښتني ټولنه بې سرپرسته او بې مشره کړي ، دوی تروریستانو ته امر کړی دی چې د پښتون ملت د قوم مشران ، د ملی فکر لرونکي ملايان ، روشنفکران او د پښتنو د شملې سړي د امریکا د جاسوسانو په نوم په ډېرې بې رحمۍ سره وژني ترڅو ملت بې سر پرسته شي ، د و هم او ډار د سببه د تروریستانو په مقابل کې راپورته نشي .

د شیطاني مثلث اجنتو تر ورستانو د خپل بادارانو په امر د پښتنو مشرانو، کشرانو، ملایانو، روحانیو، روڼاندو او نورو د شملې د خلکو د وژنې لړۍ ته په ډېره بې رحمۍ تر نن پورې هم دوام ورکړی دی.

نن ورځ د امو او باسین ترمنځ چېرې چې پښتون او سیرې پر کورونه یې بمباریږي، د واده پر مراسمو یې بمباري کېږي، د خیرات پر غونډو یې بمباري کېږي، د قوم مشران، سپین ږيري، روڼاندي، ځوانان، ښځې او ماشومان یې د یو منظم پلان مطابق وژل کېږي.

لنډه دا چې د دې مظلوم ملت د ښمنان غواړي چې مظلوم پښتون ملت د خدای (ج) د محکمي د مخ څخه د تل لپاره ورک کړي، یا په بله وینا د شیطاني مثلث د غړو د خوا د مظلوم پښتون ملت عملي نسل وژنه او قتل عام روان دي.

د پنجاب او تهران جاسوسان د ملا او عالم په شکل کې د یو منظم پلان مطابق د پښتنو د بچیانو ښونځي سوځوي ترڅو پښتانه د تعلیم او علم د رڼا څخه محروم کړي.

دا خبره ډېره د توجه وړ ده چې پاکستانی ملا د پنجاب د اینجونو او هلکانو ښونځي نه سوځوي، د پنجاب او تهران اینجونو او هلکانو ته د عصري تعلیم اجازه شته، خود دوی اجنټان په ټوله پښتونخوا کې لکه دیر، صوات کنړ، ملاکنډ، پېښور، ننګرهار، لغمان، قندهار، کویټه، هلمند، ژوب، کوټه، پکتیا، خوست، وزیرستان، بلخ، فاریاب، تخار، هرات، کابل، کنډز او د پښتونخوا په نورو ځایونو کې د پښتنو د بچیانو ښونځي سوځوي.

د پنجاب او تهران اجنټان د ملا او طالب په شکل کې د یو منظم پلان مطابق په ټوله پښتونخوا کې د پښتنو قومي مشران په شهادت رسوي ترڅو پښتون ملت بې سرپرسته شي او د دوی غلامۍ ته سر ټیټ کړي.

د پښتنو ضد شیطاني مثلث غړي د پښتنو پر سیستماتیک قتل عام هم صبرنکوي، هغوی د یوه طرفه د مظلوم پښتون ملت نسل وژنې ته په ډېره بې رحمۍ دوام ورکړی دی او د بله طرفه په مسلسل ډول نړیوالو ته د استخباراتي، دیپلوماتیکو او میډیا د چینلو د لارې پیغامونه ورلېږي چې ټول پښتانه طالبان دي او طالبان بیا ټول د القاعده تروریستان دي.

رښتيا خبره داده چې د بنياد پرستۍ ايجاد ، تشويق ، تربيه ، تر اړين او مسلح کول د شيطاني مثلث د غړو خپله پروژه ده ، د نړۍ د تروريستانو مشر اسامه بن لادن ، دده انډيوالان او د نورې نړۍ تروريستان د برهان الدين رباني او احمد شاه مسعود په حکمرانۍ کې د ايران او پاکستان د استخباراتو په مرسته د سوډان او ټولې نړۍ څخه افغانستان مخصوصا د پښتنو د استوگنې سيمو ته راوستل شول او په دې هېواد کې د استوگنې اسناد ورته برابر شول .

پس موږ ويلاى شو چې د نړۍ تروريستان د شيطاني مثلث د پروژو پر اساس د پښتنو په کليو او بانډو کې د پښتنو د ارادې پر خلاف په زوره مېشت شوي دي .

د پورته حقايقو پر بنياد موږ ويلاى شو چې د مظلوم پښتون ملت پر ضد د دوى د ازلي دښمن يعنې شيطاني مثلث له خوا داسې ظالمانه اعمال او توطيې انجام شوي او لا روانې دي چې د دوى د شيطاني توطيو په سبب نن عملا د پښتون مظلوم ملت نسل وژنه روانه ده او ټول پښتون مظلوم ملت د نړيوالو په نظر طالب او القاعده دي .

د پښتون مظلوم ملت ازلي دښمن شيطاني مثلث ټول پښتانه نړيوالو ته د طالب او القاعده په نوم معرفي کړيدي همدا علت دى چې نړيوال نن د هر پښتون په قتل خوشحاليږي ځکه چې د نړيوالو په نظر هر پښتون طالب او القاعده دى .

د مظلوم پښتون ملت دښمنان غواړي پښتانه د خداى (ج) د محکمي د مخ څخه د تل لپاره ورک کړي .

نن په افغانستان کې د پښتنو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، د هېواد مخکنۍ بشپړتيا ، ملي خپلواکي ، ملي گټې او ملي نواميس او داسې نور اسلامي ، ملي او پښتني ارزښتونه په جدي خطر کې دي ، ټول پښتون ملت په مرگ محکوم دى او د پښتون مظلوم ملت ټول وژنه دوام لري ، نو په دې اساس دا د هر رښتني پښتون اسلامي او پښتني فرض بلل کېږي چې د مظلوم پښتون ملت د پورته ذکر شويو ارزښتونو پر دفاع د سر او مال په قيمت ننگ وکړي .

د پښتنو لپاره نن د ننگ وخت دى ، څوک چې پر خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت او مال ننگ نه کوي د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس هغه شخص بې ننگه دى .

کله چې مغلو د نن په شان د پښتنو سر ، ناموس ، عزت او مال لوټولې نو خوشال بابا پښتانه د ننگ خواته رابلل او د بې ننگۍ څخه بې منع کول او داسې بې فرمايلي دي :

بله هـېڅ ليدلى نشي پـه دامـنځ كـي
 يا مغول لـه ملكـه ورك يا پښتون خـوار
 پـه دا هـسـي وخت چـي وخت د نام او ننگ دى
 دا بـي ننگـه پښـتانه كـا خـه رـفتـار
 پښـتانه پـه تـوره بڼـه دي تـر مغـلو
 كـه پـه پوهـه پښـتانه وي خـه هـو بڼـيـار
 اولسـونه چـي سـند يو بـلـه يو كـاه
 پادشـاهان ورتـه سـه جود كاندې اختيـار
 كـه نفاق، كـه اتـفاق كـه جهـل پوهـه
 د هر يو پـه خـپل خـپل لاس ده هـره چـار
 افريدې مهمـند شـينواري گـوره خـه كـا
 د مغـلو لښـكر پـروت پـر تنگـرهـار
 زه تنهـا پـه كـي پـه غـم د نام او ننگ يم
 يوسـفـزي پـه فراغت پـه كښـت و كـار
 اوس چـي هـسـي بـي ننگـي بـي ناموسـي كـا
 عاقبت بـه ورنـبـكاره شـي خـپلـه چـار
 مرگ زمـا پـه پوهـه بڼـه تـردې ژونـدون دى
 د عزت سره چي نوي زيست روزگار

د پورته عيني واقعاتو او دلايلو پر اساس موږ ويلايشو چي :

گرانه پښتونخوا ، دا د پښتون ملت د گرانى مورد محبته ده كه غيږنن د مظلوم پښتون
 ملت د پاره بلا تشبه سوردوزخ گرځيدلى دى ، او هره لحظه مظلوم پښتانه پكښي
 سوځيږي .

2: د پښتنو داروانه غميزه چا او څنگه اغاز كړه ؟

پرافغانستان دشوروي او امريکا يرغلونو، دپاکستان، ايران، عربو اوداسی نوروليري اونږدي همسايه هېوادونو مداخلو او د پښتنو روشنفکرانو، قومی مشرانو او ملی فکره ملايانو بې تفاوتی پښتانه په نني حالت مبتلا کړل.

دا په نړيواله سطحه منل شوي فرمول دي چې استعمارگران او اشغالگران د يو هيواد د غلام کولو په خاطر په اکثره مواردو کې دا کوښښ کوی چې ددوی د خوا په اشغال شوی هيواد کې دخپل استخباراتو اجنتان، ټيټ همته غلام پيشه گان او گوډاگيان حاکمان کړي او يا اقليت پراکثريت حاکم کړي.

ددې فرمول په اساس د اقليت نماينده گان کله هم دخپل خارجي بادار په مقابل کې بغاوت نشي کولای ځکه چې پراکثريت د حکومت کولو لپاره دي دخپل خارجي بادار مرستې ته اشد ضرورت لري او دا مرسته هميشه د غلامۍ په قيمت وي.

په اشغال شوی هيواد کې د پرديو د گوډاگي رژيم وظيفه هميشه داوي چې دخپل بادار گټې به ساتي او د هېواد د اکثريت برخلاف به سازشونه کوي ترڅو هغه په اتفاق نشي او خپل د هېواد استقلال بيا د غاصبانو څخه ونه گټي.

زموږ د گران هېواد په معاصر تاريخ کې هم خوداسې ناوړه پيښې منځته راغلي دي، شاه شجاع انگريزانو دخپل اجنت په حيث د کابل پرتخت کېنوي، دسقاو زوی حبيب الله دانگريزانو په مالی استخباراتي او سياسي ملاتړ گلخانې ته ننوځي، د تيرو دريو لسيزو راهيسې، شورويانو، ايرانيانو، پاکستانيانو او امريکا يانو خپل پلويان د وسلو او پيسو په زور پر مظلوم افغان ملت د گوډاگي واکمنانو په حيث وتپل.

د معمول مطابق د پرديو ددې گوډاگيانو واکمنۍ او نظامونه زموږ د تاريخ بدنام ترين، بې ثباته، نامشروع نا معقول د پښتنو او حتي نورو اقليتونو ضد واکمنۍ او نظامونه شميرل کېږي.

په دې پراسوس سره بايد ووايو کله چې امريکايانو د طالبانو رژيم ته ماتې ورکړل دوی هم د روسي اشغال گرانو او ايران پر پله روان شول او د افغانستان چاري يې د دوهم ځل لپاره د شوراي نظام، جمعت اسلامي، حزب اسلامي، حزب وحدت او جنبش ملي ماتې خوړلو او بدنامو ډلو ته و سپارلي کومو چې ځانونه د هېواد د اقليتونو نمايندگان بلل.

شمالي ټلواله په کل کې هغه ناکامه او بدنامه ډله وه چې په نوییمه لسیزه کې د روس او ایران د خوا جوړ شوي ایتلاف په واسطه پر کابل او نور افغانستان مسلطه شوه او د خپل څو کلني واکمنۍ په وخت کې یې د افغان نجیب ملت او دولت هر څه لوټ کړل .

دا ټلواله د افغان نجیب ملت په وړاندې تر بل هر چا بدنامه او د ملت د خوار ټل شوي ډله وه .

د طالبانو ترماتې وروسته امریکا د افغان نجیب ملت سرنوشت یو ځل بیا دې بدنامي او ماتې خوړلي ډلي ته وسپاري .

امریکا په خپل دې غیر عادلانه او نادرست عمل هم د افغان نجیب ملت د رنجونو لړۍ اوږده کړل او هم یې خپل پر خلاف د یو نوي جنگ د اغاز لپاره ښه موقع مساعده کړل .

شمالي جبهه په راس کې شورايي نظام او جمعیت اسلامي چې دا ځل د امریکا په مرسته په کابل کې پښې ټینګې کړي نوا هسته هسته یې د امریکا په زور د هېواد ولایتونه هم تر خپل کنترول لاندې راوستل .

په شورايي نظام ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کې د شیطاني مثلث متعصبو استخباراتي اجنټانو په ټول هېواد کې د شیطاني مثلث د پلان مطابق د دولتي قدرت څخه په استفاده د پښتنو څخه د غچ اخستلو کار او بار شروع کړي .

په لس گونو زره پښتانه یې د طالب او القاعده په نوم بندیان کړل ، مالونه یې ځني غصب کړل ، یو شمېر یې مړه کړل او څه یې د پیسو په بدل کې نن ازاد خو سبا یې بیا بندیان کړل ، چا چې به د رشوت ورکولو لپاره پیسې نه درلودې هغه به یې امریکایانو ته د خطرناک طالب او القاعده په نوم تسلیم کړي او هغوی لا تر اوسه په بگرام او گوانتنامو کې د کلنو راهیسی بندي ساتلي شوي دي .

امریکایانو د شورايي نظام او جمعیت اسلامي خبرې ځکه منلي چې د طالبانو پر ضد په جنگ کې د هغوی ملګري وو او هم یې د حکومت ټولې امنیتي چارې په لاس کې وې .

په شورايي نظام ، جمعیت اسلامي او نورو حلقو کې د شیطاني مثلث د اجنټانو له خوا د پښتنو دا د بند او بندي گیری ، توهین او ځورونې لړۍ جاري وه او پای یې نه درلوده او دا لړۍ نن هم جریان لري .

په شورای نظار ، جمعیت اسلامي ، حزب اسلامي او نورو حلقو کې د شیطاني مثلث د اجنټانو له خوا د پښتنو توهین او خورونه د ایران او پاکستان د استخباراتو د یو منظم پلان له مخې انجامېږي ځکه چې د ایران او پاکستان استخباراتو نه غوښتل او نه غواړي چې د امریکا او غرب نظامي قواوې په افغانستان کې پاتې شي ځکه چې د ذکر شوو قواوو موجودیت په افغانستان کې ایران او پاکستان خپل ملي امنیت ته خطر ګڼي ، او د بله طرفه په افغانستان کې د غربی قواوو موجودیت ، دا هیواد د ایران او پاکستان د نفوذ د ساحې څخه باسی .

که د امریکا او غرب قواوې په افغانستان کې موجودې وي نو افغانستان د تل لپاره د ایران او پاکستان د نفوذ د ساحې څخه خارجېږي .

د پورته دلایلو پر اساس د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو د خپل هیوادونو د ملي ګټو د دفاع په خاطر یو ضد پښتون او ضد امریکا “شیطاني مثلث” ایجاد کړی ، چې د دې شیطاني مثلث یوه ضلع ایران بله ضلع یې پاکستان او درېمه ضلع یې په افغان دولت او ملت کې د ذکر شوو هیوادونو د استخباراتو اجنټان دي .

دې نوي ایجاد شوي شیطاني مثلث وظیفه واخلستل چې په افغانستان کې د غرب قواوو ته نظامي مزاحمت او مشکلات پیدا کړي.

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانونه د افغانستان د تاریخ په حواله په دې عقیده وه او دي چې په افغانستان کې د امریکا او غرب په مقابل کې هغه وخت قوي نظامي مزاحمت ایجادید ایشي چې پښتانه د خارجیانو په مقابل کې را پورته کړل شي .

د ذکر شویو استخباراتي موسسو په افغانستان کې خپلو اجنټانو ته وظیفه ورکړل چې پښتانه باید د امریکا او غرب په مقابل کې را پورته کړل شي چې د دې ځایناڼه وظیفې عمده رول په جمعیت اسلامي ، شورای نظار ، حزب اسلامي او داسی نورو حلقو کې د هغو کسانو پر غاړه ورکول شول چی د شیطاني مثلث اجنټان وه ، ځکه چې دیوه طرفه دولت مهمي چوکۍ د دې احزابو په لاس کې وي او د بله طرفه د جمعیت اسلامي او د نظار شورا غړو د پښتنو سره بې پایه دښمني او نفرت درلودې .

د شورايي نظار او جمعيت اسلامي ډلو هم د هغه بې پايه تعصب او کرکې پر اساس چې د پښتنو سره بې لري پر پښتنو داسې ظلم او ستم شروع کړی چې د افغانستان په ليکلي تاريخ کې کله هم يو اشغال گر پر پښتون قوم دومره ظلم نه و وکړي .

د شیطاني مثلث افغاني اجنټانود پښتنو د ودونو پر خوشحاليو په امريکايانو بمبارۍ وکړي ، د پښتنو پر جنازو يې د امريکايانو پواسطه بمباري وکړي ، د پښتنو مړي او ژوندي ، نر او ښځې يې په امريکا يې سپيو بې عزته کرل ، د پښتنو مشرانو په سړيې د قوم په مخ کې توري کڅوړي ور واغوستي ، د پښتنو په کورونو يې خارجيان ننه ايستل لنډه دا چې د شیطاني مثلث اجنټانو په خپل استخباراتي او اوپراتيفي لوبو د پښتون ملت په سر ، ناموس ، عزت او مال داسې لوبې وکړي چې په تاريخ کې يې بل مثال نشته .

په دې ډول د شیطاني مثلث غړو د خپل طرحه شوي پلان مطابق وکړاي شول چې په خپل اوپراتيفي لوبو لومړي پښتانه د دولت څخه نارض او وروسته بيا پښتانه او امريکايان په يو خطرناک او د پښتنو لپاره تباکونکي جنگ کې سره واچوي .

پر پښتنو دا اوسني د غلامۍ ، ذلالت او مړيتوب حالت د شیطاني مثلث د خواراوستل شوي دي .

د شیطاني مثلث د غړو لپاره د پښتنو او امريکا ترمنځ جنگ يو طلايي او ډېر گټور جنگ دي .

خو د پښتنو په تاريخ کې دا د دوی تر ټولو خيران او کرغېرن جنگ دی چې پر دوی تپل شوی دی ځکه چې دوی د خپل ملي گټو پر خلاف د خپل هېواد او ولس د ازلي دښمنانو يعني ايران او پاکستان د گټو لپاره جنگېږي .

د شیطاني مثلث غړو پر پښتنو داسې جنگ تحمل کړی دی چې دوی بايد مجبوراً د خپل ملي گټو پر خلاف او د خپل ازلي دښمنانو يعني ايران او پاکستان په گټه و جنگېږي .

دا د شیطاني مثلث داوپراتيفي لوبو جال دي چې پښتانه او امريکا دواړه په کې راگير شوي دي .

په افغانستان کې به دا جنگ او ويني توپول تر هغه وخت پورې جاري وي ترڅو پښتانه او امريکايان دواړه په دې پوه شي چې په دې وخت ، شرايطو او جغرافيه کې دوی دواړه يو د بل طبعي ملگري او دوستان دي او د دواړو مشترک دښمنان د شیطاني مثلث غړي دي .

امريکا بايد پښتانه درک کړي او د افغان ملت د مطلق اکثريت په حيث د هېواد سياسي ، اقتصادي او ټولنيزې چارې بايد د دوی د مسلم حق په حيث دوباره دوی ته وسپاري او پښتانه هم بايد په دې پوه شي چې په ننني شرايطو کې دوی د امريکا او غرب د مرستو بغير د شیطاني مثلث د غړو څخه خپل استقلال ، ملي حاکميت او مخکنی بشپړتيا نشي ساتلای . . .

د عقل او وخت تقاضا داده چې پښتانه د نړۍ په دې ستراتيژيکه جغرافيه کې د امريکا او غرب د طبعي ملگرو او دوستانو په حيث د دوی مشروع گټې وساتي او د غرب په مرسته د خپل هېواد استقلال ، مخکنی بشپړتيا ، ملي حاکميت ، تل پاتې سوله ، ملي گټې او ملي نواميس د خپل حريشو همسايه گانو څخه وساتي .

نتيجه داده چې پر پښتون مظلوم ملت دا روان ناورين د پښتنو او پښتونخوا ازملي دښمنانو يعنې د پورته ذکر شوي شیطاني مثلث غړو راوستلي دي ، په لنډ ډول داسی ويلاشو چې :

د شیطاني مثلث غړو پښتنو ته د دوی د گرانی مور پښتونخوا د محبته ډکه غيږ په دوزخ بدله کړيده .

3: پښتون نړۍ ته چا د طالب او القاعده په نوم معرفي کړی ؟

کله چې د پښتون ضد شیطاني مثلث غړي پردي بريالي شول چې د پلان مطابق يو شمير پښتانه مجبور کړي چې نا خود اگاه د خپل ملي گټو پر خلاف او د خپل ازملي دښمنانو د گټو د تامين په خاطر په افغانستان کې د خارجي قواوو پر ضد يو ډير نا انډوله جنگ شروع کړي نو د دې جنگ مشرتوب او رهبري خارجي استخباراتو د طالبانو په نوم د اي ايس اي او ايراني استخباراتو تربيه شوو اجنټانو ته پلاس کې ورکړل ، او دا ډله يې وگمارل چې انسانان د نيلون په تار حلال کړي ، د انسانانو سرونه غوڅ کړي او پر نس يې ورکېږدي ، انسانان په ژوندني د ډېر عذاب په خاطر د نيلون په تار پر نس دوی ټوټې کړي ، متعلم ، معلم ، ملا ، د قوم مشر ، مامور ، ډاکټر او نرس ووژني ، بنونځيو او روغتونون ته اوړ واچوي چې په اکثره مواردو کې قران مجيد هم په کې سوځول کېږي ، د لويو لارو پلونه منفجر کړي ، د خلکو د گڼې گونې په ساحو حتی په مساجدو او جنازو کې انتحاري چاودنې وکړي چې يو زيات شمېر يې گناه ملکي انسانان په کې شهيدان کېږي . . .

لنډه دا چې د خارجي استخباراتو د خوا تربيه شوي او گمارل شوي طالب نما اجنتان د پورته ذکر شوو بدو اعمالو په کولو نړۍ ته د پښتنو په نوم داسې پيغام استوي چې د ډېرو وحشت نه د انسان د صورت وينستيان شخ درېږي . . .

د پښتنو ضد شيطاني مثلث غړي ددوی ميډيا او د نړۍ سره ددوی د ارتباط ټول رسمي چلونه نړۍ ته دا پيغام ورکوي چې پښتانه ټول طالبان دي او طالبان د القاعده د تروريستي سازمان يوه فعاله اونه بيليدونکي برخه ده . . .

د پښتنو ضد شيطاني ملث د زهرا گينو تبليغاتو نتيجه موږ د ريچرډ هولبروک (دافغانستان لپاره د امريکا خاص نماينده) په بيان کې مشاهده کړل چې هغه وويل (د پښتنو په هر کور کې يو طالب شته . . .) د بناغلي هولبروک د دې خبرو څخه دا په ډاگه معلومېږي چې د شيطاني مثلث د پښتنو ضد زهرا گينو تبليغاتو د نړۍ د مشرانو پر اذهانو څومره منفي تاثير کړيدي .

دا چې د پښتنو ضد شيطاني مثلث د پروپاگنډ ماشين و نړۍ ته پښتانه د طالبانو ، القاعده او تروريستانو په نوم معرفي کوي ، ددوی دا عمل د پښتنو پر ضد د نه بخښني وړ عمل او د پښتنو د بدنامۍ لپاره يوه ستره منطقوي توطيه ده ، ځکه چې په يويشتمه پيړۍ کې د نړۍ متمدن قومونه د داسې وحشي ډلې يا ملت وجود چې پورته ذکر شوي ظالمانه اعمال سرته رسوي د محکمي پر مخ زغملای شي ، همدا علت دي چې د تيرو لسو کلنو راهيسې په ټوله پښتونخوا کې د مظلوم پښتون ملت واړه ، زاړه ، بنځې او نرپه ډېره بې رحمۍ ددوی د دښمنانو د خوا په قتل رسول کېږي او عملا د دې مظلوم ملت پر ضد نسل وژنه روانه ده ، خو بيا د نړۍ هيڅ يوه سازمان د دې مظلوم ملت د بشري حقوقو د دفاع خبره پر خوله نډه راوړي ځکه چې نړيوالو ته خود شيطاني مثلث د غړو د خوا ټول پښتانه طالبان ، القاعده ، تروريستان او د انسانيت او مدنيت دښمنان معرفي شوي دي ، د تروريستانو پر مرگ او قتل نړيوال خوشحاله کېږي او د هغوی وژنه يو بريالۍ گڼي .

همدا علت دي چې د تيرو لسو کلنو راهيسې هره ورځ په لس گونو پښتانه د نړۍ د تروريستانو او خارجي قواوو د حملو په نتيجه کې وژل کېږي او عملا د مظلوم پښتون ملت نسل وژنه روانه ده ، خونړۍ د مظلوم پښتون ملت دا نسل وژنه قتل عام نه بولي .

خو کله چې طالبانو د يکاولنگ په ولسوالۍ کې خپل يو شمير هزاره مخالفين ووژل، نړۍ د طالبانو دا عمل د هزارگانو د قتل عام په نوم ومني او ټولې غربي نړۍ هزاره وگړو ته د سياسي پناهندگۍ دروازي خلاصې کړې ځکه چې ددوی په نظر د هزاره وگړو ژوند ته خطر متوجه وو .

د جنرال ماليک او طالبانو په معامله کې او د امريکا د خوا د طالبانو د سقوط په پيښو کې تقريباً خلويښت زره پښتانه د شمالي ټلوالې پلاس کې جنگي اسيران شول .

د نړيوالو قوانينو پر اساس د جنگي اسيرانو ژوند محفوظ دی ، خو شمالي ټلوالې دا تقريباً خلويښت زره جنگي اسيران تقريباً ټول ووژل ، مگر نړيوالې ټولنې او افغان دولت ددې جنگي اسيرانو وژنه قتل عام ونه بللې .

د طالبانو درژيم تر سقوط ورسته دهيواد په شمال کې د لکونو پښتنو پرسر ، ناموس ، عزت او مال د شمالي ټلوالې د خوا تجاوز وشو ، او د پښتانه مجبور شول چې خپل کورونه او جايدادونه پرېږدي او فعال په هيواد کې مخصوصاً د کندهار په ژړې ، دهرات په شيدايي او د مسلخ په کمپونو کې د مهاجرو په حيث ژوند کوي ، خو پر مظلومو پښتنو ددې ظلم په باره کې افغان دولت او ټوله نړۍ چپه خوله پاتې ده .

4: د پښتنو اقتصادي حالت:

د تيرو ديرشو کلنو جنگ او نا ارامۍ لکه څنگه چې د پښتنو سياسي ، او ټولنيز ژوند برباد او تبا کړی په همدې ډول ئې د پښتنو د اقتصادي ژوند زيربنا د هرڅه سره تبا او برباد کړل .

نن ورځ د ټولې پښتونخوا پښتانه په اقتصادي ليحاظ د منطقي تربل هرملت خوار او غريب دي .

د پښتنو خوار او ضعيف اقتصاد د تيرديرش کلن جنگ د اور په لمبو کې وسوځول شو .

نن د پښتون ولس مطلق اکثريت د فقر تر سطحې لاندې ژوند کوي .

د پښتنو ځوانانو اکثريت په پټه بيکارۍ مصروف دی .

د پښتنو ځوانان په ښار کې جواړی ، دنيشکر اوبه ، ايسکریم ، پوکاني ، دست فروشی ، پروړيا بوس ، سکاره ، لرگي او داسې نور ارزانه شيان خرڅوي .

په بې نقشي کورونو او خیمو کې پښتانه اوسېږي .

جوالی گیری ، جوی کنی ، د خښتو جوړول ، روزمزدوری ، پیره داری ، پیاده توب ، چپراستی توب ، موټروانی ، موټران خالی کوی اودی ته ورته نوری مزدوری د پښتنو حق گرځیدلی دی .

زیات شمیر د پښتنو بچیان د ښونځی پر ځای د ډیرانونو څخه زاړه پلاستیکان ، کاغذان او نور شیان ټولوی ، د خلکو بوټونه رنګوی ، موټران مینځی اوداسی نور شکاکه کارونه کوی .

په دولتي ادارو کې هغه پښتو ژبوته چی د جمعیت اسلامی او شورای نظار غړی دی او یا هغه چپلوسانو او غوره مالانوته دولتي لوړی چوکی ورکول کیږی کوم چی تنها د ځان د جیب د ډکولو په غم کې دی او د پښتنو د غم او درد سره هېڅ تعلق نه لری .

لنډه داچی د پښتون ملت مطلق اکثریت نن د فقر تر سطحی لاندی ژوند کوی ، چی روغتیا یی او تعلیمی چاری یی هم ددوی د اقتصادی حالت سره برابری دی .

5: د پښتون ملت نننی سیاسي حالت:

د پښتنو او پښتونخوا د لیکلي تاریخ څخه دا په ډاګه ښکاري چې د پښتونخوا سیاسي حاکمیت همیشه د پښتون ملت پلاس کې وو .

که څوک د دې منطقي تاریخ مطالعه کړي دا په ډاګه تری معلومیږي چې د دې منطقي تاریخ د پښتنو د تاریخ څخه بغیر نامکمل دي .

د امو او اباسین ترمنځ پروت پښتون ملت د تاریخ په اوږدو کې د دې منطقي د پار د ثبات او توازن مهمترین عنصر بلل شوي دي .

ددې منطقي بې ثباتي د پښتون ملت د بې ثباتی سره تړلي ده او د دې منطقي ثبات او امنیت د پښتون ملت د ثبات او امنیت سره تړلي دي .

د بشريت د تاريخ د مطالعې څخه دا معلومېږي چې د ملتونو تاريخ فراز او نشیب لري ، د پښتون ملت تاريخ هم د دې امر څخه مستثني ندي کله دوی په خپل خاوره کې حاکمان وه ، کله يې بيا د خپل هېواد د سرحداتو څخه دباندې د نورو قومونو محکي تر خپل واکمنۍ لاندې راوستلي دي .

کله کله بيا داسې هم شوي دي چې د پښتنو هېواد د پردو تر يرغلونو لاندې راغلي دي او د کلنو لپاره پښتانه د خپل هېواد د خپلواکۍ په خاطر په ملي ازادي غوښتونکو مبارزو مصروف پاتې شوي دي .

د افغانستان د دې نږدې معاصر تاريخ د شروع يعنې د لوي احمد شاه بابا د سلطنت راپه دېخوا پښتانه هميشه د افغانستان حاکمان وه .

که موږ دلته په ډېر لنډ ډول د محمد ظاهر شاه د سلطنت د وروستيو کلنو راپه دېخوا د افغانستان او پښتنو حالات سرسري مطالعه کړو نو دا حقيقت ځنې معلومېږي چې د افغانستان اقتدار هم د پښتنو په پلاس کې وو او د اقتدار اپوزيسيون هم د پښتنو پلاس کې وو ، يعنې دهيواد حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړه هميشه د پښتنو پلاس کې وه .

په بله وينا د سلطنت په وجود کې پښتانه د افغانستان حاکمان وه ، خود سلطنت پر خلاف راست او چپ راډيکال سياسي سازمانونه ، اشخاص او د نظام څخه ناراضي روڼ اندی هم پښتانه وه چې د سلطنت پر ضد يې مبارزه کول .

دا حالت موږ داسې هم تبصير کولای شو چې د افغانستان د معاصر تاريخ په دوران کې د هېواد حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړه هميشه د پښتنو پلاس کې وه .

د محمد نادر خان د کورنۍ د حاکميت د پاي ته رسيدو سره سم په هېواد کې کورني جنگونه ، د خارجيانو مداخلې او د خارجيانو د خوا دهيواد اشغالونه شروع شول .

که تر دېرش کاله جنگ وروسته نن ورځ دهېواد حالاتو او په ټولنه کې د پښتون ملت سياسي ، اقتصادي او ټولنيز حالت ته نظر و اچول شي نو لاندې نتيجه لاس ته راځي .

الف: د علي حضرت محمد نادر شاه د کورنۍ د واکمنۍ پای:

د محمد نادر شاه د کورنۍ حاکمیت د پښتنو د رادیکال اپوزیسیون یعنی د خلک دیموکراتیک ګوند د نظامی کودتا په واسطه د منځه ولاړي .

د خلک دموکراتیک ګوند تهداب د شوروی اتحاد د استخباراتو په اشاره او ملاتړ د شوروی د واردې شوی سوسیالستی ایډیالوژۍ په پیروي په افغانستان کې ایښودل شوی وو .

د خلک دموکراتیک ګوند د واکمنۍ سره یو ځای په هیواد کې د خارجیانو مداخلې ، کورني جنګ او روانه غميزه اغاز شول .

ب: پښتانه د حزب اقتدار او حزب اختلاف څخه ایستل شوی دی .

په دې تیرو څلور لسيزو کې د پښتنو په منځ کې د خارجي واریداتي ایډیالوژيو پیرو دري راست او چپ انقلابي (د خلق دموکراتیک ګوند ، اسلامي حزب او د طالبان اسلامي تحریک) سازمانونه د خارجي استخباراتو په ملاتړ قدرت ته ورسیدل او بالاخره د خپل نړیوالو دوستانو د سازشونو او مستقیمو مداخلو ، په سیاسي او اداري چارو کې ددوی د بې تجربه ګۍ او په ټولنه کې ددوی د واردو شویو انقلابي نظریو د نه قبولیت پواسطه د سختو ماتو سره مخامخ شول .

ددولتي قدرت د رهبرۍ او اداري په چارو کې د پورته ذکر شوو سازمانو د بی تجربیګۍ ، او دهیواد درهبرۍ په چارو کې ددوی د خارجي بادارانو د مداخلې په سبب ددوی د استقلال نه درلودل ، ددی سبب شول چی دري سره سازمانونه ناکامه شی ، او ددوی د ناکامه پالیسیو په سبب پښتون ملت ته هم نه جبران کیدونکی تاوانونه ورسیدل .

نن پښتون ملت عملاً ددولتي اقتدار او حتي داپوزیسیون د موقف څخه هم ایستل شوي دي او په دولتي اقتدار کې صرف سمبولیک نقش لري ، دولتي اقتدار عملاً د هېواد د اقلیتونو مخصوصا د تاجکو او هزارو پلاس کې دي .

د هېواد د اقلیتونو یوه ډله دولتي اقتدار سمبالوي او خپل یو شمېر ملګرو ته یې په نمایشي ډول د دولت د اپوزیسیون رول ورپه غاړه کړيدي .

خپل په دې چالاكانه عمل د هېواد د اقليتونو مشران د خپل خارجي دوستانو او مشاورينو په مرسته وتوانيدل چې په ډېره هوښياري او مهارت پښتانه د هېواد د قانوني حزب اقتدار او حزب اختلاف دواړو څخه محروم كړي .

ج: پښتون ملت نن هېڅ سياسي نمايندگي نه لري .

نن ورځ پښتون ملت يو داسې سياسي سازمان نه لري چې دولس د خوا د قبول وړ وي او دا سازمان په ملي او نړيواله سطحه د ټول پښتون ملت د گټو څخه دفاع وكړي او د ټولنې په دې بحراني حالت كې د پښتنو نمايندگي وكړي شي .

د حزب دموكراتيک خلق سازمان په مطلق ډول متلاشي شو او تشکيلات يې د منځه ولاړل .

د گلبدين حکمتيار اسلامي حزب تقريبا متلاشي شوي دي او يو څو محدود افراد يې د ايران او پاکستان د استخباراتو د اجيرانو په حيث ، دهغوی په لوژيستيکي او مالي ملاتړ او لارښودنه محدود سياسي او نظامي تحركات لري . . .

د (11/9) تر پېښې وروسته امريکا په افغانستان کښی د طالبانو رژیم د منځه يوړی او په ډېر غير عادلانه ډول يې د افغانستان د دولت واک د ايران د استخباراتو ملاتړي يعنې د نظار شورا او اسلامي جمعيت ، حزب وحدت او جنبش ملي ته وسپاري .

د طالبانو د رژيم تر ماتې وروسته د طالبان لومړي درجه مشران پاکستان ته وتښتيدل او نوري يې پر خپل کورونو کېناستل .

د : پښتانه نن د پرديو د گټو د پاره جنگيږي .

دا يو ښکاره حقيقت دی چې په نړۍ کې اکثره جنگونه هميشه د گټو پر سرکيږي .

په تیرو څلورو لسیزو کې چې زموږ په هیواد کې کوم جنگونه منځته راغلل دا هم د گټو پر سر را منځته شول .

د شرق ، غرب ، منطقی او همسایه هیوادونه د خپل گټو په خاطر زموږ په هیواد کې یو د بل سره په جنگ مصروف دی .

په بله وینا پردی هیوادونه زموږ په غولی کې د گټو پر سر یو د بل سره په جنگ اخته دي ، خو په دې پردی جنگ کې تر بل هر چا زموږ بچی ډیر مړه کیږي ، هیواد مو وړانیږي ، ولس مو ځوریږي او هر څه مو تبا او بربادیږي

دا طبعی خبره ده چې په دې جنگ کې بسکيل هیوادونه هر یو د خپلو گټو د ساتلو په خاطر مسلح انساني قوی ته ضرورت لري .

نن ورځ پاکستان یو شمیر پښتانه مجبوراً استخدام او مسلح کړيدي او په دې روان جنگ کې د پاکستان د گټو د دفاع د پاره جنگیږي .

په عین ډول یو شمیر پښتانه د ایران د خوا استخدام او ټوپک پلاس په افغانستان کې د ایران د گټو د دفاع د پاره جنگیږي .

امریکا ، روس او هند هم د پښتنو پراوړه ټوپک ورکړيدي او ددی هیوادونو د گټو د پاره جنگیږي . . .

لنډه دا چې په دې روان جنگ کې د پښتون ملت یو زیات شمیر افراد مجبوراً د پردیو هیوادو د گټو مخصوصاً د پښتنو د ازلی دښمنانو یعنی ایران او پاکستان د گټو د پاره جنگیږي .

خو په ډیر افسوس سره باید دا تاریخ حقیقت قبول کړو چې نن ورځ د پښتنو په منځ کې هیڅ یو نظامی او یا سیاسي ډله وجود نه لري چې د مظلوم پښتون ملت د گټو د دفاع په خاطر نظامی یا سیاسي دلمس وړ فعالیت ولري .

که پښتانه د اسلام او پښتو او پښتونولي د اصولو پر اساس سره متحد شي او یو ملی قوت د ځان څخه جوړ کړي ، نو دا توان موندلای شي چې دا پردی جنگ د خپل کوردغولي څخه لیري کړي ، خو که دا توان پیدا نکړي چې دا پردی جنگ د خپل کوردغولي څخه لیري کړي نو بیا به ددی جنگ د گټو څخه

تر ټولو غوښنه برخه د پښتنو په برخه کېږي ځکه چې ددی جنگ گټلو بنیادی قوت به پښتون ملت وی

ز: پښتانه نن د ایران او پاکستان د اټومي قوت د دفاع د پاره جنگیږي.

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو په افغان جنگ کې د خپل هیوادونو د گټو د دفاع په خاطر یو شمیر پښتانه مجبور کېږي او یو شمیر نور یی بیا په پیسو رانیولیدی چې د ایران او پاکستان د گټو د دفاع په خاطر و جنگیږي .

د طالبانو تر ماتې وروسته د شیطاني مثلث د پروژو مطابق هغه پر کورونو ناست طالبان هم لکه نور پښتانه مجبور کړل شول چې ایران او پاکستان ته وتښتي .

د ایران او پاکستان استخباراتي سازمانو دا طالبان او نور ورتښتیدلي ناراضه پښتانه مجبور کړل چې وسله واخلې افغانستان ته راشي او دلته د خارجي قواوو پر ضد په وسلواله جگړه کې برخه واخلې ، هر هغه طالب او مهاجر پښتون چې د وسلې اخستلو او په افغانستان کې د جگړې کولو څخه انکار کېږي هغه د ذکر شوو هیوادونو د استخباراتي سازمانو د خوا بندي شوي او امریکایانو ته د خطرناک طالب په حیث معرفي شوي دي .

نن د طالبانو اسلامي تحریک او د حکمتیار حزب اسلامي او داسی نوری اجیري حلقی د پاکستان او ایران دیو اجیر قوت په حیث د شیطاني مثلث د غړو د پلان مطابق د پښتنو د گټو خلاف مجبور او د ایران او پاکستان د اټومي قوت او نورو گټو د ساتلو په خاطر د نړۍ د سوپر طاقت سره په یو نا انډوله جنگ کې مصروف دي .

س: پښتانه نن د نړیوالو په نظر مباح الدم او واجب القتل دی .

پورته ذکر شول چې ایران، پاکستان او نورو په افغان روان جنگ کې ښکیلو خواوو د پښتنو د مجبوریتونو څخه په استفاده یو شمیر پښتانه دخپلو گټو د دفاع په خاطر استخدام کړيدي او په دی روان جنگ کې د سونگ دارزانه موادو په حیث استفاده ځنی کوی .

په دی روان پردی جنگ کې د پردیو د گټو د ساتلو په خاطر دیو شمیر مجبوره او یو شمیر پلورل شوو پښتنو استخدام پښتون ملت ته په نړیواله سطحه ستره بد نامی وراړولی دی .

یو شمیر مجبوراً استخدام شوو پښتنو د طالبانو او حزب اسلامی په نوم د ایران او پاکستان د استخباراتي سازمانو په امر د پاکستان او ایران د گټو د دفاع په خاطر د ناټو پر خلاف نظامی فعالیتونه شروع کړل .

خو د طالبانو او حزب اسلامی د فعالیتونو ترپوشش لاندی د ایران او پاکستان د استخباراتو جاسوسان بیا د افغانانو د بچیانو مکتبونه سوځوی، بی گناه افغانان په تار حلالوی، معلم، متعلم ډاکتر، عالم دین او د قوم مشر په ډیره بی رحمۍ شهیدانوی او داسی نور بد اعمال انجاموی.

د پاکستان او ایران د استخباراتي سازمانو په امر او مشوره د طالبانو، حزب اسلامی او نورو استخدام شوو حلقو نظامی فعالیتونه نه تنها د پښتنو په گټه ندی بلکې د دې فعالیتو په سبب د شیطاني مثلث غړو ټول پښتون ملت د طالب، القاعده، تروریست او دمخدره موادو د قاچاق وړونکی په نوم ټولی نړۍ ته معرفی کړيدي .

د شیطاني مثلث غړي د یو طرف پښتانه مجبوروي هغوی تراین او مسلح کوي او د ناټو پر خلاف یې جنگ ته رالیري، د بله طرفه یې دخپل ټولو چلونو او امکاناتو د لاري نړۍ ته د تروریستانو او د القاعده د ملاتړو په نوم معرفی کوي .

همدا علت دي چې د تیرو لسو کلنو راهیسې هره ورځ په لس گونو پښتانه د نړۍ د تروریستانو او خارجي قواوو د حملو په نتیجه کې وژل کېږي او عملاً د مظلوم پښتون ملت نسل وژنه روانه ده، خونړی د مظلوم پښتون ملت دا نسل وژنه قتل عام نه بولی .

خو کله چې طالبانو د یکا ولنگ په ولسوالی کې خپل یو شمیر هزاره مخالفین ووژل، نړۍ د طالبانو دا عمل د هزارگانو د قتل عام په نوم و منلی او ټولی غربی نړۍ هزاره وگړو ته د سیاسي پناهندگی دروازی خلاصی کړی ځکه چې د دوی په نظر د هزاره وگړو ژوند ته خطر متوجه وو .

د جنرال مالیک او طالبانو په معامله کې او د امریکا د خوا د طالبانو د سقوط په پېښو کې تقریباً څلویښت زره پښتانه د شمالی ټلوالی پلاس کې جنگی اسیران شول .

د نړیوالو قوانینو پر اساس د جنگی اسیرانو ژوند محفوظ دی ، خو شمالی ټلوالی دا تقریباً څلویښت زره جنگی اسیران تقریباً ټول ووژل ، مګر نړیوالی ټولنی او افغان دولت ددی جنگی اسیرانو وژنه قتل عام ونه بللی .

د طالبانو درژیم تر سقوط ورسته دهیواد په شمال کې د لکونو پښتنو پرسر ، ناموس ، عزت او مال د شمالی ټلوالی د خوا تجاوز و شو ، او د پښتانه مجبور شول چی خپل کورونه او جایدادونه پرېږدی او فعال په هیواد کې مخصوصاً د کندهار په ژړی ، دهرات په شیدایی او د مسلخ په کمپونو کې د مهاجرو په حیث ژوند کوی ، خو پر مظلومو پښتنو ددی ظلم په باره کې افغان دولت او ټوله نړی، چپه خوله پاتې ده.

د شیطانی مثلث غړی دیو طرفه پښتانه مجبوروی چی د ناټو خلاف جنگ ته دوام ورکړی او بله طرفه دخپل استخباراتی ، دیپلواتیکو چینلونو او میدیا دخوا پښتانه نړی، ته د طالب ، القاعده او تروریست په نوم معرفی کوی .

همدا علت دی چی نن په نړی، کې د بشر د حقو د ساتنی ټولی اداری د مظلوم پښتون ملت د بشري حقوقو پر پایمالیدو چپه خوله پاتې دی ، او دانه وایی چی د بشر په حیث ولی د مظلوم پښتون ملت پر بشري حقوقو تیري روان دي .

د طالبانو د خوا د بامیانو په یکا ولنگ کې پر هزاره وګړو د ظلم او ازخو ټولې نړی، پورته کړي ، خود مظلوم پښتون ملت پر روانه نسل وژنه ټوله متمدنه نړی، چپه خوله پاتې ده

د مظلوم پښتون ملت پر قتل عام ټوله نړی، ځکه چپه خوله پاتې ده چی د شیطانی مثلث غړو ټول پښتون ملت و نړیوالو ته د طالب ، القاعده او ترویست په نوم معرفی کړیدی ، د نړی، د منل شوو قوانینو پر اساس طالبان ، القاعده او تروریستان د بشریت او نړیوالی سولې دښمنان دي ، د نړی، د منل شوو قوانینو پر اساس د بشریت او نړیوالی سولې د دښمنانو پر قتل عام څوک نه غمجن کېږي بلکهې د زړه د کومې خوشحاله کېږي .

د شیطاني مثلث د غړو توطیو د پښتون ملت موجودیت د نابودۍ سره مخامخ کړيدي ځکه چې پښتون قوم یې مجبور کړيدي چې د ژوندي پاتې کېدو په خاطر د ایران او پاکستان د گټو د دفاع لپاره د ټول جهان سره وجنگېږي ، د ټول جهان سره د یو وړو کي ملت جنگ د هغه ملت دايمي بربادي ده بل شي ندي .

نن ورځ د افغانستان په دولتي ادارو کې پښتنو ته د تابعیت تذکره نه ورکوي او د پاکستانی خطاب ورته کوي .

د پورته څو لنډو مثالونو څخه دا روښانه معلومېږي چې نن ورځ مظلوم پښتون ملت هیڅ داسې سیاسي ادرس ، سیاسي حزب یا سیاسي جبهه نه لري چې په ملي او نړیواله سطحه د پښتون ملت سیاسي نمایندګي وکړي شي ، اونه داسې سیاسي مشرتوب لري چې د نړیوالو سره دا موضوع سپینه کړي چې پښتون ملت د دوی د عالي پښتني خویونو ، د پښتني اخلاقو ، پښتني نفسیاتو او د پښتني فطرت یعنی د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس بنیاد پرست او تروریست ندي ، د پښتنو په خاوره کې د القاعده او تروریستانو ځای پر ځای کول د پښتون ضد شیطاني مثلث د غړو استخباراتي پروژه ده .

داسې سیاسي سازمان چې نړیوالو ته ووايي چې پښتون ملت په خپل هېواد ، منطقه او نړۍ کې د سولې طرفدار او د هر ډول بنیاد پرستی او تروریزم ضد ملت دي .

داسې سیاسي سازمان چې د پښتون ملت مشران ، کشران ، عام ولس حتی طالبان د شیطاني مثلث د نظامي او نظریاتي ګروګان ګیری څخه خلاص کړي .

لنډه دا چې :

نن پښتون ملت د پخوا پر خلاف په خپل هېواد کې د یو مظلوم او محکوم ملت په حیث د غلام په ډول ژوند کوي .

لکه نړۍ چې د پښتون مظلوم ملت د مظلومیت په باره کې رنډه ، کنه او ګنګۍ ده ، په همدې ډول پښتون ملت هم د مناسب ملي سیاسي تشکل د نه لرولو په سبب د خپل مظلومیت په باره کې پوند ، کون او ګونګۍ دی .

نن پښتون ملت دهېواد د سياسي اقتصادي او ټولنيز اقتدار څخه په زور ايستل شوي دي او هېواد په سياسي اقتصادي او ټولنيزه ساحه کې بې برخې شوي دي .

نن د پښتون ملت د دېن ، سر ، ناموس ، عزت او مال ساتنه په جدي خطر کې ده .

نن پښتون ملت د پخوا پر خلاف نه په اقتدار کې برخه لري او نه د اپوزيسيون رهبري دده پر غاړه ده .

نن پښتون ملت په پښتونخوا کې د يو غلام او مظلوم ملت په حيث ژوند کوي .

نن په ملي سطحه د پښتنو د يو نماينده سياسي تشکل د نه لرلو د سببه يو شمير بي ضميره ، وطن فروش ، ملي خاينان او غدار پښتانه د څو دالرو د پلاس راوړلو په خاطر د هغو ملي خاينانو په دروازو کې پراته دي چا چې د دوی ناموس او مور يعني گران افغانستان پر پرديو هيوادونو پلورلی دی او دهغه په بدل کې يې څو دالرو راوړی دی او دلته يې پر دی بي ضميره وطن فروشانو او غدارانو ویشی او ځان د دوی رهبر او رهنما بولی .

نن مظلوم پښتون ملت په سياسي لحاظ سرپرست يا نماينده نه لري .

نن مظلوم پښتون ملت سياسي ژبه او سياسي اواز نه لري چې دهغي په واسطه د نړۍ سره ورغږي .

نن مظلوم پښتون ملت سياسي ادرس او نمايندگي نه لري چې د دې ادرس څخه دوی د نړۍ سره خپل مشکلات مطرح کړي او يا نړۍ د دوی ادرس ته مراجعه وکړي او خپل مشکلات ورسره مطرح کړي .

د مظلوم پښتون ملت د دې رواني غميزې د پای ته رسيدو په خاطر دا نهايت عاجل ضرورت دي چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت رښتني بچيان د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق

د خپل مقدس دين او لرغونۍ ايښي يعني د اسلام او پښتو پر معقول او منل شوي نظر سره راټول شي او مظلوم پښتون ملت ته د نجات په خاطر د پښتنو سياسي ژبه ، سياسي نمايندگي ، سياسي مشرتوب او سياسي ادرس پيدا کړي .

د ولسم فصل

د شیطاني مثلث غړي د پښتنو د ايمی غلامی د پاره تلاش کوی .

کله چې پر (1352/4/26 هـ . ش) سردار محمد داود خان د يو نظامي کودتا په نتیجه کې د افغانانو يو نسبتاً با ثباته او د هېواد پر حالاتو مسلط شاهي نظام له منځه يووړو ، ورسره يو ځای د هېواد د بې ثباتۍ اغاز وشو .

ددې بې ثباتۍ په نتیجه کې پر (1357/2/7 هـ . ش) د خلق ددموکراتيک گوند د خوا دثور نظامي بدلون منځته راغلي چې د دې بې تجربه سياست مدارانو د غلطو پالیسيو په نتیجه کې گاونډيو هېوادونو ته دا موقع مساعده شول چې ددوی په استخباراتو پورې تړلي عناصر مسلح کړي او افغان دولت پر ضد بې نظامي جنگ شروع کړي .

ددې داخلي جنگ څخه شورويانو استفاده وکړل او پر (1358/10/6 هـ . ش) يې د ټولو نړيوالو منل شوو نورمونو خلاف افغانستان اشغال کړي .

په کومه ورځ چې شورويانو افغانستان اشغال کړي په هغه ورځ د پښتنو ستره بد مرغي هم ورسره شروع شول ، افغانستان د شرق او غرب ترمنځ د سارې جنگ په ميدان بدل شو .

پښتون عظيم ملت د اسلام د مقدس دين اود پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دخپل باغیرتونيکو او پلرونو په شان په تش لاس د دنيا تر ټولو ستري او تر ټولو وحشی امپراطوری د سرو لښکرو د مقابلی د پاره د جنگ ميدان ته ووتی .

پښتون عظيم ملت د الله (ج) په مرسته اود خپل سراو مال په بی مثال قربانۍ دنړۍ د يو بلی وحشی امپراطوری قبرهم د پښتونخوا په پا که خاوره کې اضافه کړی يعنی پښتنو دخپل با تورو نيکونو په شان په ډيره ميرانه دشوروی اتحاد امپراطوری ته د شرم نه ډکه ماته ورکړل او د بشریت ددی وحشی امپراطوری ناولی تغری د تل د پاره د محکی د مخ څخه ټول کړی .

و شوروی وحشی امپراطوری ته د شرمناکې ماتې ورکولو په اساس پښتون ملت یو ځل بیا دنړۍ پر آسمان دیو قهرمان او فاتح ملت په څیر وځلیدی .

ددی د پاره چی افغان نجیب ملت مخصوصا پښتانه دنړۍ خونخوار ترینی وحشی امپراطوری یعنی شوروی اتحاد ته تر شرمناکې ماتې ورکولو ورسته په منطقه او نړۍ کې دیو فاتح ملت په حیث تبارزونکړی .

ددی د پاره چی دنړۍ دا تاریخی فاتح ملت بیا دلویی پښتونخوا د جوړولو په فکر کې نشی .

ددی د پاره چی دنړۍ دا فاتح ملت په منطقه او نړۍ کې دیو فاتح ملت په حیث بیا دیولو قدر او اعتبار خاوند نشی .

ددی د پاره چی دنړۍ دا فاتح ملت دنړۍ د محکومو ملتونو د پاره دیو نجات بخښونکي قوت د سمبول په حیث معرفی نشی .

نود پښتون فاتح ملت د خاوری ، تاریخ او فرهنگ د ښمنان یعنی ایران ، پاکستان او روسان د افغان جهاد دا غازخڅه په کمین کې ناست وه او پردی پروژوئی کارکوی چی که پښتانه شورویانو ته د جنگ په میدان کې ماته ورکړی دوی به بیا څنگه په خپل شیطانی چلونو دا فاتح ملت د خپل تاریخی فتحی د جشنونو د نمانځلو څخه راگرځوی او ددی فاتح ملت فتحه به څنگه په ناکامۍ وړبدلوی .

ددی ناولی هدف د پاره د پښتون ملت د ښمنو استخباراتی سازمانو د پښتون ملت په منځ کې ډول ډول ټولنیز امراض ترویج کړل ترڅو فاتح پښتون ملت په ډول ډول ټولنیزو ناروغيو مبتلا شی او بالاخره دا فاتح ملت د تل د پاره د گاونډی ملتونو غلام شی .

د گاونډیو هیوادونو استخباراتی سازمانو د پښتون دایمی غلامۍ په خاطر د پښتون دبی اتفاقه کولو ، دملی مسایلو په باره کې د پښتون دبی تفاوته کولو ، دملی سیاست څخه د پښتون د خواتوری کولو په خاطر د پښتون په منځ کې ډول ډول منفی تبلیغات شروع کړل ، ترڅو دا فاتح ملت په خپل منځ کې سره بی اتفاقه او د تل د پاره دایرانیاوو او پنجابیانو غلام پاتې شی .

په ډیر افسوس سره باید ووايو چی د پښتونو ازلی د ښمنان په خپل پورته ذکر شوی شیطانی پلانونو کې بریالی هم شول .

افغانانو خو په بې مثاله ځاني او مالي قربانيو شورويان د خپل هيواد څخه په شرميدلي ډول وشړل ،خو په ډير افسوس سره بايد ووايو چي د افغانانو مخصوصاً د پښتون د دې ټولو قربانيو سره سره افغانستان خپلواكي پلاس رانه وړل او هيواد بيا عملاً د ايران ، روس او پاکستان غلام شو .

گرانو لوستونکو ته د لښه وضاحت په خاطر موږ په لاندې ډول د پښتنو په منځ کي د دښمن د منفي تبليغاتو منفي اثرا ته ډيره لنډه اشاره کوو .

1: په پښتنو کښي د بې تفاوتۍ د فرهنگ ترويج:

په ډير افسوس سره بايد وايو کله چي دڅه د پاس تيرو ديرشو کلنو راهيسي زموږ هيواد د خارجي هيوادونو تر مستقيم او غيري مستقيم تهاجم لاندې راغلي ، د يړغلو نو پښتون ملت ته بې شماره ځاني ، مالي او معنوي تاوانونه ورسول .

د يرش کلن جنگ او د خارجي استخباراتو مسلسل فزيکي ، روحي او تبليغاتي فشار او په پرديو استخباراتي سازمانو پوري تړلو گوډاگي احزابو او واکمنيو د ټول افغان نجيب ملت مخصوصاً د پښتون مظلوم ملت ننگيالي مشران او کشران د بې اعتمادۍ او بلاخره د بې تفاوتۍ لور ته سوق کړل .

د شورويانو ، پاکستانيانو او ايرانيانو د خواد پښتنو پر ملي مشرانو د څو کالو ظلمونو ، ډول ډول اقتصادي ، روحي او فزيکي فشارونو ، خواريو او مشکلاتو د پښتنو د ملي فکر لرونکي سياسي او قومي مشران دومره مايوسه ، بې اعتماد او د بې تفاوتۍ په مرض مبتلا کړل چي د شورويانو ، مجاهدينو او طالبانو تر ماتي وروسته هم پښتنو ملي روڼ اندو او قومي مشرانو د خپل هېواد د ايندي په باره کي هيڅ فکر ونکړي او په ډيره بې تفاوتۍ يې د هېواد او ملت سرنوشت د اي . ايس . اي ، ايران او نورو هېوادونو د استخباراتو د خوا تربيه شوو حلقو ته پريښود .

د پښتونخوا او پښتون ملت د دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، مخکنۍ بشپړتيا او ملي گټو په هکله د ننگياليو پښتنو مشرانو او کشرانو د خواد بې تفاوتۍ پر لاره تلل په حقيقت کي د پښتونخوا او پښتون ملت د بربادۍ او تباهۍ پر لاره تلل دي .

د هيواد په سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند کي د پښتنو د ننگياليو مشرانو او کشرانو بې تفاوتۍ داسي معنی لري لکه يوانسان چي د خپل عيال او مال سره په يو موټر کي سپوروي او دده دښمنان

ددوی دا موټر د ابدی تباهی د کندی پر لور په پوره سرعت او قوت سره ټیل وهی او دوی ورته په بی تفاوته ډول گوری او دخپل ځان ، عیال او مال د تباهی تماشا کوی .

داسی کسان په حقیقت کې د ژوندیو مړو حیثیت لری چی په ظاهره خو ژوندی معلومیږی مگر دده په شا خوا محیط کې د پیښدونکو حوادثو په باره کې د یوه مړه انسان په ډول هیڅ عکس العمل نشی ښودلای .

کله چی د خارجیجی استخباراتو د شیطانی پروژو د تطبیق په سبب د پښتون ملت ننگیالی مشران او کشران د خپل هیواد او ملت په سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزو چارو کې دبی تفاوتی پر لار روان شی ، نو میدان خو بی ننگو ، وطن فروشو ، ملت او هیواد ته غدارو کسانو ته پاتې کیږی .

دا غداران او وطن فروش اشخاص یا په خپله د پردیو هیوادونو د استخباراتی سازمانو جاسوسان کیږی ، او یا په هیواد کې د پردیو هیوادونو د اجنټانو پیرو او غلامان کیږی او هیواد او ملت د بربادی او تباهی پر لور ټیل وهی .

د شیطانی مثلث د پښتنو ضد پروژې د تطبیق په سبب په پښتنو کې د بی تفاوتی فرهنگ دومره وده کړیده چی د دموکراسی په دې تیرو لسو کلنو کې هم د پښتنو سیاسي او قومي مشران د پښتون ملت د دډن ، سر ، ناموس ، عزت او مال بربادی د سر په سترگو وینی ، خود بده مرغه پښتانه مشران ، کشران او روڼ اندي د بی تفاوته او بی احساسه تماشا چپانو په حیث د خپل قوم د بربادی ننداره کوي .

هره ورځ پښتني مندي بوري کېږي ، پښتني خوندي سرتوري کېږي ، د پښتنو بچیان یتمان کېږي د پښتنو پرودونو بمباری کېږي ، د پښتنو پر خیرات او د واده پر مراسیمو بمباری کېږي ، د پښتنو پر جنازو ځانمرگی بریدونه کیږی ، د پښتنو مساجد شهیدان کیږی ، د پښتنو د بچو ښونځي سوځول کېږي او یا بندېږي ، معلم ، متعلم ، ډاکتر ، نرس ، د قوم مشرانو ملا یې وژل کېږي ، د حضرت محمد سنت د پښتون مشر د عزت لونگی او د پښتني میرمنی د حیا پورني او بورقه بدنامیږي ، لنډه دا چې د پښتون ملت هر څه بربادیږي خو بیا هم پښتانه ځوانان ، مشران ، وروڼه او خوندي د پښتنو او پښتونولي د قانون مطابق دخپل دین ، سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر “ننگ” نه کوي اود بی تفاوتی په بی علاجه مرض مبتلا ارام اوبی تفاوته ناست دي .

پښتانه مشران او کشران نن ورځ د خپل مظلوم پښتون ملت د دین، سر، ناموس، عزت او مال بربادۍ او تباہۍ ته په رڼو سترگو کوي او د مړواو بې حسه انسانانو په څیر بې حرکت، ساکت او

“بې تفاوته” پراته دي او وایي چې: “زما بې په څه”

2: د قومي شوراگانو او فرهنګي ټولنو د جوړېدو فرهنگ:

د پښتنو د بنمنانو د دې لپاره چې پښتانه د تل لپاره د دوی غلامان پاتې شي، د خپل استخباراتي سازمانو د لاري د پښتنو په منځ کې ډول ډول زهراکین تبلیغات پر لار واچول او د دې تبلیغاتو په واسطه یې د پښتني ټولنې اکثره او موثره برخه مسموم کړل.

د پښتنو د بنمنو استخباراتي سازمانو دا فیصله کړېده چې پښتني ټولنه باید په سیاسي لحاظ فلج کړي، په پښتنو کې یې د خپل اجنټانو په واسطه داسې تبلیغات وکړل چې پښتانه د سیاست څخه خواتوري شي او په سیاسي فعالیتونو کې برخه وانخلي.

د پردیو استخباراتو اجنټانو په پښتنو کې دا تبلیغات شروع کړل چې په سیاسي احزابو کې فعالیت کول ښه کار ندي، ځکه چې سیاسي احزابو افغانستان خراب کړي، د افغانستان دا اوسنۍ بربادي د سیاسي احزابو د سیاسي فعالیتونو نتیجه ده او داسې نور...

د پښتون د بنمنه خارجي استخباراتو دا پروپاګند مطلق غلط دی ځکه چې:

افغانستان په حقیقت کې هغوتش په نامه سیاسي احزابو خراب کړي چې د خارجي استخباراتو سره یې تړاو درلودی او رهبران یې د خارجي استخباراتو جاسوسان وه.

افغانستان هغوتش په نامه سیاسي احزابو خراب کړي چې د پښتو او پښتونولي پر خلاف د خارجي واریداتي ایډیالوژیو پیروي یې کول.

افغانستان هغو سياسي احزابو خراب کړي چې د خارجي استخباراتو د خوا تمویلیدل او د خارجي استخباراتو په امر د هغوی پر پله تلل .

افغانستان هغو قوم پلورونکو او ملت ته غدار کسانو خراب کړي چې ښه پوهیدل چې پلاني حزب او پلاني رهبر د پردیو جاسوس دي خو د څو پیسو په خاطر یی د هغه حزب او هغه جاسوس رهبر ملاتړ کوی او نن ئی هم کوي .

دا د پردیو پلاس جوړشوي احزاب په حقیقت کې ملي سياسي احزاب نه وه بلکې د خارجي استخباراتو د جاسوسی شبکي وي چې د خپل خارجي بادرانو په امر یی په افغانستان کې د سياسي احزابو په نوم سياسي ، نظامي او استخباراتي فعالیتونه کول .

د کوم ملت ، قوم یا ډلي خلک چې د سياسي قدرت د پلاس راوړلو په خاطر سياسي فعالیتونه ونه لري هغوی هیڅکله سياسي قدرت ته نشي رسیدلای .

سياسي قدرت ته تنها هغه ملت ، قوم یا ډله رسیدلای شي چې هغوی سياسي قدرت ته د رسیدلو لپاره سياسي فعالیتونه ولري .

پښتنو چې د زرگونو کلونو راهیسې په پښتونخوا کې سياسي قدرت پلاس کې درلودی ، دوی د سياسي قدرت د پلاس راوړلو او د هغه د ساتلو په خاطر سياسي فعالیتونه درلودل .

د پښتونو ښمنانو ته دا معلومه وه او معلومه ده چې پښتون ملت پر دوو عمده ستونو ولاړ دي او دوی غواړي چې دا دواړي عمده ستوني د سياسي کار او فعالیت څخه لیري وساتي .

لومړي ستون: د پښتون ملت قومي مشران او با تجربه سپین بږيري:

د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د پښتون ملت با تجربه قومي مشران او د دستار سپري د پښتني ټولنې یو عمده ترین ستون او پایه بلل کېږي .

د پښتنو ټولي ملي فیصلي د با تجربه او مخورو سپین بږيرو او مشرانو د جرگې په واسطه کیدی او نن هم باید وشی .

د پښتنو د ملي مشرانو او سپین بږيرو جرگې و پښتون ملت ته ورپېښ ټول مسایل په هراړخیز ډول خپري ، هغو ته د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د حل لار پیدا کوي او ملت ته یې اعلاني .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پښتون ملت هر غړي بايد د خپل توان او طاقت مطابق د ملي جرگې د فيصلو د عملي کولو لپاره ملاوټري .

ددې لپاره چې پښتانه او پښتونخوا د پښتنو د دښمنانو پلاس کې د تل لپاره محکوم او غلام پاتي شي ، نو د پښتنو دښمنانو د پښتون ملت د فلج کولو فيصله وکړل .

د پښتنو د دښمنانو په نظر پښتون ملت هغه وخت فلج بلل کېږي چې د هغو با تجربه او په ټولنه کې د قدر وړ ټنګيالي مشران دخپل هېواد د سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په باره کې بې تفاوته پاتي شي او د هېواد د سياسي چارو څخه لاس پر سر شي .

په ډير افسوس سره بايد ووايو چې د پښتنو د دښمنانو شيطاني پروژې د پښتنو پر ټنګياليو او باعزته مشرانو تاثير هم کړيدی د پښتنو ټنګياليو مشرانو مطلق اکثريت دهيواد د سياسي ميدان څخه ځان ايستلی دی ، او دهيواد د سياست مهم ميدان هغو کسانو ته پاتي شوی دی چې اکثره يی دخارجی استخباراتو سره د جاسوسی تعلقات لری .

په همدی ډول دهيواد د اقليتونو ځنی سياسي مشران هم دهيواد په سياسي ميدان کې د پردیو استخباراتي سازمانو پلانونه تعقيبوی .

د پښتون ملت د دښمنانو د کرغېړنو پروژو مطابق د پښتون ملت د دستار ټنګياليو مشرانو په غیږی شعوری ډول نن خپل ځانونه دهيواد سياست د ميدان څخه کوم چې د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د زرگونو کلونو راهيسی د دوی ملی او پښتنی دنده بلل کيده ايستلی دی ، او د پښتنو هر قوم د ځان د پاره يو غیږی سياسي قومی شوراجوړه کړيده

د پښتنو د دښمنانو د پښتون ضد شيطاني پروژې تطبيق پر پښتنو لاندی منفی تاثيرات کړيدی .

الف:

د پښتنو د دښمنانو د شيطاني پروژې پر اساس که پښتانه صرف په غیږی سياسي قومی شوراگانو کې برخه واخلي ، د خپل هېواد په ملي سياست او ملي مسايلو کې برخه وانخلي او د خپل هېواد او ملت د سياسي ژوند او مسايلو څخه ځان گوښه کړي او د بې تفاوتی او زما يې په څه د لاري پيروان شي

، نو دا طبعی خبره ده چې د هېواد د سیاست میدان به یوازي د پښتنو د ښمنانو او د پردیو جاسوسانو ته پاتې شي .

نن د پښتنو حالت د دوی د ښمنانو د شیطاني پروژې مطابق روان دی ، د ننگیالیو پښتنو مطلق اکثریت د ځان څخه خوا بډی ، د هېواد په سیاسي چارو کې بی تفاوته او په غیري سیاسي قومي شوراگانو کې تنظیم شوی دی ، د هېواد د سیاست میدان ئی و اقلیتونو او یا هغو اشخاصو او حلقو ته پریښی دی چې اکثره یی په پردیو استخباراتو پوری تړلی دی .

ب:

د قومي او سمې شوراگانو جوړول د پردیو استخباراتو هغه نامرئی پروژه ده چې ستر پښتون ملت ئی پر بیلو بیلو قومي او سمې شوراگانو سره ویشلي دی او هره قومي او سمې شورا تنها د خپل قوم او سمت د خلکو د غم او بنادۍ په فکر کې ده او د ټول پښتون ملت غم ځني هیردي .

په لنډ ډول ویلای شو چې په غیري سیاسي قومي شوراگانو کې د پښتنو مشرانو راټولیدل ستر پښتون ملت پر قومونو تجزیه کوی او د پښتون ملت د کمزورۍ سبب گرځی .

ج:

قومي او سمې شوراگانې یو هم سیاسي موخې نه لري ، همدا علت دي چې پردی استخبارات د دې لاري و توانیدل چې د پښتون ملت یو زیات شمېر مشران ، کشران او روڼ اندي د سیاست د میدان څخه وباسي .

هر څومره چې د پښتون ملت مشران ، کشران او روڼ اندي تیت او پرک ، سره پاشلي ، د هېواد او ملت د سیاسي مسایلو په باره کې بی تفاوته او مایوسه وي په هغه اندازه د پښتنو د ښمنان په خپل شیطاني پروژو کې بریالي او پر پښتنو باندي د خپل جاسوسانو په واسطه مسلط کېدای شي .

د پښتنو د دښمنانو د دې شیطاني پروژې پر اساس پښتنو قومي او مذهبي مشرانو د ملي سياست پر ځای د قومي شوراگانو په جوړولو شروع وکړل چې په دې کار يې پښتون ملت پر قومونو او پښو سره وويشي ، کومي چې هيڅ سياسي موخي نه لري صرف اجتماعي موخي تعقيبوي .

د مثال په ډول د ناصرانو قومي شورا صرف د ناصرانو د غم او بنادۍ مراسمو ته ځان رسوي .

د نورو قومي شورا د نورو ، د احمدزو قومي شورا د احمدزو او د توخيانو قومي شورا د توخو غم او بنادي ته ځان رسوي ، د نورو پښتنو په باره کې هيڅ مسئلې نه احساسوي .

د پښتنو د دښمنانو د خپل شیطاني پروژې د تطبيق په سبب په پښتنو کې د قومي شوراگانو د جوړيدو د فرهنگ په معرفي کولو او عملي کولو عملا پښتون يو موټي ملت پرسل گونو قومونو او پښو سره تجزيه کړي .

د پښتون ملت د دښمنانو د شیطاني پروژې پر اساس د پښتون ملت هغه متفکر او با تجربه مغز چې د زرگونو کلنو راهيسې يې پښتانه رهبري کول ، په پښتونخوا کې يې سياسي قدرت پلاس کې وو ، نن يې د پښتون ملت هر اړخيزي گټې او د گراني پښتونخوا ملي حاکميت هير کړيدي ، صرف د خپل قوم او پښې د غم په مراسمو کې په دعا کولو او د بنادۍ په مراسمو کې د غوړو ډوډيو په خوړلو مصروف دي .

د پښتون ملت دا متفکر او با تجربه نسل ياني قومي مشران ، د دستار سړي او روشن فکران نن د پښتون ملت د دې خوار ، ذليل او د غلامۍ د حالت په باره کې د بې حسه ژوند يو په خير بې تفاوته پراته دي ، تنها د خپل قوم او پښې د غم او بنادۍ په مراسمو مصروف دي .

دوهم ستون: د پښتون ملت د زور او جوشه ډک ځوانان:

د پښتون ملت ځوان نسل د پښتون ملت د انرژي څخه ډک بازو او فولادي توره ده .

د تاريخ په اوږدو کې د پښتنو د جرگود فيصلو پلي کول د پښتنو ځوانانو پر غاړه وو .

د تاريخ په اوږدو کې د پښتنو ځوانانو قوت هغه فولادي سوک وو چې د پښتون ملت د دين، سر، ناموس، عزت، مال، خپلواکۍ، ملي حاکميت، دهيواد د مخکنۍ بشپړتيا، ملي گټو، ملي نواميسو او داسې نورو ديني، ملي او پښتني ارزښتونو د ښمنانو کړي خولي په سميدې .

پښتانه ځوانان د پښتون ملت هغه نه ماتيدونکي قوت وو چې د پښتون ملت پورته ذکر شوی ارزښتونه د دوی په قوي بازو او فولادي توره ساتلي وه .

د پښتنو د ښمنانو د خپل شیطاني پروژې پر اساس د پښتون ملت دا ځوان او د انرژي ډک نسل هم د دوی د مشرانو په شان د سياست د ميدان څخه متنفر کړي ، او د ځوانانو د ټولنو جوړيدو ته يې تشويق کړي .

نن په هېواد کې په سل گونو د ځوانانو ټولنې وجود لري چې د دې ټولو فعاليتونو محصول د جلال اباد د نارنج گل، د پکتيا د ښتر، د ميدان ښار د منی گل، د قلات د بادام گل، د قندهار د انار گل، او د فراه د عنباب گل او داسې نورې مشاعرې دي .

اوس موږ د پښتون ملت د سپين ږيرو او ځوانانو څخه دا لاندې څو سوالونه کوو:

لمړي سوال:

نن موږ په هېواد کې په سل گونو قومي شوراگانې او د ځوانانو ټولنې لرو، دي قومي شوراگانو او د ځوانانو ټولنو د مظلوم پښتون ملت کوم درد دوا کړيدي؟

که په قومي شوراگانو او د ځوانانو په ټولنو د پښتنو او پښتونخوا درد دوا کېدلای، نو اوس به د پښتون ملت پر سردا بې پايه غمونه کوټ نه وای .

پښتون ملت به په خپل هېواد کې د غلامۍ او مريتوب ژوند نه تيرولای .

د پښتون ملت دين، سر، ناموس، عزت، مال، خپلواکۍ، ملي حاکميت، دهيواد د مخکنۍ بشپړتيا، ملي گټې، ملي نواميس او داسې نور ملي، اسلامي او پښتني ارزښتونه به په جدي خطر کې نه وای .

دوهم سوال:

که پښتانه مشران او ځوانان د خپل هېواد په سیاست کې برخه نه اخلي، مشران یې خپل توان او طاقت تنها د خپل قوم د غم او ښادي چارو ته، او ځوانان یې خپل توان او طاقت شعراو شاعري او نورو فرهنگي چارو ته وقف کوي، نو د پښتون ملت د سیاسي چارو د پرمخ بیولو د پاره به خدای (ج) ملايکي رالیري؟

او که به د هېواد سیاسي رهبري په هېواد کې د پرديو استخباراتو جاسوسان او یاد هېواد اقلیتونه کوي؟

بلاخره دي نتيجه ته رسيږو چې پښتانه مشران او ځوانان که خوشاله دي او که خواږدي دا د دوی ملي، اسلامي او پښتنی مسئولیت دي چې د خپل هېواد د سیاسي چارو مسئولیت به پر خپل غاړه اخلي.

د مظلوم پښتون ملت د بې پایه غمونو او رېږونو دوا تنها داده چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه سپین ږيري او ځوانان وپښتني ملي سیاست ته مخه وکړي، یو ستر ملي سیاسي سازمان جوړکړي، د دې سیاسي سازمان په واسطه د عدم تشدد او قانونی لاري خپل سیاسي فعالیتونه تنظیم کړي، د خپل هېواد سیاسي، اقتصادي او ټولنیز قدرت د خپل پلرونو او نیکو په شان دوباره په خپل لاس کې واخلي او په خپل پلارني هېواد کې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق په عدالت سره حکومت وکړي.

نن د پښتون ملت دین، سر، ناموس، عزت، مال، خپلواکي، ملي حاکمیت، د هېواد مخکنۍ بشپړتیا، ملي گټې، ملي نوامیس، او داسې نور ملي او پښتني ارزښتونه په جدي خطر کې دي، د پښتنو د دې بنيادي حقوقو پلاس راوړل هغه وخت ممکن دي چې د پښتون ملت ننګيالي مشران، ځوانان او روڼ اندي د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د پورته ذکر شوو ارزښتونو پر دفاع ننګ وکړي، د قومي شوراگانو او کلتوري ټولنو پر ځای په میړانه د ستر پښتون ملت د بنيادي حقوقو د دفاع په خاطر د سیاست میدان ته راووزي، د سوله ایزې سیاسي مبارزې د لاري د پښتون مظلوم ملت د دین، سر، ناموس، عزت او مال څخه دفاع وکړي او د خپل میړنیو پلرونو او نیکونو په شان د پښتونخوا سیاسي، اقتصادي او ټولیزه واکمني بیا په خپل لاس کې واخلي.

څرنگه چې د پښتون ملت ملاتړ په افغانستان کې د نظام د مشروعیت، د نظام د سیاسي ثبات او د ملي وحدت د تامین یوازني ضامن دي، نو د نظام څخه د پښتون ملت د ناراضیتوب په سبب نن د

نظام مشروعیت او سیاسي ثبات د ډېر سخت چلنج سره مخامخ دي ، ملي وحدت عملاً د منځه تللي دي او هېواد د سخت سیاسي بحران پر لور روان دي .

که په هیواد کې دا بې ثباتي او جنگ نور هم په دې ډول دوام وکړي او پښتانه مشران او ځوانان په همدې ډول دخپل هیواد او خپل ملت د راتلونکې په باره کې خپل بې تفاوتۍ ته دوام ورکړي نو دا یقیني خبره ده چې گران افغانستان به لکه څنګه چې پخوا د هند مغلی او د ایران شیعیه دولتونو په خپل منځ کې سره ویشلی وو ، دا ځل به ئی د مغلو میراث خور پنجاب او اخندي ایران بیا په خپلو کې سره تقسیم کړي او ددی خطرهم ډیر زیات دی چې دا هېواد د تل لپاره د مخکې د منځ د سیاسي نقشي څخه ورک کړي .

د روانو بې ثباته سیاسي حالاتو څخه دا خطر موجود دي چې خدای (ج) مکړه افغانستان د تل لپاره د مخکې د منځ د سیاسي نقشي څخه حذف شي ، افغانستان او پښتنو ته د دوی په معاصر تاریخ کې کله هم تردې وړاندې دومره ستر خطر نوو پېښ شوي .

د دې ستر ملي خطر د مخ نیوي په خاطر دا د هر افغان مخصوصاً د هر پښتون ملي ، اسلامي او پښتني دنده ده چې نور نو د بې تفاوتۍ او بې مسئولیتۍ د حالت څخه راووزي او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس د افغان نجیب ملت مخصوصاً د مظلوم پښتون ملت د ډېن ، سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر ننگ وکړي او د خپل دین ، سر ، ناموس ، عزت ، هېواد ، استقلال ، ملي حاکمیت ، ملي گټو ، ملي نوامیسو ، ملي وحدت ، تل پاتې سولې او داسې نورملی ، اسلامي او پښتني ارزښتونو د دفاع په خاطر یو د بل سره د اتحاد او اتفاق لاسونه ورکړي او خپل هېواد او ولس د دې روان ناوړین څخه خلاص کړي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق پښتانه باید د خپل باتورو پلرونو او نیکونو په ډول نړۍ ته دا ثابته کړي چې پښتانه د پښتونخوا د اصلي او سیدونکو او خاوندانو په صفت د دې توان لري چې خپل گران هېواد ته د هر ډول خطرو د پردو او د هغو د اجنټانو د توطیو څخه نجات ورکولای شي .

خوپه ډېر افسوس سره باید ووايو په داسې بحراني حالاتو کې چې د پښتون ملت هر څه د سخت خطر سره مخامخ دي بیا هم تراوسه پښتنو مشرانو ، کشرانو ، پوهانو او عالمانو د پښتون ملت د نسل وژني او بربادۍ ، دروان ملي بحران څخه د نجات په خاطر یو داسې سیاسي سازمان یا سیاسي ادرس ایجاد نکړای شو چې پښتانه پر هغه مرکز سره راټول شي او په یوه اتفاق د نړۍ سره په تماس کې شي

او دنيا ته ووايي چې پښتانه تروريستان ندي ، پښتانه په دې منطقه کې يو مهذب او ميانه روه قوم دي ، د دې منطقي تاريخ ، تمدن ، افتخارات او فرهنگ د پښتنو بې ونډې نامکمله او ناقص دي .

د پښتنو مشرانو بايد د ټولو ملي سياسي قوت په حيث نړۍ ته وييلې وای چې په دې منطقه کې چې څه تيريږي د دې مسئلې مظلوم پښتون ملت ندي بلکې دا هر څه د شیطاني مثلث د غړو د استخباراتي سازمانونو پروژه ده چې مظلوم پښتون ملت او غربي نړۍ دواړه په کې راگيردي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دا د پښتنو مشرانو ، منورينو او کشرانو پښتني فريضه ده چې پښتانه پر يو سياسي مرکز راغونډ کړي او داسې سياسي سازمان بيا د ټول مظلوم پښتون ملت په نمايندگي جهان ته دا ووايي او ورته ثابته يې کړي چې دامو او اباسين ترمنځ ټول پښتون ملت ته د شیطاني مثلث د غړو د استخباراتي سازمانو د خوا توپي جوړي دي او د دې توپيو پر اساس يې نن پښتانه د غربي نړۍ سره په جنگ اچولي دي .

که پښتانه مشران ، کشران او روڼ اندي د غفلت ، بې تفاوتۍ ، بې اتفاقي او بې حسۍ د دې جاري خوب څخه راويښ نشي نو دا تر لمر ښکاره خبره ده چې ستر پښتون ملت به د تل لپاره تباہ ، برباد او د پرديو غلام کېږي ، گرانه پښتونخوا دا زموږ د پلرونو ميراث او مقدس مدفن ، زمونږ او زمونږ د اولادونو مسکن به د ايران او پاکستان د دساتيرتيکو اهدافو او سراتيريک عمق په خاطر د دوی د خاوري جز جوړېږي .

3: د جاسوسۍ او بې ننگۍ د فرهنگ ترويج:

د مخه مو ذکر کړل چې د پښتنو دښمنانو د خپل زهراگينو تبليغاتو په واسطه د پښتنو مشران او ځوانان د سول اېز سياست کولو څخه خواتوري کړيدي او هغوی ئې په غيري ضروري شيانو لکه قومي شوراگانې او د ځوانانو د ټولنو په جوړيدو مصروف کړيدي .

د پښتنو دښمنانو د پښتنو په منځ کې يو بل خیرن کلتور هم معرفي کړيدي او پښتانه مشران او ځوانان يې په دې باور کړيدي چې :

په افغانستان کې هېڅوک سياسي قدرت ته نشي رسيدلای ترڅو چې د يو خارجي هېواد ملاتړ ورسره نوي .

ددې خبرې اصلي معني داده چې په افغانستان کې هېڅوک سياسي قدرت ته نشي رسيدلای ترڅو د يو خارجي هېواد جاسوس نوي .

هر افغان چې غواړي په افغانستان کې سياسي قدرت ته ورسېږي بايد حتما د يو خارجي هېواد داستخباراتو جاسوس شي .

پخوا په پښتنو کې د پردي هېواد د جاسوسۍ کلمه ستر شرم ، عار او لويه بې ننگي بلل کيدل ، يو رښتني پښتون مرگ منلي خو د پردي هېواد د جاسوسۍ تور يې پر ځان نه منلي .

عامو پښتنو هم د پردي هېواد د جاسوسانو څخه د بربزيات نفرت کوي .

خو نن په افغاني ټولنه کې يو زيات شمېر افغانان د پرديو په جاسوسي فخر کوي او په هر مجلس کې يې په وياړ يادوي .

نن ورځ چې د پښتون ملت د بې پايه مشکلاتو د حل په خاطر پښتانه سوله ايز سياست ته راوبولي نو اکثره پښتانه دا دوه ځايانه او د بې ننگۍ نه ډک سوالونه د سړي څخه کوي .

اول سوال :

خو پيسې راكوي ، او فعلا مي پر كوم دولتي مقام مقرر كوي ، ځكه چې د لوړ دولتي مقام څخه د حزب د پاره ښه جلب او جذب كيږي ؟

دوهم سوال :

د كوم خارجي هېواد ملاتړ در سره شته ؟

دا يو نړيوال منل شوي اصل او منل شوي تعريف دي هر سياسي او غيري سياسي كس چې د هر پردي هېواد جاسوس كيږي هغه كس خپل هېواد او ملت ته ملي خاين بلل كيږي .

د ټول جهان په قوانينو کې د ملي خيانت تعريف يو شان دی او د ملي خاين سزا مرگ يا ابدی زندان تعين شويدي .

خود بده مرغه نن ورځ افغانستان نه تنها د نړۍ د تروريستانو ، د مواد مخدر د قاچاقبرانو ، د جنگي جنايت کارانو ، د اختلاصگرانو او د رشوت خورانو د پاره يو محفوظ هيواد دی ، بلکه د نړۍ د تر ټولو سترو مجرمانو يعنی ملي خاينانو د پاره هم محفوظ هيواد بلل کيږي .

د نړۍ په ټولو هيوادونو کې هغه کسان چې د خپل هيواد جاسوسي بل هيواد ته کوي د ملي خيانت په جرم په اعدام محکوم دي او يا د ابد د پاره په زندانونو کې پراته دي ، خو په افغانستان کې خلگ د ځينو ملي خاينانو لاسونه مچوي ، کله کله ځنی ملي خاينان پر لږو دولتي چوکيو مقرر وي ، او ځنی نورو ملي خاينان بيا د سياسي ډلو مشرتوب او رهبري کول او حتی ځنی ئی نن هم کوي .

د يو ملي دولت د نه موجوديت د سببه او د دولت د خوا د مجازاتو د نشته والی په سبب نن په افغانستان کې يو شمير کسان افتخار کوي چې د پرديو هيواد جاسوسان دي ، د پرديو هيوادونو د استخباراتو ځنی ملا تړي په دې هيواد کې سياسي او روحاني رهبران دي ، عزت يی کيږي او په ولس کې بی ننگو ، بي ايمانه ، ځان فروشو ، وطن فروشو او نادانو خلکو ته پيسې او رتبې ويشي او هغه بی ننگه انسانان هم د خرد جال د پيروانو په شان په ډيره بی شرمی او بی حيايی په دې ملي خاينانو پسې منډی وهي او په برملا ډول هغوی خپل مشران او رهبران بولي .

د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون چې د خپل هيواد او ولس د گټو پر خلاف د پرديو جاسوس کيږي هغه کس پښتون ندي ، ملي خاين او ملي غدار بلل کيږي او سزایي مرگ دي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق هر پښتون چې د هر مادی او معنوی امتياز په خاطر د ملي خاين او غدار شخص مشرتوب منی هغه شخص په خپله هم ملي خاين او پښتون ملت ته غدار بلل کيږي .

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق دا د هر رښتني پښتون دينی او پښتنی دنده ده چې پښتون ملت ته غدار او خاين کسان بايد ورته او د خپل منځه يی وباسي او مړی او ژوندي ورسره قطع کړي .

د اسلام د مقدس دين ، د پښتو او پښتونولي د قانون او د نړۍ د ټولو قبول شوو قوانينو مطابق هر هغه څوک چې د خپل ملت او هيواد د گټو پر خلاف د پردی هيواد جاسوس وي هغه کس ملي خاين بلل

کيږي او د ملي خاين سزا مرگ يا ابدی زندان دی ، او هر هغه څوک چې ددی ملي خاينانو مشرتوب اورهبري د پيسو ، وسلو ، چوکيو ، رتبو او داسی نورو امتيازاتو په خاطر منی هغه کس هم ملي خاين ، بی ننگه ، ملت ته غدار او د عین سزا مستحق بلل کيږي .

د څو دیرش کلنی غمجنی تجربی ورسره پښتانه او ټول افغانان باید پردي موضوع جدی او دقیق غورو کړی چې د تیرو دیرشو کلنو په جریان کې ډیر کسان د پرديو هیوادونو په مادی ، مالی ، لوژیستیکي ، نظامی او سیاسي مرستو زموږ په هیواد کې د قدرت پرگدی کښاستل ، او د هریو سره د خارجي هیوادونو هر ډول سیاسي ، نظامي او مالي ملاتړ ورسره وو ، خو د پرديو ددی گوډاګیانو د یوه رژیم هم هیواد او هیوادوالو ته خوشبختي نده راوړي ، بلکه هیواد او هیواد وال ورځ په ورځ بد بخت شوی دي .

زموږ گران پیغمبر موږ ته لارښونه کوی چې :

یو مسلمان باید دوه ځله د یوه غار څخه ونه چیچیل شی .

ښه به داوی چې نور نو پښتانه په دینی لیحاظ د خپل پیغمبر د لارښودنی پیروی وکړی ، او په ملی لیحاظ د خپل ملی مشرانو میرویس نیکه او لوی احمد شاه بابا پر لاره ولاړشی .

زمونږ پیغامبر د خپل مبارزی په وخت کښی نه د ایران او نه هم د روم د امپراطوری څخه مرسته اخیستی وه ، په عین ډول زموږ ملی مشرانو میرویس نیکه او لوی احمد شاه بابا هم د خپل مبارزو په وخت کښی د ایران او د ډهلی د مغلو څخه هیڅ ډول مرسته نوه اخیستی .

مونږ پښتانه هم باید د خپل پیغمبر د امر مطابق او د خپل ملی مشرانو د لاری په تعقیب د هیڅ هیواد د استخباراتی سازمان مرسته قبوله نکړو ، او نه هم د هغه چا مشرتوب او رهبري و منو چې هغه کس د خارجي هیواد جاسوس وی .

پښتانه باید دا ځل د پرديو هیوادونو د استخباراتی سازمانو د ملاتړ په عوض صرف پر الله پاک توکل وکړی او د نړۍ د نورو ازادو ملتونو په شان په پښتونخوا کې د پښتنو په معنوی ، جسمی او مالی قوت او ملاتړ د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز نظام جوړ کړی او بیا د یو خپلواک او متمدن ملت په حیث د نړۍ د نورو هیوادونو سره د پښتونخوا د ملی خپلواکۍ ، ملی

حاکمیت او مخکنی بشپړتیا د ساتلو او متقابلو کټو د احترام پر اساس سیاسي ، فرهنگی
اقتصادی روابطو ساتی .

ديارلسم فصل

د پښتنو د نجات لار

پښتون ملت بايد د ملي قوت په حيث ځان او هيواد ته د دې روان بحران څخه نجات ورکړي.

1: پښتون ملت څه وخت په يونجات بڅښونکي ملي قوت بدليدايشی؟

د څه د پاس د يرشو کلنو راهيسې د مظلوم پښتون ملت سر ، ناموس ، عزت او مال برباديږي ، هره ورځ پښتني مندي بوري کېږي ، پښتني خوندي سرتوري کېږي ، د پښتنو بچيان يتمان کېږي د پښتنو پر ودونو بمبارۍ کېږي ، د پښتنو پر خيرات او د واده پر ورا بمبارۍ کېږي ، د پښتنو د بچو ښونځي سوځول کېږي او يا بنديږي ، معلم ، متعلم ، ډاکتر ، نرس ، د قوم مشر او ملايي وژل کېږي لنډه دا چې هر څه يې برباديږي خوبيا هم پښتانه ځوانان ، مشران ، وروڼه او خوندي د پښتنو او پښتونولي د قانون مطابق دخپل ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال د دفاع په خاطر “ننگ” نه کوي .

پښتانه مشران او کشران په بې مثالې تفواوتي د خپل دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ملي خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، دهيواد دمخکنۍ بشپړتيا ، ملي گټو ، ملي نواميسو ، د پښتنو د وياړلي تاريخ او د مظلوم پښتون ملت د عام وژني او بربادۍ ننداره کوي .

که موږ تاريخ ته نظر و اچو نو د تاريخ په اوږدو کې پښتون ملت نه تنها په پښتونخوا کې د هر ډول مثبت او منفي تغير اصلي محرکه قوه وه ، بلکه پښتون ملت په منطقه کې هم د سترو تغيراتو د منځته راوړلو يو عمده او د حساب وړ قوت شمېرل کيږي .

نن ورځ چې په پښتونخوا کې د شیطاني مثلث د توطیو په اساس کوم بحران ایجاد شوي دي او پښتون ملت یې د غم پر تگر کېنولي دي.

ددې بدمرغه ناوړین څخه د پښتون ملت د خلاصون لپاره خدای (ج) د اسمانو څخه فرشتي نه رالیري .

د نړۍ نور ملتونه هم د روان ناوړین څخه د پښتون ملت د خلاصون زموري او مسئولیت نه لري .

د پښتون ملت ازلي د بنمنان یعنې د شیطاني مثلث غړي هم دا ترحم نه لري چې ګواکي یو وخت به دوی د مظلوم پښتون ملت د سر ، ناموس ، عزت او مال پر لوتلو رحم وکړي .

هغه یوازني ملي قوت چې مظلوم پښتون ملت او ټول افغان نجیب ملت د دې روان مظلومیت او ناوړین څخه خلاصولای شي ، هغه یوازني محرک او ازادي بڅبونکي قوت چې په پښتونخوا او منطقه کې د تل پاتي سولې د تامین سره مرسته کولی شي ، هغه نجات بڅبونکي قوت د الله (ج) مرسته او د پښتون ملت د ننګیالیو مشرانو او کشرانو اتفاق ، یوالی او پښتنی همت دی .

د تاریخ په شهادت په پښتونخوا کې د سولې د تامین ، د جنگ د گټلو ، د سیاسي ثبات ، د نظام د مشروعیت ، په هېواد کې د ملي وحدت او تل پاتي سولې د تامین یوازني قوت پښتون عظیم ملت وو او نن هم باید وی .

پښتانه هغه وخت په یو عظیم او تغیر راوړونکي او د پښتون ملت د خلاصون په قوت تبدیلیدای شي چې د پښتنو زمواره مشران ، کشران ، علماو ، روحانیون ، روڼاندې او دشملې خلک د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق ځان د بې اتفاقی او بې تفاوتۍ د حالت څخه راوباسي خپل تاریخي ، اسلامي ، ملي او پښتني مسئولیت درک کړي او پریو ملي سیاسي مرکز سره راټول شي او ځان د پښتون ملت په نجات ورکونکي قوت بدل کړي .

دا پښتني سیاسي قوت باید د خپل مظلوم پښتون ملت د نجات لپاره داسې اقدامات وکړي ترڅو پښتون مظلوم ملت ، پښتني مظلومي خوندي مندي ، پښتانه مظلوم ماشومان او پښتانه درانه سپین ږيري د دې روان ظلم او مظلومیت څخه خلاص کړي او نړۍ ته داوښيي چې پښتون ملت بنیاد پرست او ظالم ندي ، د تعلیم ، ترقۍ او دموکراسۍ ضد ندي .

دا پښتني قوت بايد نړيوالو ته دا ثابته کړي چې ترهگري او بنياد پرستي د شيطاني مثلث استخباراتي پروژه ده چې د پښتنو په وطن کې د پښتنو د ارادي پر خلاف عملي کېږي . . .

دا کار هغه وخت ممکن دي چې پښتانه زمواره مشران ، کشران او روڼ اندي په يو داسې سياسي سازمان کې سره راټول شي چې د ټول پښتون ملت نمايندگي وکړي شي .

د خلقيانو ، حزب اسلامي او طالبانو د سياسي جريانونو د سياسي نظريو څخه په تجربه دانوي سياسي سازمان بايد د داسې سياسي نظر پيروي وکړي چې د ټول پښتون ملت لپاره د قبول وړ وي ، د پښتون ملت ننګيالي مشران ، کشران او روڼ اندي بايد د دې قابل قبول سياسي نظر څخه په استفاده يو سياسي مرکز ايجاد او پر هغه سياسي مرکز سره راټول او يو ستر ملي قوت د ځان څخه جوړ کړي .

د پښتنو دا ستر ملي سياسي قوت بايد پښتونخوا ، مظلوم پښتون ملت او د پښتونخوا ټولونجيو او سيدونکو ته د دې روان بحران څخه نجات ورکړي .

2: د پښتنو د پاره د قبول وړ سياسي نظر کوم دي ؟

د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق د لرغونو زمانو راهيسې د پښتون ملت روح او د پښتون ملت ديوالي سريښ "پښتو او پښتونولي" ده .

د خلقيانو ، حزب اسلامي او طالبانو د سياسي جريانونو د وارد شوو انقلابي سياسي نظريو څخه په تجربه د پښتنو دا نوي ملي سياسي سازمان بايد د داسې سياسي ، اقتصادي او ټولنيزي نظريي پيروي وکړي چې د پښتنو د روحياتو ، اخلاقو ، رسم اورواج سره برابره ، ميانه روه ، او د ټول پښتون ملت لپاره د قبول وړ وي ، ترڅو د پښتون ملت اکثريت پر هغه نظريي سره راټول او د پښتنو په استازيتوب يو قوي قانوني سياسي سازمان ايجاد او د عدم تشدد د مسالمت اميزه قانوني مبارزې د لاري پښتونخوا ، مظلوم پښتون ملت او ټول افغان نجيب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي .

“پښتو او پښتونولي” د لرغونو زمانو راهیسې د پښتون ملت د فطرت په حیث د پښتنو د سیاسي، اقتصادي، ټولنیزو، عقیدوي، حقوقي، نفسياتي، فرهنګي او نظامي ارزښتونو مجموعه ده چې د هر رښتني پښتون لپاره په مطلق ډول د قبول وړ ده.

پښتو او پښتونولي د پښتون ملت د یوالي او وحدت سرین بلل کیږي.

د “پښتو او پښتونولي” څخه دفاع د هر پښتون پښتني فرض دي، او هر پښتون د پښتو او پښتونولي یعنې د پښتنو د فطرتي قانون له رویه مجبور دي چې د پښتنو د ګټو څخه دفاع وکړي، ځکه چې “پښتو او پښتونولي” د پښتون ملت لرغوني او منل شوي فطرتي قانون دي.

د اسلام مقدس دین د پښتنو دین دی او ټول پښتون ملت د الله (ج) په فضل او مهرباني سل فصده مسلمان دي.

د پورته دلایلو پر اساس موږ ویلای شو چې:

اسلام او “پښتو او پښتونولي” د پښتون ملت لپاره تربلې هري واردي شوي سیاسي نظري بهتړه او د منلو وړ سیاسي نظریه ده، پښتانه باید پر اسلام او “پښتو او پښتونولي” سره راټول شي، اسلام او پښتو او پښتونولي د خپل سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوند د ترتیب او تنظیم د نظریې په حیث قبول کړي، او یو داسې ستر نجات بخښونکی ملی قوت د ځانه څخه جوړ کړي چې خپل ځان او خپل هیواد د دې روان بحران څخه خلاص کړي.

پښتانه باید د اسلام او “پښتو او پښتونولي” د نظریې پر اساس یو داسې ستر سیاسي سازمان منځته راوړي چې د پښتنو د اکثریت ملاتړ ورسره وي.

3: د پښتنو ملی سیاسي سازمان باید څه وکړي؟

د اسلام او “پښتو او پښتونولي” پر نظر ایجاد شوي سیاسي سازمان باید د سوله ییز سیاسي مبارزو د لاري افغانستان، مظلوم پښتون ملت او ورسره ټول افغان نجیب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي.

د اسلام او "پښتو او پښتونولي" پر سياسي نظر ايجاد شوي سياسي سازمان بايد د سوله ايزي قانوني سياسي مبارزي د لاري د هېواد سياسي قدرت پلاس کې واخلي او په هېواد کې د ملي وحدت د تامين د لاري يو داسې بامسئوليتنه، باثباته او مشروع سياسي نظام برقراره کړي چې تر خپل ملي او نړيوالو زمواريو په ښه ډول ووتلای شي .

ددې لپاره چې زموږ ګران هېواد هميشه د يو داسې سياسي نظام خاوند وي چې د ملت او نړيوالو په وړاندي "مشروعيت" ولري .

ددې لپاره چې زموږ ګران هېواد هميشه د يو "باثباته سياسي نظام" خاوند وي .

ددې لپاره چې زموږ ګران هېواد داسې سياسي نظام ولري چې د تل پاره د افغان نجيب ملت ترمنځ "ملي وحدت" تامين کړي .

ددې لپاره چې زموږ سياسي نظام په هېواد کې د "تل پاتي سولې" د تامين توان ولري .

ددې لپاره چې د هېواد سياسي نظام د تل لپاره دا توان ولري چې د هېواد "دمخکنۍ بشپړتيا" ، ملي حاکميت او ملي استقلال څخه دفاع وکړايشي .

ددې لپاره چې د هېواد سياسي نظام د تل لپاره په هېواد کې "ټولنيز عدالت" تامين کړايشي .

ددې لپاره چې د هېواد سياسي نظام د دوامدار "ټولنيز پرمختګ" لپاره مساعده موقع برابره کړي .

ددې لپاره چې د هېواد سياسي نظام د تل لپاره دا توان ولري چې د

"ملي ګټو او ملي نواميسو" څخه ډاډ منه دفاع وکړاي شي .

د پورته ذکر شوو ملي ارزښتونو د ډاډ مني ساتني او دفاع په خاطر د هېواد د استقلال ، ملي حاکميت ، مخکنۍ بشپړتيا ، د ملي وحدت د تامين ، د نظام د مشروعيت ، د نظام د سياسي ثبات ، د تل پاتي سولې د تامين ، د ټولنيز عدالت د تامين ، ټولنيزي ترقي ، د ملي ګټو او ملي نواميسو د ډاډ مني او باوري دفاع په خاطر د هېواد سياسي ، اقتصادي ، ټولنيز او فرهنگي قدرت بايد د افغان نجيب ملت د با ارزښترين ملي امانت په حيث د تل لپاره د پورته ذکر شوي اسلامي او پښتني سياسي

سازمان پلاس کې پاتې شي او د دې ملي سياسي سازمان غړي بايد دهغه ملي مسئوليت پر اساس چې د خپل هېواد او ملت په وړاندي يې لري د افغان نجيب ملت دا با ارزښتيرين ملي امانت د سر او مال په قيمت وساتي.

دا خبره هم د ذکر وړ ده چې د پښتون ملت هر غړی د هيواد د نورو کوچنيو قومونو د اعضاوو په تناسب د پښتونخوا او افغان نجيب ملت د هراړخيزو گټو د دفاع په باره کې تربل هر چا زيات مسئوليت لري.

پښتانه مشران او کشران د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس نه تنها د خپل ځان د سر، ناموس، عزت او مال د ساتلو په باره مسئوليت لري بلکه پښتانه مشران او کشران د هيواد د وړو قومونو د هر فرد د سر، ناموس، عزت او مال د ساتلو په باره کې دومره مسئوليت لري کوم چې د خپل ځان د سر، ناموس، عزت او مال په باره کې لري.

حميد بابا د پښتنو پورته ذکر شوی پښتنی مسئوليت د خپل شعر په ژبه داسی بيان کړی دی.

چې د بل ننگ او ناموس ساتلای نشی.

وبه نه ساتی څوک خپل ننگ او ناموس.

4: و سياسي قدرت ته د رسيدو قانونی لاری:

په افغانستان کېښی و سياسي واکمنی ته د رسيدو دوی سوله ايزی قانونی لاری وجود لري.

يوه د پښتنو د عنعنوی لوی جرگی لاره ده چې دا لاره د بشریت تر ټولو دموکراتيکولارو دموکراتيک ترينه لاره ده چې ميرويس نيکه او لوی احمد شاه بابا ته د دې لاری سياسي قدرت او مشرتوب سپارل شوی وو، او تردی وړاندی د تاريخ په اوږدو کېښی پښتنو د داسی عنعنوی جرگو د لاری خپل ملی مسايل حل او فصل کول.

بله لاره د غربی دموکراسی لاره ده چې نن ورځ دنړی په زیاتو هیوادونو کې و سياسي قدرت ته د رسيدو د پاره استفاده ځنی کيږی.

زمونږ د هیواد په اوسنی نافذ قانون اساسی کېښی و سياسي قدرت ته د رسيدو د پاره دا د غربی دموکراسی لاره تسجیل شوی ده.

خو د بده مرغه د غربی دموکراسۍ د نوم څخه په استفاده په ورسته پاتې هیوادونو کې د زراو زور خاوندان په چل، فریب، تقلب، ټگۍ، زور، د دولتي قدرت څخه ناوړه استفاده او داسې نورو غیري قانوني لارو ځان سیاسي قدرت ته رسوي.

د بده مرغه زموږ په هیواد کېنې هم په تیرو انتخاباتو کې موږ د پورته ذکر شوو غیري قانوني کړنو شاهدان وو.

ددې د پاره چې زموږ هیواد د یو مشروع او باثباته سیاسي نظام خاوند شي پښتانه مشران او کشران باید د ټولو سوله ایزو قانوني لارو او فشارونو څخه استفاده وکړي ترڅو په هیواد کې زموږ د اساسي قانون او نړیوالو نورمونو مطابق ازاد، عادلانه او شفاف انتخابات وشي، د دموکراسۍ ددې نړیوال شعار مطابق چې وايي (اکثریت حکومت کوي) هر هغه کس یا ډلې چې په ازادو، عادلانه او شفافو انتخاباتو کې اکثریت وگټلي هغه کس او دده ډله دی تر خپل قانوني وخت پورې د هیواد درهبري چاري پرغاړه واخلي.

په کومه طریق چې جمهورریس حامد کرزی دخپل واکمنۍ د شروع څخه بیا تر نن پورې حکومت کوي، دا نه د غربی دموکراسۍ، نه د عنعنوي لوی جرگې، نه د نظامي دیکتاتورۍ او نه هم د یو حزبي دیکتاتورۍ طریقه ده.

د ښاغلي حامد کرزی په دولت کې د قدرت د ویش طریقه د لښان په دولت کې د سیاسي قدرت د ویش طریقي ته ورته ده په کوم کې چې د دولت دریس چوکۍ یو قوم ته، د صدر اعظم چوکۍ بل قوم ته او د دولت نوري چوکۍ نورو قومونو ته ورویشل شوي دي.

جمهورریس ښاغلي حامد کرزی دخپل حاکمیت په دوره کېنې د دولت سیاسي قدرت عملاً د هیواد د بیلو بیلو قومونو پر جنګ سالارانو ویشلی دی.

د ښاغلي حامد کرزی د ویش مطابق د دولت دریس چوکۍ پښتنو ته، د دولت دریس د لمړي مرستیال چوکۍ و تاجکانو ته، د دولت دریس د دوهم مرستیال چوکۍ وهزارگانو ته ورجلا شوي دي.

دا طریقه د افغان نجیب ملت تر منځ ملي وحدت ته سخت ضرر رسوي او د نظام سیاسي ثبات ته جدې خطریښوي، همدا علت دی چې نن د افغانانو تر منځ ملي وحدت تر پخوا کمزوري شوي دي.

په بله وينا د دولت د مقامونو په پورتنۍ ډول ویشل په افغانۍ ټولنه کې ملي نفاق منځته راوړی ملي وحدت کمزوری کوی ځکه چې د نظام خاصی چوکۍ د خاص قوم په انحصار کښی راوولی چې دا عمل د هیواد د زیاتو وگړو د خوا بدي سبب کیږی او سیاسي ثبات ته تاوان رسوی .

په تیرو څلویښتو کلنو کښی مونږ څو ځله د نظام د تغیر او سیاسی قدرت ته درسیدو د بیلو بیلو لارو شاهدان وو، چې دی اعمالو په هیواد کښی ډیره زیاته سیاسی بی ثباتی او په ملي سطحه د نظام پر ثبات او شکل بی باوری منځته واوستل.

ددی د پاره چې په هیواد کښی سیاسی نظام ثبات پیدا کړی او په افغانۍ ټولنه کې د تل د پاره ملي وحدت تامین وی، مونږ د یو ښه مشروع او با ثباته نظام خاوندان شو، نو ښه به داوی چې افغان نجیب ملت د یوی عنعنوی لوی جرگی یا یو سرتاسری ټول پوښتنی په واسطه د هیواد سیاسي قدرت ته درسیدلو د پاره د عنعنوی لوی جرگی او یا د غربی دموکراسۍ د ازادو، عادلانه او شفافو ټولټاکنو د لارو څخه یوه انتخاب کړی .

په دې ډول به د افغانستان په سیاسي، اقتصادي او ټولنیز حاکمیت کې د پښتنو تر څنګ د افغان نجیب ملت ټول نور وروڼه قومونه د هر ډول ژبني، مذهبي، قومي، جنسي او منطقوي تبعیض نه پرته د عنعنوی لوی جرگی او یا دموکراسۍ د اصولو مطابق و سیاسی قدرت ته درسیدو په پروسه کښی عملی برخه واخستلایښی .

د هیواد هروگړی د هر ډول تبعیض نه پرته باید دا حق ولری چې د هیواد هر سیاسی مقام ته ځان کاندید کړی، او د دموکراسۍ د شعار مطابق چې،، اکثریت حکومت کوی،، که یی په ازادو، عادلانه او شفافو ټولټاکنو کښی اکثریت وگټی نو حکومت دی وکړی.

د هیواد هیڅ دولتی مشر باید قطعا په هیڅ ډول شرایطو کې هیڅ کس، هیڅ قوم، هیڅ سیاسي، مذهبي، ژبني او داسی نورو ډلو ته د قوم او ډلی په نوم هیڅ ډول غیری مشروع امتیاز ورنکړی، ځکه چې یوی خاصی ډلی ته یو غیری قانونی او نا مشروع امتیاز ورکول د افغان نجیب ملت ملي وحدت د منځه وړی، د هیواد د سیاسي نظام مشروعیت او سیاسي ثبات ته نه جبراً کیدونکی تاوانونه رسوی .

د هیواد ټولی چاری باید د هیواد د منل شوو او نافذو قوانینو د عادلانه او شفاف تطبیق پر اساس سرته

ورسیږی.

5: ایا د پښتون د یوالي تلاش یو فاشیستي عمل دی؟

خدای (ج) خپل بندگان مخصوصا مسلمانان په خپل منځونو کې اتفاق او یووالي ته را بللي دي .

د دنیا په هر ملت کې که عرب دي او که عجم د هغوی په منځ کې یو خو فیصده غیری مسلم اشخاص شته .

خو په نړۍ کې پښتون ملت یوازني بې مثاله ملت دي چې ټول وگړی یې مسلمان دي او هیڅ غیری مسلم فرد د دوی په منځ کې نشته یعنی هر پښتون مسلمان دی.

نو په دې اساس پښتون ملت تر بل هر ملت زیاته زمواري لري چې د خپل مقدس دین د احکامو مطابق په خپلو کې په اتفاق او اتحاد واوسي .

هر هغه څوک چې د پښتون ملت د یوالي او اتفاق د پاره هلي ځلي کوي دا عمل نه تنها یو فاشیستي عمل ندي ، بلکه دا عمل په حقیقت کې یو رښتني اسلامي او پښتني عمل بلل کېږي .

هر هغه څوک چې د پښتون ملت د یوالي او اتفاق لپاره مبارزه کوي دا اشخاص فاشیستان نه بلکه د خدای (ج) د لاري رښتني مجاهدین دي .

که څوک په افغانستان کې یو مشروع او با ثباته نظام غواړي نو تر هر څه لومړي باید د پښتون ملت د یوالي او اتفاق د پاره جدي تلاش او مبارزه وکړي .

هر افغان چې د پښتون ملت د یوالي په دې برحقه ملي مبارزه کې برخه اخلي او غواړي چې افغانان مخصوصا مظلوم پښتانه د اسلام اود “ پښتو او پښتونولي ” د قانون مطابق پریو ملي مرکز سره راټولوي اود سوله ايزي مبارزي د لاري افغانان او افغانستان د دې روان بحران څخه خلاصول غواړي د هېواد په تاریخ کې به د افغانستان او افغانانو د نجات د لاري ملي مبارزين، ملي قهرمانان او ملي مجاهدین وبلل شي .

که څوک په افغانستان کې د دې لپاره تلاش کوي چې پښتانه د “ پښتو او پښتونولي ” د لرغوني قانون پر اساس پریو سیاسي مرکز سره راټول کړي دا عمل یو فاشیستي عمل نه بلکه یو معقول ، ملي ، پښتني ، اسلامي او انساني عمل بلل کېږي ، ځکه چې “ پښتو او پښتونولي ” پښتنو ته اجازه

نه ورکوي چې د ځان د گټې په خاطر بل پښتون ، بل مسلمان او يا بل انسان ته تاوان ورسوي ، د دې برخلاف پښتو او پښتونولي پښتنو ته امر کوي چې د نوورو پښتنو ، مسلمانانو او انسانانو د گټې په خاطر د پښتون د ځان تاوان وکړي خو نور انسانان دي د تاوان څخه خلاص کړي .

“پښتو او پښتونولي” وپښتنو ته داسې د قرباني درس ورکوي چې د خپل دين ، ملت ، هېواد ، خپلواکۍ ، ملي حاکميت ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، حق ، ننگ ، غيرت ، پښتو ژبې ، عزيزگلوۍ ، قومولۍ ، پت او عزت د دفاع په لاره کې مرگ د هر پښتون لپاره ستر افتخار او تر ټولو ارزانه قرباني ده ، هر پښتون بايد په دې لار کې د مرگ څخه ډار ونه لري او په دې لاره کې مرگ بايد پښتنو ته ډېر خوار او حقېروي ، او په دې پاڅه لار کې شهادت د پښتنو لپاره ابدې افتخار دي .

“پښتو او پښتونولي” پښتنو ته د اوربڼې چې ستاسو دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، خپلواکي ، هېواد ، ملي اقتدار ، ملي يووالي ، ملي قوت ، ملي عظمت ، ملي شان او شوکت ، د ملي نواميسو ساتنه ، سوله او جنگ ، ټولنيزه او اقتصادي وده ، پښتني رسم ، پښتني رواج ، پښتني کلتور ، پښتني اخلاق ، پښتني عنعنات او پښتني فرهنگ په پښتني لوړ همت ، پښتني ننگ ، پښتني غيرت ، پښتني جرئت ، پښتني ارادي ، پښتني هوډ ، پښتني ثبات ، پښتني استقامت ، پښتني متانت ، پښتني نارينتوب ، پښتني مېړاني ، پښتني ايثار ، پښتني قربانۍ ، پښتني تورياليتوب ، پښتني ننګيالي توب ، پښتني فداکاري ، پښتني حلم ، پښتني تدبير ، پښتني حوصلې ، پښتني صبر ، پښتني تحمل ، پښتني مرکي ، پښتني جرگې ، پښتني پاکوالي ، پښتني رښتينولۍ ، پښتني توره او د اسلام د مقدس دين او پښتو او پښتونولي دلرغوني وياړلي قانون څخه په پيروي ساتل کېږي .

لکه يو شاعر چې وايي:

په پښتو او پښتونوالي گټل کېږي * پخواني شان او شوکت د پښتنو.

وزير محمد گل خان مهمند وايي:

پښتانه که د پښتو پر لاره ځي * دانړۍ او هانړۍ بې وې خوندي.

د پښتنو يوالي دهر افغان په گټه دي، خو ځني د پردیو بد بخت جاسوسان او د پښتنو ازلی دښمنان د پښتنو د يوالي او اتفاق څخه بیرېري، نو پدی اساس هغو ملی مبارزو پښتنو ته چی د اسلام او پښتو مطابق د پښتنو د يوالی او وحدت د پاره مبارزه کوی هغوی ته بد رد او فاشیستان وایی.

هر هغه څوک چې د پښتنو د يوالي څخه ډاریږي او د هغه مخالفت کوی دا ډلي او اشخاص د پښتون مظلوم ملت قسم خوړلي دښمنان، د پردیو جاسوسان، د الله (ج) او د الله (ج) د رسول دښمنان دی، ځکه چی د پښتنو مسلمانانو د اتفاق مخالفت کوی.

هر څوک چې د پښتون ملت د يوالي او اتفاق د دې برحقه ملي تلاش او مبارزي په مقابل کې ډرېږي، دي ملي مبارزينو ته فاشیستان او یانور بدرد وایی دا کسان او سازمانونه بيله شکه د خدای (ج) د ښمنان، د ستر پښتون ملت دښمنان، د افغان نجیب ملت دښمنان، د گران افغانستان دښمنان، د پردو جاسوسان او ملي خاینين دي.

هر هغه پښتون چې د خدای (ج) د ښمنانو، د پښتون ملت د ښمنانو، د افغانستان د ښمنانو، د پردیو د جاسوسانو او ملي خاینانو د دې پروپاگند څخه بیرېري چې نبایده هغوی دي د فاشست په نوم یاد نکړي، د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس داسې شخص پښتون ندي او یو بی همته او بی ننگه کس بلل کېږي.

هر هغه څوک چې د پښتون ملت د يوالي د لاري مجاهدینو ته فاشیستان وایی هغوی په رښتیا سره د خدای (ج) دښمنان او د شیطان سکني وروڼه دي.

6: د پښتنو رول د نظام د سیاسی ثبات په اړه.

څرنگه چې د شیطاني مثلث د توطیو په سبب موجوده نظام د پښتنو سره نهایت زیاته بی عدالتي کوي نو د همدې بی عدالتی پر اساس پښتانه نن د موجوده نظام څخه خوا بدي دي.

د نظام څخه د پښتنو خفه والي وگاوندیو هېوادونو ته د افغانستان په چارو کې د مداخلې ښه موقع برابره کړیده.

د نظام څخه د پښتنو ليريوالي او دهغه په مقابل کې مقاومت نن د هېواد سياسي نظام د يولک او پنځوس زرو خارجي عسکرو باوجود د بې ثباتۍ سره مخامخ کړيدي ، نو په دې اساس موږ يو لای شو چې :

پښتانه هغه ملي قوت دي چې ملاتړ يې په افغانستان کې د سياسي نظام د ثبات او مشروعيت ضمانت کوي .

د افغانستان د سياسي نظام څخه د پښتنو نه ملاتړ او مخالفت په افغانستان کې هر سياسي نظام بې ثباته او نامشروع کوي .

دا چې نن افغانان او د افغانستان سياسي نظام په بې ثباته سياسي حالت کې شپي او ورځي سباکوي په داسې بحراني شرايطو کې دا د هروطنپال افغان (که پښتون ، تاجک ، هزاره ، ازبک ، ترکمن ، نورستاني ، بلوچ ، ايماق ، عرب ، سیک ، هندو او داسې نورو) ملي دنده بلل کېږي چې په افغانستان کې د سولې د تامين او د يو باثباته او مشروع نظام د برقراري لپاره تلاش او مبارزه وکړي .

هر افغان په هر قوم چې وي که غواړي چې په سوله ايز او با ثباته افغانستان کې ژوند وکړي دا يې ملي او اسلامي دنده بلل کېږي چې تر خپل وسه د ناراضه پښتنو وروڼو د پخلايني لپاره جدي تلاش وکړي ، ترڅو د پښتنو په زور او قوت لومړي دځان او بيا د خپل نورو وطنوالو لپاره يو باثباته او سوله ايز افغانستان جوړ کړي .

هغه افغانان چې د تلاش کوي چې پښتانه د افغانستان د سياسي ، اقتصادي او فرهنگي ساحو څخه وباسي او د هغو پر حقه حقوقو خيټه اچوي ، دا عناصر يا زيات جاهلان دي چې نه د ځان او نه د خپل هېواد په گټو پوهيږي ، او يا په شعوري ډول د افغانستان او ټولو افغانانو د ښمنان ، ملي خاينان او د پردو جاسوسان دي .

دا عناصر د افغانستان د بې ثباتۍ او ناقراري اصلي عاملين دي .

که د هېواد تير تاريخ ته يو لنډ نظر واچوو دا حقيقت نور هم روښانه کېږي چې :

د هر نظام سره چې پښتنو خپل ملاتړ اعلان کړيدي هغه نظام د ملت په وړاندي مشروعيت حاصل کړيدي ، هغه نظام سياسي ثبات پيدا کړيدي او د ملت ترمنځ ملي وحدت تامين شوي دي .

هر نظام ته چې پښتنو شا ورگرځولي ده او يا نظام پښتانه د ځان څخه ليري کړيدي ، هغه نظام د ملت په وړاندي مشروعيت د لاسه ورکړيدي ، هغه نظام سياسي ثبات د لاسه ورکړيدي ، د ملت ترمنځ ملي وحدت د منځه تللي دي او په نتيجه کې هغه سياسي نظام د منځه تللي دي .

د پورته دلايلو پر اساس موږ ويلاى شو چې :

د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې و سياسي نظام ته “مشروعيت” وربخښي .

د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې د سياسي نظام د “ثبات” ضمانت کوي .

پښتانه په هېواد کې د “ملي وحدت” د تامين يوازني محور او ضامنان دي .

7: د يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او د افغان نجيب ملت د ملي

وحدت د تامين په اړه د پښتنو رول .

افغانان کله يو مشروع او با ثباته سياسي نظام او ملي وحدت لرلاى شي ؟

د پورته سوال ځواب موږ بايد د تاريخ په پاڼو کې ولټوو .

د تاريخ په اوږدو کې نړيوالو تجربو د اثباته کړيده او نن ورځ د ټولي نړۍ لپاره د ايو منل شوي اصل دي چې يو سياسي نظام هغه وخت پايښت کولاي شي چې لاندې دري عمده او ضروري شرطونه يې پوره او تامين وي .

ددې درو اساسي شرطونو پرځاى کول او تامينول او په ښه طريقه د هغوى عملي کول د يو سياسي نظام د پايښت اساس جوړوي .

د نظام د بري او پايښت لپاره په نړيواله سطحه منل شوي دري بنيادي او ضروري شرطونه ، اصول او ارزښتونه عبارت دي له :

1 : د ملت دوگړو ترمنځ د ملي وحدت تامين .

2 : د سياسي نظام مشروعيت :

3 : د سياسي نظام ثبات:

1: پښتون ملت د ملي وحدت د تامين ضامن دی:

په يوه هېواد کې د سياسي نظام دوام ، تحکيم ، د داخلي بحرانو څخه د نجات ، د خارجي تحميل شوو بحرانو او خارجي مداخلو د مخنيوي او په ملي سطحه د داسې نورو مسایلو د حل لپاره يو بنيادي او اساسي شرط دادي چې د هغه هېواد د وگړو ترمنځ ملي وحدت تامين وي .

د يوه هېواد د وگړو ترمنځ د ملي وحدت تامين د هغه هېواد خلکو ته داسې نه ماتيدونکي ملي قوت وربخښي چې د هغه په زور دوی د داخلي او خارجي بحرانو د حل مناسب توان مومي .

نن چې افغانستان په سياسي ، اقتصادي او ټولنيزو ساحو کې د سختو بحرانو سره مخامخ دي عمده علت يې دادي چې د افغان نجيب ملت ترمنځ ملي وحدت عملاً د منځه تللي دي .

د تيرو ديرشو کلنو په جريان کې د دوو سوپر طاقتونو او د ليري او نږدې گاونډيو هېوادونو ښکاره او پټو يرغلونو او د شيطاني مثلث د غړو شيطاني توپيو په سبب د افغان نجيب ملت ترمنځ ملي وحدت ته ډيرزيات تاوانونه ورسيدل .

د تيرو ديرشو کلونو په جريان کې زموږ د هېواد دښمنانو د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د نه موجوديت څخه په استفاده هميشه د اکوښښ کړيدې چې د افغانانو د منځه څخه خپل اجنټان انتصاب ، هغوی په زور پر افغان نجيب ملت د دوی د حاکمانو په حيث مقرر کړي .

خارجيانو هميشه خپل دي غلامانو ته امر کړيدي چې د افغان نجيب ملت مطلق اکثريت ، د افغان نجيب ملت ستون فقرات او د افغان نجيب ملت د ملي وحدت محور او د افغانستان د بقا يوازني ضامن يعنې پښتون ملت وځي .

خارجيانو خپل غلامانو ته دا امر کړيدي چې د پښتنو رښتني مشران د هېواد د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند د ساحو څخه بې برخي کړي ترڅو د هېواد د رهبرۍ واگي د دوی د اجنټانو په نوم د خارجيانو پلاس کې پاتي شي .

نن ورځ که وطن پال افغانان غواړي چې د دوی ملت او هېواد دروانو سياسي اقتصادي او ټولنيزو بحرانو څخه خلاص شي ، نو د دوی دا ملی دنده ده چې د افغان دهر قشر مشران ، کشران او روڼ اندي وهڅوی چې د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين لپاره نه ستړي کيدونکي تلاش او مبارزه وکړي ، او په دې لار کې د هيڅ ډول تلاش او قربانۍ څخه ځان ونه سپموي .

د افغان نجيب ملت ترمنځ هغه وخت رښتني ملي وحدت منځته راتلای شي چې پښتانه د ملي وحدت د محور حيثيت غوره کړي ، يا په بله وينا پښتنو ته بايد د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين په پروسه کې محوري او مخکښ رول ورکول شي ، ځکه چې پښتون ملت دا توان او ظرفيت لري چې د پښتو او پښتونولي د قانون مطابق نور واړه قومونه د ورونيو په شان پر خپل پراخه او د سخاوت نه ډکه لمن سره راټول کړي او د افغان نجيب ملت ملي وحدت تامين کړي .

پښتانه د خپل علي پښتني او ملي خصوصياتو د لرلو په سبب او د افغان ملت د مطلق اکثريت په حيث دا توان لري چې د افغان نجيب ملت نور واړه قومونه ځانته را جلب کړي .

په ډير افسوس سره بايد ووايو چې په تيرو دير شو کلنو کې د خارجيانو د مستقيمو مداخلو په سبب د افغان نجيب ملت ملي وحدت سخت زيانمن شو ، خارجيانو د افغانستان او افغان نجيب ملت د رهبرۍ چاري هغه افغانانو ته وسپارلي چې د دوی په استخباراتي سازمانو پورې تړلي وه .

که موږ د بشري ټولنې تاريخ ته توجه وکړو ، هميشه قوي هېوادونو د ضعيفه هېوادونو په کورنيو چارو کې مداخلې کړي حتي هغوی يې خپل غلامان کړيدي .

د قوي هېوادونو دا مداخلې د ضعيفو هېوادونو په کورنيو چارو کې تر نن پورې هم جاري دي .

که اوسنۍ نړۍ ته نظر واچو نن هم استعماري قوتونه هميشه د اقليتونو د حقوقو د دفاع په نوم په نورو هېوادونو کې د مداخلې حق ځانته ورکړيدي ، او د اقليتونو د حقوقو د دفاع په بهانه يې په نورو هېوادونو کې مداخلې کړيدي او د هغه هېواد دولتي چاري يې په اقليتونو پورې تړليو اجنټانو ته سپارلي دي . . .

په ننۍ نړۍ کې د اقلیتونو د حقوقو د دفاع تر شعار لاندې قوي هېواد ونه ضعیفه هېواد ونه په غیروي
مستقیم اشغالوي .

د ټولنپوهنې د علم پر اساس د اقلیتونو د منځه په خارجي استخباراتو پورې تړلو اجنتانو پر اوږو
ولاړ ټول نظامونه همیشې نامشروع ، په سیاسي لحاظ بې ثباته او لږزان وي .

په افغانستان کې هم د تیرو دیرشو کلنو په دوران کې د پردیو پلاس جوړ شوي او تپل شوي
نظامونو مشروعیت تر سوال لاندې ووه نو ددی سببه دا ټول نظامونه په سیاسي لحاظ ډیر بې ثباته وه

په هېواد کې د پردیو په مرسته جوړ شوو نظامونو د خپل بادارانو په امر او دستور د افغانانو تر منځ
د کورنیو جنګونو او رته لمن وو هل ، او د افغانانو تر منځ یې کورنیو جنګونو ته دوام ورکړي او په دې
ډول یې د افغان نجیب ملت تر منځ ملي وحدت عملاً د منځه یووړو .

نن ورځ د ملي وحدت د نشته والي په سبب ټول افغان نجیب ملت مخصوصاً مظلوم پښتون ملت په
سختو رنجونو او کړاوونو اخته دي ، نو په دې اساس د افغان نجیب ملت تر منځ د ملي وحدت بیا
تامینول یو اشد ضرورت دي .

د افغان نجیب ملت د ملي وحدت د تامین په پروسه کې پښتون ملت یو اساسي ، محوري او نهایت
ضروري عنصر دي ، ځکه چې د پښتنو د مشرتوب څخه بغیر د افغانانو تر منځ د ملي وحدت تامین نا
ممکن کاردی ، علت یې دا دی چې په افغانستان کې داوسیدونکو وړو قومونو مشران یو د بل د
مشرتوب منلو ته تیار ندي چې ژوندي مثالونه یې د نجیب الله د دولت تر سقوط وروسته د تاجکو او
ازبکو ، د تاجکو او هزارو تر منځ د کابل په کوڅو کې خپل منځي جنګونه دي .

افغان اقلیتونو د خپل مشرانو په امر او قوماندې د کورني جنګونو په جریان کې یو د بل پر ضد د داسې
وحشت او بربریت څخه کار واخستی چې زموږ په تاریخ کې یې بل مثال نه لیدل کېږي .

د اقلیتونو ملیشو د خپل مشرانو په امر د خپل مخالفینو د ښځو بې عزتۍ وکړي ، د انسانانو په سرونو
کې یې میخونه ټک وهل ، د مړي درقص په نامه یې د یو بې مثاله انسانیت ضد وحشت ، جنایت او
بربریت ننداري وکړي ، ښځې یې مجبوره کړي چې د نارینو په وړاندې ولادت وکړي ، د ډېرو زیاتو
انسانانو پر پټ ، عزت او مال یې تیري وکړي ، انسانان یې ژوندي په کانټینرونو کې وسوځول ،

ژوندي انسانان يې د باغ وحش ودرنده حيواناتو ته واچول، د کابل د ښاريانو او د هيواد د نورو برخو دوگړو شخصي او دولتي شتمنۍ يې چور او تالان کړي . . .

لنډه دا چې د اقليتونو مليشو د خپل مشرانو په امر داسې د بشري ضد جنايات او خشن اعمال يو د بل پر ضد حتی د پښتنو پر ضد انجام کړل چې داسې وحشت د افغانستان په تاريخ کې پخوا کله هم د چا د خوانه وو انجام شوي .

د افغانانو لپاره دا د ډېرې خوښۍ خبره ده چې په اقليتونو پورې تړلي عام ولس ټول ډېر وړاندوخته ، د افغان نجيب ملت د ملي وحدت طرفدار او ټول يې په يوه خوله د پښتون قوم مشرتوب په ډېر افتخار او ورين تندي سره مني .

د پورته ذکر شوو حوادثو او تاريخي تجربو پر اساس موږ ويلای شو چې پښتون ملت په افغانستان کې د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين د پروسي اساسي ، ضروري او محوري عنصر جوړوي .

د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين و مقدس ملي ارمان ته د رسيدو په خاطر تربل هر چا لومړي بايد د پښتنو مشران ، کشران او روڼ اندي د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي د مبارزي ميدان ته راودانگي او په دې ملي لاره کې د هيڅ ډول قربانۍ څخه دريغ ونکړي .

د افغان نجيب ملت ترمنځ د ملي وحدت د تامين په خاطر بايد لومړي په خپله ټول باعزته پښتانه مشران ، پښتانه زلميان ، پښتني خوندي او وروڼه د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون مطابق د خپل هېواد او ولس د نجات په خاطر سره راټول شي او د پښتنو څخه د پښتو او پښتونولي مطابق يو ستر پښتني قوت جوړ کړي او بيا د استر پښتني ملي قوت د افغان نجيب ملت د ملي وحدت د تامين لپاره نه سترې کيدونکي تلاش او مبارزه وکړي .

2: د پښتنو ملاتړ د نظام د مشروعيت ضامن دی:

د هر سياسي نظام دوام او برياليتوب لپاره يو عمده او ضروري شرط د “ نظام مشروعيت ” دي .

دنړۍ د منل شوو قوانینو پر اساس د کوم نظام څخه چې د خپل ملت اکثریت ملاتړ وکړي نو هغه نظام ته په ټوله نړۍ کې مشروع نظام ویل کېږي .

په افغانستان کې د نظام څخه د پښتنو ملاتړ سیاسي نظام ته

“ مشروعیت ” ور بخښي ، ځکه چې د نظام څخه د پښتنو ملاتړ د نظام څخه د افغان نجیب ملت د مطلق اکثریت د ملاتړ معنی لري ، ځکه چې پښتانه د افغان نجیب ملت مطلق اکثریت جوړوي .

ترڅو چې پښتانه په افغانستان کې د سیاسي نظام ملاتړ ونکړي نظام په هیڅ ډول په ملي او نړیواله سطحه د مشروعیت څخه نشي برخمن کیدلای ، یا په بله وینا کوم نظام چې په افغانستان کې د پښتنو ملاتړ د ځان سره ونه لري هغه نظام د پښتنو او ټولو افغانانو لپاره

“ مشروع نظام ” ندي او په هیڅ ډول به خپل سیاسي ژوند ته دوام ورنکړای شي چې ژوندي مثالونه یې د شاه شجاع ، د سقاو زوی حبیب الله او په تیرو کلنو کې د پردیو پلاس کېنول شوی ګوډاګی نامشروع ، بې ثباته او په پردو پورې تړلي نظامونه دي چې د افغانستان په تاریخ کې د بدنام ترینو نظامونو په نوم ثبت شوي دي .

په ډېر افسوس سره باید ووايو چې د حامد کرزي نظام هم که اصلاح نشي پر داسې لار روان دي چې د پښتنو ملاتړ د لاسه ورکوي او په یو نامشروع او بې ثباته نظام بدلیږي .

3: پښتانه نظام ته سیاسي ثبات بخښي:

د یو دولتي نظام د ملي او نړیوال اعتبار او پایښت لپاره سیاسي ثبات نهایت مهم او حیاتي ارزښت لري .

د نړۍ دولتونه او اقتصادي موسیسات د نظام پر شکل (راست دي او که چپ) دومره حساب نکوي لکه د نظام پر سیاسي ثبات چې حساب کوي .

د مثال په ډول هند يو با ثباته دموکراتیک هېواد دې او چين او ويتنام د با ثباته کمونيست نظامونو لرونکي هېوادونه دي خو د نړۍ ټول هېوادونه ښه اړيکي ور سره لري او د جهان اقتصادي موسسي سرمايگذاري په کې کوي .

افغانستان او پاکستان د قوانينو پراساس دموکراتیک هېوادونه دي خو سياسي ثبات نه لري ځکه نو نړيوالي اقتصادي موسسي سرمايگذاري نه په کې کوي .

نو په دې اساس موږ ويلاى شو چې د افغان سياست مدارانو مخصوصا د پښتنو سياست مدارانو او ټول افغان نجيب ملت لومړنۍ ملي دنده داده چې بايد کونښن وکړي او په هېواد کې يوه دوامداره با ثباته سياسي نظام منځته راولي .

افغان سياست مداران او د افغاني ټولنې په هر قشر پورې تړلي بانفوذه اشخاص بايد کونښن وکړي او د يو افغان په صفت دا خپل ملي دنده وگڼي چې د هري هغه نظر او کړنې څخه ځان وژغوري چې په هېواد کې د نظام د بې ثباتۍ سبب کېږي ، او د دې پر خلاف دا مشران بايد داسې هلي ځلي وکړي چې د نظام د پايښت او سياسي ثبات سبب کېږي .

پښتانه د افغان نجيب ملت ستون فقرات جوړوي د پښتنو څخه بغير د افغان په نوم ملت وجود نشي درلودلای نو د پورته د ليل او عيني واقعيت پراساس موږ ويلاى شو چې په افغانستان کې د ميشتو ورونو قومونو په منځ کې دهېواد او نظام د ساتلو په باره کې د پښتنو مسئوليت تر بل هر قوم زيات او دروند دې ، پښتانه بايد خپل دي دروند ملي مسئوليت ته ډير زيات متوجه اوسي او په دې بايد پوه وي چې که دوى خپل ملي دنده په ښه ډول انجام نکړي نو نه تنها دوى بلکه ټول ملت د مشکلاتو او رپړونو سره مخامخ کېږي .

که پښتانه خپل ملي مسئوليت چې د گران هېواد او افغان نجيب ملت په وړاندي يې لري په پوره ايماندارۍ سره انجام نکړي په دنيا او اخرت کې به د خداى (ج) او افغان نجيب ملت په وړاندي مسئول وي ، ځکه چې د پښتنو ملاتړ په افغانستان کې نظام ته سياسي ثبات وربخښي او په يو با ثباته نظام کې ټول ملت آرام او سوکاله وي .

دا یوانکار نه منونکي عیني واقعیت دي چې په افغانستان کې د پښتنو ملاتړ د افغان نجیب ملت د ملي وحدت د تامین ، د هېواد د سیاسي نظام د مشروعیت ، په هېواد کې د باثباته سیاسي نظام د جوړښت او په هېواد کې د تل پاتې سولې د برقراری یوازني ضامن دي .

پښتون ملت د افغان نجیب ملت د مطلق اکثریت په حیث باید د نورو وروڼو قومونو په ملاتړ د افغانستان د سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزو او فرهنګي چارو واګي په خپل لاس کې واخلي او په عدالت سره د دولت چاري پر مخ رهبري کړي .

دا ښکاره خبره ده چې په تیرو دیرشو کلنو کې زموږ د ملت دښمنانو او د هغو داخلي اجنټانو پر ټول افغان ملت مخصوصا پر پښتنو ډېر ظلم کړيدي او دوی یې د افغانستان د سیاسي ، اقتصادي او ټولنیز ژوند د ساحو څخه ایستلي دي او هېواد یې د خارجي هېوادونو مخصوصا ګاونډیو هېوادونو په مستعمره بدل کړيدي .

زموږ د ګران هېواد او افغان نجیب ملت خارجي دښمنانو او د هغو داخلي اجنټانو د پښتنو پر ضد دا ظالمانه اعمال ځکه انجام کړيدي چې هغوی پوهیږي چې د پښتنو د بربادۍ څخه بغیر دوی د افغانستان پاکه خاوره تر خپل کنټرولاندې نشي راوستلای .

دا یو تجربه شوي او عیني واقعیت دي او د افغان نجیب ملت دوستان او دښمنان هم ټول په دې ښه پوهیږي چې :

1 : تنها “پښتون ملت” دا توان لري چې نور وروڼه قومونه پر ځان راټول کړي او د افغان نجیب ملت “ملي وحدت” تامین کړي .

2 : تنها “پښتون ملت” دا توان لري چې په هېواد کې یو خپلواک نظام ایجاد او هغه ته “مشروعیت ورکړي” .

3 : تنها “پښتون ملت” دا توان لري چې په افغانستان کې یو “باثباته سیاسي نظام” ایجاد او د هغه څخه دفاع وکړي .

4 : تنها “پښتون ملت” دا توان لري چې په افغانستان کې “تل پاتې سوله” تامین کړي .

5: تنها “پښتون ملت” دا توان لري چې دنورو ورونو قومونو په مرسته دهېواد د “ملي استقلال ، ملي حاکميت ، مخکنۍ بشپړتيا ، ملي گټو او ملي نواميسو” څخه دفاع وکړي .

پښتون ملت د زرگونو کلونو راهيسې بيا تر نن پورې د پښتونخوا په پاکه خاوره کې د پښتو او پښتونولي د قانون په پيروي خپل ټولنيز جوړښت ساتلي دي چې پښتانه اتفاق ، يوالي ، ازادۍ غوښتلو ، د همسايه گانو او نړيوالو سره په سوله کې د گډ ژوند کولو ته رابولي ، او همدا د پښتو او پښتونولي د لرغوني قانون پيروي ده چې پښتون ملت ته د هغه د بقا او دخپل هېواد څخه د دفاع توان وربخښي .

پر عيني واقعيتونو او تاريخي دلايلو ولاړ دا پورته ذکر شوي حقايق د دې سبب شوي دي چې نن پښتانه د افغانستان د دښمنانو او دهغوی د داخلي جاسوسانو د خوا هدف گرځيدلي دي او دهېواد د سياسي ، اقتصادي او ټولنيز ژوند څخه په ظلم او زورايستل شوي دي .

د شیطاني مثلث د غړو د خوا ټول پښتون ملت د دوی د دښمنانو د خوا ونړيوالو ته د طالب او القاعده د تروريستانو په نوم ورپېژندل کېږي ، پر کورونو ، ودونو ، خيراتونو او د واده پر مراسمو يې بمبارۍ کېږي او د نړۍ او افغانستان زندانونه يې په پښتنو ډک کړيدي .

په داسې سختو او نامناسبو شرايطو کې چې د ستر پښتون ملت دين ، سر ، ناموس ، عزت ، مال ، ازادي او د پښتونخوا مخکنۍ بشپړتيا ، ملي گټې او ملي نواميس د سخت جدي خطر سره مخامخ دي ، د اسلام د مقدس دين او د پښتو او پښتونولي د قانون پر اساس دا د هر ښتني پښتون اسلامي او پښتني فرض دي چې د پورته ذکر شوو پښتني او انساني ارزښتونو پر دفاع “ننگ” وکړي ، دا د پښتنو لپاره د “ننگ” وخت دي چې د پښتو او پښتونولي دا مقدسه وظيفه او ملي وجيبه په سم ډول انجام کړي او د پښتون ملت د غمونو او خواريو دي بې پايه لړۍ ته د پاي ټکي کېږدي ، او هم ټول افغان نجيب ملت د دې روان بحران څخه خلاص کړي او د خپل هېواد او افغان نجيب ملت د دښمنانو شوم پلانونه ورشنه کړي .

ومن الله التوفيق .

اخځ ليکونه:

- 1: لنډه کي پښتو: دسترپښتون وزير محمد گل خان مومند ليکنه .
- 2: دستار نامه : د ستر پښتون خوشال خان خټک ليکنه .
- 3: پښتانه د افغانستان په افسانوي او داستاني تاريخ کې:
د غوث خيبري ليکنه .
- 4: پښتانه د کلتوري ښکيلاک په ځنځيرونو کې: د غوث خيبري ليکنه .
- 5: پښتونولي: د قيام الدين خادم ليکنه .
- 6: د افغانستان لنډ تاريخ: د عبدالحی حبيبي ليکنه .
- 7: پښتانه د تاريخ په رڼا کې: د سيد بهادر شاه ظفر کا کاخيل ليکنه .
- 8: افغانستان در مسير تاريخ: د مير غلام محمد غبار ليکنه .
- 9: د افغان ملت پلار احمد شاه بابا: د عظم سيستاني لنډه ليکنه .
- 10: د افغانستان تاريخي اتلس: د عتيق پاخون ليکنه.
- 11: د کابل سلطنت بيان: د مونت ستيوارډ الفنسټن ليکنه .
- 12: کي جی بی په افغانستان کې: د واسيلي ميتروخين ليکنه .
- 13: افغانستان د ديموکراسۍ او جمهوريت په کلونو کې .
د عبد الغفار فراهي ليکنه .
- 14: سقاوی دوم: د سمسور افغان ليکنه .
- 15: د پښتو او پښتونولي د قانون په باره کې ما شخصاً د پښتنو د ځينو قومونو د سپين
رږو او مشرانو سره لکه د مرانيو يا شيرانيو، مندو خيلو، کا کرانو، سليمان خيلو، موسي خيلو،
هريپالو، خروټو، توخو، احمد زو، نورزو، اچکزو، پوپلزو، مسعودو، وزيرو، بيتنيانو، تڼيو،

خدرانو ، ښکښو ، يوسفزو او داسې نورو قومونو د سپين ږيرو سره خبري کړيدي ، د پښتو او پښتونولي په باره کې چې مې څه ددوی څخه اورېدلي دي هغه مې په دې کتاب کې ليکلي دي .

د پښتنو قومونو او د بلغارد باد په باره کې مې د علامه عبدالشکور رشاد څخه چې څه اورېدلي دي هغه مې دلته ليکلي دي ، د احمد زو د موسی او عیسی د جرگې په بار کې چې مې څه لوستلي او اورېدلي وه هغه مې دلته ليکلي دي .

په درنښت

عبدال حکیم (نورزی)

د لراوبر برېښنايي کتابتون

قدرمنو لوستونکو !

تاسو کولای سئ د لراوبر ویبپاڼې په برېښنايي کتابتون کې زیات شمېر ارزښتناک او په زړه پوري آثار په خپل تفریحي وخت کې مطالعه کړئ .
د لراوبر انلاین کتابتون ستاسو لپاره د لاندینيو موضوعگانو اړوند آثار پر لیکه کوي :

- اسلام او مذهب
- ساینس او تخنیک
- سپورټ او روغتیا
- تاریخ او سیاست
- هنر او ادبیات
- دماشومانو لپاره
- بېلابېل آثار

www.Larawbar.net/library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library